

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_228614

UNIVERSAL
LIBRARY

ت
۳
۴۱
ج

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله ما في السموات وما في الارض الملك القدوس العزيز الحكيم هو الذي بعث في كل مدين
رسولا منهم يتلو عليهم اياته ويزكيهم ويعلمهم الكتاب والحكمة وان كانوا من قبل لفى ضلال مبين
واخرين منهم لما يلحقوا بهم وهو العزيز الحكيم ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء والله ذو الفضل العظيم
يا رسول وسلم وانما ابدا بد علي بيبك خير اخلق كلهم و علي آله واصحابه وازواجه و
اول بيتهم جميعا الطاهرين خصوصا علي خليفة صديق الاكبر فاروق الاعظم
عثمان المكرم و علي الا فهم صلوات الله وسلامه عليهم اجمعين الي يوم الدين اما بعد
اين برگزیده نامه است **لاون قرنی** بنام از تاب تابا بے بر چیده و از برهان مترجم
ترکی س و برگرفته هر واژه اردو و ترکی و فارسی و عربی و ترکی در نوشته هر واژه
ترکی یعنی در فارسی بچاک کرده نمابر ما در انجام واژه فارسی بهنگر و اگر داشته
و بالله التوفیق و علی الله اعلم

باب الف

آباد - ضد ویران و بارش آفرین و تحسین
 و ستایش هم العالم المعمور العماره شن
 آباد کرنا - شن ایتک
 آبانوز - آبنوس
 آبجیات - آب جاویدان آب خضر آب زندگانی
 که خوره - آب خور آب جامه بالا و رنگزده آسکره
 اکوبل کوز دتی و بروق
 آبدست - وضو آبدست ایتک وضو کردن
 آبرنگ - مصور رک قبل تصویر مولائی
 چکمک گز ایدن گبی
 آبرو - العرض وقار
 آبریز - مصب المیزاب اولوق
 آبله - سیولجہ قبار جق
 آبنوس - الشیز الشیزاء ابانوز
 آبه - و کپنگ کبه لباس لون که ارک
 و شال نمدا باشد
 آبرنگ - مای بترکی
 آپار مق - قوجا قده گتورک رفع ایتک
 و قاله رمق پرداختن گبی
 آپس - خویشی و خویشاوندی القربه القربه
 یقینلق و خصلق
 آپس - یکدیگر نمیابین الوسط الوسط الواسطه
 اورت و هر سنه امانده و اورت
 آپسین باتین کرنا - باهم سخن کر
 آپسین جگر ونا - باهم جنگیدن خص

و در هم افتادن النخاصه خصوصه شمشک
 آپسین دوستی کرنا - باهم دوستی گرفتن الحیثه شمشک
 آپش - دوری میان دو پاکه خوا و فرش باشد
 آپلاق - و قزل قناد و صاری توی پیچر
 آپوق - و زنبلق گال پهللی که زبغر باشد
 آپهی مارت آپهی چلاک - دیگر رازند و خود فر
 کند فلان بغیر بیصیح کند و سی در کند و نه باغر
 آت - اسپ و اسپ شطرنج
 آت او غریبی - دزد اسپ
 آت چولنار - جل اسپ که جلیل باشد
 آت سوریک - و چاپیق تاختن اسپ
 آتش بوجکی - و یلدر بوجکی کرم شب تاب
 آتش پرست - گبر عابدانار
 آتشدان - آتشگاه و گلخن انچه دران غله برین
 کنند فلز و دودکش دیکدان آتشدان حمام گون گلخن
 توشکان آتشدان حمام الکانون حمام گلخن
 آتش ده اولوق - در آتش بریان کرد همچو کرک
 آتش قوری - و آتش گوزی اخگر
 آتش گیجه - شب سده
 آت قوپر مق - ران افشردن که اولوق مصق
 و مجاز او پر تمک و تحریک ایتک و یزندن قوپر مق
 خاصه آت قوپر مقده دینور
 آت قولاغی - قدح بزرگ که ساگینی باشد
 مانند بادیه و دوه طبانی
 ایتک رشمه سی - قسده لگام که مانند مهار شتر

آجیج - ہندہ فکاری کہ باشد

آتمق - انداختن آہنچیدن

آت میدانی - آت توشیح بر آسریں گے

آت و آدم خارتیسی - وگورنیسی آواز

بلند لشکر سواران و سپاہ ہنہاہن گے

آت و بارگیر -

آتیلجن نسنہ - چیز ہائی انگندنی کہ قال باشد

آت یلیسی - یال اسپ کہ پیش باشد

آٹما - اردو لوگ الدقیق واطحن آون

آٹمہ - ہشت عثمان وثمانیہ سکز

آٹمہ آٹمہ آنسور ونا - بسیار گریستن و زار

گریستن جارفلان و عیناہ تدمعان باربعہ

چوق اغلق

آٹھوان - ہشتم ہشتین انشان سکزنجی

آٹھوان دن - دیبادر

آج - امروز الیوم بوگون

آجہ تراق - تلخک کہ مصفر تلخ باشد

آجی الینین - کز ماز و حبالا نفل

آجی بادام - بادام تلخ بخمرک معناسنہ

آجی بقلہ - غلالو طاکہ بیان بقلہ نک غیرید

باقلای قبلی وخی دینور

آجی پلین - واورن یاوشنی بوئی مادران

کہ فسطنین باشد

آجی قطران - کرفش جبلی کہ قماشیر باشد

آجی مازول - نام دوائے

آجیق - دیارہ ضریق دیارہ تمنق و مجروح

ایلمک خستن و کشاد لازم و متعدی

آجی طوری - مخصوص رنگ اسپ استر

بسرخی مائل چر دمعناسنہ

آجی قلعق - اشکارایلمک پردہ برگرفتن

آخ تہو - تفود آخ تفود آخر مق

آخر - انجام و فرجام اسپری با قدم تہاؤ

العاقبہ صوگ

آخر مق - اخ تفوقس معناسنہ

آخلاد - جنگلی میوہ الغباریہ و عنب الدب

مردار اغاجی کہ غابش باشد

آختہ - اخضنی الکدیج و اینفش

آداب رسوم ولادت - کلکبہ النسیکہ العقیقہ

آدش - ہننام

آدملق - وایا غیلہ آدملق بپاگام زدن یا زدن گے

آدلی صانلی - مشہور نام بردار

آدمی - مرد و کاکار حلال المرار و کوشی مردم گے

آدمیت - آذر مردم مردی المروۃ انسانیت

آومی طامات - اول آتہ دینور کہ مشی حالند

الکک باصد بنی برہ ایاخی پشیمہ کیران معناسنہ

آدبا - نیم و نیمہ النصف یارم ہر شتہ نکلی رسی

آدبا - نیم و نیمہ النصف یارم ہر شتہ نکلی رسی

مصادقہ کسک

وایز بلور سنراولش

بی نام و نشان بولش مگر دوی

آویم خطوه و گام

آراسته - وید رام وایواز التجل بزم مش

دوز و طونامش

آراسته کرنا - آراستن تمجیل طونامش بزم

دورمک

آراسته کرنا و درخت کا - میر استن پر دافتن

و پازش مخصوص بجاه فزونی در و کرنا

پرخو تمجیل التفصیل اعاج بودوق و دلبری

آرام پانا - آرمیدن آرمیدن آسودن

رامش آرامش آسایش بودگی الاستراجه

بسلامک

آرام دینا - آرمیدن آسودن القله

و التفریح سوند ریک

آرام طلب - ارمن دارمند المفرح انکرتو

آرام گاه - آستان و گنام جانوران المستراح

او یقوا دیه حق دو کلنوب راحت و لهج حقیر

آرایش - زنند الزینیه بزم

آرایش - کاغذین باغ و آرایش

آرایش - گلگونه لغونه الزینیه بزم مخصوص

آرتیق - و آرتیق پالانیدن زیاده شدن کرنا

آرتیق ویش - و تدا ان زیاده که تا بر نیارند

اسب علف نتوان خورد هر بار معنا سنه

آرتیق - نه طعام و شراب که سوز باشد

آرتیق - درخت عمر اهل

آر و یج میشی - ثمره الاصل

آرزو - سیویه یا سنه بدیه التمتی السیریه

آرزو کرنا - ارمانیدن الترجیه العینی آرزو

آرتمک آرزو و چمک

آرسی - آیینة المرأة السجمل گوزگو

آرسی - انگشتر آئینه دار

آرق - و چاس جوی آب بترکی

آرکائی - صویو یچی بترکی

آره - الفشار و ستره

آره چلانا - آره کشیدن الفشار کشک

آره مق - جستن

آری - دستر و دستر و الفشار و ستره

آری - زنبور بترکی

آری اوتی - تام گل عکبر که زنبور آیش خورد

و دوانیکه در شانہ آن یا بند در ترکی و دال خوا

آریق - نحیف نزار و زار

آری قوشی - سبز قبا الشقرق سبزک باشد

آریه - کاورک انخار القنار کبیره میشی کبیره

آر - پناه اندخس الحماية الصون المحر المحر

الحفیظ المحر التواری الستره پناه پشت پناه اندخس

صنعت و حماية الملق و پشت پناه اولمق طفریک

آر - آریب الانحراف التحریف العجج الگری

و قاجاق و ورب

آر - شفا لوالس شفتنگ باشد انخ و برینه

اقرع ویر لرافرسک چکر و کن آیر لمیه شفا لوال

آز - اندک

آز آزد یکدرک - وارگک حاصل کردن

اندک اندک توزیدن گبی

آزار - پاشرخ التعب الرحمة المسقت الکلفة

و از حرام یکلمتی

آز اپنچانا - مثل التکلیف التکلف التشدید

و کو تک جاق و طباق اوردق و دکنایک دو

آز قمش - تشنج اولمش زخم سر باخوردن ستمینا

آز غین چهره لی - بدخود خیم گمی

آزق - توشه

آز مانا - آزمودن التجربة التجرب الامتحان

الخبرة صنایع تجربه ینک

آز مایش - آزمودن الخبر الخبرة فضاء مق

دنه یک تجربه امتحان

آز وائی - صبر چدر و اگی

آسان - کواسمه هلاک السهل الیسیر الخفة

الاهون قولائی

آسانی - کسه السهولة قولایق

آسایش - الروح الراحة الرحمة الفیاضة

آس پاس - گره اگر داحولة الحوالة الحوالة

چوره و چپ چوره دائر موار

آستانه - قبوایشیکی

آستین - الکمام کاف صاغر

آستین چربانا - آستین برز و ن شکستن

بشکستن و رز و ن چیدن برچیدن دست

نور دیدن بر مالیدن التشمیر یک صنفه مق

برایشه مستند اولوب حاضر لائق

آسرا - امید چشم التوقع الترحية الرحا الامل

اچو او مود

آسمان - سپهر چرخ الجربار الخضر السماء

الفلك گوک

آسمانی زبان - فراتین نواد لسان السماء

آسوده هونا - و کانک راحت اولمق

آسیبی - پری و دیو گرفته دزده دیو زو

ذی حنة معنسانه

آش - سالن که قوا یا باشد

آش انگور - گوداب العصر العصارة اوزوم

صقندسی دو شاب معنسانه که کچرود بس با

آشچی - شورده پز

آشچی باشی - سفره جی باشی چاشنیکه و توشل

باشد و کاول حاکم مطبخ

آشجی اوتی - و قبیل اوتی بر نباتد قبیل گبی

آشفته - آشفته شید اکالفة کالفة التشر

والنشر و غلش

آشفته هونا - آشفتن آفتن النشور النشور

شوریده اولمق طار لمق جراتلنک دلو ریک

آشلمه - آیشار سر و اگی

آش مایچه - سوین مایچه گبی

آشند مق - و چکنمک تپک سکنمک محو نابود

بک فرسودن فرسائی

آتشق - آزرده شدن عیدار شدن
 آشی - گل سرخ که قرمزی چامور لکا و گردناکو
 آتش یرمه - خواهش زنان حامله کیارا و ناسه گی
 آشیق - استخوان کعب که بچون بژول باشد
 آشی قلمی - شاخ درخت که بدرخت پیوندند
 تازه دال که بر آغا جدن آلوک خرافاجه آشی
 ایدر فر مانج گبی
 آشیق - وصول و چور وک و اسکی یارچا
 آینه لایق استعمال مانده سرب گبی
 آصق - یکپوزنغنه دینور کملی باشد و دیندی
 آصمه - تاک انگور
 آصمه چار داخی - انچه بران شاخ انگور
 دو اند و اوج گبی بعض هرگ دیر
 آصمه چاموری - گلیکه در اول برگ بر تاک
 انگور چپانند تا که منمشند در استانبول قویر
 آصمه قولی - شاخ انگور ز خاک
 آصیلو - و صار قق آویخته آونگان
 آطیر لال - قوز غون بناتی حقیقی قازا یاغید
 آطلمق - آتلیق رجبتن
 آطه - جزیره
 آطه صوغانی - بصل الفار که سفادیکو شین
 آغاج قاونی - پیه پالنگی و آله آبست
 آغنجی - مویه گر شو مار مند
 آغریصه - کابوس استنبه
 آغرشق - بادریه نیمه که کماج باد چو مگرمی

آغرمه - لگام سنگین در زین اسپ کش
 کسند خ گبی
 آغریق - انچه دما و بخانه عروس فرستد
 دست بیان معناسنه
 آغری - درد و حرقت که پوازی شبا و صبح
 آغریو جانی - گوشه دبان ز فر
 آغریو ره سی - بتغوز
 آغریو ادنی قاپر مق - وصفایه بیون
 صیق و جنبه جلق ایک تلخ عیش استیک هر کون
 آغریو پوره - سازیکه بدین فنج ازند مسک گبی
 آغریو قوسی - بخردین
 آغریو سکی - دمسکد سیرانی تخمی مشکدانه
 فلک مکوب گبی
 آغریو صدا قار - رال شکتی هی بر فاب گبی
 آغری - جای تیزی خنجر و تیغ تیز نا گبی
 آغستوس گلی - دیبانی گل نستر نیانی
 آق گل سفید باشد یبانی صاری گل زرد
 آغسیری - شنوسه
 آغنجی - بو شکر
 آغشق - مراغه اسپ یوزک گبی
 آغوا غاجی - درخت خطل علقم باشد
 آغوا وتی - وایو قوندزی ج گیاه گبی که
 قدس و کندس باشد
 آغوز - فله پیوسی
 آغوش - قوجاق و قول و قولتق

آغولی کمر - وزغ سام برص گونه از چلیپا سه
 آغیل - و مانده جائی بودن جانوران
 آفت - آزار آسید یک گزند پتیاره العقاب
 استوارة العذاب بلا
 آفتاب - خورشید مهر پرور بر بآفت
 شیر کو کما یوششش گونش
 آفتابه - آفتاده بدستان آبدستان
 المطهرة الاداوة القمقة القمقة متاویون
 آفت ثالنا - دور کردن بلا از الة الافة
 والداهیه آفت و رحمت گید مک ملا و فتح تک
 آفرین - مرجا افرین
 آفرین کهنه - آبادانیدن الترحیب یک
 آق آصمه - کرمة البیضاء که سفید تاک
 باشد خمر و دار و نیز
 آق بابا - کرکس و رکاک
 آق توت - سفید توت فرصاد
 آق تیکن - شوکه البیضاء که کوالف شد
 بوغه تیکنی و شوکت نیز باد آور معنا سه
 آچیل گوگردی - گوگرد سفید که بزگوگردی
 گویند و صوبق گوگردی زرد آن که بهتر باشد
 آقدار مق - وینقیق و کومه لند رک
 انبارون که یکی بر دیگر نهاده باشد
 آق سلیمه - و سموزک و قی قشرد و اکیله
 آق طوشان -
 آق قواق - درخت پیده در وار

آفاق - واستفوح اسفیداج است که زمین
 بر و مالند و مصوران بکار برند
 آکیز - ساق درخت جو و گندم بعد درو
 آتش بهقان و سباری گبی
 آگ - آتش آتیش آدیش آذر کاغ و زرم
 الا و السیغیرا شواظا الفیضی الحرق آتش و او
 آگ بجانا - آتش فرو نشاندن فرو کردن
 کشن میرانید الاخا والاطفاء سونید رک
 آگ دبانا - آتش بجا کستر پوشیدن پنهان
 کردن نهفتن نگهداشتن الطبن آتش خاکستر کوهک
 آگ کاشعه - و راغ الشعلة یا لک بانه گبی
 آگ کی مانند - آذرگون آذر یون آتش گبی
 آگ لگانا - آتش من المحرق التحریق یا مذرق
 آگ لگانا - آتش فروختن جنگ انداختن
 الايقاد والتوقد قیز در مق
 آگ لگنا - آتش فدادن گرفتن الوقود
 الوقود او و یا منق و طو تشق
 آگ یعنی آنا - زود آمدن و شتاب قتن بر
 آتش برون آمدن و آمدن بر آتش برون
 چابک گیلوب ار زنده و دنگ
 آگمه - العشر بر و یکنلو بیسی پیر اقلو بر شجر در
 آگی - پیش اقدام اوگ وایلر
 آگی - روبر و الحضره الحضور یوزه یوز
 آل - مکر و نفاق ریاریو اس ریاس
 آلابنده ویر مک - بر کیمه اوزرینه غصبل

چشمه شمع کردن تنبه

آلات - ضروری خانه بغاری شورو

وسپار الاثاث البیت بترکی مستعمل

آلاجیه - الاچه بیاض و قره لق که عود گلانی

باش بهندی کبر

آلاجیه - زمین زعفرانی الورس سپر کتار

آلاجیه - - - - -

آلاجیه - و قو لو جو ب علفدن یا پلش مختصر

آلاجیه - صا و لا صاول که بر دابر و باشد

یولدن صاول و اوزاق اول و چکل و چله

آچیل آواز یو بداران سپرنگان درواری

آلاجیه و لوق - یولدن بر طرفه چکلک

صا و لوق بر ویدن

آلاقوری - یاش نسنه نک ی بکزر

قور و مسنه وینور اندک خشکی بعد از تری

بهرسد بهندی پر هرا هفت گبی

آلایش - آلودگی و وسن ووشن الوسخ الدین

آل باصمه - مرض مهلک فساد و فتنه اولی آل

آلت تناسل - کیم و خرازه و فترتک نیمو لکریسک

آلتعلق - کاتبک زیر دست پی سپر

آلتی پالتی مار کریشینا - مربع نشستن مربع

او تورق و بغدادش قورق سیرین افگندن

آلج - و بلج تفاح البری زعفر که از دوف

و کوثر و کوچ باشد

آلچی - آهک و نوره کلس

آلچی - پانسه قمار که یک طرف آن آلچی

و یک طرف اقیق و یک طرف راجیک

یک طرف را توک گویند یک معناسنه

آلقش - آواز چاوشان بانگ روارو

آلکسی - سستی قبل قبل بلبل لکسل گوشک و

تمبل گوشک سستی

آل والا - یکی گلبن باش لرینه دواق

ایدر لر رو پاک سرخ سر عروس چوبین معنا

آلوبخارا - و شیر زرد آوی کوهی

زعزور و تفاح البری الا جاصه ارکشی

آلوده - جتره اللطخ و التلطخ بیلا شق

آلوده کرنا - آغشتن آلایدن آلایش

اللطخ التلویت بولا شق قاشق بولشد مق

آلوده هونا - آلایدن آلودن آلودگی

التلویت بولا شق

آله - افزار السلاح اهل صنعت آلتی

آله - بهم تراشیدن گاز المقراض مقص

آلیقومق - برایشدن منع الیک تاخیر تیمک

دست در آستین کردن

آم - فرج زن

آماده - آتیر سغده آسغده بخندیدن

مصدر التهیة والصنح حاضر لوق

آمد رفت کرنا - رفت آوری

آمین - تبرج

آنا - آمدن الایتان و آلچی کلک

آناجانا - آمد و رفت و رفت و آمد الترو و

الترا و گیوب گنگ

آب - انبه و نغزک

آنت - روده بر انداز الامعاء بنای

آنجلین - اویله و آنک گبی چنان

آند - قسم سامه

آندز - زنجیل شامی غرسا

آندن او توری - و بو یوزدن آنکون

و پنچون زیر که و از برائے آن اولیدی

واوله که و او یاریم بل و عسی اندیک

آندن گیر و - دینه و بر دخی باز و فراز

آندن نیجه - پند باشد بضع گبی و هر نقد

و هر چین هر چند

آندن یا شجه - و یا شرق ترک مصغر تر

آندهی - تند با و گرد با و الهیوه الزوبه قشمر

آندهی او نهنا - یا و ندر بن خاستن شوران قوز بک

آنسو - اشک بر شک رس الدمع الدمعة

قطره گوز یا شی

آنسو نهنا - اشک ز دیده روان شدن

الذرف الذرفان البوع الهل الهلان

الهمول گوزدن یا ش اقمق و گوز یا شی اقمق

آنسو کیم پیرنا - فرو ریختن فرو چکیدن اشک

الاسبال الاسبال گوزدن یا ش اقمق

آنقط - و آنکیت سرخاب چو کون ژو کون

آنکڑا - آهن سرکج

آنکڑی - چوب میوه چیدن بفارسی کلا

الحجن چقال و بر نوعنه قراخی دیر لر

آنکس - کجک نکتر کشک چنگال متقع موم چو

آنکبه - ویده چشم کاسه آیو من ملک العین

النظر الناظر الناظر البصر گوز

آنکبه پیرکنا - چشم پریدن الاختلاج الخلع

سکر تمک حرکت ایتک چکمک

آنکبه پوژنا - چشم کور کردن القفی السمل

گوز چقار مق

آنکبه کهمانا - چشم نمودن چشم نمائی کردن

آتش از چشم بر گرفتن التندیة تخوف قوتقوت

آنکبه مارنا - چشم زدن زنگسی زدن

کر شمه النغم گوزله و قاشله اشارت ایتک

آنکبه کی تیوریدلنا - کلا بیسیه الشخوص

گوزی یر ندل اوینا یوب و دو نمک

که قره سی با نکلیه غائب اوله

آنکبه چول - سر مالک چشم بندک ایه باشی

که قرجه چیش دینور

آنکبه میچنا - چشم بستن الاغاض الغمض

الغض گوز فر نمک و گوزاشنه طومق

آنکبه میچ کرنا - چشم فرو کردن و انداختن

الغض گوزاشنه طومق

آنکیت - و آنقط سرخاب و شوات

آن لطیف - طرفه العین نفس تنگ

آنوله - آله الاطوح هند ستانده بر و واد

آوا دالمق قوطوسی - دُج زو ز زمان

بیرایه دان

آواز - آواسے بانک شنه آوای خُجا

الصدا سس

آواز آدمی کو یاؤن کی چمچہ شلیوئی شرف

شرفاک شرفانک شرفانک شرفانک

شکاشک ایاق طوشی

آواز انزال - انزال وقتندہ ماغد

ظہور ایدن نشلیدی

آواز بادام و اخروٹ - شرغ شرغ برکی

چاقردی

آواز بلند - غیو غیسہ نوفہ نو فیدن

غریدن غنگ خر و یله الہز اہر شامہ دغا

لمتی و جیلمتی و قمرقشہ

آواز بوسہ - چچاپ او پوش صداسی

آواز بیل - جج انخار بو کورک

آواز پائی ستور - کلبکے برکی کپرتی مکپرتی

آواز پرند وکی - چیک چیک طیور

اصواتندن حکایہ درچیک چیک گبی

آواز پُر جانا - آواز گرفتن خراشیدن

نشستن الحج آواز طو ملق و بوغاز قسلق

آواز تلوار کی - چاک چاک و چرنک

آواز توخی کسی چیز کی - ترک برک

فیرموب و یا پتلا دقدہ ظہور ایدن صدک حکایہ

آواز جماع - خنج و ماغ نشلیدی

آواز چلہ کمان - تر ناس تر ناک کمان

مصدر طکله مق طکله مسی و طنقہ و مسی

آواز چویدار وکی - جاک کردن زدن

آواز غہ و صا و لا صا و لا آچلہ آچل

آواز دانتونکی - انشم و سر ما و خانیہ

ترغ شرغ برکی قچردی

آواز دزد وکی - ہر تنجی جانواواز

آواز رعد - ترک کوک گور قیسی

آواز گرگنی و دجینکی - چرشتیشلیدی قچردی

ویز و قماش و کاغذ قچردی و جرتی

آواز رونیکی - ٹوستہ و ٹوستہ بجایدرکن

بوغاز و ہ منعقد اولان صوت

آواز طاس - سفود ہوز جانقردی سنا

آواز غمناک - زیر زار و رو

آواز فیتلہ - کہ در سوختن کند چکی برکی

آواز کاغذ و کپریکی - خشتشہ برکی قچردی

و قردی و خشردی قچردی معناد و جرتی جرتی

آواز کباب پختیکی - برست

آواز کرنا - درائیدن اثریریدن

لقلقہ ایلمک ویر لامق

آواز کشتی کرنیو انکی - ہو

آواز کوہ - صدایا نقو

آواز کہو و نیکی - تم گم

آواز کوکی - کاغ کاغ النوق قاعہ واز

آواز گدیکی - آواز خراشہای اوہیق

اشک الرزق

آواز گریه - خروید صوت بلند کادوئی

بکایه یا نقر یا نقر غلغلق و مطلق خوش مهیب

آوازه وخی ویر لر

آواز گلی کی - زبیل

آواز گهوریکی - شبیه شبیه الصبال

الصبال است کشنده ترکیدہ کشردی ویر لر ویم

وصو گور وکده آهسته سلمه سلمه وقرمیر لر

آواز سانپ کی - فشت الفیج یان وازی

آواز مهیب - هرا

آواز میند کی - غوغ انقیق قورنبه سوتی

آواز نرم - دمور یوشق دیو اش صوت

آواز ورق وجامه - خشت خشت خوش

خشت تقدردی و تقدردی و تقدردی

آواز تهوڑیکی - کدکده

آوه - خدان دال لاٹون والاثون

کریچ اوچاخی

آوگیر - کوچی جولاه که پنجه باشد

آبا - وایشته اشارہ بقبر بترانیک گبی

آبار - انچه برکا غذ وجامه مالند پر تر و انچه

برکا غذ مالند آبار و انچه برجامه خلیل ترکی

آهت - شکپوی شلیوی شیپوی جچیچیش

الحسیدس الوقتش الحشفه الهسل ماق طوشی

آهسته - بواش ف یا بجز رم معناسنه یا بجز

یا بجز ویا بیا ب زمرم معناسنه

آهستگی - یونده السهوله والسبل یا بجز

ویوا شلق آسانق

آهسته چلنا اور سهولت سی کام کرنا -

کیاخن التدریج آهسته وتانی ایله یو یک

ولایت و نزاکتله اغرایش بجرک

وایشه قیافت و متانت دیرک

آه مظلوم - یا سچ و پرست و جزوت

آه سرد - دور باش و آه نیم کش

آه و افسوس - آوخ التاوه التاهف

اوخ دیک

آهوی مشک - آف

آیاق یولی - دمشی او بجانہ و آبریز

آی آیدین - وای آشغ ماہتا آیشم چاند

آی باشی - نماز نرا و لمق مدت حیض

زمان بی نمازی گبی

آیت - چمراس علامه معناسنه

آی چکی - و چناق چکی اردم معناسنه

آید آغابی - ویش پرمق نخسته لاصاب شاد گبی

آی دموری - بیرم و ولکرک آلتی اسکنه

آیرق بجنه - بیدگیا کنکر قسندن آیرق

نباتیدر

آیرق قوجی - آهو و طاع قوجی شنگ

آیرق قیونی - و آیرق قوجی میان قیونی

میش وشتی لوہہ گی

آئینہ مق۔ جد اکرون آئید جد آئید و لوق با
آئینہ مق۔ حشف نو عند در فار سید یلیا
و کز ازک عمر بید و تمرة الطیر فاء و اعراض
آئینہ مق۔ گیاره و شش و چار و چمن نیز
آئینہ مق۔ افتراق

آئینہ و خنجر یا و رات اسپتند بر بون
آفتاب سے سحر و شفق صحرایا و معنائے
را و یا آفتاب معنائے و خنجر گھور

آئی کیوں کی۔۔۔ چکر الٹ کر مہر ہو گئی
ایلاق چادری۔۔۔ خیمہ پاسبانان نبی
تکلیف۔۔۔ صحو بیہوش راہوش و رن ہوش
آلو۔۔۔ خرمن تیتنا

آئینہ۔ آبکینہ و کینہ المرأة گوز کو و آئینہ
آئینہ پر پانی ڈالنا۔ آب از بی سختی
و گریستن و چشم تر کردن آئینہ و آئینہ
از بی داشتن اتفاقا قول خال طوموق
آئین و روش۔ ینک

باب الف مقصور

آب - کنون کنون اید و نهمید و
 اید را هر و نوقت از زمان شرمی آید و اینست
 آریل - پستوک فرستوک فرستوک
 پرستک گونه از آن سنو نو باشد انخط
 العوار طاع قمری کافر قمری قمری قمری

ابدال به سر خوش طغفج طغفج طغاف طغاف چاشنی
 ابتدا است فلج آغاز آغاز نیدن مصدر البدر
 البدر البدر البدر البدر البدر البدر البدر

آبد۔ انجام جاوید پیوند اتم و یکمدر
ابداع۔ نوآوردن نو ساختن شعر نو گفتن
عجاو الایجاد و در تک

آبادی - هرگز می لایزال
 آغشا - گنجاره گلگون غنچه غار گل غنچه قوت
 آبراهیم دیکنی - و سفیر دیکنی قرصه
 آبرش - بهق سر حیدر

ابرک - ستاره زمین الطلق الکوکب
الارض الجود اورن پومی
آبر مرده - غمام غمیم اسفنج سونگر معناسنه
آبره - ورو نظاره قفنان نوزی کاو

آبر یقی - کو کو م آبدستان
آبر یقده - بتر کی هم آفتابچی آبدستان
آبنا - متغیر شدن طعام و مزه تغیر
الخلف الخلف اللحم برای گوشت
الجماعه - سه روزی

اَبْكَائِي - شوریدگی جسم بر آمدگی طبیعت
 التَّبَوُّعُ التَّقِيَّةُ قَوْصَمَق
 اَبْلَق - مانع و ایاک - پیسه خنج و خننگ
 اَلْبَلْفَاقُ اَلْاَجِرُ وَاَلْاَجِرُ اَوَّلُ مَق
 اَبْلَنَّا - جوشیدن النبی النیمان اَلْجِیْشِر
 اَلْجِیْمِثَانُ اَلْکُثْعُ قِیْمَانُ مَق

آبله - نادان فحاک السفاهه عقلت
 آبر باشی - قریه و پیش و یونی بر ملک محتانه
 آنکه به محول بهندی
 آنکس طرقتی - ناخن پریان
 آبه - ماماچه قابل و سدناسی پازاج صعه
 آبه قادیان - ماناف پیش نشین
 آبه کوچی - گل آفتاب پرست ورتاج
 و نان کلغ و بنیر کبگی
 آبهی تک - نوز بنوز البعد شمدی گین
 آیرمیش - مضمل مهر و از هم پاشیده
 آپلا - پاچک خوشاک خوشای انشی
 صغرتزی و صغرتزی
 ایلمک یومنی - کلطری دوک فرمود وکی
 آپلی جلانا - پاچک سوختن الاختا و صغرتزی
 ترسی یا نمق
 اپنا پیاله دوسر کیو دینا - دوسر کیو
 دوستکامی الاعطاء الایثار ویرکات خیار
 اپناهی - فلانی از خود است شو برود
 آتار - نشیب البصیر و پیش و یونی بر ملک محتانه
 آتار - صدقه
 آتار - کفاره گناه
 آتار - گذرگاه آبله مجبر اسکله
 آتار - فرو و آمدن سواران در میدان
 برای پیاده جنگ کردن لنزال بمنزله
 آتارنا - فرو و آوردن الا نزال ایند ریک

آتر آتی چال - خرام و ناز و نلج التبرصا
 آترانا - خود نمائی الخ البطر الاشر سادک
 و تکبر لنمک و صانمق
 آترانا - بر آمدن پیروی بالائی آب الطفو
 الطفو و الطافی صفقه یو قار و کلمک او سکنه
 چقیق
 آترائی - فرد و عبور دریا النول
 آترائی - تنخواه الحوائیه آیلک
 آترسون - پیست پریر و زگنشته باشد
 و پیست پس فرو آئیده البارحه گیان گیم
 و وکی گونمک کیمچی الامس و وکی گون
 آترنا - فرو و آمدن فروکش شدن
 بنشیب بدن النزول اینمک
 آترنا - از دریا عبور کردن گزشتن
 و از آب گزشتن الغیر صعودن کچمک
 آترنگ - کرا کرا کرا کرا و چو پائین
 را آستانه و چو فرو دین گویند الاسکفة
 چو نمک التیشکی یا خود است ایشکی
 آترهری - باد شمال و شمالی و بالا شمال
 المسبح النسخ الهیر
 اتصال - سگم سگم البوصل التوسیل و لا شق
 اتفاق - یراع التوافق و یوق
 اتفاق پڑنا - اقتادان
 اتفاق کرنا کسی چیز پر - بر نهادن التفریق
 الترافق یولد اش اولمق

اتقا - مادر دستان صاف نمق

اتمجه - پرند شکاری سیچنه معناسنه

اتمک آش - طعام فرزدقه زواله

اتمک طوغره مق - شریک کردن تربت

اتمک فرندسی - نان ریزه شده کلج

اتو - با کشیدن کردن آرنده آتوکش صفت

آتوکشیده موصوف

آتوار - یکشنبه الاحد بازار گونی

اتهلا - پیاله بی ته اثر هر چه از دیو بوجج

اتنا جهوت کیون کہا - چندین دروغ

درهم چرگفت

اتالا - بارخان و زخت خانه الانانه الاثنا

انشقل انقال انقله انقل متاع او انوالی قبا

اشکل - اندازه امشاشل و کرا القیاس التخمین

اتمه - بر خیز با مرز قم قالمق

اتهادینا - از جابر انگینختن بر خیزانید

الترفیع قالد مق یوقار و قالد مق

اتهاننا - انگینختن برداشتن الرفع قالد مق

اتیبا - کلاه بکلاه و مفیده ریمان تیرکی

کلب ققال و قفه و طوره و ایسلک صاره

حق نسندیه المیده بر نوعنه کلبجه کلکجه دیر

اتیرن - چنگلوک و غر غر تیرکی المیده کلکجه

اثاث البیت - بارخانه زخت خانه

کا چال کا چار او اثنای

اثر - تخ سنگ تیرکی ایز

اجابت - بیواز القبول القبول

اجاره - مزد دادن یا کردن یا بش

مزد گرفتن

اجار - ویران الخراب بقیلش پر

اجازت - دستوری و لهی دستور و یک

اجالا - فروغ روشنی بازدن دادن

گرفتن دیدن فروچیدن الضیاء

الفلو آید نلق

اجالا کرنا - فروغ نردن دادن

گرفتن دیدن فروچیدن النور التفسیر

نور لندرمق روشن ایتک

اجر - و اشاد داشتن المكافات

اجرت - مزد و پانچ

اجرتنا - ویران شدن در گردیدن

درگشتن ریهیدن الخراب یقلق

اجزا - لثمان پارها الجز و واحدة

اجکر - چیز گرانتر الثقیل الثقال غرسنه

اجکر - اثر در اثر و درها الثعبان التین

بیوک یلان

اجلا - سفید سپید الابيض اللبق

اللباق الوضاح الناصع الهجان اق

اجلاپن - سپیدی البیاض اقلق

اجلات - شنگ شنگ الجکف هج

اجمود - تخم کرفس لکرفس کرسد فارسی

ترکیده کروی و دیر لر

آجوا بن - زینان ناخواہ نینیا ترکیدہ
 کمون ملوکی ونخواہ ہندی
 آجیرن - ہیضہ زدن نخمہ کشیدن التخمہ
 البیضۃ توسق
 آچار - آچار ریچار ریچال ریچالہ برکی
 رچل وطرطور و سطلہ
 اچانک - ناگاہ ناگہان بیک ناگاہ
 یکایک ہوازی البنت البنتۃ المغافلۃ
 المفاجاة المفاجیۃ المفجاء المفارۃ الکسران لیسین
 اچانک پکڑنا - بیک ناگاہ گرفتن المفاجئۃ
 الکسیرین طومتق
 آجست جانا - بر جستن شمشیر از چیزی و
 کار نکردن البیو چاومتق
 آچکا - بردار و بد و المتکس حید و و
 آچک لیجانا - در ربودن ربودن
 کمیدن المخطف المخطاف المخطف قلیق
 قابش قلیق
 آچہا - خوب خوش بہتر خوشا بسا بخشی
 در زبان بخارا الحسن الزین گوزل
 آچہا - بلی بان آری بہم نعم و بلی اوت
 گوزیل پکی
 آچہا حال - نوا النعا و حال یوا و لمق
 آچہا ہونا - بر شدن دور وری
 یافتن تندرستی یافتن البرج الصحتہ
 صانلق وایوا و لمق

آچہل جانا - بر جستن الوشب الوشب
 الوشب الوشبۃ التمر اراق او لمق
 آچہوتا - نا پسودہ طوقمش او سلتنمش
 آچہو ہونا - آب در گلو و در حلق شکستن
 وگرہ شدن الفص الفصان
 آچہوانی - طعام رجب الخرس الخرسۃ
 لوبخسۃ یہ جبک نسہ
 آچہی طرح آئی - خوش آمدی در جواب
 خوش یافتن ہلا و ہلا خوش گذنگ صفا گذنگ
 در جواب خوش بولدق
 آحاٹہ - تراو گیا الخوطۃ پردہ دیواری
 آتہراز - صاقتہ و صاقتہ
 آتہراز کرنا - یکسورفتن تماشی کردن
 کیب سیدن الاحتماء صاقتق پر ہنر ہنر
 بریر و ن آخریہ چلک صاقل و ہنر
 احتلام - گوشاسپ گوشاسپ دش
 احتیلاج - نیاز
 احتیاط - بیدار و احتیاط بنفسہ حفظہ
 اتحق - بخرد گاودی کون خرگا و کون
 گا و ریش خرچک ٹوٹیکہ کالیوہ مکملہ ہبل
 کہسکہ گول لڑ ٹہرک شنگ شفاک لوس
 کذر الاخرق الاہوج الرقیع البوہ لیعا
 العفج الافک العفک ہج غدنک گبی
 احوال پونچہا ہوا - پانسنہ صوریلو
 سوال اولنمش احوالی لمنمش

اختراع کرنا۔ دور تک

اختراع کرنیوالا۔ سر مشیہ دار الایجاد

الابداع دور تک

آخر تقو۔ آخر مق

اختلاط و انبساط۔ لایہ ولاغ الانبساط

یوز لو اولق و خورطہ

آختہ۔ الخصى الکبج و اینمش

اختیار کرنا۔ وزریدن گزیدن ^{صطفاء} الا

اوروند و ملک او یوز تمک

آخذ و جر۔ گاز و رنگ طوت گیر و داز

آخروث۔ گردگان چار مغز گوز الجوز قوز

آخلاق۔ امر و دیلت و گونه از آن

طاشلو جبار مود گویند کلوخ و مل معنا

آخیر۔ پسین الآخر صوگ

آدا۔ آن و تاز الدل الدلال النج

تاز و شیوه

آدا۔ گزار گزار دن الادار الساده

آوده مک ویر مک

آدا کرنا۔ گزار داد القضاء والتادیه ^{آوده}

آوب۔ فرہنگ عادت معنا سنہ

آو بدانا۔ دست و پا چشدن الاضطرار

آو یکہا نا۔ فرہختن فرہختن فرہختن

التاوب اد بلک ادب او گر تمک

آوراک۔ دیر الفهم کلامی و تشویش وارش

آورک۔ ازنجبیل تنارہ زنجبیل

آدریس علیہ السلام۔ آرمس ہیرس امر

آو کچہ کھانا۔ زندہ النشی چیک خام گی

آو کچہ انگور۔ باغ کشتو و کیمش و یک

ووشمش باغ معنا سنہ

آو کچہ بیوننا۔ بودادن

آو کچہ شوریا۔ سر جوش یا علی صو

آو کچہ میوه۔ چخالہ برکی مستعمل

آو ہار۔ پیادوست النسیۃ دیرہ سی یہ

دیر نور کہ طرغنی د بندہ ویرک مقابلید

و شادست معنا سنہ

آو ہار۔ وام القرض الدین اودنج و بوز

آو ہار دینا۔ وام دادن القراض و دنج ویر

آو ہار لینا۔ وام گرفتن الاستقراض و دنج

آو ہار مانگنا۔ وام خواستن الاستقراض

یورج و قرض ایستک

آو ہار و دہری جمع کرنا۔ از ہر سو

فر اہم کروں الخیش ہر یرون طویلق

آوہ کلا۔ نیم خام و زندہ النشی چیک

آو ہوا۔ نیم جان نیم بمل نیم کش و دنج

یوغز نمش بمل گی

آو ہیر۔ میانہ سال العوان الکھل

النصف اور تہ یا شلو

آو ہیر نا۔ پوست کشیدن لکشتا لکشتا

آویم۔ گورگانی و ایرندخ تیماج و خیم

و بلغار دیر بدخ بدخ ایرندخ ایرندخ

و ایرندخ ایرندخ ایرندخ ایرندخ

ادا - اده تپوانید و از پیش الحقیقه بجهنم کنید
 آذخر - فریز غرضه گوم گوم الا ذربویه
 اوتی و مکه ایرینی و مکه صفانی سجالس گبی
 آر - و کشی مرد
 آراوه کرنا - یازیدن الاراده و یک
 ارادی - خواستی و اخواستی غیر ارادی
 آراسته - مندی که پنیلو باشد برکی
 آرپه حق - وایت دیر سگی بیماری چشم که
 گوشت زیاده در گوشه پیدا شود و منج سیاه
 گاه توت مانا بیرون آید
 آرپه لقی - جاگیریکه سلاطین در وجه
 معیشت کسی مقرر کنند یا بزم معناسنه
 ارتفاع - التاء و الفتوة و الرفعة بلندی
 یوجہ کاک یوکسکاک اولولق
 آرتور مق - و زیاده قلیمق افزاییدن
 آرداوه - بلغور و لیده کبیده و فشک
 الجیش الجیش بلغور - یارمه سید بهندی
 آردج اغاجی - سر و کوهی عرعر معناسنه
 آردل - پیروی اصل سر و صولینه
 آرزان - شفت الرخض او جوز
 آرشس - تار و پود و آرخاج
 آرشته آشی - گونه از طعام اگر معناسنه
 آرشون - و اندازده گز
 آرخاج - پود
 آرخاو - اجیر در سبغانه در

آرخ - خدا ارش خود گبی
 آرغلمق - و دیر تک دو اربک کجین
 آرغلمق - حرکت ایک و دیر تک نوید
 که لرزیدن و خنبیدن باشد
 آرقه دو کجکی - مهره پشت
 آرقه لق - نیمه تنه که عجم کو ملکی و زیبون
 و ایچکک باشد شیتک معناسنه
 آرقه لی - قالین و ایری نسنه خصوصاً
 لباس جلندن اوله پشتد ار معناسنه
 آرکجه - پرگنه الخلق الغالیة
 آرگن - ارغن ارغون ارغنون
 آرمان - آرز و الامنیة امید و ادومو
 آرمن شیانی - دوائی مفید نقرس
 موش در بندی معناسنه
 آرند - بیدانچر الخروع کینه اغاجی
 آرند کی سچ - کنش و خب الخروع کینه کرچک
 آروه - آردیکه خمیر نان بدان بندند
 بهندی خشکی برسم معناسنه
 آروی - بیج درختیکه میخورند
 آره - یوسنه المشار دسره که دو لکر در
 آرهر - و شمر و شمر و شاول کشا خل
 مصر بندای معناسنه
 آری - بخاره نخچه در روششت الحجر
 او گندره - طویقه و صوپه صومیاتی بخاره
 آری - کلمه نادر فارسی نیز ایشته معناسنه

آریتی - وایرتی عاریت ایرمان گبی
 آریٹھا - رتہ و بندتہ ہندی
 آریک - آنو
 آریک - گداحتن
 آڑانا - بہرہ دازدادن آوردن التطیر
 اوچورمق
 آڑانا - تعریف بیجا کرنا پرانیدہ تطیر اوچو
 آڑانا - ستون پہلوی دیوار الطر ویک
 آڑانا - ستون عمارت العمارۃ نمودیک
 آڑسنا - فرو کردن وزردن الرکز
 اغرز سونکوسا نمحق واکنہ اولیغارمق
 آڑنا - کہگیر ہی السحران یا وزلق ایتمک
 آڑنکا - لنگہ کشیدن و سہرند پای بیک
 نہادون الشغریۃ صارمہ ایاق بغدادی نمحق
 آڑیل - کہگیر الحرون یا وزات
 آزار بند - شلوار بند بندوقبان زیر بندہ
 الکتلۃ اوچقور
 آزار بند وانا - آزار بند و شلوار
 کردن الاستاک اوچقور قومق
 آزدحام - خرہ صقشد رمق معناسنہ
 آز سرنوبات کی تکرار کرنا - انگارہ کردن
 التکریر بر حکایہ لی سولیوب گید رکن
 ینہ باشند باشلمق
 آزل - نا آغاز روز القدیم
 آزوای - صبر الوا گبی

آژ دہا - آژ در آژ در ہار خال التین
 بیوک سیلان
 آژ دہات - ہفت خوشال صفر توج
 آساژ - خرداد
 آسانا - کاہ خرمن بباد دادن التندرتہ
 صاورمق
 آساب - سخت و کالادینہ و نواو کاجا
 وکاجا رومان و آخریان و آژ و المتاع
 السلۃ اسباب و متاع
 آساب بجل و شوکت - بارنامہ و رنگ
 و دول الایہۃ اولوق اسبابی
 اسپغول - اسپغول اسفیوش سفیوش
 اسپوش القطن و قارنی یاریق
 اسپجیار - خرودہ فروش مازار
 اسپند - سپند سپند الکجر امل یوزر کاکی
 اسپنق - اسپانچ اسفلخ سہری باشد
 کہ در آتش کنند
 اسپنوس - پرندہ تیز پر خول گبی
 استاد - و و ویکیتا آخوند آسیم الاستاذ
 اتابک و لا لا
 آستانی - آتون
 آتہرق - متافتہ براق ایواطلس
 آتدعا - ایفت الابغاء استمک
 آستر - البطانۃ چارشف
 استراق السمع - نیوشہ و غریبق

آستره - و تیغ موزاشمی سر تراشی الوی
 استقا - مرضی شکاماز شک آمار
 استعداد - آمادگی راقلمق
 استعمال - دست خوش
 استفایتمک - بری بری اوزرینه
 ووشور و ب قومق بر بالای هم چید انبوس
 استقبال - پیشواز و زیره
 استقبال کرنا - زیره شدن پیشواز
 پیشواز الاستقبال قار شولوق
 استک - خواهش و طلب خاره و عمر استکسرتوا
 استکلی - خواهش چیز بدیه گبی
 استمک - خواستن توختن
 استویج - اتعلق سفد آینه نان بر واند
 استماک و بار و ق گبی
 استیش - خواهش
 استیمان - مدار انوا معانسه
 استهرا - رشخند فیر لاغ فیریدن - خورق
 و سخره به الموق خورطه
 استرار - سچ کیز ملک و کیزلی سوز
 استرار - و شیش و نک رقی الخیال گبی
 استسمر - و شنگسرتجائی ویران دور
 از آبادی بی آب یولاخ گبی
 استرکک - بخشودن و لم معانسه
 استریش قور و - گرگ مست
 استره - زیر

اس سی - از دی ازیش از و منه آید
 اسطرف - و رانیر آنسو الطرف الجانب
 اسطج - جزوان حجام مکی
 اسطخودوس - کشته - قره باش معانسه
 اسقاط - آفکانه فکانه آبکانه کفانه
 دوشوک و دوشرک گبی
 اسقوریت - جانور و شری شکلی کز دم
 اسکتی قوشی - مرغی خوش و از نال معنا
 اسکله - میمون و چیز و هم بند ریاد و شک
 اسکله - کرسی زیر گاه
 اسکلی - و شیرک جامه کهنه رشتا شش گبی
 اسکلی - و کوسکی چوب نیم سوخته اسعد
 اسکلی بسکی بز - و پیا و ره و شیرش آوا گبی
 اسکلی ساهته کیا دشمنی های - باغلانی
 چه داری مالک به انکه ندر
 اسکلی چبانی - مرو کهنه پوش بی سربا
 اسکله مک - و دکله مک ایشتمک شفتن
 اسلنی - آندن او توری و بویورون
 و انکیچون و نیچون
 استمک - و کرنگ باسک کهنه آهنبیا
 استمک - و صا غلق سلامت
 استمک - پدر و دمصدر مستک ماندن
 استمه - فازه خمیازه
 اسوقت - اکنون آهزون ایدون
 حمیدون ایدر الان شمدمی بود قته کفر

آسپال - ترایمان ایچی کچک
 آسی - صاحب مال اسی صاحب مال
 آسی - گرم بترکی
 اسیلک - و قزغلق حرارت تفت
 آش - فرد جفت بترکی
 اشاق - و جوجوق طفل
 اشاره - و دندش لایما، اشاره ایچک
 آشته - و شوایله اشاره بقرب اینج
 آستر - و سرکن سپید برگ گیاه معنانه
 اشتیاق - ایاسه آرزو و املق
 اشراق - گشپه گشی اشراقی
 اشربه - ایچک جک
 اشرفی - فلوری دینار معنانه
 اشراق - یلدر املق وضیا و یرمک
 اشقین آت - و اشکین اسپ استر تیز رونو
 اشک طوری - ویلان اوقتی پنج دو
 عوام ختیانه ونی و یر لر کوشا و معنانه
 اشک سیکلی - گس بزرگ خرمنج
 اشک قولنی - و وائی قظوریون
 اشکنسنز - اسپ کند چمند
 اشک مارولی - و هو اوجا واکلک و وائی
 اشکین - و یورغره راه گستر تیز و جانور
 آشمز - و اشکنسنز چالغینان هوار یورک
 کند اسپ سکسک معنانه
 آشمش یوترمش - جهان بین زمین بیانی

آشمنق - و چفتاشمک گشی پوغور دوه
 و آیفرا آت گشی وید کلری بو ملاسه ایله در
 آشمک - و قازمق و یارمق کابیدن
 کاویدن کولیدن فنجیدن
 آشمه - تالاب و کوزی کول
 آشان - کنستو گشتوک لاشان الحرض
 شام چوغانی و طکوز اغرغنی و چوغان
 آشیق - طیوق کمکی و خود و مغفر که پرو
 و سرینگ و سر پایان معنانه در
 آصپور - کا ویشه آصپور چکی گل کا بیشه
 بعربی خرفع و عشر
 آصرمق - گزیدن
 آصقی - پیله که ابرشیم از آن گیر ندایک
 قوز سیدر فلیق معنانه
 اصلاق - و اصلتمش تر
 اصلتمق - خوشانیدن بهگونایا شامق
 ژفیدن فرغاریدن و اصلتمق لازم شاشه
 آصمرلق - و صیت کردن سپردن
 اصلع - توئل و فح چکا و باشک تپه سنده
 و اوگنده قیل اولمیان
 اصل کانات - انبوذن
 اصل و بنا - و او ده بند و البنا، البنا و یواری
 اصل و فرع - سره اصل پایه فرع اصل
 گوگ و هر سننه نک اسفلی و حسب الفع بودا
 و اغاج باشی و هر سننه نک اعلاسی

اصل و نسب - پرور نژاد و نسب اصل و نسب
 اصل سوس - بیج سوس ابرو و آتش نیت را نیت
 اصلی - گوهری و صوفی و صیل و نجیب
 اصول - شکن و شکنج القانون
 اصمق - و قزاق و حر و تنگ گرم شد بیدار پنا
 اصی - منفعت امرغ
 اصیبی - و قزغین گرم و و معناسه
 اصیر و دینی - گزیده شخص سقنقس گبی
 اصیر مق - گزیدن سکنجیدن
 اصیل و نجیب - کا و و س و نژاده و صو
 پاک انجابه ایو جو مرو
 اضطراب و بقیاری - تاسه و اسه غله
 و گز از التلق طار اغوب مضطرب و لمق
 اطاله - اوزا تمق
 اطاعه - مطیع اولمق
 اطباق - اور تک پوشیدن یوز مک کشته
 اطرار - قدر مق
 اطفال - عورت او غلان گو تور مک
 اطایع - طلوع ایتدر مک
 اطایع - یوتار و دن اشغه نظریه مک
 اطلاق - آچق و صالیویر مک
 اطلس - اسکی و قره - مائل یوز رنگونه
 اطمینان - و و نطق و ساکن اولمق
 آله - جزیره
 اظهار اخلاص کرنا - لایه التواد التواد

سوک الخلو ص او یوز تلمش التجب و مستطک
 اعتبار - سنگ و و سنگ و کت الموق
 اعتبار پیدا کرنا - نقش نشستن الافتخار
 الواجبه یوز لوک منصب و مرتبه سی و لمق
 اعتدال - برابر کت هر نه مک اندازدن
 اعتدال حقیقی - لهر اسب
 اعتراض کرنا - گرفت سوز سوز مق
 اعتراف - اقرار ایتک
 اعراض کرنا - شانه گردانی سوز از دن
 و ابوسیدن شکستن شکست مکست کاشتن
 الاعراض کو جنگ اعراض ایتک شکستن
 اعراف - جندکجهنم ارا سنده برو قاطر
 اعسار - فقیر اولمق و دشوار اولمق
 اعشار - عشر الموق
 اعضا - اندام
 اعظم و بزرگ - غرا و رنگ در رنگ رنگ
 العظمه الکبیرا العظم اولمق و بویکلک
 اعیان - پهلوار کاندل العوان الناطق العوان
 اغاج اوزدک - اوزدک جای اوزدک
 که از زمین بالاتر اجائی شاخ رستن کبریا
 اغاج بود اندیسی - ازغ باشد جمله عمری
 کونیل هندی
 اغاج پوصی - صمغ و خرت که از دوما و گوج
 اغاج سدگنی - گیاهای شیر و ارا حطب یا
 اغاج قاوونی - ترنج بائش گبی

آغاچ قره سی - دواى ساد اوران که تظنا

شبه از درخت جوز حاصل شود

آغاچ قوقان قوشی - دار برودان پزند

ایست که درخت را بمقار سوراخ کند

آغار تمق - سفید کردن ریش بدوغ

سفید کردن صقالی یوغرت ایلد اغار تمق

که صقالی دیگر منده اغار تمق مفه و منه

قریدر بریو قوف شخص باشد

آغرشق - چرم دور دوک ستون خمیده

آغزی آجیتی - دانه خوشبو فاغره

آغزی بوزوق - اسپ سرکش بدگام

آغمتوس بوجکی - جانوری بلند آواز

جر آسک بعربی صررا وراق بوجکی و

جر لایق دخی دینوز نه گبی پزوده دیر لر

آغمتق - و طوپال لنگ

آغمتق - و طوپال لنگ

آغلامی - تاز باز غلام باره

آغوا - طار تمه تهور اندر مه

آقراط - گربز می آفریط را نمود گویند

آفسانه - سرگذشت انگاره انگارش السمر حکایت

افسردگی - معتندی

آفسرده و غمگین - دژم نژند الکفته الکلو

الکلال الکالار المللول چه کلب کسمر اولوق

آفسوس - وائی آفخ آفخ فیر احقر الکلف

آفشانی راز - زیمو فچچه الایضاح الایضاح آشکاره

اچار - پشگهی در ذکر کشا الفطوالا

اوج اچاجق نسه

اُفج - کران و کرانه آسمان گوک کنار ی

افلاس - درویشی و فلاکت و بینوا الحکته

الفقر الفاقمة فقیر لوق

افواه مین بات پڑنا - فچچه فچچه التشریر

شهر تلوا یتک بللوا یتک آشکاره یتک

افواه مین بات پڑی هوئی - چکاچک

الاشتهار شهرت بولوق

انیم - افیون مهائل مهانول التریاق

افورمق - وصولو مق د میدن پهنکنا

اقامت کرنا کسی جگه - فروکش کردن

الاقامة طور غرق مقیم اولوق

اقرار کرنا - خستوشدن الاعتراف اقرار

اقرار کر دانا - زیر پاس کشیدن و

و در زیر پا کشیدن و در زیر پا نشستن

الاقرار اقرار ایتدرک

اقرار کر نیوالا - خستو المقر اقرار ایدجی

اقربا - کس گوی القربا به یقینلق و

خصما لق قربان گبی

آقچه اوتی - و سلطان اوتی و طلیح اوتی

بر نباتد رنیمه معنا سنه که قبل دار و در

اقسام کهانیکی - نوت پوت و نوت

اقط - پیوند کشک ترکیده کش دینو

اقل - بسیار اندک تمام القلة الاقل از لوق و چوق

آتقغ - ایا قلی کمانی ریاب رو او گپی
 آقیم - شخو کشور
 اک - بند انگشت بازگبی بر مق لغومی بگیا
 اکاده دیبک - انچه دران گندم کوبند
 از سنگ باشد مهر اس
 آکنا - دل گرفتن و برخاسته خاطری
 السامة السامة طارلق
 اکثر - گون آشوری طو تن ستمه و ز فغن
 اکدی - واو یونتی و طال قاقوق بهمان
 طفیلی نا خوانده ایران
 اکیج - اینمیش اسب خصی جرده
 اکرم - و تکتون دزین آدم
 الزهوا - شبیده هجیدن صد الشخ کو ترم
 اکوتا - نازیدن و بر خود چیدن العجب
 البختر الاختیال الزهوا و لولمنق و صالمنق
 اکثرنا عضو کله رة شدة الشخ یو شمنق
 اکثر کی چلنا - به بختر رفتن نازیدن
 خرامیدن چیدن الشمر الاختیال الرمل
 الرملة الرامة الهرواة صالمنق و لولمنق
 صالمنق
 اکثر و - چنگاپ الفصاء القرفصة
 اسک چلان کمنه - نقش کم باز نذر قمار
 اسکلمک - کاهیدن کاستن
 اسورک - کهانسانا سنجیدن باشد
 اسکلمک - واریکمانی که گداخته و کاستن

اکش - چنگال شکند بر دمور در که آنکله
 تجربه دن انک وایت چقار لر سکار انج
 اکشی آش - سر که لو آش سکبا گبی
 اک - زنج
 اکلمک - خمیدن چام گبی
 اکله - بتشد رمه وصل و وصاله فرا
 اکلیل الملک - قوج بوینوزی نام دوا و
 گیاه زر و اسپرک و زر و بسک بسک
 اکلیل شمالی - کاسه درویشان منازل
 قمر دن بر منزلدر
 اکلمک - و طو برق ویر شک فرا شک
 اکنتی - و تو پال و کواسه ریزه بای زری
 و سیم که در کو رفتن ریزه تو بال انحاس سناو
 اندرک - پارچه کوچک که بر پشت جامه
 دوزند زوزیم
 اکهاڑا - جرک و کشتیگاه تعالیمگاه ترک
 المصحح کروش طو تبحی بر
 اکونی - دوشا بدلی و دوشا بدل
 صفة آن الوحام یو کلو فارلیک آرزو
 ایدوب استد کلری نسنه
 اکها - بهم آمده فرا هم آمده و جمع شده
 غند مجموع معنانه که برکش دینور
 طاغلق مقابلیدر گود گبی
 اکها کپڑا - یک تهی السحل برقات اولان نبه
 اکهری رسی زن کتا جیل قاقو کلمش اپ

اکثرتا۔ از بیج بر کنند و بر آوردن
 بر کنند بر کشیدن قطع الترع قوی
 اکیر۔ خود و لوح اقرار و اگر باشد
 اکیر۔ و یکیز توأم جناب
 ایکسک۔ خیدن جفت
 ایکس۔ جریه تنها تر تنها الفرو و الفریه
 یاکیز و یاکیز نسف
 اکین۔ یکس، کشت و درون
 اکینک۔ کشت زار
 اکاثری۔ تا توره و چدار و اکین و کل
 و آنچه در گزین چاکا طول انطیل کو ستاک پانوی
 چدار معنا سنه اورک و اورکن چلوک گبی
 اکال۔ فصله دهن
 اگر۔ فریح العرو المندل
 اگر مق۔ و چا غرق و حیق مق و صیح
 اوز مق غریدن
 اگر یوگری سچ مج نفقت و مثر
 اکلا۔ پیشین پیشینه القدم سبق السلف
 السلیف الاتصال اوک ادگی
 اکلیپ۔ کیش بر آمدن شیر از نیام اندالاق حیت
 اکلا۔ بیرون انداختن چیزی از دهن القند و تمق
 اکنا۔ ویدن ستن میدان لبث بجمک
 اکری چایا۔ سندن و آفرین سندن
 اکواشی۔ سزیره شدن الاستقبال الاستقدام قارشو
 اکهن۔ تقریبا آمان ماه

اکھانا۔ سیر الشیخ الشبان طوفان و قاف
 طومش کشی
 ال آیاسی۔ چاکا تیلی کفرت
 ال آپ۔ آهنگ
 ال اجہ۔ ابلق
 ال اجہرہ۔ اسپرک
 الاشیق رتسی۔ آلیسیدین
 الاشیق طوری۔ اسپ سکش کبی یواشته
 فطیمہ را کار کردن نہ پدیش گبی
 ال امکی۔ دست نخشغل و حرفه و کسب کار
 الاو۔ الاطیمہ ترکیده دخی الاو دینور
 ال اوراقی۔ دستر دستره ال بچنی و خرد
 وندانه لویه و رپی و اوارغہ دخی دینور که
 ال اوراقی تعبیر و لنور
 الایچی۔ میل شوشمیر و مال و مل و لاجی
 ال یل و غنی سوکات سیلک۔ مالیدن شستن
 التقات و توجه۔ پروا و نفی آن بافظ ناوی
 چیز الانفاست التوحید یونلمک یوزن و نمک
 و چوره باقمق
 التماس۔ درخواستن درخواست و رخوا
 الطلب استک
 آنتون اوقی۔ و طلاق اوقی نام و آختر
 آباطا۔ بازگوند و اثر گوند و اثر و ان اولو
 و سربانین کرده را انگون و سربگون سرب
 و اسر چایا اثر و ن پوشید انگوس العکس ترس

آتشا جنتا - بازگو نہ ز اذن الیقین الکس
الکون ترس طوغر مرق

آتشا سوار ہونا - از پس من نشستن آتشا
ترس طوارہ جنگ

آتش پلٹ کرنا - زیر وزیر کردن القلب
التقیب و وزیرک طر طغان و طغفق
ایتمک صابق ایتمک

آتش پلٹ ہونا - تہ و بالا شدن القلب
و نمک طاغفق اولمق

آفتنا - چیز را از سوئی بسوئی گردانیدن
القلب و وزیرک ترس ایتمک

آفتی پاؤں پہرنا - بر قفا گشتن سپاسگی
رفتن الرجوع الرجعة العود گیر و در نمک
آفتی پیدایش - نگو نہ از اوہ المنکوس
ترس طوغر لمش کشی

آجہنا - در ہم شدن در ہم رفتن پریشان

گردیدن ثرو لیدن التفتیت الانزجار
طاغفق بری بریند اولمق بری بریند گیر

قارشش مورشش اولمق و طار طغان اولمق
الحاق - آمیختن آمیزش الحاق الحاق الحاق

الادراک ایر شفق بشفق و لاشفق

الدامق - دم خوردن فریب خوردن

الذن ایا قدن گنمک - و سراسیمہ و لمق

بیدست و پا شدن

آلہ وان - پہلہ کہ نکاب باشد

الزام وینا - الزام دادن

آل سورمک - و یو قلمق و الکک و سلک

و د لکد پودون بر محمد بن لمس الیتک

آلسی - ز غیر و بزرگ الکتان مشہور در

آل صنومق نازیدن

الغیم سالغم - سہراب کثیر و گویر و آل

الغورہ - تویمک ملزمار و دوک

آلف آنا - شاختمق چہراغ چہراغچا

یغیا شدن سکینیدن و جت و خیر کردن

و جفتہ و آیز انداختن بنشاط باشد سکیندن

القصر القاصل الشباب طواقج آتمق و جفتہ

اورمق و ایکی اوک ایا قلدرین یردن

قالدر ووب آتلیق و قالقیوب صحرامق

الفسریاس - پاسا

آلفت و موانست - آنج انش تمق و دو

آلقاب - سہ نامہ النیر القلب

الک - غربال غروین

الکسمک - قطع علاقہ الیک ست برون

آل قاقمق - دستک زدن در سر و وغیرہ

الکسی شیل تنبل قنبلی و نیلی الکسل گو شکاک

الکم صاعمہ - قوس قنچ آدیندہ

الکی باشمہ قوس دست تو بر سہرمن پاک صاغ

الکئی - آونکے آوند و او شک راوند

و رثرہ العلق العلق اوزگو قاشی و

اور ورم ہوگی و چنگال و بجم و قنب

الله - تعالی جل جلاله وعظم نواله وعظم برهان
و کبر شانہ ب عظمت و کبریا به ایزدیزدان درگاه
خدائی وادار داور جاتن شنیدر شنیدر کردگار
لر لر یهان کر و کر گر گر الا لوه ته تکر یلق الله
تنگری تعالی

الکک - لمس کردن

الکبا - باغ و باغره و دبیله الغدقزتری
النج - بد و عا و نفرین بسور گبی
آلو - چغد گوکن الیوم الفیاء الصدی انوّه
الوب انجن - سر مه خفا و سر مه از چشم
بانها ن گشتن الکحل سورمه

الکینرنا - نور خجالت الکالینک و ملک
المر و اسیب پنچا نا - گوشتن کوفتن قشوق
و چاق و یان باشی کلک مصدا و معنا
طارلق ویرکله نجھک انالمتصیر التعذیب
التفیق الدرق الاقته

الی اتلی بوش - باد و رکف داشتن بیفانده
و بحاصل اولوق

الی آچق - کریم کسند دست کشادن گبی
الی اوز و هر شیه الی یا قشور چر بدست
الی وایاغی بوزلش - شل و چکلوک
الی چولق - شل کینج باشد

اما - مادر و امام مالک الامانا
امام - پیشواییره و پیره و خشور و یلان کیمسه
امام باطره - حنیفه و روضه محرم کین کین

امام تسبیح - سر کره و امام تسبیح و مقری و
گل سجه و گل تسبیح

امام عادل - خسر و الملیک الملک المالک
پادشاه متصرف

امانت رکبنا - سپردن طاپشور مق
تسلیم ایتمک اصهر مق

آمان و مهلت - زنهار و زنهار داران
و مهلت و هنده الامان المهلته تورقو سرق
آمرت - بر پر و شان بر فرو شان
بر شان فرسنداج در شان باوش باوش
بر بولک بر طاقم

امتحان - آزمودن آزمایش کردن
صنامق تجریر گبی و نه مک و صنه مق

آمداد و مدد - هرزید اعانت معنا
آمر - فرمان و گرفت فرا زمان بویرق

آمر اخور - میر اخور تیرکی
آمر بیل - فرغند صا مشیق معناسنه

آمرت - آب زندگانی و آب حیات آب حیوان
آمر و - چهره ریدک کلوک صفا سنزایک بوزلو

آمر و شوار - کجدار و مریز و شست و ش
الاهم الا عظم اولو و بیوک سنزیه کد کلوک

آمر معروف و نهی منکر ده و دویود و دوده
آمر نک - و آتش ایرک میل کردن جلال

باشیا و اشک که یاسه باشد
آمرود - و مرود و کوثر الکثرة ارمود

بیضه کشیدن احسن الحضانة

انگلی کی کباب - زرگست

اندری گندی کرنا - بمقننه کردن خایه

الزئمانه قوشش و نوقلش و چکلنمش و فاسد

اولش نسنه مطلق دیر لراکیدین میورطه و

پروصالمش قادن و قارپوز و آیش جوزو

با دام گبی بکنده معناسه

انسان - مردوم مردمان و مردو بشر کشی

انسان مقناطیسی - و آدم گولدرین

طاشی اهنه جهانگیر است

آتش - شیب یوقش مقابلیدر

آتشه سیرنه که قز قزند آتش قوجه سیدر

انشی - و یوقشی زمین شیب فی ازش معناسه

انصاف - آزر م عدل معناسه

انعام - چابند الصایه الاحسان عطا

انقطاع - انگشت و بی گشت بحکم بی تقطع

القطع کسمک

انکار کرنا - کیبیدن و اسیرگی الایا معتنا

انکار و حاشا - ارندان بریکا اولمق

انگل - مانع وصال عاشق معشوق خرنگ

انگولک یاک - بچ و غنادر تکم استهیدن

انگارا - اخگر احمه او دگوز می آتش قوری

انگیزی زبان - نئین

انگڑانی - خمیازه و بانگ و کهنزه و بسک

و بیاستوا المطوا استمک

انگڑای لینا - خمیازه کردن زرد کشیدن

بانگ کردن آسا کردن فاشیدن لطلی

المطیطا و المیطیطا المیطط استمک

انگشتانه - انگشتیانه دشت رانه گیر

دیر لرز گیر معناسه الخشبته

انگلی - انگشت انگشت کهین خنصر انگشت

مهرین سطحی انگشت شهیدین ابراهیم بیسته

انگشتان دست و پا الا اصبع یرمق باش

یرمق ابراهیم شهادت یرمقی سیاه کچرک

پارمق خنصر

انگلی شجانا - در هم چپانیدن انگشتان

و بانگ بر آوردن اصرقعه افرقعه پارمق چاقمق

انگلی چرنا - انگشت کیدر لیسیدن المشر

الاول الحاکم المضع المضع المضاغ المضاغ المضاغ

امکت صومق مص گبی

انگلی کاپوٹا - گذر دمه

انگنای پیش ایوان و پیش طاق و

و پیشگاه و فراخنا و خانه و اندام راسته

الفنار آو او

انگوٹها - در انگشت دشت الابهام

باشش یرمق

انگوٹھی - انگشته انگشته می الحاتم بوزک

انگوٹھی پهنای انگشته پوشیدن و در انگشت

کردن انجم بوزک و اقمق

انگور - اریکه المهرج

انگور - از بمن العنب یا شل وزرم تاک
 ورز از وزم اغاجی که آصمه دینور شکست و
 تنگس وزرم چکر و کند دینور زرم مطلق اوزم
 اغاجیدر گرگ آصمه و لسون گرگ لوسون
 سنگد و ده که خنی ویر لرغرتب غرضم و انمش
 نمش ناز و وزم زنگ آصمه قولند دینور
 کشتو و کشتو بر خوشبختی شامش اوزم ویر
 انگلیا - سامانچ شامانچ سامانچ شامانچ
 شامانچ شامانچی بر بند و باز رنگ سماچه
 باز رند باز رنگ گو اسلک معناسنه
 انگیشی - آتشان منقل کلک کولخ
 مرغان مرغان کانون او و یقاجی او و یق
 آقا - دایه الطیر سداناسی بازاج معناسنه
 انوکهی چیز - نامش اوجب طقسق
 انی - نوک نیزه انسان لیان
 انیش - نشید و افراز
 انیک - بچه سنگ تولد معناسنه
 آو به - و یار طاق را و نی که چار طاق
 آو بهی - گو شیر گرفتن گوله و گو مہ الزبیتہ
 آو بی کولمته سی و یصولنه بی چنور
 آو پر - بالا افوق اوست
 آو پر - بر نشی یو مجید و کسک علی اوستنه
 آو پر چر مہنا - بالا بر آمدن بر بالا رفتن
 دامیدن الصعود یوقاری اغمق
 آو پر نیچی رکنا - غریدن الا طبلق بری

بری اوزره بیعتی استف ایلمک مطلق و بریک
 آو پر ی بوجه - سر باری العلادہ سر بیک
 آو پوش صداسی - آواز بوسه چپاپ
 آو تاجمت - صاحب شرم گین گی
 آو تاغ - بارگاه بار جاگی
 آو تاق - خیمه مخصوص شاه گروک و هواری
 آو تراق تپه سی - که بر کیم سنگ و تراق
 پیرینه ویریلان تپه و زر گونی معناسنه
 آو تکی گون - و دندان ول اولان گون
 آو تک - و چکر مک طکله مق اسم صوتدر
 آوق آسمه قده بائی کرشیک او توب چکر
 می در محله اوق و قلع مثلک آلات و سلم
 طوق قده طکله مسمی طوق مسمی گی ترکست
 آو کی گنج - پرند و ار گنج گنج و ن اول گنج
 گنج مارجہ الا اولی معناسنه
 آو تکه - و فیک و فیک و لا کر کن معناسنه
 آو توراق تحنه سی - قیوا و گنده نصب
 اولان تحنه شرف گی
 آو تولمش - بریان و لمش قبول کلمه سی لقمہ
 آوت - مرد بین العزب لکر کیم و لکر کن
 آوت - پرده السترة الحجاب السترة الحجب
 آوت بین هو جاتا - درون شدن اندرون
 رفتن کونخ السترة و رنگ کیز مک بچه گی
 آوتنا - فطنیدن فطنیدن فطنیدن فطنیدن
 نازہ الحلیج لک و مینوق آتمق مینوق آتمق

اوٹنی - چوکیں کو نینال الحلاج چیر چیر و چیر
 اوٹلی ہوی روی - فلفیذ فلفیذ چو پاشہ گران
 رافانہ گویند قطن الحلاج آکمش بوق
 آوج - واکدول شرط وین چال گئی جواب
 آوج او د شیرین کسنہ - کینہ کشش
 آوج بش گون - سپنج اصل نہ تعلقہ مسکا
 آوجانق - ویکٹ برایشک رتہ سین
 الموق و باشہ وازق و آخر و تمام اتہا کہ پیری
 آوجارہ نوروز
 آوجہ - و بوج سیرین و فضل او تو راق
 زینک ایک طرفیدر الساندہ اوجہ و یون
 ریتہ قیناق و اوست طرفہ بیج تعبیر و یون
 و حیواندہ صغری دینور سرون و شیر گبی
 آوجہ - شکنبہ ہزار خانہ الکیش
 آوجہ طری - مجموعہ شکنبہ دشت پودی کہ
 ہزار خانہ باشد القبتہ قرق بایر
 آوجیخ - چولہا الا و مکی
 آوجاق - قاون و قمر یوز و سازستان
 مقولہ سنگ دودہ کید خانک گبی
 آوجاق چکر کہ - بخت گبی با زری شمیم بلخ
 آوجیا - بز باغہ گبی
 آوجتور - نیفکہ ازار بند باشد
 آوجقوروی - نیفہ شلوار کہ بجائی ازار بند
 آوجکک - گر و بردن در قما خصل و ندب
 سنانہ کہ ہر داویونندہ ہفت اوزرہ چکک

اوچورم - از کوہ و کنار رود بجائی کہ از
 بالاتا پالین برابر و هموار باشد کہ اسپ
 و آدم بالاپالین نتواند رفت
 اوچورمہ - بالانوانی کہ تعریف بید باشد
 اوچوق - تبخال
 اوچوق طومش - و جن چالپش و طومش
 جن گرفتہ و سایہ دار و سایہ زدہ
 اوچی ہواوہ - و اوچی اندری کی در ہوی کی در
 دست گویناز کہ چند کوہیانچہ در ہوا کند
 آوخشامق - و طلیعت و طلیعت یک آوختن
 آودہ - آتش زہرہ
 آودہ - ہر دہتری قندز و ہر گند جند
 بیدہ ترکند ز خایہ سیدہ
 آودرکی - و بورخو بزمہ بر ما مقب
 آودن بینی - پشتہ بزم آمہ گبی
 آودہ مک - ادا ایلمک آرونی اند مختن
 آودہی - کینا کو آوچی کو مہ و مہ و مہ و مہ
 آوراق - جاسوک ہنیا
 آور - گرہ گردن خج و کلین و غیر
 آوراق بوجکی - جہنگیر اسک
 آورچی - اکین بچی در درگ
 آوراغر - سفالہ اکین بچہ جک آلت
 آور پر مک برد میدان افشعار معناسہ
 آورتق - شریک نیاز
 آورتق - و قومہ و نوکرا موسی سوت

فاشر معنا سنه و بیک قولج گو کینه سوز قیق بر
آورن پولی - تنک زر و ورق و طلق سنا

زمین کو کبلا رض

آورند و تنک - و تنک گزیدن انتخاب و

اختیار را تنک

آورنگ - نمونه دستور گبی

آور دیو مری - چشمی که در گردن باد بخا

قدر باشد

آوریب - قاقچ و بعضی در ب ویر لر

وریب معنا سنه بفارسی آری و آریب

العوج العوجا اگر یک و اگر ی و قسقلق

آوریب - فریب و دغا الخنج اخمدیسته

الخمدیسته الدامق

آور - گس سیر سرخی مائل غور گس

آورار - دست افز و انگاز الادوات الت

آورامق - و بیو کاش و نما کر و نش و نما بولق

آوران - و کیشاق دراز نفس

آورک - آغا جک بدنی بر زگی

آورلک - سپند

آورره - و آور زنده بر

آور قزنداش - خالو برادر مادر و پدر مادر

آورلک - بر شکست و قویق و قیر لقی شکستز

آورلی - و ساقزلی لای سیاه که پا از آن

بد شواری بدر آید غنیج

آورم چپو - چم گبی نقل انکور شیر گرفته

آورک یاغی - پیه مرغابی زغار کرم

آورس - تنک هنگرندان غنچ و سنو

آورسلنک - و آشنق فرسوده پیر مرد و لقی

صویش متغیر کینه و مستعل پیرمان بودن

آورغون - و چاپل روز خون تاراج

آورکتمک - راندن و دور نمودن غنچ

آورکج - خراشته کوهان شتر اول تپه

خرشته دید که آورته سی یوم می ایلی

طرفی چو گل و سی طولانی اوله و طلق

یویا یوده اولان سنه لره اطلاق اولو

کمر و قبر و چادر و دوه او کچی و حال سمری و

تا یوت تخنه سی گبی

آورک - نفرت کردن روم

آورکه - دکان چوب مدرک و سیخ و ران

کرده چشم و ابر چشم بران تابند

آور - و گویش رفو که در جامه کنند

آورغون یول - راه مخفی اندر آمدن خانه

آورک - و طولی ایسی رسن پای ستورک

آورکجه - کوهان

آورکه - نفرت آهو

آورکن - و آورک رسیان گردن سچلک

آور و مجک غمی - تار عنکبوت ابرکیا

آورن - مار بزرگ

آورن کلی - سیاه دار و در آق آصمه

واق صا رشق و حسن یوسف دخی ویر لر

آوزم زنبیلی - ویاغخانه زنبیلی حراز
آوزم صالی - چرخ که آوزم صقه بچکنه
در سار معناسنه

افزود که - و افزایک بگسترایید
افزود که - و ساقراوزی تنجی و خیریت
عج که خاردار باشد
افزود که - و از نعل

اور تم گدے۔۔۔ اور تم صالحی اور
ایماندار بنو بشیر و پیغمبر و خدایا
اور مکی۔۔۔ نکاح۔

او را که در وقت خواب و بیداری
 یکسره در جوارش بود و در وقت
 ازین رو کند و بگوید

آؤر انما۔ بہادر و دلیری خاندان
الطیبر اور چوڑی
آؤر ہنما۔ صاحب سرانگدن کشیدن
اندھنقر الٹطیبر التیغ فیہ یغالی و رنگ
و در رنگ

اور توفیق سے سرشار ہو کر وہ انہی باتوں پر
باشومہ ہاشام رکھی گو کہ شاید یہ تصنیف
افقہ ہاشام اور توفیق انصیب الہیہ
اور توفیق پرستہ ہونا ہے کہ اس میں اس قدر
برافراقت

دوست قبولان۔۔۔ ولیقیہ و آشوب و خون
 ملک و قوم زمین و آسمان سب زبر تنگ گوی

استون فتحه وزیر

اوسر لپ شیکشی بین بغدادی و سر لپ سکوج
اوسون - افسون

اوشاق - و شاق و اوشاق سبزی
اوشاق شنبلی و کودن آدم چمن
اوشاق - و و غوغو قارمر مانور و شجانه
اوشاق - و و غوغو قارمر مانور و شجانه

شاید و سراسر خون مجنون
از چشمه کافور و طهارت و خاک
و خاک که از این جهان است و غیر از این
و خاک که در این جهان است و غیر از این
و خاک که در این جهان است و غیر از این

[illegible]

آوصافق۔ دینیق سیر ارف انگال اوق
 آوصافق۔ دینیق بول و بنگال و بنگال
 آوصافق۔ سیر ارف بنگال و بنگال
 آوصافق۔ سیر ارف بنگال و بنگال
 آوصافق۔ سیر ارف بنگال و بنگال

اولیای علمیه - و اولیای علم و عوالم
خاندان پدید کنند پوریای کوبی
او خلی - مبارک قدم
او علایق - بزرگال

او غلان آشی - کاوشیر بر صعد

او غلان بیتاخی - وندزه رحم

او غل اوقی - باد رنگبویه و کزوان بالنگو

خوشبو بر نیاتدر

او غلق - بر غلامه پیرک

او غلق - پسند و پیرلدر

او غلق - بدست ماییدن و سورتک نیز

ماییدن فشانیدن و باد انگیز معناسنه

او غور طوق - خال گرفتن تفال با نخیر شکان

او غور سز - شوم قدم سبز پا

او غور لو - مبارک و میون قرش

او غور - و بون گول ساده دل و احمق

او غور لوق - بهوش شدن زنود شدن

نند وون کچک

او غور ق - بدست ماییده پشه

او غامق - ریزه ریزه کردن شخاش کردن

او غام او قام - زره زره ریک ریک

او غاز - شعله سی آزا اولان چرغدر تنگ

او غنجی - و قرتی ریزه و قنات

او غندی - خرده و ریزه تخته

او غورک - پیونک فوب و پوک

او ق - سنگ عصا ریکه برائی وزن بریر

چوب عصاری نصب کنند غن لگی

او ق قیوری - ترکش و تیردان بنگیش

معناسنه در

او قلاغو - میلن نان پهن کردن سورو

و بیواره و بیواره و بیواره گبی

او قلی - و بیوک کپنی بڑی سیلی

او قی یا شفق - سیه انداختن خط

او کچه - ایڑی پاشنا

او کدول - همدیه

او کد دن - تقدیر و پیشداد اجرت

او کین - وایلیک نخست اقدام آوند سبغانه

او کسر کبه - سرفه کردن او کسر کلام آن

او کسر و غلمان چکمی سورنجان که بصوت

بر بر می و مکنه باشد

او کسر کب -

او کندره - چوب خرگاه و راندن خرگوا

و شکنجه عادتنگ و غبازره گبی

او کدی و تادی - دعا اولدیرنی صورتده

او کسین قسبون و یکا و لور همانا و پناخته

او کو - و پوغور بوم کلان و کوچک با یقور

که چند باشد کوف و بوم لگی

او کوت - و غط و نصیحت و پند

او کوت ویرک - پندیدن

او کورغ - مازن و پشمازه استخوان پشت

او کو جیک - و عیبلوک و میوانق متوش آن

او کولوق - به شدن زخم شمار معناسنه

او کولک - به شدن زخم ستیغ استیم لگی

او کونک - فخر و مباحات کردن ناییدن

او کو متفق - به کردن جراحت نموده

او که از نا - قوی بر مق

او که ملی - چون راجواز جواز و سنگین بخور
کایله باون باون المبراس و یک کایله
او یک - فاشته که کایله و کو کو باشد

اوگ - وایله ویش

اوگ - آبادانیدن مع کردن

او گنده - چوب خورگ و راندن گزایش و کور

او گنها - رستن ویدن میدان ملک و نیک

او گنه - نیکر الفصص شکر فامشی

اوگی - و پوغو کوف - حنا سنه کلک گبی

او گیر - و او گیر جلا بیکی کوچی غرواشن پتاه

اوگی قمر داش - برادر اندر

اول - کرد و شانگ نواله رهن ریغمال

اولا - آبلوج الابلوج لوبت شکر می قند کر

اولا - تلک و تلک زاله نچه شکر کاشته هنگام

البر و طلو

اولاق - و تاتار قاصد با خط و تیر که سوا

باشد اگر پیاده بود ساعی گویند و اسفک

نیز که منزل آتی و منزل بار گیر باشد الاغ

او پیرمه - و قشقرمه و یله و قدرمه تحریک

و اغرا و فترول

او لچک - کفیر پیمان

او لچو - اندازه و مقدار بلنج

او لچو نمک - و یا به متی مشت زدن کشیده

اولدر مک تپه مک - کشتن

اولدینی گبی - حق و صحیح و راست طوغری

اول سمرات کا - بازیره اول و بازیره

آخر پاره آخر شب بتدایه چپی

اول قدر - و بود قدر و اولد کلو و بود کلو

چندین اند گبی

اولک - و ترا و طح ویند کسیت کی سامان

اولکر - خریا پر وین

اولک سمش - کیاری سندی بندهی هوئی و رگر

اول ملاقات مین رنج پیدا هوا اسپر و هی

معامله در پیش هی - اول کاسه در و باز

همان آتش در کاسه

اولمه - و و دور و ده برکی و اوله السبیط

بغرسق و اما معنا سنه و و اسحق صوده

حاشتمش قوزی - و قوشه وینور کمر یا غده

قزار در لر و ده کرده دخی دیر لم

اولیه چک قدریه چک - قوت لایموت

اولنیه قی - خشک بافتن میان ده نج

واو کدول عقد اولنیه برقی قمار اوینامق

و اما ملک تعبیر اولنان اموال و اشیا یله

اوینا مقدن دخی کنایه اولور

اولو - و ایشلک شا همراه

اول و ابتدا - آغاز کار و آوند خنجر نخرین

نخست نخستین لاول هر سنه نمک اولی البد

البدرة البداة

آولوق - ناودان

آولونق - ناله سنگ وله وز نو پدن

آولوقنش - مازن سموز و ششان کسنگ

ارقه سنده اولان دیو در که اولوقنشتر

تبییه اولو و طاولی آتکرک صغر لیزنده جی

پید اولور

آولوم - مرگ

اولی - مرده بهتوک میت زارستر

اول یکار قدن - واوته رکدن و تر معناه

آواج - تریتمی که از نان خشک بارغن

ود و شاب کنت بیلس گبی

آوماریم که - واوله که اویدی علی حدیک

آومق - آرزو و خاسنه تنی کردن بوبه

آوموز - نو نڈ پاکفت

آون - سیح آواز بلند

آون - شمه الصوفه الو بریوک

آون ایکی قبولی کو شک - قهصر و دازده

دری باره دری که مراد فلک البروج در

آونٹ - شتر و شتر نسل از نام مار و خجک

بوتنه آن که هیرک باشد البعیر الجمل البکر

الابل البکر الحتمه الناحیه المقدم دوه

آونٹ بمانا - شتر خوا بانیدن الابرک

الاناخه چو کرک

اونٹ کمارا - شتر تھار شتر غلام و دوتیکی

دوده طبانی

آونٹ کی سینی کی حکیتی - خروگاه

آونٹ گاو - شتر گاو و پنگ الزرافه - شتر

آونٹی - شتر ماده چار الناقه ویشنی دوه

اونجا - بلند و بالا فر از اٹلی یوجہ یکسک

اونچا کرنا - یوکسلماک یو قمری قالد برق

اونچی جچی نشیب فر از آچا الکابوش

که یوقش مقابلیدر

آوندما - نگون و بازگون باز گونہ شگونہ

باشگون و اشگون و اشگونہ و اشرون اشرون

سرنگون در و اندرو و اوارون العکس ترس

آوندما نا - نگون کردن الکفار و النکس النکوس

باشی آشفه ایلمک

آوندی منہ کرنا - بررو افتادن الانکبا

الاکباب یوزا و سقنه ووشماک

آونکی - شرکاره بوج معاند و متمرود

آونکی آغاجی - و دیکه پادیرہ کہ چلا مش

سقفه بل ویرش دیواره طیار لر

آونگہ - پینگ السنه ایو قلمق الوسن النحاس

امر غنمق النوس بترکی بخارا چرت اویتونما

آونگہنا - ناویدن غنودن النحاس امر غنمق

آووه - واورمان چیتا قتی تیا و تیا شت

آونٹی - فوج جان و فتح و جلی جلی الواء

الویه کله تعجب کله قندری

آویاز - شنج د

آویانق - و طوریق و کنگک قن کرن باز

آوید رمق - و یا تشد رمق ویرا شد رمق و
 دوزن ویرمک دوزلک قلیلق و دوزلتمک
 خوب زیبا نمودن برانیدن و کوک سازیدن
 ویراشمق و موافق و چپان گلک
 آوید بی - ویراشدی و چپان گلدی نرید
 آویر - و بوه لک سارخک گبی
 آویرمال - هزارک گبی انگه زود بازی خورد
 آویغون - ویراشق موافق و دوزنلو
 سازوار آندر خور و آندر خور دیر آرو
 ویراشور و آویار و مناسب
 آویغونلق - و دیرلک دوزلک خوش
 کچنک سازواری
 آویغون گلک - و آویق ویراشمق لایق
 و مناسب موافق اولقی لایق و مناسب
 بودن بدندان بودن
 آویقون - ویراشقلو و یا تشقلو مناسب
 و بره و ساخته رنگ
 آوین - شش بهیشتا و سولپوک گوشک
 و صارق ممة کنایه در نفس آباد
 آوینک - تقلید کردن بر آورده
 آوینومک - بزرگانا و آوچانیدن خمانیدن
 آویک لنگ - خشم و غضب لنگ تنیدن
 آویله - و آویله صغورن همان او درو
 بکر چپان چینین
 اولقی - ران

آویله صیالم و آویله دیلم - و طوت که
 و صای که بالفرض و التقدر شمرش
 آویق - ویراشمق و آویغون گلک لایق
 و مناسب موافق اولقی بدندان بودن
 آویناش - زن معشوقه مول
 آوینامق - بازیدن قمار بار قماروینا
 آوینجاق - و قوقله بازیچه
 آویوز - جرب گرگی
 آویوزلی - خاشتی گرگن
 آویوشق - خوابیده عضو آویوشق ال
 و آویوشق ایاق خیره و کشت
 آویوق - صورت کشت زار مترس فچ
 و قبول و تندیه
 آویوقلق - و آویومق نوم خفیف و امل
 کیف شکراتیک دیرلک شکله بودن مانخورد
 بودن بر درجه زیاده سده امر غنمق دینور
 آویومق - نوم سات گبی
 آویون - کهیل بازی
 آویونتی - و طال قاق طفیلی بستانم
 آوینجق - و قوقله چو جقدی و صدرد
 آودمق و اشغال ایتمک بچون مودن
 و خمیردن ساز سنه لردن دوز دکلری
 صورت دیرلستی گبی گریا بپندی
 آویه لنگ - و طورمق و کجیک درنگ
 و تاخیر نمودن مولیدن

آهار - آهار و شوی بترکی شیل
 آهل حرف - اهن خوشی پیشه و ران الحرفه الصنفه
 آهل و عیال - زره و زرا و الیال کشینک
 نفقه و قوت و یره جک کیمه لری زان فرزند
 معنا سنه دول و دوش تعبیر اول نور
 آهیر - گا و بان بقار صغر تلج
 آیاغ سورچوب و شکم - پهلنا سورچک
 و قایمق ر مژگ گبی
 آیاغ او غورلی - مبارک قدم سپید پا
 آیاغی صیوق - مر و گریز پا
 آیا زمه - بر که تری گبی
 آیاغ صلیانمه - بیماری پای اسپ بهندی
 رس و خش معنا سنه و فدی دینور
 آیاق - پا
 آیاق اولطه سی - تردد معنا سنه در که بری
 او تگید و ب کلکدر گوی معنا سنه و یا ق
 سیری معنا سنه در که جوئی بار و چمنرا کنار زنند
 بری او تگشت و گزار شدن عبارتند سر اسر
 آیاق پا طردی - آواز پا در آمدن رفتن
 سگ پوی
 آیاق تری - پانچ که خواننده و سازنده بورنی گذر دمه
 و ملاح و قاصد را دهند
 آیا قد اش - رفیق و شریک تاخت تاراج
 چمنار یانه معنا سنه
 آیاق سورچک - و قایمق و یوز اوز

قیاسق و یقلوب و و شکم شمشین منشا
 آیاق طلوشی - آواز نرم مخصوص رفتن شمر لک
 آیاق طلوشی - چچه و شکم شک
 آیاق طهر دسی - و آیاق طلوشی آواز پا
 در رفتن گمار گبی
 آیا قلق - تخمه کوچک جولابه که جوان پاره
 نه بد صفت رشته با پانین رود پا افشا گبی
 آیا ل فتن مال انرفت آتدلیسی
 آیبک - تلج خردس خوج و نم بارش
 پد که چاوشد قش و فی دیر لرد بدک
 آیبک - ایریشم
 آیبک و بی الکچک - سر رس یافتن به
 امده سر رشته نمک بولوق
 آیبک و بی الکچک - مشوش و لوق شمر رشته
 از دست رفتن
 آیبک قوشی - پد که مرغ سلیمان کو کله گبی
 آیت الی - اسپ کج و کج با کج گبی
 آیت اوزی - غلب الشلب اوزج
 آیت باغی - شبکان
 آیت بران - و قور بجان و طولامه و طنه
 آیت بوغنی - جهره کم سفید که نمیت گبی
 آیت خایه سی - خصی الکلب دو اکدو
 دانه باشد خرد و بزرگ کند سگ
 آیت در سکی - ناخنه

آیت - خود نما و کم ظرف الماح الاشر البطر
 کنیدن گوستر بجی
 آیت سیرگی - ویان پراسه سی گندای
 کوهی شنان قوتاز و طاع گند نه سی و
 آیت سیکلی شربت
 آیت کلی - گیاهی بد بو کیلکان
 آیت منکشه - منبج الکلاب غا بانگ
 آیتار - بهمان الاختیار الال طفا اورند
 و او یورتلک
 ایچ قلمه - ارک
 ایچ آغا - گمر بسته مستعد و آماده خدمت
 و نوکر و ملازم
 ایچک - و زیون نیمنه شرداغ
 ایچلو - و بطن و دوه کینلو شتر دل
 ایچری گنک - اندرون رفتن کوغ
 ایچم - گونٹ آشام
 ایچجک - اشربه
 ایچ یاغی - چربی
 ایچ یوزی - باطن خلاف ظاهر راه
 ایراق - دور
 ایرا قلشدر مق - طرد و بدبیلیک افتر وید
 ایرا قاشتمق - و آرا لشمق بید و لمق فاقورید
 ایر پهر کرنا - کیبیدن التراد الترد و الترتیه
 دوندر مک و بریر دن آخریره چلک
 آیت - و یاریکی گون فردا پر دا و ماهرگی

آیت - یلدری - ستاره صبح چراغ سحر
 ایرتی - عاریت ایرمان
 ایرخان - میان زین اسپ که خانه زین
 ایرشکم - تیشکم و لاشمق رسیدن رس
 وصول و بلوغ معناسنه
 ایرقاشی - کوهه زین اسپ که بلندی پیش
 زین باشد
 ایرلامق - تقنی و ترنم زمر و متن
 ایرلیتی - و کیلدار و و قوزغون اوقی و
 نماز بورا و قی سخر و کیلکان دوا باشد
 ایر قومی - و ایر صا و راغی جناغ زین
 تبنوکی کفکی امن زین اسپ
 ایری بوکری - ناهموار چاوله صغیر
 ایری - و قالین یا قشقر کرند و گنده و دودو
 ایر لگانا - پاشنه زدن کردن الرکوض
 الرکل یا غیلده اورمق و سکرتمک - واپ
 انگیز و همیز و مخیز ناهمیز معناسنه
 ایری - پاشنه و پاشنا و پال عقب و پچه
 ایر - نقش قدم پی
 ایر سورک - و نشان بولمق پی بردن
 نشان یافتن
 ایر لیه رک بولمق - پی بردن یافتن رفوشه
 ایریتورک - و غائب ایتمک بلور سزو
 بی نشان ایلمک پی گم کردن
 ایرینی باصه رق گلک - و عقب گلک

ایک منزلہ - خانہ یک آشیانہ و دو آشیانہ
 دو سقفه طبقه
 آیکینانش کاغذ - کاغذ سوزن زودہ و خاکہ
 نقاشان گزودہ
 آیکینہ - و جوالد و زیور و سی سوراخ سون
 و جوالد و زینت گبی
 آیکینہ صابج - و اثواب نگندہ لک و کوب
 و کلک آیکینہ باتو برق آژدن
 آیکینہ لک - سوزندان عقر بخانہ
 آیکینہ لقی - کیسه خیاط و حجام ملی بر جزو
 و اسطخ طرفہ دینور و تری طور به سمنو
 و آیکینہ قویجی طرفہ کہ آیکینہ لک دینور
 آیکینہ یوردی - سوراخ سوزن سفت
 لیکو - پہلو بیلہ معناسنہ کہ تہ بگاہ
 ایکہ - و دو پرپی چوبسامی سوبان ناسیان
 آیکیز - توام غول گبی
 آیل - دوست و موافق و مطیع و جماعت
 و عشیت آیل گبی
 آیلتمک - و کو تورک بردن
 آیلتی - زنان دوبرادر کہ دیورانی
 و جہانی یاری گبی باشد
 آیلچی - میانچی و لیلگی ری رامیانچی گری
 و میانچی عاشق و معشوق راشا و واقا
 الرسیل لم رسول الرسول
 آیلغین اغاج - گز بهندی جہاد

آیلشک - متعلق و مرتبط چنا ہوا پاک گبی
 آیلک و لاد - فرزند اولین نخری گبی
 آیلک حلواسی - حلوائی مغزیات مغزین گبی
 آیلکمن - و چرا تہ چراغدان چراغ
 قونیلان طرفہ مزہ گبی
 آیلک - حلقہ رسن سرن گبی
 آیلکہ - نانکاکہ و در و در و در و در
 زنت تا کم و بیش نگہ و دو کوک
 آیلج - سب و نفرین لغت شنہ گبی
 آیلوا - شیدار و آلوا الصبر از دوائی ز
 آیلی - یاری ایمنش صوکید گبی کلنگا
 آیلیمجر - حمام گرما بان گبی
 آیلما و اشارہ - و ندرش و مار و کوس
 و پرخیدہ و آپرخیدہ صحیح الایما اشارہ
 آیلان لانا و محبت سی مطیع ہونا - گز
 اللسان الاعتقاد و الاطاعت اینا متق
 آیلکلیہ رک یورک - بدست و پانشتہ
 راہ رفتن طفلان و شل مردم
 آیلن - آشیانہ و خوش و بودہ آشیانہ
 طیور تیخال و کنام ولانہ و غال گبی
 آیلنٹ - خشت و آگور و بزرگ راتا ہر
 اللبنۃ الأجر الطابق کبج و کرمرطو غلتا ہر
 آیلنٹوکی دیوار - نواستہ انجدر دیوار
 آیلنٹین لیکد و سری پر چننا - خمر نہادن
 و انہودن الاطباق التطبيق الوضع ہر

بات - سخن و گفت و گفتگو و یک لنگار
 سخن زشت الکلام الکلمه سوز و لا قوی
 بات بدلنا - حرف دو تا شدن و سخن
 برگردانیدن و زبان برگردانیدن
 التبدیل التبادل التبدیل دل چوریک
 باتور مق - و کومک سانجق تو ختن و
 شخانیدن و خلانیدن چیمان
 باتین کرنا - حرف زدن و گفتن و سخن
 کردن و گفتن و زدن زبان تر کردن
 التکلم التقویة سوز سولیک
 باتین طنز کی کهنا - نواخوانی الطنر طنز
 الاستهزاء غولمق و مسخره لغه الملق و مسخره
 یه الملق و مسخره لغت
 بات - سنگ تراز و الصنجه تراز و طاشی پینگ
 و دنگ طاشی پاشنگ معناسنه
 باجا - ساز ارغنون ارغون ارغون
 المزمار دودک چالقی و لهو آلا تنه و نهو
 باجه - منفذ و سوراخ
 باجره - گاورس
 باجی - همشیره
 باچه - کنجک بان الشدق الصماغ
 بادریسه - بادریس گنج بتر کی غریق
 بادوبور - باد فرور دین بادیرین لوبور
 مغرب یی ولدوس
 بادسوم - بادگر ماویران السوم و الحراسی یل

بری اوزرینه و دوشور و ب قومق و استیف
 اینجک - لازم و اینجک متعدی آزاریدن
 اینجته - میا زار آزدن نهی درما زارگی
 ایندین - همیشه و همیزم الخطب آوردن
 اینک - کوپک یا وریسی بچسک سگ گبی
 اینک قاطری - قسمی از استر مدلی بارگیر گبی
 خرده اولور گا وک گبی
 اینمش - واکدش اخته جانور
 اینهان - اکول و رز و وشاکول
 ایواژ - آغل الخلیقه قیون آغلی
 ایواه - دریغ
 ایومک - شتاب سرعت رفتن
 ایوقولغی - ایوقولغی اذال له بزنیانه قیون
 ایوه طنه - و جوان پرچی و دلبر کا کلی بوی
 مادران نباتدرا طلیسا گبی

باب بای موحده

باپ - بابا و پدر و زنگ پیرالاب آتا
 بابالق - پدر اندر
 بابا فغو - ستون چهار دیدبان گبی
 بابا - قبه سر علم و حتر مهر گبی
 بابزنگ - بزنگ کابلی
 بابری - بونیک الریحان
 بابوللق - خرابات و قبه خانه تر غار گبی
 بابونه - البابونج پاپا دیه

باد شمال - بالا و باد شمال الشمالی

باد صبا - پوریز

بادانه ایلمک - و دیواری یا پخته صیوانی

گل بدیوار مالیدن سحج گبی

بادل - ابر و میخ السحابه الغمام الغمامة

العارض الكهول الدجن الجنة الدجون

الهیذب القیف بلوط

بادل - ابر مرده ابر کین الاسفنج البحر الباطح سونگر

باو دیگر - مار افساد افسونگر الساعریلما

وسیلان افسونچی

بادویا - کاسه القصعة بجنفة السحالم الکاس

العش القعب الغمر حناق

باویان - رازیان رازیام باو تخم

الرازیانج رازیانه

بار - در الکرة المرة برکه

باران - منڈ و اخنبه

بارانی - اللبادة يغورلق و باشلق

بار برداری - احمولة یوک چکن دوه

بار تنگ - و خرغوله و خرغول لسان

اکل باغ بر باغی و سکرلی پیراق

بار شمع - صلح و سلم

بار شمع طغامي - آشتی خواره

بارک الله - آفرین و چاهن و چاهن

و فریشل التبریک بارک الله و یک

بارگاه - هواری الحضره بحضره مشهد اوغ

باروت - پشوباروت

باره بانی - ده دوی و ده دهنی و زرش

سری و زکامل الیعار و زرجفزی النفر

النقیه النفاخ خالص صافی اقیه

باره سنگها - گوزن و نخیر الایمل الوعل صفر

و گیک بر نوعه چوپر و بر نوعه نیمور گیک

و بر نوعه طاع او کوزی

باره سنگها - هر هفت و نه و ده ترکی و دوزک

بار هوان دن - باد راز همراه ششی

باری - هنگام و بنا به التوبة العقبة توت

باریک کپڑا - سمینة الثوب برقاش رقیق

باریک کمر و بالا - چنگال الحضره انحصر کور

دلی انچه کمنه

باره - رده و راسته الابنوبة السكة

الطراف الصف صره وصف و طاوور و یول

باره - آب دم تیغ و آبگری و آبگیری الحید

الحداوة آغزی

باره - بر چین خارجین خار بست خابند

و خار بست کشیدن کردن خارجین بستن

خار بست کردن الوشیع سیج

باره - تر تند الله الطنیان الطغوان

الطغوی الطم

باره - بالیدگی النوار مار الزکا و لکوة

اوزامق

باره رکبنا - بر سنگ رانمن بستن کردنا

تیغ را آب دادن دم دادن بفسان
 کشیدن اشخار السجسکین اینک
 با لکهر جانا - رخنه دار شدن دم شمشیر
 و پیریدن و ریختن و خندیدن دم شمشیر
 افضل التفل کدک اولق
 با ر هیا - نسان کش
 باز - الصقر چاقرو طوغان
 باز را کردن - روز باز را یوم السوق
 باز را گونی
 باز آری - و تجری و تلنگی السوقه یوزنر کیمسه
 بازوار - چاقوچی باشی
 باز رهنا - باز ایستادن لا تمنع الا نقبا
 المحصر القبض و ورک اولق خلاف ببط
 باز کی لوی - دماغه بفار سے
 باز لاج - و باز لاج کماج و چا پاتی
 بازو - بال و لنگ آرم العضد قول
 از سر انگست تا دوش
 بازو - از مرفق تا شانہ رش العضد
 الجناح قول
 بازو - بازوی در و النی العضادة
 قیوسوکه سی
 بازو - بال مرغان الجناح قناد
 بازو بند - الدلیج الدملوح
 بازو کی لکڑی - النی العضادة قیوسوکه سی
 بازوی و طرافت - فنوس و سحر و لاغ

السخر السخرية مسخرة انه الملق مسخرة اتي و
 قشمر لك وخورطه
 بازیکر۔ وٹوری ویا فر المشعبدۃ گوز
 باجی وحقہ باز
 تباس۔ بوئی ونوشبوی وبدووی و
 گندگی وخنجر بوی کباب و استخوان منته
 وزهومتہ بوی چربی الروح النشر العرف
 الایح الایح الشداء الریا النقر الدفر
 الدفار القنار الزهومتہ الوضرقوط
 بآسی۔ شبانہ وشدینہ وشدہ وشدہ وشدہ البیتہ بیا
 باش۔ الباشق آتجہ
 باش۔ برسری
 باشاق۔ پساچین میوه
 باشبوغ۔ سرسکر پیشوا
 باش تپہ شی۔ سباد
 باش چناغ۔ کاسہ سر آہیانہ
 باش خمرچی۔ سرگزیت
 باشند صاموق۔ ووقع ایدوب
 یوللق کسی گبی سر سے مالنا بھندی
 باشند باشہ۔ وودبدوز وپوشن
 باشہ قاقق۔ طعن سر زرش سر کوفتہ بیضا
 باشند قرہ۔ وگوک قذیل یعنی کلین سر خوش
 باش دومی۔ وباش چکر نمندی وراں سر سرگرد
 باش طری۔ سراروی
 باش قازق۔ میخ دوسر طولیکہ کہ رس

بدان بندند گریخ گبی
 باشلق - شروع کردن
 باش و قلیق - دکن دیم دک باش و دیم
 قلیق و صورت
 باشه قاقمه - طعن و سرزنش تفشل
 باشه وارمق - و بتورک تمام ایتمک
 بانتها رسانیدن راه راه بسر بردن
 باشی الده آت - اغزی پوشق آت زنگام
 باشی سرو - باشی الداه و لیان آت شک عنان
 باشی طاز - اقرب کپل
 باصرمق - و با صدرمق و اورتمک و
 کتم و اخایلمک بکل گرفتن
 باصمه کشی - آشیکه از آرد پزند سر انگشتی
 باطل و ضائع - خنج فرخنج البطل البطل
 البطلان الباطل
 باطن - درون و راه هر سنه نک لپچی
 باطی - بادیکه از مغرب وزد باد برین
 باطیه - صراحی دریائی لعل گبی
 باع - باز و باثوبازه الباع قولاج
 باعث و سبب - رُون شوه شوند باعث
 باغ - و بوستان گلستان آبسالان سیال
 آرام و آرام بن الروضة بستان گلزار
 باغبان - کدیور الناظر الناطور باغبان
 باغ بر باغی - و سکرلی پیراق لسان
 الجمل یا ترنگ تخم آن خرگوش لغت سنده

باغداش قورمق - مربع او تورمق چار
 زانو بیشتنا فکند سرین گبی
 باغر - کبد و جگر
 باغر تعلق - کبیتو
 باغرداق - رسنیکه در گهواره بچه را
 بدان بندند بر تنگ گبی
 باغی هوتا - بر آشفتن البغی ارغونلق
 باقلا - قول الباقلا و الجبر حیر بقله
 باقی رهنا - و اماند البقاء البقوی البقیا
 باقیلق و دایم اولمق
 باگ - بیخ بیندی بهنگ
 باگ تخمی - بذرا البج شبانگیز
 باکره - دوشیزه باست بوبک ترک کینز
 و بکر رفته دخر را غرود و غرید و غرید
 البکر کنج و قرا و غلان قز
 باگ - جلاو و دست جلاو و ستام العنان
 او یان و آت و بز کنی
 باگدور - پالنگ و چنپور و افسار المقود
 جلیبیز و دیز کین
 باگ و میلی کرنا - سبک کردن عنان و
 عنان وادن باسپ عنان باسپ
 سپردن الارخاء و اویان صالیویر مک
 باگ و میلی دینا - رسن دراز کردن
 الارخاء صالیویر مک
 باگور - خار بست خار بندیز فلفند پهلوز

نواره العظیمه قریج

باگ کہینچنا - عنان را گران کردن کشیدن
و جلوی اسپ کشیدن الکچ او یان کند و
چکوب کلز ملک دیزکین او غور لوق و کر لک
و کیر و قالمق

باگ موثرنا - عنان گسستن بر شکستن عنان
بہجیدن و گردانیدن معطوف ساختن
الخطاف و ادن الثنی الکی او یان و دوزک
باگہ - شیر الاسد اللبوة ارسال و لشی رسل
بال - موسی الشعر صلیح و جعد پریم و قرقاک
کاکل فرخال نیز کورس صاچده و قبلده
اولان قیورم و بولکم العقیمة الناصیبة و
الذوابة الشعر

بالا - شیر نواره الرضیع سودا امر او غلان
و الولد او غل و قرق

بالا - گوشواره و آویزه گوش سفۃ القم کوک
بالا پوش - شادیچہ و جامہ خواب زیر پوش

و بالاکش اللیاف الدواج یورغان

بالا خانه - بر و آره و زنجہ شتاوند و آره
جوسہ تکفین بھوہیم کدارہ دزد و زعفرۃ

العبدۃ المنظر چار و اق

بال بدن پر کھڑی ہونا - فرخیدن الاقطر
اور پر مک

بالدرغان - حلقیت اغاجی انجدان

بالدری قارہ - پر سیا و شان طرنجہ ناس

بالدیز - خواہ زن خانزنگی

بال صرہ - و بصرہ بالی و الیغین بالی

ترنجبین ترنگبین

بال صوفی - ماء العسل

بالق اولتہ سی - شست مایہی گرفتن شیل

بالق پولی - فلوس مایہی گچ

بالق توتقال - سرشیم مایہی سریش

بالقچین - مایہی خوار و بیچار جانور پرندہ کہ بود

بالق اولدرن - و صغر قورغی و بالقی سدر لکینی

و بالقی آغوسی لاغیہ بہندی ہنگوٹ خوانند

بالکل - ہنگی ہمہ ہما و الکل ہپ و ہپسی

و بتون و دو کلی

بال کہولنا - و بال کہیہ ناموی کشادہ

ماتم باشد موسی بغرا و ادن و پریشان کردن

السدل الاسترسال الارسال النشر صالیوکر

بال جہرنا - ریختن موسی و دراق و ادن بترکان

موسی الانحار صلیح و دو کلک

بال چنا - موسی برچیدن التفت التفتاۃ

النصل التقیف یولمق و دیتک

بالچہر - بیج گیاہی السنبیل

بالجورہ - گنگ و خمرہ التفتاۃ

بال سلیماننا - راست کردن موسی التیج قاطر

بالشت - بدست گذست او دس او دس

وثرہ الشبر قارشش

بالشت سی ناپنا - وجب کردن الشبر قارشش

بآفرض والتقدير - شمش طوت که وصای
 که او ویله صیالم او ویله دیلم
 بال کی رسی - ریمان موتافته کز شه
 قیلدن اورلش ایپ واورخان
 بال مونڈنا - موزاشیدن استرون
 ستردن ویشم افریز کردن الحلق یلوک
 بالو - ریگ ریگدان ظرف ریگ که دوتا
 ریگ باشد الرل قم
 بالی - خوشه - اس السبله بغدادی واره
 باشی و باشاق
 بالی - گوشواره گوشوار آویزه گوش
 القراط النطفه کویہ الشف سلقم گوپه
 بام تلی - طنبورده ولان قالین تکه دینور
 که بشنجی تکریم ب
 بان - تیر چرخ هواشنکی گبی دمورون
 براوزنجه پوری در که باروت طولدر
 دشمن طرفنه صالیور رر
 بانا - پودالحمه ارعاج
 بانات - سقراط وجامه نخوانی وکندره
 گونه از آن بتری چوقه و حالاسکرت گوندا
 سقران معناسه
 بانب - وبام مارماهی البحرث الحبری یلان
 بالخی
 بانبول اوتی - تنبول پهنده خورند
 بانبی - سوراخ مار البحر ردلوکی

بانٹا - قسمت آبه بست القسمه بخش
 ایتمک انجیلرک بنیلنده مقسوم اولان صو
 بانٹنا - بخش کردن التوزیع القسمه بخش
 بانج - ستردن و سلق و بسته رحم انسان
 ونازاجیوان باشد العاقر العقیم قیسر
 بآنده - بنداب السکر صوبندی
 باندینو - گلبد و گلبدی
 بآندینا - بستن الرابط بعلق
 بآندا - بنگ الابتر کدوک
 بانس - فی القصب القصبة قامش
 بانسا - فی بینی و دیوارک بینی و شیوم
 القصب الانف بورن لکی
 بانس کی جڑ - ریشه فی و بن فی العنقر
 قامش گوکک صیغی
 بانس کی چپال - پوست فی اللیط اللیطه
 قامش قابغی
 بانسلی و بانسری - فی نواختن و نیچه
 و نیسته و نائی و فی نواز صفة مودو نیسته
 و نیچه و گا و دم و کر نائی القصاب القصاب
 دودک چالچی و دودکچی بوری و ترمه
 و ناقوس رهباتان را بتری چاک گویند
 بانسلی بجانا - نواختن الزمر و دودک چالمق
 بانقر بانقر غلغلی - بشدت و کثرت کز استر
 گرمی خونا به گبی
 بانقرش غاجی - و نختی دین کم کام

بآینا با تبه - دست چپ ایسارصول
 بآو - بادالیحیل
 بآو - آتشک با دفرنگ بله فرنگ گل بدنی
 بتری فرنگی
 بآو بندی - گره با دزدون یل اوزره
 دوکم معنا نه در
 بآو رچی - طعام نر فوالگر خوالیکه خوالی
 تان پزنان بای وسوین آوند مطبخ اطبا
 الطبخ آشچی وقاق قاجاق وسوین معنا
 وآوند آب خوردن سگ ایلاق گویند بتری
 بآولی - وای البرقیو
 بآو لثمق - باولی وادون طیار ستونه گبی
 بآولی - زن دیوانه امره حقاویدی قاری
 بآولی - بولی وهم آورد
 بآولی پردوزنا - ستونه باو لثمق
 باهر کبینه - یا ختن نجیدان نریدن بنجید
 ابجر انجذب چمک
 باهر لانا - بر آوردن بوختن بوخیدن
 التبر ز طشره چقاده مق
 باهر نکنا - بر آمدن التبر ز طشره چقیمق
 باهم شیر و شکر بوجانا - یا غلی باللی اولوق
 بایله سونک - وکیور بویاتک و ناز
 و نشاطه صالتمق و ضیا فته تمک مدک
 چه بعیش و نشاط مرو نهی از و نیدر یعنی بسید
 مهبانی مرو

بآیش - سرگشته و حیران و مدحوش
 بآیر قوشی - پزند از جنس سرچه خوش
 آواز بر سرش لر و پرچم باشد داغ سر
 بآیغین - و کند و دن کچش بهیوده
 و بخود و بخویش
 بایلمق - بخود شدن از حرارت تباسین
 و کندین کچک
 بآیین - چپ ایسارصول
 ببری - القصة الکن صاچی
 ببول - معیلان السمره ساقز اغابی
 بت - سپش
 بت - و شله و فغ و ژرون الصنم
 پوست الوشن پوط و پوت
 بتاق - و چامورنی یر خطاب
 بتانه - دسینه دست برنجین دست بخن
 السوار بلزک
 بت پرست - شله دشمن العابد الصنم
 پوط طیرنجی
 بتخانه - بنگده و مشکوی الکنیت نضاکلیسی
 بتولنمک - و بشماک التیام خرق تلیق کوز
 بتوا - سمرک اسمرق القطفه سمرک قوه
 پازی و قیون صار شغنی
 بتی - پلیته آفروزه و کاله الذمالة و
 الفقیلة الشعلة بدک یعنی فقیلة اولش بوق
 بتی - فقیلة زخم

بقیسی - سی و دو دندان و دهان آدمی
 و گوشه و کوچ آنکه بخت و هشت دندان
 داشته باشد اسن و دیش
 بت - نور و شکم العکنة قارن بوکمی
 که سز کردن اولور
 بتا - سنگ صلايه و بته و بتو الفهر باون
 الی و طاش و ان الله الصلاية المداک
 بتا - تافتن القتل اللوی بوکک بورق
 بتیر - پودنه و ورتیج و کرک و ویک اللوی
 یلوه قوشی و بلدر چین
 بجانا - نو اختن کوفتن زدن نقاره
 و غیره ساز الدق چالمق ساز چالمق
 و بته ابو قومق طرف تعنی ایلمک و نشا
 و تطیف و تطیب بتمک مراده ایر شدیک
 نو اختن معنارینه
 بجلی - و رخشا و رخشا و رخشا و
 از بکاب البرق یدرم صاعقه گبی
 بجلی کاپکنا - و رخشیدن آو رخشا البرق
 شاقمق یدر امق
 بحر کلا و امق - حریرین بودن در کار
 و جلای نمودن
 بجره بک - والدن کلک قمار و امق
 و کوچ بک یارستن
 بجنه - شدة الفرة الکره بزر پاره سی
 که حاض از آنکه حیض قانی سیلر

بچو - کفتار و گورکن الضبع سر طلان
 بچها هوایانی - آب داغ
 بچها - چیزیکه بر سر سبوزارند خشت خم
 دشت بدو لکرا که آب غزنه تو دقلری طبق
 بچها - جو و گندم و گاو و مرغ و خود باج
 آمیخته کشکین کشکینه کشکینه
 بهیرکی روتی - نان کشک نان کشکین و
 و سار و سیاه
 بچ - اگر ترکی و برج الوج اگر
 بچا غم بیون سورک - و یا غلیقه قنار
 کلک گ بسل خاریدن
 بچاق سلمه - و دفتر قیامه عیش عشرت
 و صحبت و جمعیت که قریب رمضان کنند
 بر خندان و سنگ اندازگی
 بچانا - نگاه بانی و پاس داشتن نگاشتن
 انجی انجایه انخطا انحرس انحرسته الصلوا
 الصبیانه الوقی الوقایه صا قلامق
 بچاو - پناه جائی گریز گریز گاه گزیر
 البجا الملاذ المفرضینا حق یرو قیاق حق یرو
 بچاو - کنجایش اندخته کیلک
 بچتی - اره و آل بیتی و ستره کوپاک
 بچخان - جراحات پای اسپ استر
 و غیره قله
 بچانا - گستردن الفرش و دوشه مک
 بچه دان - یوکان الرحم الشیمه مدره

بچه را - گوساله العجل صغیر بوزاغوس
 بچه گرا هوا - نکا خا بگانه افکانه السقط
 بچه - گردم العقب بالشیدع عقب
 بچه نا - بستر بافکندن انداختن و
 بیز البساط الفراش و شک یاق
 بچه را - کره اسب هو لی المهر الفلوة
 طای و قولون و یوند قلو نی
 بچی - ریش بچه و ریش العفقه طوق
 القنده بتن قیلر
 بچیا وانی - زن بچه دار و گا و گوساله
 دار و ماکیان بچه دار و چوز و دار طفل
 بچیاناکان کا - بسر چپانیدن آب
 هر دو گوش الشتر
 بحث کرنا کسی مقدمه بین - وراقنا
 انحصومه بری برینه و شک مناصحت
 بحث و مباحثه - نویسه بحث مباحثه
 بحر خوطاز - و دکر او کوزی کا و دریا
 اسقو لوقطاس معنانه
 بخار - تب و تب گرفته و کرده وزده
 و تب افروز صفة الحمی صتمه استمه
 بخار - بزم خوزم خرم الضباب الخبوی
 دو مان و سیم کو طمان النبوی گی
 بخارا نا - تب کردن و گرفتن و کشیدن
 استمه ملک
 بخاری - پر خوبرگی کیلار و بو طروم

و انبار اول موصفد که اولرده غلال
 قومق ایچون بیار لر
 بخت و طالع - اختر و تاخیره و ریگ و
 ستاره البخت حظ
 بخش و عطا - دشتا و دوشن و قنایز
 العطاء الانعام الاحسان حسن و کرم معنای
 بخشنا - بخشودن بخشیدن آفرزیدن ارم
 الرحم المرحم العفو التجاوز اسکت عفو تمک
 بخل - زفتی و سیمناخ و آبکور صفت بدرج
 مذموم البخل بالنی کیمه - ویز یو بخلق
 بخور - گشته اند
 بخور کراد - نباتیکه در فارسی ابلو و در
 عربی حمامه گویند اما مون
 بخیل - زفت و زک و زفت و آبکور
 بخیل و خیس معنانه
 بخیه - کن آجده انخیاطه نکرده
 بخیه کرنا - آجیدن نگندن نکرده کردن
 انخیاطه نکرده ملک و گوزه ملک تکملک
 بد - دشت زشت سلس سلیش اوما شیم
 و حج هلا شیم السور السوایه القبح القبا حتم
 برازو کو تی
 بد - خالچ چو جملر اول جقوره چقوره
 جوز آتماجه دیر لر
 بد - باغره و باگزه بزغده سی که بر
 عضو و بر جهان حقیقه یا بر جراحت

بدر نویسی۔ ابواب وجہ مطالبہ کہ بدان
برعمال اخذ کنند

بدر و۔ ہودر

بدریک۔ پونی روی کی نشک

بذر بان عورت۔ صیریق مخاسنہ

بدشگنی۔ بدشگون بدشگون بدبینی

الشوم الطیۃ التثاوم التظیر راحز

گوریک شوم گوریک

بدصحبیت۔ انگل

بدصفتین۔ جین

بدطبیعت۔ آنیر کو توخوی و فناویرام

و بدطبیعت

بدفعلی۔ بدکاری تریشیت بدخوبی کو بد

بدقیافہ۔ آور

بدکار۔ زن بارہ چہر زالموستہ البغی

زانی مغاسنہ

بدکاری۔ البغاء الزنا زنا ایتمک

بدگوئی کرنا۔ شہادت کردن بگلنہ

بغل زدن الشہادت دشمنہ عمدہ گوروب

شاد او لوب سونک

بدل کرنا۔ رمیش و گوہریدن تہہ بچیز

التبدل التبادل و کشک

بدلگام۔ اغزی بوزوق

بدکی۔ اہر و میخ السحابہ بلوط

بدلی کا کہلنا۔ کشودہ شدن بر و اہل

اولسہ اکثر یا چو اتق اکثری و قاسق کبی

بوش پر لڑوہ و یا خود باش یصدق

دوشنہ بوغاز دہ و قواق طوز ند پید

بدر۔ گودال بازی مغلاج چو جگر چور

بوز آتماجد و دیگرے او یونک چورنہ دیر

بداعتقاد۔ منبیل الانکر قبح و ادش نسنہ

اعتقاد سہر معناسنہ

بدر بخت۔ مند بوز الشوم راحز یلدر زو غیر

بدر بو۔ خوشہ و گند و غشاک اسکنج

بخرمین و گندیدن العفر العفونۃ النتن

النتانہ پوریتق و یک قومق و اسیکمک

و چوریک قومقش آغز قوموسی

بدحالی۔ غیش الشت الشتایہ طاعنیش لوق

بدخو۔ آنیر و در خم و زخم الشکس الزمخو

یرامز خوبیلوشی

بدر دعا۔ النج نفیرین معناسنہ

بد دعا کرنا۔ نفیرین بسوریدن بسولیدن

پشولیدن بسوریدن من ایلمک

بدول۔ یغ و فلیدن فیدین و ازگات

اہیف قلبی فاسد کیمنہ

بد ذات۔ ازگات انجیش یرامز سنہ

بدر۔ کوفت مضض و نقرہ کوب

بدر و۔ آہر ز اجدول صواقن ارق

کہ کو چرک اولہ

بدرک۔ پونی روی کی بسک کالہ گے

و بر طرف شدن ابرو انقشاع القشع
 همو ادن بلوط صولیوب چلق
 بد مزه - و سیمج العفص لکزه لک
 بدست - سیه مست سیاه مست گریست
 گلت مست سرشار مست مستان مست
 گزاره و گزاره لطیف اطاف اسکران سرخوش
 بد معالگی و مفسدی - کج پلاسی انجن
 اخذ عه الدامق
 بدن - تن کالبد کالبد کده جسد گبی
 بد نام - جارس گبی
 بد نامی - شکرش لاشتهار شهرت بلوق
 بدن پر با تپه پهن - بر مجیدن الدلک
 ال سور مک الدلک
 بدن ملنا - بدن مالیدن الدلک الدلک
 و لمس لک
 بدنه - چهار شنبه الدبار چهار شنبه فی رباعی
 بده - تیرو و دیر فلک بر چرخ العطار بلور
 بد هیبا - آخته خایه کشیده انحصی
 اینتمش و الکیج
 بدیع - فاقا نغز نیکو البدیع گوزل
 بدیع کرنا - نکو هیدن المذمة الذام الموم
 الموم ذم ایتمک عیلمق و سوا یلمق
 بدیهه - نا اندیش و زود انداز و بار
 البدء الفجاءة اکسرن البداهة گلشات
 بدیهی - فریدی

جرا - بدوش دشت زشت ساش سلیش
 نکو هیده نغام ناخوش اراوین ضد
 پرارین القباحته یرامز و کوتی و فنا
 برآمده - ساجان الصفه الظلة سکی
 و گونک گوکنه لک
 برآورد - لتخمین اورند لک
 برآبر - هتا هس هسک هموزن همدوش
 آرا الکفو الشل النظیر النظر نکدش
 برآبر برابر - کمر بر کمر السوار القسویة
 برابر لک برابر لک
 برآبری کرنا - همسری و همدوشی کردن
 مری الساجلة همسری ایتمک
 برآوده - انقی معنانه
 برآوده - سونش سهاله رندش
 البرادة تلاش البرایة قلم یونقا لسی
 برآزوانه - آهن پاره و نبال کار و غیره
 که در قبضه کنند
 برآکهننا جهر لک بولنا - غنبة الذم ضد المدح
 برکسنة اوزرینه غفلة حیقر مق و الایتمک
 برالدن حقیقش - هجمن و ممنوع و موافق و
 برآنا - فرنگ و دیوسین و سکاچه و
 خفج و خفک و خفتو بر خفج الکابوس
 آغر بصق
 برآنا - حرفها پریشان در خواب زدن
 و لجاخت هم گویند الہذیان

برائی - بدی السورۃ السوائیة
السیدۃ المذمتۃ المذام العیبة برامق فنانق
برباد وینا - پریشیدن التضع الضیاع
تلف او لمق برباد و بد حال یلکم یخو قلمق
بربر - گرا

بربط - قپوز و لا غوتہ

بربر یخانه - گوسفند خانه المرابط المرابط
بنفلا یجتری

برتن - آوند وند و باهار و سون سوفا
و گبرگی و خورالانار انظر لوعا قاتجا
ترج - بخش حصار معناسه

برچهریده - و برسق اوزره یک نور
برچها - نیزه الریح سونگو المران لعلان
برچهی - ثروین چچ تلچج الحریه سونگو

برحق - غباد الخیف حقانیتکو کیمنه
برداشت کرنا - نکو داشت و تیماری
جانوران الصون حفظ ایتک

برداشت کرنا - برداشتن الاحمال التحمل
اتحامل یو کلنک

بردبار - سنگرو

بردن - و برا و خوردن بیک آستر
کله یلر نا کاج آمده است نا کاج معناسه

برده - الاسیر طوتساق

بردوزنه - براسلوب برسق اوزره
بردونمیر - گری جهریب زمین گزمر کرنا

بردی - و قوغدلق گیاه بوریا بافتن
روح و لخ و لوخ مگه

برترخ - ماندر آباد و گشتاسپ

برس - سال السنه میل

برسات - برشکال بشکال المطریاعمو

برسانا - و برسانا باریدن لم اتمطر

بنغور یا غمق و بنغور یا غدر مق

برسپت - اوزر مزاور مزد اوزر مز

هر مزد هر مز البرجیس مشتری بریلد زار

برطرف کرنا - برطرف کردن تیج برطرف

شده الغزل آیر مق

برطرفه صاپوپ صاوشمق - ویان جز

وصا قمنق پهلوتی کردن

برطونق لباس - یکدست جامه از شلوا

تامندیل دست

برق - و شبم ف رده و یخ و یخ فروش

صفه هلتاک التلج قار التلج قار لو یلج

گبی الجذبوز

برق والا - برف فروش تلج باشد

برقی - صابونی گونه از شیرینی

برق - دوشش شمشک و یلدرم

برقع - روبه رو پوشش نیمه

النقاب البخفق الوصواصف و وواق مطلقا

برقع - یازک السلا دشول جلد رقیق که

اناسی قزنده و لدر انکلیچنه اولور

برقع او مہانا۔ برقع و نقاب زرخ بر
 افگندن برداشتن کشیدن انداختن
 برگرفتن برز و نالکشف الرفع فالدرق
 برقع ڈالنا۔ برقع افگندن انداختن
 پوشیدن و بر رخ افگندن بر رخ پوشیدن
 و گزاشتن التبرقع التثقب یوزنہ نقاب
 طوموق و نقاب اور تنک
 برکت ہونا۔ برکت شدن تمام شدن
 بزکراہ۔ یک حصہ از ۲۴ حصہ گزاکہ سو
 بزکریک۔ جمع ایکم فرا گرفتن شکر
 بزکام برابر ایاہ گام۔ و در طوبی لوق بزم
 برگرد۔ درختے است

بر و مہا۔ عمارت اندرون طصق درو
 السدۃ قہوا و ستندگی گوکہ لک
 برونجک۔ و جار و کسائی باشامس
 بروندرق۔ چوبینی شتر برش مہار
 بروندلی۔ لولہ دار جام کہ بدان دارد
 در گلوئی بچگان ریزند و در جرجا تو و غرتو
 برہا۔ آبراہ آبراہہ اغمیس صوبولی
 برہ لک۔ و طر ملا مق و سانجق و
 و ورتک شخالیدن خلانیدن و خراشیدن
 برہ لک۔ قمرت معناسہ خشک شدن
 خون در اعضا
 برہم ہونا۔ شوریدن الصخب الصیخان
 الصیحة الصبح تہیج و شتر ایک
 برہنہ مادر زاد۔ خوش غوث العربان
 بری۔ شیر بہا ساجم کہ آخر ق نامیلہ
 و اما طرفین عروس خامد سنہ گوند ریلان سنہ
 بری بری اوزرینہ نیغیق۔ و استغ
 ایکم مطبق ویزک۔ بریکدیکر شستن بسبب
 جنثیت و طبقہ طبقہ بر روی گزاشتن
 و چیدن غر شیدن گبہ
 بری برینہ طوموق۔ و یان باشی ملک
 بہم خوردن و و حیر سخت و پہلو بہ پہلو
 خوردن و کس و آت بری برینہ چارپق
 و واسب بہم سخت خوردن و کمی و قایق

برگزیدگان حق تعالی۔ منسٹو
 برگشتہ بخت۔ ووشگون
 برما۔ سنبہ برہم برما اسکنہ اسکنک گرد
 مٹہ مٹہ ماہہ البیرم العکثہ الثقب بورغو
 و ماثقب و آئی و موری و آو و رکی
 برما کرنا۔ سنبیدن الثقب و لک
 برمجہ۔ مانند عقیقہ جانوری باشد و رل گبی
 برن۔ سہرا یا اکلیتہ بزک
 برنج بری۔ کشت برنج
 برنج چلتکی۔ مزرعہ برنج
 بزنگا۔ گدازہ پروار الوشیع طام تاوان
 اور تند طوری تخمہ
 برنی۔ رنگاہ مژہ الشفر کرپک بندوکی

چاقمق بهم خوردن دو کشتی سپه مختل کبک
 برسی چیز - ادا رین ادا رین بر غونه
 استقیج فنا اولان نسنه
 بر یول وایکی یول - یکره و دوره و برکه
 بڑ - نام درخت
 بڑا بهای - داورند الایخ بیوک قمرند
 بڑا جهوتا - بسیار دروغ گو و بسیار دروغ
 زن الافک الافک الطمرس الطمرس یلنجی
 بڑاکام - نهما زظم اولوق و بویکاک
 بڑائی - ستایش و ستودگی التقریض
 الثناء الحج اوگاک اوگش
 بڑائی مارنا - خود ستائی کردن و خود
 ستائی صفة الغیر تا زلمق و فخر لمتق
 بڑبالگ - نچج جش حسر بوز حسر بوا
 چرک حق قوشی و اسحق قوشه و
 دیراسه قوشه
 بڑا چلنی والا - بسیار و الماشی یورجی
 بڑبرانا - سخن زرب سخن نهان گفتن
 و اگر بخشم باشد ترکیدن منکیدن الذندة
 ابجتمه التغمم کنیدی کنیدی صرلدا نمق و ذریق
 و صو قمرنق و هو مور و نمق ترکیدن منقا
 کنیدی کنیدی سولینک که صو مور و نمق در
 برکیدن مناسنه صرلدا نمق و ذریق منکیدن
 بڑپس - فرقتی اخرف یشامقدن عقل
 فساد و ذریق خرف و فن صفة بونا مش

و چوق یشامش قوجه معنا سنه
 بڑنکا - دراز بینی و بلند بینی الاشتم العناب
 الانافی بیوک بوزنلو
 بڑیانی عین عقل جاننا - فرقتی
 بڑهانا - افزودن دراز کردن التطویل
 اوز تمق التطویل الاطالة الاطالة کلنک
 بڑهنا - افزودن دراز شدن التطویل
 بیکلنک التطاول اوزون اولوق بیوک
 و بوی بوس سورمک نشو و نما بولوق
 بڑهنا - بالیدن گوایدن النماء النمو
 بیوک بوی بوس سورمک نشو و نما
 بولوق و اوزامق
 بڑهوتا - لفج الشفة قالین و داق
 بڑهی - کتار کتکر و دوگر در دوگر
 النجار و لکر
 بڑهیا - زال پیر زال پیر زن کنده پیر
 زن نهایت درجه پیر شده کنده پیر یا او
 سائوته اجوز الشهيرة الخیزون یشامش عورت
 بڑوخصیه الا - غرافق قاولوج کسنه
 و دبه طشاق
 بڑی کپی - منج اشک سینکی و بوه لک
 بڑ - و دوکم غد و دیومری سلی باگره و
 بڑا - بڑک صو قوز غونی و یکدر
 بڑرک - قوز و کشور زدگنت و لیزر
 و د و الا و سر غنه و جیلاج بزرگن و

وُرْبا العظیم بیوک واولو شریفی گبی
 بزک - ووطنانمه زیرج آرایش آسا
 بزنج - چارد وال
 بزریاغی - روغن کتان یانه
 بس - تیر ویشور
 بسته او قومق - و ساز چاق طرغنی لیک نوختن
 بسته سویلک - و طرب تغنی قلیق نوختن
 ساز و خواندن نغمه پرداختن
 بسرک - شتر بزرگ بیون
 بسر کرنا - و دستغنی و آدمیلی باشد در مق
 بسیلی - در خانه پرورش یافته جانور پرور
 بش سیراق سواید اغاجی و دُخمسه الاصابع و
 دُخمسه الاوراق فنجنگشت
 بشارت - مرده میلاده البشروالبشری
 والبشارة مشتلق
 بشاق - و مرز میوه فاجام و پاسبان
 بش پر بق - و آید اغاجی فخل بری
 و تخم آنرا آید اغاجی نمی گویند
 بشقه - و اوز که غیر و دیگر و آخر
 بشک - کاخواره گبی گواره و ممد
 شکافه گبی
 بشک ورتوسی - گواره پوششانی
 عربیده معوز ویرلر
 بش گوشه - سنگی است در روم
 هرجا بشکنند مخمس نکسر شود ارمیون

بشلر - هفت تنان گبی در اولیا مرتبه آ
 بشمق - و ایاق قابی کفش پا بوج و خن
 بشیر - هیبر و مرده جی بشیر گبی گوریورلو
 بشوش و طلق الوجوا و لمق
 بصره بالی - و بال بصره ترنجبین شیرشت
 بشیر خشک گبی
 بصمق - و بصره مق نزد بان عامه مردون
 دیر لر پاشید لا تو و هدینه معناسنه
 بصره مق ایاغی - زینه پایه نزد بان پغنه
 بصیر - گوز نوری و ادراک فهم
 بصیره - گور مکملک ادراک ایتمک
 بضاعت مزجات - لک پکن چیز لیز
 آرنه معناسنه خرت مرت و افاق تفک
 و پارچه پورچه و قریق صریق معناسنه
 بضع - اند و اینند و چند تیجه معناسنه
 بطال - و شاه منصور و گرفت و چتر تمه
 ویدی و قوال از اقسام مزمار است نامی
 بطانه - ته بیچ وزیر بیچ
 بطخ - اهل انچه در خانه پرورند و ماغ سیا
 باشد البط قاز قره بتاق ماغ معناسنه
 بطلان - باطل اولمق
 بطلان - من که وزن معروف باشد
 بظر - فجنده اولان دلاق
 بظرد - شنت اولمق بیوک و لاقی عورت
 بعد - آرد و ادک و صکره رق

بعض - تخت برخ برآز و بر مقدار و بر
پاچه معناسنه

بعبد - دور و نغول و سهند البعید اراق
بعینه - گت و مت العین عین الشئ
بغینا - جب و غیب لفظ عربی استعمال
سقق معناسنه

بغدا - تخت السکین بچاق
بغداش قورمق - چار زانوزدن سیرین
افگندن

بغدادی - کبوتر سیاه قرقار
بغدای قپوسی - و تخل قپوسی چاه غله
نهادن که بران خاک خاشاک اندازند و تورا
بغرا - و غمه اشقشقه و هر بوی کج کردی
وقده آغزندن چیقان طعاجق گبی
قمر مزی دری

بغزلق قوشی - و باغزلق قوشی باغری
قاره سنگزارک اسفرو
بغشلق - بخشیدن

بغل - و کش و تهیگاه آغوش کنار بغل
هوبر الابط و لثق و قول و قوجاق
بغل - خشک خسته سوج بغلک البدنه شک
قوتق التنا و لور و چاپوک طون و شلوار ده
بغلای - بغلک کوپک نموی عروسک
بغلایه یونا - در آغوش گرفتن المعانقه
العناق قوتق و جلق و سینه چکاک قوتق

بغلین و اب لینا - در بغل گرفتن زیر
بغل گرفتن در بغل نهادن و در بغل زدن
در بغل کردن و در بغل داشتن التابط و لثق

بغلو - مرد مردی بسته افراز و بسته
بغلین بجانا - بغل زدن بغلک زدن
الشماتنه شماتت لیتک شمنه بلا و غم و
غصه تشد مکینه شاد و اولوب سونمک
بغه - پوست لاک پشت هندی ذیل
بغا - سبوسه البهریه الخمره قوناق قوفاق
بغتری - آلات بافتن جولاهه کاچوب
بقا و قیام - و اما نذ البقار و احم اومق
القیام طور مق

بقچه - بسته زرمه زیفه بر و نده الصون
بکچک اثواب حفظ ایتد کفری قاب
بقدر و سترس کام کرنا - یا بقدر گلیم
دراز کردن

بقعه و مکان اونکا - هر زشان مرزین
بقلوا - حلوائی لابرلا و کولانچ و لولانچ
بقم اغاجی - و بویه اغاجی تبرخون

بقتق - سبیل شتر و میل شغل گبی
بقیار - طعام و بهائی طعام که در وقت
چامه نو پوشیدن بخش کنند بغیاچی
بک - بسیار گوئی و دراز نفسی البقا
البقا و البقباق چوق سوییچی بکیشاق
بک - الحمة البازی مته معناسنه

بل اغریسی - مازہ در دشت درو باشد
بلاق - اخترامه

بلاق - دیوارک بنی الوتره بورن و کلتر
اراسنده غمی پرد

بلانین لینا - بلاگردان و قربان و صدق
شدن بلاچین شدن و بلاگردان شدن
و سرگردیدن الفدا فدا و لوق

بلانا - خواندن طلبیدن الدعاء اطلب
استمک چاغرمق و قفرمق

بلبان - خوش منظر پر پرند در زنج گبی
بلبل - هزار آواز هزار آواز هزار دستان
زند خوان زندان زند باف زند و

مرغستان مرغ زند خوان مرغ چین
مرغ گلشن و اف الکعب العذیب بلبل
بلبلانا - دست و پاچه شدن التفور

چاغرمق و فریاد ایتک
بلبلانا - آواز کردن شتر از مستی لشقغه
کوکره مک

بلبل چشم - جامه که مانا چشم بلبل بافند
چشم بلبل نیز

بلبلانا - افراسیاب کوپله احباب التفاحه
الفقاقع قبار جق

بلدینا - بوکمک تافتن و رسیدن و بوق
والکمک الککم

بلدر چین اوتی - پنج بیش اجل گیا

بل سانپ کا - حیرت جفتی در شاه اسپرغم
بلصوقلی - مرض سوزاک پر میوگب

بلغم - گش بفارسی
بلغور - دلیا افشه

بلک - هراس و بلکمک هراسیدن و قایم
بآرش باک

بلکمک - هراسیدن

بلکه - وبل و اثره ترقی و ن بفارسی

بلکی لاشی - مسن

بلکه - و قضا و گبی آیت نیتنه که جامه

پیش باز آستین کوتاه باشد شیر داغ

بلورس - معدوم کشفتن

بلورمک - او بهر نا نور بر معناسنده

بلند اپنی مثال سی - سرکوب و یوده و

ضابط و حاکم معناسنه

بلند کرنا - افراختن افراشتن الترفیع الرفع

یوجه لیمک یوتار و قالدرمق و قالدرمق

بلند هونا اور بژ هونا - یازیدن الرفعه

یوجه لک اوزمق و یویمک بوی چکمک

بلند و علو - شتفت العلو یوجه لک رفیع

گبی و یوکسک

بلکونا - شیرزدن الخض یا میق که

ینور دی یاغ چیقارمق ایچون چاقایوب

بری اوتی تحریک ایتکدر

بنمایا - نشیپل کشول انقلاب گال و بالق اولد سی

بلی - گربه و تانود و پوشک السنور بخل
القط کدی و ارگک کدی
بلی لوئن - تره گربه و باد رنگبویه و
ترنگان الباد و نجبویه و غل اوتی
بم تلی - و بام تلی ساز لک قایلین تارینه
وینور شهرود
بنا - کد واره و کرداد و کرداده دیو تلی
بنات النعش - هفت اورنگ هفتوزنگ یک
بنا - بافتن النعش طقمه و اوک
بنانا - ساختن الفل الشک
بناوٹ - تصنع
بناوٹ - بافتن اچیک اچیک که بجا اقی و طوق
ریت - چار وای سواری آت و قاطر
بنجره خشک الوعره الوعره اول زمه
وینور که نمودن بیدار و له و یا خود طعمه نمودن
بند - جل و درغ السد و بندی
بندا - گوشواره آویزه گوش و اچک قطر کوه
بند باشی - جانیک آب از چشمه یارود
در آنجا جمع آید مقسم آب معناسنه سر برغ
بند پانیکا - بند و درغ و برغ اچس و بوی
بندر - میمون حمد و نه بوزینه بوزن گبی
و نه شونبال و وجر القرد البهار میمون
بندر استه - راه بریده الحفقه
بندر والا - میمون باز بوزنه باز القرد میمون
بندریا - ماده بوزینه القرد میمون و شیشی

بند صدوق و غیره - بش بند باغ منیا
بند قبا - بند
بند کرنا - گرفتن در و رخنه و زه برزدن
الربط بغلامق قیامق
بندوق - تفک و تفنگ با انداختن انگشت
سردادن خوردن مستعمل و کمان زنبوری
بند پاهو پانی - آب مرده
بند هوا - بندی زندانی الاسیر المسجون
المجوس طو تساق
بند هوڑ پش خور و اسفندیوه غل نارسیده
بند هوتا - بند شدن و گرفتن در و زینه
و تعمی الانقباض طونق یوزو او لمق
بند بخانه - زندان بند خانه السجن اسیر
احصیه تجسس معناسنه
بند بخانه یین کرنا - در زندان کردن
انداختن بزندان فرستادن السجن
زندانه قومیق
بندا - کاتبه کتاب کج الا بکر وک
بندا - کند و الکند و ج صریون و قوان
بندلوجین - تباشیر الطباشیر عامه تباشیر در
بنسی - شست الشش بالق اولته
بنفشه - عامه شکسته دیدکاری محروق و جکده
بنفسج کا گوشش فرمه گبی
بنقدیق - تالو که بچکان شیر خواره را
بجهد یا فوج و تشک کلاک گبی

بنگه مهین البیت تونان واد
 بنامس - دیومردم الناس طاع آدمی
 بنولا - پیله دانه کلچر حب القطن چکیت
 بنولی نکاخی کی چرخمی - چوبکین تونینز
 زلفین حیریم معنانه
 بنیا - البقال سبزوات صاتیجی
 بنیاد - آسال ولادوش سنگانی آلا
 الأساس البیاد دیوار تکی
 بو - خوش و ناخوش بنفاری که و
 ناه العطر بو تو خاوند
 بوائی - کفیدگی گفتگی یا الشقاق الغلق
 ایاق یارینی یار تعلق و چندانق یار و چندان
 بو بر - فقل پیل گبه
 بو بک - پیر نابالغ اخرف یشامقدن
 عقل فساد و دارق و اول کیمنه خرف و
 بو تراق دیکنی - اد هجا پر خار بو تکی چون
 بر جاسه چید و شوار جد اگر دو
 بوتل - گلاب فشان قار و و شیشه عنا
 بوت - زرگران در آن سیم و زر ریزند
 بترکی پوطه عربیده خلاص ویرلر
 بوت - درخت بیساق بر زمین کشیده
 بترکی تکاک و او یوم و دوک
 بوت - شتر بچه بترکی کوشک
 بوت - شتر بچه جنگ الفصیل السقب و و
 بوئی - تکه البضعة المزعجة ات پاره سی

بوجق - کوشه کلبه پیله و فراگی
 بوجو - بهندی هوا صورتیکه بدان بچکان
 راترسانند
 بوجه - یافت الادراک افهم تشک و کلچ
 بوجه - بار و کوله بارانچر برشت بر دانه
 بحمل الثقل الثقیل الثقاة العیاء شکاک
 بردنک و یوک
 بوجه کا اونٹ - کوک الحموله یوک کلچ و دو
 بوجهل - گران بار هر که باشد الثقل غریق
 بوجهل - گران چیز مهت الثقل القور
 الوقار اخرسند
 بوچه اڑ - ریزش و سرشک باران
 الرش الرش صوصا جمق بهر بندی سنا
 بودا - کلک کل اجماموش صوصفری
 بوداغ - بوداق غصن و تاک
 بودا سنی - شاخیکله زخمت بریده باشند
 بودامش الاله و بداغ دینور کرد و گبه
 بوداندیسی - سازع عربیده جمله دینور
 بودور - وقصه بویلی کله و تک
 بودورم - نهانخانه و مخزن سخانه گی
 بودینا - بونیدن الشم قوقمق
 بورا - سهو له حب النشارة تلاش
 بورا - کونده هسره جوال گی بر طرف در
 آنکه صمان چکر لر
 بورانی - معروف

بور تور مق - و بور شمع القباض شنج

بورج - و ام

بور چق - گونه از غله که مشک گویند عربی

ملک جلبان گویند سبله و برجاف و طایر

و سبله و سنگ شکن و شکل بغاری

بور چک - و پور چک موی چند از زلف

بریده و چیده آوده بر خساره آویند

بور شق - بپندی چهری از کبر بر جلد

عارض شود از رنگ

بور شد رمق - و بور مق و آشنه رمق

و در دو بلایه اغراق در پنج دهن بخساید

بور شق - در هم کشیده شدن پوست

روئی و اندام بخیدن

بور غج - چین و شکنج چغل گبی

بور غو - بر ماه و سنبه و ماه

بورک - و قاق و قلیق و قیقه و بیهم

بورک - و قود و آچه که لباس بر سبایانی

بورمه صدق - گونه از صدق با

عربیده شنج دیر لر بر جامه و کاغذ کشند

توتیائی اکبر

بور نجاک - و جار و مقنعه و انگلیس

و چار شق شار گبی

بورن پوشنی - پتره بینی

بور - آنچه در گرد از زربار بر بند بار گبی

بور سی - دروزه عربی طلق و مخاف و ز

بوریا - و قدره سقف انداز باشد کوب

گونه از آن که سیل پائی باشد بوخ

گیاه بور یا بافتن روخ کوخ بور یا بافت

بور ها - پیر مرد و کهن سال سال خود

پیر فر قوت و فر قوت ابد نیز باشد فر قود

گربزی و کپی پیر و الشیخ الهم الیفن

المفند قوجه

بور با بقل - سه و این صفت گرفتن

را بونا مق و عتله گویند عرف

بور - اسپ که بود پیدی گرامی طور نه

قری نیز بوز و گرگ دیزه گبی

بور جراتش - ماستبا و کبر با و کبر ستی

باشد که در سر که پرورده میخورند

بور خلوق - هنریت شکن گبی

بور خون عسکری - اشکر منهرم فل گبی

بوزه - بگنی آخسه نوگان الفقاع خسه

بوسه دینا - بوسیدن چو منا بوسه اودن

البوس او پاک قبله او پیش و یک معنا

بوسیده دیوار قشوق

بوشس بوکر - تهیگاه

بوط - چدها کش گبی

بو طلق - پا جامه شلوار و چاغشیر گبی

بو طر و م - و کیلا از قبیکه در زیر زبانی

خانه کنند برای اشیا نهادن سراج گنج

بو طور - و قصبه کوتاه پاچه پهنکنا

بوغ - و طومان میخ و بنجار و قف

بو غار - حلق گلو بلنج

بو غار قصیق - و بو غمق خنک

بو غا قصیق - فشردن گلو

بو غبند - الر و افقتان

بو ق بو جکی - جعل سرکین گردانیشک

بو غر تلق - نائی گلو و خشکنا ی خنجر

بو غلق - و صوده بو غلق غرقاشیدن

بو غلق - بو غار قصیق و بو کا لمق خفیدن

خنه کردن

بو غلمه - بو غار قصیق و نفس طوطی و بو کا زخمه

بو غمق - گردان خلیق و گردن باغی

گلو بند ز نان رس گبه

بو غمکنی - و چاقه تیکنی شوکه المبارکه

و شوکه بیاض و سوز گبه

بو غه - گا ویش و گا و نر و صوصغ و

طونبای و جاموس و بنس باشد بندگان

بو قاغی - ز اولان

بو قاغیلق - خرده گاه اسپ که چدار

بران بندند خرو

بو ق بو جکی - سرکین گردان پیشک

و کشک و کستل

بو قلمون - شوات شوار شوال شوک

اگلیون

بو قلیجه - پزنده مانا به بلبل گوزار

بوک - درخت خار دار هر اس

بو کا لتیق - خنک خفه کردن

بو کر کجر - غله لوبیا از ازم

بو کر تلق - بروکنلی شجر در توت مشابه

شمری او لو عشقه گبی بردخت بید کیه

بو کلم - و قیور میج و تاب نهجیز

بو کک - و بورق تافتن قتل گبی سرافضا

بو کوچی - سحر و فوسله خلقی بند و خیریدن

بو کوچیک - سحر و جاد و فرست

بو کور مک - آواز کردن و عربیده خوار و پور

بو کومری - میج و تاب سوزاف کفچه

بول - سخن گفت گفتار گفتگو القول سوز

بول - بگو قل سولیه

بول - صمغی تلخ امیر برا غابک صغیر

بولاد و مورقیر - اسپ آبی رنگ کیک

بولاشیق - بولاشق بولاشمه آلودن

آلایش پیلایشق نیز

بولاند ریق - مکرار تک تک قندیل زدن

بولاج - دومی گجه

بولک - ابر

بو کلم - و قیور میج و تاب موی کورس

بولاج آشی - طعام فقرا

بولنا - گفتن زبان تر کردن القول سولیک

بولنتی - لقطه رایگان زب گبی

بول و براز - شاش و چامین چامیدن
 شاشیدن البول سدک ایشامک
 بولی - زبان اللسان اللهجه دل
 بون - و شاشقین گاورش خلیاجی نیز
 و او غوز احمق سدل گبی
 بونا - مرد کوتاه پاچه و پاچه خرد و خشا
 و کوتاه بالا و پسته قد فریه را پگنه بسیار
 فریه را انگ انگاشی القصیه بود و قصه بطول
 بونا - تخم افشاندن و ریختن کاریدن
 کاشتن البذر المک
 بونا مش - کپیر پیر فرتوت
 بونا مق - و غت خرف از پیری و عقل
 فساد آمدن
 بونجق - کوژی بلجی و قاطر بونجی و
 اشک بونجی خر مهره
 بوند - طالع چکمه و یوجه و چک و باران
 قطره را اثر یک رشته باران معلوم القطره
 بوند بیریانی - قطره آب القطره طالع
 بوندن و لرغی - و کند و دن ایله
 شایسته ستی
 بوندی - چکمه القطره طالع
 بونی - دستلاف و شن ترکیه سفته دیر
 بوهک - مگس سبز کوچک سبزی مگس
 و سرخ مگس را او خوانند غور مگس گبی
 بوی - حله بوی تخمی تخم آن شلمیز گبی

بونی - مگس زهر دار که غریبه و بیچاره و غریزه
 بوی - قفیده کوچک دوده
 بویا پوده - ماهی پشت خریشته
 بویامق - رنگ کردن
 بوی بوس سورک - نشو و نما کردن بالند
 بویو و بوسلو - مناسب الاعضا و وجیه بال
 بوی مادران - توان چکی و ایوا طنه و انقه
 بهاپ - تف دیک و دود دیک تف دین
 و سم مطلقا باشد الدخان تو تون بخار حار
 را بوع گویند
 بهابی - زن برادرینگان و ج الاخ
 قزدا شک قاری
 بهات - بده و بته البه پرنج شور باسی
 و عند البعض سود لو پرنج آشی یا غنرو
 طوز سز شور و کمری پاییه بده دیر لر
 بهات - باد فروشش بادخوان باد پرنج
 المطری جند ره جی
 بهاتی و بهتی - طعام ماتم و شب غریب
 نان و حلوائی اول شب مرده الوضیمه
 طعام ماتم
 بهاتا - جزر و مد با کشیدن آرند البحر
 دریانک صوفی اردینه رجوع ایتمک الله
 و کز صوفی چو غالب آرتق
 بهاجی - کاسه همسایه و کاسه
 بهادر - نبروه دلا و الشجاع اقدار بجی

بهار دری - تفنود انجده

بهار دون - تقریباً مرداد

بهار - یازگوز و قیش کشاد هنگامان

بهارات گرم مصالحه قریخ گبه

بهارنا - رفتن و رفتن جارب و ب دن

جارب و دن الکنس سو پر یک

بهاری - گران هست الشقیل اغرنسته

بهار ی هر کم - گران سنگ گران یه

الوقور لنگر لو و قار لو

بهار - مخلن ترکیذ کاف عربیه کلخن دیر

بهاگنا - گریختن پشت دادن و نمون

پائی پمیدین بر مالیدن بر لنگ دن

تولیدن کندن نیز میدن گریفتن

شسیم ورمال زدن ورمال کردن

الفر الهرب الالباق الالباقه قاجحق

بها ل - نوک نیزه و پیکان تیر السنان

یلان

بها لا - نیزه الرمح الاسل سونگو

بها لا مارنا - نیزه زدن الطعن الرمح

سونگو ایله اور مق

بها نا - فرو ریختن ریختن شاریدن شریدن

الصب و و کمک

بها نت بهانت - گونه گون الاقسام و

الانواع الاصناف و ر و در لو

بها نجا - خواهر زاده و افدر ابراهیم

یگان در بخار انجده گویند

بها نخی - دختر خواهر

بها ن مئی - حقه باز طاس باز و آن شیوه

را حقه بازی و بازی گری گویند اشعبد

گوز با یچی

بها و ج - برادر زن و نیکه قین آغا در

بخار گویند نیگا

بها نه - اخیله

بها نه کرنا - بهانه کردن گرفتن انگیزتن

افکندن نهادن ساختن الاعتذار عذر

بها و - زرخ و زرخ کردن بستن نهادن

و بالفظ بالا کرد بلند کردن و زرخ شکستن

و کساد ساختن افزایش و کم کردن السعزخ و

بها ئی - برادر داد و بالو بر کی آغا و

آکا و خرد را اینی الاخ الصنو الشقیق قند

یهودی و نیکی - شهند انجده اخیر الولاک

وصا غلق

بها را - کتاب و آن دو بار که با گویند

التبخیر التبخیر بخور لبق بخور ایتک لصفه و صوفی

در ترکی مستعل

بها ت - بسیار فراوان بس بسا بی

کزاره سنا و غیش غزاره فروت نیک

الغیر الکثرة چو قلق الکثیر حوق

بها ت اچا - خوشتر کشته الحسن و البخ نم

ایو و گوزل و پکی اعلی و ایپی ای

بہتار - شوہر و شوئی البعل ار
 بہتان - پیغارہ البہتہ بہتان باشہ
 قاقمق بہتان گے
 بہتان بندی - شاخچہ بندی البہتہ
 یلان سولیک افترا گے
 بہتایت - سنا و غیش الکثرة چو قلق
 بہت چلنا - سخت راندن المشی یوریک
 بہت دور - دور تر بسیار دور و اثر
 البعد اراقلق
 بہت کہانیوالا - بسیار خوار شکم پرست
 انباشت انبان الاکول انہان
 بہت محبت کرنا - گرم جوشیدن تپاک
 نمودن التحاب التحاب التعاشق و
 التوا و شو شکم
 بہتیجا - برادر زادہ آخدر تر کید و کان
 بہت - غال النحرۃ این کہ طاغردہ
 و خوش آرا مگاہ در
 بہکننا - راہ گم کردن و سر گشتہ شدن
 آوارہ شدن راہ غلط کردن التیم
 التایم الضلال الضلال یوال ازرق
 بہننی - سر بہتان اکلمۃ امجک باشی
 بہنشی - داش داشتہ آتشدان آودہ الکوا
 الکورة الکوارۃ الاتون کرج و کرج و
 چناق و چو لک و چاغنے و بنور
 بہنیارہ - طبایخ و بہنیاری کبابخانہ

بہنیاری سرا - مسافر خانہ نہان سرا
 الرباط کار بان سرا
 بہندرا - وقت منحوس بحساب نجوم
 پس از سہ شبانہ روز آید ثبت
 بہرا - کرو کند گوش و گران گوش
 شوا و کلیادہ اصم الاطر و شل اصلخ
 صاغر
 بہراپن - کرمی و ناشنوائی الطر ش صاغر
 بہراناکبوتر کا - بحوصلہ ریختن الزرق
 قوش یور سینہ اغزندن نسہ یدرک
 بہرا ہوا - پُر آگنج ہستلی طولو
 بہرتی - آگنہ کنش آگین آگن آخشو
 آخشیہ طولدرش
 بہردینا - گزاردن الایفاء الاداء و بوجیز
 بہردینا - پر کردن انباشتن الاطلا طولدرش
 بہر لینا - حق خود تمام گرفتن از کس
 الاستیفاء التوفیر حق الملق
 بہرم - بزرگی الاعتبار الغر الغرازۃ
 العضمۃ اعظم اولوق
 بہرنا - پر کردن آمودن آگدن
 پیریدن الاطلا طولدرمق الملا قاب
 طلوسی نسہ و ویوب طولدرمق و طیقاق
 و طولدرمق
 بہرنا - آلودہ شدن آغشتن التلوث
 ملوث اولوق بولمق بیلانمق و صمنق

بهرگانا - در گمراهی و نا امیدى انداختن

الاغواء از درمق

بهرگانا - در غلانى دن الغوايه اضلاله از غلوق

بهرگانا - آغز قوتوسى

بهرگانا - گدا و خواهنده و درویش

دریوش گدیه گرساسى در ویزه در ویزه

در یوزه و لنبجک لنبجى فقیر و مسکین

بهرگانا و بهگوننا - ترک کردن خیساییدن

فرغاریدن امرث صوبه اتمى صلمنق

الفتح النفع

بهرگانا - گریز یا بسیار گریزان بسیار

گریزنده الا باقى لا باقى قول جار قیاقچق

بهرگانا - و بهلى آزار به آزار به احجابه قفکو

و طولاب و وحى قیوا غرنده ار قره

قودقلى انلاج که قوغه کا اصلور

بهرگانا - خوب خوش نیکو نیک بهین به گش

الطيب خوش قوغلو ننه

بهرگانا - بکافور شمره نیدر و پیرابه

زنان در که دوزگون و آوانلق تعبیر

اول نور و خصوصاً قاریلرک باشلرین

مخصوصاً ولان آوادانلق راقاصو

و استغان و سائر لری گبی

بهرگانا و دینا - فراموش گردانیدن چیز

مرکس را الانسار و سترمق

بهرگانا - نیکی و خوبی اخیر اخیره ایلک

بهروپیا - صورت باز

بهروسا - امید و چشم الاتکال الاتکاء

الاعتماد طیانق

بهری - زن ناشتو بهما صاغر اولان قاری

بهری هوئی بهر - لب گردان و لب

گردان کردن صولن طور لدرمش

اولان ارمق

بهر - مکیزه نور الزنبار آری

بهرهونجا - خود پز خود پز

بهرجانا خصیه کا - الفتق قاولوج کسنه

بهرگانا - تیز کردن کسه الاله اب

او دیا قفق قیز درمق

بهرگانا - زبانه زدن کشیدن شعله کشیدن

زدن الاشتعال الوحش التلهاب دیا لکننو

و او دیا کلیو شعله دیر مک

بهرگانا - رم کردن خور دن النهر النفور

النهار التنافر اورلک

بهرگانا - گس کش زن جلب قلمبان

قرتبان قمر ساق تیز آورال دیوش غیر سز

کیمسه القواد عار سز

بهرهینا - گوا ییدن النواوز اتمق بیوک

و بوی بوس سور مک نشو و نما بولمق

بهرس - کاه التبن صمان

بهرشتی - آبکش السقاء صوابی

بهرشتی - جتنی آشو

وهرنخنه نك ايوسی

بهلمائی - کو تو ترکیده بوجو و و باجی
بهلمکتر - فراموش کار و نایاد و ارنایا
آور و نیز غلط کار و غلط کن النیان
او تملق او نوتجی معناسنه

بهلمه - نکات نکات القفا زالدوان
بهمن - باجی خواهر و شیر و بتری کلان را
آپه و ای کاچی الاخت قز قز نداش
بهنا - پنبه زن بهینه النذاف

یوک ویدونق اتجی صلح گبی
بهنبه نانا - از بینی سخن گفتن و بدباغ
عرف زون انخننه سوزی بورن انچینا
سولمک

بهنبه نانا - شور کردن گلس لغنه بورن لکچند
چیقان صوت

بهنبه میری - گونه از بلخ که رنگها نیسان ارد
بعربی برقان

بهنبیکا - خیر و خیره شدر انخیره سرگردانق
بهندی - تره بندی بتری بامیان

بهنگ - کنب و بنگ و بنگاب شیره آن
گنو القنب باک

بهنگی - زریله کوار و کباره بتری سپد
ماهه زریله باشد از شاخ و رخت سازند

وسيله حم از گیاه حصیر سازند و سپت و کفه
کباره و کفه اوزم کواره باشد

بهنگه و ثا - بنگ سا

بهنگیر - بنگاب ساز

بهنگی - گودکش و پا کار و پائی کار و هاری
و برا و کناس معناسنه

بهنگی کا تو کرا - کلج کوبره پدینه دینور
بهنوی - یزنه شوهر خواهر اختن الصهر نشسته

بهنور - گرداب چرخا لدر دو صوچورکی
بهنورا - شکر بر جنس سیاه آری در

بهنی - دشت بامدادان و اول دشت و
دشت فال دست لاف و دش و سفته

نیز دشن بتری سفته گویند و سیفته نیز
بهو - سنار و سنهار و سنه بتری کیلن

بهوبل - خنزیر اکتله عور خاکستر معناسنه
بهوت - دیو بغامه غول بیابان بقیا

بقیاره الغول السعالی
بهوسی - سبوس الفخفخة الخالة کبک خاصه

بخدای کپکنه دینور
بهوک - گرسلی گشنلی السغب الغرث آخلق

بهوکا - گشنه گرسنه الغرثان قارنی آج
بهوکنا - ناله وز وزه اورمک

بهول جانا - فراموش کردن از یاد دادن
الذهول او تملق

بهولا بمر - از یاد رفتن
بهونا - برشته بریان الشوار پریان

ترکیده قاورش دانه یه قاورقه و اوونه

قاوت دیر لر کبیده معنا سنه
 بهونکنا - بانگ وعف عف کردن سگ
 وز نویه ناله آن باموحده در آخر وز تو
 ز نویدن و کوک القواء الصیحه الهیر
 کوپک اولوسی ز نویدن کوپک اولوق
 بهونچال - زمین لرز بومس نوبهین
 الرحفة الزلزله حرکت ارض معنا سنه
 بهونر - گرداب وز بوزالدر دور
 صوچورکی وچورتی و قنال در دور معنا
 بهونرا - بوز و خف شکر الزبور الزنباب
 سیاه آرس
 بهونری - چرخوک بترکی دومنه فرله و
 بهونری - نان اخگر بخت الطرموش
 الافاد گل ایچنده پشان اتمک
 بهوننا - برشتن الشواء الافاد پرین
 ایتک قاور مق
 بهونی گیهون - گندم بریان بترکی بخارا
 قار قوج قاورقه معنا سنه کبیده بلی
 بهی - و به آبی و توج السفرجل ایوا
 بهی - روزنامه الدهریه یا زلفتن سنه
 بهی - نیز و هم ندی اییدی هاس ایضا
 دخی و ده معنا سنه
 بهیا - نوجبه السیل سیلاب
 بهیجا هوا - فرستاده المرسل گوندیش
 اولان کشته

بهیچنا - فرستادن گیل الارسال
 الرساله گوند ریک ایرشدر کتله مک
 بهیچنا - فشردن فشاردن فشار فشردن
 العصر صق
 بهید - راز سرگوتا السر
 بهید چیان - کیف سام
 بهیدی - بهار از النخی سر و اش
 بهیرون - زیر افکن در نیم شب انچه
 باشد زیر بزرگ است
 بهیر - بنوه ابنوهی الرحم الرحمة غلبه از د
 صق شق
 بهیر - میش ز و غرم اران الکبش قوج
 و قیون
 بهیر - بلیله و گریه انچه بدان دباغت کنند
 بهیر کابچه - بچه میش و گوسفند سخا
 البهته اکل الخروف قیون وچی قوروشی
 بهیری - ماده میش النعجه قیون دشی
 بهیریا - گرگ الذئب لائق قور و القهوه گرگ
 بهیک - گدیه گدای الكدوة الکدوخ بیک
 بهیک کاشیک - کاسه گدای و کجکول
 کجکول و طاش گدای النخی چنای و شکل
 بهیک منگا - گدا و تملکی بترکی تیلانچی
 تناسی السائل و لنخی
 بهیگنا - ترشدن تحسیدن ز فیدن
 الابطال الاسبغلال یا ش و لمی صود

بہیل - الرزق

بہیل - شار الفش قار شیق اولق قانق

بہینس - ماده گاؤ میشل کجاموس

صومغری

بہینسا - گلک کچ ارکک صومغری

بہینگا - لوج کاژ کج شاه کال کلاذہ

الائل لاول شائی کوز لو واکری کوز لو

بیا - کیتو وگورب بافک یکینو القنوط

باغرتلق قوشی

بی آب ہونا تلوار کا - ریختن دم شمشیر

وخنجر و غیسہ التلویتہ الشنی و دونک و

ایکی قات اولق

بی ابتدا - سرگم ابتدا سز

بیلاج - سودا ربارا صی

بیلاج خور - سود خوار ربا خوار

بی ادب - ناتراشیدہ نافرہنجہ بی اندام

ناتراشش ناہوار گستاخ و شوخ نافرہنجہ

گلوک لگام بیتاخ الاساۃ یرامزلق

واوبزرک

بی ادبی کرنا - بی ادبی کروں الاساۃ

ادب بزرک

بی استعداد شکستہ ناخن استعداد سز

بی اصل - خام کار خام تمثال خام و

سودای خام حکسز

بیاض - بھنگ بیاض بزرک معانہ

بیاض قیراشک - کوزہ درعربیدہ

اقمر در لر

بیاط - باسی چیز شبانہ و سہ

بیاغی قاری - مرغابی باشد کہ مانند

زن حیض آرد سرخاب

بیالاجی - خواہش زن حاملہ الوحام

بی التفاتی طبیعت - بیدماغی التفات سز

بیان - و میان درخت سوس اصلع

السوس اصل السوس بیخ آن بیان

شربت شربت اصل السوس

بیانا - بیجانہ و ربون سبغانہ آرمون

ورمون العربون العربان پیشین واکین

بیان کرکے روتا - مویہ النذبہ سوز

اغلق و نوحہ وزاری ایک

بی اندیشہ بات کہنا - باورہ البداہتہ

البدہ ملاحظہ سز صادر اولان کلام

بی باک - شوخ فضول معناسہ

بی مال کاسر - لغ و کچل الاصلع باشی

طازا قریح معناسہ

بیاه - دامادی عروسی کدخدای تبرکی

بیپاری - غلہ فروشن البباع التیافہ سز

بی پرکاتیر - تیرگز اوق بیہریش معناسہ

بی پروا - ماسی قور قوسہ معناسہ

بی تامل - زربودہ

بی تجربہ و ناہنجہ - ہج

بیت - بید انخیزان سکو و خاجی
 بی تعلق - ز ستار ستگا رسکسا رسکس
 بیت المقدس - دژ بخت و دژ بخت گنگ
 دژ هرج و دژ هوست دژ هوست گنگ
 بی توجہی و بی مروتی - ناپرواہی و بی آزادی
 بیت - پخال الذرق الذرق قوشش
 ترسی و قوشش ساسکی
 بیٹا - فرزند پسر پور و دالابن و غل
 بیٹک - نشیم المقعد او توره حتی مکان
 بیٹہنا - نشستن مردم و خفتن و خوابیدن
 شتر القعود او تورق البروک دودہ چوک
 بیٹہنی کی جگہ - نشنگاہ و شمن المقعد
 او توراق یری
 بیٹہو - نشین و شین و ہانی و بفرماید
 اجلس او تور
 بیٹہی بیٹہی چلنا - غریدن الزحاف
 الزحوف گوت او ستہ سور و نہ رک
 یور و مکہ دینور کو چک چو جھلک و کو ترم
 مکہ لک یور و مسی گبی
 بیٹہی - دختر دخت البنت قیز
 بی ثبات چیز - ناپائدار بی مدار ناپائندہ
 گاری الفنا زوال ثبات قرار اولیان
 بیج - تخم با کاشتن افکندن پریشان
 کردن بر خاک افشاندن ریختن در خاک
 کردن فرو کردن در زمین کردن تخم

کردن و باد میدن و باییدن سبز شدن
 مشہور البذر تخم و تخم الکک پرانندہ اید و بیج
 بیجا و بی حساب - زود بود و کنایتا
 بیج کی کلکری - شنگ تر کیدہ تخم خیار
 بیج - میان میانہ الوسط الوسط او رطہ
 بیجابی نگلنا - او باریدن البلع البلع
 الا بلع بود مق
 بیچنا - فروختن البیع صائمق
 بیچون بیج - میانہ ہر چیز البجوتہ البجوتہ
 او اور تاسی
 بیچونی حقتعالی - بیرنگ
 بی چنا آٹا - شکاری و خوشکاری
 کپکلی اون شکار معناسہ
 بیجا صل - باد درشت فائدہ سر
 بیجد و بیجا ب - بید و کزافہ حساب
 و چوق اولان شی
 بید - قزل اغاج و قزل سکود طوبون
 بیر - عرب کراسی کنار معناسہ طرابزون
 خرماسی بونک نوعیدر
 بیر اغور - او گلہ تپاہی ہر جان معناسہ
 بیر واجی - سندہ
 بیرا - سل ازخیک باشد مرجادہ و شتا
 از جوال گاہ آگندہ الرمت الطوف صال
 بترکی سل باشد و طلوم و کلک گبی
 مرجادہ اولور

بیقراری - شارب سبلیت گبی
 بیقرار هو که کوئی چیز مانگنا - سد کام الالحاح
 الا برام الالحاح مضطرا و لمق
 بیقرار هو نا - طیدن تپیدن شکمیدن
 الاضطراب دپر نمک چپالمق بیقرار و لمق
 بیقطن - جمتلی و بیقطنک کلک طعاندن
 شمع سبیله گیر و چکنک بچر سنا کپانیکا
 بپکن و افگندن گبی
 بیقق - و تیکلنک از غایت سیری میل
 بطعام نکردن و نخوردن آن بتکندن
 بیقید - و بید یانت بلغند ر قید سز کیمنه
 بیگار - ایش سز کیمنه پوشل و لان
 بیگار چیز - نا و نا و پر کم ایشه یرامیور سنه
 بیگ بور کی - و خروسل ایکی بستان
 گوزلی گل یوسف
 بیگ قولاج - و آق آصمه اورن کلی
 تاک صحرائی که هزار جشان هزار کردو
 هزار افشان باشد
 بیگار - چکر شا کار شید کار اسخر چکوند
 دید کلری سنه که سخره تعبیر اولنور
 بیگار کی سواری - الاغ چپار صطلاح فرود
 آتکه و بار گیر ایله گیدن اولاق و تاتار
 و پیاده سنه ساعی دینور منزل آنه دخی
 بیگاری - سخره اسخر چکوند دید کلری
 سنه سخره معناسنه
 بیقراری - ستور که دشمن رانده ببرد
 الباق السوق سورک
 بیقره لیجانا - راندن دشمن ستوران
 را السوق سورک
 بیقری - بند پای و زنجیر یا و سلسله و زاولان
 زولان نه بند و پاوند جولان الادهم القید
 الکمل المقطرة النخل الصفدر الریق بو قانغو
 و باغ و بند
 بیقر - درفش ستالی بهندی
 بیقر وال - پاینده نیوسا و لبقاد و احم و
 ثابت اولمق
 بیساکه - فرور دین
 بی سبب - بلا اثر بلاش
 بی سلیقه - غاشش و اسبور
 بیش - هلاهل و آن نباتی است که در چین
 پیدا شود و گیت گبی
 بیش قیمت - گران مایه الثمین بهالونسنه
 بیعت کرنا - دست دادن و سودن
 البیعت ال اومیق
 بیعلم - هیچچان نادان الجاهل سلیمز اولان
 بیعت سخره کزیه عید سز معناسنه
 بیغیرت - لامه غیر سز معناسنه
 بیغی ملی - متکبر و معجب با و بروت گبی
 بیفایده کام کرنا - آب در سبد کردن
 العبث فایده سز سنه و او یون

بیق - شارب سبلیت گبی
 بیقرار هو که کوئی چیز مانگنا - سد کام الالحاح
 الا برام الالحاح مضطرا و لمق
 بیقرار هو نا - طیدن تپیدن شکمیدن
 الاضطراب دپر نمک چپالمق بیقرار و لمق
 بیقطن - جمتلی و بیقطنک کلک طعاندن
 شمع سبیله گیر و چکنک بچر سنا کپانیکا
 بپکن و افگندن گبی
 بیقق - و تیکلنک از غایت سیری میل
 بطعام نکردن و نخوردن آن بتکندن
 بیقید - و بید یانت بلغند ر قید سز کیمنه
 بیگار - ایش سز کیمنه پوشل و لان
 بیگار چیز - نا و نا و پر کم ایشه یرامیور سنه
 بیگ بور کی - و خروسل ایکی بستان
 گوزلی گل یوسف
 بیگ قولاج - و آق آصمه اورن کلی
 تاک صحرائی که هزار جشان هزار کردو
 هزار افشان باشد
 بیگار - چکر شا کار شید کار اسخر چکوند
 دید کلری سنه که سخره تعبیر اولنور
 بیگار کی سواری - الاغ چپار صطلاح فرود
 آتکه و بار گیر ایله گیدن اولاق و تاتار
 و پیاده سنه ساعی دینور منزل آنه دخی
 بیگاری - سخره اسخر چکوند دید کلری
 سنه سخره معناسنه

بیل - بیارہ ویرہ پابچیان و کاراسیک
 بیل خر بوزہ الیقطين تلک و دوک و
 اوچاق و تکاک و او یوم بوتہ و بیارہ معنا
 بیل - شل ترکیدہ مرور و اعاج مروی
 و صغرنیہ یر مروی دیر لر شبو قہ گبی
 بیل - کا و الشور او کوز
 بیلا شق - چرکین ملوث فشاکی جترہ و دن
 بیلا شق - آلود شدن پا در گل لای لاش
 بیلاک - و بل کمر کوہ و کمر گریوہ
 بیلچہ - بیل ترکیدہ دخی مستعمل در
 بیاش - آشنا و یار
 بیل صوقلغی - جیل علتی و جیل سوزاکن
 بیلک - ساعدہ ہندی بہنچا پیلستر
 بیلکج - عاقل عارف فاضل کامل کیا جو بے
 بیلکو - سنگ فسان و بیلکی طاشی نیز اوردن
 بیل گاڑی - ارا بہ گاوش
 بیلکہ - و ملتان نیمتنہ برک گبی
 بیلچہ - چپستان گردک گبی
 بیلن - بام گلان بام گلام طاشہ لوغ
 و اول اغاجہ لوغ اغاجی و لو غلق تیر اولو
 بیلن - آله نان پہن کردن بترکے
 او قلغو گویند
 بیل ہاکنیکی کلڑی - غبارہ الحجال و کند
 اشک و صغرسور و جبک آله دودہ جی و
 قلندر مقولہ شک المرنزہ طاشید قلری طوقہ

و صوپہ و صویمانتی دیر لر
 بیلہ رک - و گورک عمد او ستم
 بیمار - سوکال یا ئی رنجور رنجن چنکلوک
 جنکوک مڑہ بیمار غنج المرض السقم المرض
 السقیم کیفسر و صیرو
 بیمار داری - رنجور داری بیمار التمریض
 غمخوار بق و مہربانلق ایتمک
 بیماری آنکھہ کی - موسرہ
 بیماری سفر کی - آب گرفتن آب گدشن صدر
 بیماسہ - برو قلم نیست
 بیخزہ - زلفت و کخ العفوصہ کلکہ لک
 بیمعنی - ہرزہ و سبباس کیشاق معنا
 بی نام و نشان کرنا - در نور د نہادن
 و نور دیدن العدم یو قلق صار مق و
 طولامق و کز لک نہان ایلمک بینام
 و نشان قیلق
 بنیت - دستہ القصاب المقبض الخزرة
 قبضہ و قلیج و بچاق صابنی
 بینڈ - مٹرس فدر رنگ الشجار قبو دکہ
 و قبو باصرغی
 بنیڈا - پشتارہ الحزمتہ شکک بندک
 برار قہ لقی لیکہ دیر لر
 بلین - مویہ النوحہ ساغو سغوق سوز
 اغلق و نوحہ و زاری ایلمک اطلال
 بلینگن - بادنگان کہپرک و کہلم الخدق

بیتیوتا - جامه بریدن الفصل القلح کسمک
 بیتی - بیتی در التاج چوب محکم کردن تخت
 در تابا هم سخت خورند
 بیتی - در برکی دماغ باشد مغزک معنا
 بین هتیا - چیه الاعسر صولاق
 بیوفا - دوبرل و دوبرل و فاسر کسه
 بیوفائی - لان و لاما نوبی نکلی کردن
 داد سزلق ایتامک
 بیوقت سونا - بی هنگام خفتن وقت سزلق
 بیوقت کام کرنا - کاری هنگام کردن
 غیر وقتنده ایش ایشلیک
 بی و قر - شلفه میغز معنا سنه
 بیو قوف - گول و غوپله الا خرق لاهوج
 الرقیع البوه عقلسنه
 بیومک - و بومی بوس سورمک
 نشو و نما بولمق بالیدن گبی
 بیون باغی - گلوبند رس معنا گروا خلق
 و بو غمق دخی دینور
 بیون یوران قوشی - پرنده غایت طی
 الطیر کرانه گبی
 بیون دو کجی - مهره گردن حیوانات گبی
 بیوندرق - انچه برگردن کا و گزاردن
 بیوی - تیرم بانوئی بزرگ الامراة
 الزوجه بیوک قادین خانم
 بیهر - چرچر و آچار وزمین نامهموا

الصیدار الحبوب انشلی یو قشلی و کچلی
 یو کسکلی بر
 بیهوده - خیره سر و غلیو قاشیق طوق
 کوزه دینور
 بیهوده بات - گزاف و لاف و کترم
 اللغو اللاغیة فائده سز سوز
 بیهوده بڑائی ماریوالا - آور و برکی
 بیهوده بکنا - لاییدن لندیدن لندیدن
 لاییدن هرزه سولیک
 بیهوده فکر کرنا - سئودا بعثت بیهوده
 امرده استعمال جو هر فکر معنا سنه
 بیهوش - فرایوش و دنگ شاقین معنا
 بیهوش هونا - شمیدن بنجودا و لمق

باب بای پاری

پابند - بائس و پامس و مسبند و مسبند
 پاپادیه - بابونه
 پاپو جلق - و پاپو شلق صف نعال
 مجلس پایان گبی
 پاتابه - پاپیچ و پالیک انخفایچ ادک
 و چارق و پوستال و قلوره ایاغ
 صاریلجق طولاق و لفافه معنا سنه
 پاٹ - یک لخت از دو لخت چادر
 و یک لخت از دو لخت آسار پره آسار
 گویند للیفیق الضرة النقال برقات اوربا

پاشا۔ جامہ کوب و تختہ گازران و گورب
وسنگ گازران المرحوض المرحاض
طون یو یا حتی بر

پاشا۔ انپاشتن انباریدن انباردن
الطم الکھس طولد بر مق

پاشا۔ فیل بچہ الد غفل فیل اینکی
پاشا۔ طون و چاقشیر و شلوار و بوطلق

پاشا۔ دون و فرومایہ و فقرہ الرزل
السفلة الطغامة الوغد الوغادة الفصل

اصل من صولینز و اپتی مرتبہ کو کیسہ
پاشا۔ کوجولہ پاشال کی

پاشا۔ و کو مرچی و تمغاجی و قبرہ
غک راہداران را قبرہ و غک مجاوران

ورہداران را پاشاچی خوانند
پاشا۔ مصغیر یا ترکیبہ مستعل پاشا معنای

پاشا۔ ادب خانہ آبخانہ بیت الفراغ
آفتابہ خانہ و خلا جائی آشتکا آشتنگاہ

الکلیف المستراح ایاق یولی دممشی
پاشا۔ گوز و تیزوبی آواز را چیل افراط

القصا و صرق و او صرق و دلیلمک
پاشا۔ کشیش القتیس پاپاس

پاشا۔ ختم و رتبه و کیا زند شریتا
و ظالم اگر باشد گان گویند یا دندران

پاشا۔ جهان خدیش الملیک الملک
الملک پادشاه قادر

پاشا۔ شاہ کا گہر۔ سپر گوس سرانی سلاطین
پاشا۔ گوزیدن گوز زدن دادن تیز

دادن و زدن و باد پرانی افراط
او صرق و تیز او لمق

پاشا۔ سیاب حیوۃ ریوہ الزنبق حیوہ
پاشا۔ گازرہ المصد آوجی کو ملتہ و او سیز

پاشا۔ بترکی یوز را گویند
پاشا۔ پریز گاری و زوہ الرہبان

صلاح و زہد معنای
پاشا۔ پار پیرا اسلیف کچن ہل کم

ییلدیر تعمیر اول نور
پاشا۔ خود چوب بست و چوب بندی

و دار بست اسکلمہ و قرہ چاو
پاشا۔ سلق چقندر صوطلمہ گبی

پاشا۔ پانجن پانجن پا اور نجن
اسخخال اسخخل ترکیبہ خلخال

پاشا۔ یزک و نیز قراول لشکر اسخس
صقلانچی قراول را چرتہ جی گویند کچی پاشا

پاشا۔ خاطر۔ آزر م الملاحظ ملاحظہ ایتمک
و رعایت ایتمک

پاشا۔ پائی سنگ ترکیبہ دنک ششی
و پر سنگ پاشا ترازو تارہ گبی

پاشا۔ پاسبان و وزیر اچہ و تاقی اس
العیس گبیہ گیر و ب طو لنق گبیہ کچی سی

و دار دہ جی حارس ایل معنای

پاش پاش کرنا - ریزه ریزه و پاره پاره
 کردن و خرد کردن پاش پاش کردن
 التفهیت ریزه ریزه ایتکم پارچه پورچه
 و اوفق تفک و قریق صریق ننه لره دینو
 پاشویه - بختگا و النطول
 پاش صدرمه - گوشت قدید بهار خوش
 پاش طبعان - باد نجان
 پاش طبعان سلکمه سی - مخلا طعام باشد
 پاک - رومینا الطهر آری
 پاک و لطیف - کاو و سالتظافه انتقی
 پاکلک و آری ننه
 پاکد امن - پاکیزه و امنی پاکیزه و العفیف
 پاک کرنا - زد و دودن ازاله کردن پاک
 ساختن سیلوب پاسلرین آچیق و مصفا
 و مجلا ایتکم جامه دن کیر و لکه چقار مق
 و خاطر دن ازاله ملال ایله تصفیه لیک
 و مملکتی فتنه و فساد دن تطهیر قیلیمق
 پاک کرنا - کشت زار و باغ از گیاه
 و خلاشه ختار فرخو فرخویدن القلم کسمک
 باغ و مزر و عاتی بیگانه او تکر دن پاک
 پاکیزه - سهره و گیاره و گیسو پاک نظافه کلک
 پاکهر - برگستان و کجیم و کجین و کریم
 و کثرین الاتحاف چوقال و کسمه و یا نجی
 پاکل - کالیوه کالیو الاحق عقلسنر کیمینه
 پال - نیمه کوچک الحفش کوچک چادر

پال - بادبان الشراع کمی یلکینی و
 سرن آنچه بدان شراع بندند
 پال - میوه که خانه رس کنند
 پال - شبنم و شجام و شجد شجائیدن
 مصدر شجائیدن مشعدی الصر صغوق
 پال - پروده المربوب بلمش
 پالان - هوید ایشما کند دور کوهان
 شتر الاکاف القتب سمر و اور کج
 پالان باند هنا - پالان نهادن کشیدن
 افکندن انداختن بستن لایکاف و
 الاقتاب سمر و ارمق
 پالک - اسپانخ اسپانخ سپاناج و
 اسپنخ اسفناخ اسپنخ بترکی اسپنق
 پالنا - پروردن پرورش دادن
 الرب التربیه بلمک
 پالنا - گهواره المهد بشک
 پالنه - وینیا شمشیر بترکی
 پالیز - المبطه بوستانلق
 پاموز - کبوتر پر پا اسحام کو کر جین
 پان - بانبول
 پانا - یافتن الوجود بولمق
 پانبول قوروی - بستمقی و آغ قوری
 وقد وز بوحکی جانور هر داز که خر بره با
 کاغزو کا دته بی
 پانچ - پنج انخس بش

پانچوان پنجم و پنجمین پنجم پنجم
 پانچوان حصہ ملک پارس کا - کورہ
 پانڈ - زینکہ پستان شیر ندر و الفیاء
 پانزہر - بادزہر فادزہر
 پانس - پلیدی خاک شدہ کہ در رات
 کنند انبار کو دود کو دش فاعل السامد کبر
 پانسا - بجل الکعب طوبوق
 پانسا ہینکنا - کعبتین غلطانیدن
 افگندن انداختن نزد آتمق
 پانس قننا - نیرو دادن زمین را
 و سرگین زدن زمین را الدب الی التسمید
 تر لایہ کبرہ دو ملک
 پانی آو آب بترکی ارین و اہالی خوارک
 آب را سوپ و نان را پکندہ کاما، الحمیم
 الغضب صوداسی صویلا ملی دیور یکدک معنای
 پانی بہر آنا منہ ملین - دہان پرک بشتن
 و آب در دہان گردیدن آب از دہان
 رفتن و بدہان گرویدن و آب حسرت
 بدہان گرویدن
 پانی پینا - آب نوشیدن و خوردن
 الشرب الؤلوع الحرجع العب صولیک
 پانی بہانا - آب ریختن و شاریدن
 الصب صود و ملک ویو قرو و شاریدن
 ایہ صود و ملک شار شار آتمق شاریدن
 پانی ٹیکائی چیز صواب صومور و بضرق

پانی پانی ہوتا - از شرم آب شدن و
 تر شدن احمیا و اتمانق
 پانی ٹیکنا - تر و ہیدن یغور و طام طمق
 پانی چرانا - ہویارہ صوا و لقلقہ از تمق
 و تشج اولغہ
 پانی سیجی والا - آبیار صواریجی صولا
 و صو ویرجی
 پانینجہ - پایچہ الرحل طون و شلواری
 چاقشیر پارچہ سنہ دینور
 پانینچی چرہانا - پایچہ بالا زدن بالا کردن
 بر ساق مالیدن التشمیر شمر صغانق و افلا تمق
 پانی سوکہہ جانا زمین مین - فرو شدن
 آب در زمین و فرو کشیدن زمین آہا
 النضب صویرہ یا تمق و سلک
 پانی گرانا - آب ریختن السکب و دملک
 پاؤن - پائی لنگ لنگ الرجل ایاق
 پاؤن پڑنا - برپائے کسے افتادن
 یوزا و ستنہ و شمشک
 پاؤن جہننا - بجواب رفتن و خفتن
 پا الخدر الخدل او شیمق ایاعی او شیمق
 پاؤن چلنا لکریکا - پاوا شدن و باز
 کردن طفل الترعرع
 پاؤن چی کرنا - شتمال و شتمالی کردن
 الدلک التمز او مق و صمق
 پاؤن و ابنا - شتمالی کردن الدلک

پاؤن سو جانا۔ بخواب رفتن مخفتن پا
 اخدر اعضا و شمع
 پاؤن کا نشان۔ چشم الاثر ایز
 پائے۔ پاچه و پایہ الکبرع الکراع پاچه
 پائی۔ القوام القوام دیرک طوارک قاری
 پائی۔ پر پرہ و پشی و پشیزہ و پشیز
 پول سکھ اور لش کہ منقور دینور
 پایاب۔ و فرنا دیادہ یک پیت ویرن صو
 پایتابہ۔ پاچلمہ اخف یج ادک
 پای تخت۔ ہمایون گاہ الدار الامارۃ
 پائی تراب۔ نقل مکان اتحول الانقل
 بریردن گنک ویرندن ایرمق
 پایجامہ۔ شلوار و تنبان و پایچہ وزیر
 جامہ و پاچامہ زنان را میان پاومیا
 پاچه گویند زانین پاچامہ السراویل
 السروالۃ طون
 پایہ دیوار۔ دیوار طبانی
 پایل۔ پار بنجن و پار بنجن پا اور بنجن
 اسخمال منکل
 پایل۔ نگو نسا ززادہ باز گو نہ زادہ
 ترس او غور لیش او غلان
 پایمال۔ و خورہ
 پایمال کرنا۔ گرد بر آوردن
 پیدیا نا۔ ریناک شدن زخم و ریم کرنا
 القیح القیح یارہ ایر کلنک

پیالی۔ توتلاتا تا و پیہ فی کللی تلذذ و کبک
 پیہ پی سوزی۔ توتلا ہا کرہ لبی
 پیڑی۔ پوست خشک ہر چیز القشر
 ہر سنہ نک قابی و دری
 پیوٹا۔ بام چشم و پلک بحض گوزک قجاشی
 پیہیا۔ موسیچہ ترکیدہ بوسفتی قوشی قمری
 را گویند و قویرق صلان قوشی دہون
 چڑیا را گویند و کافر قرقعی و طاع
 قرقعی ابابیل را گویند و او یکہ فاختہ شاہ
 پیت۔ تلخہ الصفراء المرۃ اود
 پیت۔ آبر و العرض و قار
 پیتا۔ زہرہ المرارۃ آخلق و او دزہرہ گے
 پیتا۔ برگ درخت الورق پیراق تراول
 و ترثوال بفارسی
 پیتا۔ سراج و نشان بی السماء العلانۃ
 السمتۃ ایز و یاتی دلیغ و علامت معناسہ
 پیت جہاڑ۔ و بت جہڑ خان برگ ریزان
 پائیز پا ز مہرگان اخریف گوز آیلری
 پتر۔ بند آہن و پتر القبتہ دمو زنگہ سی
 پتر۔ زلیگ الزنج التقوم زنج معناسہ
 پتک و صرٹون۔ کوٹھی غلہ نہادن مانجنہ
 و فی گبی ٹنبہ معناسہ
 پتلا۔ باریک الدقیق انجنسنہ
 پتلا۔ تنک الرقیق یو فٹہ
 پتلا۔ پیکر و کج الوریخہ امتثال صورت
 و جتہ و قالب

پتلی - انگورک و مردم چشم و مردمک
و تیتہ بترکی قرغ و قرآمون اللعب
اللعبۃ العین و انسان العین گوزبکی
پتلی کا سوانگ - شب باز و لعت
باز گچہ اور ونجیسی

پتنگ - کاغذ ہوائی و کاغذ باد
و کاغذ اطفال و باد پرو باد پر کاغذ
پتیا - کرانہ فرج زن الاسکہ عوتر
فرجی کناری

پتنگ - یکم بویہ اغاجی
پتنگا - پر کالہ آتش و پتقتہ و پتقتہ
الشرة الشرارة او دقعلی

پتنگا - پروانہ الفراشتہ کلک
پتوار - دنبال کشتی اسکان کمی توغی
پتواس - پتواز آوہ پدواز ترکی کندی

پتھر - سنگ و کھٹ اکجہ طاش
پتھرا و کرنا - سنگ باران کردن
پتھر سر پر بارنا - سنگ بر سر کوفتن
پتھر کا مکان - مکان سنگین الرضیم
طاشلہ یا پلش بنا

پتھارنا - سنگ زدن سنگار کردن
الرحم طاشکن اور بقتل ایتمک

پتھری - سنگ کار و تیز کردن الشخ
بلکو طاشی

پتھری - سنگ مثانہ و سنگ گرده

پتھری - سنگ چھماق القداحۃ القداح
چھماق طاشی

پتھری - سنگ ریزہ احصاءہ افق طاش
پتھریا - پشمانگہ تکلتوا اللبد تکلتو کچہ گی

پتھر ملی زمین - سنگلاخ ارض محضۃ
طاشلویر و طاشلق

پتی - برگ لورق الہدب بیراق
پتی - ایز و دلم الشری قورت آشی بدو

قزل قزل کچشک طہوراید رکچش چٹا
پتی جھاڑنا - برگ از درخت افشاندن

و شورانیدن و فرو ریختن الہش اغاجلہ
بیراق دکوب و دوشمک

پتی جھڑنا - ریختن برگ از درخت احمات
دو کلمش و صاچلمش سنہ اغاجدن بیراقلر

دوشمک
پتیلہ - پتیلہ پتیل پاتکہ یا تیلہ القدر چولک

پتیلی - دیگچہ الکفت کوچرک چولک
پٹ - نگون الکب ترس

پٹ - تختہ در المصراع قیوقنادی
پٹا - گلو بند مردم و جانوران و قلاوہ

سگ المنقۃ القلاوۃ بوغفق
پٹارا - السکتہ چانتا

پٹاری - ساوین ساوین مجری الحجۃ
عطار لک قطوسی و طاپلائی پموق پدی

پٹیر - دشت سادہ بیابان سادہ ہامون

پاشن گویر الصفصف القفر اووه

پنچنا - فرو نشتن آماس الفش

پنچا - تنخته اللوح نخته

پنکا - کمر و کمر بند بیلغ برکی

المنطقة قوشق

پنکا باند هنا - کمز و ن بستن التلیق بلینه

قوشاق ابتلامق

پنکنا - بر زمین زدن اللبط اللج کور شک

وصح طوقوب ووشک لری آتمق

پنوا - علاقه بند

پنهای - پی و اکبیا العصب کمر و پنجا رینگ گویند

پنهای - پنجره و جوجه الفرخ قوش یاوریسی

پنهی - سر بند و شتر بند و رگ بند و جیرا

بند و زخم بند و مرشیم و خسته بند و باشک

و باشک العصایه بنز و جیره و صارق

پنیا - کالار الحجر بوفته و نازک طاش

پشلا - ماله و بز و بکن و کرا المسافه

پشیل - سردار ده سپید ریش و میرده

وده خدا و کیم و کلانترده انگسبه انگسبه

الفرناس کوی رئیس

پنچاوا - داش خشت نختن و اش

نشت پزی پز اووه کوره مخارخانه اکور

ایز و او دیقاجق بر کرج اچاغی و کچ

اوچاغی و چناغ اوچاغی و چولک

اوچاغی و اش معناسند

پنچورا - فرومایه کمینه و دن ناکس الطفا

نور ذیل کیمه اصل ایچی و عویسه کیمه

پنچاس - پنجاه و مرکبدر او دو مر

خوانند انجین الی

پنچانا - شکستن طعام در سده گوارین

الهمضم سکرک

پنچا وره - چیت پز اچندی و اسکی بسکی

بز و سپر شش اتواب رگونی معناسند

پنچانا - افسوس خوردن کردن زدن

در یخ خوردن التلطف التفلن ایوانه مکده

و یغنیوب مخرون اولمق

پنچر - پانه فانه یقاز الشکته جوی و قتی

پنچر لگانا - فانه زدن کردن قستی قستی

و جوی صومق

پنچکاری - دسگیر

پنچونا - الهانوم جوارش

پنچنا - گواریدن الانهضام الهمضم

پنچه - نقاب رود چشم آویند

پنچاری - ستاوره چدار و پابند و شکیل

و شکیل و چلوک اکاری باشد الشطن

الشکال بوقاغی و نار بند و کیه شک پایون

اورک و اورکن چلوک باشد در ترکی

پنچارین کهانا - از درد و غم خود را بزر

زدن اتجمیع درد و غم بیدار کند و کند و نه

یرا و سته دوشه مک

پیچهای پاؤن پهرنا - بر قفا بر گشتن سپایکی
رفتن الرجوع القهقری گیرود و نمک و
اردینه رجوع ایتمک

پیچها نه - و پیچها نو و پیچم خاور با خترا
مشرق مغرب گون طوطی یی چرخچی
سجده فوج - پس آیتک سالچند اول الساقه
پیچها - کلک المبرع المشرق نیشتر
پیچنی دینا - کلک زدن البنع نیشتر اوق
جزمک و خریق خریق آیتک استره اوق
پیچوا - باد قبله باد مغربی الدبور مغربی
باد صبارا پیور از باد مغرب را باطلی باد
جنوب را الدوس باد برین گبی گویند
پیچوژنا - غله افشاندن النصف اوق
و بفضل یتمک سلماک

پیچوژن - النسافه
پیچیاؤ - باد مغرب باطلی معنا سنه
پنخته فرش - آثریانه الصبح سد و سکی
وقالدریم بنا طاشدن اولسون طوطی غلین
پدانا - گوزانیدن الاضرط اوصرتقی
پدوژا - گوزان الضارط اوصرتقی
پتر - پن و مگر لکن معنا سنه
پتر - لریش ابحناح قوشک قنادی قنادلیکی
پتر - دلو بزرگ الغرب میوک قوغه
پتر - الملائ طوبی
پراصه - گندنا که تره باشد قرط دکا کی گج

پراگنرکی - تخدوک بترکی یکرنه
پراگنده - افعال بترکی طاعنق صاچق
ویارلیق و یرتق و چتلاق
پراگنده کرنا - پراگنده کردن شکو لپین
الانتشار طاعنق و پراگنده اولمق طاعنق
صاچلق یارلیق یرتلق چتلاق
پراانا - کهنه دیرینه پارینه کتانه کتانا
وسال خورد مرد کهنه و بنساله و کهن سال
نیز القدیم العتیق الرت اسکی
پراانی چیز - پاستانی و دیرینه و کهنه سال
و دیرینه سال العدل العدول اسکی چوچک
پرانے کپڑے - سخش کراد کراده کراد
کراده کراره کراد اخلق اسکی نسنه
دیرک اثواب

پراشها - تققان و جان جان
پربال - موئی دیده موئی چشم
پرتاو - جست باشد چون موشک پزان
که از شاخ بشاخ میجهد بترکی
پرتاوا یتمک - جست کردن گنبدین
بر جستن و خیز کردن
پرتیر پر لگانا - پرتیر نشاندن نهادن
القذاوق ایزرینه یلکن طاقمق
پرجهاژنا - پرنیختن گریز شدن
کریج شدن مرغ النقص صاچق و ملک
قوشکر تونیخی آتوب یکیدن توله مک

پَر جَهَنّا - فردر یختن پرمغ و پراقان
مغ خوشتر تو بنی آتمق

پَرچم - کاکل و کوبله

پَرچپی - کیسه که پاس و کلیم که سامان
دران کنند اشخرج هکبه و دغارجق

پَر داختی - و چه پچی طوقمغی کدنگ که
پَر داب گازران و دقاقان جامه باشد

پَر دادا - فرجدا ابجد اب اللم
پَر ده - کن و کنان بشک پَر س اخدر ستر

الحجاب پرده

پَر ده اهنانا - پرده بر کشیدن برگرفتن
الکشف الرفع آچمق و قاندر مق

پَر ده وانا - پرده انگندن انداختن
السدل الارشاء الارسال اشغه صالی

دیر مک صار قتمق

پَر ده موسیقی - نوروز عرب نوروز عجم
پَر ده کی بی بی - پردگی و پرده نشین

پوشندگان التخذرة خاتون خانم قادیان
پَر دیس - بحر مژه الغریبه الغرابه سلا

پَر دیسی - غربت زده غربت دیو بیوار
پَر زه - انچه بر سقر لاط بهر سدا انچه زنان

با خود بردارند ولیغه دوات بترکی پُر ز
پَر س - مقدار قامت مردم

پَر سال - پار کچن پیل که سیدر دینور
پَر سون - پریروز الصور قبل الامس

اوزگون دنگی کونل اول ولان گون در
پَرند وار و پَرندوشش شب روز گزشت

که اوتی تعبیر اول نور

پَر سون - پس فردا و ما کر الخدا الغداة
ایرته یارن یارن صلیح یارنگی گون

و ایرته آشوری گوندر که یارن گل و برنج
پَر سون کی رات - پَریش پَریدوشش

پَر وندوشش پَرندوشش پَرندوششینه
البارحة اوتی گیمه که گچن گیمه دن دل کچن کچن

پَر سه - عزای پرسی و ماتم پرسی التعزیه
صو ر مق مطلق استخبار معناسنه در

پَر کار - الفرجاء پر کل

پَر گترنا - بال بریدن پَر بریدن القش
کسک قنادی ولیکن کسک

پَر گت - مرغ بریده بال و بریده پرو
پَر بریده القش قنادی و یکی کسکش طائر

پَر کر - پَر کار دائره چیزه جک آلت مق
پَر کرنا - آگیدن آگندن آمودن الماط طولدر

پَر کهنّا - سره کردن النقد سچک
پَر گنه - ارض عشر و خراج

پَر گیر ی لگانا - پَر بر تیز شاندن نهادن
الرشش اوق یلکلمک

پَر گیر ی - پَر تیر القذرة الرشش اوق یلکی
پَر لاتمق - وایدین ایتمک شیدن مروش

پَر لاق - و یک جانور یک قریب ام نشنا

ناشکار فریب خورده بدام آید پرنق نیز و
 پادام که از موئی دم آسپ سازند و بدان
 پرنده را گیرند بترکی دوزاق گویند و طور گونه
 از دوزاق پادام گبی
 پرمش - بترکی گمک گویند و مکاس
 و مکین و کس باج راه باشد بخرسی
 پرمیو - سوزاک بترکی بلع و قانی
 پرنال - ناودان و آب ریز و آبشار و ناوه
 المیزاب المزاب اولی
 پرنالی - نا و کفل و مازن و مازه اولی
 پرنه که ششان گسته تک ارقه سنده اولور
 ترکیده اولور قلمش تعبیر اولور طاولی آنک
 صخره زنده دخی پیدا اولور مازن معناسه
 پرناتا - فرج بابانک دده سی جدیج اولور
 کرک فاسد اولور
 پرنده - مرغ الطیر الطائر قوش
 پرنوچتا - پرنه بر کردن و از بیج بر آوردن
 التفت التافت یولمق و دیتک
 پروانه - المنشور کشاد نامه فرمان امیران
 و پروانه را هاری را کاغذ روانی و
 کاغذ روانی خوانند فرمان پاشاهی معنا
 پروانه - کر میکه جان خود را با تش زنند
 ترکیده گلک دینور
 پروانه - جانوریکه پیشاپیش شیر فریاد کند
 الغصفر قره قوق

پرنه وائی هوا - باد مشرق الصبار پرنه
 پرنه وئا - پسر پور پسر نوئل
 پرنه و دگار - و دارائی و دارائی گونه
 رب النوع
 پرنه و ل - پرنه نشان سپاهیان عسکر و ل
 پرنه وئا - شفقت السلک لک لک
 پرنه - رده و کوس الصف طاہور و چرک
 و صر کرک انسان و سائر حیوان کرک
 بیوت و دکا کین غیره اشیا صر سی اولور
 در بخار یاسل خوانند
 پرنه باند هئا - صف زدن کشیدن بستن
 پرنه زدن بستن رده کشیدن زدن
 الاصطفا صف اولوب دیز لک
 پرنهیز کرنا - پرنهیز فرمودن بحیثیه پرنهیز
 پرنهیز کرنا - احتراز کردن پرنهیز کردن
 الاجتناب الاحتراز اخذ صائق احتراز
 پرنهیز کرنا - پرنهیز کردن از طعام پرنهیز
 الاحتراز صائق و پرنهیز ایتمک
 پرنهیز کار - آثر یر متقی معناسه و پرنهیز
 پرنهیزی کرنا - آتش پرنهیز آتش زدن
 پرنی - اجن او چوق
 پرنیشان حال - شوریده گنج گنج عجیده
 الحایر شائقین شاعر مش
 پرنیشان کرنا - بشویدن شوراندن
 شوراندن شکویدن آشفتن طاغمتق

و پریشان ایلمک و تانیق
 پریشان و پراگنده - شغری بفرط طغان
 و صاحب چپان
 پریشان هونا - بشولیدن آشفتن و
 از هم پاشیدن پریشان اولمق
 پراؤ - لشکرگاه فرودگاه لشکر و کاروان
 خوشاد یوللرده اولان خان و کار بائش
 پراؤ مارنا - روز خون و شب خون دن
 البیتیت گنج باصقنی و گنج چایی و گوندزیز
 اولان اورغون و چایل و تاراحدر
 پراؤ و تا - نوندول اوچنی درجده اولان
 پراؤ دادا - فرجده و بابانک دده سی
 پراؤ وس - همسایه ابجوار قوشولق
 پراؤ سی - همسایه ابجوار بحیره قوشی
 پراؤ هانا - آموختن و ورش دادن گفتن
 و ردادن الاقرار و اتمق التدریس
 پراؤ هانا - خواندن و آموختن درس
 خواندن و گفتن کشتن القراءة قوشولق التدریس
 پراؤ یا سیکسه و توتیا بند و حنا بند و شکرچ
 عطار لک و اسپیار لک دار و
 صبار و قلمری کاغذ
 پراؤ - داش و کوره الکور طوغله و کرج
 پشور و قلمری اوچاغ و چاق و چو لک اوچا
 پراؤ مرده - پنچس الذوی صولمق و
 صولوق صولمیش نسه

پسائی - مزد آرد کردن شده الطمانه
 اون اوکتمین اجر قی
 پسته - آنچه بشکر گرفته باشد پسته شکر گرفته
 و پسته قند و نقل پسته جام فسقنی معناسنه
 پسلی - دند الطلع ایکو کملی
 پسند کرنا - پسندیدن گزیدن الاصطفاء
 الاختیار اورند و ملک او یورت ملک
 پسندیده - نهجیر و هیر المصطفی اورند و
 او یورتلمش
 پسنهارا - آسیاکش آسیاگردان آردنا
 آر درک الطمان اون اوکو و کچی درک منجی
 پسو - یک القذرة البرغوث پیره و پوره
 پسوج - دوخت اول که ملا باشد و کش
 پسینا - خوی العرق دری
 پسیدو - سرچوش الفوار الغلیان چاشنی
 پشته - و پشتواره و پشتیاره الحزمت
 بر قوچق نسه شکله بندک معناسنه
 پشت پناه - اندخس و اندخسواره کارو
 الحمایه الحکی صغته حقیر
 پشت خار تمور پنجه سی که آندن ارقه قاشیو
 پشتک مارنا - آلیز انداختن و جفته زدن
 الرمح دیله و رملق و قیچ اتمق جفته معناسنه
 پشته - ازاره و پشت و نایزیر
 و پشتیان الاطار دیواره استحکام ایچون
 اوریلان اغاج و بنادستکه و خطل اغاجنه

دخی دیر لالزار قپو دک سی
 پشتی - هوبه و هو بر حمایت معانسه
 پشتینونی - زاد بر زاد تو شه بر تو شه
 پشت بر پشت ابا عن جد دول دوش
 پشتینون تک - تخمه بر تخمه نسلا بعد
 نسل و بطنا بعد بطن صوی به صوی
 پشتیم - کافر الصوف قیون یو کی
 پشتینه - اُرکاب یو کدن یا پلش لباس
 آب و کینگ گی
 پشتین کنبل - کور دین کور دین جرخ
 یو کدن وای پدن اولان لباسه دینو
 آب و کبه و کینگ گی
 پشته دان - جنبلاک ناموسیہ ستار معنا
 پشتیمان - شرمسار شرمندۀ دامت کش
 و چشم پیش انجل انجیل اوتانجی
 پشتیمان هونا - شرمندۀ شدن پشتیمان
 شدن چشم پیش کردن شرمساری
 کشیدن دامت کشیدن پشتیبانی خوردن
 التندم التفلن التفلن پشتیمان اولمق
 پصد رمه - و بحق قدید گوشت خشک
 پصو - کین و پصور پنجره گاه
 پصولنوب - پنجره کرده و کین کرده
 پصولنه حق چقور - گوپنهان شدن گوله
 پصوله - رسید زرو غیره یافته گی
 بطلجان - باد نجان کلم گی

پک - و برگ سخت
 پکا - پنجه و میوه رسیده را بتری پشت
 پکا - پنجه شد و میوه رسیده پشتی پشتی
 پکا - پنجه کار و پنجه و جهان دیده
 پکارک کپنا - با و از بلند گفتن صریح
 گفتن بی پرده گفتن برهنه گفتن فاش
 گفتن برهنه حرف زدن الابهار آشکار
 ایلک العلانیه
 پکار رنگ - رنگ بست
 پکانا - پنجن تسهانتن الانضاج پشتور
 پکجه - نارستان نارمه لی که هنوز مری
 یو مشیوب نارگی پکجه اولان دختر درمه
 اغر شقلمش دیر لر عربیده کا عبه دینور
 پکرنا - گرفتن الاخذ طو تمق
 پکلک - صلابت و متانت و قتیلق برابر
 کوشکلک درخاوت رخا رگی
 پکمز - دو شاب و دبس گوداب و
 انگبین کوشاب دمی پنجه
 پکنا - پنجه شدن و میوه رسیدن
 الادراک بیتشاک
 پکمال - خیا کتیم و انبره شتر و اسب
 آبکش الشنه القربة قر به و طلوم
 پکهاول - مندل الطبل طاول
 پکهمیر و - پرندۀ الطیر قوشش
 پکڑی - دستار و شکوب و میز و شوب

العامة ولبند و صارق در بنجارا چالمه
و قولون گویند

پکڑی باند هنا - دستار زدن بستن
الا عتام عمامه صارمق در

پکڑی رک هنا - دستار زدن لاعتام
عمامه صارمق عمامه باشنه قویق

پکه لانا - گداختن الذوب اریک و
اریک متعده

پکه لانا - گداختن الذوبان اریک
پهل - و خدک و لهک البحر القنطرة کوپری

پهل - چشم زوالد قیقه درجه
پلا - سگ لچه البحر وایت انکی

پلا - بار سر و پشت اکل آرقه یوکی
پلا - جفت مقراض انجلم

پلا - دوری البعد المسافة اراقلق
پلا - تیر رس پرتاب تیر پرتاب تفنگ

و تیر رس کلوله المسافة اراقلق
پلاز - پلاس

پلا مودی - ویر پلا مودی نباتی سبز
و تلخ که در ابتدا سستقا دهند کما در پیا

پلا موط - و مازی انچه بدان دباغت
کنند موخیلان نوعندن عربیده قمرط

دینور گره گبی
پلا نقه - حصار و قلعه پشنگ و اورا

معناسه در و در و لا دگی

پکڑ نا - زور و زبردستی در آمدن

الد مور دستور سزاوه گیرک
پکلا - سخت المضمحل خشیار نمش و

پو صلمنش فاسد اولمش
پکلا نا - چیز را بلشه خائیدن و نرم

کردن اللوک چینک
پلنگ - هکلا که نمند گنگلا و لجلج و هاکره باد

پلته - پالوده و آبار را بسبب لرزش
آن گویند گرانجان گبی

پیکر مانگیدو الا - شلائین الا الحساج
الا لحاف ابرام ایتک مبرم معناسه

پلرا - پله ترازو الكفة ترازو کفه سی
پلصراط - جنیور و چنودل چینود و جنیور

صراط کپرسی
پلنگ اغابی - بلسان حدقور سیا گبی

پلنگ یاغی - روغن بلسان روغن مصری
پلک - مژده و مژگان الهذب کرپک

پلک لانا - مژه بر مژه خوردن الطباق
الا هداک الجفون آزا و یومق

پلک مارنا - مژه بر مژه سودن چشم زدن
مژگان بهم سودن و بهم آوردن و مژگان

برهم زدن و بهم بستن مژگان بر مژگان
کشیدن مژه خوا بانیدن طرفه العیالط

گوز قیاغن پر نک نازیله کرپک سوزک
پلنگ - السری تخت

پلنگ پوش - غاشیه پلنگ و قوگ
 پلو - تان بفاری
 پله منجیق - هک و هک گون پاره سنه
 دینور هک گبی
 پلیمتس - پرسم در بخارا و باغ اللوات
 اللوات آروه
 پلیمتس لگانا - اروه اگر مک به پرسم
 آلودن التمدیق اروه با پشتمق
 پلید - و و خج ورمین و قزو و فراک و
 فراک و فراگین فرغند فرغند فرغین
 فرگن الرحس نجس و پیس
 پلین - افسنتین ستارگی
 پموق سدی - تفت پنبه نهادن وین
 پموق کوله سی - گلوله پنبه حلاجی کر و پش
 پموق یومنی - پاغنده و گرو هه گلوله پنبه
 حلاجی کرده
 پناه - العوده صغتمق
 پناه خداکی - بر گس گسست معاذ الله حاشا
 پنبی سبکی المضرب لکنده لوفتان
 پنبه - پیشه فیار فیار و فیار و فیدار
 الحرفه الصناعه
 پنجارا - پنبه زن و بهیدیه و الباد و الحلاج
 پموق آتچی
 پنجره - و کو فجان القفص القفص قش قفسی
 پنجره قفس صیاد القنب

پنجه - و پنجه مرغان شکاری را چنگل و
 چنگال چنگ چنگ عام است البش
 انسان پنجه سی و قوش قینا غی ویرنج
 جانور لک طرنفی
 پنجه کرنا - پنجه کردن و پنجه در پنجه کس
 زدن التشبک پر مقلری بری برینه کر شد
 پنجه لیجانا - پنجه افشردن بردن و چین
 تافتن تابیدن
 پنجه - داور احکم حاکم
 پنجا - چار شلخ و چک و بواسه و فشن
 العضم المذاره یبا
 پنچار - چغندر
 پنچایت - داور
 پنچکی - آسیاب و آسیائی آب الطاحه
 صودر منی
 پنچوراس - آبدزد
 پنڈکی - ماهی خوار الغواص النورس طالق
 پنڈٹ - هیربد
 پنڈلی - کلک پا الساق بالدر
 پنڈ کجور - خرمائی ترالطرب یا ش خرمای
 پنساری - وار و فروش عقاقیر فروش
 پیله وریلور چرچی و خرده چی و ذی
 قیمت صاتا نان کسنه تنجی دیر لر پیله و مینا
 پنسن - کلک فرنگی
 پنکها - بادزن بادزن بادبزن بادبزن

دراز سقف آویخته را باد فر باد فره باد
بر باد پرکشت باد و باد کشتلر چه کشتلر
چنگلها کرنا - مروح جنبانیدن باد زن
جنبانیدن التروج پلپازه ایمل ایتمک
چنیر - الارنته پنیر

چنیر والا - پنیر فروش و ماست بند
پنیر صماتیجی پنیر یا بهیجی
پوتیا - پاک الجفن گوز قباغی

پوپلا - دندان ریخته دندان کنده
و افتاده دندان الاداء اغرنه دینایلیا
پوپلنا - صبح و میل الفلق صبح جمیق
پوتاما - نمیره نواده نوازاده نواز اول
السط کشینک و غلندن قزندن حاصل

اولان اولاد

پوتاما - سیم گل ترکیده بیاض صیدواق دیر
پوتراق تیگنی - اجهره که بر جامه سپید خا
پوتام - طبله و پوتامه نشانه تیر آماج اوق
نشانه سی

پوتهم - شبیه الشبه برنج

پوتی - نواده

پوتا - چینه دان و جانغره اغرشکانک
کرانج شکانک محوصه قورساق طاشلق
در طیور و کرش در جانوران

پوت - پشتواره برارقه یوک ترکیده
شکانک بندک دیر

پوتلی - گریچه و پد زره لعقد قبیعی
پوتجا - بندگی خدا العبادة قوللق و
طاعت ایتمک

پوتجا - پرستیدن العبادات طایبق
پوتچنا - پرسیدن السوال صورته و دل
پودا - نونهال و نهاله نوگند و نورسته
الفیل الاشایکی و یکمش فدان و
خرما اغانک کچورکی

پودینه - پودنه المنع نعنا
پور - بندنی و بند نیشکیر الانوبه قاشق
پور - یک و بند انگشت البنانه پوزق و غونی
پور - و یک زمین درشت شمشار
که قابلیت زراعت نداشته باشد

پورا - همگی اتمام تون و دکلی باجی بپ
پورابا - سنگ تراز و الصنجه ترازو
پورا تولنا - کم نکردن در وزن الاضافه
دو کلی طرمق

پورب - باختر و مغرب را خاور المشرق
گون طوع حاجتی

پورچک - و کسمه کامل پیچگی

پوره - یاره زمین ایا المعمور

پورسوق - جانوری از قسم شغال شلون گبی

پوری - چوپک جوش بیره کلنجه غرناک

چیل و چیلک بکسات و جواک چواک

در ترکی بکسات تاوه بورکی چیلک معناسم

پوز جاش - یوغ و آشی در سپید بامینه
پوز مال - کواشه و بیشه و بیش تر کواشه

پوزی - افسار و فسار ترکیده یولار نوما
پوس - آؤر

پوسالا - سبیل کردن کشادن السقایه عوار
پوست - کوکنار و پوست خشکاش و تخم

پوست بدن - چرتة ابله دری
پوستال - چاچله یا افزاجرمی بقانان کلکلی

پوستین - وگر گینه گول کبل و تکر
ترکیده کورک

پوشیده - پنهان و نهفت بر گسه گنگال
المستورا و لمش و کنزلی نسنه

پوصالمش قاون - کندید تر بوز نمغند
گبی و خشیلمش و فاسدا و لمش و لمش

گبی پوصلمش بخت معناسنه فاسد شدن
پوصولمق - و پوصی یه گیرک کین و ن

تپیدن گبی
پوصه - ارده کنجد که گسبه باشد بزشه

پوصله - کاغذ زر که رسیده بندی گویند
پوصو - کین

پوطوق - توشان یا وریسی خرگوشاکی
پوطه - هفت و فک گبی

پوغور - شتریکه برای نسل پرورزندگ
پوکننا - ریج زون الشتر طقارن کورلدک

پولا - محف و پوچ و ایچی بوش قوق
معناسنه کاواک گبی

پولا - دسته کاه انحرمة بر قوجق نسنه
دود و ربط و خرمة

پولا - نرم المین اللینة اللیان میوق
پولا - چلیک

پویچه - و پویصه پندوی
پولی - گران و تسدک الحیرة و مک

پوچی - مایه و سرماییه و ستمایه افخت
و انخفد البضاعة الریح سرماییه و اسی

پونجه - دنبه و دنب الذنب قویرق
پونجهما هوا - پائسد المسؤل صورلمش

پونکنا - شکم رفتن الشلط قارن کورلدک
ورقیق نجس تغیطا لیمک

پونی - پاغند یا غنده کاله بشک
السبیح اعمت الضربة بموق یومنی

که بدرک و لتک تعبیر اولنور
پونی کرنا - بعث بموق یومنی لیمک

پویراز - باد صبا باد برین
پوئی - گرگ دو الحجب یلک و یلمه

پوئیون جانا - پویه رفتن و پویه زون
الحجب العد و یلمک

پهناک - باب کلان دور کلان درواز
کلان در بخارا ایر گنه الرج الرتاج بیوک

قاپو

پہار - ارکاک و باران ریزہ الرذاذ

انظر چندی و سپندی

پہاڑ - کوہ پترم و شورم الطود الجبل

الطور طاع

پہاڑنا - دریدن و شکافتن پارہ کردن

کڑا ریدن الخرق الفلع البعج یا رمی بالحق

دور تک شق ایتمک پارہ لقم و العظ

التخزیق

پہاڑی - کوہیچہ الطرب کوچرک دپہ

پہاڑی گاؤں یا قلعہ - کلات

پہاگن - بہمن

پہمال - آہن گاؤ و آہن نجفت و آہن

آماج و گاؤ آہن آہنجفت القلب السکد

صہان دموری

پہانا - پانہ و فاقہ و بغاز چوی معناسہ

پہاندنا - بر حبتن الوشب الطفو و الطفو صحر

پہاندی - بندیشکر بستہ و بندنی الحزمۃ

الطنۃ بر قوبق نہ قاش یوکی

پہانس - حسل الشلیۃ بر پارہ نسہ

پہانسی - کندیل و کند و چاتو و سبر کوتا

و گلوکش نیز بر ترکی سرمق الخنق بو غمق

الخنق بو غاز بو غز قلمی ایپ

پہانک - لائورہ و کرج و تراشہ و برین

و بر شمش کرج و لفظ ترکی قاشن قاج

نیز مستعمل کرج قاون و قرپوز و لیمی

پہانگنا - کف خوردن و کف کردن

کن کردن الاستفاف سخی اولمش قوری

نسینی او جنبہ آلوب یک

پہاؤرا - کلند و کانک المنسف قازمہ کلنگ

پہاؤڑی - پار و المجر فہ اسطاط تیمور

کورک کہ بیل دینور

پہاہا - یا قی ملمم گے

پہپس - کترہ السیمین السمانۃ سخرک

ویا غلوق

پہپوند - کرہ و شہینچہ و بوزک جامہ خوک

الکرج کوف و چپک کرہ معناسہ

پہپوند گنا - کرہ بر آوردن التکر ج

فاسد اولمق

پہپولا - النفاخۃ النقطۃ قبار حق

پہپی - خواہر پدر العیمہ بابا قز قدوشی

پہٹ - طاق و یکہ و تنہا الفردیالکر

پہٹ پہٹ - آواز کفش و صدائی

کفش الحقق لعلین آوازی

پہٹکارنا - دور نمودن و راندن از

پیش خود انخسار و انخسوا الطرد ایراق لٹک

پہٹگری - شب یمانی و زراج بلور و

زاک سفید زرمہ الزراج قرہ بویہ

پہٹگن - افشاندہ النفاقۃ طعاع

قور تار رکن بیانہ دوشن نسہ

پہٹگنا - غلہ افشاندہ المنع افشال تک

پیشکنا - آنچه در آن بند قه نهاده از کفن اندازند

پیشکی - نفس صیاد المقنب نفس

پیشکی - پاره خون بسته اعلقه او پیشان

پیشکنا - شکافتن کفیدن ترکیدن گفتن

الانشقاق یا رلق

پیشکنا - از هم پاشیدن شیر الافد قرار کسلک

پیشیل - یک و نه و طاق الفرد یا الکفر

الفرد یا الکفر نس

پیشچرا و پیشچرا - پاره خرقه یا پیشم که بدن

روغن بر شتران و غیره مالند

پیشچانتا - شناختن عرفان بلک

پیش - پاس و پیش

پیش - انشم بر کی آمدن گیر و دینه و بردنی باز

پیشرا - با تاش و یا تشخانه جای شان بختل

الحراس صاقله بجلید

پیشکنی - و کوان بدن رشته سن تا بند

پیشکی - بادفسه و فرقه الخدر دت

فرلوق و پیر پیر و پیر لاغاج و غیر فی

و غیر لاق

پیشکی - از کاغذ سازند آسیائی کاغذ

و کاغذ آسیاء

پیشکنا - جنبیدن عضو پریدن الخلع

الخلع چکک چکک

پیشکنا - جنبیدن کودک در شکم الارکام

و پر نمک

پیشکنا - گشتن و گردیدن الطوف

الدور الدوران و دور نمک

پیشکنا - باز آمدن و باز گشتن و برگشتن

ارجاع الرجوع گیر و دور نمک

پیشکنا - برگشتن از سفر کبیدن القفول

سفر دن رجوع ایتمک

پیشکنا - بیرق و پرچم ترکیده طوزاق

پرچم معنانه العلم رایه و سنخاق

پیشکیری - فرآخیدن قرآشا فراشیدن

و فنجیدن القشعریره و ترمه

پیشکیری لینا - خود را افشاندن پرند

و چزند فراخیدن فنجیدن التنفش

قیلدر اور پر و ب قبار مق

پیشکنا - پیدن اضطراب القشعره مقول

قان ایچنده یوار المنق

پیشکنا - الخراج القرحه چبان

پیشکی - چسب الفسولیمک اصومق

پیشلانا - لغزانیدن و لختانیدن

الاستر لال الازلاق طیاندر مق

پیشلانا - فریب دادن کرشیدن الخمل

الخدره الدامق و یلدا قلمق و یلدا قلمه

آکداته

پیشکنا - اشکونخیدن سورچک

و یاق قایمق و یوز اوزه قیامق و

تو کر نکات تپہ اوزر رة تکر نوب یقینق
 پهلن - لغزش چپله لشک لدر حض الزلّة
 طیانج نسته تر ترک و قراق معنا سنه
 پهلنا - لغزیدن لشیدن چوخیدن و شیدن
 و شیدن لشخنم الزلّة لمر لمر الزلّة الزلّة
 لدر حض قایا یلجی یر
 پهلنی جگه - لغزش گاه و جائے لغزش
 الزلّة قایا یلجی یر
 پهلنا - گرفته شدن چیز دیگر لشک پر قراق
 بری برینه کر شد ربک
 پهلنا کتے کاجفتی مین - قفل شدن و پنبه
 بستن سکه التعقد با غلامق
 پهلنا - بول دان و کمیز دان و پیشاب
 دان المشانه قاقوق
 پهلنی - آتش افروز و دمه و دم المنفع
 الحلاج کورک
 پهل - بار و بر و میوه الفا کبه و الشره میش
 پهل - نخستین و فلاح الاولی اوگی
 پهل پهل - نوباه و نوبر و نوبیش سس و
 نورس الباکوره تر فنده
 پهل تورنا - بار چیدن و بار از درخت
 شکستن الجنی الصرم میش و شرک
 پهل پهل - کلر یز گل فشان و کلغ فشان و
 کلر یز آتشاز
 پهل پهل - انصل و ق موری قلیج و کچاق و کور و کور

پهل کمانا - بر خور دن التفکة شلمک
 پهل لگنا - ثمر بستن و بار و میوه بستن و
 شدن و گرفتن الاثمار اعلاج میشلوا و لمق
 پهلو - هیچ بجانب یان و ایکو
 پهلواری - گلزار الر و صنه چایر لومینله و لویر
 کربستادینور
 پهلوان - کیا و گرد و نیل الصرعه پهلوان و
 بهادریمنه
 پهلوتسی کرنا - یان جزبک و بر طرفه صاپوب
 صاوشمق و صاقتق و استرازا شلمک
 پهلوتسی کالارکا - نخری و نخیری اصبی و
 الغلام و غلان
 پهللی - آنجک گل چشم و گل دیده البیاض قلق
 پهللی - غلاف ثمر الغلاف پهلنه نک قابلی
 پهللی - قسمی از نمک
 پهللی پهلنا آنکه مین - گل افتادن پچشم
 پهلن - کفچه مار اهرم گزوه
 پهلنجا - از بند دست تا انج فیله الساعده
 پهلنجا - رسیدن تریدن الوصول البلوغ
 او لشق الادراک الحاق الحق ایشمک تیشمک گبه
 پهلچاننا - شناختن العرفان بلکم
 پهلنچی - دشتینه و دست بند بلازک معنا سنه
 پهلندا - پادام و قراق معنا سنه
 پهلنسی - دمیده گی و جوشش اندام و پروش
 البشره سوبله

پهننگار - فشت افیج بلان آوازی
 پهنکی - السفوف شول ادویه که غیر معجون
 پهنکی - نرمه بنی العربیه المروثه العتمه
 المارن بورن اوجی
 پهنکی - سرشاخ و سرتازیانه العذبه السوط
 پهننا - پوشیدن اللبس گیک
 پهننگ - سرشاخ درختان و طرف
 تازیانه العذبه هر سنه نک اوجی
 پهنی - پانه وفانه و انبارخوی و قسقی
 پهوٹ - زیان الشقاق الخلاف
 الاختلاف مخالفت ایتمک
 پهوٹ - خیانتی القضاة اشک خیاب
 پهوٹ پڑنا انسوکا - روان شدن شک
 از چشم الانفجار آتمق
 پهوٹ پڑنا پانی کا - روان شدن آب
 از شکاف الانبثاق صویک بندی واری
 آچلوب آتمق
 پهوٹنا - شکسته شدن الانکسار صتمق و یارلق
 پهوٹنا - شکافته شدن ذبل و غیره الانفجا
 آتمق و یارلق
 پهوٹ ڈالنا - خلاف انداختن میان
 مردم التفریق ایرمق و طاعتق
 پهوٹ - بچل الکثیف غلیظ نسبه
 پهوٹا - بفارسی بنا و بنا و در و در
 کرده اریش و دهنی انکره رادانه گویند

الدمل الحج الحراج الحراج الحراج
 القرحة قان چبانی کبی و یاره و چبان
 پهوٹ - ریش و پرز و جامه کعبه الهی
 سحاق کبی
 پهوٹ - کنجاره کزبه کسبه آر العصاره
 هر سنه نک سقنسی و پوصنه نهار معنه
 پهل - گل گل کلاب باضافت بدرختی
 عام باشد چون گل سوسن گل زرگس گل
 کفش و گل پا پوش گل سپر لور و گل
 پهل بچنیو الا - کفروش و گلانی
 پهل توڑنا - غنچه و گل شکستن و چین
 و غنچه و گل کردن
 پهل زر و سیم - ریزه که تشار کنند
 قریندی بشار معناسه
 پهلنا - شکستن و گل کردن التفتح پهو
 پهلنا - غرافتق قاولوج کسنه
 پهلونکی بیج - کلیک بزر لور و
 پهنک - پف و فف و فف و فف و فف و فف
 پهنکنا - بدین میدان پفو و فف کرن
 انفخ انفخ و فف و فف
 پهنکنا - سوختن التخریق یا ندرق
 پهوهر - زن کچ سلیقه
 پهنیا - غلتک و غلتک تکرک معناسه
 پهنیا - شش سل السحراق جگر که اوکیں دینو
 پهن دینا - باز دادن الرج گیر و دوندن گیر

گیر و ویرک

پیهیر لانا - باز آورد و باز گردانیدن
الصرف و وندرکپیهیر لینا - پس ستانیدن و باز گرفتن
و باز پس گرفتن و ستانیدن و باز ستانیدن و
پس گرفتن گیری آملق الاستزداد
ویر و دیکتی بنه و دیکپیهیر نا - گردانیدن و گاشتن الرج
گیر و وندرکپیهیکا - بیخزه السیخ بیخزه و بی نمک المنسو
طعام طاد سز و طوز سزپیهیلنا - پراکنده شدن الانتشار طاعلو
و پراکنده اولق یایلق و صایلقپیهیلانا - واکردن و واکشادن کسترین
پهرین دن فروچیدن داشتن المچککواوز اتمق النشر یایلق و آچق
پیهیلاؤ - کشادگی و فراخی و پهنا و بهنالبسطه السعة کیلکک بوللق
پیهیلی - چیلستان و گردک و خرسک وکروش بردک اللغز اللغیة اللاحیة
یلحجه و یا کلتمک گبیپهین - کف و کفک آب آورد و الزبد
النشافة الطفاحة کپوک و کیر و پاس و چرکپیهینکدینا - از دست انداختن الطح
الرمی آتمقپیاده - و پایک کرخ ز راه و بهم پیاده
شطرنج الراجل بیان کیسه الرجال بیانیوریک الشرحی بکاک ایش طوتن عال
شخته گبی البیداق شطرنج پیاده سیپیار - مهربانی المحابه اشفقه اسرکک
سوشمکپیاز - صوخ البصل سوتان
پیاس - تشکی هو شمار الاوام اللههالطمار العطش صوسزلق
پیاسا - تشنه العطشان صوسزپیاسا هونا جانور و نکا - هوشا زیدن
الغله صوسزلق و صوصامقپیاس جانور و نکلی - هوشا زانسدی
صوسزلقپیاله - پیاله و جام و بیانه و کاسه نیکان
سائلین و سائلینی سائلی سکوره گابیناسکوره و اسکوره و سکوره آب خشک و آب
منجد بلورین لاک کاسه بزرک چوبینزکنج زکند سفالین باشد المشربه السقایه
الکاس القح القصعة صوایچاچک قاق

و چناق

پیالی - کلاخو السومله فغان دید کمری
پیام - ترکیده صالحیقپیپ - زرداب و یریم بهر و بهر پیچ
المدّة ایرک ایریک بهجران حج معنا سنه

پیتیل - فضل دراز

پیتیل - سر شمشیر المضرب

پیتیل موم - بیخ درخت فاضل

پیتیل - برنج زوئی الشب پرچ

پیت - شکم و بار شکم البطن قارین الحبل یوک

پیت پهاژنا - شکم دریدن بیخ قارن یا رنق

پیت پهاژنا - پشت سر ایستادن

پیت چلنا - شکم رفتن الاطلاق سهال یوق

پیت رهنا - آستن شدن و بار گرفتن و

شکم داشتن و صفت گویند الحبل یوک و اومق

پیت کاورد - شکم در و در شکم کلک الوج

والام اغوی

پیت گرنا - بار شکم افگندن الاسقاط و دوش

پیت کا زخم - طوار ارقه سنده اولان یاره

که یا غر و جدا و دیوار فگارگی

پیت گرنا - فکانه کردن و فکانه افگندن

اسقاط زدن الاملاص المسقط و دوشور مک

والسقاط طایمق و دوشمک

پیتو - کتبان و بسیار خوار شکم بنده و شکم خوا

و شکم خواره بشو البطن الحبل الاکول اینهمان

پیت پهاژنا - پشت بر خش پشت اسب الظهر ارقه

الظهر الملقن العازب لکامل ارقه

پیت پهاژنا - بار درختی چو پهند وانه فرو باشد

پیت پهاژنا - بدگفتن و زشت کردن

و زشتی و الاغتیا بالاقتراض غیبت ایتمک

پیت پهاژنا - پشت سر ایستادن

ارقه سنه طومق

پیت پهاژنا - در کردن پشت الظهر ارقه

اغویسی

پیت پهاژنا - ریش شدن پشت ستور النعمر

یاره نمق

پیت پهاژنا - ریش کردن پشت ستور

النعمر مخروج ایتمک

پیت پهاژنا - حریف رایش بر زمین

آوردن و رسانیدن السقا و السلق

ارقاسی او ستنه یا تمق

پیت پهاژنا - زبون کردن و زبون ساز

و زبون گرفتن الاعجاز عابز ایتمک

پیت - یک بند توفه تی و یا خود ایملی و

تکم می قوشا غنی معناسه تلی بضم تریزی طوره

که ایکنه لکن نیور و اسطخ ظرفه معناسه

پیت - بخاری جیره

پیت - آبجوش برنج و آشام

پیت - بولکم و بوغش و قیورم پیچ گس پیچ

پیت - کنک و نساک برینش بیچال المعوض

بغارق اغویسی یورک بند و س و بغرق

ضمیر ندیمی و قارین اغویسی

پیت و تاب - و پهاژنا

پیت پهاژنا - بر پشت برشتن النکوس

ار دینه و نمک الرجوع گیر و د نمک

القهقري اردینه رجوع ایشک
 پیداکرنا - آفریدن بزواج الخلق والذرو
 البری را تمق
 پیدر - برد معنای که قارابله صغوق بود
 عبارت مدر
 بئی در پی - شتران را مر التواتر بری
 ارو نجه اولوق
 پمیده - نان میدره خمر السید بگه
 پیر جهوتنا - استخاضه کردن زن الاستخاضه
 عورت مستخاضه اولوق
 پیر سانورد - فرقت و فرود و پذیرش توچه
 پیر پیر - و پر لاغاج و فیر فیری و فیر لاق
 پهر کی چمیکلی با دافراه گبی
 پیره - بر غوث یکب گبی
 پیژ - درخت بیاره و ویره درخت بیاق
 الشجر اغاج النجم ایقطنین تکک دوک او چاق
 پیژا - پروازده و پروازده و زواله و گلج
 انفرزدق غیر یومنی و غیر یواریغنی و غیر یواریغ
 و یومنی زواله غنده معنای
 پیراک - اشناگر و اشناور و اشنا باز و آب باز
 و اشنا السابج یوزنج
 پیرنا - شنا کردن دن شناوری کردن
 السباحه یوزمک یوزجک یوزنج اولوق
 پیرو - پیه التبع او یان کیمسه
 پیرو - زمار الارب قاسیق

پیس - نجس و مردار
 پیسه - زر توافق ساندلی است منتوبک
 و پهل سیاه هم و پهل مخفف بول ریتی گونه از
 پل ایران الفلح بول و منقور
 پیسنا - سایدن اسحق دگک از مک و
 سورمک و دو پیلک
 پیسنا - آر و کردن آسیا کردن و درسیا
 سایدن الطمان اول و کتمک
 پدیشاب - و شاشه و گمیر و چایین و چمن
 از چامیدن و نیزک ببول سگ ایشاک
 پدیشاب بند هونا - گیز گرفتن لاسر سگ طوطوق
 پدیشاب کرنا - چامیدن و شاشیدن
 و میختن و میزیدن و آب تا ختن ببول
 ایشاک
 پدیشانی - چکاد و چماچم و شومن الناصیه
 پیش خیمه - معروف
 پیشه روتی - بهندس و کج و کویک از
 یکی گویند و کج اوقی تخار و تکار معنای
 پیشکار - پیشدست و پیشار یا کارگور
 پیشلی - پیشداد و پیشادست و
 تقدم التقدمه مقدم اولوق و مقدم
 ایشاک السلف و شول قوغاک کنگ
 بر قوبلی اوله و کج معنای اوله
 معنای
 پیشوا - سرکرده مردم کجیده و کجیده و کجیده

الامام او یلمان

پایه واز به ترک ملتان و زیبون گبی کرم

بیلکه لباسدر

پیشوائی - پذیره شدن و پیشوارفتن

الاستقبال قارشولوق

پیغام - باگزاردن و کرون و دادن

رسانیدن و آمدن و آوردن و بردن

استعمل پیام و پیغام الام صایق مناسنه

پیغام به پیغام - پیغام رسانیدن و ادا کردن

الرساله خبر گوند رک

پیغام وینا - پیغام دادن و تبلیغ تشدی

پیغام به پیغام - پیغام فرستادن و ارسال

گوند رک

پیغام لانا - پیغام کسی آوردن و الحبی

بالرساله خبر گوند رک

پیغام لیجانیا - پیغام برو پیغام آور

المرسل خبر گوند رک

پیغام لیجانا - پیغام بردن و الذهاب

بالرساله خبر ایر شک و ویرک

پیغام خبر - پیغام برو فرستاده و فرسته

و خوشور برکی یلوج و ساوچی

پیک - الفیج پیک قاصد گبی

پیک - اب و هن تنبول و در ویزانی

پیکدان - نگهدارنده و المیزاق شول

قاک ایچنه توکر

پیکان - نوک تیر گیر النصل و قی و مدنی

پیکه - پاخه گبی و سد و سکی که زمیندن

بریم ارشون قدر ار تقاعی اوله چو تره

پیکلا - رنگ زرد و الاصف صا و سنه

پیکپایه - ستونیکه از سنگ کج سازند

و بر بالائی آن پایهای طاق گزارند

یغارسسی تازنگ و تازنگ ایاق سنج

پیکو - جال و جاکلی الاراک سواک غلجی

پیکله - گند و گند انحصیه خایه طشاق

پیمان - الا ال عهد الاصر عهد

پیمان توژنا - پیمان شکستن و پیمان ستم

انکث النقض بوز مق

پیمانه - پیونده و تلک کفیز الکیل و لچک

اولچک معناسنه

پینا - نوشیدن آشامیدن الشرب

الحوایچک

پینا - کجار و کجاره و کجاره شیر صوم

پوصه سی و هر دانه پوصه سه وخی دینو

پینته - روز بازار و يوم السوق بازار

پنجره - پنجره و گوفجان الققص ققص

پنچ - پنچ از سحیذان اللوی القتل

صارق و طولامق و بولک حلقه لوق

پنچ - بند کشتی الفن فنونک مفردیدر

پینا - بن و تحاچه السافل الحاق

و دیب

پیچیده بهر لانا جو کچھ غنیمت لکیم ہو۔ بسند

الاستر و اداعتنام

پینک۔ پینکی انعام من غنمق و اولمق

و شکر ایک لیل کیف یا نہ

پنہ جی۔ لائحہ دور و تختہ کہ پنیہ و بابہ

اور یحیدر

طریق پیوڑی۔ زر داہک طین الاصفہ صارو

پیوڑی۔ فله و آغوز و فرش و ترک و پیل

اللبا و اللبا آغوز

پیوند۔ در پی و در پی و در پی و پنیہ

و کثر نہ پر و پیوند رنگ دیگر و پر و ز

غاز لائحہ و لائحہ و وز صفتہ پر و پر و ز

و پر و ز الرقعة المحرقہ بز پارہ سی یا نہ معنہ

پیوند لگانا۔ در پی و پیوند کردن جامہ

الرقع الترقيع یہ اور مق و ایتمک

پیوند لگانا۔ شاخ پیوند و شاخ پیوست

کردن نخل پیوند کردن پر و گشتی التیام

الابرا لا بار خرابو د قلمق و اصلح ایتمک

پیوندی۔ نخل پیوند

باب تائی فوقانی

تاب تلی۔ الطحال طلاق و طلاق آغوی

تاب و طاقت۔ قوش پایاب یواقد

قوة

تا پنا۔ گرد آتش شستن تا گر مادر آید

الاصطلاح و اداعتنام

تاتاری۔ و تاتاری پش گوشت نیم

پختہ و نیم پختہ بیضہ را ر فدان گویند

کوازہ و کوازہ معنہ ترک جوش گے

تاثیر۔ در ایشل تاثیر اثر ایتمک

تا تولہ۔ نباتی است کہ مانند خشناش

روید کالبنک معنہ

تاج۔ دہیم و گر زرن القطنیہ التاج

تقیہ و کلاه

تاج۔ تاج خروس و تاج دیک الحرف

خروس ایتمک

تاج رکنا۔ تاج پوشیدن و بر سر نهادن

وزدن و گذاشتن

تخت و تاراج۔ فرش توز النہب النہب

نارت ایتمک یغالمق و قاپمق

تاخیر۔ در کئے مول و مولش و مولیدن

التانی التوقف التاخیر کری قومق و

اکلندرک و اکلمہ

تار۔ الوتر کرشش

تار برقی۔ تلغراف

تار توزنا۔ گستن الکسر صنفق پارہ

تارک الدنیا۔ زمین

تار و مار۔ طاغنیق و صاحب طرطنان

تارہ۔ ستارہ درویشان و اختر الکوب

النجم یلدر

تسبیح - حساب نگهداشتن سال و ماه و روزه
 باشد ماه هائے دوازده گانه پارسى چنان
 مى توان گفت فروردین آردى بهشت
 خرداد بهشت مرداد بهشت پور بهشت ابان آذر دى
 بهمن اسفند از مذا نگاه هر روز ماه را نیز نگاه
 مى توان گفت از مز بهمن آردى بهشت
 شهر پور اسفند از مذا خرداد مرداد دیبادر
 آذر آبان خور ماه بهشت کوش و بهشت مهر سرش
 رخش فروردین بهرام رام باد دیبادین
 آردا گشتا و آسمان زمیا و مار اسفند آتیرا
 و آهمنود و آهمنود و اسفندار و بهشت و بهشت کوش
 پنج روز خمره مسترق است که در آخر سال به ماه
 اسفند ارند افزايند سال مه و روز مه
 بآرش تاریخ التاریخ وقت بلدر مک تعریف
 الوقت معنائه
 تاریخ کی کتاب - پاستان و پاستان نامه و
 دهقان نور و
 تاریخ نگاری - کردار کرداری
 ناظرنا - یافتن دریافتن و واریدن التفتن
 نظن یتک و تعقل یتک
 تازگی - و نوى الغض الجدید کی و تازه سنه
 تازه - نورسیده و درخت نورسیده را
 شاداب و سیراب و تروتازه و گوشت
 تازه و نان تازه صفت آنها و تروتازه را
 تازه چیده و تازه آمده و تازه بختی و تازه

دولتى را مارا با لطره تازه لک طراوت گبی
 تازه میوه - طرفنده بترکی
 تازیانه - تازنه و زهمه بترکی
 تاسف - فیروز سانه التاسف تحسیر یتک
 تاشش - زرشش پارچه زر بافته
 تاقته - الاستبرق کتان بزندن بر جامه و
 تاقات - در عدد باشد یکتا گبی
 تاک - هنگام یرم الزهرة الرصاد و
 الرصد و الترقب و الرصد الانتظار یول
 گوز لک

تاک مین بیبنا - کین کردن و زدن و گرفتن
 و آوردن الکنون الکنن کز لک کز لک و لوق
 بکک یو صولق
 تاک مین رهنا - در انتظار فرصت ماین
 و بودن و هنگام فرصت نگهداشتن
 الانتهاز الافراص فرصت طلب یتک
 و فرصت گوز لک

تاکن - نگریستن و نظر کردن و انداختن
 الرویة و النظر و النظارة و البصیة و البصا
 گوز لک و گوز لک و گوز دیک و گوز لک
 و یول با تمق

تاکید و تقید - غرض بیکاس
 تکلیف التکید محکم یتک ساق معنائه و ساق
 تاکا - رشته درز نان و و شک

تاکید کردن

خام را کنبه گویند پوسه انچه بر دو کت چندان سبک
 انخطا بخیند که کله بلک اسطاسک بلک تل
 تال - آبگیر استخر و شتر و کول و کولاب و
 برم و برنج و آبدان و آثیر و اثریر و
 بارگین و شل و کوزی و لیوا و اغیر کول
 و مرداب و نورنج و کیلو و اغیر کول
 تال - سوز و بی علم موسیقی که تخمس بخشی
 و ویک و در قتل تخفیف چار ضرب درفش
 تا تین ضرب الفتح اصول اصول فاخته
 چنجه نیم قفل از فرار صد رمل بهرج
 تالار - قفل المغلاق المزاج کلید
 تالان ایتمک - وینما ایتمک غاریدن
 تالار - چفت انچه بر چارستون تخت نهند
 مانند بالاخانه و مهتابی گرچه کینام گبی
 تالار - تخت و دیوانخانه و خنصر
 او طمیه دیر لر
 تالو - کام و تشنگ و نگ الحناک طماق
 تالو - تار سر و تشنگ جانانه تر نه گو دک
 الرماحه بنقلد یق
 تالو او و همانا - کام برداشتن و بنا گوشت
 کردن کام بردار فاعل الاغراطاق ایق
 تالی - دستک خنک زدن التصدیه
 الی ال ال ایله اصول طو تمق
 تالی بجانا - دست بردست زدن و
 خنک زدن و نمک زدن و کفن زدن

خنبدن تصفیق چک چالمق سقق معنق
 تامل - نیر نو و تفکر ایتمک
 تانا - ضد بانا تار و بانا و اسه السداة
 والسداة بیزک ارشی
 تانبا - مس الخناس الصفرا قرو توج
 تانبا - مسنه اللثمه بک
 تانت - رود الوتر کرش
 تانا - تار و تاره و تان و فرت و فلا
 وفلا ت السداة بیز ارشی
 تانانتان - تنیدن التصدیه و الاسداة
 جلاد بیزک ارشن چوزب دوز لکانت چوز
 تانه - وز همه بترکی زخمه را گویند
 تانه - و خطل شاه تیر زیرین سقف
 اوستون اغاجی و کرش فرسپ معنقا
 تانمق - بشویدن ادراک و عرفان
 تاوان - سقف اندرین و طام بالاین
 باشد باد فرگی
 تاوان شیشه سی - زر گسبی
 تاوان - گرفت و گرفته الغرامه جریمه
 تاو خانه - تابخانه که در دیوار سازند
 تابخانه گبی
 تاوه بورکی - پوری گوشت و غیره
 بورک و فرشته گبی
 تباشیر - الطباشیر بر دوا در
 تباه و خراب - تبک تیه الضاع انحراب

یقلش بری

تباہ ہونا۔ کراشیدن الضیاع تباہ اولوق

تجتر سے چلنا۔ صالنی بولانی یوریک

تبدیل کرنا۔ دلمک رمش گبی

تبر۔ و تبریزین و تبرکمر الفاس پالتہ

تبرک۔ پارہ التبرک وسعت اوزرینہ

اولوق

تبسم۔ شکر خند التبسم بلا صوت گولوب شیلرین

گوسترمک

تبسمش دو داغہ۔ خشک نیلگون شدن

لب از خشکی و حرارت ہوا سیدہ گبی

تپ۔ و تپ لرزہ و تپ یازہ و تپ یادہ

تپ لرزہ دار با گرفتن و افتادن و زدن

مستعمل پنج باریک بیماری باریک تپ

استخوانی تپ دق تپ دق زردہ صفتہ و

الحمی استمہ دق انچہ

تیپک۔ گرم جوشی الالفتہ انس طوتموق

و دوستلق

تیپانچہ۔ شبکہ و شمارہ بسترکی

تیش۔ شدت گرمی المععان اسی قتی

اولوق و جیالمق

تیشتمہ۔ لعب لکد بازی بچگان کہ پاسیا

باشد کہ ونجی و دیمید ویرجی معناسنہ در

تپک۔ تیر کشی زخم و تیر کشیدن مصدرش

انگش اومق ضرب گبی و بارہ اومق

تپک۔ بشکلیدن بناخن و خنجر و کارو

زخم کردن طر ملا مق و جیز مق

تپمہ۔ لکد کہ ایا قلدہ اور مقدر پاسا رگی

تپمک۔ و جیالمق تپیدن و تنبیدن

حرکت مذلوح تڑپنا

تپیک۔ اورمہ و تپمہ و تپیک لکد کوب

معناسنہ کہ ایا غلدہ اور مقدر لکد و تپک معناسنہ

تپہ جامی۔ تا بدان سقف

تپیر۔ و پاتینی و چاولی سوپ چچ غلدہ

افشان گبی

تتبع۔ خشکامار

تترہتر۔ تار و مار تال و مال ترت و

مرت و لا و طاغنیق و صاحبی طر طغان

تتلانا۔ اللغۃ سویلر کن رالی غینہ و

یالامہ قلب ایتمک

تتلی۔ باد پریش باد زن پریش مسدا

و سذاب افجن سذاب

تتماج چور باسی۔ طعام کہ از آرد پرند

برائی بیمار ان لاختہ گبی

تتو۔ خلک کہ دران زرنہند قبرہ و خنجر

تتو خلک۔ دو آہنج خلک معناسنہ

تتج۔ گونہ از دار چینی الفرقتہ دار چینی

تجاری۔ روز افکن الغب گون آشوری

طوشن استمہ

تجربہ۔ آروین آروند از مود ہا تجربہ

تختہ - تختہ قماش

تختہ دروازہ - تخت المصراع قیوناد

تختہ مثلث معماران را گونیا گویند

تختہ کاغذ - تائی بر قاج طاقت کاغذ

تختہ مردہ - تن شوی

تختی - سلم و تختہ تعلیم و تختہ عشق تعلیم

تختہ سی

تخت روان یولی - شاہراہ

تختہ بتی - غسک کھٹل

تختہ سقالی - ریش در ہم آدم یا مہ گی

تخرجہ - بر آورد و بر آوردہ التخرج چاق

تخلص - داغ

تخم کاہو - کوک الخس یا قی مار ول اونی

تخینا - اندازہ کردن التخمین اور التلمق

تخڑان - ابتدا اغاج شکیفی آندہ دیکوب

تخڑہ آخریہ نقل ایدر لکھ صلا حمرہ و شکوہ

تخینا کی ہوی چیز - گزاف و گزافہ

تدارک کرنا - دریافتن التدارک یا تیشاک

تداخل - پڑولیدن الدخول بری برینہ

گیرک و بری برینہ قار شفق

تدبیر - چارہ و گزیر و بیار شہ گارہ

التدبیر فکر ایتمک

تدبیر میری کام نہیں کرتی - تیغ من غنی برد

تدبیرج - آہستہ آہستہ کاری کردن کیان

وکیان التدریج آزار آیشل و زرینہ

التجربہ امتحان ایتمک صنایع

تجربہ کار - درآؤوزا الحبر تجربہ کی کسمہ

تجسس کرنا - جستن و یوزیدن التفتیش و

التفحص التجسس لہ مق

تک خود کی قسم - تو ویزدان و خدائی تو

و تو و خدا لیکن القسم اند

تحرک کرنا - قشقرق اوچرک ملتک

تحسین - آفرین و نیایش افرا التحسین

التریب مرہب دیک گوزلک

تحصیل دارہ بختہ و پایکار و پیشکار و گہبہ

العامل

تحصیل کی آدمی - پانکار و پاکار

کر اکل کشید معناسہ

تخفہ - رہ آورد و نوربان و نوربان

و نوربانی و ارمان و سوغات نوروز

انچہ در نور و زیش شاہ برند التخفہ بہ

تحقیق - مانا و ہمانا و زندلیں و زوفا

پاور الحق گرچک ووغری نہ ہوت

تحمل و صبر شکب و شکبیدن آزر م کفیا

التحمل التحمل یوکلنک

تحت و سلام - زندیش التحیت دعا و سلام

تخیر - شائق خلق گشتہ لک سرملک سید تہ

تخت - واورنگ و گاہ و دیہیم آریشا

و بات السریر العرش لاریکہ تخت

التختہ - اللوح تختہ

اولق و زانکند آغرايش بچرک

تر - نور و المنوال سلمن

تر - ورف و ژفیدن ترشدن البل

ياش ايلک

تير - خوسه پيدنا و در نيتير

ترازو - ترازو سے قلب ترازوی

سنگ زن انچه پيله کم دارد و تکت کپان

ترازوی همیزم بنجیدن و شاپین تندی

آن و تاره و تاره کرستون کرستوان و کرستون

المیزان ترازو

تراز و دچکی - زبانه ترازو

تراز و قوی - چوب ترازو و آویختن بازه

ترائی - زمین کرانه دریا که دران

زراعت کنند

تر بوز - بهند وانه و تر بزو تر بزه و ابوغ

کرج و کرج پوست آن الحجب قریوز

ترت - هماندم و حالی الفورة العجلة

السرعة چابک

تر تمر - صاف میل سی شفاف ساندو

ترتیب دینا - سجدن الترتیب یرو

یرنجہ قلمق دوزک و قوشمق و رابطہ

و نظام و یرک

ترجمان - تاجران بچاک ترخان

الترجمة سوزی بر دلدن بر دلدن نقل ایتک

ترجمه - پایخوان و پچوه نوزده سیر

همیر از الترجمة سوزی بر دلدن بر دلدن

نقل ایتک

ترجمه نگار - پایخوان نویس ترجمان سوزی

بر لغندن آخر لغتله ایدگی

ترجیع - بند المتراج گیر و دوندک

ترجی نگاه سی دکپنا - به نیم نگاه دیدن

الشتر غضبدن بر تمیسه یه کوز قویر و غیل

بامق

ترجی پاوان - کچل الا قزل الاعج قسق

ترخان - ولیده و غوشه طعامی بلغور و

یارمه در که آندن بلا و ترخان شملو یار

ترخنا - ترکیدن الانشقاق والتصدع

التصدیع یار لمق و چاتلق

تردو - مگوی یکی نسنه اراسنده متفکر اولق

ترس - وازگون اوندبا

ترسید جک سنه - پونچینکی چیز دختین

ترشح - تشنگ الترشح تیزوب طاشره چیمقو

ترشش و - تیموک و اخمه روشکبا

العبوس الکحل الباسر المكفهر قاتی یوزلو

اکشی یوزلو

ترشی - یواز و الحموضة اکشیلک

ترفیل - بیانی ترفیل و قره یو فخر ترفیل و

بستانی نوعنه صاری یونجه و ترفیل بر دوا

در از و در معنا سنه

ترکی - فتراک ترکون معنا سنه

ترکش - د تیردان وشغا و کیش وشکا
وشگاه ترکی سداق الکمانه الجوه به
بیلک

ترکش او نذیلنا - تیردان را نگون کردن
تا تیر فرو ریزد الکتب میل ایتمک
و عدول ایتمک دو کمک بمعنی یکنه متصل
ترکیب - توش و ساز پیوند ترکیب قافیه
ترکی تمام هونا - ترکی تمام شدن و کردن العجز
عاجز اولق

ترلا - کیمیت آسته گبی

ترلا سوریک - شد باریدن
ترلای سوکک - و یو مشتق شد یاری
شکار گبی

ترمپه - سپید مهره شاه و دگی
ترم - پاپک و پاپکیدن شکنجه کردن
التعذیب عذاب ایتمک

ترمتی - ترمشائی و سنگ طور مطامی معنای
ترنج - و بال و باله الاترنج تورنج
تر و خشک - گزنی یا شق قوری معنای
ترئی - سرنائی و سرغین و سرغینه
ونائی ترکی

تره تیزک - ابجر چار ابجر جبر المغد لوس
صوکر و مسمی و صورتی
تره نمجی - و آق تره و طار طغان تخیم
اسپندان اسفند اسفید گبی

تریت - صومینه طوغرانش اتمک شکنجه
تریاق - توش و ترهر رار و و جانار و
و توشدار و و پاز هر تر یاق زه میری
دفع ایدن دوا

تریز - الدخریص تریز و چا پوق کل یهند
ترپنا - تپیدن السهف چپامق و بقره
اولق

توکا - بگاه و بامدادان بگاه و بامداد
بگاه و سحرگاه و صبحگاه و وقت سحرگاه و
وقت صبحگاه اصبح الفجر چین صباح

ترخنا - یارلق چاتلق ترکیدن معنای
تریزا - اسپرم اسپرم آب النول شول
صوکر و دویه لرله قینا دوب مسلول
کشینک آزار باشند و کر لر

ترگاه - کارخانه جولاهه فکری
تسار لگنا - شجیدن و سرما خوردن
شچام الصر صغوقیل

تسکره - زهر و پشنگ که دران بالیق
بردارند در پندی کولائی و بویه گویند
تسکین کرنا شکسته دل کی - فتوس
التسلیه سوندربک

تسل - ترنجبه التسلل اویشدر مق
چکیلوب گتمک و اوزامق
تسلی دینا - دلدهای کردن و دلاسا
نمودن التسلیه سوندربک

تسلیم کرنا۔ سپردن التفویض اسم مطلق
 تسد۔ دوال نشیمنه بشیمنه ویره اسیر قایل
 تثبت۔ تثبیل و ثقل بک التثبیت یا تثبوت
 و صار مطلق و برسنه اصل مطلق
 تشت۔ الطاس الطس الطست تاس
 تشویش۔ و غدره التشوش شوید و مطلق
 تصدیع کهنچنا۔ سخت خوردن التصدع
 پر اگنده اولمق
 تصدیق کرنا۔ باور داشتن و کردن
 ستوار و ستوان التصدیق انامق
 تعلق۔ و قالین و ایری و مرطولس
 زفت مونا بهندی
 تصور۔ انکار و پندار التصور تعجل اینک
 تصویر کیا گیا۔ توریته الظن همانق صائر
 تصویر ایک رخ۔ نیم رخ التصویف
 التمثال صورت معنانه
 تصویر مربع۔ کارنامه التمثیل بکرتک
 تصویر و جسته تن۔ تندیس و پیکر و کالبد
 و تندسه تندس و تندیه الجسته کوده
 تضرع۔ زاره زاری و نیایش التضرع
 زارلق اینک
 تطاول۔ اوزون اولمق و بویکنامک
 و بری برینه مخالفت اینک
 تطبیق۔ د کشدرک موافق اینک
 تخریز۔ و نقش اینک و تزویق اینک

بسوزن نقش نگار کردن طراز بری
 تطوع۔ اوزرینه لازم اولماز سنه
 اشکاک
 تطویل۔ دراز کردن اوزاتمی
 قسطیر۔ شوم گورمک
 تعظم۔ گزارش التظلم اظهار ظلم اینک
 اظهار۔ ارفا الشوق
 تظهر۔ ارفلنک و اظهار اینک
 تعاقب کرتا۔ پاشنه کوب التعاقب
 بری بری اردنجه اولمق
 تعبیر۔ گزارش و گذارش گزاره
 و گزارشگر معبر و گزارشنامه گزارش
 نامه و گزارنامه و گزاره نامه و گزرنامه
 کتاب تعبیر تعبیر دوشش یورمه
 تعبیر کتنا۔ تعبیر کردن رفتن زدن
 راندن العبد دوشش یورمق
 تعجب کرنا۔ آفیدن التعجب عجبک
 تعجب نہیں۔ نشافت العجب طاسق
 تعدی۔ زغم التعدی برسنه دن غیره
 تجاوز اینک
 تعریف۔ شناس و شناسان التعریف
 بیلدرک بندیده اولگ شناسا مستعمله
 تعریف کرنیوالا۔ استمال الخ او کچی
 تعریف کرنا۔ ستودن ستاییدن و
 آبادانیدن و ستایش کردن و وصف

نمودن الملح او ملک
تعصب - بر نایستی و لنگر التعصب ناحق
یرہ خصوصت ایتام

تعمیم کی لڑاؤٹنا - بر آمدن و بر پائی
خاصتن پیش پائی کسی بر خاصتن التعظیم العالم اولونق
تعلیم - سر شق کہ قطعہ خوشنویس باشد
تعویذ - گماہہ پنہام کردن امہ العوذ و
التعوذ صقق العوذہ شول سنہ کہ انسان
انوکلمہ بر کسنہ یہ صغور تعویذ و سیکل گبی
تعییب ایک - و تعییب ایک نکوہین
نذرت کردن منکوه لغتندہ

تعیین و تقرر - ہر نیز ہر نیز مند صاحب
تعیین و قرار نشا ختن و نشا خیدن
التعیین معین ایتام

تغاری - تغار و تغارہ المکرن قاب
تغالہ - میندہ بر شجر در بتوغ مخاسنہ
تغیر حال - جادر گردش القلب و دیگر
تغییر و تبدیل کرنا - جزیدن و جاوہ
کردن التبدیل التغییر حالندن و دیگر
تفاوت - پرہیز التفاوت

تفتک - بزشم کہ موی نازک گو سفند
است ازان شال و صوف سازند
تفرج - غوش التفریح التفرج شادلق
استمک کوکل دن جفلغلین استمک کوکل
اجہق

تفرقہ - جدا شناس و باز الفرق
تفسیر - سفر نک التفسیر بیان کشف نامک
تفتک - تفتک لسطانہ تفتک غفلتی
اولسون گرگ بشقہ سی

تغہ - بدقتین محکم کردن جامہ و آن
اغاج راطراق کویندہ بن
تغہ لوجہ - افزار پارچہ محکم بافتہ
تقاضا کرنا - افزو لیدن و افزو ل
التقاضی بری برینہ حقین ویرک و تفریق
واو لچوبک

تقدس - ویشش بر وزن ریش
التقدس پاکک
تقدیر الہی - بوش دک نیر التقدير
اور انملق

تقریر ویرک - تقریر کردن
تقصیر - گناہ و آزر م و آرد و نقصیر
سملق ایتام

تقصیر و تکاہل کرنا کامین - پرویش
و فرویش القصور ستمک

تقطیر البول - حکینک التقطیر طامز مق
تقریظ - و تقریض ستودن کسی را در
حیات او و عبار تیکہ بر کتاب غیرہ اعتباراً
آز انویسند

تقلہ لنق - ٹھوکر کہا کر گزنا ٹکر لنک و
سورجوب تقلہ لنق سکندر گبی

تقلید بازنی - حبیب بن شاطر ان نوامیست
تقلید کرنا - بر آوردن تقلید و تمکین
تک - پساوند قافیه پیوند ردیف

الصحیح کلام مقفی

تک - طاق فرد تائی گبی
تکالا - تفتان عجیبان بادبان گبی
تکاک - و او یوم و دوک بیل بوته گبی
تکیر و غرور - باد و ریر و ت پندار و
تغار کلنج نیو تور بر تنی التکیر اولو لنتق
تکسک - اسفقت صغری قوشی غروب
او تک گبی

تکریک - ناک پیر کی و پر خد و لایا
تکریجی - شکر فنده و تکریم و تقلید لنتق
و سورجک و قایم شکر فیدن هوکر کهانا
تکری دوه بوعلی - هزار پای جانور که
بدیه و پر پای باشد

تکری قوشی - و آلا قوش و کلین قوشی
تکسر - خرد و مرد التکسیر قرفی
تکک - دوک او چاق بیاره خربزه
تککل - و صری ثاکاکه از سوزن یکبار
آرند کله گبی

تکله - دوک ایک معناسنه
تکلی - و نگینده لی و کیش چکن معناسنه
تکلمک - نمکده تک طاکاکه ناکه معناسنه
تکلیف الایطاق - بار التکلیف و حمتلو

ایشه ووشمک

تکمه - آنکه آنکل انگاک و انگیل

العروة دوکمه

تکمن - و او زم تکمه سی و او زم صالی

توض شیر بر آوردن انگور چرس گبی

تکوریک و توکوریک - ابد هین انداختن

تکور بالغی - کها می از خوردش گوری

پشمر و دطر ستوج معناسنه

تکمه - بزکوهی

تکمه - و تمارکات فارسی و تکر و تخما

السهیم تکه اوقی

تکمه - آنکه المزعجات پاره سی

تکمه - و کروت ملخ آبی جلنگ روینا

و قمر و گبی

تکمه صفالی - لیته التیس بر نباتد رمارنه

تکمه - بالش و پاننگه انچه زیر پانهند

و بالش کوچک تکمه کوچک احسانه و

المصدغه المخذغه فقره کوچک یصدق

تکمه - جایگاه فقر در ترکی نیز گویند

تکمه کر نیکی چیز - دار آفرین و دار آفرین

جائے تکمه السند طیاق

تکمه لگانا - و تکمه دینا تکیه کردنی زدن

السند و الاتکاء التفسید طیاق او رقی

وطیاق

تکمه کلام - حرف بار گیر

تک - خال الشامة تل

تک - تنجد اسم صوم

تک - شنگه صفاق وریشه معنانه

تکاش - جستجو کا و کا و خشکانان الحص

التفحص تفتیش ایتماک آرامق

تکاتین - ا دیم

تکاک - حامی و بر رجحام پیراگی

تکاشی - جوینده آرایگی

تکلیف - ته نشین و درو العکله طود

تکوه درده معنانه و چوکالی نخل معنانه

تکخ بادام - ا ر غ جور دش و قوقش

بوزلمش بادام و فستق و جوز

تکلف - تو الضیاع تلف و لمق

تکلف هونا تنخواه کی رویه نکا - سوختن

تکک - ترکیک و درلیک ترکی است

تکک ترکی و تشقه

تککو طشاغی - خصیة الثعلب طریفلن معنانه

تکلی - رو باه و روس

تکلی طورنه - بر پرنده است که پر آزا

بر سر زنند جگر نه گے

تکوا - کف پا الانحص ایاق المتدهیره

تکوار - تیغ و شمشیر پلارک اسیف قلع

تکوار پر پاتہ رکھنا - دست بشمشیر

برون الاخلاف قلع چقار مق ایچون الن

اوزا تمق

تکوار کھینچنا - بر آئیختن آختن و سر

کردن السل لاسلال لانتفا قلعی نمندن

چقار مق

تکوار کی جوهر - پلارک

تکوار لکڑیکی - بگونہ بگونک بگونہ و بونک

تکوار ملنا - روشن کردن و جلا دادن

وزنگ زرد و دن پرنگ وادون و فروغ

وادون پارچه جامه اصقل و الصقال

الحلا برنسنه صیقل اوروب جلاور روشن

تکوار میان مین کرنا - در نیام کردن

شمشیر یلمان انحر الاغاد قلعی قینه صومق

تکوه - و طور طود درده تلمک

تک - فسخ قہان و مق معنانه

تکلی - سپر ز الطحال طلاق

تکلی - پیل الفرین یقنق سم شتر و فیل

تکلیا - فرغ و تالاب را کول و کولاب

واستخر گویند الغدیر کول

تکیندا - نمازک شماندره و شماندره معنانه

تک - شمار کوم انتم ستر

تکاشا - در اردوی ہندی و فارسی

ہنگامہ و چیز عجیب غریب عمل یا رسیان

بارش دیدار و نظارہ ہم آ رند

لشون تماشا و تفرج النزهتہ سرور و

زینت و طراوت اراق اولمق لومدن

و طعنندن

تماشا دیکهنا - چشم را آب دادن المتفرج
التفرج کو کل آچوق

تماشا دیکهنا - تماشا نمودن تماشا گوئیک
تماشا دیکهنا - تماشا کردن و دیدن

التمزّه نراهته ایچون صحرایه یتمق
تماش بین - تماشائی و تماشاگر المتفرج
التمزّه تمزّه ایدیکه کیسه

تماش کی جگه - تماشاگاه و تماشا که و
تماشا که و تماشاخانه المتفرج التمزّه
تماشایری

تیماکو - تنباکو تو تون معناسه
تمام بی تصرف غیر - در ولست کنایه

تمام - همه و شکاره شودی همه بهیچی بتون
تمام هونا - انجامیدن الاختتام اخر اولوق
تو کنک بتک تمام اولوق نهایت بولوق در
باقی شدن گبی

تمرکی علی - ادفن و گوارون داد بهند
تمرلی اوق - یب گبی

تمخر - زمره او خجاره السخریه السخره مسخره لغه
آلق و مسخره لی خوراط و قشمرک تسخر معناسه
تمسک کاغذ زر پوصله معناسه اسبل دفتر
قاضی

تیمکین و وقار - آسا التکین و قار
تم کس ی خوش هوب - ده بکه خوش است
الرضوان راضی و خوشنودا و لوق

تمکل - اساس شالده گبی
تتملق و چاپلوسی - لابه و چاپلوس التملق وضع

تتمکو خدا کی قسم - تو ویزدان
تتمنی کرنا - او مق

تتمنی و اشتیاق - خواهش و آرزو و یوبه
التتمنی آرزو و ایتمک و تمق
تموج - تزنند الموج تلازو

تموز - تابستان همیز و همین التمزوز یا یا
تمهید و مقدمه مطاب - پیش بندی التمهید
اعلام ایتمک

تمیز - بازی نهاد بازگشاد ترکی تمیز
تن - کالبد الجشه الجسد البدن کوده

تنباکو - با کشیدن و بسر قلیان کردن
التنباک تو تون

تنبو - السرداق القسطاط انجبار چادر
تنبلت - کوچک باریکه بر بارگران نهاد

بر پشت ستور بند تنبلت گبی
تنبور - دمبره الطنبار طنبور

تنبیه - تفصیح التنبیه کند و غافل ولد و غی
نسبه و دالت ایتمک او یا تمق التوبج باش

قا قوب عتاب ایتمک
تنجره - قزغان

تنخواه - ماهیان ماهانه و در ماهه تن
وجد او بی بیستگانی المشاهره ایلک
تنخواه کاتب سپاه - سوغه

تندو - نر و شش الجلد برک الجلدی چا بخلق
 تندرت هو جو - صاغ اوله سن و
 وارا اوله سن
 تندرتی - دور و زری گشی و گشی العافیه
 اصحت صا غلق
 تندور - یکن و گلو و برین و برینه
 سورخ تنور القنور تندر
 تندی - کوشش در کاره ایجه شقت
 تندی - هنگار سرعتی تندرک و تزرک
 تنک - اضیق طارسته الفناک طارلق
 تنگه - تنگه گی
 تنگ - نیاسه قولان قیاصه گی ازین پیک
 تنگ - نوراً و الدنه طره و صوبابی و
 کوم برای آب مخصوص است
 تنگ کرنا - رنجانیدن و تنگ کردن و
 شکنجه کردن یا کمیدن التکیف التصدیقه شد
 تنگ هونا - تنگ آمدن و تنگ شدن
 السائمة الممل - مخزون و لمق
 تننا - تیندن تنودن الفنج طقومق او یک
 تنور گرم کرنا - تنور گرم کردن و تافتن
 اسجرا الاحار قز درمق
 تنومند - بویو بوصلو و گوده لو و گو جلد و
 قوتلو
 تنها - جریده فرد الفردیا لکز
 تو - تو و یک انت سن

توا - تابه سلج معناسه و آئیسنه
 میل تابه آئینین که در جنگ بر گشتوان
 میل کنند الطباق بر یک کرد
 تواضع - سیغود
 توافق - پنج التوافق بری برینه اویق
 توباه - تبت و یفت موال التوبه کنایه
 رجوع ایتمک و پشیمان اولمق
 توام - جنابه التوام الکیر او غلان
 توانا - طاوولی و سمور
 توبره - و تبره مخفقه المخله طوره
 توبه توژنا - توبه شکستن و توبه کسستن
 انقض بوزمق عها ولسون و بنا ولسون
 توبه کرنا - توبه دادن و توبه فرمودن
 الاستقنا به توبه ایتمد رک
 توبه کرنا - توبه کردن التاب التوبه کنایه
 رجوع ایتمک و پشیمان اولمق
 توپ - با و لیج العربده و المذمق توپ
 توپ پر کرنا - از دم توپ گزرا نیدن
 و بدم توپ دادن
 توپ چلانا - و توپ چهر و ژنا توپ دن
 و انداختن و سر کردن و سر دادن
 توپ دها لنا - توپ بستن و ریختن
 توت - خر توت بزرگ آن
 الفرصاد قزل توت
 توکما - الکنته و لده اولان پلشکاک

توتلا - سقو کنگلاج وها کره وها کله الاشغ
 پلتک و پیاپی الکنه ولده اولان پلتکک
 توتا - توتی
 توتیا - جوشک مایوچه قمقه و خونی معنای
 توجہ - پروا اگر ایش التوجہ یوز دونکالا اتفا
 چوره باقمق
 توجہ و شفقت نیانا - رونیا فتن لاهرا
 یوز دوندرک
 توجہ کرنا - نمیدن التامیل اکلمک میل تک
 توحده - یا لکزلق
 توش - اوککک و طورلق طوری معنای
 تودری - شنند که مادر دشت قوش اتمی
 توراج - دراج
 تورمطائی - زمینی سنگ معنای
 توڑ - آب دوغ مارا آب یوغری
 توڑ - بدل
 توڑا - پلیته الذبانه اوجی یا نمش فقیل
 توڑا - کیا بی القله آزلق
 توڑا - کیسه درم و دینار البدره
 توڑنا - شکستن الکسه جمنی
 توڑنا - گستن گسختن الکسه صمنق اوزک
 واورمک
 توڑنا - بارچیدن و باراز درخت شکستن
 الجنی الصرم اغاجدن میش دوشرمک
 توڑنا - غنچه شکستن و چیدن و غنچه کندن

گل کندن
 توشک - برخوا به وزیر افکن وزیر افکنند
 وزیر نهالی و نهال و نهالین شادگونه
 الحشیه ایچی طولش دوشک نهالی و شک
 توشکمانه - جدر خانه
 توشه - پروازه التزو و آریق کنورک
 توشه وان - تیجه تیجه الزنبیل
 توخلغ - خود پوشش گبی
 توخلغه - نخت و لیرت خود آهن
 توقاد - و یومرق کره و کره کردن او را
 توقات - و یومرق مشت معنای
 تو قدری - جاری ابره گبی
 توقه لی - تکبند که ایملی و تکمه لی قوشا
 توکتمک - و بتورمک تاخیر و توقف ایملی
 در باقی کردن
 توکتمک - فشار
 توکل و تحمل کرنا - سپردن قائلنق التحمل
 التحمل یوکلنک و قائلنق
 توکرک - تپوک توکرک بدین انداختن
 تول - الوزن طار تمق سنک گبی
 تولک - کتیج
 تولنا - وزن کردن سخن و سنجیدن و
 کشیدن الوزن طار تمق و طرتمق لازم است
 توله مک - پرانداختن مرغ کتیج گبی
 تولیدی - کلج و کاشک

تو مری - کدوی تلخ القرع قباق
 تو منا - بشنید کردن غاثر کردن نفس
 یوک وینیوق آتمق
 تو نندی - ناف السرة گوبک
 تو نیدلا - کلان شکم و شکم و البطن و کافلو
 تو نگری - تو انگرولی نیاز الغنیة والغنیان
 انکین مناسنه و مستغنی اولوق
 تو نگری - نوا الغناء بایلق
 توئی توسل و لیسان - چهره دوخ
 تویر - لنگ
 ته - قمر و دیب
 ته - نو در جامه و کاغذ بفارسی لایه
 لای الثنی الطی دورک و قات
 تهال - کولاب و کودان شهر بندون
 الشرة صوبندی مناسنه
 تهال - تال و نیزه و پیاله که چاک از
 برج که خنیاگران دم خوانندگی بهم زنند
 و صدای آن باصول نگهدارند و قصد
 ترکیده چارپاره دیر لر
 تهالی فقیل سوزکی - سینی و لکن شمع
 تهان - توب و طاق و تانی الطاقه
 بر طونقی بز
 تهان - آخور و آخر الملعف یکا لابل
 طوار آخوری و یکک
 تهان مین آنا - مراغه کردن بخاک غلطیدن

التمرغ طوار اغنق
 تهانکی - دزد افشار و دزد افشاره الحامی
 اللص خر سینه تاغی دزد افشار سنی
 تهاه - تنگ مرغ دیب چقور یک کلکی الفخر
 تیه به - قمر
 ته به پیدنا سچیدن و در هم فشردن و
 در هم کشیدن تنجیدن قاده شد و قی و
 ته بند - المیزر فوته
 ته پیر - سه چنگ و بم روی دتی برود
 زدن الصک شمار و سله
 ته پکنا - آهسته آهسته دست زدن بر کوه
 تا خواب کند التزبیه بملک اصلاح و تک
 ته بیج - ترسیج البطانه
 تهنگارنا - اندک نف انداختن النفس
 تو مرک
 ته خانه - نهانخانه سردابه سرداب معاش
 تهیدید کرنا - زلیفن و شاخخانه التهیدید
 تو قتمق
 تهیدیدگی - بنگران ته گیره چو ملک یا سنی
 تهذیب اخلاق کرنا - التهذیب یکا یک
 ته کرنا - ته کردن نور دیدن التطبيق
 دورک قصا لتمق
 تهنگنا - کوفته شدن و ماندن و مانده
 شدن اللغوب العی یور لوق
 تهکا هوا پریشان حال - مند بور لانا غب

یورغون مند بورگبی

تهلتهلانا - جنیدین سرین کفل و جبران
از فرهی الارشاج دیدمک

تهمت - یقته یقته غم التهنه اهنام معناه
تهمت لکانا تهمت کردن و انداختن

و نهادن و ریدن و بستن و تهمت ده
و تهمت آلوده و تهمتی صفت

تهننا - توقف و ماندن باران ایستادن
باران و گزشتن باران الرکو دبرید

طوریق سکون گبی الانجام یغور طور مق
تهن - پستان حیوانات ز نمتان بر وزن

قلدان دو پوست درازماند سر پستان
که از زیر گلوئی گوسفند و بز آویخته باشد

الفرع الطیعی طوار محلی
تهن ثنا - شیر زده المقرقم سد خیره سی

تهنال - النعل مایکون اسفل قرابه من
حدید و فضة

تهنیت - چشم روشنی التهنیه مبارک و السن
ته نشان - گونه ازان کوفت است و

گونه ازان ز نشان انچه بجوهر مرصع باشد
مرصع کار گویند المرصع بزه مک

تهوتی - تفتوز و تپوز و بد پوز و بد بوز
و بد بوس الحظم آغز پوره سی

تهور - ز فونیا ز اخل دخت آن الزقوم
تهور و شجاعت - تیوای التهور الشجاعت

توی القابل و لمق و بهادر

تهوڑا - اندک کم و سخت و تنگ لقیل النزا
الینند از

تهوڑا تهوڑا ادا کرنا - اندک اندک و اکرنا
التنجیم از آراوده مک

تهوری - تفو و آخ تفو تو کور مک
تهوڑی و تهیرنا - آب خوردن و توقف طور

تهوڑی چیز - پیتر میز القله آزه حق سنه
تهوڑی پونجی - مایکون البضاعه سر مایه

آزه حق مال
تهوک - تف و تفو تیه خد و تفو یفج خنو

الریق البراق البصاق البساق تو کرک
تهوکنا - تف و تفو افگندن زدن کردن

آب دهن انداختن و ریختن البرق التفل
تو کور مک

تهوک نکلنا - آب دهن فرو بردن البساق
تهوی - ارزه گر و کلکار و کلکار المعاری صیواجی

تهونی - ستون نیار شل ارچک ویر کشتا
تهیله خطونکا - جواه زن بتری

تهیلا - کیسه کلان خراطیه الزنبیل المکتل و
الزرد و الخراب طخا حق و کیسه طوریه

تهیلی - کیسه کوچک اصره الکلیس قیچی کیسی
تیچی - دخت اول انخیا طدر زیلک

تیتیر - تیهو الدراحته توراج و تراج
تیر - و تیر استخوان بیکان را تیر خالی جهی

روندہ را تیر دو کمانہ گویند السہم اوق
 تیر انداز۔ و کمان دار الرانی اوقی
 تیر چلانا۔ تیر از کمان کشادن افگندن
 انداختن رختن کشا دالرمی آتمق
 تیر دان۔ ترکش و شٹا الجعبہ بیک
 تیر شہاب۔ شٹانہ و شٹکہ یلدا قدی معنہ
 تیر کمان بین رکھنا۔ تیر در کمان شکستن و
 راندن کشیدن گرفتن نہادن و بر کمان
 نہادن یا کی لکچنہ اوق قومق
 تیر لگنا۔ تیر بر چیز سے خوردن و تیر
 افق دن اصابتہ السہم اوق تیشک
 تیر مارنا۔ تیر زدن و خندنگ زدن و
 الرمی اتمق
 تیر نیوالا۔ شناور و آب باز الساج بونج
 تیر ناوک۔ قوغش اوقی طریدہ گبی
 تیرہ لئمہ۔ تیر گبی دیکچی بلیلی مثل پھان
 تیر ہوامی۔ فشنگی معنہ
 تیری صدقہ۔ سرت گردم قربانت شوم
 تیری قسم۔ و تیری جان کی قسم بجان تو
 و بجان شما
 تیری مونہہ بین خاک۔ خاک در دہن تو
 و در دہنت بفیگ لکتراب سنگ اعزندہ طبرق
 اول
 تیر۔ و سیز و تبا احد کیسین تیر و تند معنہ
 تیز بات د سافج ہندی معنہ

تیز درنجی۔ سبکخیز گبی
 تیز رفتاری۔ بردن السرعۃ ایوک
 تیز خطا و رانق۔ سبقت ایٹک پیشا دت
 تیز فہم۔ بوز الفطین برک و عاقل کشی
 تیز کرنا لڑائی پر۔ آغایدن التخریش الدیو
 برسندہ یہ قند رفق و دخی قور برق
 تیز گھوڑا۔ خشاری و یا و زآت تند گبی
 تیز مزہ۔ دشمن لحدید کسکین پسندہ
 تیز ہوش۔ تیز ویر الفطین برک
 تیزی کامین۔ بارہہ الشدید الشہ
 قاتلیق الجادۃ بر کلک محکمک الجدی
 برکتی و قاتلیق و بر کلک بارہہ گبی
 تیزی۔ و تندی و التوت طاولی و
 سموز و قوی و توانا
 تیشہ۔ کسری
 تیغا۔ گوندہ از شمشیر پہنا الصفوہ المحقق
 انیلو یصحی قلع
 تیگن۔ نیش عقرب و غیرہ دوزنہ گبی
 تیکنلک او یوی۔ خار کن گبی تیر خار معنہ
 تیل۔ روغن و روغن چراغ را روغن
 سیاہ و روغن چراغ و روغن سختی
 و روغن تلخ الدہن یاغ اسلیطزیت یاغ
 و صوصام یاغی
 تیل کابرتن۔ روغن دان الدہن یاغ
 قویا حق قاب

باب تائی ہندی

تاپ - سم اسپ الحافطو اطر تاغی
تاپو - آواک و بیارا اک آب شو و اجوت
و آنجون الجزیره اطه

تات - پلاس پلاز معناسه

تانا - بجله برگردانیدن پرنهادن دفع
منع ایتک لصف و وندر مک تغیر ایتک

تانکا - صری و تکلی کلمه گبی
ٹانگن - دوختن الخرز الخرزۃ الخیاطۃ و زر
ایتک و مک و مکیش

ٹانگن - دوختن الخفیفاق قابی و مک
ٹانگی - میتین و تیشہ المعول و المنقر ویشگی
ٹانگی لگانا - نجیہ بزخم زدن زخم و دختن
یارہ و مک

ٹانگی مارنا کپڑے میں - مک الخرز تکلمک
ٹانگ - پارا جل ایاق
ٹانگ وٹھا کر موتنا - پارا داشته شاش
کردن سگالشخراک ایاغن قالدر و ب
ایشہ مک

ٹانگنا - آویختن التعلیق اصمق
ٹپکنا - تراویدن و تراویدن و شربیدن
زربیدن و چکیدن القطر طامق و صمق
ٹپہ ڈالنا - کوک زدن الشفر سیرک سیرک
و مک و ایلمه

تیلاق - بوته شتر جنگ گبی
تیل لگانا - روغن مالیدن و دادن زدن
التدہین یا غلامق التدہین یا غلمق
تیل نکالنا - روغن گرفتن و کشیدن
العصار یا غمی جبقار مق

تیلی - روغن فرو بردن روغن ساز و روغن
کشیدن روغن گرا العصار یا غمی و یاغ سلجی
تیمم کرنا تیمم کردن و بالفظ شکست
و برخاستن زایل شدن تیمم ایتک
تی تی - پارسی است آوای که ماکیان
را بدلو خوانند

تین انگلیوں سے کہانا - بفارسی تنیک
تین برس گذرے ہوئی - پارا ریلدر
کجن سیل
تین سو سے تیر است و تیرست ثلثۃ مائتہ

ایچ یوز
تیور - تیرگی چشم الظلمۃ البصر کوز قرا کولق
تیور - خاک پیسہ السد السدۃ کوز قرا کولق
کوز نوری ضعیف اولق و یورلق
تیوری چڑھانا - گرہ برابر و زدن افندن
و چین و چین افندن القطب تیور ترمق
تیون - کیمال و موشک پزان جانوریکہ
از پوستش پوستین سازند

تکیوان دن - روز بست سوم از ہر ماہ
شمشی دیادین و دیدین

مکرا - پارہ گوشت البضغۃ والفدرة ات
پارہ سی

مکرا - پیہ پارہ و پارہ الیہ تانہ ایج یا غی
مکرا - جگر پارہ و پارہ جگر الفذۃ جگر پارہ
مکرا - جامہ پارہ و پارہ جامہ ویر کال
و لکھ ابر و یا جہ و یا خشتہ دیوار و بک
پارہ گوشت الخسرتہ

بزر پارہ سی
مکڑی مکڑے کرنا - پارہ پارہ کردن القطع
کسک پارہ پارہ ایتمک پارہ لک
مکڑی کرنا - دریدن و پارہ کردن و
فتردن و فتریدن و فتیدن القطع کسک
مکڑی ہونا - پاریدن لاکسار صنق و
پارہ لک

مکسال - درم سرا و ضربانہ زربیر
سراسے و برون سراسے ضرب غیران
وارا ضرب ضربانہ

مکس - بچچہ و بچچہ
مکور - خرقہ گرم کہ بر عضو بند کا داسی
بزلہ اعضائی قرد رمق

مکلیا - قرص نان و خور و ماہ گلیچہ پینانہ
کلیچہ و غنی القرص کلیچہ کوچک یا غلی چوک
قرص غنی و قرص کوچک مکسر صند کولہ دیر لک و سناس
ٹنا - خرو و خرو و سکے پچلہ البطلد لاق
دولیک

مکت پونجا - کم مایہ قلیل البضاعۃ آزمایہ کمیہ
مکتارنا - بنوک زبان آواز بر آوردن انفر
سلق ویریک

مکتو - یا ابو القلزم بکیر
مکتولنا - بدست جستن دست مالیدہ جستن
و بکف جستن برنج التعمیث کور مدین برسنہ
بنی الیلہ ارامق

مکتی - کاثرہ القترۃ آوجی کولتہ سی و او سین
مکتی - داریست و دار انگور و طارم انگور
بزم چفت و ایج و وایج بد و یا نیز العرش
آسمہ چار داغی و ہرک و کر ویت
مکتنا - شتالک و بچول و ژول کوزک

المکعب طوبوق
مکتی - ملخ کچہ و مکتی زبان الجرا دہ چکر کہ
مکتی - بنیک و کثر القرب و کثش ایشیم
مکتی - دمی و یکدم البندیہ اللہ اللہ لمحہ باز دہ
مکتی - تنکہ

مکتلی گنا - باز ماندن چشمہ اشخوص کو زین
بریرہ و دیوب دیر نیوب چاغین آچوب
یومیموب طور مق

مکتارنا - سرکہ زدن التناطج بری برین
باشیلہ اور مق
مکترا - پارہ و سو فہ الفرزۃ الکسفہ تہر نہک
پارہ سی و کسنی و پارچہ و قمرنی و قمرینی
مکترا - کندک الکسۃ اتمک پارہ سی اتمک نیک

شکر می تلی سے نکال دینا۔ پابدور سر کے
 گردانیدن الاعجاز عاجز آیتک
 شہنا۔ دست بریدہ الاقطع الی کسک
 ٹہنا۔ افسون فسون جادو و افسونگر و
 فسونگر و افسون خوان و فسون خوان و
 فسون ساز و جادوگر و جادو ساحر ہند
 زن زن ساحرہ الرقیۃ السحر جادو لقی آیتک
 ٹوپ۔ گلوۃ پھو قلی تقیہ
 ٹوپ۔ کلاہ و افسر و تاقی و تاقین و نوک
 کلاہ و مغان ابرکی تاغہ و دماغہ گویند
 بسال و بساک تاج گل و ریاحین کہ روز
 عید و جشن بر سر ہند یلک کلاہ سلاطین
 الاکلیل تاج تقیہ
 ٹوٹ پڑنا۔ از ہر سو ریختن الانصاف کلک
 ٹوٹنا۔ شکستن گستن تار کشیدن تار و یک
 پینر یا اکسر الاکسار صنفق
 ٹوکر۔ کوآرہ و نوپان و ٹویان پلویا وین
 ترتیان و ترتیان نیز بہت معناسہ
 ٹوگری۔ گیرہ باوین چلابی پھوق سپدی
 ٹولا۔ الحاح منزل القوم
 ٹونا۔ جادوئی و جادو و افسون فسون
 و فرہست السحر جادو لقی
 ٹونہی۔ تاوہ کوزہ و تاوہ و تولہ و ناوچہ
 و تاوہ تول آنبوہ آنخر طوم مرکز
 ٹونی اولٹنا۔ جادو و زدن لا بطل باطل

ٹونک۔ چشم زخم و چشم رسیدن گوزد کہ و
 نظر طوقمہ
 ٹہاٹہ۔ آرایش آسا اتجمل بزن طونما
 ٹہٹا۔ گنگل و گنگل زدن مصدر الہزل المزاح
 لغو و لطیفہ ایلک خورطہ
 ٹہٹرنا۔ کشیدہ شدن دست و پا و دیگر اعضا
 از سختی سرما فسر دن و فسر دن التقبض دیر یلوب
 بریرہ گلک طوکق و او شوک فسر دن اعضا
 صو قلغنی و قلب صو قلغنی و صوغومق و بویق
 سبجین معناسہ
 ٹہٹیرا۔ مسک و ریختہ گرانہ سب با قراید بچی
 ٹہٹول۔ الدعاب لغو و لطیفہ اید بچی
 ٹہڈی۔ زرخ و زرخدان کاچہ الذقن الگ
 ٹہڈی کاگزہا۔ چاہ و ذقن چاہ زرخدان
 ٹون النونۃ الگ چقوری
 ٹہڈہات پرٹیکنا۔ دست راستون زرخ کرد
 الکل بلی او ستہ قومق
 ٹہر۔ سرمائے سخت شجام و شجہ و شبلیز الصر
 زیادہ صغوق لیل
 ٹہر پڑنا۔ سبیدن صوغوق شدت لو اولق
 ٹہرنا۔ ایستادن پائیدن الکت اللبت
 الوقوف التلبث الکتانک طور مق
 ٹہسکی۔ چس الفسویٹک و صومق
 ٹہکانا۔ اندخس المقر و الآوی وارہ جی مکان
 قرار ایدہ جکیر

ٹھیک۔ مشتنگ و دوز را ہنرا الخنق الخاق

حیدر و دیول کبھی

تھلیا۔ سبوج کلیرہ کو بہ جہرہ گی الجہرہ

ٹھیک۔ کوتاہ قد کوتاہ بالاپستہ و پستہ قد

و فرہم و وزن را پکنہ البلسج الاحاح و

القصیر قصہ بویلو آدم

ٹھیک۔ شاخ کلان تا پال الغضل غلاج بدغی

ٹھیک۔ سرد و خشک سجانیدن و سجانیدن

سرد کردن البہ و صغوق و صغوق

ٹھیک۔ سردی و خشکی اخص البہ و صغوق

ٹھیک۔ کوتاہ بالانک القصیر قصہ بویلو

ٹھیک۔ شاخ کوچک و شاخ و شاخ

و بار و قسم چم گل و قسم ناک

شاخ ستاک نرم شاخ شوش تہہ یوزہ و تہہ

جلتے روئیدن شاخ از درخت افغن الخوطہ

بوداق فدان خال گے

ٹھیک۔ کم اندک تنگ قلیل آاز

ٹھیک۔ پرست البصمت قارشی پراع قنات

ٹھیک۔ پانغرو مائی لغزو شکونہ و شکوخ و

پیش پا سکندر محصوص با سپا العیثہ و العثار

مثلاً السقاط طایق و سورجک

ٹھیک۔ کہانا۔ پیش با خوردن و شکونیدن

و پابنگ آمدن و بنگ آمدن پابونگ

آمدن پابو پائے لغز خوردن و رسیدن

و شکو خوردن اسکندری و سکندر

خوردن و سکندری یافتن اسب را الکبوتہ

طوار باشی اوستنہ سورجک وایاق قایق

ویوزہ اوستنہ قیامق و توکر نمک و

تپہ اوزرہ نکرنبوب قلیبق

ٹھیک۔ مارنا۔ سرپازدن و پشت پازدن یا ق

اوجیلہ اورمق النجل یا ق اوجیلہ اورمق

ٹھیک۔ در گنجانیدن چیزے در چیزے

بسختی چنانکہ رقمہ بدان کسی تہوختن الدشس

کز ملک سانچ و دوزنک با ترمق

ٹھیک۔ درخت خشک القفہ قویشچ کرکاف

ٹھیک۔ کوفتن کو بیدن کستن الدق اومق

طوقش و چاتمق ویان باشی گلک و دودک

ٹھیک۔ کو بیدن و شلاق نمودن کسی

الدق اورمق کوتک چالمق ستل گی

ٹھیک۔ پانہ و فانہ الشکۃ چوی

ٹھیک۔ انبار غلہ البید الدس ہر بیغینہ و

کومہ وینور

ٹھیک۔ درست و راست الصبح کر جب

ٹھیک۔ بنانا۔ چیزے را بی کم و کاست سائن

التسویۃ برابر بق

ٹھیک۔ خرف ریزہ و خرف پارہ سقا

ریزہ سقی معناسہ

ٹھیک۔ برزن بریزن فرون معناسہ

ٹھیک۔ تاپ۔ بوش بوج البطر البتخترہ صفا

ٹھیک۔ تیرو تیر کشی کشک تیر کردن

باب شامی نخد

ثابت قدم هونا - پی لشدون الثبات دایم

اولمق و ظاهر اولمق

ثبیر - منع ایتمک هلاک ایتمک حبس ایتمک

ثبات - گفتو بر داس الثبات دایم اولمق

ثبات کرنا - دار دار کردن و دار دار کردن

الثبات دایم اولمق

ثبیر - هلاک اولمق و زیان اولمق

ثبیر - صوابمق

ثبیر - صق و قالک نسند

ثبیر - امجک

ثبیر - پروین و پرن و پرو و پرو و رنه

الشریار اولمق

ثبیر - اشکته الشریه یا غله اصلنش اتمک

طوغره مش اتمک

ثبیر - ازون یلاندر

ثبیر - دلو

ثبیر - گوکس حقوری و بو غار حقوری

کدک شکمه گبی

ثبیر - آق چچکلو براوتک آویدر در بندید

ثبیر - ارسلان و دوه و سار حیواناتک فحی

و پالدم و قوسقون که اگر اسباب بندند و

گیج پوریشلو دوه

ثبیر - هر سینه نک کپوکی و کوسه سی جوگالی

الوجع اغردی و انجیدگی مرض قشقر تمق و

طمری و اغرنیک عضاده یو قری یو قری

اتلسدن عبارتدر

ثبیر - اگر یک تاؤد و اعوجاج و تعوج گبی

ثبیر - کج و کژ و خمیده و دور تا و کبوس

ثبیر - خفته آریب لا عوج اگری

ثبیر - خام دادن و خم کردن و خمیدن

کج کردن و دور تا کردن و تعوج اگری

ثبیر - هونا - خمیدن و خم خوردن و کج شدن

الا عوجاج اگر یک

ثبیر - هونا - کجیدن و عوج الفم اگری اغری

ثبیر - هات پاؤن والا - چچکلو کسچو لوق

آدسه دینور

ثبیر - بار د و اللز از اول طباغ و دینور

کیمیه ی فراوان لان شجر التمه در لادنگی اغری

ثبیر - قشقه و نام زیوریشانی تیت و طیطه

و شرح کتاب اوستی الشرح کشف اتمک

و بیان اتمک

ثبیر - نیل که برای زخم چشم بر پیشانی زنند

ثبیر - تکیه بر چیزه کردن التو کالیا منق

ثبیر - تکیه بر چیزه کردن التو کالیا منق

ثبیر - تکیه بر چیزه کردن التو کالیا منق

ثبیر - تکیه بر چیزه کردن التو کالیا منق

ثبیر - تکیه بر چیزه کردن التو کالیا منق

ثبیر - تکیه بر چیزه کردن التو کالیا منق

شفن اریک خشوت - گبی

نقیب - دلک ویر تمق خرق گبی

نقیبه - دلک

چاقب - یلدر ایچی و شعله یزچی و دلک لچی

نقوده - اسکره سکره معناسنه

نکمه - دیوار و قلع و بچاق کدکی و بونلره

بکر زنه وارسه

تحرار - میشلوا غلج

شامه - بر ضعیف او تک دیدر

شمن - بهشت یا کوچک سکر دهر

شین - سکر بلو کده بر بلوک شن بی دغر

بهافونسنه

شمار - او تک ناح گبی

شواب - گرفته طاعت جزاسی

جآت - غن و غنک و تنک یا غ و

چیقار نکرلوق

جایق - چینی ز غارچه و زار گبی

چاروین - گهوس خر موش گبی

چار مقنعه کسانیز کوازه و در پوشنه گبی

جارس - بدنام گبی

جازم - جاجم جاجم جاجیم جیم معناسنه

جادو - یاد هرزه جادوی رهنان

السمر جاذولق ایتمک

جادوگر - واقفونکر ساحر جادو اید گبی

جادوه - پنجار ز اس الطریق الصراط یول

جائز - سکر و هم موسم سربا که زمستان و سربا

بترکی قیشلاق باشد البرد انحصار حقوق اشتهار

قیش

جائز ادیکر تپ آنا - تپ یاز و تپ لزره

گرفتن و افتادن و زدن النافض و ترمه

جاسوس - آبسته جاسوس ایشینه و

ایشنه الحاسوسل رایچی و جوستلایچی

یچوسن چوسنا فی سوا غلال الدیار

جاغندی - کاغ گبی قوز غون او ازینه

دیر لر و طاس و صحن مثلوا وانی ایچیه جوز

و بونجی مثلکونسنه ری قیوب بری او تهره

اولن قده ظاهر اولان صوت

جاگنا - بیدار شب زنده دار و شب بیجا

ایقظه ایقظه ایقظان او یانلق

کیمسه السهو و السهر او یانلق السهر او یانلق

جاگتی رهنا - بیدار ماندن و شب زنده

داشتن و شب بر پا داشتن و شب پیودن

الاراق او یقظه سزلق

جاگنا - از خواب بر آمدن و برخاستن و

بیدار شدن ایقظه او یانلق

جاگیر - بترکی تیول و سیورغال و در ایران

اقطاع یا بر القطیعه ار پلق

جاگیر وینا - جاگیر دادن الاقطاع مقابلتیه و بریک

جاکہ کا گاون۔ یابر

جبال۔ ودام و جالی و تنہ ہذا الشکر الشکر

آغ و طوزاغ و وزاق و قیان

جبالا۔ ابر کا کیا بجا بر کا کیا و کلاش خانہ

و انفت و تنستہ و تنہ و پردہ سفید تخم را

تغصہ و تغنی و کرتینہ اور جک آغی معناسنہ

جبالا۔ پردہ باریک چشم شم اسل گنک بزرگ

الغشاوۃ گبی

جالقون یا تمق۔ ستان خوابید آستان

جبال ارکی۔ و بو کرک ارکی شاہ لوج اصحا

اصفر آلوگر و معناسنہ

جبال لکانا۔ دام و تلمہ نہاد و گسترون

و چیدین و کشین و انداختن و زردن و

دام در آب انداختن و افکندن و او بچون

آغ و طوزاق یا میق

جبال مین پھسانا۔ بدام افتاد و آفتاز

النشب گیک

جالی۔ رسیا نیکہ بر سر گردناے پیچیدہ

بر زمین زنند تا بخرخ آید الکسح الیلمہ و

ایا غیلہ بنسنہ یہ کو ترہ اور بق

جالی دار دروازہ۔ آژکن غلکین و غلکین

بر قلی مشک قیو

جامن۔ آلو سیہ

جامہ وانی۔ جامہ دان و جامہ خانہ و

العیبۃ الحقیبۃ یلمیہ و یلمیہ و جمدان

جان۔ ترجمہ نفس روان رنگ الروح

النفس جان و نذرک

جانا۔ رفتن الذہاب کتمک

جاناب دار۔ سوگیر

جانچنا۔ آزمودن الابلا امتحان

و صنامق

جانقردی۔ جنگ زنجیر چاک چغراق گبی

نسہ کرک صوتیدر

جانفص۔ گلیون بو قلمون پارچہ کہ تو از موج

جانقروی۔ سغہ ہنکار

جان کی خوف سی ہانگنا۔ ورمال زون

و ورمال کردن الفزار قاجق

جانگہ۔ ران الفخذا و طوق

جانگہیا۔ تنبان و تنگہ و تو مال تنبان

طومان و ایچ طونی و کور شجیرک طونی

جانماز۔ و تسلیخ و تسلیخ

جاننا۔ انگاشتن پنداشتن دانستن

و الحن العلم الفهم الکلامق و بلیک

جانور۔ زندہ یا حیوان ذوی روح جانور

جانور و نی رہنی کی جگہ۔ آغال و آغل و

سج سچہ شبناشو غاشوغار شوغارہ شوغارہ

سوگا و شوگا فعل بخیرہ و وہ و قیون آغلی

جاون۔ و جامن مایہ شیر الروب سود

یغور و اولمق و روبہ اللبن خمیرہ تلقی فیہ

جائز و ممکن۔ روا و شایان

جائی پہل۔ جزو بجز بویا بجز قوز
جائی جوئی۔ یاسمین انطیان یاسمین چمکی
جاء واعتبار۔ آبرو و آبرخ بآبردن بآتن
شکستن بختن الجاء قدر و مرتبه
جابل و احمق۔ غت و غت غت غت غت غت و
و غت غت الا حق باج

جائی ضرور۔ آبخانه و قدم جاو آبشنگ و
آبشنگام الکفیف الاستراح قبول و غنوط اید
جائی استاد خالی۔ جای فلانی پید است
و سبزارت و خالی است در مقام یاد کس
کویند

جائز۔ روا
جائی کفش و تار نیکی۔ پاپوش خلق
جب۔ آنک خلاف اینک ترکیده باواشته
معناست در

جبار و قهار۔ کیش کیشند جباری و قباری
کیا پادشاه جبار الجبار قهرایدی و غالب
و مسلط

جبار۔ مرد کران و کند الخیمه قیل آغر
جبروت۔ کی آباد و روان کرد ملکوت
الملکوت ملکنند جبروت جبرون در اولوق
جبره۔ سوخته معناست در انکور کی چمکه

جبریل۔ سروشن و سروشنه الجبریل روح
القدس
جبرائیل۔ چانه کله ز قرومته اهل المی چنه

جبل لقم۔ گسست لبی کمایه سنگی است

جین۔ خزرک الجبنة قور قفلق

جنگ۔ ناموسیه دستار و کله و کله پرو

جبه و خرقة۔ میخی هزار میخی و هزار میخ

جنانا۔ آگاهیدن و آگاه کردن التنبه

الاعلام بلد رک

جتن۔ التدبیر فکر ایتک برای شک عاقبت

نظرایتک

جتها۔ گروه الخرب جماعه و طایفه سر

جتی۔ هیر سا الحصور عورت جماع ایدین

جند و باری۔ ماکینه

جندا۔ رنگ رنگار رنگ گرفتن الطبع میو

پاسلمتی

جدا۔ و آواره و واشدن شکفته

شدن و جدا شدن آبر و آبرق التفرد

التفريد آبر و لوق

جدائی۔ قور قنور چاره داخیدن اند

هم جدا کردن التفريد یا لکب ایتک

جد اگرنا۔ آبر مق

جدوار۔ و ماه پروین الجدوار بناتندن

بر او تدر

جدول۔ بکشیدن و انگیختن در فارسی

لفظ تحریر استعمال کنند

جدی۔ گاه الجدی روح کو اکیدن

بر برجک اودیدر

جذام - نخوره نوری الجذام بر مرصدر

جذامی - گوش

جواب - گوراب انحنایک او دک

جرات - یاوری گرازی الحجرة بهادرلق سنه

جرات پهرت والا - شکرده کازنیک جلالی سنه

جبر - ستنج گبه خوشه های نیکوفته که از

خرمن بر آورده بگویند

جبر زچین - لب چرائقل مجلس

جبرس - بزنگ و بزنگ الجبرس چاک

جبر لائق - وصره و آغستوس بوجک

چزد و جرو اسک گی

جبرم - مانید و بزده الجرم صوج

جبریب - چو بدستی و سه العصا طویقه و کنک

الجبن چوماق جبریب بفارسه گری انچه

بدان زمین بیایند بر دو نمیر معنا سنه

جبر - بن دریشته نژاد و نژاده بگویند

و آره بن دندان الجبرثوم الاصل کوک

و پرنده نیک مغلی و جب

جراها و انشاند ه شده المصنوع بزده

جرا و مرصع کار و ته نشان المرصع بزده

مش سنه

جبر چکرنا - بیج گرفتن و ریشه کردن ریشه

راندن و ریشه دو اندن گوکی طومق معنا

چرطسی کهودنا - از بیج بر کردن و بر آوردن

و بر کشیدن و بر انداختن اتناصل القلع و

الاقطلاع گو کدن تو پرمق

جبر دنا - نشانیدن و زدن بالترک قارشق

جبروان - چنابه و همزاد و هم شکم خلیس ریش

سیاه و سفید و میوه تر و خشک و غله و بل

و مر و اید در هم آمیخته قارشق سنه التورم

الیز او غلان

جبرا - کلاک یولک جزای نیک بد بفاری باد آفر

و باد آفره و باد آفره و جزائے نسکی را

پا داشق و جزائے نسکی و بدی هر دورا

شبان و کیف کز سزا ترجمه حرف جزا و

کنیه و از ده ترجمه حرف شرط الجزاء عوض

جزا حسنیه و سینه

جبر - و شیمخت تختان تیر کران کرانه و ذرا

اردوی هندکی و پاری حزوشت ورق

کتاب یاده ورق کتاب اطلاق کنند و

پاریسان همزه را حذف کنند و چون بسو

چیزه مضاف کنند و او بجای همزه

نویسند و بدون اضافت بآرشد غیمه

نیز استعمال کنند الجزاء واحد الاجزاء و هین

بی تقسیم اید و بجز جزا ایتک

جبر بندی - ته بندی شیرازه انچه در جبر بند

کتاب و بر کناره چیزه یاد و زنده

جزدان - جزو دان کیس الکتاب الکبیس

اقچه کیسه سی

جز گشتی کرنا - جز نکشیدن لاکتسایط کمر ایتمک
 جز کی - خط سمیره و کشک گبی
 جز نک - و جز یق جز یق ایتمک و ستره
 زدن آژدن گبی
 جز نمه - موزه مخیر گبی
 جزئی - برخ و اچدا و اچشا پاز تاری
 و پاز تار یان جزئیات و مختیرها جزئیات
 جزیه - سرگزیه و سرگزیه گزیت و گزیه
 و گزیه و گزیه الجزیه اهل ذمتدن کنایه
 جزیره - اط
 جست - روی تو تیا توج معناسنه
 جستجو - تلاش کردن اتفحص آری مق و
 تفتیش ایتمک
 جسم - اندام اجسام و جسم مقابل جوهر
 جسمانی و تنیات جسمانیات تنانی
 جسمانی و تنانور و تنومند و تنبد جسم کل
 و ردان بد نفس کل الجسم و الجسمان کوده
 جسد گبی
 جعفری - سراجچه بیلیج قفسی که طاق کومنه
 دینور
 جغتای ایلمک - نواییدن گبی فریاد کردن
 جغت - تودوه تودوه تودوه و تودوه تودوه
 الزوج ضد الفرد جفت وایش
 جفتی کرنا - جفت شدن و جفتی کردن و
 خوردن و زدن گشتی الفساد و الجماع جفت

اولوق و چشتمک
 جگمک - و باصحق و تپه ملک پیما لگبی
 پاؤن سے روندنا
 جگ - گیتی و گیهان و جهان و جگ
 روزگار دراز العالم الدنیا الحق سسکان
 جگادری - پاستانی و دیرینه و کهنه سال
 دیرینه سال العدمول قدیم
 جگالی - شخوار و شخوار و شخوار کلغ بجه کوش
 جگالی کرنا - شخوار و شخوار کردن زدن
 الاجتار و وکوشتمک
 جگنا - بیدار کردن نمودن و از خواب
 بر آوردن و از خواب برداشتن لایقظ
 اویاندر مق
 جگت - لب چاه اعفت یو کسکیر
 جگت کا و استاد - استاد جهان استاد عالم
 و استادانام و سر دانشوران و شاهه نشینان
 و پیر طریقت را مرشد جهانیان و مرشد آفاقی
 و مخدوم جهانیان لاسوه رئیس مقتدا اولوق
 جگر - باغ کبد گبی
 جگرا - توانائی دلیری و تاب و جگر الطافه
 قدرت و قوت
 جگر کی رگین - رگ جگر الوری د بوین طهری
 که شاه طمردیر لر
 جگنو - آتش بوجکی دیند بوجکی
 جگلا - پرنک اجملا صیقلا و مق و روشن ایتمک

جَلَد بِنَا - سوخته برشته

جَلَدات - دست چک فرو فیروزی و قوت
و قدرت و جَلَدات الجَلَدات بر ملک و محکمک
جَلَد دینا - پرنک دادن پاره و شمشیر تجلیه
روشن بنگ

جَلَاب - آنگه المشوشول و واکه مهمل وله
جَلَاد - گردن زدن

جَلال - شکر کشل الجلال و لولق
جَلانا - سوختن و آتش دادن و در آتش
افکندن و سوختن و سوخته کردن سوزانیدن
الاصلا و اوده قمر و برق و اوده یا قفق
جَلانا - آتش فروختن و بر کردن لاله باک و دیا
جَلانا - سوزانیدن و سوختن التحریق یا نذوق
جَلایه - جامه باف و پاباف و جولا و جولا
و جولا کوفشانه و بشیر و بشیره

جَلایه و آسیسا - آبار یا نمش قورشون
جَلبیز - و دیز کین پالینگ گبی
جَلد باندینا - جلد بستن و کردن در جلد
کشیدن جلد بنگ شیرازه بملق

جَلدی - شتابی و زودی الجدی جالطلق
جَلدی کا مارا - شتاب خورده و شتاب زده
العجله ایومک حل عجل عجل و عجلان
جَلق مارنا - جلق زدن در زنان نیز جلق
زودن گویند

جَلمانس - دیو مردم و مردم آبی الناسک

طاع آدمی

جَلنا - سوختن الاحتراق یا نمق

جَلنه هر - خشک اما و شکامارا الاستسقاء
استسقاء نجنه گرفتار و لمق

جَلوه - گراز و گرازیدن جلوه کردن گشی
جَلیبی - زلیبیا زلابیه زلیبیه گبی

جَلی پانوی ملی - سگ پاسوخته و پاسوخته
جَلی هوئی چیز اندر سی گبی - بر هو و کو و نمش

جَلادات - بر بسته آنچه نشو پذیرد بر رسته
الجداد جانسز و قروش و لمق

جَلع و مباشرت - جالش و سکند و مرز
و نیوش

جَلعت - گزوه و گزوزه

جَلع کرنا - گاییدن و کشیدن در کار گرفتار
جَلال - زیب آسازک طونانمه

جَلال کوته - ماهودانه و دندب السلاطین السلاطین
جَلای - دبان دره قازه قاز خمیازه قاز

و خمیازه بکزش باسک نیز آسا اهنیابه
الشو با اشک

جَلای لینا - خمیازه کردن و کشیدن خمیازه
آمدن التناوب اشک

جَلمانا - طومق
جَلمه - چچم گبی و گیوه نیز گونه از پا قرار که

بالا پا رچه داشته باشد
جَلمان - جامه دان بار جامه گبی

جہنمی - شکر و شکر خورنا کس و کجیل زدن
 جمع - فراہم و غنہ غنہ تیرک گروڑہ الجمع
 متفرق سنہ بی بریرہ کتور مک
 جمعہ دار - مخفف جماعت دار
 جمعرات - پنجشنبہ انیس پر شنبہ شنبہ
 جمع کرنا - انداختن الفتن و توختن الجمع
 فرامق و توہیق
 جمعہ - ادینہ العروبتہ یوم جمعہ
 جمع ہونا - برکگ تنیدن گبی
 جمع گوئیے - قح مریم بر گل در کجی العالم
 دینور ترکیہ - حقسی گوزلی دخی دینور
 جمعیت - شمول نو آجیرہ الجمع الکلی
 جملہ - گردک ترکیہ ہتون در پیسپی دوکل
 جملہ معترضہ بیان کرنا - بسر رشتہ رفتن ایشا
 کلامہ جملہ معترضہ اولہ رق بر غیرے صحبتہ
 کچک یا نودم کا فیصلہ بولغلہ بخشان خارج
 بر کلام او جنبہ یا بشمق
 جہنا - زمین رستن رویدن زمین
 جہنا - بستہ شدن آب مانند آن لانجا و طوق
 جہنا - چسپیدن چیزے پچنے للزوق
 اللصوق والا شمق و یا بشمق
 جہمی ہوئی چیز - اندیہ آندیستہ اندیہ اندیستہ
 منجد طومکش سنہ
 جموکہ - ام الصبیان
 جن - سایہ و دیو کوہہ و کوہہ گرفتہ

جن گرفتہ الجن یکلمہ
 جہن - زادن زائیدن الاولاد والولادت
 النتج النتج طعنور مق
 جہنا زہ - سریر مردہ و تختہ تابوت کاہو
 و کاہو کلب الجنا رة تابوت
 جنایت - گرفت الجنایت صوغ و گناہ
 جنبیہ - بزغہ بتری خنجر
 جنس - جنبہ ہرک پر پی جنبہ رخا جیبگی مہنہ
 جنت - گشتاوندہ و اجماع الجنات باغچہ
 جہتری - شفتا ہنگ شفتا ہنج و شفتا ہنگ
 تار کشی زرگران صرمہ کشلہ کحدہ دھوری
 جہتری - زانچہ ولادت
 جہکلمہ - دانہ کینخت گبی
 جن غامی - و چالی روی صوبہ ہندی دارین نو عندند
 جہتی - آشو
 جہتی عورت - زائندہ الولود و طغور و جی
 جہندی - سوار اسپ گبی
 جنس - گونہ جنس گونہا اجناس گوناگون
 ہم گونہ گونہ گوناگون رنگارنگ جنس بخنسر
 و ذرا انواع در لو در لو
 جہکل - بیابان ویشہ و تیماس و تیما
 ریواس و دشت و کنام و غیسہ و لغ ہامنو
 و کفش و کلاک و نیستان الصحرا چول و اوریان
 جہکلی پیاز - اٹلہ صوغالی و جہتلی و اوودہ ویر
 جہو - الشعیرار پہ

تہذیب و تمدن - باد برین لہ و کس مہنا سنہ - جہنو - نوخ و شست الزنا زنا صاری قوشا شفی

جہکلی پیاز - اٹلہ صوغالی و جہتلی و اوودہ ویر

جَو - بحر بی مابین زمین و آسمان بفکار
 رنیوکار الجَویر ایلہ گوک اراسی
 جَو - سنج جَوغ و تَوغ و کُبا و یوغ النیر یونوق
 جَو - سَنگ و منگیل القمار و جلا و لان و یون
 جَو اب - پاسخ
 جَو اب دینا - پاسخ دادن و جواب دادن
 و گفتن جواب دیرک
 جَو اب آنا - جواب آمدن جواب گیلک
 جَو اب ندینا - پاسخ سوختن
 جَو ار - زُرت و زُرد الزرت طارو
 جَو ار بهانا - آبخیز گویند انجَر دریا نلک صوبی
 ار دینہ رجوع ایتمک لہ در صوبی چون عالتو
 آرتوق
 جَو ارش - گوارش
 جَو اری - قمار باز و منگیل گر پاک باز و خا
 باز ہمہ باز نہ تحرین قمار ہم آور و القمار
 القمار قمار و بیجی
 جَو اکپیلنا - قمار باختن المقامرة قمار و مبتلا
 جَو ان - جوان برنا و برناک برناہ بر زن
 جَو ان و پستان زن جَو ان اُپرنانک توچہ
 الفتا قوتلوکیت
 جَو انہ مرگ مرنا - جوانہ مرگ و جَو ان مرگ
 مردن
 جَو انی - و برنامی الشیخہ کجک مکتک
 جَو انوکا کام بڑا ہانی مین کرنا - پرافشانی

جَو بن - آغاز جوانی الریضان العنقوان
 بر سنہ نلک ابتدا سی
 جَو بن کا مانا - مست جوانی و مست سُسن و
 الشیخہ کجک مکتک
 جَو بن کالنا - آب پیوست افکندن
 جَو کجک میسر ہی کجک ہی میسر ہو - دست بر سر
 من و دست تو برست و مان تو دمید
 ہر کہ بھی پیش گیر و نتیجہ آن جز زیان نیابد
 جَو تری - نام دوائی راف بز بار جوار کن
 البساتہ بز باز معناسہ
 جَو قش - علم نجوم و جمل منجم بفارسی ستارہ شمارہ
 جَو تننا - شماریدن شمار کردن قلبہ انی کردن
 و شو میزیدن و شو میز کردن الکتر بل سوک
 تر لالی و کمال طعلی و فلما نلک کشت قبلہ کردہ
 جَو تی - کفش و پا پوشش و پا فرار و پائی
 اوزار برکی بیشماق شلم پاوش مسافر ان چارہ
 راشم و شمل گویند النعال کندہ
 جَو تی پہنا - پا پوش پوشیدن و کفش پوشیدن
 القفل نعلین لیک
 جَو تی پہنا نا - پا پوش در پاسے کسی کردن
 جَو تی مارنا - کفش زدن و پا پوش زدن
 الخفق اخف کندرہ لن و رفق
 جَو تی ٹاکنا - پنبہ دوختن و پارہ دوختن
 انخر ز اخف کندرہ و کک ایاق قابی دگ
 جَو تیون کی جگہ - پایند ان مجلسکاشا غی

جو جو - کوشک گبی پنهان

جو د عطا و کرم - در شسته اکرم و اعطاش

و احسان و ایلک

جو جو - پشنگ رستم الجوز ظلم

جو جو - من و هم خوابه نامویه یک شوخ

زن الزوجه تارک و شیشی

جو جو زن - طریایطه طکه اولاق بردارد

اسکدار گبی

جو جو - گونه از ظفر و عاری جزه

جو جو - همتا و همسر الشبه و الشبیه مثل نظیر و

و نمک شمش یکدش

جو جو - بند المفصل اک

جو جو ازخت الزوج عورتکاری

جو جو - نغولک چنجه سوي پیچیده بر قفاره زده

جو جو - وصالی نمودن الوصل و لا شوق

جو جو - دو ختن یک تخت جامه بالشت دیگر

اللفق این پارویی بری برینه خنم اید و بک

خفیف گبی بری برینه یا پیشد رفق

جو جو - تب لرزه و تب یازده بترکی بنیرکاک

با گرفتن و افتادن و زدن النافض تر تمه

جو جو - گوز الجوز قوز

جو جو - دو پیکار الجوز ابر بر جدر

جو شانده - شکرک

جوش مین آنا - در جوش آمدن الفوقینامق

جوش مارنا - جوشیدن و دیدن زهیدن

الفوقینامق

جوشن - و شینه الجوشن و مرچو قال

جوق - بجن الجوقه جماعه الناس الفوقینامق

جو گهم - زیان گزند گهم ان نقصه مانقده

اولوق النساره زیان کارلق و با کاک

جولتی - چا و چا و گبی چین چین کرنا برنده

کا دشت سے

جون - پیش پیش القلمیت

جون پزنا - پیش افتادن پیشناک شان

اقفل بت و و شکم

جون دکبانا - کسی را گفتن تا از سرش پیش

برآرد

جون دیکبنا - پیش بر چیدن و برگرفتن

و برآوردن الفلی بتاک

جونک - زلو و زلوچه و زلوک و زالو و دیوچ

و زن سلوک معناسه

جونک لگانا - زلو چسپانیدن و زلواندن

سلوک یا پیشد رفق

جون مارنا - پیش گشتن القمع اولید کاک

جوهر - پرند و مارک گنخت فروغ و هرو

پزنگ افرند قباک بچا نک یوزن داولان

گوهری و لونی

جوهر کرنا - جوهر کردن البیخ هلاک ایتمک

جوهری - صیرفی گوهری گبی صراف

جوهری - یاسمین دشتی انطیان یا سمن محلی

چهار - درخت الشجر غلج
 چهار اینا - خرت و جامه کسی دیدن تا
 اگر چیز پنهان کرده باشد برآید لا تنفخ
 قفطان بوزن سلک
 چهار چپک - رفت رو و رفت رو و رفت رو
 چهار زن - خاک و به لکناسه سو پزندی قمانه
 چهار نا - افشاندن نکاندن فزولیدن
 انفض صابج و سلک
 چهار نا - جاروب کردن و زدن و رفت
 و رو کردن و تکانیدن و رفتن و رفتن
 و تکانیدن الکنس سو پرک
 چهار و - جاروب و جاروب و جاروب
 و جاروب و بترکی سپورگی با بستن بارش جلک
 ساختن الکنسته یا کنسج یعنی سپورک
 چهار و - کوب و مدار و ستاره و نهاله دا
 و ستاره و مدار
 چهار و دینا - جاروب زدن و جاروب
 کردن و دادن و کشیدن القم سپورک
 چهار و دینا - جاروب زده بردن برنیک
 متاعی بتون یخاملق الاکتساح
 چهار و دینا - همه خوردن جاروب شدن
 الا قمامه یک
 چهار و باندینی کی لکڑی - عبا و
 چهار و - بونه کشنی القیل در مان جیتلی و قورق
 چهار - کشتی بزرگ چهار جنگی انچه دران نامی

جنگ وند ثوتی سماری گلبت جنگ و جنگ
 و سال زنبری الحراقة شول کمی که انده و شمنه
 آنجق طوپلر و تو فنکار ایر لری اوله اسفینه کمی
 چهارک - کپوک کفج گبی
 چهارا - باران که بپاره زمین بار د
 چهار - مسلسل القنواط مایعلق من الهوج
 یزین به
 چهارنا - کفشیر کردن و کفشیر دروی پیوند کردن
 لهلق و لقم قیونجی پوره سنه دینور
 چهارن - هر جا و هر کجا و جائیکه این نیره
 چهارن - موی زهار ورم ورم ورم ورم ورم
 بترکی یومد و کلاست بانه و مئه و لسانه
 قاسق قیلی
 چهارنمین موندنا - ستردن موی زهار قاسقه
 تراشش ایتمک
 چهارنجه - سنج و چلب الصنج زنج زیل معناسه
 چهارنجه - جلاجل رنگ ابلجل چاک دف
 پولی معناسه
 چهارنکنا - سراز دیکچ و سراز غره و سراز
 روزن بر آوردن نظر من الصبر یعنی
 دیکدن گو یک
 چهارنکشت - شمش یو تمش گبی
 چهارنوا - پانی شوی و سنگ پا خار و سنگ
 پا و سنگ خار و پاشنه سنگ صوبیه با تمر
 طاشی النشفه یا قی طاشی که یا غک گیرن

جہکڑ۔ باد غبار اقلیز جگر الزفر فیل اوازی
و د پر تمک

جہکنا۔ دو تاشدن و خیران الانحار کلمک
و ایک بیکلمک

جہکنا۔ فروتنی کردن الخشوع التواضع
التذلل الخلق ایتمک

جہکڑا۔ پر خاشاں خصوصۃ المزاج الخفا
خبر خسته

جہکڑ الو۔ شکار ستیزہ کار الالکیرتی صوب
ایدن کیمسہ

جہکڑنی والا۔ پر خاشخرو پر خاشخو
شورائیز الخصیم خصم اولان کشی

جہک مارنا۔ جاب زدن البیدیان یکشاق
سولیک

جہکنا پلہ کا۔ سر دشتن ترازو
جہکورا۔ جنبش باد و جنبش آبلان غرضہ دیک

جہل۔ کل خواندن ہمہ نقار بردا و نہادان
جہل۔ پر کان ساک البیالہ طفرک

جہلانا۔ بر باد بیج نشانده جنبانیدن
باد بیج و اورک

جہلی۔ پوست باریک اندرون شکم حیوانا
الصفاق جلد الرقیق الغشاء

جہکا۔ گوشوارہ القرط کوپہ
جہکا۔ پروین ویرن و پرو و پروہ

الشریا و لکر

جہکڑا۔ جلوہ و دیدار معشوق التجانی شکار
اولمق

جہکنا۔ بخواب رفتن و خفتن و خضوع
الخدر اعضا او شفق

جہکنا۔ بخشم آمدن التغیظ خشم ایتمک
جہکنا۔ اخلکنا خلکنا حقشاغی معناسہ

جہکڑ۔ چقالہ السرب القطیع سوریلیری قوش
سور و بسی جقالہ گی

جہکڑا۔ نشان العلم نشان سنجاق لوا
جہکڑا۔ صدائے افتادان چیزے بشت

سوخو آواز آہن بآہن راجرنک جنگ و
بانک زیور و آواز آن مجو صدای شند طاس

و غیرہ اصلیل التفتقہ جانقردی و جانقردی
جہوتا پانی۔ شیخو السور ارتق

جہوٹہ۔ دروغ کارت الفریۃ
البین یلان

جہوٹا۔ دروغلو الافک یلانچی
جہوٹا۔ پس خوردہ و نیم خوردہ و دیان ذ

لانک و غاب الفضلہ الفضالہ ارفیق
جہوٹا و عدہ کرنا۔ برآش شلخ آہو

جہوٹہ بنانا۔ دروغ بافتن و ساختن الخرق
عقل سلق و یلنرک

جہوٹہ لگانا۔ دروغ بر کسی گفتن بستن بفتن
بصلہ بر کسی زدن و پردختن و آوردن

الکذب یلان سوز سولیک

جهونک - پس خورده غاب ولائک السوء
آرتیق

جهول - جل پوشدن کشیدن و افکندن و
انچه روز جنگ بر اسپ اندازند کیم و کیمین
کسمه و کیم معناسنه اجل چو کله طوره جل و ترک
جهولا - باد بیج و کاز و کله و هوجین و اوک
و بانوج و کواچ و کواچ و نر موزه الارجه
صالحیج

جهولنا - بر اوک نشسته بهوارفت آوری
کردن صالحیجته و تور میه روز کار ایچنه
گیلوب گنمک

جهولی - جامه چار گوشه که مسافران بردوش
کشند توشه دان الجراب طغاربجق
جهولی - انچه گدایان از دوشش آویزند
چر سدان جدتین منقش طغاربجغه و چانطه
جهولی - که در اوک کرده بچکان رادران
خوابانند گازه

جهومر - دستبند و قرص فرنگی الدعک
صره رقصی و خوره معناسنه

جهومنا - ناویدن الترنج سرخوشلقدن
و یا غیره حالندن صالحیج التماثل کلامک
وسیل ایتمک

جهونپزا - کریمه و وردوک و وردوک کاز
و کازه و گومه کوخ کچی قولوبه سی و آوجی
کوماته سی صالحیج گبی

جهونکا - جش باد الزعر عته و پرتمک
جهونک - چر سیدگی پله ترازو الرحمان
میل ایتمک

جهونک - گرا نی بار الثقل غرق الثقل غرسنه
جهونکنا - افروختن تنور و کلخن السجور قز برق
جهونکنا - فروزیه تنور و کلخن السجور شول نسنه
که انوکله تنور قز دیر لر لر الحصب و دن

جهیل - آبگیر الغدیر کول
جهینگر - زیز و تیح رسک و چراسک نجره
زله اوراق بوجلی

جی - دل القلب یورک فوادگی
جی - جان الروح جان نفس
جی - آری بلی بهم نعم اوت

جیبیه - زبان اللسان دل
جیبیه نکالنا - زبان بر آوردن اللسان خارج
ایتمک و مع لسانه دلی حیقار بق
جیبیه کلنا - زبان بر آمدن الدلع خروج
دلی حقیق

جیتا - زنده زری الحی دیری
جیتنا - چر سیدن الغله یکن و اوستن لوق
جیتنا - قمار بردن القمار و جله اولان و یون
التقامر قوما را وینامق

جیتنا - فیروزی یافتن و طفر یافتن الطفر
غالب و لمق
جیتنه - اُردی بهشت ماه

جی جی - پستان مردم الشذوۃ رجال المجنۃ

ویر لر

جیران - آهوی

جیزمق - بشکلیدن گبی نائن یا بنوک خنجر وکا

زخم کردن

جیفعلتی - و شطاطه غریو

جیفه - لاشه تشن یعنی مرده حیوان

جیق جیق - ماژ و موژ گبی یعنی آواز مش

چون گربه بیند

جی لچانا - دو شاب دلی الطح حریص و لمق

جیمین آنا - درد دل آمدن و افتادن و گزشتن

المخطور خلیان ایتمک

جی بان - آری و بی و بهم بلی و آری

اوت و گزیل و پیک گزیل

چاپق - تریز جامه سوزن گبی

چاپقین - چهار کامه پ

چاپلوسی - چاپلوس لابه لوسیدن

التملق یل اقلنلق

چاپق - تریز جامه سوز گبی

چاپقین - آت چهار کامه گبی

چاپمق - و چاپل ایتمک تاختن و تارات

ولاس گبی

چاپل - و یا صقن پر وه گبی

چاپل ایتمک - و یا پمق ترکناز گبی

چاپلوس میلداق

چاپوک - تلنگی میانی سخته گبی

چاپوق - تیریز گبی

چاپکه چاپک - و تیزه تیز فرو و از فرو و گور گور گبی

چاتاچات - هشت هشت گبی

چا تردی - طراق گبی بهندی تراق

چاتلمتی - آواز پاره کردن چوب و غیره و

آن چیز را چاتاق و بارلق گویند ترک گبی

چاتمق - چار پمق پر تو و گوشت یان باشی گبی

چات - سیو و شو مشه و احرص حریص و لوب بر

نسسه به طمع ایتمک

چاننا - لشتن و رستا خیدن لیسیدن لاج

و موج لیسیدن گربه پچراللس یلامق

چاخرق - چاخشرق که چرز پر زنده ایست

چادر - رگوئی بستر آهنگ نچر بستر کشند و

چادر خرت خواب بو غبند و پرند و پر نیان

منقش الر و ارقفتان الملاءة چادر

چادر اوژر هنا - چادر بستر شنیدن و افگندن

و انداختن الار تدا رقتان ارقاسنه الملق

چادر آغوشنی - چادر گویکی جاتاغ و سپند و

چادر او شنی - اشق گبی صمغ بر گیاه در

چادر چهار ربع دورت

چار آئینه - چهار آئینه و تنور و تنوره

چار ابر و صاف - و غ

چاپائی - سریر خواب و کت

چار پمق - پنگ گبی طو قشوق و یان باشی گبی

چهار جمله - پوشش لپت اسب
چهار خانه - هزار خانه و هزار توئی و شکنجه

القبه قرق بایر

چارداق - گذاره گبی غره بهو
چارزانو بیثنا - مربع نشستن و چارزانو زدن

الترج بغدادش قورب او تور مق و درت
بو جقلو اولوق

چارق - و پوستال و قلوره پانگ گبی

ایاق قابیدر چایغ معناسنه

چاره - گزیر ضرور لابد معنا البد فراق

لابد منه لا فراق منه

چاره - آخر العلف ییکو ویم و یملک

چارشاخ - یباسکو و معناسنه

چارشف - چادر ساده

چاشنی - انچه بازرو سیم در گذار نهند بار

بوره معناسنه

چاغ - وقت و زمان آن گبی صحت چاق گبی

چاغرغان - طوی لک گبی خرچال باشد

چاغرمق - باغرمق غریویدن

چاغلدی - خزاره آواز ریختن آب

از بلند می و آنچه ارکشت بکا عارض شود

چاق - تندرست اصحه صاعلق چاق مق و قما

چاقرجی باشی - بازدار گبی

چاقودی - رغرغ گبی آواز جرز و بادام

چاقو طغان - کروان قوشی و چاقو شرقی و چاقو غنا

چاقو کیف - شیر گبی نیم مست
چاقول سیده سی - سنگ گبی بر قسم نادر که طار

اوزره پشور رر

چاقول - سنگ سنگ نان بستن

چاقداق - لکک گبی دگر من چقه سی

چاقی - نهرنی ناخن پیرا گبی

چاک - شکاف استین دامن کرج و کرج تنوز

یارق و یرتق و قفتان خیله تگنده اولان یرتج

چاک - چرخ کلال

چاک - مولو گبی ناقوس ربهانان

چاکر - و نوکر زاور جاگی خوار الاجیر ارغادو

قراوش و خادم

چاکری - و نوکری و ملازمی الخدمه قولق

چاکسو - چشم و چشمک و چشمه زن معناسنه در

چال - رفتار المشی یور و یک و یورش

چال - روش السنه الطریقه و الطریق پول

چالاک - چابک بشکول و سکر ده گرم خیزر

الکیش تیزیر و الانکاشش تیز تیز لکاش ایو

چالشچی - و در شچی ساعی و مقدم چغانه

چاشمق - و دور شکم و چالمق شور سی و کوشید

چالغین یوریک - سسک گبی کج و کج فتن

چالوق - و چالغین یور کوسه دیوانه و لکی

چالقدی - شلیم گبی لوبه قوش می وانه خرد که

چالغنیق - اضطراب میدان گبی

چالغوبن ستان بهندی چت

چاقی - سازگی

چاند نیکی بچی - گل هتاب

چاقمق - غره مناسه صوبی بو عازو چاقمق

چاندی - کینا و سیم

چالی - وچرپی انبیره و خاکرکچ خوسا شک

چاندی سونیکا بترگا - شوشه و شفشه سوکد منسا

چاليس - چيل الاربعين قرق

چانطه - کيس گبی تهیلا

چالی قوشی - وچالی بللی و بوقلیجه بل و دکن

چانول - برنج گرنج اکر زرنج

چالیق - اسپ چنده بیلاج گبه

چاوب - سیند کردن پیا کپاناتیرکا گندم

چام - صنوبر کرک گبه و چام قی چانوزه بهار جان

چاودار - گودرگی وانه خودر و در میان

چام صاقزی - راتیناچ گبه صغ صنوبر

چاوش آشی - شش و شش طرخی کویچ غره

چامورجی - ارزه کرگی و صوابی و دیوا

چاوش قوشی - بویش وهد

سیدو بیکی نیز

چاه - دوستی اود و دوتلق

چاند - ماه نو و ماه کیشبه ماه و باج و مانگ

چاه - خواهش شهوت تیش

عام است ماه چهاردهم کامل آن خار کوخن

چاهنا - دوست داشتن الحابه سوشمک

گوکا تمهیر الهمال وچ گیمه و قسکره قمر

چاهنا - طلبیدن خواستن الرغبه اشک

چاند ویکینا - ماه نو دیدن الالهال آئی طلو

چاهنا - آهنگ کردن الاراده و ملک

ایدوب کورنمک

چاهنی بونا - بایستن الاحری لالق و منا

چاند کاکلرا - ماه پاره و مه پاره لطفه پاره

چائی - در هر زبان چائی گویند

چاند رات - شب هلال و شب نخستین ماه البر

چایر - وچن مرغ گبی بهندی دوب

هر ایکس اول گوئی و آخر گوئی

چایرلق - مرغزار

چاند گهن - ماه گرفتن و ماه گرفتنی انخون

چائی - وارق کلکان گبی جوی کوچک آب

آئی طو تملق

چبان - و قرق ایاق خیز و دک لبی هزار با

چاندنی - ماهتاب و مهتاب و نیم لغت آئی

چبان - خاییدن و چا ویدن و بیدن و بید

آیدن و آئی آشیخ

انضع و انضع لعلک اللوک چینمک

چاندنی - و خدا را قلی قره لی الاجه طومش

چبان شمدن - و سکر لی اوت و سکر لی

سو قالی چار شفت که فرشت کنند

پیراق زبان بره سان احم

چاند رات - شب ماه شب ماهتاب

چبامق - و چاشمق برزیدن و پرکاس

و شور تاکید و تلاش و اضطراب کردن و
سعی و کوشش کردن غرغنگ معنانه
چبانا کراری چیز کا - گلوچیدن العلک صلیک
چمک چالمق - شوق گبی بر حصول بدو دست
تال زدن

چجوق گوگردی - گوگردی زرد رنگ گونہ
از آن کہ قیل باشد بگوگردی گویند
چجوترا - ماهتابی و مہتابی صف و پیش نشین
و دوکانچ چوتره و پاخره الصفه الکة الکا
سکی ویکه وسد

چجہانا - خلانیدن و سپوختن و سپوزیدن
و سوزن زدن آزدن و آجیدن شخالیدن
الغز برسنه یکنه و یلغامق و باترمق و
صالحمق و دورتمک و باتورمق

چجہنا - خلیدن صالمق و دورتمک تلمق
چچ - خاموش السکوت اہلمق
چچا - کسی کہ بدست چپ کار کند لاعمر و لاق

چچا - جعفره کہ کشاورزان فیہ گے
چچاتی - نان تنگ لو اش الرقاق یوفقه
چچار - اسپ ابرش کہ خلاف رنگ نقطه

دار و چبار گبی

چچارز - و حرب گوج مشکل شوار گے

چچاق - چرگ گوشه چشم کنگ گبی

چچٹ باز - طبق زن آنکہ کس کس زند و

سعر باز و سحری و چیمہ آنکہ ہا کہ کند سحری

کردن این عمل کردن اسحق چچی قاری
چچمی اونا - طبق زدن المساحقہ زیرین
قوللنمق

چچمی - طبق اسحق زیرین قوللنن قاری

چچٹا - پہن بخت و پنج و پنجش الفطیصی و اینلو

و باصلش و چکنش

چچٹا کرنا - پہن کردن کیش کردن بکشین

میخو دن و چچیدن و پنجو دن الفطیصی و اینلو

باصلیق و چکنمک و از لک صلیلمق

چچی ناک - پینا شدن مینی ہین مینی و

الاخس بورنی اوجی صوری اوراسی چکک

چچچا ہست چچید کی اللز و تہ یاشیق یا بشیق

چچچا - یلشک سخت کہ سپندہ چیز باشد

یا بشقان سنہ معنانه اللزج للزوجہ

چچر شک - و طولاشق یچیدہ چیز و یچیدن

صامق و طولامق و بوکمک و علقہ لمق

چچرا - چیخ الارض کوزی چبا قو کشی شیر

لغانلو صفتہ ششم

چچرا - لکشتہ الکک لک

چچراسی - دوا و دایرہ سر ایدار گبی

چچر ہنا - خاموش شدن خموشیدن

خامش کردن و تن زدن پاسخ سوختہ

السکوت اہلم و لمق

چچر چیز - آواز دندان از ششم و سر ما و بخا

ترغغ قجروی معنانه آواز بادام و غیرہ

در حال تر غرغ و چاقر دی معناسنه
 چتر پی چیز - سغنه سموز و یا علی سغه مناسنه
 چتر پی روئی - رو غنه و رو غنی یا غله یو غر
 آملک چوک دیو غاچ و کوزلمه گی
 چتر پی - چرک چشم
 چیکا - خاموش و خاموش و خاموش السانک
 چترش - بر یا سنده و غلاغه دینو چترش
 چیکا کرنا - خاموش گردانیدن السانک
 چیکا نا - چترس را بچترس چسپانیدن و
 شبلانیدن الازاق یا پشدر مق و طامق
 وینا شد مق
 چیکستی مٹی - شکست کا اوزلو و ساقر لو
 یا پشقان بالحق
 چیکس - پارس است گونه از جامه پوشیدنی
 القبا و قفطان
 چیکنا - چسپیدن چسپیدن و چسپیدن الازاق
 یا بشمق و او شمع
 چیکس کینا - آهسته گفتن لاسرا کینا لک
 چیل - گیوه و کفش جاکلی لکوش انعل شمع
 چیل - بد بوی بست معناسنه
 چیللاق - و یا لنحق و چر چیللاق و یا بالحق
 عریان خوشت گی
 چیل - زمین تر و نرم که هر جا بکنند آب آید
 بقاری
 چیل علتی - سوزاک بل صوفی نیز چیل گی

چیل قوشی - سیه و سرخ بال گی
 چینی - گردنا و آئینه سر زوالد اغصه
 دیزا و سنده حرکت ایدن دیز قباغی و
 و دیز اغشنی مد و رجه ملک در
 چینی - سر پوش یک و نه بن معناسنه کاج
 چپوا - حله مردی بیل و پاروبی و پاروب
 و فیه خزه کمی و قایق کور و کی و مردی اغا
 که کوند رخی دینو یعنی چوب دراز کشتی راندا
 چتر - بهن تخته که کشت تخم ریخته ابدان هوا
 کند تر کی سور کو تبکن معناسنه
 چپ هونا - صومق و او سیم و لمق
 چتر - ستان الاستقائی یا قاسی او سغه
 یا تمق چالقون معناسنه
 چتر مق - بار گردن میوه و غیره بر جانور گیاه
 چترال طرقلو حیوان - سم شگافه حیوان چترال
 طرقله ده دینور که یقین تبیه اولنور شنگه
 چترال تلو - دوا سپه که مراد کمال سرعت در
 چترالجه - دانه که در گندم و جو وید قرطمان
 هر طمان گی
 چترال و مرلی اوق - تیرد و شاه بیکان میان
 چتر پڑنا - ستان خوابیدن و ستان فتال
 الاستقائی یا قاسی و سغه یا تمق و دوشمک
 چتر - زیرک مرد بعض فرستلو وزیرک
 چتر پتر - و صله همه جهان هزاره و هنر یا سغه
 دینور و نیز کشر مزبان که یکی دانش معصوم در که

چتر پتر حکم ایدر

چتر و تمق - شکستن اندام بر عمل ثقیل سبب دیا
او یقودن قالقدقه وجوده اولان فتوری
دفع و استراحت لیچون کریوب بل دیون
و بر مق کلمه یین چتر و تمق که قولنج قیر مق تعبیر
اول نور منگ گی

چتر دی - آواز فیکله سوزان که چکک باشد
پت سونا - جالقون یا تمق و او یومق
چتلا - رنگارنگ درلودر لو بویه لی نسنه
چتلا - خریزه اخریزه قاون
چتلاق - و یارق و ایرق زخنه انگفت کفیده
و یار مق و ایر مق و چتلاق متعدد و یار مق و
ایر مق و چتلاق لازم کفیدن چتلاق کفیده
چتکلبک - و چتلاق عیج ساقزانا جنک نمیده

کن پهن

چتلیقی - و قورولق و اورمان غیشه چتکل
شاخا معناسنه و اغاجلق

چتین جوز - جوزیکه بشواری بر آید کنگ معناسنه
چتلاق تراک گی پهننا موخنا بهندی

چتا - خشکی الابيض الامهق و پتاق در بخا
ابيض بفق معناسنه

چتا - داغ مرض و داغ چیز ی بر چیزی برکی
چتالنا - خسته کردن و زخم زدن انگیم مجروح
ایتمک یاره لیمق

چطان - سنگ بهنا و خر سنگ برنج الصخرة

بیوک طاشس

چتائی - بوریا البوری بوریا
چت پت - تاگا و بیگ تاگا هیکایک یک
بیگ البغته لکسرتق فجارة گی آنسرتق برین
و براغورون

چتچتا - آهیره و خار و اثر گونه ایلمسک
پوتراق تیگنی

چتخارنا - چیزه راجشیده از لذت آن کجا
وزبان آواز بر آوردن نامتلق بر نسیمی
طادوب دخی لذتندن لحن طاعنه اوروب
اوتدرمک

چتخانا - و چکانا انگشتان را خمیده آواز از آن
بر آوردن الفرقه یا یار مق چتلمتق

چتکی - پنگ نیلک و نشکچ نیلک چتک
ایکی یار مغله چتک پتک فک

چتکی بجانا - فندق زدن پنگ زدن انگشت
زدن و انگشتک فرتک زدن چتک پتک

چتکی بهر - اقبیضه یار مق و حیله تناول و حیل
چتکی بهر لینا - بسر و انگشت برداشتن چیزه

اقبض یار مق و حیله تناول ایتمک
چتکی سی ملل دهونا - جامه را بر انگشتان بالیده

شتن تقریص یار مق و حیله و طغیله بر نسیمی
او غوب یومق

چتکی لینا - نشکچیدن و نشکچیدن با انگشتان و
نیلک زدن و نیلک گرفتن القرص چتکامک

چشمه - موی که زنان بر جبهه حمل کنند الوصله

اولا شلق

چشمی - چشمه و دلال اللعوق سلطه و طراطور و

جایق را و زلف نغنده در

چشمی - خط گزاره و خط راه گویند بعربی الجوا

تذکره

چشمیا - نهی النبی صل الله علیه وسلم عن القرع

او غلا بمقلک یا شنی یولیو بعض یلر نده تفرق

صلح قومق

چشمیا - زخم خورده و زخم رسیده و زخم زده و

خسته الکیم مجروح کیمه

چچا - عو و عک آفد را و در العم بابا قنداشی عو و

تیج - و یغین جاش منسانه عربیده صبره

بهندی بند او گهوری

چجیری - کنه القرا دکنه یو کنه صاقرغه دینور

چچک بهنه سی - قنیط سبز باشد

چچی - ینگا بفارسی

چندو - روسی الفاسقه اور و سپو

چندبا - بن ران و بیغوله ران لمغبن و ملوق

چراغ - جردند المصباح چراغ سراج گبی

چراغ بهمانا - نشان دادن و کشتن و خاموش

کردن و گل کردن باشد الاطفال و سوبندک

چراغ پاهونا - سیخ پا و چراغیا و چراغیا

و چراغی شدن القص طوارا و گنه چرامق شامق

چراغ جلنا - افروختن و روشن شدن لانا

یا کلمق

چراغ جلانا - چراغ سوختن و افروختن و

روشن کردن و بر کردن التسیج چراغ باندق

چراغدان - روشن دان چراغیا و چراغیا

و چراغ بره مرزہ المنارة چراقمه وایلیکن

چراغ گل کرنا - خاموش کردن چراغ و چراغ

نشان دادن و کشتن و آستین بر چراغ زدن و

پفت کردن الاطفال و سوبندک

چراغ گل هوا چاهتاهای - نزدیک است

که خاموش شود

چراغ مین تیل و الننا - روغن در چراغ کرد

و چراغ را روغن کردن و روغن - چراغ

رنجتن چراغ میاغ دو ملک

چراغی - نقدی که بر مزا گذارند و اش نقد

و جنسی که پاریان و عید و جشن بر رسم ندریا

صدقه بفقرار دهند

چراقمه - وایلیکن چراغدان و چراغنده مرزہ

چراگاه - گنام تاب و تلاق معنانه در

چراغا - چرانیدن و تلامق

چراغا - و ز دیدن السرقه السرق او غریق تیمک

خر سرق ایتمک

چراغده - و چراغند بخیر القطار پریان قوی

وات قو خوسی

چربه - کاغذ نقش برداشتن مصور و خوشنویس

چربی - و چربوا و پیله الشحراچ یاغی

چسب چچی گازر که پارچه شود یک کونک گبی
 چروچی چوچ - چم کبے طبق بین گازر
 چروچی طوقغ - وطوقاج کونک گازر که بدن
 پارچه را کندی کنند پڑوند معناسنه
 چروچی طوقغ - کونک باشد که طوقاج خوانند
 چروچی - شش معناسنه چوب پنبه گرد آورده
 چروچی - کندش کبے چوب گرد کردن پنبه
 چروچی ایسی - رشته معماران که بدان راستی
 و درستی بناد دنیا بند رز که گبی عربیده مظهر
 دیر لرزیج معناسنه
 چرت و طورت - ویرمه و آبوق گال پیچ
 چرچا - واکو یالتند کر کمق
 چرچا کرنا - واکفتن التند کر کمق ذکر اشی
 بعد نسیانه
 چرچر - چرخ پنبه از پنبه دانه جدا کردن
 رلیضن معناسنه
 چرچوه - گلستان گبی پهلوئی درخت
 چرچی - و خورده جی آنکه سوزن و رشته و
 چقا قیر و غیره فروشد و ذی قیمت شیا فروشد
 رانچی گویند پیل و معناسنه
 چرخ اشی - خرفیکه بر چرخ سازند و زیور
 چرخ نیز چرخ معناسنه
 چرخ فلک - و مهر سلیمانی بیان با و جیدر سل
 چرخاب - خربله الدولاب
 چرخ مارنا - تنوره و گرد گشتن و چرخ زدن

دائره اولوب جز کلنک
 چرخه - الغزل چاقریق در بخارا و اوور که
 ونشائی را المیه و کلیچگی بند در عثمانی ترکی
 چرخه کاتنا - چرخه گردانیدن برای روشن
 الاغزال اگر مک
 چرخنی - چوبکین و کونین و شنگ الحلاج
 چرخر - آنکه پنبه از پنبه دانه جدا کردن باشد
 چرخنی چاه - سن بیج البکره مقاره و تکرانک
 چرخنی - چرخ ریسمان تاب و چرخ ابریشم تاب
 بهندی نشائی کلپیت و المیه
 چرخس - شکن و شنج و نور دو کونک الغضن
 بوکلم و قیوریم
 چرخسا - چرم درمی معناسنه
 چرخه - و ترکی آت بوزات اسپ معنس مانچی کبے
 چرخچمن - گاکا کبے نقل مجلس و ستان
 چرخ - السبع
 چرخه جی - مقدمه همیشه پیش آهنگ
 چرخنا - چرخیدن الرعی او تلامق
 چرخنا - تنبان و توبا و تنکالتنبان طومان و
 پنج بطونی و طلق یا یاغنه گیلان شو چیغشیر و شلوا
 و دیزلک و طلق و بطور و نیور و کور شجیلرک
 بو شکیدن و دیوب ایاقدرینه حکم کمری طوندور
 که کوشچی کسوتی دینور
 چرخنا - ترکیدن و فیتیدن و فتن الشق یا برق
 ویرتوق و چاتلق

چترق - چرخ جولا هه جهره معناسنه
 چتشیانی - اخلکند و جهنما
 چتقداق - چرک بغل و دم گوسپند
 زوفا معناسنه بردار و در عامه ترکیه طوقه دیر
 چتقاق - و چخماخ آتش زن و آتش زن و
 آتش برک الزند چاقوق
 چتقاق جهارنا - آتش از آتش زن بر آوردن
 الایرا حتماقن او دجیقر مق
 چتندر چکندر السلق بنیاری گبه
 چتور - مغاک و کرشیک چتسانه
 چک - سحج و حق و حیح الستاره
 چکا - غزوات و ماست چکیده العکلاط العکله
 یوغورت
 چکا چوند لگنا - خیره شدن و غبار آوردن
 چشم السدر قاشیق طونق گوز و اولوق
 چکانا - زنج کردن و بهار کردن و سودا کردن
 السوم بهایتمک
 چکتی - دمه الالیه قیون قویرینی
 چکنا - بهم پییدن و نمد شدن و فیکه
 شدن موی التلبه بربری اوستنه بملوق
 کج - خایسک طراق و اورس سندان
 باشد که که می
 چکنا - آخر شدن چیرس و سپهری شدن
 انفاد النفاذ کچک بک او حلقق کسلک
 چکنا - فیصل یافتن تضایا الانفصال لمیق

چکر - الهلال سنکو دمی گبی بر دمره دیرار
 که انوکله و خوش صید ایدر لاریکی چتال و لور
 چکر - دوران سرو سرگردا و سرکجه و سرکیش
 الدوار باش وونک چورنک و باش و نمسی
 و باش چکر نمسی
 چکر دک - خسته و تخم خرما
 چکر که - بلخ
 چکر مک - و نیق ملوق و صدایتمک و از تمام و کوه
 و صحرا و غیره که برگرد و بهندی گونجنا و طاس و لکن و
 چاشمک - دشمنی کردن
 چکلا - پهنای العریض یصی و انیلاو
 چکلمک - کبیدن بر مغلدن و وونک چکلمک
 و اعراض معناسنه
 چکن - سچکن دزی صفته نامه و بترکی یورمه و
 دوزنده را چکن دوز و بترکی ریجی خوانند
 چکنا - کفشان و نشو و سنگ اسنگ هموار گویند
 الالمس الصلح حجر الملس و دوز قایبانجی بر
 چکنا - آخر شدن چیرس الانفاد و النفاذ
 دو کونک بک
 چکنا - قرار یافتن قیمت التعیین معین اتمک
 چکنا - جوان چرب
 چکنا چور - ریزه ریزه و پار و پار و مضروب
 و کلمش و پار و نمش نمش
 چکلمک - کشیدن حرکت کردن آختر و اماردن
 چکنا نمک - و تپه نمک چکنا کبیت کی مٹی کا پاؤ

سے زمین خستہ گے

چکنمک - پاؤں سے دبا کر شیر لنگور وغیرہ

کا نکالنا سپا رگبی

چکنمک - و صیقلی با صلیق کچلنا پاؤں

فخت گبی

چکنیا - رطوبت سے بارش صاحبان حال

چکنائی - روغن و چربی الدسم چرب یا غلو

اولق

چکنی چیز - مرغہ لوزہ ہر چیز چرب شیر لقمہ

باشد یا سخن

چکنی مٹی - گل چپان اللازب با اشتقاق

چکوا - سرخاب النعام اکت و آفتاب و شبد

چکوتا - و اجریدن المقاطعہ قطع اید شکم

چکور - کبک مرغ آتش خوار و مرغ در

الحجلہ ویشی کلک ارکک یعقوب دیر لر

چکھانا - چشانیدن چاشنی دادن الذواق

طامد شق

چکھنا - چشیدن و چاشنی چیز سے کردن و

چاشنہ کردن و لب چش کردن الذواق طامو

چکھہ جانا - ہمہ خوردن و چیز سے نگزاشتن

الاقتمام یک

چکئی - مد و رجب کہ کو دکان برشته کشید

می جنبانند

چکی - آسیا و آسیائی دست و دست آسیا

بترکی ارغواق و تیکرمان لرحی دگر من

چکی - نام وزن کشتہ گبی حتی چکی تعبیر

اولنا طارنی بوندن یا خود در

چکی بنایوالا - آسیا گرو آسیا ساز

چکی تیز زیکا آله - آسیا آژن آسیا زہ دنگی

معنا سنہ کبیٹک گبی و دگر مرطاشی اصلاح

ایلمک دیشہ مک دیر لر

چکیت - بنولا گلچہ گبی

چکی تیز کر نیوالا - آسان و آسیا بان چکوک

کردن و چکوچ کردن آن تیز کردن دیشہ کشتن

چکی کا پاٹ - برہ آسیا الفتان دگر مرطاش

چکی طاشی - باٹ وزن سنجہ گبی

چکی کا کہوٹا - دستہ آسیا

چکی کی کہوٹی - میخ آسیا ستونہ اقطبہ

چکنا - دانہ چیدن النقر قوش یردن انہ

دو شرمک

چل - خارشل حکمہ او یوز

چلانا - شور و غوغا برداشتن الضحہ فریاد و

فغان ایلمک حیقمرق

چلانیوالا - زخار الزخار صیغۃ المبالغۃ

بحرہ و نہرہ صفت واقع اولور

چکتہ - خفتان ساویس الدرع و مرگولک

کہ زرہ دیر لر

چکلی - زربارہ معنا سنہ بارہ رتدی باز

چلقامق - وقار شد رفق و طاغتمق و

شورانیدن و بولاند رفق آمیزش کردن و

تور دن اتمک حقیق ارجق ات کوک

و ماشه گبی

چمکرا نکلید والا - شلایین مبرم معناسی

چمکنا - سپیدان دوسیدان لالتراق لالزو

یا ایشیق و اوشیق ایشیق گبی

چمچ - قاشق بترکی و قاشق تراش و قاشق

ساز الملققه قاشق

چمچ بهر - یک حجه الملققه بر قاشق طلوسی نسنه

چمک - چکی اشکخ و چکل گبی

چمکک - چکی لینا اشکخ و نشانجیدن

چمکری - باران سرما اشتوی قیش لغوی

چمکرا بهرم و پوست چرزه و چرم غیر مذبح

چمک - چمک و بار کونین الدها بخام دیری المسک بجلد

چمک - تشمیر معناسه در اتواب کینی و ملون

وشلوار پاچه سنی یوقری قیور و ب صینه مق

بر مالیدن گبی

چمک - وصیغ نامک امری در میان تشمیر

ایلمک در مالیدن گبی

چمک و اتار - پوست کشیدن کندن بیرون

کردن اسلخ دری چیقار مق

چمک و سترخوان - کندوره و کندوری النطح

ماشین و تلایین کو سله دن ولان سفره

چمک - سنگ آهن بالانظیس

چمک - شمشیر عاجی - درخت شمشاد که کیش باشد

چمک - فروغ و تابش و درخش مبرا

بر آوردن و پراکنده کردن شکو لیدن

چلقمق - و بولاند مق و کلیخت ایتمک منج

دشور غراره گبی غزده صوفی هر طرفه پلایو

دیر تمک شور گبی

قل قوشی - سوسک معناسه پرنده که

کو چکتر از کبک باشد

چلک - پولاد چلیک معدنی نوعه دمشقی

دینور شارب ن گبی

چلم - بر قلیان چلیم

چلچلی و چلچلی - بترکی طشت و لکن بفارس

الطس طاس الطست بیوق طاس

چلکن - بترکی حق و چغ الستاره پرده

چلنگ - برنج با غلات شمالی معناسه

چلنا - رفتن و برستا آمدن قدم کشادن

و بانشار جمیدن و خوابیدن باشد لشی یرو

السیلو و غلان ایلمک گشتیون چلنا

چلنا یا بهرنا - گردیدن در شهر و هر طرف المشی یورو

چتلو - کف آب شست آب غرغه بر آوج صو

چله - زه الوتر کرش

چلون - و چلین الستاره پرده

چلیپا - خاج الصلیب خاج

چلیک - چومق بازی معروف کلی دندا دندا

چوماق و کلی را چلیک گویند چلک

چمار - چرم ساز و باغ باشد پاره و پاره

چمرا - آتش کش و آتش گیره و آتش گیر الملقط

اللمع یلدره مق و شامق

بچمکن - درخیدن تابیدن تافتن درخیدن

الاضاءات التلاو یلدره مق

بچمگاؤر - شبانور و شپرو سپره و مرغ مسیحاو

مرغ عیسی بیواز الحفاش یراسه

چجموئی - چرمین بندبائی جبرمان

چینا - سچیدن مشروندن لالتقلاد و شوک

چنجا - انتخاب زدن و برگزیدن و برچیدن

الاختیار الانتخاب یوز تلمک و زند و ملک اصطفا

چنجا - نخود و الحمصه نخود

چنجا هوا - برچیده برگزیده النقا و تیرسنه

نکایوسی

چنار - الصنار چنار الدلبه چنار اغاجی

چنبا کا پهل - فاغر

چنبر قولانی - کیماک رکه یوک و زرنندن

چنبیلی - الیاسمین گوزیل قوخلو برچکدرو

صارو و کوک چکلوسی دخی اولور

چنپا - فاغر و فاغره و فاغیه

چنچنی - کریم معا

چندا - دائره کشیدن ساختن

چندرئی - باند بهو گلبنده

چندن - الصندل براغا جدر خوش قوخلو

چندبا - شپره چشم لاجهر الاغش طار گوزلو

و گوزری گوندز گوزین

چندال - فرومایه گرویی که گوشت خوک فرو

و کلال شراب فروشد

چندول - چکاوک و چکاوه و چکا و القبه

طور غائی طویغا ر قوش

چنقراق - در کلاه رنگه بندی گونگرو

چنگک - سوزش اعضا و سوزاک لالتذاع

یانق الحرقه یا نق گونک گوندر رمه چبانی

چنگاری - آتشیزه اغار یلفته خدره الحشّه خدره

خدرک الشراة او د قعلی غلی غلی هم و چتریق و آتش قوزی

و آتش گوزی

چنگانه - نام قومی که قبط باشد

چنگانه لر - میموناز و میمون را بترکی شای نینا

چنگالی - و پوغاچه و کوزله میده نان انگشتو

چنگاهونا - تند بست شدن البر خسته اولور

چنگل - چاه یوز باشد

چنگهاڑ - صغباغ تر غند غواصیحه حقیمره

چنگهاڑ - آواز نیل

چن لینا - گزیدن الاختیار اورند ملک

چنه - چانه اسفل که کاچه باشد

چنی کی دال - لپه

چوالیه - سبد کوچک بیدسته تریان معنانه

چو غدن اورلمش بصی سید و کلاتیر کلاز

چوالیه بزرگ باشد چپین گبی

چوبا - میج آهینین کوچک السماریکسری

چوبندی باند هنا - نعل بستن زدن النعل

طوا ایا غنه ایتد کمری بصی تیمور

چو میوان - دین

چوبوغ - شوشه معناسنه

چوپان - راعی معناسنه

چوپان دکنی - عصی راعی بحشحات معنا

که سنج مرزور

چوپان قانعیدان - و دهر تیکنی جسمی خاکن

چوپایا - چهار پایه و چار و اچار و ایه و

النعم طوار

چوبائی - بادیکنه از جهات مختلفه وزد

چوبدار - چوبکی بترکی قونقطار سرهنگ

ریکا و ریکیان تیرک صوباشی و نیساقی

و قوسلق نفراتنه دینور و او طه باشی

چوپر - گونه از گوزن

چوپڑ - خط قمار بر زمین که سه پره باشد

چوپک شان - نباتی است که گلیم شوی گویند

چوب نقاره - کجک گزه گزه طاول نقاره

چاله حق طره

چوت - کس زن آوکل الفج آم

چوتره - ویاتیق چهار گل و صراحی کوا از معنا

چوتر - سرین اگر کوئسته است العجبر صغری و کل

چوتر و کل جلتنا - غریدن کوت او ستنه

سور و نه رک بور و یک کو ترم و چو چکر گبه

چوٹ - کوب گوشت زور آیدله طو قشمتی

ویان باشی گلک

چوٹ کرنا - حمله کردن و ضرب ساندین

الطو حمله ایتمک

چوٹی - عطف الجسد قویه جتی سماج

چوٹی - پو بیلا کلیل کپز

چوٹی - سرکوه و شیخ و پینی کوه سبک انقا طاع

باشی قننه گبی

چوٹی - زیانه ترار و شب در تازیانه العذبه

برسنه نک و حی غدیه السوط ترار و دلی و تو

دلی و آتش یالکی معناسنه و غدیه اللسان غدیه

المیزان معناسنه

چوچلا - ناز افنج ناز و شیوه

چوچی - پستان چو اندی انجک رک و عو ترک

چوچوق لالاری - آنکه خود را بصورت شتر سازد

شترک گبی

چو در - دو دانه کن مکر در یک خلاف باشد و گویند

چوده - چهارده و گوشتش را ربه عشره و دت

و خار یعنی بدر

چو دهمین رات - شب چهاردهم که اول

دوات گونک گجه سیدر

چودهری - ده کیا العریف رئیس فلاخان

چور - در ذکره بر و تحب دزد شبر صوفات آنها

و امیل دزد و ایل اللص او غری

چور - ریزه ریزه الرضا ض الفئات پاره پاره

چوراق - زمین شوهر که از دور آب نمایند

چوراننا - دزدیدن السرق و غریقی ایتمک

چورچوب - وز بیل و سپورندی خاشاک و

خرو و انبار معناسه بنده سی کچرا
 چورک وتی - حبه السودا رشونیزگی
 چورمه کبابی - کباب بریان گردنج گی
 چورتی - و قنال گرداب در دوروز بونجه
 چور و کسه بانی - دره اوتی طیعون معناسه
 که زو فراد بر دووا تخمدر
 چوری - ملسر ان المذبه یلیپازه
 چوری ست دیکهنا - در ویده نگاه کردن و
 افگندن
 چوریک مال - مال دزدی التبه عقبه الدقیری
 چوروا - فراخ چیز پهن و پهن و پنج العریض
 یصی و انیلونسه
 چورانا - پهن کردن چیز التوسج لیک لیک
 چورائی - فراخی و پهنائی هسته لیک بولوق
 چوروی - دست بنجیل السوار بزرگ
 چوروی ناک شنججینی
 چوزمق - و آچق کشاد بے
 چوزه - چوبه الفخ قوشیا و رسی طاوق
 چوسنا - مکیدن و مزیدن چوشید الحص
 صورمق
 چوخاج - و گونی جایکه همیشه قناب بتابد
 و قیزی جایکه قناب آنجا زرب بتوگی
 چوغان - آستان
 چوق بسیار
 چوقال - و کسیمه و یا نج برستوان چوقا رنیز

چوقه نکی - واسکی تقیم گیج باستان ویربا
 چوقه - بانات سقراق گی
 چوک - بزه الخطایا حلق و یا کلوق
 چوک - چار و السوق بازار یری و چار شو
 چوک - بیباک طرار و لوند معناسه سرامکار
 چوکا - دندان پیشین بارتنگاه
 چوکا - سرخ پائی و تروشه و ترشه الحاض
 قوز قو لغی خطی رالا به ده گویند
 چوکرک - شتر خوا بانیدن
 چوکرکی - گنبد پرتاو معناسه
 چوکرکی پهرنا - گنبدی کردن و گنبد زدن
 الضبر صحرامق و آلمق پرتاو ایتک
 چوگنا - هوشیار و بیدار و با خبر یقظا و یقظ
 چوگلک - مانی پشت تالوان خربشه معناسه
 چوگلک - جنرات شیر و نمک بخینه که لشکبانش
 چوکوب - قلان تلوه چهره کره جانیاو الاچیت
 لائی گی
 چوکوت - چوب فرو و فرو دین آستانه
 و کرار و بالاین کرار و کوارا و کرا و اجسته
 و عرض آستانه راپلنگ میان دلا سلفه قیونک
 الست ایشلی
 چوکوت بازو - دریواسم چارچوب کلتان و
 کوادمانی چوچو هوی و قوسور که سی ختی که
 پایی طرفنا ولور
 چوکی - نگهبان الحارست صاقلق

چو کی - زیر گاه و صندلی لکری اسکی

چو کی - تخت کو چکال سر تخت

چو کینا - کشکینا

چو کیدار - پاسدار پاسبان کشکدار الحرس صعلکی

کوشکی و کچکچی و وار دہ جی حارس اللیل ہے

چو کی دینا - نگہبانی کردن پاسداشتن الکلا

چو گان - الحجن الصولجان چو گان

چول - پاشنه درو پائی و تری صحرا گویند

چول - و بلاسن کہ آندن جوال و کبہ و آبہ یا چ

چو لاق - شل کہ بوت و پایش از کارماندہ باشد

چو لائی - سخن مرد سخن مرز چوپان و کنکی معنی

چو لتار - کفک

چو لوق قوشی - پرندہ اہیت بمقدار سرخ و ک

چو لک یا ننی و چو لک بی تی دیگی بکراں و لکری

چو لوق آدم - چنگلوک گبی شل

چو لوق چو جوق - وادغلان او شاق بچگان

خرد زاق و زریق گبی

چو لہا - ویکدان و دیک پادیزندان لاثقیۃ

او چاق او چاغ

چو ما - لاج القبلة او پیش

چو ماق - دندا چلیک گلی چالیش گے

چو منا - بوسہ زدن و بوسہ گرفتن و خوردن

و بوسیدن و کندن چیدن دزدیدن بچیدن

برافشاندن ریختن افگندن زدن نہادن کردن

خوردن ادن لبوس و پک

چو میخا کرنا - چار میخ التعذیب باربعۃ اوتاد

و التعذیب بالاوتاد کرکی معناسنہ

چو نا - آہک الکس کج النورۃ خرمہ نورہ دیگر

است و کلس دیگر

چو نج - ٹول گپ تنگ کلفت کلمۃ المنقار قوش

بورنی

چو نج مارنا - منقار زدن النسر طوغان بورنی

ایدات دینک نفر گبی

چو نکنا - از خواب جستن التعار و از دن او نطق

چو ہا - موش و موشن شتی کلاموشن باشد

مرزہ مادہ موشن مادہ آن مرزن الفار صجان

چو ی - بچکہ در چوبارہ کشیدہ ہند فہانہ گبی

چو یت پیراخی - وسمہ برگ گبی برگ نیل گے

چو یت صقندی - عصا رہ نیل سدوس گبی

چو یرک - گردانیدن غلطیدن

چو یقہ - ویو مری صوپہ چاق گبی چوب گنہ

و مدور

چہ - شبنم باشد

چہ شش الستہ التی و شش روزیکہ خدائے

تعالی دران خلق عالم فرمودہ بفارسی آرا گاہ بارط

کاہنبار ہا ہر روز رانامی دارند مید یوزم -

مید یوسہ پیتی سہیم یا تہیم مید یا ریم سہیم تہیم

چہ آواز بن موسیقی کی - نوروز ماہ سلک کو

شہناز گردانیہ

چہا پا - کالبے کالبہ و چاہہ القالب سہمہ

چهماپا - مهر خرم و مهر انبار الروم شول بازیدو
تخته پاره سنه دیر که انکه آر په و بغدادی چا جلیز

مهر ایدر

چهماپه کریم والا - چا په گر

چهماپنا - بقالبه آوردن و کشیدن زدن

بسمه تمک

چهماتا - سینه کشاده و سینه باز و بر کالبد کس

چهماتی - سینه کوس و مجازا پستان بٹیا اللبنا

گوس

چهماتی سے لگانا - در بر گرفتن المعافقه و تشبیه

چهماتا - پیراستن بزه مک طونا منق آراست

چهماج - سکوینچشانه یا وادون

چهماپه - دوغ و دوغ ماست الخیض آریا

چهارا - خرم و نیم خام را خوره خرمالهر خرمال

چهار چیدیل - دواله

چهاگل - انچه گلین باشد کوازه کوازه یا تیغ

و چو تره معناسه و انچه از پوست بود مشکوله و

مشکیزه و مشکچه و مشکچه مشاره و جعل المطهرة مطره

چهمال - پوست درخت بر یک خرمالها اغلاج

قابی

چهمالا - تناول خجوله آبله النفط قبار حق و آبله

بخار که برب پدید آید بغارسی تنخال و تنخاله

العقبول و حق

چهمال پڑنا - آبله زدن کردن دمیدن

النفط ال قمرق

چهمالیا - فلک بیماری کی

چهانئن - افشاندن النقایه چو رچوب

چهماتا - غربال کردن و پرویز کردن

و پختن النخل اول له مک

چهماتا - در پارچه پاودن الترویق صافی

وسوزمک

چهماون - سایه الظل گولکه

چهمپ - آرایش و تظلیع التزیین بزه پیش و بزه

چهمپ - منجلباب بارگین البالوغه ممود و کجاست

چهمپرا - آوند شاخ گز بسد کلاتیر معناسه

چهمپری - تفت تریان و ترینان تیز معناسه

چهمپانا - پوشیدن و پنهان کردن نهفتن

آبشتن الکتم کیز مک با صرمق و با صدمق

چهمپانکسی چیز کاکسی چیزین - در کاسه نیم

کاسه دشتن

چهمپاها - پوشیده و پنهان و کتم کیز نمیش

چهمپارکنا - آبشتن السراوتر مک کز لنک

چهمپشی - سبوح ریزه دُر و ک دُر و ک یوقه

وانچه او طون معناسه

چهمپشی - فروزین و افروزین الضمیم اول

اواغی طومرق معناسه

چهمپ - سقنی و علفنی رشت نین و رز و رز

قولوبه و آلا حق

چهمپ کامکان - تواره کازه قولوبه هوع و کولونه

چهمپک نکنا - پنهان بیرون شدن کز لنوب

کچک معنائنه

چیمیکلی - چلباسه و کرش و کرش و کرش
و کر باشو و کرش و کرش و کرش و کرش و
بترکی کلمه کساک لوزغه کلر

چیمت - طرف پائین ریج و آشیان و
آشیان بترکی شید السقف او اور توسی
طرف بالاراطام و طرف اندرون را بترکی
تاوان گویند

چیمت - طرف بالا بام آریتا اسطخ او و طی طام
چیمتا - کوتار اسباب اول چارشو و صوقان
و محله که باشلر اوزرینه او تنک و له

چیمتا - لانه و انلبین خانه و شان موم و شان
عسل الخیه تیری بال ایلیکی رتوان آرمی قوان
چیمتا مکیتون کا آغال گے

چیمتا مکیتونکا - کوچ معنائنه آغال گے
چیمت پاشنا - سقف کردن بام خانه کل و چو
النفیق اوک و متن اوک

چیمت چونا - چکیدن سقف خانه از باران
ژو هیدن و ژو و اوکف او طامامق

چیمتر - پتر بازدن و بر سرزدن و نهان
و کشیدن و در کشیدن المظله کو لکه لک
چیمتری - آده و پیواز و پد و از کنده معنائنه
چیمتری - آفتاب گیره المظله کو لکه لک کو لک

پریمه گبی

چیمشانا - رها میدن و رها نیدن الخلاص و تملق

چیمشانا - فرو ریختن الانشارط علق و صلیق
چیمشانا - درهم ریختن انشارط غمق و صلیق
چیمشانا - رسیدن انجا خلاص و لوق و تملق
چیمشی کا کمانا - زاج سور و زاج سور اخرسته

او غلان طوغونده اند کلری طحام
چیمشی - فرصت از کار کردن الفراغ و تملق
پایه دست معنائنه

چیمجا - باران گیر و باران گریز طره بام
و طره دالان و طره ایوان لکنه صوندن و صلیق
چیمجا - سخت سنج بترکی قیاب قول بعربی اخر قانز
چیمجلاند - زهت اسبک اغرات چیک انگ
و پالنگ تقوسی

چیمهورا - لکزه سبک سبکسار و سبکسار
لواو تر ترگا یغده و ایغده المزلع البذر و طبعی
و شلفه و سفیه و فلاش و لی شاق

چیمچوندن - موش کور و موشک کور و نکشت
برک کلا کوش المخلده کو سبک
چیمچوندن - موشک آتش بازی

چیمچوندن چیمچورنا - آتش دادن موشک و اگر کردن
و دوانیدن و انداختن و سردادن

چیمچه - آواز بلبل الصغیر السبح قومی قوشک از
چیمشانا - شوکیدن الصغیر صلیق و برک تعلل و از
چیمرا - روی بنشخت الوجه یوز قلیق

چیمرا - دشنه الساطور صاطر
چیمرا - ساچمه

چهره رقی - نام زن دانگ یونی
چهری - کار در یک کمر لک قلمه اشل اسکین یچی

بچاق معانسه

چهره یوزلق - و تغیر اولق قرت معانسه
چهرانا - از بند رها نیدن کسی را التینیة خلاص

ونجات دیرک

چهرانا - بر طرف کردن کسی را از خدمت العزل
آیزمق و سکر تک

چهرکنا - آب پاشیدن زدن شبیختن شینختن
الرش صوصا چیق و سیریک

چهرکنا - چیز خشک را بر انگشت گرفته بر چیز
پاشیدن الذر آیزمق الذر تخوم صاچوق بریک

چهرکنا - رم کردن و رم خوردن الوحش
قاچوق و اورمک

چهرنا - کویتن الدق خرمن و مک

چهره - اسنار و اسنحه تیت و صورت قلیق

چهره را - چوبینه لمشیق انچه اوزون

چهری مارنا - بکار دزدن الوجود بچا غله

چهری - چوب سیاست و چوب تعلیم و

المتیخه طویقه

چهرکاچیک - بدست از شراب اگر باشد

گلست و مست طافع و مست سرشار و مست

مست مستان و مست گزاره اسکران سرخو

چهرک جاننا - خوب سیر شدن از طعام و شراب

الامتلا رطلو اولق

چهرک - گردون العرابه ارا به

چهرل بل - فن و فیریلخند عکامق

چهرلک - زغند شلک زغند الوشب صچرامق

چهرک - پوست اسفال و سفال قشر پیست

سفال قشر بادام و گردگان ناسپال فشرانا قشر

القرف الحیا نه نه تک قابی

چهرکلتا هوا - لبریز و سرشار الداهق الممتله

سرباش و اوج و شارصود و کلک معانسه و

دوداق و دواغ و طولش اولان

چهرکنا - اندک بول انداختن قورقودن اراده

ایشامک

چهرکوری - کزدمه

چهرلا - کچه بیک استخوان با هفتیه قاشی و لیان

چهرلا - لای و تش چیمله و شلک لوجل سیولوق

بالج طین قریق بهندی گارالر و غمه صولوباق

و چورق و حل گبی بهندی کچر

چهرلا بهنتا - کچه در انگشت کردن

چهرلا چیتول - کچه بازی انگشت بازی و کچه باز

صفت و کچه گل کردن و رو کردن ظاهر و فاش

شدن آن و راز نیز

چهرکنی - پروین و غر وین و تخنه و گریال و

الغریال قابور و آن فراخ چشم باشد از آن بزرگ

راکوز رو باریک سوراخ را الک خوانند

چہونا - پالو نہ شراب و در دیزان المنطیہ سوز
چہنال - زنجاک روپی و جلیج ششی بگند و
کنخال و غرقہ رانیہ اور و سپو

چہنگا - شش انشتی

چہنگانا - در عطسہ آوردن العطیش اقسر مق
چہنگلیا - کالج و کالج و انشت کو چک کلک
و کلچک بتر کی جقداق انخص کو چک پرمق

چہونسا - رہائی یافتن رستن و رہیدن یکہ
انجا خلاص و ملق قوتلوق صالمہ و صالیویر نہ
چہونسا - رہا شدن گرو الانفاکال یر ملق

چہونما - خرد و کوچک و کتس الصغیر کو چک
چہونما تالاب - فرغ کو چک تول و ارق
چہونما تکیہ - بالمش کو چک پاتکیہ نچہ زیر پا گزارند

الحسانہ کو چک یر صدق
چہونما گاون کم آباد - کور و کلا تہ
چہونما گہر - کلبہ کو چک و طہ

چہونما - رہا کردن و واکردن ہشتن بلیدن
گزاشتن نسیدن ہشتن نہشتن مانید و مانیدن
تبایدن التحلیہ خلاص ایتامک

چہونما - از کسی بریدن قلمتہ قطع اید شک
چہونما - گزاشتن ستور برائی چریدن السرج
الارسال او تلامغہ صالیویر مق

چہونما - گزاشتن ز وجہ التطلیق طلاق دیگر
چہونما - گزاشتن دست کسی از دست خود بترکو
برا تمق و قومق

چہونما - سردادن و سر کردن نطک تمق مستان

چہوگرا - بچہ سادہ رولام و حقا السربالیک نزلو
چہونما - پودن پسودہ دست مالیدہ پسو وین
السربالیش مق لکی

چہونچی - ماشورہ اعصبہ قاشن پارہ ہی و
چہونوی مٹی - گل سفید کہ بدان دیوار رازنگ
کنسد

چہیا - کخ ققہ و ققہ ققہ بتر کی
چہپ - بہک سفید سرچپ
چہجانا - شکافتہ شدن سوراخ سوزن و غیرہ

الانخرام یار مق
چہچیرا - نوس و چندرہ
چہچمی - چاہہ گرو چاہہ چوب نقش کردن کی

بسمہ جی و بصمہ جی
چہید - سوراخ و سوراخ فج و کون را سولہ
الثقبہ دلمک

چہیرنا - از جابر آوردن قند مق
چہیرنا - نغمہ آغاز کردن پردہ ساز کردن و
حرکت دادن او تار را زخمہ بر تار زدن چالمق

و بستہ او قوق و طرب و غنی ایلمک او شامق
نواختن گبی
چہیلا ہوا - بختہ المقشر تابعی جیقش و درسی طوش

ویوزلمش
چہیلن - تراشہ و خراشہ انخاشہ یونقہ تلاش

ویونتی وقازنتی

چیمینا - پوست باز کردن از چیزی اسحق بوق
چیمینا - خراشیدن چیزی از چیزی زدن
اسخواراله ایتمک

چیمینا - تراشیدن چوب بخراغاج یونق
چیمینا چیمینی کش کشان کش کشان مجاذبه
ایلی ییمس برسنه یا شوب چشتمک
چیمینت - چکله و چکله و افشاندگی گل سرشک

القطره طامه و سرپندی
چیمینا پزنا - اندک بار باران اشیش
صوصا چلق و صلیق

چیمینا دینا - دم دادن التماس
چیمینا دینا - سر کردن التماس باک ایتمک
و دو لکک

چیمینک - ستوسه ستوسه ستوسه تیری تو شکرو
العطسه العطاس آغسریق

چیمینکا - استوسه کردن عطسه زدن دادن
و برآمدن عطس قسریق

چیمینکا - آونک رتیه ترکیه هونک یرلر سجم
و قنب که آندن هونک صارلر دهانه کرده گرو
اوز رتیه چاشیر سرلر و اورو و باولی آتارلر
چیمین لینا - بزور گرفتن چیزی در ر بودن

المسلب الاستلاب قالمق
چیمینی - آژینه و آسما زنه و آس آژن آس
افزون المنقر المصول ویشکی

چیمان - خم تر سندی النواة چکر دک

چیمیا فوجیا نو کرنا - چاویدن سرچه لک چا
چا وایدوب چیم شلمری معناسنه و مطلق سس
و شماطه و جلق ایتمک معناسنه

چیمیر - خم چشم کخ الرمص جوق
چیت - هوش ال درایه الادراک تشک و کلق
بلک و تمیز

چیت - اسفندارند
چیتا - یوزا الخمره قیلانک ششی
چیتهار - لته و پاره رگویی رگورگور
چیتلق - اورمان بیشگی

چیمیر می - کنه تاز و گاوک لقا دکنه بیو چک
نوعنه صاقرغه دیرلر
چیمیک - خرد دانه دارا سرخ و سرخچه و سرخه

و سرخه گویند شرک الجدری قبا جوق مرصه
و چیم حتمی

چیمیک و - ابله رو پر زده روی فهو جدر
چیمیکو کیسه

چیمج - فریاد الفجیح چاغوش و حیرمه چاغوش
چیمنا - حیرمق چاغوش فریاد ایتمک
چیمیر - پوق چکر دی آیر تننه حق بر خدر گویند
چیمرا و تارنا و شیرگی بر لاقصنا ضجارت لقم

چیمیرنا - شکافتن و پاره کردن و جامه دیدن
کافتن کفاییدن ترکا نیدن اشق الخرق یا رقیق
ویر تمق

چیره - دخترى و دختره العذرة قزلق حالتى

چیره - شاره صارق معنانه

چیره بند - آنکه دستا چیره بر سر بندد

چیره بند - دوشیزه البكر اگور مدن قیزوز

اوغلان قز

چیز - پرموتنه مننه معنانه

چیزه چیز بدنا - گمولى التعلیض عوض یریک

چیخ - حقی معنانه که پرده معروف است

چیغدی - و شماطه خوش و اختلال

چیقیرق واور که چرخه رشته رسیدن چنگبى

چیقیرقین ایکی - دولا ب ایکی و دوک معنانه

چیقق - برآمدن

چیقمه چیشیر - و فکیر تحریرى صورت پروازى

چیقن - طعامیکه بعض سفله از ضیافه ها خود

بر داشته در خانه آرنذر لگبى

چیقى - طعامیکه در سیر همراه برند پذیره گبى

دستار خوان گبى و طلق طعامیکه همراه بردارند

چیگ - خام زهبت گبى

چیگ تریاق - و کومرن دوه لکى شجره رستم که

زراوند باشد

چیگنک - گرد برآور دن محو و نابود ایلک

وپایه مال یتک

چیل آت - اسپ دو موی سفید و سرخ

ورهم آینه که چال خرو ز نیز گویند چال معنانه

چیلین قوشى - زغن

چیل - زغن و خات و کید و نو شکیر و موخوار و

غلیون و غلیواز و غلیواج و خاد و غلیکایى بترکى

سار الحدا و دویخ قوشن حلیق قوشى

چیل اسپید و بند العید قول

چین - آرام و آسایش و آسودگی الراحة و کلماک

چین - شکن و شکن پشانی را نیمه دارده ویرا

الغضن یریک بولکلکى و بوشق و بولظم

چین چین - چا و چا و اسقنه صغر حق قوشى

چا غروب اوتک

چین صبل بول کلک - شکیر کردن ایوا و معنانه

چینکل - ساقک چوپنه و کوچک پارچه لرینه

ده دینور کانا معنانه و چرتک نیز کونیند باشک

چینک - خائیدن

چینه - دانه مرغان بیاری و گونه از غله که

مرغان را دهند شو شوالدن تار و

چینی - شکر السكر شکر

چینی - منسوب بچین کانه خصوصاً چینی مهر نرسه

که چین مملکت دن منسوب لور

چیمولی - تافته الاستبرق براق ایو طللس

چیمونى - مور و مورچه کوچک ان خاول

الغل قارنج

چیمونتا - مور سواری الحروف اوز و لیا فکون

باب حامى حلى

حاجت - آيقت و ايقت و لکنه و خواش

وایا بایست وایه الحاجه احتیاج

حاجت چاہنا کسی سے۔ اینفت لاسدعا
برکمنہ بر حاجت استمک برسنہ استد عالمک
حاجیلریولی۔ کہکشان

حادث۔ نوشو ونوہ ونوہ و نوہ و نوہ و نوہ و نوہ
الحادث اولدق سنہ اولدق دیکت اولدق
صکرہ دن اولمش سنہ

تخاسد۔ ناتوان بین الحیدر برکمنہ نک نعتیک
زوالن تمنی ایتک فہو حسود

حاشا۔ بنیز الحاش قلب حاشا اللہ علید
حاشلنمش قوزی۔ کوسفند مدر و غن یان
کرده رود معناسه

حاصل۔ خنج الوجو د بولمق

حاصل کرنا۔ توختن ورزہ الغبار بایلق
حاصل ہونا آرزو کا۔ آرزو شکستن مراد بولمق
حاصل ہونا چیزی ہوی مراد کا۔ گیر و گزلی
مرا می بولمق معناسه

حاضر جواب۔ کیسک بی تامل جواب دہد
حاضر ضامن۔ کفالت کردن حاضر کردن
کسی الکفل او خنامق و یونہ کفیل بولمق
حاضر ضامن۔ کفیل حاضر کردن کسے
الزعیم کفیل

حاضر کرنا۔ چیزی را حاضر کردن الاحضاً
حاضر ایلک

حاضر کرنا۔ میا کر دن چیزے الاحضار حاضر بولمق

حاضری لینا۔ سون و سان

حاضر لمق۔ میا کردن

حاطہ۔ آغیل وماندرہ

حافظ۔ بادگان الحافظ صغلا یچی

حافظہ۔ و ستوم التذکر الملق

حاکم۔ داویر الحکم حاکم اولان

حاکم بایاست۔ کسرباک کنا رنگ شہر کیا

حالی۔ جاویر کئونہ الحال ایش کوچ

حالی پونچنا اور التفات کرنا۔ پتھر التفات اکلمک

حالی تباہ میں گرفتار ہونا۔ بروز دیگر نشدن

وبروز فلا فی نشتن الغتون بری بری اردنجر

معنہ ووشمک

حالی لانا۔ وجد کردن حال کردن و سماع

کردن السماع چانغیل جمعیت ایتک

حاملہ۔ آبستن اسحامل یو کلو

حائض۔ وشتان حائض معناسه

حجاب۔ فرا سیاب بحجاب صویوزندہ و لان

جباری۔ تودرہ ابرہ و مہورہ چرز الجبار

طوی قوشش توقد می معناسه

تجسس۔ بند الجسس طومق

تحتی۔ بارش تابہندی ہاتک بغاری فاید

وگین و دگ معناسه

تھاوا وحتو۔ بولک سحاق

تحت۔ قندرق ترغیب کی

تحر۔ گوز قبا غندہ و اوجی سوچی تحقیق

حشیه - ایکی آوج طلوسی ملوکفین معناسه
 حج - زیارت ایتمک و قصد ایتمک حج الکعبه قصد
 حجاب - در فارسی شرم باشد احوار و نامق
 پرده اهریمنی حجاب طائی و نفوس شریره
 انسانی وان را پرده مکدر نیز خوانند
 حجام - سر تراش گز آتاکو تا کمر و تونکو
 احلاق بربر
 حجت - آوند نخست چک گردا حجت دلیل بر
 حجره - یاخته کرده او طه معناسه
 حجره النور - جوهری مرتیشائی بفارسی
 حجه - گردن کجانه انواع شیا بل و تخمک فرین
 گویا وینه دیر لر بیت العروس گبی
 حده - شومنه و زنی خجور پردن اسد غایت
 حده سه برهنه - بست شکستن فوارک شدن
 تجاوز حد و کچک
 حده - آله زرگران و زرکش گران شانیناز
 حدیث - بفارسی سمر و الحدیث سوز
 حرارت - ورو گرمی و هم حرکت غلبه شوق
 کج کج قرغخلق معناسه گرا از حرارت زنان
 نوزاینده احرار اسیلک
 حرارت بخارکی - قز درم چش گبی
 حراست - نگهداشتن و پاس و پاساد
 احراسته صاقلق
 حرام - کول احرام ضد احلال
 حرام مغز - سبیل النخاع بون لکی ایچنده کی

آق ایملک که مردار ایملک یرلر و ماغه واروق
 اولاشتر
 حرام زاده - زنا زاده و تخم حرام جامن
 و داغول و داغول خشک فغا فغا خشک
 و خشک مول النفل فاسد النسب و یسیر و یسیر
 حرام زاده - بد ذات فتنه انگیز الشرا یرام لوق
 حرام کمال - مال حرام اسحت حرام مال
 حرب طوتان - ویرجانی باشد ارم و معناسه
 حرص - آرزو آرمند شدن کاد الشرة طلع
 حریص و لوق
 حرن - وات الحروف حروف تینجیک برسی
 حرفه - پیشه و کار و شول و زره الحرفه اصناف
 حرفه کرنوالا - پیشه کار الصناعات حرفه فیه صنایع
 حرکات زنان - غریبه النج ناز و شیوه
 حرکت - جنبش و یازش کمر که برنگ
 حرکت کرنا - نویدن و تلاوت باشد لا به ترا
 دیرنگ
 حرم اغاسی - و خادم اغاخواجه سرا
 دشر اکام معناسه
 تحریر - بر بون و بر بون و بر بون بکنی الحرفه
 شول ثوبه دیر که ارشی وارغاجی ابریشم اوله
 تحریره - الحسوة طعمات تینجمن و قیق
 حریص - در دار غنده و رنج
 حریص مباشرت - جانشگر جماعه حریص و
 و توقانی شدید اولان

علی شفا الو - شفا لوار دی اسمیدر که تو بسز
و آبدار و لذیذ و لور لور و بلو چین معناسه

حماض - چندی چو کا بغاری شیشه کماض
بر او تدر قیزل چکی و عند البعض کردلوقی دیر
حماقت - چلی غلیو حماقت

حمال - بارکش و گران پشت احوال یو کلک
حمال مبالغه

حمال صری - بوٹ حمال خرپشته گی
حمام - گرما به و گرما بان و گرما وان کدوخ حمام
مشهور موضع

حماطل - قلا ده کردن که از نه بغل گذارند
الوشاح اینگونه طوقش بز و یا ادریم که جواهره
مرضع ایدوب عورتگر بونیده قوتی آلتنده
بغلر حمال باغی گی

حمایت - هو برو و هو به و سایه احمالت حفظ
ایتمک دفع ایتمک

حمایت کرنا - اندسیدن حمایت حمایت
حمد خدائی عزوجل - آفتدستا افسدست احمد
او کمک

حمد و شکر - سپاس الحمد و الشکر ثنا و جہ تعظیم
بر کیمسی مدح و ثنا ایتمک

حمکه - کو به چالش صواش و هجوم معنیه
حمکه کرنا - چالش آوردن و آورد دیدن
دو گوشمک صواش

حن - تضرع ایتمک ایکلانک این گی و اسرک

ترحم گی حنیانیه حنیان و حن علیه تحنن ترحم
خنظل کنسبت لبس و کبسته و بنور قارغ و دلی

حوادث - پتیار و پتیاره الداهیه البلاء
حواری - و مغربی طائفه لشکر از عرب که بدر

امرا خدمت کنند سیمبر اسوار و خلا برگی
حوالات - نواخانه زندان و بندی خانه

السبحن حبس زندان
حوالج - گرگلو

حوالج - ویک افزا که بهارات و جواهرات
اصلاح طعام ایچون نخیره یه قونیور

حور - زن سخت سفید و سخت سیاه چشم کورا
گوزنک غی و قره سی شد تله آق و قره اولانک

حوصله - شکانک و چین دانه و زرا غروژا
گوزانک حوصله قور صق

حوض - آبدان بر که او شال فانه الحوض
حوض پانی سے بهرنا - لب گردان کردن

حوض الماء - الحوض حوضه صودن طولد یک
حوض کاغذ بنانیکا - تنور

حوکره - پاره زمین که شست دارد و اگر در آن
بقول باشد یا جوبات اولک گویند کرته گی

حوی - صحن خانه او او گی
حیا - آزر م و بنوند و شرم احیا و امانق

حیات - زی سیاب احیاء دیر یک
خیمه دو - قزاق ره افتادن و ژوباد و کوچ گی

حیران - اندر و اخیر خیر کایده و خیره و

کاکبوی خلاوه دنک کلا کیوه و سراسیمه دنک
و دینک شیب و تیب و خلاوه بامی اکیه
سرگردانق و دنک بالق و سسه و دنک و دنک
دولون اکا ز تخیر کیسه

خیران هونا - باژ ویدن شاشمق شاشمق
و سرگردان و ملق

حیض - دشتان شدن زن قان آفاق
سیلان دم معناسنه

حیض کالته - شکله شکله اغریسته بزپاره سی که
آنو که عورت حیض قانن سیر

حیض الی - دشتان

حیف - کیف

حیقمق - و چاغرمق فریاد یا یک اثر اراک
حیقمه - و چاغرمه آوازه و نعره

حیلکه - ترتب اخیله صورت او غریبی و دنک و سیه
حیدر و مکرسته کوئی چیز جاهل کرنا - و اکشیدن
حیوان - جاندار و چم و چانه حیوان فی دوح

باب خامی مجره

خاتم چکی - خطمی باشد

خاتم بندی - و خاتم کاری بر چین بر صحن کاری
المنضیع بزمک

خاوم - زرا و آئینه دار اندر دمه قولتی الخاوم
خارشش - گر اجرب و یوز

خا خام - معلم جهودان را گویند شمشه گی
خار خار صومق - از تشنگی پی در پی نفس کشیدن
شمانیدگی

خارل خالل باده یکم - بی فاصله روزی
یا شبی همیشه شراب خوردن ابریا چشمه خضر کردن
خارلدی - خروشن و غوغا

خاسگی - شرر و پسندیده انخاصه هر شنه
مختل و ملق

خاص مخصوص - ویژه و بزرگان خاصان
ویرش تقدس تقدیس و تا آن مخصوص مختل
خاصه - برابر خرجی اندکی کشیک

خاصه - طعام خاص امرا

خاصیت - گویش گزیننه گزینی خاصیت طبیعی
را مونه انحصیص خاصه

خاطر - یاد و خاطر از او لور که قلب مراد او لور
خاطر خواه - و خاطر پزیر و خاطر پسند الی غیبه
مرغوب نسنه

خاک - و و چاک الی تراب طبراق

خاکا - انگاره و بیرنگ کرده مسوده معناسنه
خاک توده - و آماج و آماجگاه و آماج خانه

المدف بوطه و بطله

خاک چمانی والا - خاک شور و خاک نیز و خاک
خاکروب - جاروب زن و در بندی پاک

کن ادب خانه که جلاد جلاد بشد پاکا بهر و وارش
باری حلال خوراک ناس پیوتی

خاکشور - آنچه گازران بکار برزند بپندی ریبه
خاکشی و خاکزی و فشرک بذر انجم و بذر انجم قره
حسن اوقی و قوشل تکی
خاکیند - و خایه ریز و خایه گینه العجیه خانه قایم
تخال - رنگ تخال بک

خالچه - بچاق و باله تمام پائے آدمی
از انگشت تا بن ران باشد شاخ کمی
خالص - سره و خام مشا و ویژه ترا ویشک
ورز خالص راده دمی و دمه دمی و زرش
سری و زری کامل عیار و زری جعفری انحصار
پرنسنگ گزیده سی و او تو لمسی
خاطه - و کسمک چوبیکه در گردن بند میکنند
تا نتواند چا وید ساجورگی

خالو - برادر مادر و کاکو اخا لوانا قرنداشی
ترکی طائی دیر لر و او زقرنداش
خالی - تهی و ننگ گلاک الصفر پوش
خالی کرنا - پروختن الصفر پوشا لمق
خالی با ته - تهیدست و رست ایلی پوش
خانذان - و تبار دوده و دودمان ابدان
القبیلہ صوی کوچک را بوی گویند
خان - کاروان سراخان و خان خرک منان
خانسان - میرسان و ناظر و ناظر بیوت
خانقاه - سنجستان

خانه ماغ - سراستان احدیقه باغ و بوستان
خانه داری - استگینی و استگین صاحب خانه

قوناق صاجی

خانه کعبه - آبا و الکعبه بیت الحرام
خانه داماد - دامادیکه بخانه اش جاد دهند
خاوند - شوهر
خاوند - خراوند و مالک شوی نیز بترکی بوقه
البلعل

خجث - هر فوت انجث چرکینک نجاست
خجث الحدید و دشخال و دشخال فنجوشن موروثی
خبر - آگاهی یا آمدن آوردن و دشمن دادن
یافتن بودن گویند زنهار و پیام انجبر سوز
خبرجی - و جاسوس برور

خبر خوش - نوید مرده کوکله البشاره و مرگانی
انچه بمرده رسان دهند بترکی مشتق گویند
خبر سز چایق - و باصمق و نهج غارت اینک
و سکر دم اینک چاتوب چایق شخون دن زرد
خبر دار کرنا - آذیریدن نوامیدن آگاهیدن
التنبیه او یاند رفق و خبر دیرک

خبر لکانا - بوبردن الاستخبار خبر صورت
خسکه مارنا - شل و کنگ زدن الضرب بالعصا
طیاق او رمق و کو تک چالمق و و کنگ ایله
دو کمک

خخته - خروسمه و خر و سگ انخته و سفت
ایده جک یه ختان دیر لر لرک
و عورت کرک

تجالت - شوره رنگ نرمنگی آب شدن

خوی خوی انجالتی حیا دین یوزی قزاق
نخل هونا چکیدن انجالتی
نخچر - استر کونیا بغل قاهر

خدا او نهالی - خدا بردارد و از میان بردارد
و خدا از پیش و از پیش چشم بر وارد و خدا جواب
دهد و خدا بمراند و بدوی شلک من قدوس
یعنی الله قالد رسه

خدا پرست - ایزد کشتی پرستنده خدا
خدا سے کام پڑنا - کار بخدا افتادن
خدا سے کوی چیز مانگنا - سیرا خ الله دین استملک
خدا کی قسم - نام خدا سو گند بخدا ایم الله
خدا نخواسته - و خدا نکرده و خدا نپسندد لا یقدر
الله سوسه

خدا صاجی - پر خوان گبی آنکه افسون پری خواند
خدا متگار - آدم بترکی تو بفرجی زاور روار و
رو از انخادم قراوش و قول
خراب کرنا - مخیدن التخریب خرابیتک
خراب کرنیوالا - کمزین

خراب ضائع - نشت ییبات شتار انحراب
خرابی - صفیر خواب نفیر خواب خرخر و خوش
سونا ناک انونک خراخر خراک الخطیط خور لایق
خرج - باج ساو و بهداستانی و هوای
غیر مقرر باشد

خراد - اله چوب بهما کردن
خرادی - خراذ

خر بوزه - و خر بوزه و فروبک خام و کوچک را
کالک سفج و سفج و شفته و گزته خر بوزه پیش رسن
ابطح قادن الحدا بهت خام و ولک

خرج - هزینه خرج در فارسی بجم مال آید
خرج بالائی - خرج بالادستی و بالاخر جی
خر بنده او یونی - خر بازان عربیده و مدیخ
خر جی - خر جین خوال غنچ و پیش و باردان و

گویند اگر و آنچه سبزی دران کرده بر خر با کنند
الخرج بکبه و دغارب و چوال و خورج
خرچی - فرزنا و خرچه

خرخرانا - خر بنیدن حیرت مرق معنانه و نیز در
گلور سیدن جان
خرخرهات - کرش حجت الخطیط خور لایق و

خوردی
خر در مرد - ادوات خانه معنانه و یک
خرده جی - خرده فروش خرزی گبی
خرزه - حجه البقراندر زرا گبی
خرسز - درز منگل گبی

خرسز فزی - لالین دزدان که هر جا خواهند
روشنش کنند فنگ گبی
خرسز لقی - سرقت اند گبی و خرسز لقی دزدین
خرسز تیغی - دزدان تشار گبی تهاگی
خرسز - بجلد و خرخر فرغ فرغ و خرخرین پیرهن

الباقلا سخر اونی
خرق - کسود درشتی با مردم کردن و آنچه بقیام

نپزیرد گو در زخرق یزق ویر تق
 خرقه - خستوانه لباس فقر اثرند پاره خرقه
 اخرقه بزپاره سی
 خرقه - خرقه خرقه شول کیسه کرات رجولیتی
 ایری و قایلین اوله
 خرقه کوش - درمالا رنب طوشان
 خرقه کتی - صدائے گلو در خواب و سرخه
 وغیره خرقه گبی خرقه ی نیز و آواز آب که از
 بالاریزد چاغلدی گویند خرقه گبی
 خرقه قجوغی - خرقه چکنک غلافی در گوزم گبی
 خرقه مالک - سینه ای که از درخت خرقه برآید و
 در افتاب غلات گیر و سخن گبی سیلان و خرقه
 خرقه قاق - باغچه خرقه جنتان معناسنه
 خرقه منی بانیق - خرقه سوخته باشد که سرپایه
 تلف اولوب ضرر و زیان و خرقه شمس
 خرقه سگوزی - انجدان رومی که کاشتم
 رومی و کروین باشد
 خرقه - بدره تیلج و دول بدری کیسه
 بیل و بیل و بیل خرقه عطار خرقه خرقه
 وغیرندان اولان کیسه و طور پ
 خرقه - پاییز و برگ ریزان موسم خرقه
 گوزائی لری
 خرقه - پاییز و برگ ریزان و آن ماه را
 مهرگان نامند الصیف الربیع یازگونی
 خرقه - گنج و گنجینه و خرقه خرقه و نهاندره

و نهانخانه و نوک و نوک خرقه مال قوی
 خرقه گبی
 خرقه گبی - خرقه دار و گنجینه دار و خرقه چ
 گنج و گنجینه خازن معناسنه
 خرقه - آخک دل آسه داس قلیق معناسنه
 خرقه - فروده الدنا و اصله لری و خرقه
 خرقه - دون و گوز و فرو کاس کینه گنگ
 الدنا اصله
 خرقه - سیاح آهین سر نیز که برآه و شمس انداز
 خرقه - و قرقه و قرقه و قرقه
 کاغذ که خشت خشت باشد
 خشتی و آرمی کترنا - مورچه پی زون
 خشت - الیاس و الیس قروق
 خشتکا - خشتکه پلا و بدنه و چلا و البهط یا خرقه
 و طور سرلیا معناسنه و لایه دخی و نور
 خشتک ماغ - دماغ سوخته
 خشتکی - الیس قروق
 خشتکی - برسم اللطخاره و نهانچه بر و اله چپانید
 خشتکی - دست شو
 خشتکی - آواز بینی در انزال خنج گبی
 خشتلق - ابالننا و شلما به صوده خشتلق و شلما
 خشتلق - فاسد شدن ترلوز و خرقه و
 خیار و سار میوه و صلش نیز گویند آخک
 خصومت - جنگ با آردن کردن پیون
 افتادون و شستن و افتاد و افتاد و افتاد

دو گوش و صومش معانسه افندیدن و
افندیدن جنگ غوغا ایلمک معانسه
مخصیه - گنڈ خایه انحصیه خایه و طشاق
تخصاب - رنگ گردن از خنا و وسمه تخصاب
بویه هرندن اولور

تخصاب لگانا - تخصاب بستن زبون نهادن
کردن دادن ساختن تخصب بویامق
بویارنگ بویامق رنگ کردن
خط - نوشته و نامش و سوشه خط کشیده و نام
سمیه خط کشیده و لکیر و خط هم کشا اخطیاری
خط - سبزه تورسته گرد لب البقل صقال تیک
خطا - بزه الخطا صوج

خطاب - مهر خوان
خط بطلان - کشته جزکی معانسه
خط رنگ جلگه دریایین - قلغند فم الاسطار لونغا
خط نکلتا خط دمیدن بر آمدن البقل صقال تیک
خطی - خیر و خاتم چکی
تخت - ایچ اوک

تخت - سیدنجک نسنه
تخت - الاجات
تختا - کزنوسنه ستورگی و بکسر هر سنه نک
اور توسی و پرده سی
تختوت - آواز طور مق و او دسونیمک
تختاش - یراس قوش که گچیر طیران ایدر
کوندز گوزنی گورمز

تختیف یعنی که تکیک ضدیدر
تخلاصه - شرا و هر سنه نک گزیده سی و او یورسی
تخلاف - ایسان و انیسون و نیسان نیسان
الضد المخالف

تخلال - دندان کاو و دندان کاوک دندان
آپیز و دندان آویز و دندان آپیز و دندان
آپیش و دندان آفریش و دندان آپیش و دیش
تور جلیه حق تخلال معانسه

تخلال کرنا - خلل کردن و خلل بدن دان
کردن تحلیل و شلری خلالمق
تخلالمق - و قرقق جاریه کنیز گبلیک نیکن
تخلجان خاطر - خودک تخلجان دپر نک و
مضطرب اولوق

تخلخال - پابر نجن
خلاطه - قلاده سگ کاند گب
خلع - میوه جمیده خلع نفس باشد از بدن
خلعت - پوشیده سر یا خلع علیه خلعت ای
خلع کرنا - سر خریدن خلع امراته خلعا ای
ازال نکاح امراته خلعا

خلق - فروغنی الخلق نوی طبیعت
خلقت - نهادن الخلیقه طبیعت الخلقیر ادش فطرت
خلوت خانه - نشیمن نفث الخلوۃ او تور بقی
خلج - شاخا به ارماق هر معانسه
خلیفه - پوران پیره الخلیفه او سلطان و
کشینک یرینه قائم مقام اولان

انجمنی و المحبوب غایبی چپیش کشی
 خوابش عالمه عورت - دوشاب دلی و دوشاب
 دل صفت
 خوابش کرنا - گرا سیدن الاراده دلمیک
 التامل میل ایتیک
 خواب - خوش خوش نیکو گوش سموده سیغ نغزیند
 پسندیده فری نغم و شش شری پر ارباب حسن
 کو کجک و گوزل نسند
 خوابانی - و شکر بادام کشش زرد آلودیشی
 خواب صورت - سند را بخیل گوزل و گوزلک
 خواب کلان - خاکشی ابند را بخوابند را انجمنه خوش
 انکی و قره حسن و قی
 خوابی - رنگ پنهان گوزلک
 خود - بوشین البیضه اشق تو غلغله
 خود آرائی - دوشش بزنگ
 خود پسند - خود سوار و خود سرو خود راس و خود
 رایه یک را کباله اس کنده رایه بی بکوب غیرک
 راس و تدبیرینه قائل اولیان کشی
 خود در و بول - گل خود رو و گل بیگانه
 خود غرض - خود مراد و خود مراده و خود کام و
 خود کامه و براسه خویش شدن بودن کنده رایه
 اوزرینه گیدن کمینه
 خود نما - خود نمای خود ستای
 خورطه - هنر مزاج و گنگل
 خوره - پتره

خوش آواز - کلبانک صوت حسن خوش سسی
 خوش الحان - زهره نوا
 خوشامد - و چاپلوسی و چرب زبانی و لاف و لوس
 المصافحه ایلک ایتیک لمداراة رفیق ایتیک حسن
 و خلق و دوست خلق
 خوشامدی - باد خوان و خوشامد گوی و باد پران
 ایتیک چاپلوس ایدر بجی
 خوشبو - لادن نام خوشبو زاهری و زاهری
 بوی خوش العطر الطیب خوش تو خوش لوسند
 خوشبودار - بویا معطر الیه تو خوش لوسند
 خوشبو لگانا - خوشبو مایه لالتضییع بولاشق
 خوش حال - شاد بهر شاد خواریتاسست تاسید
 مصدر شهند ایلک صا غلق معناسند
 خوشحالی - کانک انشا ط شادق
 خوشخبری - مرده و نوید مرده گانی و خرام و
 ایتیک فغیاز فغیازی البشاره مشتلق
 خوشخبری دینا - نوید دادن و مرده دادن
 و آوردن و رسانیدن لالتبشار شادق ایتیک
 خوش خلق - نیکو و سار و زشتکوب و بجهو سیبویه
 الجبر لائق النیق و الیاقه لائق اولمق
 خوش خوراک - خوش غذا
 خوش طبع - لیوه کارنگ کپراس طراح لطیف
 ایلک بشوش الوف معناسند و شقراق
 و شهابی دینور شکر ریزنگ
 خوش طبعی - لاغ و خجالت لنگل مزاج خورطه معناسند

خوش غلاف - الا لوق شول قلیج قینندن جیقماکی

اسان اوله

خوش نصیب - سپید بخت هرات

خوش کام - اولی تدر کمرور ویشی و پریشی

زیاده مطبوع اوله

خوشامق - مخطوط شدن بدن ان خوش آمدن بهمانه

خوش مزه - گو ارا ایسم راست مزه اللدت برنیم

ملک لمی ایوا و لوق والذاذة و د اولدت و

الذیذ طامو و لذ تلونسه

خوشغویس - خطاط سحر بنان کبی

خوشه - خوشه انکو را کو خنک سپهری فرشتک

و شفته پیر تا ک پسر زر گویند و خوشه خرما را

کو خنک و کنگ و مطلق خوشه را سبغ و شنگ

گویند کانا و کانا ز جوب بن حسن را تلک

خوشه کو چک گو که جز و خوشه زرک باشد اسبلیه

بغداکی و اربها شاقی الحقود خرما و اوزم سالقمی منانه

خوشه میوه - هونگ

خوشس هونا - خوشامق مخطوط اولوق

خوشی - شادمانی و شادی و ریزه و رنگ

شور و نشی ابحور و البیهه شادلق

خوطاز - پرچم کا و و بحر خوطاز نیز و پرچم را لموزا

گویند

خوف - ترس و بیم زلیف شکوه و شکویدن

مصدر و نهیب نهیو هراسهم چند قند انخ

مکرده ایچن انسانه عارضه و لان تورقو

خوفناک اه - بزنگاه تورقویری

خوگر - و نوکرده و نوگرفته و نوپزیر و خوازه گر

الوف معنانه

خوگیر - عوق گیر و نمازین و نکلو خوگر البید کچه

یو کدن اوله

خون - رنگ پزد ادم قان

خون بها - الدیه مقتولک بدل دیر دکری مال

خون بهامین مارنا - قتل القود قاتلی مقتول برینه

قصاص ایتک

خون بهانوی کی جگه - درزند المقاتله دیا لشک

و مقاتل الانسان الموضع التي اذا اصيبت فکلیته

خون بیطننا - برآمدن خون از مقعد در بواسیر

و غیره خون شستن

خون سپید هونما - خون سپید شدن

خون کایاسا - تشنه خون و تشنه بخون عطشان

ادم قانک صوصامسی

خون کا چاهنی والا - خون خواه و خون دار

خون کا عوض جاپنا - خون خواهی الا انتقام

کین الموق قصاص قود دن عبارتدر

خون کا عوض لینا - قصاص گرفتن خون گرفتن

الا قصاص قصاص ایتک

خون لینا - رگ زدن نشتر زدن و خون گرفتن

و خون کشیدن و خون کم کردن الفصط کسمک

خونین - خون ریز سالوک السفک قان دو کک

السفک السفاح

دَادی - مادر پیرا بجدۃ ام الاجام الام
 دَار الشفا - بیمار خانه و بیمارستان مارسان
 و مارستان ہر دو انگہ و ہر دوائے
 دَار اغاجی - سولی سرگوتاما معناسنہ
 دَارو - بارود و باروت دارومی تفنگ
 و پارود

دَارو - درمان الدوار علاج ایتھک
 دَارو - می بترکی چاغیر انخر سبجی
 دَاروغہ - کاروثر وال یقیم برسنہ نک مورن
 احوال گورب گوزادن متولی وقف گبی جاگیر
 گبی بناناظر لرینہ دینور

دَاروغہ توپخانہ - میراتش
 دَاروغہ دیوانخانہ - میرابار بترکی ایشکاف
 دَاروغلی - باربکی

دَاریجان - گدڑم گبے برغلہ درینچ اراندہ تر
 دَاستانہ - دشتی جانوران شکاری راگویت
 القفا زال دوان

دَاستانہ - دستوانہ و دستینہ بترکی قلیباق القفا
 اجدیدال دوانی کہ تیمور دوان ولہ
 دَاستانہ - دشتہ سپر و داستانہ سپر

دَاغ - لکچینک اغ پیشانی الوسم داغ ایتھک
 باقی داغ کہ بر جسم کسے کنند و علامت معناسنہ
 دہ گور داغلق - پراگندہ شدن
 دَال - ویداغ شاخ برزہ گبے

دَالان - شیدت شوا

دَال چنکی - کپتہ

دَام - کہ تملکہ باشد فق و قبان معناسنہ
 دَاماد - گویگو شاہ معناسنہ
 دَامن - بترکی ایتاک لذیل ایتھک
 دَامن پھیلانا - دامن آستن انبساط الذیل یعنی
 ایتھک یا میق

دَامن جہاڑنا - گلانیدن تگانیدن فزولیدن
 انفضص صاچق و سلماک نفضص الثوب و الشجر
 دامن کمر پر باندہنا و رمالیدن دامن بریدن
 زدن ربط الذیل علی انصر صیغاً نکتہ چرمک
 دَامن کوبہ - تنیزہ ناجیۃ ایتھک طاع انکی

دَان - بخشش العطیۃ بخشش
 دَان - جہیز ابجاز متاع و اسباب
 دَانہ بدنا - اغار القمری و ادقمری مادہ خود را

بدان
 دَانا بدنا - میلمک غوبگے
 دَانا پانی - دانہ و آب بحجاز ابخورد و آب شوز
 دَانا پڑنا - دانہ افتادن در زراعت دانہ گتور

اکیں جد الزرع
 دَانت - دندان ککارہ ہر بار ہوسبیا و دندان
 ایتھک ہر بار خوانند کہ تاش کنند ایتھک گاہ غورد
 الفرس شمس گبی

دَانت اوکھاڑنا - دندان برکندن و دندان کشیدن
 اقلع قوہرق
 دَانت بیڑنا - دندان بدنہاں بستہ شدن کلید

شدن شستن لاشتباه فحشاء و ملوث
 دانت پینا - دندان از ششم سایدن اکثر ششم
 ایدوب دیش و تدرک
 دانت پهنه دی هونا - چاهیدن و سر شدن
 دندان از برف و نج و غیره التبرید صغومق
 دانت کاشنا - دندانان بریدن چیزه شخون
 لازم و بعضی شله ایضه مق
 دانت ککنا - دندان سودن
 دانت سه کاش کهانا - کسه را بر دندان گزیدن
 المعض معانسه
 دانت کرانا - آواز کردن دندان در خواب
 الاصطکاک طو شفق
 دانت کدر کرانا - هم سودن دندان از سرما و
 آواز بر آمدن دندان بهم خوردن آن حالت را
 دکر گویند از سرما باشد الاصطکاک طو شفق
 دانت که پی هونا - کند شدن دندان از ترشی
 القرس کشی یکدن غیریدن و شج ککنا طو شفق
 دانت نکالنا - دندان بر آوردن اکثر کونج و شکر
 ظاهرا و لوب گوزک
 دانت نگوسنا - دندان بر آوردن درنده از
 ششم و بحر بفارسی دندان نمودن اکثر شفت ایتمک
 دانتش بیلش معانسه
 دانه انگور - غریب و غنرم
 داؤ - فن گشتی گیری که چند گونه باشد هر چه توان
 یافت توان شناخت سنگی بفتح سین ساده و

و کاف پاسی و کسکان تازی هر دو حرین
 پایا را با هم بند کرده هر یک بسوی خود کشند و بچوبند
 شدن سگ با ماده تر خباب در کمر حریف کرده بر
 زمین زدن کشتکی حریف جاست خود در بند حریف
 ناگاه سر پای بر خصمه کشند تا معلق بر زمین
 آید کش زدن دست در گردن حریف بند کرده
 زور بر سینه حریف آوردن کلافه هر دو پا
 خود بگردن حریف بند کرده او را مثل کلافه
 پیچند گاه زوار بندی و جوبی پا دست
 حریف کشیدند و بازو سوار بر پشت خود آوردند
 و خود را خم ساخته تنکان دادن بطوریکه حریف از
 بالا سینه پشته شدن از سینه تنکان از جابر آمده زور زد
 او بر زمین افتد کهواره دیو و حریف یکدیگر را میان
 دهند تا دیگر س را غافل کرده بر زمین اندازند
 لنگ کمر پاست خود را در پاست حریف بند کردن
 و زور بر کمر کش آوردن تا بر زمین افتد لنگ
 کمر کش پاست خود را بعضی از اعضا می
 حریف بند کرده زور کشیدن لنگ خاکی حریف
 را بر خاک انداخته پایشش زند او آشفته بکسر لام
 فنی از کشتی میمون فنی است از ان میسانداری دو
 حریف را از هم و اگر درون و نگر اشتن تا با هم زور
 کنند تو اشتن حریف را بر زمین زدن میمون فنی
 از ان تیمم تکرار کردن از کمر گرفته انداختن و واکیریک
 یک دست بردار نهاد بر سینه زور کردن
 تاسینه بر آمده پهن کردن دهر و یکی از بالایی

دوش حریم گزرا نیده به پشت و کمرش
دست دوم در میان هر دو رانش در آورد
هر دو دست با هم پیوسته زور بر زمین دن
سوی اول بالا اول سبند کشته گیر
پای خود پیلے دیکے بند کرده اورا
بیندازد

دآوا - شوهر مرضه دایه توجہ سی معناسه
دآو دینیر بالی - دبلناریاغی عربیده دین
العسل دینور بر روغندر قره گونک یاغی گے
برنجک ساقندن سیلان ایدر عسل دارو معناسه
دآو دچوغانی - غونک گبی بر گیا ہد آونکال
یا یقار لر

دآودی صدا - ادب آوازہ گبی بعنہ بلند آواز
دآہنا ہاتہ - دست راست الیمین صباغ
دآہنی - راست الیمین طرف صباغ
دآرہ - پیرہون دودہ و تیر توندل انچ غولم
نحوانان گرد خود شند دوزہ نیز دوزہ
دآرہ پرانگی مارنا - تلنگ دایرہ دد بلکلی
دآنی - دایہ اطہر دایہ و سدانا سی معناسه
دآنی جنائی - ماماچہ و دایہ و یازن مجیش نشیز
القابلہ چو حق طغور دچی عورت کا خدمتہ ابہ معناسه
دآونہ - خرمن کو بیدن و خرمن کو فتن الدوس
برسنہ نی یاغیلہ باصوب یا قلمق
دبانہ - بست کردن الغر صغوق عصر گے
دبانہ - فشار دادن الغر صغوق

دبانہ - تنگ کردن الغر صغوق طارلق و یریک
دبانہ - مشت مال کردن الدلک و مق ال ایلہ
او غرق و سوریک

دبانہ یا نوسی - چکنک ایاغ ایلہ صغوق سپر گے
دبانہ مارنا - کین کردن و گرفتن و آوردن الکمون
کرلو اولمق

دب الکر - فیروزہ پشت صورتی باشد بر فلک
ازینات انغش
دبدہ - کروفر و طمطراق و شکوہ و فریاد و ہنگ
اشوکہ الہیدہ

دبگر - سپر ساز و سپر کر الہ اس قلقانچی
دبلا - لاغر و نزار بترکی میرون تر یون لاشہ
ناؤسند و ناؤسید انخیف آرق

دبلا یا - لاغری و نزاری اجمعت الہ ال قلق
دبلا تکل آدمی - ریزمرز و باریک اندام و
چوبین الضرب شول جل کہ خفیف اللہ اولہ
دبلک - تنبک کہ دہل کو چک باشد

دبلک چالمق - تلمک لہ لو ختم معناسه
دبوسہ - کہ در پس جہاز باشد دوسن بوس گے
دبہا سیاسہ - چو اک ترز فان باچوان الہ ترجمہ
دبہ طشاق - مفتوق غرو فنج معناسه

دبیلہ - خدو کہ در اعضا پیدا شود شمی باشد عسل
یاغلی ٹک گبی
دبی پاؤن چلنا - ہستہ فتن الدب کلہ یوریک
دپرک - جنبیدن

دَپَی - بادیکه در وقت باریدن برف میوزد
دمه و فنجانگه

دَپَیاز - خمیر خشک که از آن آبکامه سازند
فواد ه گبه

دَوت - و دُوت دُوت حکم راندن سگ انشا
ردایه نمک

دَترمه - لرزه یاز ه گبه

دَتمکارنا - راندن سگ انشا و اراق ایتمک
دَتمکری - بسته شدن دندان

دَتون - مسواک برسم

دَترزاده - پسر دختر نبش و نبسه اسبط قیز
اولادی و اوغل اولادی

دَتمل - بار

دَده - جد باب گبه

دَدر - حضره که دران درخت نشانند الفقره و لیک
چقورایدوب قازلیق

دَدر - گوشواره کوچیکه که از خر صقل و غلط قلم
کوچک حلقه

دَراتی - داسل و راق معناسه

دَربار - دربخانه و درخانه و درگاه داخل
و داخل شکم سدا که حضرة الرجل قره و بحضرة

فلان و محضر فلان بمشده

دَرباری کبره - رخت سلامی و رخت
سلام علیک

دَربان - پرده و پردگی و وزیران بترکی

ایشیکچی ابوالتراع قاپوچی قیوچی باشی روزبان
دَربنده - دره که تگنانی گبه

دَرتده بر - چهار یک چار یک باشد

دَرتک - توختن گبه حاصل کردن

دَرتجه - پله و پایه زردبان ترجمه درجه زینچ
الدرجه مرتبه و طبقه و زردبان ایاغی

دَرتجه عمارت - آشکوب طبقه درجه و مرتبه

دَرتخت - بچند و پر خاره خاردار درخت خار
ناک باشد پشه دار و پشه غال و گزوم شجر البقی

اغلی و قره اغلی وید کلری اغاچه شجر البقی دیرلر
قبرچی لری و اولور ایکنده پس گبی نسنه جاک لور

جلکد دیرلر

دَرتخت بونا - دلیک اغلی و دلیک

دَرتونین پانی دینی والا - آبیار صواریجی
وصولایجی و صو ویرجی

دَردرا - نیم کوفته انجریش لیری او کتمش نسنه

دَردختی کا - دروزه اطلق او غلان بوریسی
مخاض گبه بوری معناسه در

دَردسر - کلک کا توره و حج الراس باش اغریسی
دَردگردن و سینه - گزاز و حج الراس الصدر

باشی اغریسی و گو کسی اغریسی

دَردکر - مازه در و در دشت و حج الظهر آرتنه

اغریسی و بل اغریسی

دَردناک - دوشکین

دَردز - شکاف باریک هر چیز و شکاف جامه کمر

دو خنق مانند استقیق یارق بیو معنانه
 دَر زری - جامه دوز انجیاطه دَر ز یک استمک
 لغتی خیاط
 دَر ز یک و قی پهن آنگو کردن تکه گی
 دَر زری یو سکی - وزیکه انگشته خیاط ز یک حصا
 پولادی معنانه
 درست - راست فریوز و فریود الحق کرچک
 و طوغری نه صدق گی
 درست دین بهونا - فریوریدن راست شدن
 دروین الاستقامه طوغریلق
 درستی دین و اعتقاد - فریوری فریودی
 البارایک لبر کرچک
 دَر م - تجوژه و تجوچن همس آدرهم بریده
 مستعمل اولان دراهم مقدار اولورسه
 دَر ماهه - ماهیانه و ماهواره المشاهرة الی
 ویرلن جرت و علوفه آلیق معنانه
 دَر میان - میانه فرینکاخ فخن الوط اورطه
 دَر نده - آویان و آویون السبع یرتجی
 دَر وازه - دَر آنگن در شبکه دارالبابچه
 پر قلی مشک قیو قفسلی پنجره
 در وازه بند کرنا - در فراز کردن و در بستن
 الرج قاپو بملق و قاپو قیامت
 دَر وازه بهیژنا - در فراز کردن در پیش کردن
 دَر وازه بند کرنے کی لکڑی - متر سق فانه
 قیو دکه سی معنانه

دَر وازه نهو کونا - در کوفتن و بر در زدن
 الدق والقرق اورق
 دَر وازه کهننا - در باز شدن قیو چلیق
 در وازه کهننا - در واکردن و باز کردن فرا
 کردن الفتح آچیق
 دَر و غ راست نما کهننا - چربک
 دَر یا - ز راه و ز و سنا آب کم قعر کشتی دران
 بماند البحر دکنز
 دَر یاس - طاع سد فک صغنی در آفر یاس گبه
 دریافت کر نامدهوش کاحال - آلیتیه پیش
 نفس و اشتن
 دَر یاس انک - آب بند بر دکنز در پنجاب و
 افغانستان ادا سنده
 دَر یجان - جدولی از جداول منجمان ردحان گبه
 دَر یچ - پانچک چاک پنچک پالکانه و باد پوزا
 ویناس ویناسک باجه معنانه
 دَر ی سپید نمک - چرم پیر استن زده گبه
 دَر آ - گفتگی و شکایه شیشه وزین الصدع الخ
 یاریق و آیرلق ویرتقی دیمو
 دَر با - کر تبه الاقنه
 دَر س - ده العشر اولن
 دَر سارت - تیمواز الاکتساب کسب یک
 دَر سار - صاریق و صارق و عمامه و دلبند
 دَر ست آویز - پارسی است چیزی که بدان دست
 آویزند و نیز کاغذیکه از باغ و شتری و غیره نوسان

انشتیح التوقیة عهد

دست پناه - آتش کش و آتش گیر و آتش گیره
آتش بره پازند آتش گیر و آتش گیره کوک و ماشه
و ماشه ز قصلح معناسه

دستر خوان - دستار خوان و شیلان و شیلان
بالفظ کشیدن و گستر دن در اند خوان و در از سفره
انچه در مهمانی کار بر بند تا تلی گنده و ری پیش اند
السطا سفره پیشگیر معناسه

دست فروش - انکه در بازار چیز یاد در دست گرفته
ابفروشد

دستک - کاغذ مهری که بام حاکم نویسنه و جنگ
خرج و خوراک که رعایا بادم حاکم دهند
دستک - دیو اطبانند و نو که شستنی دیوار باشد
بنلاد بکے

دستک لینا - دستک دن و خنک دن و رنگ
اتصفیق صاع الینک یا سح صول الینک ر قاسنه
اور مق و عند البعض صاع الینک ر قاس صول الینک
ایاسنه اور دپ و تد مکر ال قائمق معناسه
دستگردان - الاستعاره عاریت اولمش نسنه
دستگردان دینا - دستگردان و ادون الاعاره
عاریت و یریک

دستگردان لینا - دستگردان کردن و دستگردان
گرفتن الاستعاره عاریت ایستک
دستور العمل - کار نامه القانون برسنه نک اصلی
دستوری - سرچکا دی باش معناسه

دسته - دست کل الباقه تره و سبزوات بهستی
و قوجنی

دسته - قبضه المقبض قلبک یا بک الیه طوبی
یر لری

دسته - چراس و چپ راست
دسته هر چیز - صابی در تیغ و کار و صابی قول
دطنبور و در طلوم بچاخی و در جوال و دتی قوجنی
دسته بکے

دست بسته - ده دسته کاغذ را بند گویند
دستبره - کلاه سر کشای که اطرافه خانه را
دستخوان - دهنه و ده یک العشرا و ده بر و ده
دهم العشرا و ن

دست هزار - بیور عشره الالف و ن بیک
دستیه - مکر و خدعه گریس بکے

دشمن - العدو و دشمن
دشمن جانی - دشمن جان القتل عدو
دشمن دلی - الحقو دکن طوتجی
دشمن کے سامنو شرمه هونا - شوریدان و
تولیدان التندم پشیمان اولمق
دشمنی - خلاف دوستی العداوة دشمنک
دشمنی ولی - عداوت ولی المحکمین

دعا - سمیز مسرود و مر و استایش و نیایش
بد اگر باشد بشور و بشور و بشور نفیرین
خوانند یا دیاب یا کیزه کردن چیز یا باد عازرو
انچه بر خور دنی یا دمنند و سحر انچه از خدا خواهند

درباره دُرُون کا گر افتادن و نیفتادن
سیراخ را به پزیرفته شدن و ناپزیرفته شدن
ستائید الدعا و غریق

و عادینا - دعا گفتن دادن کردن الدعا و غریق
دعوت - تُو و ثُو ریا کو بی ضیافتی که در ضایع
الدعوة طعام یکجا غریق

دعوتی - بر یخوان و پیری افسائی و غرام خوان
الغرم دعا و افسون و افسون آید بچی
دعوی - داوود و دعوی معناسنه

دعوی برابری کار کهنه - کله بر کله کسه زدن
التسویه برابری

دعوی بی حقیقت - گو تازی
دعوی لجابت سی کرنا - فرکوش کردن
و غا - و فریب خاتوله اخراج آلامی متخل گی
دوباره جی دغا بکے

دغاباز - دغل دغل ریم و دومی آهمنده و کز زخمه
الخامع و الخاتل آید بچی و دوباره جی
دغادینا - فریب دادن و گول زدن الخاتل آلامی
و غاس مال بینجنا - مشتبه مکر و معتدله صائم
دغاکهانا - فریب خوردن و دغا خوردن گول
خوردن

دغرخه - تشویش خاطر کلوچه التوزع الدغرخه
تجیقطن و تجقطن

دغ - بائره کف بر شهر سازد
دغ پولی - رنگ معناسنه جهانج و دغ

دقتر - جریه یا زلمش سنه مکوتوب گی
دقتر حساب - انکاره آوار

دقین - دقین
دق کرنا سیرل راندن تخم دادن آید بچی و بچی
پر نهادن الدفع الحوارق ایتمک

دقعه - بار و کاه بار و کاه بار و کاه
الکرة بر کردیک مره بکے

دقنه - و قفنه اغاجی شجره الخار دهم بکے
دقینه - شب نیمه ننگره و پهنشید کر لونه
نه اولور سه

دق - تافته جگر و نج باریک نج اغری
دقت پسند - خورده کار

دق و لوق صحبت - دق و لوق بکے نفو ملو و نفو ملو
و مناسبتلو و مناسبتلو مصاحبه دینور

دک - و دگین حتی و تا
دک - و دسیه کار و حیل منبل معناسنه

دکری - قیمت هر چیز آنش معناسنه
دکشمک - جاو کردن گوهریدن تباریل ایلمک

دکلمک - و راحت املق و دکنجی آسای گی آسای
دکبه - رنج و آزار التادوی انکما غمی

دکبه - درد و بیماری الدام مرض و حیرت مشتلق و
دکبهانا - نمودن الاراة کو ستر تک

دکبه دینا - رنج دادن المایلام زحمت و یرک
دکبهانا - درد کردن عضو التام انجمک

دکبهانی - باد جنوب باد برین ریح الجنوب و س

عروسی العروس گلن کو کیو سنہیلہ اطلاق اولنو
 وکیل۔ آوند فرخو دو کو کن الیلیل قول اغو
 دلی زفیر۔ آتش سخن کہ بطعن دلازار باشد
 دلی قانو۔ و تازہ یکت نوجوان کلوک گبی
 دلیتی۔ و دریتی گو ناز و تاسل الجش دگر من
 دلیر کرنا۔ شیرک ساختن دل دادن دلیر کردن
 التبیح بہادر بقایتک
 دلی مرادین مانا۔ گیر و در وندہ مضمر والاکن
 حصول نہ نور

دکیم۔ قاش خربزہ وغیرہ برین گے
 دم۔ و دلب الذنب قویق
 دم۔ نفس وقت و دم صبح و دم شام و دماور
 نفس قوبانچہ بریشم زخم و افسون و چیزے از
 چشم بر آوردن و آتش فروختن از دهن برآرند
 النفس صلو
 دماغ کشمک۔ سرف گے خاریدن کام باشد
 دمت۔ مشوارہ گے پوئی گہون غیرہ کی
 دمانا۔ دم دادن تیغ

دم پر دم۔ دماد دم و دمبدم
 دچی۔ پارہ دم و پارہ دم اشقر بالیم و قوسقون
 دم دبانہ۔ دم کشیدن ستور در ہر دو بائی
 خود الا استفشار تکاری او جن ایلی ایاعنی از ہند
 آلمق و کلب قورغین یا قلدی ار اسنہ الو صفتی
 دہ۔ بسک پوئی گہون کے پلفتنہ گے و
 ربطہ و جڑہ پولادستہ گے کران معناسنہ

دمدار۔ ساقہ و چند اول لشکر کہ اسنہ سندہ
 بکلین سواریدر مایہ دار گے
 دمدمہ۔ سرکوب گرج طایبہ معناسنہ
 دم دینا۔ فریب دادن دم دادن الخدع
 الدامق

دمرچاق۔ کجک فیل راندن
 دمرک۔ و دمرکا سنگوک و بادریہ بادریس
 الفککۃ ایک اغر شفی

دم رکن۔ دم گرفتن لطیف طازق و نفس طلق
 دمریز۔ پسچین باشاق معناسنہ
 دم سادینا۔ دم کشیدن و حبس دم مکہ دن نفی طلق
 دم طانچہ۔ نیچہ الشمل کو چرک قلع
 دمک۔ تابندگی و درشندگی المعان یلدرہق
 دم کرنا۔ یشتن النفع او فورمک
 دمکنا۔ در کشیدن و تابیدن البرق شامق و

یلدرہق
 دم کہانا۔ دم زدن و دم گرفتن و تن زدن
 الانصات و السکوت ابسم و لمق
 دم کہانا۔ فریب خوردن التخاص بری برین
 دم کزا۔ و مغارہ و دمغزہ العییب از کی قوش
 قور و غنک بتہ و کی یر کہ قورق صومئی دینور
 دم لینا۔ آرام گرفتن الا ستراحتہ و کلنک
 دم مین آنا۔ دم خوردن الخدع الدامق
 دمور۔ آہن
 دمور بوقی۔ غبت الحدید

دَمُورِ تِکِنِی - خارشک

دَمُورِ قورِ دِی - مورِ گِی زَنکارِ کِه از صِقلِ نَرُو

دَمُورِ قوِیجِی - دِستِینِه پیلوانان

دَمِ هِلانا - دَمِ جَنبائِیدَن دَمِ لایِه سَکِ اَصِیصَه

اِیتِ قویرِ وِغَن صالوبِ یِلانمِقِ یِلدا قَلَمِقِ و

یِلوارِ مِقِ

دَن - رَوزِ جَوامِ اِیومِ کونِ گونَدَز

دَن - اَز

دَنبَالِه - مَونِزِ نَچِرِزِ دَنبَالِه شَمِشِی و کَارِ دِکِه دِرِ دِکِه

رَودِ اِیسلانِ قَلچِ و بِچاقِ اوجِی کِه صابِنِه کَرِ مَاشِ اِلِه

دَیَمِل - الدِیَلِ جِیان

دَنبِه - غَدِه مانَندِ سِپَرِ دَمِ کُوسَفَندِ قویرِ مِقِ مَعنَا نِه

دَندَانِه - دَندَانِه تِیجِ و دَندَانِه ارِه و دَندَانِه کِلِدِ

و دَندَانِه حَرفِ سِیَنِ کُده و تَرِه و دَندَانِهائِی کِلِدِ تَرِه

نِیزِ اَفَلِ قَلچِ یوزَنده اَوَلانِ کِدِ کِ تِلْمِه گِی

دَن ضامِعِ هَوَنّا - رَوزِ دِیرِ شَدَن

دَنک - باریکِ طَرَفِ جانورِ کِه عدلی باشَدِ بَرُو

گِی بَهَنَدِی گِی لُی یا پو تِلی

دَنک - و شاشَتِیَن و صانِقِی سِیَبِ گِی گِشَرِه

دَنگا - بَرِ اَشَفَتِیَن سِپاهِ بَرِ حاکِمِ بَغِی اَزِ غَوَلِ مِلِ حَمَلِ

دَنک و مالِق - سَرِ گِشَرِه و حِیرانِ اَپَهَنَدِ گِی

دَنک و دِوال - اَسبابِ تَجَلِ باشَدِ لاهِتِه

اَوَلو لَواقِ و دِخِی بَرِ اَشَقِ زیبا نِه

دَنگِی - اِلهاغِی اَزِ غَوَن

دَنوَنَدِی - رَوزِ کُورِی و رَوزِ کُورِ صَفَتِ اَلْهَمِر

گونَدَزِ بَرِ سَنِه کُورِه مَمکِ اَوَلِ کِیْمِه یِلْهَمِرِ دِیَلِ

دَنه مَک - و صَنه مِقِ تَجَرِبِه کِرُونِ رَدَن گِی

دَنیا - اِنجِهانِ گِی تِی سَتِها و سَتِیا رَکُوشِ

یَقِینِ مَعنَا سَنِه بوجِهانِه دَنیا و لُوسِیْمِه و لِدِ و

دَوّا - دارِ و دِرمانِ الدِوا

علاجِ اِیْتِمکِ مَعنَا سَنِه

دَوّا نِیچِرِ وَاالا - پیلِه و رِدارِ و فَرُوشِ علاجِ

صائِجِی و خَرَدِه جِی تَجَرِبِی مَعنَا سَنِه

دَوّا ت - آمِه و جِهردانِ دَویتِ مَعنَا سَنِه

دَوّا ت چَلانی - مَجَرِه کُشِ دَوّا ت اَشُورِ

اَلْحَراکِ کُوسکو یِیْنِه اودِی قارَشَدِه رِه جِی نَسَنِه

و دَویتِ قارَشَدِه رِه جِی

دَوّا دوشِ - تَمکِ دَو و تَمکِ پو یِی و تَمکِ

تازِ نَمودِنِ السَی یَمکِ سَکَرِ تَمکِ

دَوّا کِی تِیْمِلِ - و رَشکِ عَلا جَکِ کِیْمِه سِی

دَوّا ل - عَلِمِرِ کِی دِوانِی کِه دَرِ شَانِه زِ نِیچِرِ دِیَلِ

دَوّا اَلانکالنا - جِراغِ رُوشَنِ کِرَدَنِ هِنَدِ و

دِیوانا - دِیوانِه اَلْجَنُونِ دِیَلِ

دَوّا ز - اَکَزِ کافِ صاغِرِ

دَوّا ل فِتْرَاک - تَرِ گُونِ تَرِ کِمَنِ اِیرانِ قَهجَه

و راستا نِیولِ تَرِ کِی دِیرِ

دَوّا یِی تَحَمِ تازِه - مَنبِلِ سُلطانِ و قِی و

اَتچِه اَوْتِی مَعنَا سَنِه دِرِ

دَوّا ب - قَرِیزِ و مَرغِ فَرَزِ دِ الشَّبِ یا شِوَتِ

چَلایِرِ و چِیْنِ مَعنَا سَنِه و اِیرِ یَقِ اَوْتِ مَعنَا سَنِه دِرِ

دوباره ایتمک - کنیوریدن گے مکرو حیلہ
ایلمک الدامق معناسہ
دوباره جی - محیل آہند گے
دوباره یہ گتور مک - آلد اتمق وحیلہ ایتمک
اور نیدین گے فریب داوڑ مکرو حیلہ کردن
دوباره - روبرو المکافحہ المقابله المواجهہ فیروزہ
دوباره - نیمروز گر مگاہ الظہیر والظہار والہاجرة
ایسک قاتلنی وقتی
دوباره کو او ترنا - فرو آمدن ہنگام نیمروز اتغویہ
قیلولہ ایتمک
دوباره ڈھلنا - برگشتن آفتاب از نصف النہار
الزوال یرندن ایر لمق
دوباره کو چلنا - رفتن ہنگام نیمروز التجر والتجیر
وقت ظہر دہ سیر ایتمک
دوباره کو سونا - قیلولہ کردن ونیمروز خفتن
القیلولہ نصف نہار دہ او یومق
دو چند - دو بالالمضا عفت ہر سہ نکافہ زینہ
مثلن ویا امثالن زیادہ ایلمک
دود - توت وشام دودی ترش و سیاہ را
گویند توت معناسہ
دوداق - دوداعہ طومش سرشارگی لبر زولیا
دوداق - دودواعہ و آغزاغزہ بقیہ و تمار او تو
دل خواہ ازہ امک کبوتر دم گے لب بلمعشوق
بودن
دوداق دودواعہ و لمق - حالت عاشق و

معشوق لبالب گبی
دوداق - لب
دوداق سیر مک - از شدت گر لب خشک شدن
تبکیدن گے
دودلہ - دودال النشت طاعنلش متفکر مکسر
دودہ - شیرین شیریکہ از مہربانی در پستان
مادر جوشد اللبن سود
دودہ - انچہ بدان مداد سازند خوال
وبواؤ محدودہ نیز ایس معناسہ
دودہ او ترنا - فرو آمدن شیر در پستان
ممہ لرنہ سود ایتمک
دودہ پلانا - شیر نوشانیدن الظہر مز مک
دودہ پلائی - پازاج دایہ وشیر دہ الموضع
امریہ بچی سداناسی ودایہ واما حچہ وقابلہ
را ابہ گویند
دودہ ہہارنا - شیر را بریدن المتقطع پارہ
پارہ ایلمک
دودہ پیتا را کا - شیر خوار وشیر خواہ الرضیع
سود امرا و غلان
دودہ پینا - شیر نوشیدن وشیر خوردن
ارضع صور مق مص گے
دودہ چہڑانا - طفل را از پستان بریدن و
از شیر باز کردن و از شیر بریدن و از شیر و
گرفتہ از شیر جدا کردن وشیر بریدہ صفت
آن الفطام و غلانی اناسدن ایر مق فطیم

کسکش و غلمان سد خیره سی مناسنه
دود و بار - تنج دودم و تنج دوروی خوشن
ایکی طرفی کسکش قلیچ

دود و هاری - چار پاییه که بسیار شیردهد
دوده کی دانت - دندان ایام شیرخوارگی
الراضع او غلا بنحقرک سودا و کرب و لان دشمنی
دودهیل - چار پائی بسیار شیردهنده الغزاة
چو تعلق دوده نک سودی چوق اولمق
دور - آریک کال و کاله البعید اراق البحر اطلاق
دور - چرخ و چرخه و زنجیر التسلل هر چه و چرخ
دور - گرد گردیدن دور نک

دور - حکمرانی و حکومت معناسنه
دورایه - راه و جهتین شول یول که ایکی طرفه
دور یولک - واز نک سحر ایلمک سورک و
دور یولک و ایلمک سودن و سایدن سایش
دور دور فلانیکا - حکم حکم اوست دور دور فلان
است الحکم حکم والد هر دهره و الزمان زمانه

دور بین - و کواکب بین و ستاره بین
دور ترهونا - فاتوریدن و فاتولیدن دور تر
شدن البعید اراق التعلق و آراشقی و بعید اولمق
و بر طرفه آچلو گتیک
دور شک - چالامق خله آشقی ارشک لچ و
عنا دایتمک بزریدن مواظبت و مداومت
کردن و خزله آشقی و ارشک م زدن و
کوشیدن و ستیزه کردن چغیدن

دوراق - و دپیار شیراز و شیر باسنه
دورق - گئاس یا تنج مناسنه

دورکے سیر کرنا - پرست زدن السیر و بریک
دورکی بانگنا - بالا خوانی الترح کنه و بی اوگمک

دورک - طی ایلمک طی کردن سپردن گب
دورنگا کپڑا - پرو و زو شب اندر روز

دورانا - دوانیدن تا ختن باپ و بلو و دان
و جلواند ختن لایه احوال تعلق و سکرتمک

دور مارنا - ترک تاز و ترک تازی آوردن و زدن
و کردن و ایلمار زدن لایق قلع شجون ایتمک

چایمق و چایلمک غارت و شجون ایلمک و
سکر و صامق و سکرتمک جولان ایتمک

دورنا - و دیدن و دیدن شافتن تا ختن
العد و یلمق قوشمق و سکرتمک

دور نادرهوپنا - تمک و نمودن و تمک تاز
نمودن لاسراع ایلمک سکرتمک

دوراق - و قبان جال و جالی مناسنه
دوراق قورمق - دام گستردن دام گشیدن گب

دورخ - تموق ترکی شولمن مرز غن و مندان
الجنم عصا نک و ده اخرنده که نارایله عذاب ایدر

دور طیان - و اوغور ستر شوم قدم نشک بی گب
دورگون - و آوادا ملق پیرایه و حلیات زنان

بیاور گب مخصوص قاریلرک باشلرینه مخصوص
اولان آوادا ملق در آقا صو و استفان سارلری

دورمک - و قوشمق و آراسته قلیق آراستن

دور و سار

چہر پر دھتور گہی

دوست - بھیر بر گزیدہ دوست انجیل دوست

دوست دلی - دوست جانی البطانہ دوستلق

و حاصل و ملق

دوستلغی - واد ملکی باشد وارد برق بسر رون

گنجہ کہ وفا و معاونت و مروت و انسانیت

تمام کردن باشد

دوسرے کی حمایت سی کام کرنا - ببال دیگر

پریدن غیر کثرت عاقلید ایش گویا

دوشس - خواب تینا بگہی

دوشس آرمق - اختلام کوشا سپ گہی

دوشک - خیر گاہ گے تختہ ان کہ جانی

باشد اول شاخا و ان کارند و بعد برکن تہا

کردن از انجا بر جہ مقصود بردارند شد

دوشک چار شقی - بہر آہنگ کچا درخت خواب

دوشگون - فلک زده و گریشتہ

دوشلیک - درد من گے در دمنہ و بیچارہ

و دردناک

دوشمک - افتاد ان

دوشمہ - کسا گے کلیم و پاس و زلیلا نیچہ گسترند

انبوب گے

دوشورک - چیدن آبچین گہی صود و شیوا گہی

دوشوک - آواک و سقط

دوشہک - و یا میق گستر دن گے

دوشنبہ - یوم الاثنین یا زار آرتسی گون

دوشہ قائفہ کٹمک - افتاد ان خیران رفتن

دوش یورمہ - تعبیر گذارش گے

دوغلا - ایش و دو و محمد العجینہ اصلمن

دوغلا گہوڑا - باچی خردہ العجینہ بوزات

دوکان - دوکان و دوکے کلبہ گریہ سکی نہی رود

دوکان بڑھانا - دوکان بستن و دوکان تختہ

کردن و دوکان تختہ زدن و دوکان تختہ شدن

و دوکان تختہ بند شدن لازم منہ الاغلاق

دوکان قیامتق

دوکان کھولنا - دوکان کشادن و تختہ برداشتن

از دوکان و دوکان باز کردن و دوکان الفتح

دوکان والا گانو - کلات

دوگمہ - حلقہ کہ دران زنجیر کنند زور فین گے

دوگمہ ششی - بغدادی آشی گندم باگی

دوگن - دوگم سنج گے انجہ بان نلہ و خرمن کو بند

دوگن دمی بر نوعد

دوگوراک - و دوگور اولق کنگالہ گہی بہنری منگلی

دوگوراک - و افتاد ان و دوگوراک و اختق و بختق

دوگوم - عقدہ گرہ بست و شک گہی

دوگہنا - معترض حال کسے شدن و انگشت

بچشم و انگشت در چشم کردن لا اعتراض برایشہ

متصدی اولق

دوگوشک - حملہ کردن اور دیدن

دوگوش - و صواشمن خصوصت و جنگ آفندہ

دوگون - و طوی عروس معناسہ سو گہی

دولاب و یونی - ہو لک گئی کہ گرد و بازی
ور کہ اخاجدن بر کوچک دولاب یا پوپ
جدول گئے اقا صوبہ قورلاوند کچہ پر لرنده
اولان چنقراق صدا سندن صفال نور

دولاب مرضی - سلس البول
دولاندر مک - مکرو حیلہ کردن دول گئے
دولائی - ہچو یک لائی و دو ہی گئے اور تھی
تفتانی

دولت - تو آئینہ ظفر و آئہ
دولت گنجیل گتور - کنج باور گئے و سل گتور
دولتمند - توانکر و مالدار الفنا ریا لبق
دولتی مارنا - جفتہ زون داند اختر و اسکیزہ و
در جہت و خیر کردن ستور قیج آتمق و جفتہ
صاومق آلق و طوار اور کوب صحر اسق

دول - و قولون کرہ اپٹ اسر و خراگک و لند
طای و قاطر و اشک و لند صوبہ و دود و لند
کوشک زور زاد گئے

دول دوش - ذریت و نسل زہ و زامعنا
دولک - سنج و کالک خبر زہ خام معناسہ
دولک زنجی - ارہ در و دگر یوسہ معناسہ
دولنی آتمق - نسل لینا و آن شتر را بتری پوغور
کیند رنگ معناسہ

دول و یادری - بچ و فرزند زہ گئے
دولہن - بالو العروس گلین
دومہ - و قول و قولی باور گئے ہندنی

دومن - دوسہ کشتی و جہاز
دومنزله - خانہ دو آشیانہ
دون - دی روز

دونما - دو چند الضعف ہر نہ یک ہر شام مقدار
دون - و دو ٹکی گون دیر روز دی معناسہ
دونادون - زیادہ از دو چند ضما و معناسہ
ہر نہ یک و زربہ مثلن یا امثالن زیادہ ایک
دونامروا - مرزنگوش کج حق الفقی و ابحق الفیل
و آذان الفار سچان قولنی

دونون - ہر دو و تونک کل واحد ہنھا کہ
دوواق - مر شاوان گئے پردہ زیبا کہ شب فاق
بر روسے و دگر کشند عیدہ کد و غور
دوہ - شتر

دوہامی - قرصنہ گی و رت خاری است
دوہ تا بانی - پیالہ بس بزرگ پائی پل معناسہ
شاید باویر باشد و ات قولانی نیز و وہ طبانی
دوہیکنی - و وہ طبانی خا شتر و ختی باشد

کہ شتر رغبت خور و شتر خار معناسہ
دوہ قوشی - شتر مرغ
دوہ کینلو - شتر دل کیندہ و معناسہ
دوہائی - دافریا و او شوٹا

دوہائی دینا - دا و خواہی کردن التخویش مدد
دوہتہ مارنا - بد و دستزدن
دوہتہ مار مارکا - تیغ دو دستہ و دودستی
تیغ دو دستزدن ایک ایملدن قلع اومق

دوه طبانی - سائکینی گے

دوهنا - شیر و شیرین کلبے دصا غمق

دوهنا - دونهی گاودوش و گاودوشه

احلاب صوصق و گولک

دوهنا - ریمان پائی گاودقت ووشیدن

دوات - کانی الفلز نمور بوقی خبث الحدید

معناسنه و جواهر رصدن هر نه ذوب و لند

آتلک خبثنه دخی ویر لر

دوات - آب پشت المنی نطفه معناسنه

دوار - دم تیغ الغرارد السیف و تنقره بلان

دوار - تار شیر تار روغن و تار آب اشخب

سودک صاغیغی و قطن نایه جریان پیدوب

اقسسی

دواک - بیم و ترس الرعب قورقو

دوار - جائی جریان آب به تیزی السیب

صواق یعنی یر ناصف گبی

دوان - شالی و شلتوک چلتک معناسنه

دوان کاکهیت - شالی زار و شالی پایه و کربا

و کنج برنج مرزغ الرز برنج یری

دوان کومنی کاکه - پادمانک چوب نک

الدهقه صوقو

دوانه - و دهنه اللجام الشکیم و الشکیمه اویان گم

دوهبا - دلغ و نشان الوسم نشان و یاقی

داهب - سرچنگی و بم سرچنگ اصقع زه گونی

دوتورا - بار و رختی تا توره گوزگنا

داهیجی - اندک پاره از جامه القز مع خرقة پاره

دهر - سرحد زین سومه بترکی قیراق التخم

هریک و برقریه نک حدی و منتها سنی اوج و طوط

دهر - دوتائی و دوتا هالشناه ایکه شریکیش

دهرانا - سپهر دن الایدع طاپشور مق و اصمق

دهرانا - بازگردیدن بیمار النکس الغفر خسته یو

اولدقد نصکره ینه اوزلوب خسته اولمق

دهرانا - دوباره کردن برحکایه سولیکید کن

ینه باشند با شلمق

دهرتی کاپهول - سماروغ الکماة منتار

دهرم - نیشته الاعتقاد ینامق

دهرن - زهدان بترکی بالیق الرحم او غل

تیاغی و مدزه

دهرنا - نهادن الوضع قومق

دهر - تن و پیکر الجسته شخص الانسان الجسم گوده

دهرکا - طپش دل الوجیب الخفقان مضطرب

اولمق و دیر نک

دهرکا - بیم و ترس الخوف قورقو

دهرول - سپهر و الودیعة امانت مال

دهره - کازب آلک شاخ و رخت بریدن اوراق

شکلنده و آندان قصه و قایلین و لور

دهری بات - حرف پهلودار و معینین لکی

معناسی سوز

دهرس - گنگناک شرانپور و حصار دسور قلعه

دهرنا - در زمین فرو رفتن السوخ انفسد بزه

دِه قانی - روستا و روستائی کجی و کویا و دهقان
 دِه کا - کوس و کوفت و آسب و ک باد و کله و کله
 و کله الصد مه طومشق و چاقق و یان یا شئی ملک
 دِه کا دینا - کوفتن صد مه دادن و زدن
 یان باشی و مرق و دو و ملک
 دِه کا گهانا - صد مه نور دن التصدیم و تصاد
 طومشق و طومشق
 دِه کا گلهنا - صد مه افتادن تصاد مکی
 دِه کا مارنا - شید و ختن التصدیم طومشق و میداند
 یکی آت چهار مین و دگر ده کمی و قایق چاقق
 و بکیانا - از پس صد مه دادن انخریان یا شئی و مرق
 و ماییز - دالان آستانه بالان یا لانه مابین آب
 و الدار قیو آراسی معنانه
 دِه ماییز مین بیضا - در دم در و از شستن قاپو
 ارانده او تور ملک
 دِه کا - صد مه سخت افتادن گران چیز الدم
 یه دوشن طاشک غیرک وازی
 دِه ماییز - رجاف تقاره صداسی
 دِه کا - کوفت افتادن و کوفت آواز و کوه
 دِه کا گهانا - بیم کردن و ترسانیدن الانذار
 تور قو تمق تحویف کبی
 دِه مکی - بیم و ترس النذیر قو قو
 دِه ماییز - کوبین طرئی برگ بافته که دوع و غیره
 دران نهند باغچه نه زمیلی معنانه اقرب را
 دِه ماییز - کار قیما قیما و قیما و ارالشان ام

و حال ایش معنانه
 دِه نک - کمان رستم و کمان سام و کمان
 بهمن و کمان شیطان و کمان رنگین و نوش و نوش
 و کرم و کلک و تیر اژه و ترسه و ترسته و سد کیش و
 سد کیش و آرنفند اک آرنفند اک القوس القوس القوس
 الکم صاعمه
 دِه نکسی - پاد نک پاد نک و پوب و نک و نک
 نعل آل المدقه صوقو
 دِه نکنا - پنبه زدن و دانهیدن و پنبه کردن
 نطنیدن و قلعیدن و نطنیدن و نطنیدن و نطنیدن
 پنبه و قاتمق
 دِه نکهر - کشت زار نشالی و نشالی زار و نشالی
 پایه و کربار و کربار و کربار و کربار و کربار
 دِه نکسی - کمان پنبه زن و کوه زن کمانچه و کوه
 المندف علاج یایی
 دِه نکسی رومی - پنبه المندف المندف و کوبیدن
 دِه نکسی - گاود و دوشه و گاود و دوشه و گاود و دوشه
 و گاود و دوشه و گاود و دوشه و گاود و دوشه
 المقلب سود صاعه حق قاطاس و صوصق و کوه
 دوشه گه
 دِه نکسی - تیر و دار بام الحجز او ستون اغاجی
 و کربار و کربار و کربار و کربار و کربار و کربار
 دِه نکسی - زن پنبه زن و کوه زن و کوه زن و کوه زن
 دِه نکسی - کشتیر الکز بر کشتاش
 دِه نکسی - پنبه زن و کوه زن و کوه زن و کوه زن

دِهوان - دودالديخان تتون

دِهوان ساهونا - دودآلوده شدل دلمان
تتونه بولا شلمق نسنه

دِهوبن - زن گازراغساله قونيجي قاري

دِهوبن چرپيا - سرچيچ وگازرک الصعوه

يوندقوشی وقورق صلان قوشش مرغ فله

دِهوبی - جامه شو وگازر وگازری پيشه

ان اغسال چرچي مستانگه گورک وگدنگه و

کيدین وگدینه چوب قاقی گازران بفارسی

دِهوبی کا پاٹ - نهنج چرچي طاشی معنانه

دِهوپ - آفتاب وشيدالضج گونش

دِهوپ - عصاشمشیر گيتی باشد بهندی

دِهوپ دکهانا - آفتاب داوون و درآفتاب

افگندن التشری گوئنده بزسروب قورق

دِهوپ کهانا - درآفتاب ستن و درآفتاب

گاه شستن التشری گوئنده او تورق

دِهوکا - الا غلوطه غلط اولنا چي نسنه

دِهوکا - الشيخ قرالتی وشخص جسد

دِهوکا - خوشه خواسته وپراسته افچه و داهول

داهل وچشم آرزو الضبطی للعین اویوق

دِهوکا دینا - غلط داوون الغلط یا کلمق لازم

دِهول دِهپا - بهشت وشت بیری برینه

سلم و سدرمه و توقات ابله چاتا چاتا و قورق

دِهونکنا - تیز کردن آتش یا آتش افروز

الایقاداو دیا قورق

دِهونکنی - آتش افروز وانبان بادالغلاج

والمنفع مکورک و طو ترق معنانه

دِهول - گردالبوغا یوشق طیارق ملقتم و الغبار

دِهول - سرچنگ الصقع توقات و یومرق و

زه گونی

دِهول اوژانا - گردانگختن و برداشتن قورق

دِهول اژانا - گردبرخاستن الانارة قورق

وقالدرمق یقال غر الغبار رفه

دِهول کهانا - سرچنگ خوزون

دِهول مارنا - سرچنگی زدن الصقع اورمق

دِهول مین لوئنا - بخاک غلطیدن التمرغ التمسک

اغتمق و طواری اغتمق

دِهونا - شستن و شستن و شور و شوریدن و

شورش النسل یونق

دِهونسا - دامامه بترکی کورگه

دِهونی - التخرنخ لئمق مصدر

دِهونی دینا - بخور داوون التخرنخ بخورای تمک

دِهوون - اب چیز شسته النساله نسنه یوننا

دِهویا دِهوا - هر چیز شسته النسل یونش

دِهی - جغزات ماست الریب یوغوت

دِهیمان - اندیشه انجیمال فکر و قرالتی شخص گبه

دِهی جینا - خفتیدن شیر ماست شدن بک

جانبانیدن جغزات تامسکه برآید الروب بود

یغور داو لئق

دِهی جانا - ماست بستن و خوا بانیدن شیر

الزروب سودی یوغرت ایتمک

داهی کاکوندا - کیفیوغرت قویجق قاب طلوم
وکولک گبی

دیهیرا - سست گوشک معناسنه

دیهیز - وړک البهازگلین جهازی

دیهیندی - المروب یوغرت قوید قلمری قاب

دیا - چواخ السرج چراق

دیا سلائی - کبریت و آتشگیره

دیانت دار - و دیانت گرو دیانت گرس

فعل از آن امین معناسنه

دیب - قهروته و بن بترکی

دیبچه - رُوگاه

دیب درمی - چاق و تندرست مومیایی منانه

دیب چو سی - گل میخ چوبین کر میخ گبی

دیب چالعلق - کاجول گبی چو ترمشکانا

دیبک - کابیله مهر اس گبی هاون دسه

دیبک سو قو - گرز گبی دسه هاون

دیب - اقلیم کشور معناسنه

دیت - خونهها

دیتک - سفتن گبی هئشمار نا فوج لینا و طرماق

دیار - نظاره و رویت و رخ و روئے

دیهره و رخ نمودن و دیدن و چشم و قوت

بینائی و باصره النظارة اللقا و گورک و گوش

و گورنک معناسنه و بولوشمق و گورشمک و

ملاقات معناسنه

دیر و دانست - شوال الضمهم کلامق و بلمک

دیده - چشم العین گوز

دیده و دانست - ستم و کردگار و قصد ایتمک

دیدینا - بغشلق

دیر - مولش مول و رنگ مولامول و رنگ

در درنگ البطو، اکلنک گبی گلمک لبرهته برپاره

دیهته من الدهر

دیر پا - پالایال گبی قلدیجی

دیرتک مهرنا - جاگرم کردن پائیدن دار

دار کردن الثبات دائم و لوق گبی گلمک قالمق

دیرسک - مرفق

دیرک - ستون

دیر کرنا - دیر نمودن التانی التانی الاخیر اکلندر

وتاخیر ایتمک

دیر لامق - و لقلقه ایلمک راییدن بسیار

سخن کردن

دیر لامق - و مرلدانق و هو مور و نق

قهر و ن کنندی کنده سولیمک بر برانا

دیرمک - و دوشمک چیدن گبی

دیری - دیر شدن الابطا، اکلنک

دیری - زنده معناسنه

دیری اولوق - یا شامق حیات زیستن گبی

دیرلیک - زندگی

دیر هونا - دیر شدن الابطا، اکلنک

دیز - زانوز و زنی گبی

دیزلک - و پو طور بایج گبی چاقشور پا
 دیزلین ایتمک - لگام دادن گبی حله و هجوم
 دیزلین و غورلق - عنان درویدن و
 گیر و لنک و گیر و قالمق معنانه
 دیز قباغی - و دیز آخر شتی چینی زانو گردان
 دیزمان - و ایری مردقوی بیکل کنبر گبی
 دیز مفرمه - پیشگی و دستخوان گبی
 دیزس - زاد بوم الوطن محل انسان
 دیش - دندان
 دیشاری - بیرون
 دیش بوداق اغاجی - لسان العصافیر
 زبان کنجشک گبی
 دیشدن ارتمش - و دیشل ارتشی مجموع و مدخر
 ننه که کندی بو خازندن قطع ایله ادخار و نشتر
 مال و یکدر ازین دندان معنانه
 دیش کراسی - مزد دندان و دندان مزد
 انچه امرادر ضیافت بفقر نقد دهند
 دیشکی - کبیتک گبی آثرینه بندی ثانی که
 دگر من طاشی دیشیک و مورالت در
 دیشه یک - کبیتک گبی سنگ آبیاتیز کردن
 دیشی - ماده
 دیکک - دوختن و درخت نشانیدن
 دیککنک - راحت یافتن
 دیکن - خاوندیش موک گبی
 دیکهانا - نمودن التبصیر گوشه مک

دیکهنا - دیدن نگرستین و نگاه کردن زشت
 الرویه گورمک
 دیک - غریجن غوغا تیانچه و لوبه هرگاه
 کلان سر کشاده باشد و پاتله و پاتیله تیان
 سُغلی سُغلا و یغلا وی انچه دران دهنبریان
 کنند القدر چو ملک امر جل قازن الهلجب بیوکت
 دیکچی - دیکچ الکفت کچورک چو ملک
 دیکنلی جالی - یزا اول گبی خارمائی گرد باغ غیر
 دیکمک - مینوش گبی و اشک سماع و خامنه
 دیکمک - و نصب ایتمک و دیکدر یک دیک طوبق
 و دیک طور درمق شانیدن درخت نصب
 کردن لازم و متعدی
 دیکک - داستک در خواه گبی
 دیمک - دیکوک دیوچه تافشک شیر نینگ
 الارضه اغاج قوردی
 دیمک - گفتن
 دیمه - کشت زرا که باب باران حاصل شود
 دیدان - بنشین المنح الهیة الاعطا و دیرمک
 و بخشش
 دین - کیش و انبیر الدین طریق
 دینا - دادن و اوکوتن لافطرا اعطایتمک
 دیو - کخترنده و بیابانی لغام باشد العفریت
 یاوز و قوتلودیو
 دیووش - کیشخان و کشخان گردن و کلبان و
 بچشم خودین کیشخانی و ریشمالی دیووشی غیر کیمسته

دیوار - دوا سردیوار باشد و دای و لاد و
 نواسته دیوار خشت ایجاد دیوار
 دیوار بنانا - دیوار کشیدن بنادق برداشتن
 و بر آوردن و بستن التعلیط دیوار یتیمک
 دیوار بهی کان رکبتی ہے - دیوار ہم گوش دارد
 للعیطان اذان یعنی دیوار قولاعی قویور
 دیوار پر چڑھنا - بردیوار بر آمدن دامیدن
 التسلق دیوار و ستیہ حقیق و انمق
 دیوار سید ہی کرنے کا ڈورا - رڑہ رڑہ پھنا
 نیز چرتی ایچی معناسه

دیوار گرانا - دیوار افگندن و انداختن الہدم
 یفحق و خراب ایتیمک
 دیوار صیوامق - ویالذ لملق و بضانه ایتیمک
 اندایشع اندامیدن

دیوار طبانی - پایہ دیوار تلگر گبی
 دیوار لیپنا - اندامیدن کہکل کردن صیوامق معنای
 دیوار گرنا - دیوار افتادن و غلطیدن انقضاض تعلیق
 دیوانخانہ - درخانہ و درخانہ وہم در گاہ و
 دربار یا دوشاہ حضرة السلطان معناسه
 دیوانہ - کالیوہ و کالیوہ نادان سرگشتہ سر آہیہ
 آسیمہ خیرہ و آسیمون المنجون دیوانہ و بون شائقین
 و سرسم معناسه دیوانہ مزاج گبی

دیوانہ مزاج - کافقہ و آفقتہ و شیلای و دیوان
 مزاج و پریشان حال و سر اسیمہ آسیمہ السفتہ
 بیخجلک فہو سفیہ سرسم معناسه

دیوانی - پیل ریزہ متغیر متغیر معناسه
 دیوت - چراغدان و چراغی الیہ سرتہ ایکلو چرتی
 دیوت - درارہ و ریشمال و ریشمالی دیوتی
 دیور - برادر شوہر زن ایور و ایور زن بہابی
 الحاقین اتاد و ج جانیدن اولان کہینہ لر
 دیورانی - زن برادر شوہر نیاجا السلف کشینک
 عورتی قزقزندان ایتیمک ری کہ بجانی دیر لر
 دیوہرہ - بتکہ و بتخانہ الکنیہ نصاری کلیسا
 دیہاتی - روستائی البدوی کو بیو کیسہ دکنی

باب الفارسی

ڈاٹ - بند شیشہ الصادع قارورہ
 ڈاڑھی - ریش بامہ ریش دراز و دراز ریش
 مرد بکلمہ اللحیہ صقال

ڈاڑھی دھوپ مین سفید کرنا - ریش از
 آسیا سفید کردن و ریش بدوغ سفید کردن
 صقالی دگر منده اغار تمش مفہومہ قریدرو
 بی تجربہ و بی بیوقوف غافل کیسہ دینور
 ڈاک - چپار بترکی پوستہ

ڈاکا - غارتگران و غارت زنان و تاراج
 گران و تاراج زنان الناہب یتماہی و
 یتماہی بچی

ڈاک چوکی - یام و چپار و چپر و اسکدارو
 برید نیز البرید اولاق

ڈاک کے گھوڑے - اُلاغ و ایتیمک منزل اتی

ڈاکن - کفتا وزن ساحرہ مجازاً
 ڈاکو - تاراج گروتاراج زن لانا ہب غا ایٹیک
 ڈال - شلخ درخت الغنن بوداق عصن کی
 ڈال - تیغہ النصصل قلم و بچاق و نگو دمری
 ڈالنا - انداختن افکندن لایقار الطرح اتوق
 و برامق

ڈالی - شلخ الغصن بوداق
 ڈالی - سب و تفت سپد معناسہ
 ڈانٹنا - بازداشتن کسی را از کار سخت
 گرفتن و کشتن الزجر منہ ایتمک
 ڈانڈ - بیل و چوب غلہ المجدف کمی کوروکی
 ڈانڈ - تاوان و ترجمان المصادرة جرمیہ و
 غرامہ معناسہ

ڈانڈ - تاوان شائنگ المخرمہ اداسی واجب
 و لازم اولان سنہ
 ڈانڈ - پار و پار و قار کوروکی و برعونه
 صیرقی دینور

ڈانڈا - سومہ المتم اوج و حد و طرف
 ڈانڈینا - تاوان و ترجمان دادن المخرم
 او دکی جرم و جنایت
 ڈانڈ لینا - تاوان کردن و برکسی تاوان
 کردن الاغرام و دتمک
 ڈانس - پشہ کلان البقہ سیوری شک بعض
 عظیم گے

ڈانگ - فوہ و ورق زیر لیکن فزل بومہ در

ڈانوا ڈول - پریشان خاطر و پریشان دل
 و پریشان حال و بقرار و سرالیمشت طامش
 ڈاہ - پڑبان غبطہ باشد احد برکیمہ کنتمک
 زواللق تمنی ایتمک الغبطتہ برکیمہ نک مالرج یا
 مرتبہ سین و یا ایلو کن گورب نمده اولسہ یونی
 ایتمک زوالن اتمیہ

ڈاین - جگر خوارہ

ڈوب - قابو القبطیہ فی قبضہ فی اختیارہ
 ڈوبا - دج کو چرک حقہ کہ ایچینہ لوجو الدون قورل
 ڈبانا - درآب غرق کردن و فرو کردن التفریق
 غرق ایتمک

ڈبڈبانا - اشکناک شدن چشم و آب گردیدن
 در چشم الاغریاق گوزی یا شله طلوب غلق
 ڈپرہ - گوباران فراہم آمدہ شماری صبی
 یقین قیو کہ قلمویرہ اولہ

ڈبکی - پاغوش الغوص صویہ طالمق
 ڈبکی دینا - غوطہ دادن الغوص با ترمق
 ڈبکی کہانا - غوطہ خوردن الانغاص صویہ طالمق
 ڈبکی مارنا - غوطہ زدن و پاغوش زدن
 الاغراق صویہ با ترمق

ڈبیا - درجک الحقہ کو چرک قوطی کہ ترکیدہ
 دخی حقہ دیرل
 ڈبٹنا - حملہ آوردن تاخنت و ویدن اسطوہ
 حملہ ایلمک

ڈبٹانا - اسپ تاخنت و اسپ انگیختن الرکوض الرض

ایا تلرین و پرنگ و اور مق و مکر تنگ مکر تنگ
 دُر - ترس و بیم و شکوه الروح قورقو
 دُرانا - ترسانیدن و بیم کردن و آب چشم
 کسے گرفتن شاخشانه الا قراع قورقمتق
 دُر اهو - ترسیده و ترسان المتدغ
 قورقش کسے

دُر کر بهانگ - سہستن قورقوب قاجوق
 دُرنا - ترسیدن و حذر کردن شکم در خوش
 دُر دیدن و شکوہ پیدان و ہراسیدن سہستن
 الار تیلع قورقمتق
 دُرنا - گزیدن مار انہش اللدغ یلان
 سو قوق و اصر مق

دُرقت - دائرہ الدف بر ساز در کہ غیر ساز کرک
 یا نجہ بیلہ جلار لر

دُرقت بجانا - دائرہ زدن و نواختن ضرب
 الدف ساز چالمق

دُرکار - آروغ و آروغ و ریح و ریحک و ریحک
 ریحک مکر مکر مکر

دُرکار - بانگ شیر الزار و الزار سلان آواز
 و او کرہ مک

دُرکارنا - آروغ دادن زدن گرفتن ریح
 انجوشو مکر مق

دُرکارنا - آواز کردن شیر الزار او کرہ مک
 دُرک - گام المخلوۃ آدمیم

دُرگانا - لغزائیدن الا زلاق قلم مق

دُرگین بہرنا - شنگ بر بستن از جائے
 دُرگنا - لغزیدن الزل یور رکن یا غی قایمق
 دُرلانا - قورق و قورق و قورق و قورق
 الترویک یلپازہ ایلیرل ایتک

دُرلی - پارہ فوفل و شیرینی خوردہ القطعہ پازہ
 دُرلیا - سدنن و چاشندان انچہ دران

طعام چاشت نہند و ہرچہ از شاخ بید باند
 تریان باشد الطبق سپد و طبلہ و کلاتیر و قولینز

نوعنہ چو الیہ دیر لر
 دُرند - شتا و شتا

دُرند - تاوان و زبان ہنارۃ زبان کارلق
 دُرندی - شامین المنجم تراز و قولی و تراز و دیکلی

انچہ در وسط باشد
 دُرنگ - نیش و موک احمدہ عقرب اغوسی

اشکوۃ دیکلی دیکن باتمق
 دُرنگ مارنا - نیش زدن اللس اللدغ یلان و

عقرب و قوق و اصر مق
 دُروب - یکتہ سلم راو

دُروب دینا - جامہ در رنگ شیدن و جامہ در
 رنگ زدن الغسب با ترمق و بویامق

دُروبنا - آب از سرگزشتن و آب فرو شدن
 الغرق صوبہ باتمق

دُروبنا - فرو شدن و فرو رفتن آفتاب و آفتاب
 بر شستن الا فل و الا فل طو لیمق خقوق گبے

دُر و پشا - باشامہ و داک و اسنی و شامہ المقنعہ شام

او توری جارد کسا وبرونجک معناسه
 دُورِا - کوکنا رگوزہ متشخاش قوز و لغنه دینور
 دُور - ریمان کا غذا بادانچہ در کا غذا بادکِر
 بهو آرندا لجل اورغان رس گبے ورشته
 رابتری اپلک گویند
 دُورا - رشته جامه و وقتن الخیط اپلک
 سلک گبے
 دُورا ڈالنا - رشته در سوزن کردن سلک
 اپلک کنه یچنه قویق
 دُوری - ریمان چاه لجل اورغان
 دُوری - طناب خیمه الطنب چادری پیری
 دُوری - ریمان دفتر انچہ جلد دفتر بندند
 دُوری - گرد باف وزه پیرا هن
 دُوریا - سگ بان و سگ پرست معلم سگ
 آموزنده آن الکلاب ایت طوقن کیمشہ ایت
 صید تعلیم ایدن کیمسه
 دُول - دُول قاعده الغرب قوعه
 دُول - انکاره الکسک و ناتمام هیولایی
 دُولچی - دلو کوچک الدلته قوعه
 دُونڈ - چنبه کنده اخراج معناسه
 دُولا - الفزفه گلن محفہ سی
 دُونڈا - شکسته شاخ مکسور القرن بونیزی
 قزلش حیوانی
 دُول ہانا - دلوراد چاہ جنبانیدن الحج قوعه
 ازرق جکوب ینہ طولسون دیو صویا اور مق

دُوم - خنیاگر انشے تر ناتکہ رفع صوت ایدن کش
 دُومنی - زن سرو و خوان و شاد گونہ زن
 القینہ اتمہ مغنیہ
 دُونکی - شنبک جالہ شالہ سل مرجا و القار
 دُومی - کفگیر چوبین و کفچہ چوبین کچہ المرح
 المسوط قران کچہ سی و عند البعض علو کورکی
 و مطلقانہ قارشد راجت الت المغفره کچہ
 دُمارس دینا - یاری و زور دادن الاعانة
 یار دم ایتک
 دُمارسینا - ولدی و دلا سادادن التلمیہ
 سوند رک
 دُمار - خنیاگر و بتری ارچی مغنی معناسه
 دُماک - وپلاس و کر پاس کہ ناٹا شہ
 چول و آبی گبی کہ پلاز دینور
 دُماک - درخت گل ٹیو باشد کہ کایچہ تخم آن
 باشد بعربی عصفرو تخم را ارض گویند و تری
 اچپور چکی و اچپور تخی گویند
 دُماک - وپلاس مخمی کہ گل سیاه و سرخ دارد پکے
 دُمال - سپر الحینہ طلقان ترس گبی
 دُمال - اسپرم آپا لظول شول سوکادویہ
 لمره قینادوب معلول کشینک آزا باشد دوکر
 دُمالنا - در قاب ریختن و زدن و کشیدن
 التفریع الافراغ دوکک
 دُمالکنا - سرپوش برآوند و غیرہ نہادن
 التخمیلہ ورتک

ڈہاٹا - دہان بند الٹام اغزو بورن ورتا کھری
 ڈہاٹا باندہنا - التام اغزینہ باشمق اور مق
 الٹام باشمق
 ڈہانپنا - سرپوش بر چیز نہادان
 التغطیہ اور تمک
 ڈہانین - برم العرش ہرک و جلال غابی
 و اصمہ چار داغی
 ڈہب - طور الاسلوب یول
 ڈہینا - سرپوش و ہتبان و ہنبن الغطا
 تنجرہ و کوپ قباغی
 ڈہٹی - لبیش و لبیش و کبیشہ و کواشہ و کویش
 و کویش و کویش ترکیدہ یواشہ دینور
 ڈہڈہا - رنگ شوخ الفقع قتی صار و اولق
 اصفر فاق و قتی قرمزی اولق
 ڈہڈہی - دمنزہ الحصص قویرق لکی قویرق
 صوقمی معانہ
 ڈہر - آواز گوزا و سمرق آوازی
 ڈہرا - جانیکہ آب از در ہائے کشتی دران
 فراہم آید الجمہ صوجع اولان یر
 ڈہسر جانا - فروت شان قوہنق
 ڈہکانا - نمودن و ر بودن گو سترک و یرمک
 ڈہکنا - سرپوش الغطا و اور تو
 ڈہکیانا - از پس فلندن الکدش شدتہ سورک
 ٹہک مارنا - درہم کشیدن
 ڈہکا - مرضیکہ بدان آواز چشم روان ماند

ڈہکانا - آو وغیرہ بر زمین ریختن الاراقہ
 سود و مک الصب السک
 ڈہکانا - غلطیدن الدہر ہتہ دوندرک
 و چورمک
 ڈہکنا - غلطیدن التہ ہتہ دونک
 ڈہکنا - ریختن لافکاف کو مک انصباب گبی
 ڈہند و رایٹنا - منادی کردن وز دل منادی
 ندا ایچی و ندا ایتمک
 ڈہند و ریا - منادی زن و منادی
 کسندہ ہتر کے چار بے النادی
 ندا اییدیچی
 ڈہنگ - طور و روش و خوش و خوش
 آئین و ہنجر السیرت السجی خلق و طبیعت و عباد
 ڈہول - تنبک و ہر دوسر خام کشیدہ را
 دہل خوانند الطبل طاول
 ڈہولائی - مزد الجعالۃ انسانہ ایشلیکچون
 ویہ کلری سنہ
 ڈہوندہنا - جستن و تلاش و جستجو کردن و
 آب برسمان بستن و تلاش بجد نمودن پڑ و ہیند
 کاوکا و یوزیدن الطلبہ راق
 ڈہیدہٹہ - دیباک شوخ خیرہ الجور
 ڈہیبرا - کاژ و لوج الاحول شاشی گوزلو
 ڈہیر غلہ کا - راش و تودہ و انبار الصبرہ قارہ
 و بغدادی چچی و یغینی
 ڈہیر کردینا - یکجا فراہم کردن و انباردن

باب ذال مجہ

ذات - بشین چہرہ نہاد فرگوہر و گوہر
کشینک ذاتی و نفسی

ذات الجنب - برسام یان اغریسی
ذاتی - گوہری

ذال - نرم رفتن و شتاب رفتن باشد
ذاکر باشی - سرخوان و ذاکر با شلیق سرخوانی

ذبح کیا ہوا - بسلا کشتار الذبح بوغاز ملق
والذبح بوغاز قلدی طوار ذبح مذبح مسل معنا

ذخیرہ - بخشی شیخ و بنگالذخیرہ والذخیرہ ایر کوہ
صاف قلدی نندہ و قرا نملش

ذخیرہ کرنا - بخشی نہادن الا ذخیرہ قرا نملق
و جمع ایدوب میفق

ذخیرہ کی زمین - نخیرہ و شک معناسہ
ذرات - گرد آفتاب و پندہ الذرۃ شعاع

شمس دہ گورنین و فاجت غبار
ذریعہ - دست پچ الویلہ یعنی شول نندہ

کہ انوکہ کشی غیرہ تقرب بولہ التوسل التقرب
ذکا - نیرا شل الفہم

ذکت - خواری الذل خواری الہون حقیر
ذلیل - بڑند مہمان الذلیل حقیر

ذمہ - عہد و امان و حفظ و حمایتی واجب و لازم
ذمی کافر - ز نہاری اہل العقد

ذوق شوق - خیر و میزاشوق کشینک نفسی

انپاشتن العکس جمع ایتیمک التکویم بر نشینی
یعنوب چاج ایتیمک

ڈہیری - تودہ شوشہ الکلتہ الکومینین
ڈہیکلی - پادنگ لدالیتہ دولاب

ڈہیل - ڈیر درنگ المہلہ تاخیر ایتیمک
البطاراک ایتیمک

ڈہیلا - سست الرخو و الرخا وۃ الہش گوشک
ڈہیلا - تنبل و سست الکسلان کامل

ڈہیلا - کلونخ پیو المدرک سک
ڈہیلا کرنا - الارخا صارت مقمق

ڈہیل دینا - مہلت دادن التاخیر کلندرک
التمہیل مہلت و یرک

ڈہیلے کوٹنے کی لکڑی - کلونخ کوب
الارزبۃ والمرزبۃ طوقاق

ڈہیلا - کلونخ المدرک سک
ڈہینڈا - بارزنا و بار حرام الجبل الزنا حرام

ڈیرا - خرگاہ و خرگہ انجیمہ چادر
ڈیر گرہ - نیم گرہ الانشوطہ شول و کومہ

ڈیر لکچور لمسی آسان اولہ حقور باغی گے
ڈویک - یالک آتش یالکی زبانہ گے

ڈینگ مارنا - لاف زدن و کلہ زدن
الصلف مقدارندن ارتق کلمہ لک عوایتیمک

و بعض ایتیمک
ڈیل - بشو بالا القد بوسے

ڈیوڑھی - بالان الدہلیز و ایلہ قابو ارا نہ

برسنه به چکنمک

خو قلمنق - لذت بردن و تسخر کردن
 ذهن - فرور و بشوز یکک قلمت گبی
 ذوی - هر سنه که ز کج بشور باریک
 ذریع - والذبیعه والذیعان والذیوع
 خبر فاش و منتشر اولق
 ذینان - سم قاتل
 ذیل - امک تفتانک غیره صانمق

باب امی مهمله

راپی - فشکر ده لاز میل بخنوخین
 راتب - روزینه و روزانه و روزیانه و
 آدرار و قمار و جامی الوطیفه هرگون بایست
 ایچون تقدیر ایتد کلمی سنه در اهدن
 و نایردن طعمادن یا غیریدن
 رآت - شب شیشک اللیل گنج
 رآت رهنی کی جگه - شب نشین المیت البت
 صغریا غی و طور آغی و دوه تیا غی آغل معنا
 رآت ودن - روز و شب روز و شبان
 و روزان و شبان و شبان و زالموان گنج گنزد
 راحت - رستی آرامش و آسایش الروح رت
 راحله - سواری جانور زاور الراحله بنت
 راج - شاهی و جهان بانی و کامرانی السلطنة
 غلبه و عظمت الامارت کلک
 راج - معمار

راجه - دند جوله طرغی

راچس - وراکس یو العفريت یاوز و قوتلور یو
 راز - سرگوتما الشیر الزلوسنه
 راز فاش هونا - کچر گل کردن و کچر و کردن
 الفشوا فکار اولق
 راسلانا - راست آمدن صحبت و درگیر شدن
 صحبت و صحبت در گرفتن الوفاق موافق اولق
 و راست کلمک

راس - توده غله الکدس دکو لمدک خرمن
 راسته - صف بازار هم راسته بارش راه
 المنج الطریق السبیل یول
 راستق - کف گبی سیاه چیزیکه زنان بدان
 ابر و رنگ کنند

راس و ذنب - اثر در گوزهر
 راضی هونا - دل خوش کردن و داستان
 الرضا الرضوان خوشنود اولق و بکنمک
 راعی - شبان و چوپان معنانه
 رآف - سوراخیکه در دیوار از طرفه بماند
 موسیچه لغتده در

راکه - خاکستر الرماد گل
 راگ - ترانه و سرود و القمار ترکی و اشعار
 که گوینده لر ترغم ایدر لر
 راگ و رنگ - صحبت نغمه و سرود و عیش النادمه
 مصاحبت و مسخره لق و ساقیلق ایلمک
 رآل - گلینز ولیه و بیچ الروال اللعاب سالیار

رآل پہنا - روان شدن کلید الار معلال -

او غلامک سلیاری آفتق

رآل ٹیکتی ہے - اغزنک صونی آقار

رآن - اولیق

رآند - بیوہ و کالم و کالمہ الفاقد الار ملہ طوقا

رآند ہونا - بی شوہر شدن زن التائیم طول اوق

رآنگی - پار دم گبی دمچی پالدم دخی دینور

رآنگ - فشرودہ برگ العصارۃ صقندی

رآنگ - ارزیز الرصاص قلائی و قلع

رآنگا - ارزیز الرصاص قلائی

رآوٹی - چار طاق و چہار طاق شروانی

انجیمہ او بہ

رآوی - مانج و منج خبر و نقل اید بچی

رآہ - و راہ کوفتہ و راہ آمد و رفت و درہ

و در غلہ راہ میان کوبہ و تتر فنج راہ باریک

و دشوار طریق یول صراط گے

رآہبر - بلد و گرنز و گرنز الدلیل قول اغر و قلاو

وال معناسہ

رآہداری کا پروانہ - خط گزارہ و خط جوا

یول تذکرہ سی گبی

رآہ دیکھنا - چشم براہ داشتن و انتظار کردن

الر تبصلا انتظار الرصلہ لقریب یول گوزلک و منتظر اوق

رآہ دینا - راہ دادن و کوچہ دادن یول ویرک

رآہ روکنا - راہ گرفتن کسے و راہ بستن و فرو

بستن و راہ گرفتن بر کسے السدیول طوتمق

رآہ زن - راہ بند و مشتنگ و مشتنگ زکور

مشتنگ و مشتنگ القاطع الطريق یول کسبی و جید و

رآہ سے ہٹنا - بردیدن الانحناء العول

یولدن بر طرفہ چکلک صا و لمق و آلا ر غہ اولیق

رآہ طی کرنا - سپر و سپردن الطی دور مک

وطی ایلمک

رآہ کی روٹی - توشہ مسافر و زاد راہ اسفر

مسافر یولہ یکہ یولچون ایتد کمری طعام کہ

آزق دینور

رآہ مارنا - راہ زدق قطع الطريق یول کسک

رآہ وروشش - ہنجار الاسلوب طریق

رآہ وکیت - راس و ذنب

رآہی - عابدیل

رآہی - سپند و سپندان اسفند اسفید الشفاۃ

اخردل اور زلک

رآتا - تراش و تچک نکیدہ حاجیق معناسہ

راج الوقت - کچراچہ و نقد الوقت گبی و ناسر

راز یوب گویند بترکی

رآنگان - چلمک الہد ر بادہوا گے

رآب - فرد فراسار السدن بر اسم در

رآب - تجہ عصیر العنب اوزم صقندیسی

رآباب - روادہ و شاشنگ و شاشنگ و شاشنگ

و شوشنگ و شیشاک و چہار تار کمانی و اقلغی معناسہ

رآباعی - ترانہ

رآبط - استوار بند باز بند ہم بندی

رج کلام الله - بهشتک

رجب النوع انسان - فر فروزان فروزان فر

و نو شروان

رجب بدن - قاپیق

رجیب - پسند از غلظت

رجیع الاول - نام ماه بعد صفر

رجت - موسم

رجبه - سرخانه المرتبه منزلت

رجوندی - شب کوری العشی گنج کوز کور میوب

گوندز کور مک لغتی اعشی و عشوار

رجبه - گردون تکلی معنانه

رجب - نام ماه

رجاج - هر نشسته نکل ریغی و ضعیفی

رجاله - بیان یوریک

رجج - گیر و دو ندر مک بغیر مطر گئی رجوع

ایتمک ایتمک

رجفه - دیر نمک

رجنه - صمغ صنوبر شتینه گئی

رجوله - ارلک

رجم - طاشکله و رقتل ایتمک

رجن - حبس ایتمک

رجل - و طراطور و سلطه ترشی و آچار

رجل - گیرخ کرسی المصحف

رجی - دگر من

رجم - بون و زهدان و بچردان یارک و

رجگان اناقرنده ادغلان تیغی مد زود

در حیوانات یا و رلق و در اسب قولو نلق

رجمت - بخشایش و لم و ریز و از رم و درج

رقت قلب میل و تعطف ایتمک

رجخ - شرطیج افروندن بر فروک آویدر

رجخصت - دستوری لهی زبان یافتن رجخصت

یافتن الاجازت دستور ویریک الرجخصه فی الام

خلاف التشدید فی

رجخصت - زمان المهلته النظرة تاخیر ایتمک

رجخصت دینا - رجخصت دادن الترخیص

رجخصت ویریک

رجخصت دینا - زمان دادن الانظار و

الاهمال مهلت ویریک تاخیر ایتمک

رجخصت کرنا - وداع و تودیع کردن پدر و

کردن و رجخصت کردن و گیل کردن التودیع

دفع ایدوب یوالمق و باشند صاومق گسی گبی

رجخصت مانگنا - رجخصت حاصل کردن و

رجخصت گرفتن الاستظار الاستمهال مهلت طلب

رجخصت هونا - خیر باد گفتن

رجننه - چتلاق و یارق

رژد - شکوفه القی قوصمق قوصمه

رژد کرنا - شکوفه و رد کردن التقیه قوصمق

رژد کرنا - منسوخ کردن و باطل کردن و

قسم کشیدن الابطال باطل ایلمک

رژده - یک صف از خشت هاس دیوار رژده

جرايدوب تصانمقی

رفو - رفوت الشوب اصلح ایتک ورو

کوزه لیش

رفو کرنا - رفو کردن و زدن الرفار

اصلح ایتک

رفو کهنه - رفو برخاستن لاخلال چیز ملک

رفو کیا هوا - رفو دار

رفو گر - همگر

رفیع - نهول تو جو و یکسک

رفیق - سنگار و سنگم و سنگبر و هاس و همسک

یوله اشش

رفیده - کما یوک کما یوک فیده پینه قو

رفقت - کشتا و الرقة رفقت معنانه

رفص - شار الزفن رفص ایتک

رفعه - باز افکن زنده و پینه نو رنگ الرقع یا مه

رکاب - الغرزا و زنگی و هنگ حلقه چوبین ط

رکاب - پا ورق

رکاب غاری - جلو دار رکابدار گب پیادگان

همراه سواری امراروند

رکابدار - لوزات ساز و آنکه سرانجام همراه

کند و آنکه همراه امرای پیاده رود

رکابی - طبقه و صحن الصحن قدح عظیم علیکی معنانه

رکت چندن - صندل سرخ الصندل برانجامد

رک رهنا - باز ایستادن از کار است طور معنانه

رکنا - دل تنگ شدن الانقباض طوبوق

یوز لو اولوق

رکن - یه بلومرد عظیم معنانه

رکنا - عاجز شدن از قرات المحصر عاجز کت قبض

رکهنه - داشتن و نهادن و نشیدن و نهستن الرقوع

رگز - خراش الخدش قاشیق و درملق

رگز نه - سائیدن و بهم سودن و و چیز السحق

از مک سوریک و در بیلک

رعر وایما - وندیش و سیم و سیمیار رمرگو و

اشاره کننده نمار الرمز اشارت ایتک یا کبی

رمضان - ماه صیام و ماه روزه

رن - رزمگاه و نبردگاه و آورده گاه و جنگگاه

المعركة جنگ ایده جنگ

رنج - آزر دگی و سترگی و سیزگی و سپهرگی و چکرگی

وزنگ شکر آب السامة حالت

رنجک - چاشنی

رنج کمینجنا شایسته اعمال بر - کفیار المجاهدة

اعمال حسنه ضمننده رنج و محن حکمک

رنجیده - آزرده و طول

رنجیده کیون هو تی هو - چرا سرکه میفروشی

رنند شرب - آلفته و آلفتن شفتن

رنده - مشت رند و مشت رنده و مشت واره

المفسد و ورپی البراة رنده

رنند و - ایتم العرب یا لکرمه الغروبه یا لکوزلق

رنندی - زن الامرة قاری

رنندی باز - زن باره حلبی معنانه

رنگ - پاندار رنگ است گویند فام و پام
چرتہ و چرده رنگ بسیار بی مائل تر آوند رنگ
زرد و لالون بویہ

رنگنا - آزدن و زردیدن الصغ بویامق
رنگ بد بجانا - گو نہ بر کشتن الشب لون متغیر بویامق
رنگریز - و رنگریز بویامق

رنگ فقی ہو جانا - رنگ پریدن و رنگ جستن
و رنگ ریختن و رنگ رم کردن و رنگ باختن
و رنگ شکستن و رنگ کینستن الامتقاع متغیر بویامق
رنگ کاٹنا - رنگ بریدن بویاکسمک

رنگ مائل بسرخی - میگون
رنگنا - زردیدن و رنگ دادن و ریشیدن
الصغ بویامق

رنگین - المصبوغ بویالی اور باسی
رَواج - نماک کچمک اج اشی یروج و رواج
رَواق - خیر ی شول چار داق کہ اوکی آپوق
رَوان - داس و داسہ و آنخل و شوک و خا
و پر و قلیق معناسہ

رَوانا - آمادہ گریہ
رَوانہ کرنا - سل کردن و روانہ کردن و
فرستادن گوئند رنگ بولیک

رَوانسا ہونا - گریہ و رگلا و دشتن البکا و غلامق
رَوان - شران الشجابه شارل و شارل اتھی
و و کلیجی بوا اعتبار ایلہ صحنات علی یغمورہ دخی و زور
رَوبر و ہونا - دو چار شدن و زدن و

و افتادن و چشم چار شدن و تقابل یوزہ یوز و لوق
رَوپیہ - کہلہ و کہلہ و پیر یوزہ الریال القرش
سکہ نمش اتھی

رَوقی صورت - گریان و گریہ ناک ابکی
چوق اغلہ بکی
رَوپہنا - رنجیدن و زردن

رَوقی - نان و از دست پز و از دست فرا
انچ پیش از خمیر بر آمدن پزند و چکان نان بزرگ
کچاچ انچہ برا خگر پزند و گلکان نان میدہ کسمک
نان روغنی مرغ و سنگہ نان گا و رس و زرن

و سینا نلن جو و باقلا و ازرن و شند نان سفید
و ورتھین نان گندم و جو و نانہ نان گروہ
ازرنین نان الخبز اتمک القرص کاچہ رغیف گروہ

رَوقی پکانا - نان بستن الخبز اتمک پشرمک
رَوقی چپڑنا - روغن در نان مالیدن و سرویل
یا غلوائیمک اتمکی یا غلہ اومق

رَوقی کاٹکرنا - فسات القنوت و فستی و قرنتی
دریزہ معناسہ مذن اولورسہ
رَوقی کپڑی پر خدمت کرنیوالا - جاگی خواہ

ونان جامہ
رَوج - جانہ و زنا جان معناسہ
رَوج القدس - شید و پشہند

رَوزازل - نا آغاز روز و روز بخش لازل قدم
رَوز کوری - نام مرضی و روز کور صفت آن
الجہر گوئند زہر سنہ کورہ محک اول کیمتہ اہر و

روزگار - باد هوا بترکی

روزگزشتہ - دی الامح وئی کون
روزمرہ کے کپڑے - گوندہ لک بادروزہ

روزہ - الصوم اورش

روزہ دار - الصائم اورش طوبی

روزہ رکھنا - روزہ داشتن گرفتن بستن
الصوم اوروش طومق

روزہ کھولنا - روزہ کشادن ووا کردن
الافطار اورجینا چیق

روزمرہ - زبان وروزمرہ زبان زد
اللہجة دل

روزمرہ - وجہ معاش ہر روزہ الوطیفة
ہرگون و ہر آئی ایچون تقدیرایتہ مگری سنہ
روزی - خوارہ و نواو خوراک الرزق
یہ جب وینیتی

روزینہ - روزانہ وروزیانہ وراستاد
ورستاد و طیفہ و علوفہ معناسہ

روسیاہ کرنا - نیل برہرہ مالیدن کشیدن
روش - راہ روچین

روشناس - آشنارو

روشناطشی - مارقیشاگی گوزطاشی
وروزناطاشی دخی دینور

روشنائی - سیاہی الداد مرکب

روشنندان - روزنہ وروزن وپننگ
الروشن یولہ آچلان پنجرہ

روشن کرنا - افروختن الاضارہ روشن کشک

روشن و نورانی - آذرنگ

روشنی - شید و فرؤغ

روغنی روٹی - روغینہ قاضی القمسی و نماز القم

وقادین بوٹی دید کلری نیمیشی بیہ جکر
ویا غلو بکسمہ و یو خاچہ یہ دہ دینور و قمر تعبیر

اولان قات قات نیلی انکدہ دینور

روکن - دستوری سرچکا دی بر سری باش معنا
روکنا - باز داشتن الصدائج

روکھا - خشک الیابس قرونہ
روکھی روٹی - نان خشک خشک نانہ القفار

قانعہ انک

روک - بیماری الداء مرض و سقم و مقام خستہ ک
روگی - بیمار و رنجور خستہ السقیم المریض صبرو

رومال - دستارچہ و دستمال روپاک و دست
پاک دزک دزک تبرکی ساچوغ و آبجین و مال مردہ

روزنیم پارچہ پشت گریان و کندرک معناسہ کچک
مثلاً شکہ بردوش کشند المنشفہ المنديل غلق و مقمرہ

رولاکرنا - برآشتن البغی از غولق ایتک
رولانا - درگریہ آوردن الابکار التبکیہ غلعتق

رول پڑنا - برانگینہ شدن و فراہم آمدن
الانبات طاعلق و پراگندہ اولق

رونا - اشک از چشم ریختن و گریستن گریہ دست
دادن و گریہ کردن و گریہ زدن و گریہ انداختن

و گریہ افگندن و اشک ریختن و بہا شدن باژین

و نالیدن و بہانستن و زاریدن البکا، الحلق و
 بازاری را و لومق گویند ریتن گبی
 رونا - گریہ باشد و گریہ شادی را اشک
 شیرین خوانند البکی چوق اغلائیچی
 رونا کچی کا - زنوئیہ و مویہ و زوزہ نویدن
 کوپک و لومق
 رونا - پی سپر کردن و پامال کردن لکھ و
 ناخوستان الدوس الوطی برسنی یا قلد تپک
 و چکنک باصق و یا قلق
 رونق - آب روشنی خاک زینت و حسن معنائہ
 رونق دینا بات کو سبز کردن حرف و سبز
 شدم لازم التصریح بزمک
 رونکا - موی زر و الغب صار و جہ تو پری
 رونمائی - یوزگور ملکی روئی نمابگی
 رونی - زن گریان و زن گریہ نک اغلائیچی
 رونمائی کھڑے ہونا - موی و اتیخ شدن و
 فراخیدن فراخیدن لاقتضار تو رتودن چاقی و قیل اوپر
 روئی - ینبہ و غبت و ججوت سا و الی العطش بوق طعن
 روئی بنولے سے نکالنا - فلنودن و فلنیدن
 و فغیدن بوق آتمق و موقدن چکر دکایر تلمق
 روئی تومنا - ینبہ شکافتن النفس بوق بوق آتمق
 روئی دھنکنے کی کمان - لوکے کمانچہ حلیہ یابی
 رویت - زشت و زشت کشی امزده تفکراتیک
 رہا - ینہ و رتکار العتیق آزادلو
 رہبر - راہبر و راہ ناو بند و راہان الدلیل قولان

و قلا و ز قولان غوز
 رہٹ - چرخ دولاب و دولاب کوزہ سائے
 چرخ الناعور العجلہ و طولا ب
 رہٹا - چرخہ الدولاب المغزل ایک و اور کہ و
 اثائی را المیہ و کلچیک گویند
 رہن - شگل و شگل حیدر و معنائہ
 رہن - گرو و بندگروگان و تواتر ہانگ
 الرہن طوقی
 رہنا - ماندن قالمق
 رئیس - کز بود و گلو و ہمازا و لوسیدگی
 ریا - چوکیو و سالوسی پیچیدہ
 ریاست - دار و گیر و حکومت معنائہ
 ریاضت - زہنجہ و ریاضت کش کہ بلابا شد
 ریت - ریگ لرل قم
 ریتا - گوارا البراب پوسارق و النعم سالغم
 ریت کاشیلہ - خامہ الکیتب قوم و پیسی
 ریتنا - سوہان کردن و سوہان زدن البرد ایکہ
 ریتی - سوہان و سوہان المسجل البرد ایکہ
 ریٹھا - رتہ و بندق ہندی
 ریچہ - خرس و خرس کن جائے بودن خرس
 ریتنا الدبکیو
 ریحان - سپر غم و ناز بو و اسپر غم و اسپر غم و
 اسپر غم سلطانی فسلکن معنائہ
 ریحان - دو ملک
 ریڑہ - پشت مازہ و پشت مزہ و مغازہ و مغزہ

الصلب و کورغم معانسه و ارقه اتی گوشت پشت
ریزه - سخته القطعه برپاره نسنه

ریزه ریزه - خرد و خرد الفتات الفتوت و ففتی و ففتی

ریشیم - العنقه سلودق آتند بتن قلدر

ریشیم - گوزونک و دسه القز بولش اریشیم

ریشی کپرا - گوگوز و کلینون و بوقلمون هفت رنگ

طوقنش بر قاشدر

ریشیل - همانور لاغرا لعجت آرق

ریشیت - خلم و خیل و مرک و خل و خلد و خیل

ریشیت - دنا سمول قان برونه دینور الحاط سمول نین

ریشیت - بید انجیر کنه معانسه

ریشیدی - کیشو محب الخوخ کنه کرچک

ریشینا - آواز کردن خراشیهی اشک و دی

ریشینا - آهسته رفتن هجو مورچه الدیب بویک

ریشینی - کچون گهنلوک عرق النسا

ریوژ - رمه و گاه و گویا ره وسیله و وسیله السرب

سوروسی

ریوژ سے آگ چلنے والا بکرا - تہا ز الکر از کوم

ریوژی - گیتا و کبیتہ القبط و القبطا ارق حلوا

ریونہ چینی - نام دودار و ندمعانسه

ریوہ - خاک شور بکار گازران

ریوہی - چرخ و حق و شیر زنہ آفرین تہرہ انیمین لوق

ریوہس - کد خدا و کز بو در نیس معانسه او کوشی

باب نامی مجمرہ

زرا و راه - فوا الزود آ ذوقہ

زرا - نام مہرہ در بازی تا ولہ پایدار گے

زرا و تو روق - تنک گبی طاولہ اونیا کر مجرہ

ززاری - ایلمتی معانسه

ززاری کرنا - نیایش التضرع زار لوق ایتمک

زارغ - زارغ کمان زارغ گے

زارنی - غت و غتقرہ و غتقرہ الزنا حرام اولان

کیمسہ یہ جماع زنی یزنی زنا فہوزان

زارہد - دژا کام دژا کامہ و کا تو زمی و کپبد و

دژا کام الزہد دنیا دن اعتراض ایتمک فہوزا ہد

زارباد - شلخ قلیہ مسک معانسه

زربان - نواد گو بیا و سراسیش زربان قال

و ناسراسیش زربان حال اللسان دل

زربان اونٹ کی - دخمہ الشقیقہ و وہ نک اغزندہ

اولان و غار جغی کہ اغزندن چقاروب کو کرہ در

زربان نکالنا - زربان بر آوردن دلی چقاروق

زربان بند ہونا - بستہ شدن زربان لاعطال

دلی طو تلمق

زبردست - زرا و روزا و القوی برک تخمک نسنه

زریق - حیا چنگ کہ ز زنان فاحشہ در ستر بکار بند

زطل - سخنہائے دروغ و ہرزہ و پوچ

البسبس ترہات و مہلات

زچہ - زراچ و زراچہ النفساء ولد کتور مش لوخسہ

عورت و بیماری زچہ را آل با صمہ گویند

زچ کرنا - سنگ کردن لاعجاز عاجز ایتمک

ز رحل - کیوان هندوی چرخ سبب سیه دل

بریلد ز در

ز حمت - گرم الزحام بری بریلد عشق و مضائقه

ز خم - ریش و لانه و لانه بکشته و آغزه خشم و خنجر الجرح

والجراح و الجراحه تیاره

ز خم پشت ستور - یا غرغن و یا غر و جاداو

فکار گبه ترکیب

ز خم سے پانی ٹپکنا - شاریدن شفت یار دن

صوضروب حقیق

زخمه - المضارب تازنه شکافه گبه

زخمی - زخم خورده و زخم زده و خسته انجیده

فکار شمار الجروح و الجرح یا زلو مجروح گبی

زخمی کرنا - خسته کردن و زخم زدن و انجیدن

و خستن و شخانیدن یار هلق و مجروح ایملک

و یار هلق و یار هلق و تحقیق لازم و مستعد

زراعت - برزو کشا و زری و کمری و شیار

زراعت بارانی و یا سره زمین اخراجات

دیوانی الزرع اکین الزراعت انجیلک

زراعت کرنا - شومیزیدن شیاریدن شیاریدن

الزرع یره تخم صا حقیق

زراعت مین پانی دینا - پسانیدن باغ و

بانچ و اکین صوار مق

زرافه - سوزناپه و طورناپه زراف گبی

زرداق - محله بزرگ رستاق گبی که چار سو و

بازار داشته باشد

زربفت - شب افروز

زربخ - چرخ السمع قور و ک سرتطان دن

اولان انکی چقرطغان

زربخالص - ده ده و ده دهی الذهب صافی فچ

زربخ کولکی - غار ه گبه انچه زیر زره پوشند

زرد - سزاوند و شکسته رنگ بر استین زردیک

پس از پریدن رنگ بر جامه بماند الا صفر صار و

زرد آلو - خوبانی اشمش زرد آلویشی

زرد ده - برنج شماله گبی در ترکی همین زرد ده باشد

زرد دوزی - زربفت و زربافت

زردی - زرده الح میور طنه ک صار و سی

زرد چاؤ - دار زرد گبی هلدی باشد عروق

زرق و برق - آرایش ظاهری الزرق و برق

زینت ایدوب بزه مک

زرد گری - لوتره و لوتره

زرنابه - و طورنپه اشترگا و پلنگ

زره - زره ساز و زره باف و زره گر

صفت الزرع زره بر ترکی تو حال کسبه یا نخ

زره پهنه - زره در بر کردن و زره بردن

کشیدن و در دوش کشیدن در بر گرفتن

و در بر انداختن التدرع جبه و جوشن کیمک

زره پوشش - المدرع جوشن و جیه و زره

گیمش و کیمسه

زربینه - کجور گبه عرق الکافور زربناد

سمیدر برد و او گوید

زعفران - گر کم و نوجوان جادی و جسد بر کوکب
 قو خلو چکد رشو الصقالیه معنانه
 زعفر - سگ شکاری بوی پرست و توله گبی
 بر نوعنه ماضی دیر لر
 زقیل - سپیل الصغیر مطلق و قوش و تمه سی آواز
 زقیلنا - شغلیدن و صغیر زدن و سپلیدن
 المکار الصغیر مطلق و یریک
 زرقوم - زراخل غوا غاجی معنانه
 زرقام - هنگ باشد صغوق کچوب طوما غوا و لوق
 زلال - طوری معنانه در زلال گبی
 زکبر - سر بار کیا سا گبی
 زکبیه - زلابیه معنانه زلیبیا گبی
 زکلف - شفته و مخمور و کلاه و کاکل و کلاه
 و کسمه و دوله و کتوله و کتوله الصغیر زلف کاکل
 زکله - فکر ز فکر زنگ الفضاله السو جوقین
 زکانه - روزگار الزمن وقت
 زمره - میوه و دوال و دوال قیمتی طاشد
 زمره - نک گبی زاج ابیض در ایشیه نگه بویار لر
 زمین - مرز و نسا و دیمیک ریگناک و سخت
 زمین زار غنک زار غنک باشد و خشکسار
 زمین بی آب و نخیر و تخمیان و نخیر زار تا و بتاوند
 زمین پشته پشته و تر بن زمین بسیار سخت
 و سبخ زمین نرم و قاراب و قاریاب و مینیکه
 بآب کاریزد رود مزروع شود و دیمیکه انچه
 بآب باران زراعت شود و وسیع زمین بی عطف

و گر در زمین سخت و پشته پشته و کف صحرائے
 خشک و آنچیز زمین کما بش از هر جا بر آید
 و گویر زمین هموار و سراب و سیب بیان و
 زمین هموار الغیر ایدراض گبی
 زمین پر بکنا - نواختن الاصرع گوشه یک
 ایدوب حریمه دوشربک
 زمین دار - کشاورز بر زیرگوشه و شور زلاک
 انجی زراع گبی
 زمین دامن کوه - کوه پایه طایغ دوا و غی
 معنانه در
 زمین سیل کنده - یار معنانه بکند گبی
 زمین هموار کرنے کی لکڑ - ماله و وزن و بنگن
 و کر المسلقه سور کو
 زنا - جهر ز الزنا حرام اولان کیمیه بی حاجتک
 زنانه - الحنت یومشق پوشت کیمیه
 زناکار - زن باره الزانی زنا ایدیه
 زنا نر - مویخ و شست و کستی و کستین کشتی
 راهبار بلکرنیه قوشاند قلری ایدر و نصار
 قوشا غندن بر اصل قوشا قدر
 زنبار - گهنز گبی آن نقش کردن کفشگران
 زنبک - ناوک و چرخ گبی کمان حکمت
 باشد از آلات حصار برسان منجیق و آنرا
 زنبک و قوی نیز گویند
 زنبق - زنبه بر اصل کوکب رایچه لوچچکدر
 زنبیل - گر زمین بر معروف طرفدر

زنجبیره سنباده گبی سنگیکه که کار دوخنجر
بدان تیز کنند
زنجیف - واثواب سخنی برور گبی سنباف باشد
زنجعفر - شکر و سریقون گبی
زنجبیر - فلفلم و فلفلم و کلیدان السلسله زنجبیر
زنجبیر کشت کشتانا - زنجبیر جنبانیدن القعقه
قانی نسبی تحریک تیمکله آواز نسق
زنجبیره - آبه حاشیه و پر و از معانسه
زنده - حرث الحی دیری
زندلیق - معرب زندیک الزند قیوم شری
و وجود خدا ی انکار ایتمک نشی زندلیق
زنک - تاه و مور چانه و موریانه و مورچه
الصد و تیمور پاسی
زنک گنا - زنک و زنگار گرفتن و زنک
بستن و زنک افتادن و زنک خوردن
الطبع تمور پاسنق
زنکی بڑ - بلیله سیاه
زودنج - زود سیر تیز طوب و صابجی
زور - توانائی نیرو و هنگ القوة بر فلک
و محکمک
زور آور - گاؤ زور
زور به - گردن کش متعصب سخت لگام گبی
زور به اولوق - سر بر تافتن گبی گردن کشی کردن
زور به قالمق - خرابا ر گبی و سوز یا غدو
بجویم عوام بر اسے کارے

زور است گهیرنا - فلیدان الدس قالمق
و دور تمک و سولک
زرباب - صوصر ندیسی
زهر - هلال و لیل و شربک اسم آغو
زهر - هر چیز تلخ المرآجی
زهر دینا - زهر دادن یعنی آغو بیر مک سیدر
زهر قاتل - هلال گرینچ و بین
زهرک - و کلیسا بخوری بکلفد گبی رشوت مینا
زهر ملا هوا کھانا - زهر با آغو قار شمش بیجک
زهر مهره - پازهر
زهره - ناهید زاور بر لیدرک آدیدر
زیاده - فرایسته افزون و افزون و بیش
الکثر چو قلق و ارتعلق
زیاده کرنا - فرودن الا زید از زیاده ایتمک
زیبا - یراشیق یا قشقلو و اندالو و اوغون
زیبا هونا - یراشیق اولوق
زیبایش - یا قشقلوق
زیبجی - ستر باز گبی
زیب وزینت - آسا و آرایش و لغونه و
افزندن و افزندن زیب و ادنی آراستن
زیب نهین دیتا - در کجای خور دو کجا میزید
و کی در خور است قنده یراشور
زیر دست - دست خوش آزدست
زیر وزبر - ترست مرت طارطغان معنانه
زیره - الکمون کمون

زینج اسان اینک - از زبان جستن و کلمه
سہو و خطا یتاک گی

زینغلہ - قرہ کونک یا غیرہ طغی و غسل لب
گی عمود گے بنار

زیرل - سنج گی ہندی منجیر او جہانج
زیرلی - شطرنجی زلیچہ کوچک آن زیرلو گے

زیرین - السرج اگر
زیریت - پر مون بزرک معانہ

زیرین پوش - غاشیہ اگر اور توسی
زیرین کسا - زیرین کردن و زیرین ندادن لاسر

اگر ی آتہ بعلق
زیرینہ - پلک و پایہ بالا بر آمدن و زرد بان و

از چین الدر جہ زرد بان ایاضی
زیرور - پیرایہ و ہودہ و پائیون الحلی عورتلر

بزرکی دوزگون و آوادانق زیروردان باشد
زیرور گھوڑے کا - شام ایریراغی

زیرولہ - سیم گی بیوند رغال کی طرفنی ملوق
گی احاطہ ایدن اغاجہ دینور

باب سین مہملہ

سات - ہفت بعدیدی

سات اقلیم - ہفت گاہ

سات یردہ انگہ کے - ہفت لائی چشم و

ہفت پردہ چشم یعنی گوزن یری پردہ لری

سات تارسے - ہفت اختر کہ ماہ و ہور و پتیر

وٹا ہید و ہرام و بر جین کیوان باشد
سبعہ سیارہ لری

ساتوان - ہفتم مرداد و ہفتم روز السابج یدگی
ساتہ - ہمراہی الرفیق یولداش و کوزلجی

ساتی - مدد کار و پایدارہ و پایہ دو
یا و الظہیر المعاون یا روم ایدی گی

سلج قبرسی - قلعہ مس گی و زنج قبرسی
نیز زنج سبز باشد

ساتجا - انبازی و انبازناک المشارکہ و
الشکرۃ و الشکر و تالق

ساتجی - انباز الشریک اور تاق
ساتج - تاپہ تو لگی

ساتجق - حنا بندان و حنا بندی
ساتحری - فرست و فرہست السحر جاد و لوق

ساتحل - کران الساحل و کرکناری
ساتخت - دوزک و قوشق و یا یق و دوز

و نظام دیرکے نکیل و تمام ایک لری طاقی گے
ساتختہ پرداختہ - خیر و خبیروہ و خبیروہ و شفر

دوزلش قوشلش و یا پلش حاضر اولش معانہ
سادو - ہنگامہ گیر

سادہ - صف منقش
سارا - ہمہ کل ہپی

ساربان - شتر بان اجمال دودہ جی

سارس - کزیبا

سارنگی - غچک

سآزی - ساره‌هند و قاری لک باش ورتوی
 ساز و سامان - یون پوش
 ساز و سرانجام - نوا
 ساس - خوشبامری خوشتاسم خوشو خوشو
 و خاشاکات قین آغا
 ساق - سنگ بالدر
 ساقدوش - و صانچ شاه بالاگبی آنکه هر
 واداد باشد
 ساقز - مصطکی راه‌گبی
 ساقزدیکی - از اقسام قولایه باشد سفید
 صبح آنرا بیاض و ساقزی و چنگل ساقزی
 گویند و قسم سیاه را قیلان و قیلان
 اوتی و بیلاق اوتی و سیلان گویند و دوائی
 استقا باشد و ادایگی
 ساقه - ساله لشکر و مار چند اول و چند اول
 ساقه الجیش مؤخره و دوزخ معانه
 ساقی - چانی
 ساکبو - سال الساج براغاجدر
 ساگ - سبزی و تره البقل تره و سبزوآت
 سآل - شمت السنه تیل
 سآلا - برادر زن و برادر زن نخست قین آغا
 سالک - غیبیان و اشک
 سالگره - ورشته عمر و سیج سال
 سآلن - نان خورش و ترانه و سیاح گانجی
 آباکریا و آشا لادم و لادم آتک حاتنی

سالوتری - چار وادار
 سآلی - خواهر زن و خازنه و آینه و خاندن
 اخت الزوجه بالذین معنانه
 سآلیار - دال بهندی
 سآلیانه - المساناة بخلق
 سآمان - باگردن و ساختن و وادان مستعمل و
 برگ و برگوکان ساز و برگ گازر العدة
 حوادث و دهر ایچون المدن و سلاحدن برقیو
 حاضر ایند کلمی نسنه لاله ایهیته چری یراغی
 و سفر اثوابی و اسبابی
 سآمن - روبرو و رویار و القدام الوجاهه
 یوز لولک و قارشو
 سآمنی هونا - دو چار شدن و زدن و
 چشم چار شدن و دو چار افتادن و روبرو شدن
 و رویار و شدن للقاء یوز و یوز اولق
 سآمنی کرنا - دو چار کردن و روبرو کردن
 التوجه بر کیمسه جانبیه یونلشک
 سآن - فسان المن سیکو ماشی
 سآن پرر کهنه - برسنگ راندن و بسنگ
 تیز کردن و بر فسان کردن و فسان کشیدن
 و بر فسان خوردن و بر فسان شستن و بر فسان
 زدن اشخه سکین ایتمک
 سآفس - دم النفس صلوک
 سآپ - مار فنج ماری آزارنگار تازیه پوست
 انگنده و بیچ مار خوش خط و خال ایهیته سیلان

سانپ کی پاری - ستمه سیلان پستی

سانج - شام المسار اخشام

سانجوق - دور ملک باتو روق طیقہ ایمنی ختون

آزدن فشارون جیہونا بہندی

سانس لینا - صولوق دمان گے

سانچ - ٹمٹمٹ شوکہ القاب وک بشوق قلابی

ساندا - رسن پای کا فو در وقت دو شید

سانڈ - السائبہ نذرا یکن بیانہ صالد قری

سانڈنی - شتر مادہ تیز رفتار ریباری جازہ

سوار انجامز یو کرک دوه

ساننا - بل کردن بالحق ایتک

سانولا - گندم کون و سبز رنگ حسن سبز گندی

رنگ لسمہ آریا بل بندائی رنگلو عورت مذکرندہ

اسمہ ویرلر

سانون - تیر تقریباً باشد

سانومک - خوش شدن

سابل - سنگ مدر معماران بر شتمہ بستہ

کہ کچی دیوار بدان دریا بند بحر بی شاقول

سائی - خار پشت و بہرک اسغور و سغور غرنہ

و چڑ و چڑا و چڑ و روار انداز و کاجوک کاج

و چنگاسہ القنفذ کربی

سائی - پیشداد القفدمہ اوکد ون

سانسان - رستا و گنہ شادروان الخلطہ

گوکہ لک

سایہ - نش اظل گوکہ

سایہ - پناہ اظل حمایت

سایہ ڈالنا - سایہ انداختن الاظلال گوکہ لک

سایہ ڈالنا - سایہ افکندن الاظلال گوکہ لک

سایوان - شامیانہ سایہ بان گے

سایہ مین آنا - در سایہ آئین الاظلال گوکہ لک

شب - ہمہ در من و شگالہ و ہمگنان الجمع

ہیسی و بتون و دو گلی و پ

سبب - انگیزہ و برایہ و برایی و برتر و

پتیرہ بوڈ و ورون و شونڈ و شونہ و رگزر

السبب ہر نہ کہ انکہ غیرہ توصل و لنور

سبب چٹ کر جانا - ہمہ خوردن و چیزے

برخوان نگراشتن الاقمام یک

سبب چڑھا جانا - بسر کشیدن و بر سر کشیدن

الاشتقاق برداق ایچندگی صوبی بتماہ محکم

سبب قدم - و سبز پائے او غور سبز و شوم

قدم معناسہ

سبب و خرم - زریون

سببہ رنگ - سببہ کلگون معشوق ملیح سببہ

رنگ گندناگون

سببہ خود و - سببہ بیگانہ جعفر و چار و چہرہ

سببہ لب حوض - گزم

سببہ زار - مرغزار چارلق

سببہ زری - کہ ترہ باشد یشملک سببہ گے

سببہ سیارہ - ہر پاسب ہر یک از سببہ سیارہ

کہ ترصل و شتری و میخ و آفتاب زہرہ و

تخلار دوگاه باشد و هر یک سببان سیارات

سبوق - ور

سبقت - بیش و روس ایلمری کچمه صاومه

سبقت لیجانا - روس و قره اسبقت السبق

اوگردشک تبارایتیک یلر و کچمک صاوشمق

سبیل - بیشک و بیشک المحقر قازمه و کولنگ

کوسکو معنانه

سبوره - و مچاچنک چیز چنک کیر کاشی

سبویوزلی - کشیده رو کشیده گبی

سبیل - سبیل کردن و کشادن آب خیر کردن

سپا - خنک گبی بهندی تپائی که زرگران

بران زر دوزی کنند و مچان بهندی نیز

که کار بگردان بران رفته دیوار را با گل کنند

سپارا - سرزه و سرور افغیشته و افغیشته ذکر

سپاهی - و شکری و میساری و ارتیشدار

عسکری معنانه

سپین - شوپین و زانج گبی

سپنتی - رش گبی و چندی نیز بهار بهندی

سپنا - خوابار و یاد و شش

سپندی - و چنک ارکاک معنانه بهار بهندی

سپورک - جاز و زدن

سپورند و لک - خاک ران زنبه و دمن گبی

سپورندی - خاشاک چور چوب نیز

سپه سالار - سپهبد اسپید سردار و سپه سالار

سرخسک

سپیلک - و پیلنک باغت کرانی شدن

سپرامتن گبی نشیمه معنانه

سپیده - سپیدان سپیداراج الاسفید

استونج

سپیده لگانا - سپیده زدن دردن استونج

سپیری - فوخل و پوپل

ستاره - اختر و آلوتار و دار و دار و آلوتار

ستانا - رنج دادن و رسانیدن تا ذی انجمک

ستالی - درفش و آدرفش المصنف نیز

ستاور - بوزیدان استعجالتی غلیه سی و

و سموزک و قی و قوچ اوتی

ستتر - بهفتاد سبعین تیش

ستتر - شرمگاه و شرم جامی العوره اووری

سترا بهترا - فروت و فروت و اخترفیشته

عقل فساد و ارمق و بونا مق و سمه معنانه

ستک کت - بریزه بهیم معنانه

ستکلی - بستور

ستکنا - شترنج آتش شترنجی نان شترنجی آتش

و نان آن چاوشل ششی آتش شترنجی بتری

ستو - قنوت قنوت و پست گبی

ستو گهونا - بشورانیدن لالت قنوت

ستون - طبان ستونیکه سقف خانه بران

برپاکنند سرن ستون باشد

ستهر - بهتر و خوب پاکیزه و اتقی آری پاکیزه

ستیا - آنکه بسرمه گزیره چشم کند

سستی - از برائے مردہ سوختن و بر مردہ سخن
 شک جانا - غفلت و غلطی از میان بیرون
 رفتن التسل سیوشمک
 ستمیانا - فرقت شدن بونا مق
 سچ - زیب الزینہ بزرگ
 سجادہ - تسلیخ و تسلیخ
 سجدہ کرنا - کلاه نهادن سجدہ ایشمک
 سجدہ گاہ - یکمثل
 سحف - و پر واز و رنگ گبی نجات و فراوی
 سبیل - نور دہ قبالہ معناسہ
 سجن - دلبر و دوست و جانان العشق عجیب
 دوست و سوکلو گسہ
 سجویق - زیبک گبی رود گشت خشک
 کردہ کہ در زمستان خورد و نیز حلوائے
 فستاق و شیرہ انگور میدہ گے
 سچی - خاکستر شورہ گیہ شجار قلیا طاشی و قلیا
 سجم - و قنب الکنی آفریک گبی
 سجت - خیم و خوی و طبیعت
 سچ - راست و راستی و ز الصدیق طوغریق
 سچ - آرس و بے و ہم و راست و درست
 بعربی نعم و اصل ملی و ترکی اوت و پکی و گرچک
 سچا - راست گو صادق گرچکلو
 سچا خواب - اندامی و اندا
 سچک - انتخاب کردن بچشم کردن اور زند ملک
 کلہ نهادن گے وارند ملک

سحر - افسون و نیز نگ جاد و لقی ایشمک
 سحری - و سحر گبی و سحر و پس شام السحر سحر
 وقتندہ ید کمری طعام
 سخاوت - زرو اس جو مرد ملک
 سخت - و درشت و ترس و گرخت و اندیہ
 چسبہ پروا و دیر علی الشدید قتی و کوچ و برک و
 پکتی سرت
 سخت بات - سخنانہ و سخن نگ الکلام الشدید
 خشونتکو سوز و کوچ سوزی و فحلا کردی
 سختی - درشتی و کسہ دو بوس الشدہ قاتلیق
 سخرہ - بیگار شاد کار گے
 سختی - راد احواد جو مرد گسہ
 سد - و پیکہ و او تو راق سختہ و سکی و کگی
 جائے نشست میان دروازہ گرد حوض
 سداب - و سداب نیز الفیجین سداب
 سداکلاب - گل آتشی و گل چچکی کہ دائم بہار لو
 سدہ - کہ در شکم افتد بفارسی دل
 سد خیرہ سی - شیر زدہ گبی
 سدرمہ - و سلمہ و توقات ہشت و شست گے
 بر برینہ سلمہ و سدرمہ و توقات ایلہ جانا چا
 اور شمع در
 سد صامق - درو شیدن شیر
 سد ف - سداب معناسہ
 سد لکن - نہات شیر دار صاب گبی
 سد لکن تخمی - حب السلاطین شباب گبی

معنانه برآمده شاشقنق و سرکشیدن لک سنگ

سید و تیب گبی

سرکش - فرخته گبی خسته و بر زمین کشیده

سرک - رژه الگبی پر کپرسه بهلانا

سرمد - بو باشن دائم معنانه

سرمد - الکحل سورمه

سرمد دانی - سرمد دان کل دان المکله سورمان

سرمد لگانا - سرمد کشیدن الاکتال

سورمه گوز چلک

سرمنی - و سرمه رسم خطاست یعنی سورمه رنگاوردن

سرمن - ستون کشتی دول و بادبان گبی

سرنامه - برنامه و برنامه العنوان هرستیک

وصف ابتداسی

سرنگ - آهون انقب که دلک و نم و رخنه

سرنگ گهوڑا - بورطوری آت معنانه

سرنگ لگانا - نقب کندن انگندن زدن

بردن گرفتن انقب لک

سرو - و سرو آزاد و سرو سبی و سرو سب

و سرو سید و سرو ناز سرو و پیاده و سرو سوار

از کوهنای آن شنگ ارس سرو کوهی الشجرة

الحیة ترکیده دخی سرو دیر لر و عامه سلوی دیر لر

آردیج میشی میوه سرو کوهی

سرواله - ترکیده قنده و نور برا و تلقد را و چند

دیکندری و قلیقتری او بورا ثوابه سانجیلور

سرور - سونج

سر سون - سر شرف متکشف معنانه

سر سبلانا - دست بر سر کشیدن المسح سلک

سر سه نانا - باشند ما و متی

سرطان - خر جنگ و پنجپایه نیلج معنانه

سرطان - خر جنگ بز و کواکبدن بر بزرگ آید

سرطان - هزار چشمه اطباء قاتنده معروف

بر مرضک آدیدر

سرکانا - یکسو کردن القیحه اراق ایتمک

سرکش - توسن

سرکش گهوڑا - ایغراحت و یا وز آت

و کسکین آت

سرکشی کرنا - ترغازه و سرکشی کردن العصیان

سرکله - شیطرح هندید را خریق چوپلر دید کبری

گو که رفاغوش و سرخیوس کب

سرکن - و مصنده و شیروان پالانه که مخارج

بالا خانه باشد

سرکنا - یکسو شدن از جائے خود الزحول

اراق اولق ویرندن گشک

سرکنڈا - کلک فی الیراعة قامش دودک

ینولما دق قلم

سرکه - اخل سرکه

سرکه بولنا - سروا کردن و سروا برهنه

کردن احسر کشف ایتمک

سرکیوالا - سرکه فروش خلال سرکه صابجی

سرکشته - دیمک شاشقین و صافتی و دینگ سب

سر صورت - دکن دیم الصورة تمثال

باشش و قلیق معناسه قلیق صورت در

سر بانا - بالین بصیرق معناسه

سر بانا - سر جنبانیدن الغض باش در ترمک

سر بانا - سر جنبیدن الغض تعبد و ب باش

سری - تیر بی پرو و پیکان القح یلکسرو دمر زروق

سری - چفته راس الغم قیون کله سی

سریا - شوشه و شفته و شمس گوش سوبک سی

سریت - خاصکی تیرکی قما السریت شول جاریه

که مولاسی باشقه او ده ساکن ایتیش اوله

سریش - و سریشم از گادو کا ویش سازند

سریش و انچا از شکم ماهی برآرند سریشم ماهی

الغراء طوقال که باقدن اولور

سریشم - طوقال و یا پیشقان

سرین - برودت معتدل سیرون گبی بهندی کلکنا

سرین - صغری کفل گب

سزا - بو گرفته و آب طعم برشته الغض العفونه

پور سیتی و یک قوقق و اسکیمک چور یک عفن

الجل چوریشیل یل بخن برنه قوقق فنا اولوق

السج شول صوکه متغیر اوله

سزاه و تر بوز - پوصالش قاون

سزنا - بوئے گرفتن النخ طعام قوقب متغیر

اولوق و السنوخ فاسد اولوق و متغیر اولوق

سزاسمر - شب شب شباشا و شباشاپ

سزاهند - سیت الغض پور سمک

سزک - شاه راه و راسته الجاده اولو ایشکل

سزکی - دیوانه المجنون دیوانه

سزکی کچر - لای و لجم و لجن و لژم و لژن و

لش الحاء قره باچق

سزنا - باد افراه و باد افره کفر العقاب و عقوبت

سزنا - جزائے نیکی و بدی

سزادینا - سزادادن و کردن و درکنار کردن

و نهادن التعذیب عذاب یتک

سزس - صدا و آواز بترکی

سزست - تمبل و قبل کسل کوشک

سزستانا - آرام گرفتن لاسراده و کلنک

سزستا - ارزان الرخصل و جوزلق الرخصل

سزستی - کاهلی الفتور کوشکلک مستق

سزسرا - خسرو و خسوره

سزسرا - خسره خانه

سزسره شطاه - و جغتای ایتک توفیدان محنا

شور و غوغا برداشتن

سزسطر - صف نقوش کتابت السطر خط و کتابت

سزطوت - حملایک قهرایتمک غضبه یتک

سزطادت - ارملکان ایلمک مبارک لک

سزطتر - آویشن و کاکوئی درگیلان کلک و کلکیمک

کویک و اوقی معناسه

سزطغه - رایه السعفه صولوجه جوشش سرور و می

سزطید - آتیبین

سزطی کرنا - دست و باز کردن و کوشیدن چنیدن

السی کب ایتمک دور شکم چاشمق

شفتہ - نہنی دشمن و دستخالی معناسہ

سفر - بحر مژہایو اگر دن وقت عصر رفتن و

شبگیر نمودن صبح راہ رفتن بترکی سلا غبت با

سفر کرنا - نان در انبان نہادن لاسفرض الاقائے

شفرہ - دستار خوان در آردی ہندی

وفاری بارش مقعد

سفلہ - زکوار اچاق مرتبہ لودون کیمسہ

شفید - ساچی سبک و سبک و سبک

البیاض اقلق

سفید آب - استونج و اقلق معناسہ سفید

شفیدی صبح - چاک صبح صادق باشد

یا صبح کا زب یعنی صبح اقلنی چین صحر گے

سقا قوشی - سرخی گبی مرغی کہ زیر زرخ

پوستکی دارد

سقفن قوشی - عکس بک گبی بر پرندہ در

سقف - نرہ تا وان معناسہ

سقی - سبو و کوزہ سفالہ گبی

سفقور - ورل ماہی

سقا - آبکش السقا صواریجی

سکان - ذنبال کشتی کمی قویر و غی

سکت - توانای و زور و توش و نیرو

الاید قوت کہ بر کلکدن عبارتدر

سکر تمک - و توشمق تازیدن تاز گے

سکر و شکم - دوا و گے بری بری

اردنچہ قوشمق

سکر دم صالمق - ترک تازی گے

سکر دن - و پوچ جفتہ گبی در آدم بابک غلین

و در اسپ صغری گویند

سکر لی پیراق - بار تنگ برو شہ گبی

سکر مک - ہضم الیمک گواریدن ناگوار معناسہ

سکر وار - آدینہ الجمعہ بر اسم در

سکر نا - در ہم کشیدہ شدن جامہ و پوست

اندام اشخ دری در یوب بریرہ کلک و

بور شمق

سکک غاجی - تلخ درختی باشد در عرب

سکل - ثولول آتخ گے

سکنا - توانستن و یارستن الاطاقہ کوچ تیمک

الدن کلک کوچ تیمک

سکوره - اسکورہ و اسکورہ و اسکورہ و

اسکورہ السكرتہ طیراق چناشی

سکون - شمول سکونہ و کلک

سکہ - آہنی نقش کردن گردنامہ و مار و مخ

آہن و میخ درم سکہ کہ زربان زنند میخکدہ دار

الضرب قچہ و فلوری نقشی ایتد کلری دمر دیر

سور و کلری دمرہ صبان دیر ر

سکھانا - خشک کردن لایباس قور تمق

سکھانا - آموختن تسلیم فرمودن گفتن کردن

دادن التعلیم او کر تمک

سکہ عالی - تازہ سک

سکه مارنا - سکه نهادن زدن و نشان دادن
 مسکه - وسه و پیکه سکوگی نشین تختہ وصف
 سیکجی - خوشگوار سہل اہضم زندگی
 سکیہ - پی البیابگی پشماہندی
 سکیل - بیاض مخافت دست و پائے اسپ
 کہ معیوب دانند اشکل گبی و ثوقول معناسہ
 گند مہ گے
 سگاہائی - اشقیق قرقنداش
 سگل - سنگ بوسائی و سنگ صندل سائی
 الصلاۃ قسنہ سحی ایتد کمری یعی دور طاش
 سگل - نام مرضی او یکندہ بر قرعہ در کہ اکا
 حمای دق لازم اولور
 سگلا - غربت و مسافرت
 سگلج - براقی سان گے
 سگلج جنگ - جانہ السلج آلات جنگ
 سگلخ - سلاک و شوشہ سبیکہ معناسہ
 سلامت - پدرو و دژا و اسلاک و صافق گے
 سلاوٹ - والادگردیوار ساز و دیوار جی
 سلائی - سرمہ چوبے میل سرمہ و میل زخم
 ہرچہ بدان ژرف زخم دریا بند لکھال و لکھل
 کوزہ سرمہ چکد کمری میل
 سلائی - مزد درزی
 سلائی پیرنا - میل در نظر کشیدن و در چشم
 کشیدن السمل گوز چقر مق
 سلام - باگردن و دادن و کفتن و فرستادن

و بردن و رساندن آمدن
 سلامتی - آزر م السلم سلامتک
 سلام کرائی - سلامانہ و سلامی
 سلامی - شلگ سلامی
 سلامی - سلامانہ
 سلب - نفعی کردن حالت کے برابر بجا
 زید لیس بکاتب بغاسی رائش انچہ بارش
 راندن باشد بتری سورک قومق گویند
 سلباق - نسر لغتندہ و کور ملی
 سلبور - پا چلہ گبی چیزے باشد مانند غول
 وقت کو فتن برن در پاکسند غرد گے
 سلبیر - غردگی پا پوش گاہ و خس
 سلپوک - شل گبی نرم و سست چیز
 سلہانا - از ہم کشادن در ہم موئے و
 رشتہ محل آچوق
 سلخ خانہ - زرد خانہ دار السلج قور خانہ
 سلخ - روز سی ام از ماہ انیزن سپاسی
 سلطان - کی و ملکوت اوالی ولایت معناسہ
 سلطانی فسلکن - شاہ اسپرم گے
 سلطنت - خانی السلطنتہ غلبہ و عظمت
 سلطنجی - طست و لکن بتری چلاچی اسطل
 صوسق کہ پیکار کردہ انکلاہ صولیکہ لروہ جام
 لرن طاس
 سلک - جہاڑ ناغبار و غیرہ فنو لیدن
 و افشانان و گلانیدن گے

سلاکنا۔ آتش گرفتن و افروختن الایقاد

او دیا قیق

سکلی۔ مصاد ساوگی

سکلی غابی۔ نور دگی چوبیکہ پارچہ بافت

را بران جولاه بیچد

سکمه و ستاره۔ سترما سله و پولک ستاره

سکوا۔ ورتیج و کرک السما ناة بلدرجن قوشی

سکوک رعایت۔ پیش آمد رعایت حفظ ایتمک

سکوکن۔ قلعی و سرب سوخت کہ نقاشان

بدان رنگ کنند سرنج گبی

سکونا۔ سنج الملح طوز الملح طوز لونسنه

سکله۔ و طبانجه قس گبی لطمه عربیده دینور

سکله۔ بیوک سپر بر و نده گبی و کوچک را

سپد گویند ہندی ٹوکرا

سکے بیک۔ کلچ خوردن گبی سیلی و کردنی

خوردن

سکینہ۔ کید گبی قشر دوا می است

سکیم الطبع۔ خاک السلا مة عیوب دن بری

اولق فہو سکیم

سکلی۔ سنبا دہ السن المشد سنبارہ و زنبارہ

سکسم۔ و سنک شنگہ شکافتہ سم ہچو اہو

و غیرہ الحافر طرناغ

سماحت۔ سمناک حسب اللزوم بذل احسان

ایتمک معانہ جو مردک لسماح جو مردک

سم الفار۔ مرگ موش یا کول السم اغو

سمانا۔ کنجیدن السعۃ کیجک و بولوق

سمنا۔ فراہم آمدن اجزائے پریشان

انتقبض یر یلوب بریرہ کلک

سمہانا۔ فہانیدن الافہام التفہیم کلتمق

سمہنا۔ فہیدن ہوشیدن الفہم کلامق و ملک

سمدہن۔ سامنہ

سمدہی۔ ہسک سامن

سمدہیانہ۔ خسرا نگی المصاہرۃ کو لکولک

سمروب۔ نفع گبی دودہ نک یا نمری سمروب

ار تفلع بولمنہ انتفلج دیرلر

سمز قیق۔ کرم دشتی و سپید تاک گبی بچ کریمہ

البيضار باشد کہ اقل صبرہ اورن کلی تبری گویند

سمع۔ قوت شنیدن و شنوا قولا ق

سمندر۔ دریائے محیطہ دریائے اعظم البحر کز

سمندر پیدین۔ کف و کفک دیا الزبد

ذکر کیوکی

سمورک۔ سوسمار لغتہ فرہ شدن

سموز۔ فرہ کید گبی و یا غلوا و لوق

سموز اولوق۔ پر بیدن فرہ شدن چرب گبی

سموزک تخمی۔ ویان شہادۃ السبۃ نقل خواجہ

سموسا۔ سفوسہ السبوق صمۃ سامہ

سموک۔ ریشٹ خل گبی

سمہ۔ و دنگ و دنگ سر شتہ و حیران

اندر و اب گبی

سمہ۔ خرف گبی بونامق و عتمہ معانہ کہ

یاش چو قلندران عقد خفت گلک شکسته
ترکیده همه دیر لر

سمید - و یارمه بلغور گبی انچه باریک دانه کوید
شود مگر در هندی آنرا دلیا گویند از ان
بزرگ تر را نیز بترکی بلغور خوانند مگر هندی
پهاڑے خواهد بود

سمینا - چیز را راجع کردن و فراهم آوردن
و دامن حیدن و جامه حیدن التشر صفا منق و
التشیر قفتان صغایوب کند و به دیر یک تقلص
جمع اولق و منضم اولق تو لبق جمع کردن
شمن - لادنه کند و کنویر معنانه

شنا - شنیدن و بگوشش سیدن بگوش
خوردن شنفق شنودن نوشیدن السماع الشمک
شمار - زرگر الصایغ و صواع قیومجی
شکاری - زرگری پیشه الصیاغه قیومجی
شنانا - شنویدن و برگوشش زدن کشیدن
الاسماع ایشدرک

سنبیل الطیب - الک آله السنبیل و چ نوع در
برسی سنبیل هندی که سنبیل طیب و سنبیل
عصافیر دخی دیر لر

سنبیل کهار - مرگ موش صیان آغوسی
سنبهالنا - نگهبانی و تیمار داری کردن
الحراسته صاقلق

سنبهالو سیمان پنج انگشت و پنجه الاصابع یعنی
بش پرمق و اید اغاجی و تخم آید تخمی دیر لر

سنباره - وز پاره سیاده گبی شکسته
از ان فسان سازند بلکویا لر

سنبولا - سنبولیا بچه مارا بجان یلان یوژی
سنبیر - مارافسائی و مارگیر
سنباف - و عطف و فرویز و فز و یز و زدر
الکفه قفتان زنجفی

سنباق - و بیراق علم اختر گبی
سنبان دینی - دو خار و سفید خار گبی شکسته
بیضا و شکسته مبارک در
سندک - جوهه گبی سیما ب

سندلا - چار و و ساز و کرج دید کلر دیر که
آلمی به بعض شیر قاتو جمع انبار می حوض یر لر و
سنبقی - سرخاره گبی سوزن زر که زمان
بدان لچک از نیت دهند

سندلیا - پیغام و پیام الرساله صالیق
سنداس - چاه مبرز چاه پاک کن صاف
کندره آن الک ریاس طام او سنده اولان
تبول ایده جک یر نفیغ گبی

سفسی - آنیر و ماشه و ماشه زر الکبتان
قصلح الکوب معنانه

سندنا هت - جز جز اندیش قینان زننه ناک آوازی
سنگ - کاف صاغر گس

سنگر - میوه فروش الفاکه بی و الفاکهانی
یش صاتیجی

سنگر - احاطه کرد لشکر احص صقلا مق

شکم - خرمهره و سفید مژه و مژگین و تریچه معنای
 سن کی رسی - کتب و کتدر و کنور معنای
 داول ریسانه قنب و بجم دیر لر که کتان
 قنوغندن یا پر لر
 سنگدانه - نج و شاکم القاضیه قورسق
 سنگلاخ - طاشلق
 سنگم - الرفیق یولداش
 سنگ امر - الزخام براق یو مشق طاشدر
 ویر مع طاشه لپو دیر لر
 سنگبار - نهوده و هفت نیز التحلیه و زکون معنای
 سنور - سر حد طرف گرفتن سنور لرده
 قیام اختیار قیللق
 سنوارنا - افزندیدن و آرایش دادن
 وزیب دادن و آراستن و آمودن پرداختن
 الزینیه بزه مک و دوزک
 سنور - سر حد پایان گے
 سن و سال - زاد السن یا ش
 سنه - فلس ماهی و درم ماهی و کج
 شنهرا - زرا نندود
 سن هونا - گریخ الحذر اعضا او بشمق و
 اولو شق اول عضو دینور
 سنجیم - شنبه البت جمعه ایرتسی
 سنجیم - کیوان الزحل سیاره دن بریلزدر
 سو - صد و سده المائت یوز
 سوا - جوال دوز و منه المسله چوالدوز بیکه

سوا - قیق سیزه باشد
 سواپائی - براویون در
 سوار - الفارس آتلو کشی و جندی
 سوار هونا - برشتن ال رکوب بنگ
 سواری - برشتی ال رکوبه بنه جک طوا
 الرا حله بنت
 سوال کرنا - یاختن سوال صورتق و دلاک
 سو بکه - سلاک شوشه سبیکه گبی
 سو بو - طولانی افزار گے سر کشیده و کش
 سوپ - غله افشان پیچ و چاولی و سکو و
 سونک و پاتینی المنف الک و بعضی برده
 سیرک قلیور دیو بازیش در پییر معنای
 سوپ سی دایره بی - اتا فلانا کان لحنیه
 سوت - آبنای و بناج و و سنی و امونی
 و هو و الضرة قومه و ارتق و نوکر اول النبی
 و دوم و سوم را قومه گویند
 سوت - زهاب و نیک الینبوع پیکار خشتی
 سوت - زیگ الزنج بنا لرای بی که مطر دیر لر
 سوت - ریمان خام ورشته های
 بیجان و تارهای بیجان الغزل اپلک
 اگر مک و بولک و اگر دکری اپلیک دخی
 دیر لر تل و خیط معنای
 سوتا - خفته النام الرقده اویو جی
 سوتا - زهاب العین صو قید یغنی صو صر قی
 سوتا - شاخه الخلیج صو ارقی

سوتنا - فرومالیدن دست بر شاخ تا
برگهایش فرو ریزد انحرط اغاجک علامت
الیده طوب اشاغوسنه صفامق پیرانی
دو کلمه چون صویق معنانه در
سوتیلایاپ - بخنواوگی بابا معنانه
سوتیلایهائی - برادراندر العلة انالری
غیرمی اولان انابر قزندا بشله بنوعیات دیر
سوتیلایا پیسپ اندرو پندرسپسرن از
شوسه دیگر الریب وکی اوغل و او غلق
سوتیلی بیی - دختدر الریبه اوکی قیز
سوتیلی ما - مادراندر و مادر و مادر
و مانیدراناق معنانه
سوجن - آماس الورم شیش و قباریق که اعضا
اولور اغریسی واجیسی اولون کرک ولسون
سوجنا - آماسیدن الورم شیشک
سوجن او ترنا - فرو نشستن آماس
سوج - اندیش ونگال فکر تامل تور قودن
اولور سه صقنه دیر لر
سوجنا - اندیشه کردن و اندیشیدن و گالیدن
التفکیر اندیشه ایامک
سوخته - پربازه الحراق قاو
سوخته - چوب آتش افقاده
سودا - دیوانگی الجنون دلولک
سودا - معامله خرید و فروخت دختش
التبایع بیع اید شمس

سودا آغزی - شمه گبی شیریکه در پستان
آمده قطره قطره ریزد
سوداگر - سودائی التاجر بازارگان
سوداگری - التجارة بازارگانلق
سودائی - سودا زده دیوانه الجنون دیوان
سودا صغق - دوشیدن شیر
سودی - یوغرت چالمق خفتیدن شیر
سور - شوک و کاسه و گراز انخزیر طوکوز
سوراخ - رخنه و سوکه عموما و قبل و بخصوصا
و موش و مرز سولخ و بر و گاز سوراخ کوه
که بآمد و رفت کنند و مار شکاف و تراک
دیوار و نقع سوراخ ناف الثقبه دلمک
سوراخ کرنا - نشیندن و صفتن سوراخ
کردن انخیزدن الثقب دلمک
سورت - سیمنا و سورة علیک منزله و فضل
منه سورة القران لانها منزله بعد منزله
سورج - خور و خورشید و آفتاب و مهر
سورج دپته - دم غروب آفتاب دلمک
گونش طوغد یعنی وقت که اختتام در
سورج گهن - آفتاب گرفتگی الکسوف
گون طومتق
سورج کبھی - در تلج و آفتاب پرست آب گوی معنی
سورچک - ایاق قایق یوز اوزره قپانق
تو کریمک تپله وزره مکر نو بقیلیق اشکونیدن
سورخوج - سرخنی گبی پیرایه زنان کل گبی

سورقون آغاجی - گریه بیدگی و قوتار
 سکوت مشک بیدگی
 سورکا بچه - خاک بچہ الخنوس خنزیرانکی
 سورکے بال - کامو فوجی معانہ
 سورکو - تختہ برابر کردن کشت تبکن گبی
 سورگون آوندہ - کرنگ گبی جائے صف
 کشیدن سپاہ و حلقہ زدن مردم
 سورک - ال سورک پیدا دیدن دست
 مالیدن گھنسا سودن و پر اس گبی لمس و
 لامہ معانہ
 سورنامی - طور نامی معانہ
 سورناپہ - زرافہ
 سوروزک یورومک - مولیدن گبی
 امکیہ رک و سوروزک یورومک بتاخیر
 و بطی رفتن
 سوری - رنہ سیدگی قوش سورویہ گبی
 سوزاسلک - پنبہ درگوش نہادن سوزاسلک
 سکاچہ گبی نصیحت قبول الیغرضن ناشنودن
 سوزاک - پر میو بلصو قلعی
 سوزایاغہ ووشمک - خرابا رگی وزوڑ
 قاتلحق جمعیت و هجوم عوام برائے کارے
 سوزش - پایازی حرقت و درد معانہ
 سوزصاو - نگال گبی قیل و قال
 سوزصاو ایلمک - قیل و قال کردن گفتگو
 و بحث و جدال ایتمک

سوز صومق - گرفت گبی سوزش و توج کردن
 سوزک - سوزکی ترشی پالا زازل گبی
 ریش قاضی گبی
 سوس - خاک آبی الدضین دکرده برجانور
 سوغات - ارمغان ارمغانی رہ آوردو
 رگزار نوربان التختہ العراضہ ہدیہ وارمغان
 سوفار - وفاق الخراطیکینہ یوردی و اوق
 گزینہ دینور سوغال گبی
 سوفار - شکاف گوشہ کمان لکظربائی گزی
 سوختہ - پند و الحراقہ قاو
 سوتاق - گلی و راہ میان دو دیوار و کوہ
 بازہ گبی
 سوتق - و صومق گزیدن مار
 سولکون - و قیل قورق و حلو تندر و گی
 سولمک - گسل گبی گیسختہ شدن
 سوننا - ہمہ نوشیدن آب الاشتفاف بردا
 ایچندی صوتا مہ ایچک
 سوننا - بخود کشیدن جامہ و ظرف آب
 رائشف سلک
 سوکبا - خشک الصامل قوری و قرو سنہ
 سوکبا - خشک انج البعف اقلق ہزال گبی
 سوکبادہی - پینو قزو ت گبی
 سوکبا گوشت - پاصدر مہ قدیدگی
 سوکباننا - خشک کردن التیبس قورومق
 سوکبنا - خشک شدن خشکیدن نوشیدن

ایس قرواق

سوکی روٹی - نان خشک انجم قوری

اتک پاره سی

سوکی شلخ - بازه

سوکی - حجت و مودت لاس گبی

سوکی اوتی - مہرگیا

سوگک - دشنام دادن بلقندرگی

سوگند - ایمنی اند

سول - در شکم العلوقان غریزندن و جعد

سولپوک - گوشت صارق شش پتان

سولپوکک - بک گبی ہندی بلجلیان

سولن طاشی - سلیمانی گبی سنگ مشہور است

سولہ بکو - سہ درہ - دیک سہ پرہ

سہ پرک الطنبہ براویوندر فارسیہ سدرہ دیر

سولہ نگہار - بارہ ابرن دہ نہ ہفت و نہ

ہفت و ہفت اتجیل زینت ایتک قاریک

بزند گری دوزگون

سولی - دار و چاتواوغری تصبیق اخلاص

سولی پر سے اوتارنا - از دار کشادن

التنزیل خلیج دن اشاعہ کو تورک

سولی دینا - بردار بستن و کشیدن ویر

دار زدن و گردن و بدار بر آوردن یعنی

خج صورتندہ بند رو ب ولد و رفق

سوم - ٹرگور و تنگ چشم و سیاہ دست و

سیہ دست و کاسہ سیاہ و سیاہ البخل الینی

کیستہ دیر میوب صاقلق الشمچ بنیل کشی

سونہ - خوابیدن و خفتن و بخواب رفتن و چشم

گرم کردن و خواب ساختن متعدی و چشم گرم

گرم شدن و دیدہ گرم شدن و سر خواب

در آمدن لازم سات پہلو نہادن ارمونتن

الرقدا یومق

سونہ - زرد ابا و تکر و تکر و تکر و تکر

التون ذہب گبی

سوناکہی - سنگ روشنائی و سنگ نور

دو اسے چشم است

سونپنا - سپردن التفویض اصمرق

سونشا - گتک و ماہو و باہوئے شتر بانان

و کلتہ و سنگینہ خرد گاوارندن الدبوس طویقہ

وصوہ کلعبان گبی

سونشامارنا - طباق اور مق تل گبی و کک لیلہ

دو ملک کہ کو تک چالمق تعبیر اول نور

سونشمہ - شنگویر و شنگیر و شنگویل و شنگیل و

و شنگیل الزنجبیل براونک گوکیدر

سونج - و سونمہ سرور انوشا و شا گبی

سوندہنا - آمیختن آشوردن التسویط قارش رفق

و قاتمق و اد جاق قارشدرہ حق کو سکویہ فارسیہ

آشوردن نور مزج گبی

سونڈ - بینی فیل و سنسور و شنگ انخر طوم پورن

سونف - بادیان و رازیان و رازیام و

باد تخم و لان الزازیانچ رازیانہ اوتی

سونگر - منفج انجرا بر کهن گبی

سونگهنا - بویانیدن الاشام قوقلمق

سونگهنا - بوییدن و شنیدن و شنیدن و

انبوییدن الشم قوقمق

سونی چاندی کی سلخ - سلاک و شوشه

سوبکه معنانه

سونیکا پانی - آب زر و آب طلا مارالذهب

التون صومی

سونین - سومان المبردایکه

سونی - سوزن و درزن الابره کنه

سونی چنانا - سوزن زدن و آزدن آجین

الغز بر سنه یه کنه اولیغامق و باتورمق

وسانجق

سویا - سود و شود و شبت دره اوتی معنانه

سویله - بشر پر و شش گبی پهنی

سویان - رشته جلوانا هچ الاطریه آتش مانیچه

سویک - گفتن و گفتگو کردن سویشمک باهم

سغن کردن و بحث کردن

سونین - شاباش گبی شاد شومعنانه

سونندرک - چراغ خاموش کردن

و آتش کشتن

سهارا - پادیره و پادیره السند طیانق

سهاگا - بوره و نگار قیومجی بوره سی معنانه

سهاگن - شوهر دار المصننه قوجلی اولان عورت

سهارا - شوهر او سهره و شوهره

سپل - گواسمه و گواسمه آسان قولای معنانه

سپولت - قولایلق

سپولت سے کام کرنا - گیاخن ملایسته ایش

گورک و مصلحت بجرک

سپهم - ۲۴ حصه از سیر تسوگی و درگز انچه

باشد بر گراه دینور

سه منزله - خانه سه آشیانه ذو ثلاث

طبقات اوج درجلی او

سپهنا - برداشت کرده کردن شکبیدن

الصبر تحمل یتیمک

سپهیل - پرک و پرک و آگت کو اکبدن بر لیل

سیار - شغال السرحوب چغال

سیاست - یاسه و سرباک سردارضا بطله

و دار سیاست را درخت گویند نظام عالم و ادب

سیاره - هر بابی هر بابی در دوشه در دوشه

سیارات

سیانا - زیرک و هوشیار الالمی

اللوز عی الفطن زیرک

سیاه - و میخ ابر سیاه فغام سیاه فغام

الاسود قره سنه

سیاه مرچ - گوکم اغفل قره ببر

سیاه مت - گرت الطاف طولو متلی معنانه

سیاهی - زکاب و مرکب و زکالاب و

زکاله الداد مرکب

سیاهی - جودان سیاهی دندان اسپ

ارپ لقا و اگر سیاہی از دندان نش رفت
 باشد ارپ لغنی سلیش دیر
 سیاہی دانا - سیاہی در داوات کردن
 الامداد و دیدہ مرکب قویق
 سیاہ گوش - التفہ قرہ قوایق
 سبب - التفاح الما

سبب - کالم طول قاری
 سبب - گوش ماہی شن الصدق بخوابی
 سبتلا - چیکل بجدری قیارتق مرضی
 سبتہا - بیزہ التفہ لذتی اولیان سنہ ولد تسر
 سبتہی - شیل و شیکل سافوت الصغیر صلق
 سبتہی سبحان - شفلیدن و شیلدن شیلانین
 متعبدی صیصلق چامق

سبج - خاربست باغ وغیرہ
 سبج - بازن و بسک و سبج و سبج نان از
 تنور جدا کردن و گردنا و بس و جلوا و جلوا چوب
 و جلوا ہنین السفودہ سفودہ شیش معانہ
 سبچا ہونا - دودست برداشتن ارپ بہر
 پائی ایستادن القرض القراض طوارا و گنہ صبرامق
 سبد - مرت و مارت و مرد او کوکشی
 سبدہا - راست و بچ و بچ و سبج و سبج
 المستقیم طوغری سنہ

سبد ہی راہ - راہ راست سوار اسبیل طوغری
 سبر - ستر و سبجہ الکلیل حکلی طاشی
 سبر - گلشت و گل کوبی و کیزر گلشت کردن

سیراب - خرم
 سیر آہنگ - فرودست گبی چند آدم کہ باہم
 باصول سرایند
 سیرایتک - گشت کردن
 سیرکایتک - معتدل کردن
 سیرک سیرک تیکش - ٹانگے دور دور لگے
 ہوئے کوک گبی

سیر کرنا - سیر کردن و زدن و کشیدن و
 گشت کردن و زدن و گردیدن و گلشت و
 گلچیدن و اشق الطوف و نمک و چکر نمک
 تفرج و تماشا

سیر ہونا - سیر شدن و سیر آمدن الشج طو قلق
 سیر ہی - زینہ و زردبان و پلکان بترکی
 شاتوا السلم زردبان

سیر ہی کے پاسے - زینہ یا القصۃ زردبان
 سیر ہی پر چڑھنا - بر زردبان بر آمدن الصعود
 یو قاری اغمق

سیس - وجیت کنجک کافت ماہ گرفت
 سیسا - سرب لآنک قورشون

سیس - و کور طمان نرم گہر و پوس نیز تارین
 سیستان صوغانی - و زربق کوکی سوسا حمر
 گوکی ارید برید گبی سبج دواہی است

سیفہ - نام آکہ و سیفہ کردن صاف و ہوا
 نمودن اوراق
 سیفہ - بونی ہندی سیفہ گبی

سینفی - باز نشین و قرآنقرگی گویند طعنان است
چشم سرخ و پشت سیاه شکاری باز است
سیک - خسته بند پشی زخم بستن
سیکها نا - آموختن تعلیم او کردن
سیکها - آموختن و فرا گرفتن تعلیم او کردن
سیل - تری و غم اند و اندا و اندا یا شلق
سیل - سیلاب و توجیه و قمر و توجیه و دین
و گورو و گورو زمین سیلاب کنده ایل
و اسیلان سیل صوبی و یا معنائ لو کند گبی
سیلنش - زود وده و پاسی پشلی و دینا گبی
سیله - از بوری و ورشته سن بافته سز و ده
و دیوه بردارند و انچه از چوب باشد بصورت محف
و دیوه دران کرده بر جانور بار کنند و دیوه
سیلی - قاج و قاج و قاجاز و ن و گردنی و قاج
خوردن سیلی و گردنی خوردن و سیله سیله
سیم - مانند با قلا باشد
سیم مرغ - سیرنگ و عقاب مرغ
سیم کبیج - تخم سیم
سینا - دو فتن اخگر از نیا طه و دزیکل و تیکر
سینا - نشستن با کبان بر بنیه الضات و دیکل
سینت - مفت الیهان مفت معناسه دیوانه
افقیطه معناسه
سینتنا - نگه داشتن چیزی الوعی
حقا ایتک صا قلامق
سینخنا - آب دادن آب یاری کردن بسیار

کشت آب داده استی بر صومق المسقا
صواد که صولانجی بر در
سینخه - شکار آماج بدان نان از تنور بر آید
المنشال کش
سیند - نعم و آهون النقبه و لک لک
سیند بالون - نمک سنگ
سیندور - شکر و زاولی
سیندهی - شنگینه و شنگیز
سینک - سیخ سبک که نان از تنور گوشت
از دیک بدان بر آید الکلوب چکال المنش
و المنشال بخنی کش
سینکنا - آتش کاری التصلیه او ده استی
سینگر - واسطی و اس و اس و اس و اس و اس
سینگ - شاخ و سر و ن و شخ و شاخ گا و را
یاله و شخ و شخ گویند و بر از شاخ حیوانات
القرن الصیصه بویوزی
سینگک - چشم آویز سب گبی و بچه انچه زنان
بر و کشند از موئی پستان از دانه پیری رو آویز
سینگلی - پر گس گبی چهره دان و آن مکر
هندی باشد یا خوان پوشش
سینگ مارنا - سر و ن ردن النسل طوا
سینگ و بویوزی و یله و رمق
سینگ کلنی کی جگه - سر و نگا بویوزی
چقیسی
سینگلی و الا شاخ کفش و شیشه نکرش انجام

شکار دهنوا - زانو پیش کسی تیر کردن
 شام - بگاه و بیگانه سالار شام اولوق
 وانشام معنانه
 شام چو غانی - و طکوز غرضی اشان گیاه
 شامل - زش
 شامیان - آسمان گیر و سایه پوشش ساین
 و ستاره و ستار و ستار، الظلمة قدن اولان
 بیوک او شمس معنانه در
 شان و شوکت - بر فرو بر فرقه و فرو شکوه و
 داب و یال و گویال و فراغت و فریاد و وقت
 و فرقه و پیوری آراوند و پیاده مهابت معنانه
 شاه بالا - و شش بالا و همدوش و ساقش
 و صاعید معنانه در
 شاهراه - رگزار و لولو و الشک یول و
 تخت روان یولی
 شاهزاده - نوین و نوپان
 شاهین - شکاری قوشدر
 شایه - فرجی و لبچه و سراج العباره
 شایب انواعدن بر نوعدر
 شهاب - کجک و کیتک
 شباهت رکنا - گراییدن المشابهت بکزمک
 شب بخیر - مشکال الله بالعافیه و شب
 سعادت در جواب گویند انشام شریطر
 یکز خیر اولسون
 شب برات - شب چک

شب تاریک - داج لیلته الظلمة اولوق کیم
 شب خوش - وقت و دواع کسی در شب گویند کیم
 شب خون - کیم باصقنی و کیم چاپلی
 شبون مارنا - شب خون زدن و آوردن و
 بردن و ریختن و کردن و خوردن التبتیت
 کیم بیلده غارت ایتک و شبون ایتک چاپلک
 شبش - و او یان و قنارمه کامه گبی انچه
 بدمان کنند کام و افسار دینور
 شبحان - طوق شش گبی
 شبک - و شادی سبلاو معنانه میمون در
 شکور - اذوس و شکور طاق و قرکوسی
 شبنم - شش و شش و شش و شش و افشک
 و افشک و شش شبنم ریره الطلحیه
 شبوی - شب انبوی گبی معروف گل در میرگی
 شبیه - سجا هر و مانا و همانا و آسا الشبیه
 یکدش نظیر گبی
 شبیه هونا - مانستن الشباهت بری برینه
 بکزه مک مشابهت گبی
 شت پوری - هزار خانه القبه قمرق بایر
 شتر املک - تهیج و هیجان کردن شوریدن گبی
 شتر دل - دوه کینلو
 شتر مرغ - قوالنعامه دوه قوشی
 شجاع - دلیر و کند آور و کاوه و گو و مرده
 و راد و راد و راد و راد و راد معنانه در
 شجاعت - دروخت و لقتو و نیواد

شخص - دیسہ ہر سبب عینہ و ذاتہ
 و قرائنہ اگر اقل گورینور
 شخص مجہول - آشوغ
 شندی - لقب حبشیان
 شراب - می و مل و بگنی و بوزہ آخروہ یکی
 و بادہ و تاج و انحر جی الصبہا قیزل جی
 شراب پینا - گساردن شراب انحر عرق ایچک
 شرابخانہ - میکدہ و میخانہ و خرابات میخانہ
 و مانور و لہر خرابات معناسہ
 شرابی - سنگ انداز و کینال
 شراب کا پیالہ - ساگین و مانین
 شرارہ - سیخڑ و آیش و آیشک باہر الشرة
 و الشرة او د قلعیمی کہ اواق اواق یلذگی کونہ
 شرنیول حصار و سور قلعہ معناسہ گنانا گبی
 شربتک - اجرت شاگردان کہ بعد اجرت
 استاد دواہ شود دستاران گبی
 شرح - دستی و نمیر و گزارشن بیان یتک
 و کشف یتک
 شرب - بند و غنوند کنیز و از دہ حرف
 شرب کنیز سزا حرف جزا و جناح
 شریطہ - فرگروی و فرگروی پیوستہ شریطہ
 متصلہ فرگروی و اگشتہ شریطہ منفصلہ
 شرکت - انباری الشکر و الشکرۃ اورتاق
 شرم - آزر م و ہوندا بحیا اورتاق
 شرمندگی - الندامۃ پیشیان اولق

شرمندگی کی ہنسی - زہر خند
 شرمندہ - کہا و فاو اندامان پشیمان
 اولش کیسہ
 شرمندہ ہونا - آب شدن و تر شدن و
 تر آمدن بحیا اورتاق
 شرم والا - شرمگین و شرمناک بحیا اورتاق
 شروع کرتا - آغازیدن و گرفتن شروع شک
 شریعت - و خور پند و خور نہاد و فرسند
 شریف - سالیس الشریفینا و لوکشی
 شریک - ہمال و انبار اورتاق
 شریک ہونا کسی کام میں - دادستان الشارکتہ
 اورتاق اولق
 شست - زہکیز زہکیز معناسہ
 شست - قلاب ماہی اشش بالق اولتہ
 ششاعید - ششہ و ششیدن التی کون
 یاریام و فصلہ کہ و شش طوئلنو
 ششک - آمایدن
 شطرنج - معرب چترنگ آوند و سترنگ شدرنج
 دن معربد و قیل صدرنگ دن :-
 شطرنج کہیلنا - شطرنج باخت و چیدن گستر دن
 اللعاب بالشطرنج شطرنج او یونی اوینامق
 شطرنجی - زیلو و زلی و صغیرینہ زلیلو دیر
 شعار - فروغ و پرتو
 شعب - درغالہ طاع ایچندگی یول
 شعبان - ماہیکہ پس از حب باشد

شعبده - گوز با نجلیق

شعرائی شامی - دو خواهر و دو خواهران

شعر - سراد و سرود و نشید و سروده قافیه

شعریه - نقابیکه برر و آوازند و بچه دیگر است

همچو جالی باشد سوراخدار سراغ و جگهی

شعله - زبانه و نخ و کتخته و راغ یا ک معنانه

شعور - بید و نس عقل معنانه

شعندف - کجاوه الهودج محفه

شغل - قیار و قیاء و قیاء و قیاء

شفنین - غم خورک بوتیار که بر کرانه دریا

نشیند و آب نخورد

شفیع - رفان و رفان

شقاقل - نهشل بیان باو بجی که مهر سلیمانی

و چرخ فلک دیتور

شقایق - زریون گنبد چمکی

شقه - رقم شاهان و تعلیق امراد بند و تان

شقه مزین بدست خط خاشاکان و حسب حکم ارکان دولت

شوق هونا - ترکیان الشق یامق و ایرمق و یرمق

شوق نقیض - نج

شوک - گمان و اندر نه شک و جودید

عدمی مارانده تردد و ایتمک صافی معنانه

شکار - کسانک و نخ و نخیر الصید اولامق

و مصید معنانه ده آو دینور

شکار کرنا - شکر کردن و شکریدن الصید

اولامق و اوایتمک

شکار بند - فتراک با بستی و بختن مستعمل

در ایران قبحه گویند ترکی معنانه

شکار کوکبیرنا - نرگ بهندی با نکا

شکارگاه - نخیر و نخیرگاه به ترکی قمر و الصید اولامق

شکاری کتا - زغر

شکایت - مشت و انداوه و اندایه الشکوة

شکایت ایتمک یرامز خبر عرض ایتمک

شکر - ناهید الزهره بریلدزک آدیدر

شکر - کند و کاند و نشاک القند فارسی دن

شکر معربدر

شکر - سپاس و نوآ و آزادی علی وجه

القطیم بر کیمیه بی مدح و ثنا ایتمک

شکر یورک - شکر بوره در سنوبه که

شکر و بادام دران کنند

شکر لی صصه - طاق شکر بوره گبی گر

شکر وار - آدینه جمعه گبی

شکره - واشکره و آتم و زنج ز اغوس معنانه

شکل و صورت - درزد و قنق و ک دیم با نش و قلیق معنانه

شکل مخروطی - گا و دنبال

شکم پرور - کتیر و کتنبیل و شکم خوار الاکول اینها

شکنجه - بابک و بابکیدن و شکنجه کردن

الدهاق عذاب ایتمک ذیت و شکنجه ایتمک

شکنجه - افسار از مجلدان بابک و قیدیم

گویند و دسته قید مجلد دسته آن

شکیر - شاخچه های درخت که در زمین فرو کنند

ماہرگ وریشہ برآرد باز آن جابجائی دیگر
 برندان زمین را بتری دوشک گویند تخمدان گے
 شکاف - بحر در زمین باشد و گرج گریبان
 و کرتہ و پیرہن الغور یاریق و چنلاق
 شکوفہ - تلوئے و کوپیل و کوپیل شکوفہ بانوئے
 و ریحان و وول شکوفہ انکو مطلق نیز از ہر چک بہا
 شکون - نیکے بد بانظ نہاد و کردن گرفتن
 الطیرۃ یا مرکز نورنک اتفاؤل فال طو متق
 شکون حضرت پہرنے کا - اب برآئینہ ریختن
 وزون و آب از پی ریختن و گریستن آئینہ و چشم
 تر کردن آئینہ و آئینہ از پی داشتن
 شل - شیک و شیشک و چنگ چولاق و کوشک
 و سولوک و اویشق سست گبی
 شلتاق - سستی گبی غوغا و شور معنائہ
 شلغم - بترکی چامغور شلغم
 شلفہ - پاد ساربی تمکین تر ترگ و لوالو گبی
 غایتہ خفیف کشی
 شک - و بندک کارہ گبی پشتارہ ہیزم
 و کاہ و غیرہ
 شک - بردنک یوک وارقہ یوک بلغندہ
 و بستہ گبی
 شک - سرگردن توپ و بندوق
 برائے تعظیم امرا
 شک کا انجیر - جیز گے انجیر صحرائی ہرمزہ
 شلنگ - جلوگی بشا شکو و لطیف مزاح

مائل شوخ شنگ
 شنگ - ایلمہ معنائہ سیرک سیرک تیکشہ
 وینور کہ اندز صکر اور با قاپلار لر
 شنگین بارنا - شنگ زدن
 شکوکہ - پیرہن کو چک پنہ دار الفروج
 شول قفتان کہ آردانگی برک ولہ و کوچرک
 اوغلان کو کلنکہ دخی دیر لر
 شحاتت سرتیوسول دشمنہ بلا و غم و غصہ شیشہ
 شاد و اولوب سونک
 شمار - صایبی معنائہ حساب گبی
 شمار - شبکہ و سلہ تپانچہ پیات گبی
 شماطہ - وجیعتی غوغا و عربدہ خلاش گے
 شماطہ و حیلتی ایتک - چا ویدن گبی
 شمالی ہوا - باد شمالی و باد شمال و بالاد
 باد ہرات الشمال السع شمال ملی ہتیر گبی
 شمارہ - و شمارہ نماز گبی تیکنہ ایندہ
 شمدی - گنون گبی
 شمدی میمون - سزک چودہ اوینا یور آب
 جوئی تست اقبال و دولت بدست تست
 شمشک - برق
 شمع - موم و قیلہ از موم و چربی راسندہ
 شمعدان - چراغدان و چراغیا و چراغیاہ
 چراقمہ و ایلکسن
 شملہ - دنبالہ عامہ و شاشولہ و شاغولہ و ش
 العذبتہ ہر سنہ نک اوجی علاقہ و شملہ معنائہ

شموس - چشوش یا وزآت
 شن - و شقراق و شقاجی شکر ریز گے
 خوش طبع لطیفه گو مزاج
 شن - لاشه گبی مرده حیوان جیفه
 شن ایتک - آبادانیدن
 شنآه - سلصال معنانه از چوب و علف
 باشد الرمث اگر آرمشک باشد جالہ مر جادہ و
 ترالہ طولم معنانه و کلک جالہ گبی الطوف
 شنکرت - زنجفرہ معنانه
 شوال - نام ماہ بعد رمضان
 شوع چشم - پھن چشم تبرکی چاکین
 شونخ وزیبا - شنکول و شکل و شکی و شنگ
 شوراق - طوز لوطی طراق یہ گبی
 شوراق - و طوز لوق چوراق نکلین شور گے
 شور - ساریس گبی گونه از ماہی
 شور - بانگ و فریاد و غریو تبرکی قیصرین
 الصیبتہ چاغرمق و چغیلدی
 شوربا - سرچوشل نیچہ در اول جوش
 بردارند المرق شوربا
 شور و غوغا - کلکل و آشوب و خلل و شغل
 و ہلالوش و بلنگ تکتانہ غوغائی جنگ باشد قرقشہ
 شور کرنا - خروید و شوریدن و لاییدن
 و شور کردن جیلتی و شاطہ ایتک غرلویدن
 و چاغرمق و شور و فریاد ایتک و باغرمق
 شورہ - قول و ریرہ جز اعظم بار و تدکیر معنانه

شوق - در خوش کشینک نفسی ہر نہ چکلنک
 شوکت - قرہی العظمت اولوق
 شوکران - صرو گبی بالدران گوکیدر
 شوکہ - شکلہ کپا معنانه
 شوم - شمار و کلک الشوم یہ امریلد زلو
 خیر سرکش
 شویله - ہچنان
 شہاب - شاماب و شامابہ اصیور چکین
 اول دفعہ آنان رنگ
 شہامت - سینفور جاست و شجاعت
 وزیر کو عقلوا و لوق
 شہترہ - شاہترہ الشاہترج شاہ ترہ کہ
 کمون بری دخی دیرلر
 شہتیر - شاہ تیر و افرسپ و فرسپ بالار
 المجدع اوستون اعاجی و کرش
 شہد - انگبین العسل بال
 شہد کاچتا - شان و لاندہ اعلیہ کوچ
 شہد کی کہی - منج و کبت النخل بال روی
 شہ دنیا - ریمان دادن صالی دیرک
 شہر - سارو شارستان و شارسان و
 شہرستان شتن و گردونہ المدینہ شہر و بلد
 شہر بدر کرنا - شہر بدر کردن و اخراج
 الطرد النقی سورک
 شہر پناہ - و شہر بند و بارہ الرض شہرک
 باروسی سورگی

شہرت - آوازہ

شہر بانا - خفیدن ظاہر و واضح اولق
شہر طونماسی - شہر آرائی گبی آرایش شہر کہ
در روز ہائے معمول باشد شہر آئین معناسہ
شہر کو آراستہ کرنا - آئین بندی شہر طونماسی
شہرک - الودج شاہ طمر

شہرہ - السع والحصیت ذکر جمیل

شہری - الحاضر ضد البادی

شہنائی - سرنائی و شاہنائی و سورنائی و
سرخین الزمرہ و دوک چالمق نظورنائی ترکی مناتہ

شہوت کامارنا - ریو جام

شہوت عوتونکی - بُزُران

شیخ - خواجہ آلوکشی و قوجہ

شیر - کویر شریان باشد لاسد الضیغم ارسلان

شیرازہ - معروف است ہرک بقیورندلیسی

شیرازہ باندہنا - شیرازہ ساختن و بستن و

وزدن و کردن زہ برزدن شیرازہ بخلق

شیرازہ کہلبانا - شیرازہ از ہم کنندہ گشتن و

فرورختن و از ہم گستن شیرازہ آچلیق

شیر برنج - بہت سدی آشی و مامونیہ

شیر خشت - بصرہ بالی و بال بصرہ و قدرت حکوأت

شیر خوارہ - الرضیع سودا و املر و غلمان

شیر لمانلوگوز - چپڑا ہندی چخ گبی

شیر لغین - شیرت گبی روغن کجہ

شیرہ - شوہرک العصارہ ہر نہ نک سفندیسی

شیرہ انکور - دوشاب و گوشان و تہجا

شیرہ گرفتن انکور باشد جاست جائے شیر

بر آوردن نشل العصارہ ہر نہ نک سفندیسی

والعصر سقمق اوزم صفندی نہ شیرہ دیر لر

شیرہ بھورکا - سیلان شیرہ خرمائی رسیدہ کہ بکند

شیرین - نوشین اخلوطا تونسنہ

شیرین کار - رنگ

شیش - بازن گبی یخ کباب

شیش - و قباریق ورم و اماس

شیشا - قورشون سرب گبی

شیشاک - بریاشنہ دارمش قیون کیند

شیشم - السام قرہ انبوسل غاجی

شیشہ - شوشہ گبی لوح مزار و محراب سب

شیشہ - آگینہ و شیشہ القار و رتہ سرچن

ایتہ کلری شیشہ الزجاجة مرچہ

شیشہ گر - الزجاجة صرچاچی

شیشی - شیشہ کوچک قارورہ الصغیر

کوچک شیشہ سی

شیشی - قارورہ و بتیار

شیطان - اہرمن و اہرمن و ہراس

رحمتدن ایراق کمندہ

شئین - وشن آبادن ایتک آبادانیدن

باب صاومہلہ

صاب - ڈٹہیل داشل لغتندہ راس گبہ

صّابِر - شکید و گران سنگ صبر خان حبس
 نفس من الحزن
 صابون - بر نموه به مالیق فارسیده عربیه
 و ترکیده صابون متعل
 صاپر صاپر و کیلان - و شرلی شرلی
 آقان صوافشارگی
 صاپی - دسته هر چیز انگشته گی
 صاحب - تاشم کوه کین و کیا و خدیو
 و نداسی مناسنه مال سی صاحب مال
 صاحب وقار - انگر لو صاحب سنگ گی
 صاحب خانه - ایتگی و ایتگی تی خانه داری
 و که خدا و کتخا و بندار و دیور قوناق صاجی
 صاحب کم - تر غازه روز به سندی نور
 صاحب طرف - زمین
 صاحب کرم - راد و فره
 صاحب علم و عمل - تنو تاس
 صاچاقلی - و پوکللی عامه و کمر بند شال
 چهار دار طره گی
 صایق - و طاعنق و یاریق و یرتق و
 چتلاق اقبال گی شکاف
 صاچمه صیان - خرافات و بیهوده و بحث
 تر بات گی لبیدن صاچمه هرزه و نه دیا و یک
 صاچی - نثار سر شاه و غیره نثار و پرواز گی
 صادق - و صدق کمانچه
 صا کرنا - صا و کردن

صارق صلیح - موی فروخته بی تاب و
 بیج فرنگ گی
 صارتی - و ترکمان ارزن گی پوست خور
 که بر کمان بیچند
 صارتی - پتی زخم که خسته بند باشد یاره
 او زره بغلنان سنه مرهم اولسون و بز
 و جیره اولسون مرشیم گی
 صار مشور - مزه شیرین و تند و تلخ میخوش
 باشد در و بطارسر گی
 صار مق و طولامق - و بوکاک حلقه لقی در
 نور و نهادون و بیچیدن لپینا
 صارمه - و باغده پادربائے حریف کرد
 به زمین زدن سزند و سابو گی فن کشتی است
 صاروج - نوره مشهور است ساختن
 صاری اغاج - بلدی هر دگی
 صاریق - و دلبند عامه و ستار گی
 صاریق اوجی - طره و ستار پیش گے
 صاری کلنک چکی - برد و ادایان مایشا
 صاریق - یرقان مرض زیر رگے
 صاریق اوقی - و صاری کلنک برد و ادایان
 مایشا گے
 صاعقه - آذرخش و تیر لیدرم برق گے
 صاغانقلو بغیور - باران سخت دیم گے
 صاغان اولسن - وارا اولسن معرود ادم
 باشی بادی گے

صاغیج - وصافدوش شاه بالا گبی همدوش ناماد

صاغر - کرکلباده گبی

صاغریق - گری

صاغمال دوه - شتر ماده شیر دهنده دوشا گبی

صاغیق - دوشیدن

صاغ و صاغلام - راست و درست معنانه

فر بود بگ

صاف - نشو و نوب و نشان

صاف سر - لغیر الاصلح طاز

صاف کرنا - پاک کردن چیز از آلاشیچ بالودن

ویالاییدن و ستردن انتظیف پاک ایتک

صاف کرنا - مسوده را بیاض آوردن

صاف کلجانا - صاف در گزشتن

صاف و لطیف - راوک و ساس

صافی - دست مال ابحال و جاقدن چو ملک

طوب اندیر جبک بیز

صافی - خرقد لوح پاک کردن الطلاسه خرقة

مسح بها اللوح

صافی - صافی و پالونه و لائے پالائے

المصفاة الراووق سوزک

صاقات - غنغ غنغ گبی

صاقرغه - کنه چتر پی

صاقله - حفظ و ستر گیر و گبی

صاقنق - استرازد کردن

صاقنجه - استرازا پاک گبی

صاقیرآت - نفقه خاک اسپ خنک گبی

صاک - صا یلقی آفته که بعضی کنه

تیشور و اصابت ایلدی کی اکینه صاک

اورمش دیر ارسواک گبی

صاک و رمش - و قتل طلا مش کشت

زردی رسیده ژنگه گبی

صاکل - جاله و سل که بران از آب لیزند

صالاج - تالار خرمن که برانے حفظ

باران بران زنند گلبک گبی

صالح - پید نامه و پید کار و نامه

پید الصلاح ایولک فهو صالح

صالدریچی - و صرنا ریچی خشکین و برینه

زدان شرزه معنانه

صالقم - خوشه شنگه گبی

صالقم صاچاق - خرقة و آب درویشان

دله گبی

صالقم کوپه - بالی که زنان در گوش

کنند و رگوشی گبی

صالقی - وظائف سالیانه سالیان گبی

صالمه - و صالیور له یله گبی

صالنجنه - چو لاسیر ندگی صالنجق نیز

صالمنق - چمیدن چام گبی

صالنی بورانی یور و مک - تیخت رفتن گران

صالنی صالنی - نا و نادان معنانه

صالی - ششبه ناف هفت گبی

صالبق - پیام

تسالیویریک - وقویویریک سردادن

بردادن گبی

صانجق - دوریک و باتوریک خیلدن

صانع الصنائع - گرگز نام باری تعالیٰ

بآرشن صانع الصنائع

صانق - و گمان ایشک انگاردن گے

و تصور ایشک

صاوران - ساربان شتر ساربان گے

صاوشدی - و کچدی و کتری شد معنائے

صاوشیق - ایتری کچک و بقت ایشک

صرفہ بردن معنائے

صاوشمه - وایلر و کچمه بقت روس گے

صاولا صاول - بردا بردگی دور کردن

مردم از پیش سواری امر

صایق - مایخولیا کردن

صایقله - نذیان بیماران معنائے

صایقینسر - ناندیشیده ناسکالیده معنائے

صایق - ششردن

صایوان - شامیانہ سایہ بان معنائے

صایانی - شمار و امارہ

صبان دموری - آہن جفت قلبہ گے

چوبیکہ گاؤ آہن بران نصب کنند و آنرا صبان

اوتی و صبان اگلی نیز کونینہ پنچ و رینیز گے

صبح - بامداد و پگاہ و پگاہ و شکیرہ و چین باج

صبح صادق - سپیدہ دم و سپیدہ پنا و گاہ

صبح کاذب - سپید بالا

صبح کا ستارہ - شباهنگ اشعری یا لدریق لیدر

و ایرتہ لیدر کی کروان قران لیدر سے در

صبح کی شراب - غارچ و غارچ القہوہ سہی

صبر - نیناد و ژاکر و ژاکری و شکیبائی و

شکب و شکیب صبر کنند شکیفن و شکیب نفنی

جر غدن فرزند جنس تہک

صپان - فلاخن پنجم گے و شکیکہ در فلاخن کنند

صپان طاشی دیر لرکچ کچے و صپان قوبی

چوبیکہ برزگیران بران چپند و زور کنند

تا گاؤ آہن بیشتر زمین فرو رود نیام گے

صتان - آتکلیکی ایانغی اراسہ دینور فرج گبی

صبوق - حلوئے شیرہ انگور کہ سخت پختہ بادام

و غیرہ دران ریزند فساتہ و مومبار طولسنہ

دخی دینور و رنج گبی

صچاق - و صوند رنرد بان اور توسی کہ

برائے محافظت باران سازند نغول گے

صچاق - و پوشل و علاقہ بریشمی ہندی

طرہ منگلہ گبی چتا و تیریشہ کچخ درخت ریشہ گبی

صچان - موش فار و بر گبی

صچان قولنی - تنز گے در آغاز بہار برگ

کہ ہنوز ناکشودہ نوکھائش نمایان باشد

صچان قولنی ۱ و لمق و طومر حلق و برکھائے

درخت کہ در اول بہار سر بر آوردہ باشد

بہندی کو نپل نکلاؤ کلیان تنیدین گے
 صحیح اریق - بر جتن تیلیق و آطلہ مق نیز
 صحیح ان قولنی - و کو زندگی اوتی وکل اوتی
 اذان الفار

صحیح قلبی حسرتہ دلوق گول گبی

صحبت برآر ہونا - راست آمدن صحبت دیگر
 شدن صحبت و صحبت در گرفتن و صحبت برآدن
 و نسبت برآر شدن و گیرا شدن الوفق موفق
 اولوق و راست گلک موافقت ایتمک
 صحبت موافق ہونا - سر نہ رفتن و در گرفتن صحبت
 صحت و عافیت - چاغ
 صحرا - بیابان و جرک دشت البریہ اصحر

اووہ و یازی

صحن - پیشگاہ خانہ الساتہ اولیٰ بی اولواندا کے

صحن - طبق طعام قدح عظیم معانہ

صحک - مصغر صحن طبق طعام

صدآ - شلیخ و غرشت آواز مہیب سس و

حیقرسی و آت کشنہ سی غرشت گبی

صدر مجلس - تنخ و تخشیدن صدر مجلسہ و تورق

صدرہ فی المجلس فصدر

صدق - و صادق یائی قویہ حق طرفہ جوب گبی

صدق و حق - راست و ہر تود کر جک طوغری

و طوغریق و گر چکلک مصدر معانہ

صدقہ - داشتن و فرخی ثواب ایچون

فقرا پہ اولان عطیہ

صدقہ ہونا - صدقہ شدن و قربان شدن

وفدا شدن و گرد گردیدن و گرد گردیدن

و بلا صین شدن و بلا گردان شدن التفدیہ

سکابن فدا اولین دیک

صدمة - کوسن کوسن و ہنگ الصدمة

طوقشوق بیان باشی گلک

صدمة اوہانا - یہلو خوردن و صدمہ

خوردن الصدمة طوقشوق چاتوق و بیان باشی گلک

صدمة پہونچانا - کوسن التالم انجمنک

التضیق طارلق و یرک

صر - چینی کلچ گبی سر پوش گبی

صراحی - بلبلہ

صراط مستقیم - راستہ طوغری یول

صراف - زر شناس و کہید الصیر فی صرف

صرپ - دشوار تر یوہ معانہ در

صرپون - وقوان و پتک کوٹھی غلہ نہاد

کنور و کند و گے

صرتاریجی - شرزہ مہیب

صرتلان - گفتار

صرتنق - تبسم کردن

صرچہ باغی - مغنیہ گبی کلکہ در کار شیشہ گران

آیدنگ سلیمان فی نیز گویند

صرچہ صوئی - کت آئینہ گبی زبد القواریر

وما الزجاج جہاک درد شیشہ

صرصمق - و مرتش ایلمک در تمک شیبانیدن

صَفَر - خشک زاپخشک و عبادت خشک
 صَفَر کُزنا - کُزور لاحتیا طلاق نہایت فی الیک
 صَفَر شوق اوتی - عشق و رنج گبی
 صَفَر مکش - استاد چکن سیکش گبی
 صَفَر - کاغذ ز گبی انچہ دران زرنہادہ
 بدہند و بارش صفت و گبی
 صَفَر رقصی - دست بند گبی دست بدست
 گرفت رقصیدن و بر نوع نہ حوزہ دینور
 صَفَری - وکل کل گبی بہندی مانکا کہ ہر با
 سوزن از پارچہ بر آوردن باشد
 صَفَر - پزیز یوند و آپرخیدہ و پرخیدہ
 ایما و اشارہ الصراحتہ ظاہر املوق
 صَفَر - فخم گبی بہندی لگی کہ چوب و از باشد
 صَفَر - یزدناق گبی چرم سفید و نرم کہ
 بر زمین پک کنند
 صَفَر - ناخوشن اشتن چیز ہر گبی
 صَفَر مق - تراویدن
 صَفَرنتی - زہاب گبی و صوف صفر مق آتج اویدن
 صفات اقلی یغور - شران گبی باران بہم بازند
 صَفَر پادید - و صفر گوزی اقحوان عین بقر
 شگوفہ در فرمایون گبی
 صَفَر تاج - صفر چوپانی گوال
 صَفَر حق - بر لطیف و سیاه قوشدر سار گبی
 زرز در قوشدر
 صَفَر طبعی - بادید و قدح ساگینی گبی

صَفَری - کغل جانور اگر گبی و بارش سخت ہم
 صَفَری سی اولو قلنش - بر نالی پڑی ہوئی
 گائے وغیرہ جانور ناوہ گبی ویدہ پر نالی
 صَفَر - ویر شکم گنجیدن گنج گبی
 صَفَر - طلع گبی ارس بز ان گبی گوزن معنا
 صَفیل - گلہ گاؤ گوارہ گبی
 صَف - زدہ زدہ زدہ صفت و صفت طاہور
 و صرہ معنا سنہ
 صفاندن یور کنی ہوا یہ آتمق - سترار املوق
 کلاہ انداختن گبی
 صَف - قروزہ زاب آرون گواش گواش
 آرزون انگگون صفات نیک جہن صفات بد
 صَف - کہ بز ان نقاش انظار صنعت کند رنگ بکار
 صَفَر - نام ماہ بعد محرم
 صَفَر - تلخہ زریر تو دیویر مایہ اخلاط اربعہ دن
 صَفَر بوزرق - و قہوہ اتی ایتمک ناشا شکستن
 صَف شکر - نخ پڑہ طاہور و صرہ معنا سنہ
 صَف - بسارہ بوز کند بیکم پاخرہ بیکم سکی معنا
 کہ اوچ طرفن دیوار و لوب و گی اوتی آچوق اولہ
 صَفیر - پسیل تخلیدن شولیدن صَفیر دن شخول
 صدائے آب خورائیدن اسپان پسیک انجہ
 باگشت بدہان کردہ کہ بر آزند قوش و تمہی
 آوازی صقل آوازی و آتہ صقل ویر کسر
 صَقار - اسپ شقر و دشکم و پاسفیدہ جزو ز
 صَقاق - غنغب چانہ گبی

صقاله گو لک - خند ترش گبی دانه پنهان
 صقی - سفال و خزف کند و له گبی
 صقالی در منده آرتش - ریش بدوغ سفید کردن
 صقشد رمق - بجان آوردن
 صقصان - پریده کلک
 صقشق - توحش هستن و هم بارش افشیدن
 صقندی - غم و غصه کرم گبی اقباض زنده گبی
 صقتمه - اندیشه با خوف باک گبی
 صلاح کار - رایزن
 صلاح و مصلحت - کنگاج و کنگاش الصلاح
 و الصلاحه ایواک
 صلاق - سایه گبی چوبیکه بر سر آن چند زخم
 نصب کنند و بر سر هر زخم چید گوئ
 نصب کنند گونه از سلاح است
 صلاموره - گندم بریان در ظرف کرده
 ماهیانه و پیاز خام و ساق چقندر و تخم
 خرفه در آن کرده در آتش گزاردند تا ترش
 شود کشته گبی
 صلب - مازن و مازه و جامن او کورنگه لکی
 صلاته - و جاجیق و طراطور خطی را و زوریا لکی
 صلح - آزر م و آشتی بار شمع
 صله - نوربان چنپه را گویند که کس از
 جائے فرستد و تحفه و سوغات ببرد و عطا صله
 صلیب - خاج چلیپائے نصاری و زمره
 گوش که جائے گوشواره باشد و خاج شوران

روزی که نصاری صلیب صورت حضرت عیسی
 راست و شود دهند و جشن کنند و خراج
 شویان و شویندگان خراج
 صمان - کاه
 صمان او غریبی - و صاحبیل روی که پستان گبی
 صمان آتنده صو - آبریزگاه مفسد گبی
 صم صافی - بالکل صاف کتک گبی
 صمصمه - سنبوسه بورک گبی
 صندل - چندل و چندن طیب الرائحه بر
 اغا جدر هندوستان ده
 صندل - سدل گبی کشتی خرد
 صندل لگانا - صندل مالیدن صندل بولاق
 صندی - جامه صندل رنگ کرده یعنی بر او آب
 صندله بویانش
 صندوق - تبتکو و تبتکو و جامه ان
 مشهور ظرف در
 صندوق - دخمه صندوق موتی
 صنعت گری - مویندی و هنرمندی
 و صنعت گری الصنیع اشکلک
 صنقور - صنقور گبی جره که فکاری پرند باشد
 صنور سین - گویا که همانا اولیبه
 صنه مق - دنه مک امتحان و تجربه ایتمک
 صو - آب
 صواد - و صولاق عطل آن خورده کباب و کوبک
 واکرک و در که خرقه مار کنانده و نه و فصل و

پیکار و ایاز مہر لڑوہ اولور
 صوادہ - کثرت و کزفت گبی قیومیکر گوشہ
 اور دقلر گوگرد کہ ذوب حالندہ اور زینہ سر پر
 صوارقی - برغت نامی پانی کی چوکیت
 وغیرہ میں زمین ار لجاوین
 صواریجی - سقا آبکار
 صواشمق - و دو گوشک جنگ کردن و حملہ
 و قصد و هجوم ایک اور دیدن گبی
 صوباشی - شب گرد شب رو گبی
 صوپازسی - جارا نہر گبی رہنما در
 صوپہ - و صومنتی و طویقہ غبارہ گے
 چوب دستی قلندران
 صورت - پیکر و سکاچہ و تندہ و تہنہ
 صورت مکروہ ہر سہنک تماشائی و اولونہ
 صورتہ سی - و صوکر دمہ سی ترہ تیز کندا و
 صوچکر کہ - جراد البحر تکہ و کروت نیز اربابان
 صوچلو - ہرزہ کار
 صودستی - سبوتے آب کلینہ معناسہ
 صورت اوغولنی - ریا و تصنع شد گبی
 صورتق - فرط غرور دن باشی یوقری
 طومتق معناسہ زم گبی
 صوصام - سوسن چکبدر
 صوصامش - عطشان کشنہ گبی
 صوصام قوشی - و داری قوشی مرغ کنجد
 خوار ساج گبی

صوصرمق - و صوملاق قطرہ قطرہ چکیدن
 آب شردین گبی و صوصرلوب صوصرمق رسکر
 ٹیکناسواب گبی
 صوصرنتی - و صوصرمق زہاب معناسہ
 صوصق - و کولک دوہنی گاؤدوش
 صوصم پوسہ سی کنجد کھلی
 صوصمق - جن زدن خب گبی سکوت و خاموشی
 صوصیرمق - سفتن تراویدن آب معناسہ
 صوطموزی - خوکابی بندہ ہند اسوس گے
 صوجلان - کدوانہ شکم و خراطین خوتی
 صوغلی - ہلک گبی سیخ نان ز تور کشیدن
 صوغوق دمور دو کیور سن - آہن سرد کو فتن
 صوغومق - سرد کردن بجائیدن
 صوف - ہشتم جانوران یون معناسہ
 صوف - لیق داوات و ہرزہ الیاق
 مرکب و مرکب اصلاح ایتک
 صوف ڈانا - جامہ پارہ در داوات اندان
 صوفی - ہیر بند پارہ سامعناسہ
 صوقاق - و صوقاق باشی گوشہ باشی بزن گے
 صوقرمق - و صومرمق و ہومرمق
 لندین و رکیدن گے بڑ بڑانا
 صوتمان - خرکش گے ایاق قابید رکہ بزم
 اور زینہ گیر لر
 صوقو - آہ شالی کوب کہ چلتو کی دوکھک
 طوققد رپا دنک دنک گبی

صوقوزخونی - پرزده سیاه دراز نوله که
 بر آب کنار نشیند بزرگ گبی
 صوقوزه لغی - جناب دریا در آب قوت
 باریدن باران غول آب گبی
 صوکر دمی - و صورتی تره نیز کلاکیرد گبی
 صوگ - انجام معنانه
 صوگستر - نتیجه سرشخ آهو گبی
 صول - چپ
 صولاق - چپه گبی آنکه بدست چپ کار کند
 و نیز آنجور که گهاث باشد و صدا دخی دینو
 صولد رقی - پز مرده کردن آتش در رقی نیز
 بخسانیدن گبی
 صولو ج - دانهائی که بر سر بچگان بر آید
 آبک گبی عبیده سعه دیر لر رایه معنانه
 صولومق - رخید بانینا
 صولوق - پز مرده شدن
 صوماق - دانه ترش که در طعام کنند قابل
 گبی سماق معنانه
 صومعه - کازه الحجرة او طه
 صومون - قسمی از نان که بریان کرده شیر در آن
 صوند رمه - چه جابچه گبی و طره و صیاق
 بوقیلند در قابول گبی
 صونه - پرزده ایت خوش رفتار و آواز
 سیز پر کنار آب یافته می شود قصاب گبی
 صولیز - پزوی بکار گبی ناخلف

صوی صوب - پیوند گبی خاصه معنانه
 صوی طالدر مق - و صوی صالیور یک صوی طالوق
 لازم و متعدی غوطه دنیا پاغوش گبی
 صویطار - چاوش و شاطرانان نواب گبی
 صویولچی - آبشاش گبی آکا لی بندی
 صویولچی - کاریز قازمچی کنک گبی
 صویولی - رگزار آب
 صویوروشلی - آب شیر گرم متدل و هوا
 یوروشلی چارپاد
 صید - شکار و نجیر آلامق صدر آو معنانه
 صیاد - دامی و دامیال صیاد و جی ووز رقی
 صیر تق - غضب کوده شدن دندانهای گبی
 صیرق دلیجی - کدایان حراف زکدای گبی
 صیرقی - بر نوع قار کور کند و نیز بار و گبی
 صیرنق - لغزیدن دویدن گبی ایاق قایم
 صیر و - خسته بیمار گبی
 صیره نمش - صفزده سکه گبی
 صیرینی - وسیله قاری زن بد زبان بشیرم
 صیصدر مق - خاموش کردن گل کردن گبی
 صیصلق - صیر سیتی شیل گبی
 صیصلق ویرک - صیرزون شخیلان گبی
 صیغیر - از دریا جائے که آب کم باشد و
 کشتی در آن بند شود سار گبی
 صیغله - وزیغله بر سر ک صغیر غسل بینی
 معنانه بینی گبی

صیفه مقی - و چرمک نور دیدن استین و شلوا

برالیدن گبی

صیفیه - و یازلق خانه زمستانی خان عروگی

صیق - و قالین گنده آبافت و نهفت گبی

صیق گوزنی قبور والک - گرمه بیزگه

پرویه زن تنگ سوراخ

صیق کرنا - زردودن و زردایش الصیق

جلادیرمک روشن ایتک

صیق گر - روشنگر صیق و آینه فروز و آینه فروز

صیواسحق - چپیدن دوسیدن گبی

صیواسحق - و یالذریق اندودن کاه گل کرد

و بضانه ایتک اندایش معنانه

باب ضاد محرمه

ضامن - بایزان و بایزان پائیدان الضمنه

لمتزم اولق کفل معنانه ضمین کفیل

ضمانیت - پائیدانی الکفل و خشامق و بنوین

کفیل اولق

ضائع - داس و دوس الضیاع هلاک اولق

و تلف اولق آتیلحق نسبه چور چوب سپوزدی

و قرتی و قرینتی و دوکندی مقوله سی گبی

ضائع کرنا - برانداختن الالهاک هلاک ایتک

تصبط - درشت بست و بند حفظ ایتک و

جمع ایتک

ضیع - آل قالد رفق و طوار کو سوب ارکک

اشمک عضد و یولار که طوار و اورر و تر

جانور و قیزلق مینه دخی دیرر

خند - آخشیک و آخشیکان تیرک آشیخ معرب

و شمیه لاضدله لاضطیره و لاکفوجی لاف منایر

ضرر - زیان باداشتن و افتادن بر خاش

المضرت المضارة زیان

ضرور - بایا و در بایست و بایست و بایسته

و ناکام و ناچار و بالضرور لا علاج و لابد

بالضرورة و ناگزیر گر کلو معنانه

ضرورت - حاجت فارسیان بارش

ناگزیر و بجائے بالضرور نیز آرد

ضروری - درمندی و فارسی بارش

ناگزیر در واد و روایت و سنگول و ونگول

کاجار و کاجال

ضروری عدم - بایونیستی

ضعف - در و لخ و در و لخ قوتس لکس

ضعیف - رسته و غامی و لاغرو لاشه قوتس

فیهو ضعیف گوشک گبی

ضلالت - فتوسیدن و نامشروع لسنرق معنانه

ضم کرنا - آچار الضم یا پشد رفق و قاتلمق

و قارشدمق

ضمیر - کشاک خاطر گرفت و ضمیر فعل

ضیا - روشنی و دیمه آید لفق

ضیافت - خرام الضیف قونوق لفق

ضیق النفس - سنج و سنج و آه و یلیپک علتی و

باب طائی مہملہ

طابی - خالو کا کوگی

طابیہ - وازغال سوراخ باروی قلم کہ ازین

خاک و سنگ بر دشمن اندازند سنگ اندازگی

طاپشور - و طاپشور مق سپردن

طاپیق - پرستیدن پرست گبی

طاپو - تابوغ مناسنہ کہ رسم استغنائی برآید

پیشگاہ سلاطین است

طالتوتوت - فرصادگی و آشی نیاہنہ

شامی دیرلر

طارتیق - و چمک بنجیدن و اوچمک بیانہ کردن

طارتی - و آغزلق وزن و گرانی چیز یا سنگ گبی

طارطغان - و طاعنق متفرق و پریشان

پراگندہ گبی

طارطغان اولق - پراگندہ شدن و ولیدن گبی

طارغین - و طاراش بر ہمزہ مضطر الحال

و غضبناک شفتہ وار غدہ گبی

طارتہ - و تہو لند ر مہ و شتر تہ و اوچہ مہ

تحرکین اغرا آخال گبی

طارلق - تہیدین و اوچکناک کو جنگ و

حرارت کناک دلو رک سخت گبی

طارلمہ - و اوچکناک نقباض القلب آشوب گبی

طاریور - و یکشور تہید مضارع تہیدین

طاریاتی - نان کا ورسن غارہ گبی

ٹاز - لغز چکا دگی

ٹاس - و صوصق و ککک و ہنی دوشہ گبی

ٹاش آخوری - چیز بی سود و بی حاصل

ٹاشغز - سنگ کو چک سنگ گبی

ٹاشغین - افراط گریزی طرف حکمت د

ٹاشلق - چیدہ دان مرغان کہ صاغر باشد

و ہم نکلان گبی

ٹاشلق کرویزی - کرفس صحرائی شمور گبی

ٹاشہ طومتق - سنگار گبی شکار کردن گبی

ٹاش یایی - جسمہ صمغ البلاط باشد کیثوفیلان

ٹاش یارنی - روڑا بہندی گلولہ سنگ

معناسنہ دسہ گبی

ٹاعت - ہیر مطیع منقاد اولق

ٹاعون - سرخکان و سر مہچہ

ٹاغ آدمی - فناس

ٹاغ اوکوزی - گوزن گبی

ٹاغ دوہنی - زمین امن کوہ کوہ پایہ گبی

ٹاغ صالاعتی - تکابے امن کوہ گبی

ٹاغ قرلقی - و کافر قرلقی و قلع قرلقی

یاد خورک بایل گبی

ٹاغ کشنجی - و سنگ گبی لیو دار و

ٹاغلق - کھسار معناسنہ

ٹاغلق - جو لیدن تفرقہ بولق متفرق ہونا

ٹاغلق - فش گبی و صاحب و طرطغان تار

و مار گبی پریشان معناسنہ

طاعوت - کاہن و پت و شیطان

طاعیہ - صاعقہ

طاعی - زور پر سرکش گبی مغرور و طاعی

طاع یاریوزی - چودہ نہ بری شکر امیں گے

طاق - خُشخُف چفتہ پُو رکن و پُو ز کند و پُو ز کند و پُو ز کند

طاقو کمری و مضد و چار داق و قاعہ

طاق - ترکیہ تک خلاف جفت کہ ترکیہ اش

دینور و تائی و لائی الفرد یا لکڑ واحد گبی و قات

طاقہ - تائی و لائی قات معناسہ

طاقت - آزر م و پایاب یا آزر ہرہ و بارگی

و تاب و پادیر قدرت و قوت

طاقت رکھنا - یارستن التقویہ قوتن رفق معناسہ

طاق قدمی - طاق گبی آواز طاس و چوب سخت

طاقلمہ - آزرہ اولان کستہ مزاج دوست

کو اثرہ گبی

طاعلمق - ہزل و خوش طبعی کردن ترانہ گبی

طامق - وینا شد رفق و یا شد رفق ببلانیدن

طاعلم - دانش شروہ و اقوجی کیمتہ سفید پر

طالب دنیا - گیتی شروہ مال استی کیمتہ

طالدرمہ - شلخ درخت کہ بر زمین نشاند

و چون ریشہ دو انداز درخت بریدہ بجائی

دیگر بر بند فرما چ گبی

طالغہ - موج

طال قاق - واکدی و آویوتی طفلی کہ چہرہ

مدعو بدعت و دوسگسار و کاسہ کجا بر م گے

طال قاق و قاق و قاق طفلی شدن رشن گے

طال قاق و قلغہ - کچین کمنہ مفت خوار آدم

سایہ پر و معناسہ

طالمق - و بائق فرو شدن در آب رسیدن گے

طام - سقف خانہ از بالا و تاوان از اندرون

طامزلق - بایہ بر شیر زدہ مات معناسہ

طام طالمق - چکیدن باران از بام تروہین

طامع - گلنگی الطبع حریص و لمق فہو طمع طامع

طامور - جہنم و مند ان معناسہ

طامہ - حقیق کینک سورخ بام خانہ کہ

زردبان بران گذاشتہ بالا آمد رفت کنند دروانہ

طاشقی - و لونجہ مشورہ جانتی گے

طاق قراکوسی - شب کو غلتی کر کی گے

طاق پچی - چوزہ گبی

طال وادیونی - زرد بازی مردار خانہ معناسہ

طالولی آت - و سوزات اسپرہ فخرز و آگین گے

طاووس - فیساہ معروف قوشدر

طائی - بار یکطرف کہ دنگ نیز خوانند

عدل معناسہ تنگ گبی

طائی طرنفی - و اوجی اگر می کستانہ و چکدم

واو کسور او غلان چکدمی سورنجان و چکمنہ

الی ادریس طائی طرنفی ویر سورنجان معناسہ

طباق - گریباک

طبان - ستونی کہ سقف خانہ بران بر پا

کنند بالا گبی و خاکش معناسہ

طَبَانَسْرَق - جن بزولی خزرک معناسه
 طَبَانِی قَالِد رَمَق - پابند کردن کنایه اگر گنجن
 باشد سکر تک معناسه گبی
 طَبَائِع اَرْبعه - کیا و کیانا
 طَلَج - نش مزاج معناسه کیفیت گبی
 طَبَد - و پوطه نشانه برجاس گبی هفت و
 آماجگاه
 طَبَد - مُنْبَك الطَبِل طاول
 طَبَد کار - آنکه میوه و غیره شیار بر سر گرفته
 در کوچه فروشد طواف سرکش گبی
 طَبِیْعَت - چشم و سرشت و نحو و پر دام و نش
 و خیم خوئے بد
 طَبِیان - و سوزیل در که آنکه زمین هموار
 ایدر را آنکه معناسه
 طَبِیانَمَش تَرَلَا - گشت پاگوفته تا خواست گبی
 طَبِرَاغَه کو ممد ایونی - بازی بچگان که خاک
 چند جابلوک کرده در یک چیز پنهان کنند
 هر که نشان راست دهد آن چیز او را باشد
 خاک نمک گبی
 طَبِرَاق با صدی - سرگزین گبی گزیده جانور
 که آدم حکام از هر کلمه بگیرند
 طَبِرَاق میندی - توده نشانه آماج گبی
 طَبِشَرْمَق - تفویض کردن تسلیم نمودن گمار گبی
 طَبْطَلو - مالامال و پُر و لبریز مال گبی
 طَبْصَغْرَاغی - و دوه طبانی قدح بزرگ خود گبی

طَبْیَو تَذْکَرَه سی - حجت و تسک چاک تزد گبی
 طَبْیَوَزه - گوز گویال گبی
 طَلْطَلو جَوَات - و قربان کمونی و تفرق ریزه
 رومی کرادیا گبی
 طَلْطَلِیَج - قوط نان شیرین بودن
 طَلْخِین - ریش گبی یاغی آتش صوصام معناسه
 طَرَا بَزَوْن - پیش در خانه در میان دو بازوی
 در جائے نشست دار آفرین گبی
 طَرَاق - دفته گبی شانه جوله کفتری گبی
 طَرَا قَلَق - مشت الاراعی و طوشک معناسه و چوبان
 طَرَاغی دخی دیر لر بر نبات ردین سانس گبی
 طَرَاوَت - شبنج تازه لک
 طَرْتَمَق - و طرلق شدی و لازم سخت گبی طریش
 و چکش سخت گبی
 طَرَح - آئین زیب آرایش طرز و دستور با لفظ
 دادن گرفتن بستن داشتن نهادن بر انداختن و ساء
 کردن تازه کردن برود دستور و روش و کراشه و
 کوا س کو اسه بخار رنگ الطور حال مقدار واحد
 طرح طرح - گونه گونه الصفت بلوک نوع قسم
 کبی و دلو دلو
 طَرَح طَرَح کا کهانا - نوت و نوت
 طَرَخَان - آدم خدمت شاه و طرخون نباتی
 طرخان گبی
 طَرَخُون - طرخون گبی درخت عاقر قرقا
 طَرَطو - و سلاطه بیکال کشک ترف گبی

طرط - گرمی دراز کہ برگد دانہ غلہ تبامکہ شکر گے

طرطو - سلاطہ ریچال کشک ترف گبی

طرطوت او یونی - خرگ گبی باز است

کہ یکے را دحلطہ کنند و از اطراف مردم ہران لکد

زنند او ہر کرا لکذر بجائی خود دحلطہ گزارد

طرف - تہن توڑی ہر نہ نک او جی تاجی

کچہ ویکو یان گبی

طرفہ معین - گوز آچوب یونجہ

طرفندہ - تازہ میوہ بارہ گے

طرفہ - گنجک و بگک بگک بگک بگک العجب طکس

عجیب نہ کہ کورن تعجب ایدہ

طرقاز - چوب سیدار قضاے دروازہ فرودہ گے

طربلا مق - بناخن خراشیدن براشیدن گے

طرفی دبنده - نقد ویرہ سی نہ پیشدست

طرفی دبنده ویرک - نقد دادن پیشدست

طرون - نواسا قزاولادی نمیرہ گے

طرہ - طرہ دستار وریش دستار فٹش و بیپاک

و کچہ و پیشدست لفت دید کمری صاج و اندہ اولان صلیح

طرہ - چوب نقارہ نواختن درہ گے

طشاق - حصید گند

طشت - الطست بیوک طاس الطل صوصق کہ

پیکار کردہ انکھ صواچہ کر

طعام - آہار و اہار سیجہ سیتی و قہوہ الی

و صفراق و قہوہ الی ایلک ناشتا کر دن

طعام بقدر حاجت - خوار بار القوت سدق

اید جبک قدر طعام

طعام و صوآرتنی - آب و طعام بقیہ سورگے

طعامی سکرک - گواریدن گوار دگے و طعام

سکک ضم و ملق

طعنہ - گرفتہ و پیچارہ و پیکر و گوارہ و طعنہ

و نقشل باشد قاقمہ و باشد قاقمق و سوز طوقند مق

کنایہ آمیز سخن گفتن بلکہ گے

طعنہ مارنا - کلغ گرفتن کلغ زدن باز

خمیدن بطعنہ سخن کہ باز کردن الاستہزار خورلق

و مسخرہ یہ الق و باشد قاقمق

طغار حق - ہیمان ہامیان گے

طغرا - چرخان

طغوی - از غولق و حدون تجاوز ایتک

والطغیان کشی حدنک تجاوز ایتک

طغیل - پیکے تابع و اویندی معناسہ الذی

یدخل و لیتمہ بدع الیہا

طغیلی - ناخواندہ مہمان و بشتاکم و بشتاکم الرشن

والفیقن قنوغیہ بیدگیلان کشی طال قاق و

الکدی و او یونتی معناسہ

طغناز مکسہ - پگنہ گبی قصہ بولک کسہ ٹنگن بیک

طغومق - واور مک تنیدن گبی بٹنا

طگوز باشی - و سراجہ دار اغنیر نام مرغ

طگوز اغنشی - و بخور مریم گوکی آذر یون در

قو طوما گے

طگوز - خوک

طکله مق - وچکرک اوتنک اواز کردن چله
 کمان در انداختن ترنگ گبی
 طلابیق - و خفق واضطراب ایتمک مزینا
 طلا اوتی - و التون اوتی خشیه الطال تعلیق
 طلاق - یله کردن کاجی بوز مق
 طلاق نامه - طلاق ویرن مکتوبی که قاضی
 طرفین یازمش اوله کشاد نامه گبی
 طلایه - پاره اشک نگرهبان الطلیعه قزول که
 اشک دشمنک جانبنه قورلر
 طدیانه - خنک
 طلب کرنا کسی چیز کا ضرورتا - سدا کام الطالب استک
 طلسم - فریضه نیک سپهره بند فریضه گاه و جایگاه
 طلق نفس - نبنداد
 طلو - اولانگرک گبی
 طلوع کرنا - تا فتق میدان الطلوع خروج
 طلوع - پری گبی
 طماق - کام اندرون دهن آیه یانه گبی تالو
 طماق آچیق - بنا گوش کردن تالو او ثمانا
 طمانچه - طمانچه بترکی شپلاق المطمه یا سید یوز
 اور مق سله و شبله و شمار
 طمانچه مارنا - طمانچه زدن وانچه بر بنا گوش زنند
 بناشی زدن اللطمه یا سید یوزره اور مق شمار اور مق
 طمع - بند واز طمع با فطر کردن بستن برداشتن
 گستن بریدن و بیوشن نشن نخچ الحصر حریص
 اولوب هر نسبه طمع ایتمک

طکله - قطره و گوز ماشی
 طکچی - تفنگچه
 طناب - پایزه و بند و طناب آخرشا مان که
 مجرم بدان از انتقام رهد و بست کبان کبال
 ریمان لیف خرما و بنه طناب باریک انچه او رطل
 وایپ پالاما معنا نه الطنب چادر ایسلر که جبل
 انخام در چادر تنفی
 طنبوره - ونبزه
 طنبوره اشکی - کهنی طنبور خربگی
 طنز - تر وند و قوس و تر خنده
 طنز کرنا - زکس زدن الطنر مسخره یا آلمق
 طنه - پوست گوساله گوز گبی
 طوار - ستور معنا نه آت دقا وراشک دوه گبی
 طوار قشاشی - گهر براشانه ستور خاشانه معنا
 طلوب - گیند گوی گبی و هم نخت جاره شوله گبی و
 و طلوب یتک گردآوری نمودن غنچه گبی
 طلوبال - داغش لنگ گبی
 طلوبالینق غیبه تنگ شدن سم افکندن گبی
 طلوبطلو - لبالب مال مال مال گبی
 طلوبلاق - سعد و او باشد آسته
 طلوبلی - ماهچه لیک زنان که گرد باشد
 طلوبوق - کعب ثمن آشق استخوان آن شتالنگ گبی
 و بازی کعب آشق آتمه دینور و شش او یونی نیز
 طلوبه - گیند گره گوی گبی
 طلوبترق - آله آتش فروختن آتش افروز گبی

طوتو - رہن و گرد بند کے

طوتقال - سرشیم یعنی سریش گئی پائیتقان پیمیز

طوتی - گرد و گردگان رہن مرہون کے

شالہنگ معناسہ

طور - و شبکہ ایاق طوزاغی کہ گونہ از تلہ و

دام باشد پایدام کے

طور - گواس الطور حال و مقدار و حد

طوراج - دُراج و تراج کے

طوریہ - و چانطہ و کینہ خریطہ سامان

طوب - مولیٰ ترمہ کے

طورپ - ندرین و مکتوہ ترمہ کے

طورده باق - آس بری کہ مورد اسفرم

باشد و بیان مری نیز

طورطو - و تلوہ درد شراب و غیرہ در دہ کے

طورطوت او یونی - و خربندہ او یونی

فار سیدہ خربندہ و مزاد و خیر گیر گریز کے

طورتمق - و سوز مک صاف ایلمک پالودن

فالودن کے

طورلق - و او رک کلک توحش ستور بہندی

بہرک طوری کے

طورطامی - ترمٹائی گئی بہندی ترمی

طورمق - توقف کردن

طورنہ - بط کجک گئی

طورو - کیت اسپ کہ و طوری نیز ترغ گئی

طوراق - انچہ دران زلف و گیسو نہند مزراق

و بیراق زلف پرچم کے

طوزلہ - نمکسار سارگ

طوشنل - و قرہ قوش عقاب ال آتہ ذلہ کے

مکھو طام - لٹ کفچہ گئی

طوطی - بیجا و پرندہ کجشک براہن درستان

را کجشک توی توی و توک توی سخن گوی

طوطی قوشی بیغا معناسہ

طوغان - باز شکاری باز کے

طوغلہ - پشمن کرچ و بزرگ را قرامید گویند

آکور گئی و طوغلہ و کر میت او چاغی کورہ شت

طوغومق - زائیدن متعدی و طوغمق لازم

طوفان تیر و نیز سار ہر چیز بغیر و صواب

اولوب ہرنی بی اور مک قیامق نور تہ معناسہ

طوفان - چفتہ و پلہ و غیر الافتراد و التہتہ و

الاتہام و البہتان یلان سوبک نور تہ کے

طوق - سیر شعبان کے

طوق - گردن بند برہون و برگر گئی طوق

مجرمان بو غموق و قیتان الغل سیر لر بوینہ

ایتد کلری باغ و نور

طوقاج - چوب گاز ران پڑوند کے

طوقشان - یولہ دیان باشی گیلان کہ نہ بہت نماز

طوقشوق - چاتوق ویان باشی کلک صدمہ

کوفتن و دک گئی

طوقمق - پتک دراز مسگران کہ بدان در آوند

قعر کفند گرینہ کے

طوقومہ - توار ہند کی نوڈر
 طوقک - بستہ شدن آب وغیرہ قیلمق نیز
 و طومک نیز
 طومل - بیوہ کالم بے
 طوملاشق - پیچیدہ و تاب خوردہ و برہنہ
 چیرہ شک لغز بے
 طوملاق - و پوتال و قلمورہ و پاتا بہ و پاپچ و
 لغافہ و چارق و کفش و پافراز چرمین بالیک بگی
 طوملامہ - ورم نامن و قسمی رات یاران و
 قومخان گویند نامن پال بے
 طوملانی - سولو
 طوملدر مق - انپاشتن
 طوملم - مشک شنار و کلک را بفارسی جالہ
 گویند اثرالہ معناسہ
 طوملون - کنپٹی سر شاخ بگی
 طوملہ - شش انداز بگی قسمی از قرار است
 طومان - وایچ توفی تمبان بگی
 طومار - بند کہ طومار کا غذا باشد
 طومرجق - شندیدن کونیل کلنا
 طومرق - کلندر بگی کندہ دروازہ بند
 کردن کندہ پانچو مجمان کہ اونچہ اغاجدر
 طومرجقی - زندان بان و شرخی
 طوموز لان بوجکی - دوق بوجک سر گیر کن
 طومباز -
 طوماتمق - و بزہ مک راستن بزرگک را پیش بگی

طومنبائی - صومغری گاومیش لوہہ بگی
 طومنج - زراغ کمان چکا و گاہ بگی
 طوملق - و بولانق کدورت و روغ بگی
 طوملقق - و بولانق تیرہ و سیہ فام نغام بگی
 طوموی - و دو کون و لیمہ بیوگان بگی
 طوموی - جباری تو درہ بگی
 طومویار - چکاوک و چکا و چندول ژولہ بگی
 طومویون - جرہ شاہ باز بگی
 طوموشی - جباری جرز بگی
 طومیقہ - و صومیانسی و صومیہ باہو و دچوب
 بگی یادنگہ و سہ و کواد بگی
 طومیق - سیر شدن
 طومیلہ - آخر و آخر گاہ و آنور و خستہ خانہ و درش
 الا صطیل و الا صطیل طوار انوری
 طمہرہ - بزغہ بگی آکہ شاخ و رشت پیر استن
 کہ بصورت اوراق باشد
 طمیار - آمادہ و مہیا المہیا حاضر اولمش
 ویراقلنش
 طمیاق اور مق - ستل بے کوتک چالمق
 و دکنک یلہ دو کلک
 طمیانقان - پولادرگ بگی پر زور معناسہ
 طمینق نسنہ - دارا فرین بگی تکیہ گاہ کہ
 جائے تکیہ کردن باشد
 طمیخالہ - عشر بگی درخت اک
 طمیقاز - و طار برابر بولن یا یوان پست بگی

طیقا - ٹھونسنا زخمیدن روزان بربره

برسنه طیقا

طی کرنا - سپردن نوشتن و نور دیدن الطی دور
طیلسان - ساج معروف شود بر کفیش یا منده گیر
طیلت - سرشت خلقت معنانه

باب ظائی معجمه

ظالم - بیدارگر و ستم کش و ستم اندیش
و ستم گر و ستم کار و ستم گاه و ستم پرور و ستم
گستر و گرواس الظلم کثیر الظلم اولان کمسه
ظاهر - آزر م و پدیدار و پیدا و هوید پدید و
پدیدار و پرومان و نمودار و غست باطنک ضدی
ظاهرا - گینو

ظاهر کرنا - یا ختن و غستن التبیان آشکاره ایتمک
ظاهر هونا - کجه کل کردن نوییدن نه ختن
و نه خیدن پیدا شدن البینه و التبیان آشکارا و لوق
ظبعی - ایکه ید کلری جانور

ظرف - آوند و آونگ و سون قاب معنانه
ظرافت - آفوس گنکل خورطه معنانه
ظریف - نوری المزاج لغو و لطیفه ایلمک و
والظریف لطیفه ایلمکی

ظفر - ویل غالب و لوق

ظلم - ستم و ستم بیدار و زور شم و شالهنک و ستم
برستینی برینه ایتمیوب غیر موصوعه وضع ایتمک
ظلمت - تاریکی لیکن قراکولق معنانه

ظلم کرنا - ستم کردن و جفا کردن الجور ظلم و

صدون تجاوز ایتمک یولدن حقیق

ظورت - و جرت و زنبلق زمرت غرور ابغیر
معنانه بهندی گال پیل

ظورت دیرمک - صدار آوردن از
دلمان بزور دست ز ابغیر گے

ظورناپه - و سوزناپه شترگا و پانگ

ظن - روزی صانع معنانه

ظهور و حدانیت خدایتعالی - بیرنگ

ظهمه - و تپنکی دامن زینا پ و تسه

رکاب جناب گبی

ظیان - یاسمین چچی و ونی بال عمل گے

ظلیخ - انجیر اغاجی

باب عین مهمله

عابد - کعبه و همیر بدو نیز مندر طاعت و لوق

عاجز - وامی و دست خوش و زیبون

عاجزانه - سئوه و بیخشن العجز ضعیفک و ستمک

عاجزی - باستی

عادت - خوئے و نش و نهاد

خلق معنانه

عادت چوژنا - خوئے گردانیدن خوئی

باز کردن ترک العادة عادت بر اقمق

عادت کرنا - مروضیدن التعود عادت

ایتمک تعوید گے

عادل - کی و داد راست یعنی گر چک یرو
 نستیمی رنجیدایمک و جورک ضدی
 عادل برحق - کیغادینه زگرچک یرو
 نستیمی رنجیدایمک
 عار - کهب و ننگ شین ناموس معنانه
 عارض - نوافتمال صکره دن اولان سنه
 و قالمک نیلو بلوط و او دشگردن غیر
 عارض هونا - تاویردن مصدر شت و اردن
 العرض مرض دن و غیرین انسانه عارض
 اولان حالت
 عارف - بکاش خلقک مورث اهلن
 بلجی و کتخا و رئیس
 عاریت - دستگردان و ایرمان و پینج
 عاریت ویر و پینج ایرتی معنانه
 عاشق - آهوار و آله و شیفه و ستار و قاش
 و تونیا ز و قاش و قاش و عشق بر کیفیت محرق
 در قلب عاشقه واقع اولور
 عاشورا آشی مقیل گبی بهندی کچر
 عاق - زیر بهر بهر کردن عاق کردن بالا
 ضد زیر که گرویده محبت و موقوف رضا
 مادر باشد عاصی معنانه
 عاقبت کار - با قدم انجام و سر انجام العاقبه
 بر سننه صوکی
 عاقر قرح - کاکره و اکرا و کلکرا
 عاقل - ارشع زیرک انا و کو و کیا جور اثر بشود

عالم - جهان و روزگار و گیهان و مینو عالم
 علوسه و لیتی و و شنگی عالم غلی باشد
 عالم - دانشکرو دانشور و دانشمند و دانشی
 و موبد و دانا و دانشمند العلم ملک عالم یعنی بلجی
 عاقل - پریخوان افونگر و پری فاسای خدام
 صاحبی معنانه
 عبادت - نماز و بندگی و پرستش و تسبیح
 طاعت و قوللق ایتک
 عبادتخانه - کشت و کشت و نا و وس المعبد
 عبادت ایده جک یرو
 عبارت - گزارش و گزارش و گزارش گزاره بیان
 عباسی رنگ - گل گز
 عجبست - خیره فلاد و فلاده و فلیو فلیو و فرنج
 یاب باد زم فاده سز فنه و یون گبی طاش آخوری
 عیبت - باک کچش سنه لره اعتبار ایتک صانه
 عبور کرنا - کچک
 عتاد - سازره بارش تباری و اسباب سفر
 عجایبات - کچار مرز تیرنگ لعب طلق
 عیبت که کورن تعباید
 عجب نهین - تشکفت لب عجب طلق یوقدر
 عجب - تشکفت و شگرف طلق
 عجبک - اقیبتان تعب کردن
 عجب - کلج اندن کوب اولونمق
 عجز - لایه و زار ضعیفک و ستمک ریق
 عجز کرنا - زاری سوزش لید یانق یانق غمق

عجم ارکی - میخاگی سپستان معانسه
 تعجب - شگرف و دوز شک و نهاردانش العجبک
 عدالت - داد و بیگاه و یواز انوشا العدل و
 العدالت هر سندی یو یور نجه اتمک برابر اتمک
 عداوت - کینه و کین و رویارویی دشمنک
 عدد و مجهول - آند چند و چندان و چندین اینند
 النیف البضع او چندان او نه و او ان یکیدن
 یگر میه وار نجه عدد
 عدس - دانچه مرجمک معانسه
 عدل - تاسه یوک دنگی
 عدل - آزر م چورک ضدینه دیر لر
 عدم - نابسی وجود مقابلید ری تعلق معانسه
 عذیم الحکمت - میخ دوز شول نسه که کوچ دیر
 عذیم المثال - تنگ هر سنده شکلی آنی اولیه
 عذاب - تنه خواری و شکنجه یاد افاده با دفره
 و کفر کرده العقاب العقوبه عذاب ایتک
 عذرا - نام داو هفتم از زردنذب و از هفت
 تایا زده را تمامی ندب داد فرود گویند و چون
 هفتده برسد دست خون گویند و اگر از دست
 خون در گزر و حکم اول پیدا کند
 عذر دیمک - عذر کردن پوزیدن کس
 عذر کرنا - عذر دیمک
 عذر - پوزش پوزیدن مصدر صوحن و
 کناسن و یلا مکتذر من الذنب
 عرش - گرزمان باره اهرم تخت و سر یک معانسه

ترب کراسی - بنق سدر گبی و قسی را
 از آن طرا بزون خرماسی دید مگری در
 عرض - تاو و رانزنی آفریده عارض شده
 عرض - پهن هر سنده گبی که طولک خلا فید
 عرض بگی - پیشگوئی عرض حاجی معانسه
 عرض حاجی - پیشگو بگی
 عرض اشکر - سان
 عرض چین - قسی از نگاه بترکی
 عرق النساء - بگو که اهنک
 عروض - پهن و پهناء و رانده نسه
 عزت - آزر م قوت و غلبه فهو عزیز قوی
 عزرائیل - آسمان
 عزیم - کراتخ و العزمه قصد ایتک بیان ایتک
 عزیز - کوچی و بر ویر الغرض الذل
 عفر - ده نهاده و ده یک و پنج و ده نصف
 عشره اول و ده
 عشق ایتک - محبت کنان گبی عادت کردن
 عشق ایتک - کوچی و عشق بیان ارغره و اربغ
 اللبلا با عشق سر زنی اوتی
 عشقه - آهنا سه بر کفیت محرقه در که قلب
 عاشقه واقع و لور
 عشقه - سر مشق و آتی
 عشقین - سنا که کو تازده که بسبب ترشی
 بنموزند خودستان گبی
 عشوه - فریاد شکسته و کرشمه غنج و دلال غمنا و

و بشک النخ ناز و شیوه مجبول

عصا - دستوار و سه دکنک معنانه
عصابه - کیمین چیمیز و دلاوه قانس لصوصی
عصمت - سامان و ناموس منع و حفظ اتمک
عصیان - ریزش ز قوشه سرکشک
عضله - سکر لوات

عضو - اندام بدن بر جز

عطا - داشاد و داشن بخشش و احسان
عطار - خوشبو فروشن بو فروش و دارو
فروش که بیلور و مازار و بیلوا باشد عطر
صتان کسنه یه دیر لر و اسپجیار دار و فروش معنا
عطار د - تیر بر مشهور یلیدر در که اینجی کوگده
طلوع ایدر

عطر - خوشبو و بویو قو خلوننه طیب گبی
عطر دان - بوی دان عطر قویق قاب
عطر لکانا - عطر مالیدن و در عطر کشیدن
التعطر خوش قو خویله معطر اولوق

عظمت - بفس و ذباب اولوق
عظمت اپنی ظاهر کرنا - شکو هیدن

التعاطر اولو لائق

عظیم - گت و گته و زنده العظم بویکاک اولوق
عفت - هیوند نفسنی محارمن و منابیدن
منع ایتیمک

عفو - دأمود و درسته ترک ایتیمک مجو ایتیمک
عقاب - دال ممود و حیا آلله طو شبل قوشی

عقبه رمی - پائی شیب از اعمال حج باشد

عقده - بند و غلج و کم معنانه

عقل - فرهنک نسبوت و فریدون نام

عقل فلک ششم بهمن عقل اول و ابر بارنده

عقلند - سر سوزن ریزک انا الفطین عاقل کشی

عقل و شعور - نفس و هوش زیر کی اشعور بلک

عقوبت - تفت و باد افرازه و پاتیر اس غدا تیک

عقیده - نشسته الاعتقاد یا نائق

عقیمه - استردن و اهنرونی نشر و العقم قسراق

عقیقه - زاج سور ولدک یدنجی گونده

ذبح ایتد کلری قیون

عکس - باشگون و باز گونده ترس معنانه

عکس - پرتور و شنائی قرتور قروغ و تابش

الشعاع ضیا و آید لائق

علاج - درمان چار و چاره و چدر و گزیر و وید

و گزردن و گزردیدن علاج ایلمک عالمه زاله

علاج دهنوندا - چرویدن و ویدن چاره جتن

و چاره آرامق و علاج قیدنده اولوق

علاج کو دهنوندنه ملنا - کیمیا بی چیز از

بهر دوانیا فتن و از بهر علاج نیافتن و

از بهر توتیا نماندن

علاج مین عاجز - بدرمان درمان علاج

عاجز اولوق

علاقه معنوی - دلبستگی یینه کزنی تعلقی

که امدن کسنه بولر

علامت راه - فرنگسار و گرگز و گرگز و
 جوج علامت سراطق و ایوان و علامتیکه در
 کشت زار بارائے رسیدن مرغان سازند
 آفچ و ٹویل علامت صیاد بر صید نشان معنائے
 علاوہ - تمکیت و بر سر و سربار و بر سری و
 سرباری و سروار و سرواز لبر معنائے و تمکیت
 و سر بردخی دیر لریوک باشی معنائے
 علت - برای و برائے و بر تر البطل طریق
 علم - دانش و فرزانه و فرہنج و فرہنگ و فرہنجین
 ادب کردن و بخار افضل و الفضلیہ ہنر و ارتفاق
 و زیادہ لک کہ ضد نقصدر
 علوی - برینی و برنیان تیر کہ مٹو العلونہر تیر
 اوستی و یوقاریستی
 علم - کٹوری سر علم بتر کی منجوق گے
 عمارت - سہیت و شار خراب شدہ را
 گندمہ گویند و کتا م تالار عمارت چوٹ
 تختہ شلق معمور لوق
 عماری - و عمار و کجاوہ و ہنگ عمارت
 دوئیہ اور دقلری محفہ
 عمامہ - سر پایان و کبند و صارق معنائے
 عمامہ کہ سرول فارسیان بہ تخفیف و تشدید میم
 استعمال کنند
 عمّا - بتم کوکار و کر دگار گورہ کہ بیلہ رک معنائے
 عمدہ - سیغ نغز گوزل معنائے
 عمر - زاد بزا و برآمدہ مرد سال خوردہ یا شمع معنائے

عمر تیر کرنا - بسر بردن الامضاکچر کہ و ستغنی
 و او ملکی باشدہ وار در مق تعبیر او لنور
 عمر چہانا - سال دیدن کند و یا شمع بیلہ
 عمر فراغت سرگز راننا - تناسیدن رات و
 فراغت و نیادہ عمر سور کہ تمار سرگون کچر کہ
 عمق - ثررف و منع العاقبتہ در یکک اراقق
 العمیق در یکک اراق القصر حقیر بر رک رک و کلکی و نہایت
 عمل - کردار و کار و کر و کشت و کشت و کشت و
 گزار و گزار کہ فیہا از ارشدن عمل کرد اعلیٰ الشیخ و ج
 عموجہ - افدر معنائے ہجی
 عتاب - سجاد و شیلان و شیلانہ و شیلانہ
 عنان - ویزکین رخ گے
 عنبر بوی - و مریم صاچی عنبر بید گل کہ گل را
 باشد عربیدہ جعدہ دیر لریکسیر ہندی
 عنون کتاب و نامہ - سجا و و ز نامہ عنون
 عثقا - آشتراگا و سمرغ
 عنین - ہنر جماعہ قادر و لیان ار
 عثوا - مترک منازل قردن بر منزلہ دیر
 بش یلزر لرور
 عوام - جندال خاصک ضدی نیچہ نسبیہ
 شامل اولور و سفیہ و نوار دہ کمنہ
 عود - دار بوی و سندان عود ہندی
 و بید خام و عود خام راد بوی بر خوش قو خلوت
 عود فرنگی - و قرہ چالی و قندیل اغاجی
 و شمشک اغاجی ازوری معنائے بر شجر در دکنی

عور - بیو بهیل بهندی آشلی گول معانسه

در خزر بگه

عورت - شرمگاه سوره الانسان او دیری

عورت - زن و نیشمن و نار پستان رایگ
و متعفن را شماغنده و شمعند و شمعنده همراه قارک

عوض معاوضه کرنا - مخلوچ و چا ویدن

نبات و مانند آن نیز کلوچیدن مصدر آغز
شاپرد تمق معانسه گوهریدن چیزست رایجیز

عوض و بدل کردن گهولی التعویض عوض

ویرک عوض هر سنه مقابله سنده دیر دکری بل

عهد - پیمان و بند و سامه و غنوند و بیغان

عهد - سرو بند العصور هر زمان

عهد توژنا - پیمان گستن و پیمان شکستن

الکث النقض بوزمق

عهد شکن - پیمان شکن ز نههار خوار عهد یزیدی

عهد کرنا - عهد بستن و عهد کردن الی عاهد

عهد اید شکم

عهد نامه - کتاب العهد کتاب الميثاق

عهد ه - حکم ملوک که بکس دهند تا مردم

اطاعت آن کنند بغارسی پائیزه

عیار - جو صیح العیار و فاسد العیار خلافه

عیار - شنگ و شوش و شگل و دله حمید و د

و طاره معانسه

عیادات - پُرسه تخته صور منه و ارمق

عیال - یال کشینک نفقه و قوت ویره بک کیمیری

عیالدار - عیال مند کشینک اولادی و

نفقه ویره بکسکنه لر

عجب - آک درون آه و خرده العیبه

هر سنه نکذ اتنه و قیمته نقصان ویررسنه

عجب جو - باگوئی و عیب گوئی و خرده گیر

و در بر از لغز عیلق

عجب سی پاک - نزه الطاهر الطهر آری پاک

عجید - جشن گو سفند گشتان عید الضعی باشد

بیرام گونه دیر لر

عیش - تخم و گروز و گور و ناژ و ناو نوش

النشاط شاد دلق النشاط مسرور شادمان کشی

عین - آر و ند عین الشی خیاره و عین الشی

نفسه هو بعینه

عینک - چشمک چشم فرنگی المنظره گوزلک

باب غین معجمه

غار - تهاال و شکفت غال گوئیه نایبان

نگهبان غار نامی غار شم بهندی مالوه گوقا

خوانند گاباره و هنگ الکهف مغاره و صیغنه جوق

المغاره قیایا رمقی غار گبی

غازه - قز لجه برکی

غاشیه - دفتوک ترکیده غاشیه زلپوش دیر لر

غافل - فرناس و برناس بلور سز اولان کشی

غالب - تر غازه و چرب و چیر و چیره فرخا

و فره الغلبه کین اوستن اولمق

غبط - پشیمان

غجب - و غجب صفت و صفاق معنانه

غبن - آفت آلوده مق و نقص استیک غبن

غاش دولاب معنانه در که حدون متجاوز

معامله دین و مصالحه دین و دلابی دیر لر دولاب گبی

غث غث - آواز پیایی فرور سختن اب

در گلو انجبر

غث پت هونا - در هم آمیختن عکرا انطلام

اختلط قارشش مورش معنانه

غدر - بیوند و فاسق

غدد - مغلط و شیل و شیل الغده بز

غره - گردانیدن آو در گلو التفرغ غره

غربت - ترکیده سلا در لر

غره - دواس غره کردن الغرور

مایه غره من الادویه

غرفه - بر واره و پوک و پوک یوکسک

چار داق او غلبه گبی

غرفه باد - یلکن یر

غرقاب - ترنگ

غرقاب هونا - صوده بو غلق

غرور - باز و دم و پندار و فتو و فتودن دنیا

متا علمیه آلانق

غره - هر یک ول گونی و آخر گونی

غریب - بیواریه الغریبه اراقلق

غزل - چامه

غزوه - قصد استیک و کفار له جنگ ایدوب

قتال استیک

غسل - پاویونق

غسلخانه - غسل ایدوب

غش - شار صافی اولیوب قارشق اولق

قافق معنانه

غش - گراز الغشوه گوز قرمرق

غش آنا - بهوش شدن غش کردن الغشاوه

گوز قرمرق

غشاه - تم نقی که در چشم پیدا شود

غش کرنا - متحیر شدن بر خوبی چیز غش کردن

و بر خوبی چیز بیتاب شدن

غصور - خشکید و ارغده و ارغده الغصوب

سیر الغضب کیسه طارغین معنانه

غصه - خشم و زنگ الغیظ خشم

غصه کرنا - خشم کردن و خشم گرفتن او یکسک

غصه کنانا - خشم فرو خوردن و خشم فرو بردن

و جوزیدن و جوزاک الکنم غصه لنق

غصه مین لانا - در خشم آوردن الغیظ خشم

الغیاظ بری برینه خشم استیک

غصه ناک شیر - شرزه صالدریچی صرتا دچی

ارسلان و قیلان صفقی اولور

غصه ناک هاتسی - ترنده چون ترنده پیل

و ترنده رود بیوک اراق معنانه

غصه هونا - بغضب رفتن و بخشم آمدن رفتن

از جاد آمدن و بر آمدن و تند شدن و
 غراشیدن غرشیدن سخن شدن و خشم
 گرفتن و راندن شوریدن و لغتیدن و خشمیدن و بیکار شدن
 غضب - آزارم و غراش و خشم او یک معنانه
 غضب - دیکه لغت چوقه بدی که بر سر
 غضب - ارسلان اسد گبی و گوده و لویغون
 غضب - قویه حق صلح نوی مجدد گبی
 غضب - گنده و ستر و گز و غلط و لغت و
 قوی و لوق و قالین و ایری
 غفلت - سوس و سوسیت و فرغ و سوسیت
 الغفل بلور سزاه لوق
 غل - شور و غوغا الصیحه چاغرق و غلغلی
 و سس و شطاطه و ترقشه
 غلات - نیام شمشیر قلی قینی و گوز و غلغلات
 گل خرما خرما تپوخی و غلاب غلات خسته خرما
 قیجوق معنانه هر سینه نک قابی و ظرفی
 غلام - بنده و آغوش و لا و لوری و بلون
 و غلام پیرا دارک داد و گویند العبد قول کوله
 غلام گردش - میان حرم سر او دیوانه
 غلام بچه - زندک قول او علی
 غلامی - بندی الرقی قول قول لوق معنانه
 غلبه - چشک خشیش و فرز و فریه و چیره
 و چیره کی الغلبه مکن و استن و لوق
 غلط - ادنی ترجمه غلط و اگر ترجمه قیاس
 یا کلمت غلط فی الامر فی منطقه و فی الحساب

غلط نویس - بامیان
 غلک - قبره و متو غلک گبی
 غلو - حددن تجاوزات
 غل و غش - قانق شارب گبی
 غله - گلوله و مهره کمان کرومه زاغ و
 زالوک غلوله مهره کمان غلوله غلوله
 البند قه کمان گره طاشی و کچرک مد و طاشی
 غله - خشک فزار و راش توده غله پاک
 کرده الغله بغدادی
 غله اوژانا - کاه خرمن بباد دادن خرمن
 صاورق معنانه
 غله اوژانی کی لکری - سکو و چار شلخ و
 چک یواشه و افشون اندری و العضم خرمن
 صاورق قری یا کورک گبی
 غله صاف کیا هوا - جاش الصبره ارپه
 و بغدادی چچی و یغینی
 غله صاف کرنا - غله افشاندن صاورق
 غله کاٹنا - خودن و خوددن درودن
 اکین بچک
 غله کوٹنا - درهاون کویتن و خرمن کویتن
 الدق خرمن و لک
 غلیظ - دفرک گنده و لک مشت و ستر و
 انست الضخم الغلیظ قالین ایری قیا و مارطوس
 غلیل - کمان کرومه کمان مهر و کمان
 غلوله و گلوله کمان البند قه کمان گره طاشی

غم - اندوه و انده گزشتگی دل دل گیری
 و آزر م و ران و بند و تا سا و تاسه و غیش
 و فرم و گرد و دست و کیار و فرم و پواری
 الغصه الانقباض صغندی
 تخم خوار - سوزیان و غمگسار
 تخمزه - تیباش و کرشمه
 تخمگین - آندمان فرگین و فرگین پریان
 تخمناک متفکر - اوصاف و بقیعین
 تخمناک نهونا - نهیدن غمناک و متالم اولق
 تخمچه - گنبد و گنبده و شکوفه و گنبد گل و
 پنبه تا شکفته و کوکاک غوزه و کلوز و کلوز
 باشد قوز و قوزه لق معنانه النور الزهر چک
 غنی - و سیاد الغنا بایلق بسیارگی
 غنیم - گز و دمن الحد و دشمن
 غنیمت - پروه غازیلرک کنار دن
 آلد قلمی مال
 غور سے حقیقت دریافت کرنا - نیرنود
 غور سے دیکھنا - دیدہ نازک کردن
 و ساختن الامعان وقت ایتمک
 غور و امعان - کنج و کاوی و نفولی
 اوزن اوزادی معنانه
 غور کرنا - دور و درشان المعن معنانه
 غوطه - پاغوش الغطس صوبه طالمق
 غوطه دینا - آب فرو بردن صوبه
 طاند رفق و صوبه صالیوریک

غوطه خور - غوطه زن و غوطه و الغوص
 طالق کیمه
 غوغا - شور و فغان و نو و نو و فوژان
 الضوضاء شطاطه و جیغلی و قرقرشه و خارلری
 غوغا و فغانی - پر خاشخوز جنگ جو
 غوغا قو پرمق - شور و غوغا بریکین توفین
 غوغا کرنا - توفیدن شوریدن الجلب
 چاغرمق جیغلی ایتمک شطاطه و خارلری و قرقرشه
 غول - گروه الفوج بولک
 غول - تند طائفه چندان برنوعه و عالی دیر
 غولک - کوزه چرم گرفته که نمنا چنان زبر
 دران کنند قبره مناسنه و غلدان راستو گویند
 غیب - رفت و دوشبپ هرنده که نک
 حضور کرده اولمیه
 غیبت - پرتاد و زشت یاد و انداق و غیبت
 غیب الغیب - پوشکان سالک در کلماتند
 بر مکانک دیدر
 غیر - بزرگشته و ایری معنانه
 غیر ارادی - اخواستی و خواستی ارادی
 الاماراة و لیک
 غیر فصیح - سفسان سنس کج مج
 غیرت - رشک قصه قائمه و گونی
 غیر طبعی - شپوری
 غیور - رشکن

باب فا

فاجر - نابکار
 فاشه - شلف و پچن و جاف و جاف جان
 هر یوه و جلبه جه و ز غاو و ز غاو و روپی و
 قجه خانه نیز که بابلوق تعبیر اولنور
 فار د - ۲ زیاد ۳ ستاره ۴ خانه گیر طاوله
 ۵ هزاران - منصوبه نر داد یونده در دنجی لعبه
 فار سیده خانه گیر دیر لر
 فاخته - کار لنجه او لیک قوشی
 فارسی - زبانه است بر شگفت هفت
 و رشیم توان شمرد در پی بهکو صرف سکنی ابل
 هروی سعدی
 فار غطی - خط پاک
 فارغ البال - بیکار و وارسته
 فارغ کرنا - واکردن الا فراغ بوشا لوق بوزلق
 فاسد - تباه الفساد چرومک بوسیدن گی
 بوزلق فاسد کردن ویرامز اولوق فاسد شدن
 فاسد هونا عقل کا یژ بایی سه - فرتوت
 شدن یعنی قوجه لغندن عقلسز اولوق
 فاسق - دروند و بکاده
 فاسد هونا میوه و غیره کا - پوسلوق و شیر لوق
 فاضل - دانش پژوه و دانشمند و دانا
 و دانشور و دانشمند و فرجاد و کیا جور و
 سرتیر بیکج معنا نه

فَاعِل - گنوره و هریر و هر یلیجی معنا نه
 فاقه - لکهن الجوع آجلق حالتی
 فاک فاک - و نمخم آنکه متکبرانه حرف زند و لکرون
 سویلک متکبرانه وضع داد ایلده نوز و لکرن خجری گبه
 قال - شگون و مروایینک مرغوا بد باشد
 قال لینا - شگون گرفتار قال برداشتن
 و دیدن و کشودن و جستن و زدن گرفتن
 و برآوردن و بستن التقاول قال طو متق
 فالوده - السمر طراط پالوده
 فالودسه والا - فالوده بند و فالوده پن
 و پالوده فروشش پالوده صاتیجی
 فالیز - و پالیزه البطلو بوستانلق
 فانوس - چراغ پر بنیر و چراغوار و چرخ و پن
 فنا معنا نه
 فانوس خیال - فانوس گردان و فنیجی فنا
 و خیال فنا معنا نه
 فائده - آفرغ و سود الفائده هرت نیک
 نفعی و ایلکی و اسی
 فتح - کشاد و دست الفتح آچوق و یار و دم حکم و النصر
 فتح مند - پرویزه الطفر غالب و لوق
 قتراک - ترگون و سموت و وال باریکین
 آب بر کی ایران قنچه گویند اصطلاحه ترک و ترکی
 قنق - غرو باد کند قنایق یا ریغی گی غوغا
 و غوغا و قنق مفتون قاه لوج کسه
 قنقنه بر پاهونا - مرگ نومبارک باه

نقمة و غلغلہ - آشوب با انگندن افتادن
نشستن برخاستن و شور و سرو تک و ترو تک

قرقشہ و جفلی

نقمة و آشوب - قرقشہ و قار شقلق

نقمة و فساد - شغب غاک ہلاکوش الفساد
جفلی معنسانہ

فتوحی - الصدرة لپا چہ یعنی تکلہ قفتان
کہ حملہ سنگ و ستانہ گیر لہ

فتوے - وچر وچر گر مفتی

فتوے لکھنا - دینا الافتا رفتوی ویر
تجر - بگاہ و بگہ و بادادانج باداد صبح

خلعتی اجلوب روشن و لوق چین صبح
معنسانہ بیام گبی

تجر خبر کسیکا مونہہ دیکھنا - برخاستن
بر روستے کے

تجور - کشود حقن رجوع ایتک

تجوة - ایکی نستا راسدہ غی لیکیر
فینی - خم بزرگ کند و گبی و قوالوز و طیر

آنچه دران شہدور و غن و مثل آنہا نہند جلہ گبی
فخش بکنا - سبک الفشاء ہر راض مستقیم

ادب سزک ایتک خلقک یوزینہ از ایتک
و بدسوز سولیک

فعل - نروگش ارکک لیغریوان

فخر - ناز

فخر کرنا - سینہ کردن و نامیدن محکومیدن

الفخر ناز و لائق

فدا - بر خمی و گریان و گیران الفدا نثار ایتک
و عطا ایتک بدل ویریک

فدیہ - سرہا و بر خمی

فراخہ - توسدان کہ دران سپاہی بلین فشک گزانہ
فراش - بساط افکین الفرش دوشہ مکفہ و فرش

فرشی پنکھا - خشت باد کشالک معنسانہ

فراغت - پرداختہ شدن از شغل فارغ
و رامش و زریغ و ماثر الفراغتہ پوش لوق

و خالی اولوق

فراغت سے سونا - لمزدن نام نوم العرس
راحتن و مین

فربہ - سموز کید گبی

فرج - کس و چوز و شافینہ و شلیفہ و شلہ
وکاف ران و ویری عورت غلیظ آم معنسانہ

فرج - کوسہ رعل اشکاندہ شنجی شکدر

فروجی - کاسو گبی موی گراز

فرخ - اکین زرع گبی کہ بالدیری افزاش
اولہ و قوشس یاوریسی

فرد - قائمہ و کاغذ دفتر

فرد - تاوتاہ و تاحی قات بر قات ایکی قات
و تک معنسانہ کہ فرد در جفت مقابلہ

فردوس - جیبر و بہشت و بوستان

بانچہ معنسانہ در

فرزند - لوا الولد و غل و قز

قَرخ - گاؤن ایکی بیک ادیم پر
 قَرش - آنبوت بوب ویرنی یوب
 قرش گراناہ و تواسی قرش منقش و نور
 دوشمه گبی الفرائش دوشک و شمه
 قرشته - سروس اہوسپند و اہوسفند
 و امشا سپند و امشاسفند الملک فرشته
 فرصت - دزنک پر و انوبہ معناسہ
 قرض - بوک و تقدیر ایتک
 قرض کرنا - گزفتن تقریض فرض ایتک
 قردان - دو برادران و ہفتوزنگ بہین
 ایکی یلدر دقطب شمالی یہ قریب اولور
 فرقہ - گرموہ بولک معناسہ
 فرمان - گشا دنامہ مشور معناسہ
 فرمان بردار - سفتہ گوش الطاعۃ مطیع اومق
 و مطیع کیمنیہ مطوع دیرلر
 فرمانا - فرمودن الامر بویرق الحکم امر ایتک
 فرمان کموکی - وطلو جہاوت زیرہ
 رو مید رنقرہ گبی
 فرمایش - الاقترح حکملہ برسنیہ الی المق
 قرنگی - و سورمہ و کلید و زنجیر غلق در
 باشد فلج گبی
 فروتنی - پوس نکسار گبی
 فروغی - باج غیر مقرر اہوائی گویند
 قریاد - داموغ الاستغاثہ مدد ایتک
 و ماثر و موثر فارہ یہ کدی و یایسلا قصد ایلدک

جیق جیق دیو چاغرمندن چکایہ در
 قریا درس - داد رسل المغیث یار دم ایدیچی
 قریا دکرنا - شخو لیدن شخلیدن نوایدن
 و نوایدن الصخرۃ قریا دایتمک صیحو و رفق
 و چاغرمق جیق رفق زاری ایتک
 قریادی - دادخواہ و فریادخواہ فریادخوان
 و کاغذین جامہ الصیغ مد طلب ایدیچی مغیث گبی
 قریب - فند کرش و کریش و ستا وہ
 و تیتال الخذہ الدامق
 قریب دینا - قریب دادن و باب راندن
 و عشوہ دادن و کریدن کریدن کریدن کریدن
 و کرشیدن و قریفین پلوسانہ آسمند دروغ
 گفتن بقریب المختل الدامق و الدامق
 قریب کہانا - فریضن کول خودن الدامق
 قریبیا - دغا باز و بکوس الخیر الدایچی
 قریفیہ - شیدا و کالغہ و کالغۃ
 قریفیہ کرنا - فریضتی قریفیہ کردن و کول
 زدن المختل الدامق
 قریفیہ و مغرور - فتو و فتودہ و فتودان الغرور
 قریک - ہنوزیمو طلماش گنج قوش فروک گبی
 قساد - رخنہ یرامز اومق
 قسخ - ساک و تنگسار
 قسقق یاغی - قاوندگی روغنی است ارجش آزند
 قسلا شمشک - سرجفت کردن سرگوشی کردن
 قسلا دی - تناجی سوزیان سرگوشی وزیر زبان گفتن

فصلک - ریکان پر غم گبی
 فکسک - فندق زدن صولانی یو مو صباغ النک
 سبا به سیکلہ پر مقلری ارانہ اصول اور زہ
 اور ب مقابلہ صوت چقار منہ دینور
 فتنقلق - تبیر گبے گھوڑا
 فتنقی - وکوبرہ دمنہ گبی
 فقص - فاص و فصاح صوت شرط تن گے
 فقصاد - رگ زن ورگ شناس و براغ
 الفصا دقان الجبی
 فصل - نسک و بخش
 فصل - باز تمیز و تفرقہ معناسہ
 فصل خریف - برگ ریزان و پاییز و
 سفید بری انخریف گوز آیلری
 فصل ربع - بہار و بہا میں و بہر ربیع
 الربیع یاز گونی
 فصل اربعہ - کشاد ہنگامان کہ بہارہ
 تابستان و پاییزان و زمستان باشد
 فصیح - شیوا زبان و شیوا و متبع لکدن دی
 فصیل - بارہ و بیواستہ السور بارہ
 فصل - دہار و دہاز ارتقلق
 فصل السنہ - کبیسہ و شباط آخرندہ زیادہ
 اولان گون
 فصول بکنا - لافیل و لاییدن الفضول
 هو الزیادت
 فصل - ریخ و آبکی صولق فضلہ در مجرای معناسہ

فضیلت - فزونی اتقلق
 فطری - فریدی یعنی بدیہی
 فطین - زیرک و عاقل کشی
 قظ - غلیظ کر یہ اخلق کیسہ دخی قارن صوتہ
 دیر لر مارا کرش گبی و الفظاظہ غلیظ و کر یہ
 اخلق اولق
 فعل - کار و کرد و کردار و فیروز زمین انیش معناسہ
 فقفور - لگن خنیدہ گبی
 فقی - و چنان مکہ معناسہ بالان گبی جلال صید
 فقرہ - زورہ او کور غہ لکی و دخی قصیدہ
 بیتلر نیک یوسنہ فقرہ دیر لر
 فقط - بس بحسب الکفایۃ الورر
 فقیر - ساسان بادوری و آویر گین چنبیل
 و چنبیل گدا می محتاج اولان سنجول معناسہ
 زندہ گبی
 فقیر و نک کپڑے - خنوا نہ آبہ معناسہ
 کہ فقر گیر لر
 فکر - اندیشہ و رکال و رکالیش و رکالیدن
 تامل ایتمک فکر اگر باخوف باشد ترکیبہ
 صقمہ تعبیر او انور
 فکر کرنا - رکالیدن و اندیشیدن پر و پین
 تامل ایتمک
 فکر و خیال - صافی پندار گبی
 فکر و نظر - نیر نود النظر گورک
 فلاکت - فنگ

قَلان - بهمان و بانار و بیتا تر کیده قَلان
 قَلانا آدمی جیتا اور اعتبار رکھتا ہو - سر قَلانی
 می جند یعنی صلح در اعتبار لودر
 قَلان دن او تری - و قَلان ایچون بر آئے
 قَلان انہی قَلان پی معناسہ
 قَلان - صہان
 قَلان فستک - با ہمان گبی قَلان تان قَلان گے
 قَلان کسنہ کی آزی یہ آکدی - سر کشک تک
 لگام خاییدن
 قَلانک اندن چیش - ساخته و پرداخت
 قَلان دستکار گبی
 قَلمان - بوزن و گالہ گبی کشت شو میز کرده
 قَلمن - دو لہن شو میز گبی کشت شیار کرده
 و آمادہ کردہ
 قَلزات - اینشت الفلز تور بوتی
 قافلک - پویل گبی چہالیہ
 قفلک ہفتم - آوریدنجی گوگ
 قفلیز - و قَلان شلخ تو دخت کو پیل بہند
 خود دوستان گبی
 قَمنا فی اللہ - زریوہ وزمین تارک الدنیا
 قَوارہ - با جستن وزدن و کشادن
 قوت موت - زمان و مرگ مرگ قوت اولق
 و اراق اولق
 قوج - سپاہ ہنگ و کہی سپاہ رسد و آلم
 و ہنگل جانی قوج و چرک شکر مدد باش سیر قوج

بی سردار عسکر معناسہ
 قوجدار - خلاف کو تو ال کہ حاکم اندرون
 شہر باشد العل العیس گبی کیروب طو لنق
 قورتنہ - طوفان
 قوط - کنگل کنگلی
 قول - یا سم گلی معروف
 قوللق - و کوس تکن گبی آشیانہ مرغ
 پیخرا بہندی
 قوندہ - ننگل خنج گبی پیور گہ او تنہ دینور
 قولاد - معدنی را شایرین گویند چلک معناسہ
 قہرست - سیاہ الفہرس ہر نہنگ
 اصلی و قانون
 قہم - نیوند و ویر و نلک کلامق و بلک
 قہرک - و او تمہ دمل ہولا بہند
 قہلاق - و دو آتمہ چرخک گبی بہوزی
 قہرنی - بہت بعض شیر برنج سدی آشی و
 بعض قہرنی ہلبیہ بعض حلوائی برنج مامونیہ گبی
 قیض - آب
 قیک مردک - و سمر و خشک افزار گبی عربیہ
 درج دیر لر در ہندی مگرار ہر باشد کہ باش میمانہ
 فی الحال - روان وزر و دشمندی معناسہ
 قنی الفور - سر دست شندی معناسہ
 قیل پاؤن - پیل پاؤن و پاؤن دال الفیل کلن گرہ
 گلو بہندی گلہی بترکی اور گویند و انچہ
 بسبب درد عضوی در عضوی گرہ پیدا شود

از ابترا کی بزگویند و گلن هم مرض دار افیل
که باغره دینلور
قیل مرغ - ماکیان بوقلمون و تر از خر و
بوقلمون گویند پیر و ج فیلمرغ معنانه

باب قاف

قاجاق - جفزی گبی خلاف شکوفه خرا
قابل تحسین - آخی ایوایشلری که قابل تحسین
قابلیت - چاک چانه الیاقه الیق لایق اولوق
قابو - ترکی است

قابلا رمق - بنجیه کردن و بنجیه را ایله گویند کو گبی
قاپیق - وقاپیش قاپیق ربودن بود گبی
قاتق - سچک گبی بورانی وقاتیق نیز نوعنه
یا لکنز کامه دیر لر بر نوعنه دپیاز بر نوعنه باز رگان
آشی دیر لر شوصله وصلاموره منزله سنده در بکامه
قاتلمق - وقارشمق آمیختن مختلط کردن کیمخت
قاتر بو نجی - واشک بو نجی وقاطر بو نجی
پشیزه و طپجی شنج گبی خر مهره معنانه
قاتقیز تیمک - خشک نامه

قاتمق - آشور دن
قاتیق - چینی سایه خک گبی
قاجاق - وقاب ظرف و آوند
قاجیق - و و ر ب محرف و رب گبی
قادرین - و خانم بیگم ایشی گبی
قادرین طوز لغی - سر شک گبی بر میوه در

انبر بار رس معنانه
قارغی - چوب سرچ که بدان میوه از درخت
چینند داستانه گبی
قار - برف

قارش - بالشت باز گبی
قارش در مق - وقاتمق آشور دن گبی مزج و خلط
قارش خلق - اختلال خصوص در یانگ قینایون
قارشسی و شورش طغیان که فوترنه دینو تو فاک
قارشمق - در هم شدن وقارشش مورش
اولوق هرج و مرج کالیدن گبی
قارشش مورشل و لمق - ثر و لیدن گبی بری
برینه گیر مک طاطغان اولوق معنانه
قارشیق - مختلط و ممتزج آمیخته گبی
قارغه - و قرغه غراب معنانه کرا کر گبی
قارغی - فی میان پر که از آن تیر و مرزاق
سازند نال گبی

قارشانلق - وقارشش مورش بهج مزج
معنانه غار غور گبی
قارنی یاریق - اسپنول و بنجیه پرانی بر گهای
قاره اخراج - شجره البق درخت پشه خال
سار خکدار گبی
قاره طاوق - پرنده ایست جنگلی خوش
احسان سحر ور گبی
قاروره - پروار و پیشیار
قاره صو - آبسیاه چشم

قارہ قاوز - نہائی است خوشبو کنرہ گبی

قاز - ترکی است بط گبی

قازان - قاز قان گبی کہ تنجرہ کلان باشد

قازمہ - و کلنک قرہ بورنی و مجرہ کنند گبی

انیر کنجیلر کلتدیر

قازریق - بستر دن جک مجایتمک

قاسی - بازردیر زد گبی بر صغدر

قاسیق قیلی - موکان گبی موی زہار

قاسیق یاریغی - و دہنتق با دکن گبی

قاش - شکمہ و لاہورہ و برین

قاشیق بر ون - کغیرہ نول معناسہ بر قوشدر

قاصد - پیک زنیاری

قاصغہ - گریاد دکنہ گبی

قاضی رقمہ سی - حلوائی رقمہ خلیفہ در

قاطر - خچر

قاع - زمین ہوار بفاری ہامون دوزیر فنا

قاعدہ - آئین و رستہ و روشنی ہنجاہ

قافلہ - کاروان الیاریہ کاربان

قافیہ - پساوند و سوادہ تابع اولان شہ

قاق - لاغور ناتوان و نزار القصف القضا

انجک وار قلق

قافر داق - دنبہ برشتہ تزلب گبی

قاق - میوہ خشک کا کا گبی

قاقم - دکنہ کہ جانور معروف است

قاقیر داق - و کمر تیک کیر کہ جزدہ گبی کہ گری

قاقنہ - زر دکنہ خشک کہ مغز بادام

اندرونش کنند سرش گبی

قالب - کابلہ کابلہ گلوب

قالبی - کفش ندی گورب گبی

قالبچہ - پنڈلی قوین گبی

قالتیق - ویومری و سیوری ہندی برکن

ہر چیز چون موج و برآمدگی پشت شتر کہ اور کج

باشد و گنبد و قبہ گوہر گبی

قالتیق طور - کہڑار ہتاہے

قالتیق - و طالعہ لفق چیدن و وزیر

صفت باد و بل سک بزبان کبی و آتیلق

و صحرایق چیدن سیتن گبی

قالبچہ - زلیوچہ و قالی زلیوچہ معناسہ

قالین - تیسہ معروف دوشمہ در عامہ دی

قالین - و پک استوار و مضبوط و محکم صفت گبی

قالین - مہر تلخ زنان کا پین گبی

قالین صاپ - رشتہ ننگہ گبی بہند

ڈوراکہ در لحات وغیرہ کنند

قامش حلوائی - رستہ گبی بنیر شکرینہ

دینور کعبہ الغزال معناسہ

قانبج کوپک - مادہ سگشش پستان گبی

قانبج اشک - اتان گبی خرمادہ

قانبجہ - قلاب و چنگا لیک کشتی دشمن ابدان کنند

قان چبانی - ریش بناور و نبل بزرگ

قانقال تلمنی - و قولغان تلمنی و قلاغان تلمنی

شکامی در که خار بار یک دست باشد کافیک
 قانع - و سیراب و لوق سرب شدن الی
 قانع - خرسند القنوع تمناعت ایدیکجی و
 حق تعالی ویردینکه راضی اولوجی
 قانتی - غل و غش طلا و نقره و زعفران
 و غیره شارگی
 قانون - دستور بر بست بر نهادیسه هر نه
 قانوا - سوخته حقائق
 قانود - و قاوت پست کبیده گبی ستو
 قانوق - و تقیه کلاه بغلتاق گبی
 قانوق - مشانه
 قانولوق - و قانوله مقی پست انداختن بار کنگر
 قانویوب و لیلور - کندیده میریزد شیر و می
 قانورمق - بهوننا کبیده گبی
 قانورقه - برشته گندم و دانه هر چه باشد کبی
 قانیرمه - هراس باک و هراسیدن بملک
 و و هم ایلمک هراس بکس این تارش خوف باشد
 و قانیرمه خوف باتو هم باشد
 قانیدا - و طلوم بوری مشک نفیری
 قانزه کرنا - قیزه کردن التلیم اویان اوزق
 قانیغه - خاکینه طبها همجی
 قانیق - زورق کشتی معنانه
 قائم - عرض پایا بجهت مستقل معنانه
 قائم رہنا - پائیدن پائنداری کردن القیلم
 قاین - برادر شوهر دیورگی

قاین انا - ساس خاش گبی
 قبا - یوز قبا چای باریم پیشواز و قباچه فمات کویک
 و قباچی چپ بند را قباچی کج ویند بیکدیگر قنات معنانه
 قبات - فخذدن یوز قری سیرین دورک
 گبی خرمعنانه
 قبا اولوق - استخوان ران که گرد ران باشد
 قباپهننا - قبادر بر کردنی کشیدن قبا پوشیدن
 قبی لیس القبا یعنی نفتخانه گیدی
 قبات - گیتی القبح ضد الحسن یعنی چرکینک
 قبا رجب - افرسیاب آب بلبله پانی کا
 قبا صقال - و تخمه صقال صفالی صبیق و
 کور کمنه رشک گبی
 قباله - ترده و ترزده و ترزده و ترزده
 چک حجت قاضی و تمسک طبعی تذکره سی
 قباله نویس - چکاک محررنا شیر و صکوک
 قبیوق - غلاف گل خرا بتلاب گبی
 قبر - گور و خاک و خمره کومکان فن گبی رزمزار معنانه
 قبرستان - گورستان و گورخانه و کوچ خوشان
 و گورگاه و مزرغان و مزرغن و مزرغن
 المقبر موتی دفن ایده جکی
 قبض الوصول - یافته ترکیده مستعمله خط و اصل
 و تحویل و عنید تعبیر و لنان تذکره و وصوله در
 قبضه - دسته و بر ازبان بر از وانه معنانه
 که قلیج و خنجر و بچاق قبضه لری ایچکله نه استوا
 اولنان دمو در المقبض قلم و یائی الیه طوبی

قائم نظام - جانشین الخلیفه کشینک برین قائم نظام اولانم

یر لری که قبضه دیر لر

قیق - که و ن گبی

قبلان بوجان - قاتل الغر بتاید و قور دوجان

و قیلان اوتی و یلنخی دینور قونیطن گبی

قیلان طاشی - و قیلان دواسی دوار الغر

بر بیاض گو کدر زوک گبی

قیلونه - باخه و خشک پشت کچوا

قبودان - و کی رمی رنگ گبی ناخدا

قبور - و کچ و بلک گبی معروفست

قبو غره - بکتر گبی انچه روز جنگ پوشند

قبوغ - چهلکا

قبور غه - ایکو کلکی شلخ گبی استخوان بیلو معناه

قبو قلی سمو کلی بوجک - صدق انواعندن

عریده حلو و دیر از قصبک گبی

قبول - بیواز و تنه شدن قبول کردن

قبول کرنا - بزیر رفتن و تنه شدن قبلت الشی

قبولارضی و لمق

قبیه - راثر و کوپله گوراب قبه سر قبر و مهر قبه

زربن عسک و چتر و زگره قبه سنگ چوب

دروازه و سقف عمارت که گردش گلهها

نشانند گنبد و قبه معناسند

قبیه - بر درگی چادره دینور کشان گبی

قبولی - طعام برنج و نخود

قبج - زشت و گشت و نازیبا و لغام و ناتوش

ضد الحن چرکین معناسند

قبیله - تبار و دومان و خاندان و خانواده و

میهن و بنگاه و خان و مان صوی معناسند

قیاره - پاره آهن که بر زر کشند غیبه گبی

قیلغ - سر پوش نهنجان گبی

قیماق و بعلق - بستن و استروفتن گبی

قیامه - جامه پنبه آگین ساویس گبی

قیان - معروف تراز و بهندی تک کیان گبی

قیان و فقی بارش تله باشد که بدان پزند شکار کنند

قیانچه - آنچه بدان جانوران را گیرند و فقی و

قیان و دوزاغه نیز بهندی حال لاقو و ترنگه

قبجوق - خرما چکنک قبو غیدر کفر گبی

قیلان - نمرینگ گبی

قیو آراسی - دهنه خانه بالان گبی

قیوایشکی - آستانه آستان گبی

قبودانه - و رئیس ناخدا معناسند

قبوز - بر لب سازیدر رومیده لاغونایا

قیو سوکسی - عضاده الباب المنی گبی

قبوط قازی - و قیومنلی قیوط قری بند

گبی چوبیکه در پس در گزارند تا کشاده نشود و بزنگه

قبود که سی و قبو با صیرنی - اول قالین غایب

دینور که قبو چلمون بچون ارقه سنه طیار لر

قتل عام - مرگامرگ و مرگ سرخ القتل

دپه لک و القتل دپه لشک

قتل هونا - بدم گاز رفتن القتل دپه لک

قتمر - و قات قات تبه تو گبی و هم بارش

بر انبها که تبه دروغن کشند قات قات لعلی
اتک معناسنه روغینه گبی

تقیلق - خشکا خورگی قحط معناسنه

تقیلنش - وقویولش انبسته گبی منجمد و
منعقدنسنه یه دینور

تجر دنی - آواز کردن دندان در سوند
کاغذ و پارچه پاره کردن جرست گبی

تجر دی و جرستی - آواز کاغذ و پارچه و غیره
در دیدن جرست گبی

تجملق - گدگدی کرنا بخلوچه گبی

تجلمه - گدگدی گلچوچه گبی

تچن - کی کجا بگه

تچی - خردل برمی خردل بگه

تجبه - ترغا و وز غار و وز غار و الزانیه

تجبه خانه - ترغا و ترغا و بالولق معناسنه

تقط - غار و نان شیرین بودن و کاویک

اجدب تقیلق

تقط زده - قحط کشیده

تقد - بالا و بشن بونی معناسنه

تقدج - پیغاله و ریغاله و ریغاله شکول

قدرت - یار و یارگی و زهره و مایه دتگا

وتیا و اسفند یار قدرت حق و لطف یزدان

و قوت جلالت معناسنه

تقدرت پانا - زور و توانائی یافتن بر

الاقدار کوچ تیمک

تقد و مرتبه - برز و شکوه و پایه و مایه و بلخ

القدر هر سنه تک مقداری و مبلغی و تعظیم

الرتبه مرتبه و منزلت

تقدغن - مگاس و میکس التاکید محکم تیمک

اکده اعلمه یساق معناسنه

تقدم - گام و ریشاد آدیم خطوه گبی یاق معناسنه

تقدم پر قدم رکبنا - نخ التباع بری بری

اردنجه اولمق ایزینی باصه رق گنگ

تقدوز کوپک - دیوانه هر کایا گتا فراسیق

تقدوق - و قوغ اشک صوپه سنه دینور

بچه خر قوج گبی

تقدیم - باستان دیرینه و بو باش و باس

باشل اسکی و چوقدنکی معناسنه

تقدیمی - پاستانی و دیرینه و دیرینه سال و

کهنه سال اسکی معناسنه

تقرابت - پیوند و اویس تقیلق و خصم

تقرابین - تفنگچه دهن فرخ

تقرار - خست و هال دولتمک معناسنه

تقرارگاه - بر و از قرار و آرام ایلیه جات

و در آتلور

تقرار مق - و زیاده سیله ویکه لنک و حقدو

عداوت بخلق دندان فرو بردن گبی خشم

و قهر داشتن

تقراغول - بکت کسوار قلا و وز گبی

قراغی - و چتال و قرغ بورنی لکی که از ان

میوه از دخت کمان کشند کلاک و شکیل گبی

و قراغی شب نم راهم گویند بشم گبی

قراک - کنار و تهاکراه گبی

قرا متق - و طونق و بولانق گدلا و متیالا

برسان و پشام گبی

قرا متق اولوق - گدلا هو جاناد کل گبی

قرا موق - نباتی است که از خور و نشو

بدر و دهرنگ گبی

قرا میق - داند سیاه باشد و سخت در گم

و مرنجک رویدار قوا گبی

قران شریف - بی و بی و نوی و در آن سه مصحف

قران و عقبه - آستان استخراج سنین مخوف

مولود معناسه

قراوش - و قول خدمتگار آموختن با جلی

قربان - گیران الفدا بدل و یرک

قربانق قیون - قچقار - گبی دنده قربانی

قربز تخمی - تخمیکه بدان آبیشم رنگ کنند

قربز گبی

قربندی - و کسنتی براده زریکه از دم گاز

زیر دوز ساو گبی و گل زروسیم نشان نیز که صاف

هم گویند بر وازه گبی

قربوس - و ایر قاشی کو به زین اسپه کوبند

قربال - مرغی است مردار خوار رخمه و نسر گبی

کرگس معناسه

قرتمق - انچه بر سر سرکه و شراب خمر گریخته گبی

قروداش قانی - دم الاخوان سانه گبی

قرشقلق - عریده و فتنه و غلغل و شماطه

خلالوش گبی

قرشحق - آمیختن آمیز گبی

قرشو بقرشو - منحنی و مقوس اولان گبی

یایک لایق قوی و قبه و کمروا بر و نک چایق گبی

گبی خمان معناسه

قرشواقل - طو قشوق و چاتوق و یان باشی

گلک مصاد مری گبی کوسن معناسه

قرص - کلیچ ترکیده دخی دیر لر

قرصاق - جانوری سیاه که از پوستش پتیر

سازند رنگ

قرض - زو پی و پادست و وام الدین پوچ

قرضدار - ناشک و ناشک و نلک و نلک و

نیشک لایون بور جلی

قرض دینا - پسادست الا ساقراض قرض

ایستک ویره سی معناسه

قرق - بازداشت المنع ضد اعطا

قرغه - پشک

قرغه بورنی - زراغبول گبی گدالی

قرغه دوکی - خیارد از نهایت تلخ کربز گبی

قرغه یلکن - و قرغه بوکن و کوچله بوکن

اذا راقی بهندی کچله

قرق بایر - انچه با شکنبه ز شک حیوانات آید

سیتوی گبی

قرقشلق - وقار شلق وقارمه قارش
 وقارش مورش ہرج مرج
 قرقشہ - وقار شلق واور کو ہرج مرج
 فتنہ غوغا آشوب گبی
 قمرزی - رنگ سرخ مائل بکبودی
 قمرزی اور رنگ - ہزار سپند گبی سدا
 جلی نوعند در حمل عامی معناسہ
 قمر بیط - وچک اپنہ قنیط معناسہ
 بر سبزہ در کلم رومی دینور
 قمرنتی - وقمرنتی وخرت مرت و اوفق
 تفک جو رچوچ سپورندی کوڑا کچر خاشخیش
 قمر نفل بستانی - و مسک وتی و قمر نفل یار پوز
 افرنجشک نباتیدر
 قمر نفل فیوخی - قمر فگبی قمر قمر نفل در
 قمر وت - تیکوز وکشک لاقط کش
 قمرہ اصمہ - شش بندان گبی کرمتہ
 الاسود نباتیدر
 قمرہ افاج - شجرۃ البق اغال پشہ گبی
 قمرہ باش - وقمرہ قان چکی ویر قان چکی
 وقمرہ بورکلو اسطونودوس در شام اسپرم
 رومی در کہ موقت الازواج دینور
 قمرہ بتاق - بر کوچک صوقوشیدر بیونہ
 قوش طوی دیر لرخر چال گبی چال معناسہ
 قمرہ ببر - فضل سیاہ قمرہ بویہ راج راک گبی
 قمرہ پازی - و فیون صار مشفی اسفلخ

رومیدر سرمج گبی
 قمرہ پوتراق - باد نجان بری عوصم گبی
 قمرہ جہ - گوشت باز و ہندی مچہلی
 قمرہ جگر - محنت کش متحمل جگر خوارہ گبی
 قمرہ چالی - خار سیاہ کہ بسوزانند گستر گبی
 قمرہ چاود - چوب بندی معماران پاڑہ
 خوارہ گبی
 قمرہ خر سر - دزد شب نقب زن آہون گبی
 قمرہ قاوڑ - پنج نباتی است خوشبو کرہ ماہ
 قمرہ قروت - کشک سیاہ
 قمرہ قوش - مود گبی عقاب معناسہ
 قمرہ قوق - سیاہ گوش پروانگ گبی
 قمرہ کش - ہلناک گبی حنک جغرات گبی
 قمرہ گونک - میعہ یا بسہ بر شجر کصفیدر بنی گبی
 قمرہ یاغز - سیاہ چردہ
 قمرہ یونجہ - ویبانی تر فیل و بستانی را
 صاری یونجہ برد وادر لوطوس گبی
 قمرہ ییل - ماین شمال دیوار سن ییل یاد کر گبی
 قمرہ ییل - نزدیک تنگ فہر ہند القرب یقینلق
 قمرہ صیریق - اوفق تفک یارچہ پورچہ
 خرد مرد گبی
 قمرین - ہمہر ہمال سجاہر واپستہ گبی
 قمریہ - دہر و ستاکوئے معناسہ
 قمر - دختر
 قمرار تمق - برا خگر بریان کردن چیزے

قزاعی - انکہ در قمار ولعب نزل کند تر بے
 قزاق - راه زن و دزدان الصل و غری نرسز
 قزال گوک - و قزل بویہ گوکی فوہ و عروق
 الحمر و ناس بے
 قزاسق - حصہ کہ بچگان را بہ ترب النمی نلبو
 کند سرخچہ بے
 قزاسق - کس کردن اند و ختن غنجدن بے
 قزان - و قزغان کربای تیان بے
 قزاج - مزد و شکش
 قزدرمہ - حرارت حمی جن بے
 قزغون - و بیان قرعہ سی کلاغ دشتی
 کلاغ بے
 قزقنداش - خواہر
 قزقوشی - سرخ سبزی مائل پرندہ است
 کاسانہ بے
 قزادی - جلد بے کشت شلخ خرما کہ خرما
 کنند قوصہ نیز
 قزل اولگ - فاختہ
 قزلباش - سرخ سر
 قزل بویہ - روناس شش ترہ بے
 قزلیجی - درخت میوہ باشد کہ میوہ آنرا نیز
 قزلیجی گویند قرانیا بے
 قزلجہ - او بٹنا غنبارہ بے
 قزلبغدا - خطہ رومی کاکل بے
 قزل سکود - سرخ بید

قزل بویہ - و قزل گوک و بویہ جیلر گوکی دیرک
 گوکد روناس معناسہ فوہ بے
 قسام - تباہ بخشاید بکی قسام بے
 قساوت - ترک قلبک شدتہ و صلابتہ
 و غلطتہ و یر
 قسائی - گاوکش و گو سفندش القصاب کچی
 قسقی - و او کجا غاجی اغازہ بے
 قسم - سوگند الیمین اند
 قسم - نسک جزا و بخش و دشیم و فرشیہ معناسہ
 قسمت - اسخورد و اسخورد و رون القسم حصہ نصیب
 قسم توڑنا - سوگند شکستن الحث نقض عہد
 یمین بوزلمق
 قسم دلانا - سوگند وادن و قسم دادن التحلیف
 یمین و یرک
 قسم کہانا - قسم خوردن و سوگند کردن گوگند
 یاد کردن الاقسام یمین شکند ایچک
 قسم لینا - از کس قسم خواستن یمین آلمق
 قسبا و او - شکن
 قشقرمق - و او لچرک و شکستہ و خوار کردن
 تحریک کردن و حوالہ کردن آتش چختن بے
 قشقرمق - تیرک زدن بنفن کاو چہلنا اور
 ٹیس مارنا تیرک بے
 قشمر - کہلے باز باز پیر دم و رنگ بے
 قشمرک - سفرہ کمی ہزل و استہزاد و خورطنیز
 قصاص - شکہ قصاص لہ شک

قصاب جنگی - جنگساز گری

قصابج - دسپنا انبر و کلیتان گبی

قصبه - سامان و گرد کوچک شهر کوی معنانه

قصد - آهنج و آهنگ و بسج و بسجید و لچکاو

هنگ و یوبه نیت معنانه

قصد کرنا - آغازیدن و گرایستن و آهنگ

کردن الاراده و لیه مک

قصر - بهنو و مشکو و مشکوی الایوان بیوک صفه

و کوشک قصر گبی

قصر اق - بادیان رنگا گبی

قصر غه - گرد باز و بعه گرد باره گبی

قصر قائمه - و کونی رشک گبی غیرت و تصفیق

حمیت کردن

قصر مق - و انجریق و بوکابو غازه طیفایق

غون گبی چکی ایلیکر و نا

قصر ناق - و چنر فریس و دیز گبی گهیر اگر تشت

ولکن و رکابی و سوپ و غیره

قصره - کوتاه

قصره ایتمک - کوتاه کردن

قصریر - استرون گبی بانج بهندی

قصیده - چگامه و غزل چامه

قصیل و خصیل - خوید گبی

قضببان - شوش آصمچو غی

قضیه - گزازه

قطار - رده و کوس صره معنانه

قنبراس - گادوشنی خطا که از پیش برچم ساز

کتر او گت

قطاع الطریق - زربا السارق او غی و

قطب - نشین کوکب بین الجدی و الفرقین

ید و ر علیه الفلک

قطران - شرنپون و شرنپین درخت آن کتران

و کتیران

قطر میز - و فچی و قو انوز یاغ و بال شملو و عیون

فنسسه لر وضع اولنه حق ظرفت جله گبی

قطر و اق - و کر یکم کر تلیک و قطیر و اق آتخا

غضروف که می توان خوردن کر کرانک گبی

قطره - چکده و چکده و یو جو و سر شک پند طایفه

قطر زن - خامه زن المقط قدم کساجکالت

قطع بند - المضمن من البیت مالا یتیم معناه الا

بالذی یلیه

قطع نظر - برش دید

قطع زمین - گل زمین افک نیز و گل گیتی

و گل خاک القطعه بر پاره سنه

قطا لکانا - قط زدن و قط کردن بر نسیه ایلیه

قعر - تنگ و تیب معنانه

قغشق - متغخل رم گبی چون دیوار ریخته بر افتاده

که قابل حرمت باشد

قغلم - و پتریق و چقی شاره آتش آتش گبی

قفص - کوفجان القفص قفص

قفص - بند و کوپله و فغم و در و بند و کلید و

قفا دار - فوج پسین کہ گہوار قلب لشکر

باشد سالہ گے

قفتان - قبا قفل - بند و گو پاد و فلام و دوا و بند و خنجر

قفل لگانا - قفل انداختن زدن بستن و

نہادن افندن کردن لاقفل قاپو قفل برق

قفل کہولنا - قفل کشادن واکردن الفت حق

قفل بند ہونا - بستن قفل کلید و برق

قفینز - کوثر و تغنی الکلیل و لچک

ققق - فضل آدمی گلہ گبی

ققق ققق - چہی چہی بہندی کنگ گے

ققلی - وقوچی و طریقہ گردون و عرابہ

قلا بازی کہانا - معلق کشیدن و معلق

زدن و اثر گونہ گشتہ باز بر سرعت تمام راست

قلا غوز و قلاوز - رہبر گے

قلائی - ارزیر گبی قلمی

قلائیگی - قاب قاجاق اغار دیگی

اسبید کار گے قلیگر

قلبور - غرابان سخہ گبی

قلبور - وقوچی و مانجنہ گونہ از دیگ و

پاتیل سین دیز گے

قلیق - و تقیہ و فس کلاه معناسہ نینا گے

قلتاغہ - تنبوک گبی تسمہ رکاب

قلج اوتی - و یارہ اوتی و قیون قرآن مان

الانہا معناسہ در ہونا قیون گبی قمر و طہار

قلنج - ترہ گبی خس ستریز خوشہ گندم

قلمہ - دژ و ارک سج قلمہ معناسہ قلمہ میان

قلمہ بار و واینا خون واینا خون او را پلانہ

و حصار قلمہ و حصن معناسہ طایغ باشند اولان

صغنیق محکم برکیر

قلمہ دہانیکا کہ - کشنگ پیوک بال ہیز طوبہ علم

اولشدر و بر قولہ یوارننگ سیدر کہ کلہ

تسمیر اولنور و بر قولہ دہنغنیق یوارنغیر

قلمی - ارزیر الرصاص قلائی معناسہ

قلمی - گج و گج و جیدین آچی معناسہ

قلیگر - اسفید کار و سفید گر قلیگر قلائی معناسہ

قلق - خرخشہ انجزع فریاد و زاری قلیق و

صہ سہر و ملق و جیلتی و شطاطہ

قلقان گو بک - و ایر ہائے کہ در سپار چوب

و ابریشیم پیچیدہ باشند

قلقاس - سیسار و ن گبی بزبانہ چوب

شونیز اسیدر یعنی چورک و تی خشیدر

قلقی - ریحان تاناری گبی خطا و فرنگی سلکن

در ریحان نواعندن خوش نظر دخی در ر

قلم - خامہ و سار و کلک و ساسر و غر و و سیاہ

و کاکل و گنیاز و یازہ حق قلم

قلم - شاخہ و قلم و فرہانج بزرگ شاخیکاز

دخت بزند تا شاخہائے دیگر بر آید و شاخ

دختیکہ بدخت دیگر پیوند کنند آشی قلمی معناسہ

و آشی ایکسا پیوند کردن شاخ بشاخ دیگر و شاخ انگو

زمین کنند و همه آن از جاس و دیگر برآیند و
 خرانج نیز بهندی دهنی که قلم علیکیش خورم
 چینی که یه باتر و ب کومر لطلد رده وینور
 وال بود و اوق مطلق شاخ و خرت باشد
 قلم - بسیار رنگ بسیار اندک چوق از معنا
 قلم بند کرنا - قلم بند کردن الو قلم باز مق
 قلم پاک - قلم پاک کن و کز رنگ
 قلم تراش - و الماس نیز و کز رنگ السکین بجاق
 قلم جنکار - قیطوس گبی رنگار معنانه در
 معدنی و مصنوعی و اولور
 قلم کرنا - خشودن القلم کسمک و اخراج بود اوق
 قلم دان - القلم قلم نویا جوق قباب که قلم دان در
 قلمدر - کلندر و جونی و ده ایرمی و بافتنر
 ولک و پک و مرطوس کیمه
 قلمه - چکا و چکا ده و سبکا و طایغ باشی
 قلیق بیراغی - قوف گبی فیکوش معنانه و
 ییلان یصیدی و فیل قولنی عربیده نیز اقرود
 قلیون - زنبری گبی چهار بزرگ گلبست گبی
 قلیس - نجاره و سوتام و رنگ که از رنه
 قلیه - گنگ و پزدادی قلیه و قلیه تخم مرغ
 پاشیده پنجم کنده که یزداین باشد القلیه تاوه
 بریانی و دخی قاور لکش نسنه
 قلیه طاشی - زاج سیاه اشخار گبی
 قلیه مک - زباد معنانه مشک کدین
 حاصل اولور شاخ گبی

قمار - رنگ و شش و زر قمار و بلبلج و یبلج
 پیر و مرشد قمار بازان قمار و یونی و آندن حاصل
 اولان اقچه
 قمارخانه - سنگ و سنگ و منگی اگر قمار باز
 قمار وینا جوق
 قماش دکی - رزمه بر و نه گبی کپلی
 قماشق - و اوچ و شوق خیره و ده هشت و
 کشته آسیمه گبی
 قماشق - و طو لقای خیرگی چشم خیرگی غبار
 و کدر چشم
 قنچی - تازیانه اسوط و گوشت سر عصاره یو گویند
 قنچی باشند اولان یومری معنانه
 قنچی طره سی - رشته تازیانه
 قمری - او یک قوشی و او یک شکله بر
 قوش - راکا قمری و بر و طشره لوده یوسفق
 قوشی در لراسو چیر گبی
 قنقره - آفتابه لوله و ارببله گبی مغزی برداغ معنانه
 قنقدانچی - خزنده گبی حشرات الارض
 قنقدانق - و سلماک فشانیدن چنگان خزیدن
 و لاندن گبی
 قنقدانق - جبین گبی و در رنگ ار غلنق
 نیز حرکت کردن
 قنقدانق - جبین گبی و در رنگ نمک معنانه
 قنقیص - شوی و آیر کوملک معنانه
 قنات - آفراس

قنای چکلی - شهپر جانوران

قناره - بزیمچی سہ پاتھ صاحب سلاخ و

گوشت فوج کردن لایتز قنارہ گویند کرہ گبی

قناعت - ٹونگ حق تعالیٰ قسمت تیکینہ راضی

قناعت کرنا - سپردن راضی اولمق حق تعالیٰ

قسمت اوزرہ راضی اولمق

قنال - وچورتی گرداب بوزگی و در دورگی

قنب - و سیم رسی کنب گبی

قنبہ - آله حرب متجینق بدلیہ غضبان گبی

قنبور - احد بکوزگی و کل گبی و قنبور

بو طورہ زوزک کوزشت حقیر جہ باشد

قنبور منق - پشت خم کردن سر بر زانو شستن

قنبیل وقی - کاکج نباتیدر کجمن گبی

قنبق - مادہ حیوان کشن گبی

قند - کند و تبرزد و قند مکر مکر رصان کردہ

و ابلوچ ککہ شکر معناسند

قندر متق - و شفر متق و لیمک تحریص و اغرا

فنزولیدن گبی

قندرہ - غشہ گبی بیان قامشیدک پیراغیدر

سروالہ گبی

قندرز - سقلاب گبی جانوریکہ خایہ آن

در دوالہ گند

قندر خایہ سی - جند بیدستر

قندوق - کندہ بندوق یعنی تفنگ قوندنی

زرنگ گبی

قندوہ - کوہین گبی بیان اوتیدر

قندہ - و ہرقندہ و نیردہ کجا و در کجانی خورد

قندہ یراشور و نیردہ یراقشور معناسند

قندیل - چراغوارہ و خولہ

قندیل - و تیردان اوق قوبجی قبور خولگی

قنقش - حرکات نازکانہ دلبر پر وزیر گبی

قنطارمہ - و شیش لغام گبی دہنہ لگام اسپ

قنطورہ - تیر

قنقال - سینہ کلب و لمش ایکلہ بر شیم کلاذ کردہ

قنقی یردہ - کجا معناسند و قندہ نیز

قنہ - خا

قنہ مق - و عیبک جذب گبی عیب کردن

قننی و نیچہ اولدی - و قندہ گندی چہ شد

و کجارت کو گبی

قواطہ - خطرے باشد و در صندوق مانا نکل یا

جوب کہ مان و حلو او میوہ و غیرہ دران گزارند کربان

قواق ویکلہ - چترزدن بازگیران کہ بابا بالا

کردہ برہ و دست روند

قوال - خفیا گرو سرہ و خوان المغنی الشادی

قوال - بانسی کہ چوپان نوازند پیشہ گبی

قوان - چہتا آری قوانی مہون کا چہتا اغال گبی

قوان چکی - بوسے ماورائے الواطہ اراقہ دخی در

قوانوز - و کوچک مرتبان کاشہ کوزہ کاج گبی

قوہ بر مق - بر کردن

قوت - رنگ توانائی و توانی نیز و نمود و

بر کلک سنانہ وقوت زمین بھاری کاؤز میں
 قوت - خوراک نوا مال قوم ہمیں لسان منہ
 قوت حافظہ - یادہ
 قوت فکر - سنباد
 قوت فہم - وایا
 قوت لایوت - اشام و خوار بارو
 بارشکنی و خامزہ
 قوتلو - مبارک و مسعود نشان گے
 قوت میزہ - باز کشا
 قوج - بوینوزلی ارکک قیون غوج گے
 قوجاق - وقوجق قبول وقولتق آغوش
 گے کنار سنانہ
 قوجخلق - وینہ یکک قوجق آغوشین
 قوجیار پوزی - برخوبو نیاتمداردیران گے
 قوجینچی - یری قاشیق و قوجخلق غلیج
 گے کد گدا
 قوج - بوینوزلی ارکک قیون
 قوج بوینوزی - اکیلل ملک شاہ افسر گے
 قور - دیوار صرہ سی کہ رده و چینہ
 دیوار باشد لاد گے
 قور بنہ - خفدع بزغ گے
 قورت - ذب او یس گے
 قویلو ات - قسط باشد قسط گے
 قور توتق - و خلاص بولق رستن گے
 قور جلق - خلال کردن دندان آفریز گے

قور داش - وقور داشنی شری اربکے
 قور دینری - ویان لیلاتی درخت ماز پون
 کمر دمانہ گی
 قور دنگی - رفتار ہر ولہ گرگ دو
 قور سان - وایز باند و دوزدان دریا
 راہزن گے
 قور رمتق - کوکنا کہڑی کا
 قور شون - سرب
 قور صائق - راہزنی ویا نوش
 قورق - غورہ کہ انکور نارسیدہ باشند گشتی گی
 قور قنج - مہیہ واز پائی پوزان گی
 قور لغان علتی - وطنہ بورنی مرضے باشد
 درناخن داحس معنائہ نویدر گے
 قورمہ - الشوار بریان
 قور ورق صوی - آب غورہ انکور معاسین گے
 قور ولق - ویتیلی واورمان و اغا جلق
 و سبخار و کشنی گے
 قورنہ - قنارہ کہ گوسفند فوج کردن باشد
 گزہ گے
 قور ولق - و صورتق و نخت طومتق باد
 در سر داشتن و سینہ کردن
 قور و متق - ویا بس اومتق خوشیدن
 قوری صوفی - زاہد خشک
 قوز - جوز گوز گی
 قوز خون آواری - آواز کلاغ و زاغ و

کلاغ کلاغ گے

توز غون ایاغی - و قلم و ہلال و قی طریا

گے بر نباتد رخشیشہ البرص معناسہ

توز غون قلمی - سوسن بری کسیقون گے

توز ولی قپو - ویا و ولی قپو دروازہ

کلان و دریکچان در را قپو ویا و ولی قپو قوزو

گویند خاک گئی

توزہ - گوہ گئی بہندی ڈوڈا پوق قوزہ

و خشاش قوزہ سی وایک قوز لخنہ آصقی

تعبیر ایدر لر و چنار قوزہ سی و قوزہ لق نیز

قوزہ لق - نیز

قوزی - و قوتی اول موصدر کہ اصلا

گوش طوقمید و انک مقابلندہ کونی تعبیر اولنو

نسبا گئی

قوس قزح - ترسہ و تیرازہ و نوس و

نوسہ و سولیسہ و سدکیس و سر ویسہ کر کم

و آغلیسون القزح شیطان براسمدر بواجلن

قوس قزح دیک مکر وہ در الک صاغیہ معناسہ

قوسقون - دچی پالدم گے

قوسقون یوقری اوصور مق - بر بالائی

پار دم گوزیدن زیادہ از اندازہ لاف گزاف

کردن و زیاد از قدرت امور اختیار کردن

قوسہ لر - انداختن سدایینہ قوسہ لر

دودہ میں کہولین ملاوین نرگ گئی قوسہ مق

قوشاق - مکر بند طرف لپی

قوش املکی - و قرہ حسن اوقی بر نباتد کہ خاکشی

باشد سوارون گئی

قوش و تمہ سی - صفیہ و آواز و نوائی مرغان گئی

قوش ترسی - و قوش سلکی پخال گئی

قوس دلی - دیش براق اغاجنک ثغیرہ عسید

لسان العصفیر دیر لر مرغ ز بانک گئی

قوش سورہ سی - و قوش سورہ سی جبال گے

بہندی بہند

قوش شتی - دواد و گئی و سکر دشک نیز

قوش قونماز - بیسون نباتد را چوبہ گئی

قوشلق - چاشت بہر گے

قوشولش - و دوزلش طیار و ہیا سازمند گے

قوش می - دانہ مرغان چہنہ گئی

قوسرہ - نرما چوبو غندن نسج اولن ان طرفد طنہ

بہندی ٹوگری

قوغالق - و قوغلق حصیرہ بوریا علیہ و تک گے

قوغانہ - سوراخ کلید داخل کردن کہ در قفل

باشد ترہ گے

قوغوشل و قی - و چکرہ اوقی ناوک معناسہ

کہ تیر کہ چکرہ و بر قولہ اغاجان اولوق گئی مجو

برنسہ درایچندہ مرہور تیر ناوک آتیلور قوغوش

و چکرہ دید کلری بودر و بر قوارہ اولنسہ و مور و

اولور ترکیدہ بوکہ زنبورک محرفی زنبورک دیر

آندان آتیلان اوق کہ مخصوص اول مقدار اوزر

یا پیلور زنبورک اوقی دیر

توقار و قون - بید مشک کہ سلطان سکود

چمکید عطف گے

توقہ - و بیک گویا لہفت گبی

توقیق - شمیدان بومیدن

توقا قیق - نوئی بردن بزہانی راز کس خبر یافتن

توقاق - ہوس سہو سہو گبی

توقل - بازہ و معناسہ

توقول - نولہ سوز معناسہ

توقولاپہ - مازر یون نو عندن بزباتید کمالیون

توقالاج - باع ارشش گے

توقال قرار - پیمان العہد میثاق

توقلاغہ قاجان - کفسلای گوش خاک گبی

توقلان - گورخر گور گے

توقلان چلک - ترنجید گبی چین بہم رسان

ودرشت شدن و سخت در ہم کشیدن کوفتہ شدن

برارایہ تور مدوب صیق و قصیق و یوزک

توقلائق - سہولت آسانی گبی

توقلجہ - سورطہ بصان طاوغ کرک گے

بہندی کرک

توقل صالمق - ست انداختن گبی کہ مراد صمودہ

توقلق قبار دوبے یلک - گوش فراداشتن

بسخن دو کس کہ باہم آہستہ حرف زنند نفوشہ گے

توقلق قیر ترق - اسراق اسمع کہ در مجلس دو کس

باہم نہانی سخن کنند و آن کس گوش دادہ بر جا

دیگر رساند نیوشہ گبی

توقلق - خصوصاً خانہ لردہ طاوق و کوکر

کومندہ دینور کا بک گبی

توقلق طوزی - بن گوش گبی قوق و بی معنہ

توقلق چور پاسی - و یورک چور پاسی جو شیر گے

گونہ از آتش باشد کہ خورد

توقلج قیر مق - اندام شکستن

توقلج - گولانچ و گولنج و باد گنجی بر مرصدر

توقلوبہ - جہونپیری باغبانان و محافظان

ازنی سازگار گبی

توقلوبلق - زہدان حیوان مکرہ و اوغلان

یتاغی از انسان زافدان گبی

توقلہ - سمناسپ زردہ گبی

توقوم - بزرگ کو بہ آب صویک طالغہ سی

معناسنہ گرہ گبی

توقوم - گرودہ و مہین و ہنگار لرجمائے

برامادن اولان جماعتہ قیدہ دیرلر

توقومصال - رگستان ماہی زرین معناسہ

توقومق - انا بومن نہادان ہلیدن

توقومہ - واورلق آموخی گبی النجی اولان شد قومہ

توقوند - و یک محکم مضبوط صفت گبی

توقوند رفق - واورتوق و اعاج و میک دخت

لگانا زمین میں فضاخت گبی

توقوند زخایہ سی - جند بید ستر معناسہ

توقوندق - یکی طوغش چو چوق سارہ حق ثوبدر

توقونقلق - ضیافت کردن ساز گے

قونق - مہمان پہنچ گئی

قووق - کہو کہلا کاو کہی

قووق پر - یولی زین دجا تلاق و طاع

مغارہ سی دہا گئی

قوومق - دسورک طردو تبید فرو شاندن

ورانش گئے

قوولش - دسورلش مطردو مردو دکرہ گئی

قوی - تنومند وتن آور برک محکم نہ

قویرق - دنب و دم

قویرق صوقومی - عسیب معناسنہ

ومغزہ و مغازہ گئی

قویورحق صالچ - موت مجعدہ

قویسن آتمق - پرانداختن گئی دانہ خوانین

صیورسچہ رازر حوصلہ

قوی - چاہ چہ گئی

قوی بیگل - شنبہ و گنگ ولتر کردک جہنہ کو

قہر - آرد و غرس و غرش غالب و لمق

و از غنلق

قہرمان - مہیب غضوب کیمسہ و دخی حاکم

و امر و کتخدا معناسنہ

قہقہہ - قہقہا ایلد گو ملک صمکک اول مرتبہ سی

تبسم کینچی ضحاک و جنچی قہقہہ در

قہوہ آلتی - و صفراق ناہاری

قہ - آشکوفہ و شکوفہ و اکناک و مرانش و

مرش و ہاراش و ہاراش قوصمق

قیاس - اگر و امشاش و انداس برشی

آخرشید تقدیر ایتیمک

قیاصہ - دوال تنگ زین اسپ بیاسہ گئی

قیاقروغی - و آرد و اوتی و اور و زواتی

و قولق اوتی و یارہ اوتی حی العالم ریاحین

باشد آبرون گئی و برنوعنہ ققتسی گوزلی

و جمہ گوکی دیرارسیں گئے

قیاقنہ - گل سنگ گئی زنگیکہ برک سنگ

پیدا شود ز ہر الحجر و بہق الحجر و خراز الصخر

معناسنہ ہندی کاہی

قیاکلری - آفتاب پرست گئی مجوسی دخی دیر

معروف جانور در ہندی گرگٹ

قیامت - رتخیز و رتانیخیز محشر معناسنہ

قیامت کرنا - قیامت کردن افگندن و

آوردن کار عجیب و فتنہ برپا کردن

قیامت قالد رمق

قیامت ہونا - قیامت افتاد و برختن

و برسر چیز رفتن طلق نہ لریہ

آشکارا و لمق

قیام کرنا - پاگرفتن القیام طور مق

قیج آتمق - وجعہ صا و رمق و آتمق و

طوار و رکوب صبح امق الیز و اسکیز زدن گئی

قید - بندالاسر طو تساق ایدوب قایشلہ

بلغلق قورنمی معناسنہ

قیدخانہ - نواخانہ بندی خانہ زندان معناسنہ

قیدی - بندی و گرفتار لاسیر طو تساق
 قیدی ترقین ایلمک - خط کشیدن محران
 بر بعض سما برائے ابطال آن ترقین گے
 قیدیونکا کہا نا - آفرام مجبور پور پشوریا طام
 قیر - سیاہ گزوف کز و ن زفت قار گبی قرہ سار
 وقیر معنسانہ
 قیر - خنک کہ توی بیاض آند را سپ جرم گے
 قیر باج - درہ گبی تازیانہ
 قیر غیل - وقیر صقالی آمیزہ موی
 قیر قلمق - ریش برو ت از حد زیادہ تراش
 کردن زدہ گبی
 قیر لیتی - او فنتی شکست و کست و
 قیر یق مریق یعنی پیش ازین شکست
 قیر لغان - گر گری چیز قاورد گبی
 قیزاق - تخمہ لختک کہ بچکان بران نشسته
 لغزند چپچلہ گے
 قیسق - تنجیرن گبی بچیدن در ہم فشردن
 قینغ - مینگنی شکل گے
 قیف - تکاب و ہتو ترکیدہ نونی دیر لر
 قیق - القوقا طوق آوازی یقول فی الدجاء
 قوقاہ وقیقا
 قیق - انچہ بدان نکستی دوزندادر کش گے
 قی کرنا - آشکوفہ و مشکوفہ و اشکفہ کردن
 القیق قوصق
 قیل الک - ادن الکی در ماشو گبی چلانی ہند

قیلق - صورت آدمی چہرہ گبی
 قیل تمہ علتی - گوز طکرند ندر مومول گیل
 قیمت - آرزو ارزش آخش و آخش و بہا
 دگر می معنسانہ
 قیمت پانا - ارزیدن و ارزش تقویم قیمت
 قیمتی - گران بہا و بی بہا و بی قیمت بیش بہا
 و ساوین و بہا گیر و بہا و ارشین غر بہا لوسنہ
 قیمہ - بسیار کوفتہ راقیمہ سر موری گویند
 کوفتہ بریان گوشت کوفتہ با مصالح در روغن
 بریان کردہ الخردلہ بر سنہنی اواق ایدوب
 کسک خردلت اللحم قطعہ
 قیمہ کرنا - قیمہ کردن و قیمہ کشیدن خردلت
 اللحم اواق کستمایہ
 قیناق - سرین آدمی گونسہ گبی
 قینچی - دو کار دالمقراض قطعہ بدہ جالت
 قیور حق - و طولاشق و قارمہ قار شق صاع
 در جعد گرہ گیر گبی کہ عرب صابجی تعبیر اول نور
 قیورم - و بور شق چہرلی انجی گبی
 قیور مق - طی ایلمک و بوکک و دور کور و دور
 گے نور د
 قیورمہ - نور د گے نور دامن
 قیورند میسی - ہرنسہ نک کناری زہ گرہا
 زہ حوض زہ جامنہ زہ امامہ زہ گے
 قیور قمر می - کمیت اسپ گہر گے
 قیومجی بورہ سی - لحام الصاعہ اشق گے

انچه بدان ظروف رایج نهند

قیون صر مشنی - وقاره پازی اسفنج رومی

گب بر نبات در

قیون چقد داغی - سرگین که در دم گو سفند

بواوینخته شک شود گال گب

قیون گوزلی - سواوی گو که مائل کوزه در یوز

قیه قروغی - حی العالم با تدر همیشه گبی

قیه قیقه قتی - بید ست نظر کردن بچشم کردن

گب کهور کردی کینا

قیی - طرف واوچ کنار گب

کاکب - برج کبوتر و برج کبوتر خانه و کابوک

احیایه تفض که قوش تو یار لطاوق و کوکرتین

کومسی و قولق تعبیر و لنان آصمه یوایه ده دیور

زنبیل شکنده یا پوب تاوانه و دیواره اصارار

کابوس - سکاچه بر خفج و بر خفج و بر خفج

آغز بصره معناسه

کاتب نرجی - علمه خوارک کاتبله ویردکاری

خرج در سوغه گب

کاتبی یکلو - نیتنه که ملتان دینلان ملله در

زیبون و ملک و عجم کوملکی و سلاح و ققتان گبی ملله

اول جامه یه اکثر سپاهیل گیر لکاتبی دینور سنج گب

کاتک - مهر

کاتنا - پنیه رشتن و رستن و رسیدن الغزال الیک

کاتنا - گزیدن بدن ندان و نیز بریدن و بریدن

ناخن را ناخن چیدن و تراشیدن گرفتن چو گزفتن

ناخن و گرفتن شلخ العض و شایله ایصر من الجریع

بورن کیک قولاق کسمال و طوداق کسمک

کاشه - چوب اخطب و دال بخشبه قوری اخاج

پاره لری

کاشه - گکندر و کلندر و کنده و کنده پا اقطر

قوش یا غنایه کرمی کنده و مجوس لالینه

اور و قمری کلچر و مجرم یا غنی کچر و کاری طومر

کاشی - نیام و میان القرب قلع و بچاق

قینی جفن و غم گبی

کاشی - اندام اشخص الانسان

کاشی - هوید القتب دوه پالانی و دخی و رنج

مقداری اوله دوه سمری

کاجل - دوده ایس معناسه

کار هسته بانظام - سچم النظم دیزمک

کار توس - در ترکی فشک باشد و کپسول

پناخه بندوق

کارخانه - کارگاه و سرکار

کاریگر - پیشه و راهنگر و نجار و غیره استاد باشد

ونیم کار پیشه وری که باوزار دیگران کار کند و

در مزد حصه مالک اوزار کند

کار نیک جلادی - و سکرده گبی چابک دست

چست و چالاک

کاسنی - کسناج الهند باربری سته ترکیده

کونیک دیر رو بستانسی که چند با اقل در دیر
نوع بخیر و در حال صحت و نور و بر نوع عذابی بارول
وقرہ قواق دیر لرغایتده ای اولور
کاغذ - رختہ القرطاس یاز و یاز دقلری سنہ
کاغذ گے

کاغذ اوچورمه - کنگو بادیر بکے
کاغذی - بادام کاغذی و لیون کاغذی
و جوز قاغذی

کاغذی - کاغذ گر و کاغذ فروش کاغذی
کافر - کمزده

کافور - پالوش و پالوس کافور مغشوش
کافی - بسند الور معنانه

کاکل - گوئیہ ویش کسه و پورچک گی برچم معنانه
کال - خشک سالی القحط و الجذب قتلوق

کالا - سیاه الاسود قره سنہ

کالادانه - تخم نیل حب النیل نیل تخومی

کالاسانپ - گزنہ الحبتہ بیلان

کالاکوآ - کلاغ الغداف توزغون دید کمری
بیوک قره قارغه

کال پڑنا - قحط افتادن قتلوق اولوق

کالکبه - سیاهی السواد قره لق

کالی - سیه فام و سیه چرده السحمره لق

کالی زیری - زیره سیاه الکون کون

کام - کار انجی کار قابل تحمیل الشغل ایش

کام چیلانا - کار روی کردن

کام خراب کرنا - آبی کردن کار کرانیدن لازم
انتضییع ضائع ایتک التخریب خراب ایتک
کام کا آدمی - مرد کار آدا ایشلی کیمینه
کامل - گذاره نقول رجل کامل الکمال تمام لوق
کامیاب هونا بعد زوال نعمت کر - آب رفته

در جو آمدن

گان - گوش و زرا الاذن قولاق

گان - قوت شنیدن شنو السمع قولاق ایشتمک

گانا - یک چشم بترکی سوقور لاغور برگوزلو

کاناچوسی کرنا - سرگوشی کردن سرفرگوش

آوردن سرگوش گراشتن المسارة سرلشتمک

کانینا - لرزیدن و لرزه برتن افتادن و

مرفشیدن الار تعداد دیر تک دتر تک متعدی

وپرنک و ترنک لازم

کانٹا - خار و غائر الشوکتہ دیکین

کانٹا - زبان ترار و خار ترار و وزبانہ

کانٹا - خار خرما السلا خرما پیراغینک باند

اولان دیکینی

کانٹا - چاه جوئے و چاه یوز و کلا کر و کلا شکر

العود قه تیمور چنگال

کانٹا - خار خروس

کانٹا - چنگال

کانٹا چهننا - خار خلیدن و خار رفقن و

خار شکستن الشکر دیکین باتوق

کانتونین و لیکر کپرس پهننا - شکستن

کامنو نین گرنه - در خار بافتن دین کین رده دینک

کانشه دیوار به چننا - بر سر دیوار خار با چیدن

انتشویک دینک یتک

کاشی - آبکامه

کاشی - آبکینه

کاشی مکلنا - بر آمدن مقعر از لاغری در غایط

کردن گوئی حقیق

کاشا - پیاز موش و پیاز دشتی انصل

اطه صوغانی

کاشا - دوش و فست برگی امین العاق و مونو

کان رکنا - گوش نهادن و دادن الاصله

قولاق طوتوب دکلمک

کاشه - روی و روی و کین چیز روی ساخته

توج معناسنه در

کان کامیل - برگ گوش نه لاف قولاق چرکی

کان لگا کرسننا - شکو بیدان الاصفا استماع

ایتمک میل ایتمک

کان ملنا - گوش کس ماییدن و بر تافتن

کاون کاون - کاغ کاغ قوز غون قازغ و اواز

کاکشان - کبکشان صمان و غریبی حاجیل بولی

کاهل - سست و کنبیل و وارشد و نبل و از کان

و وازر کبان و از رهان و از هر جن منبل

کاهی - قرغوک و فرغیش و کیار و پر بره و

پر به افتور سستک نعتی فاتر

کاهن - بری گرفته الکها نه فالجیل نعتی کاهن

کاهو - کوک الحس مارول اوتی

کاشی - جل آب و جل وزغ و جامه غوک و

بز غسمه و چغز باره و چغز داره و چغز لاره و چغز باره

و چغز داره و تهمذ الطحلب صویون

کاشی لگنا - جل بستن آب طحلب لاما صویون

لواولق و یوصون گتورک

کائنات - نیور و نیور نیوار کائنات جوالکون

اولق الکاشن اولیجی

کاشا پلتن - تناسخ زدن

کاشی پهل - پوست درخت است

کباب - تبا همه و تبا همه و تبا همه و تبا همه و

تبه و تبه و کباب سنگ و کباب شامی و کباب

ورق و کباب هندی و کباب حسینی و کباب

دارائی و کباب گل اقسام آن گردان کبابیکه

باب جوشانیده با مصالح بر سر زنده کباب

معروف نسته و دخی یور طه لوقلیه

کباب لگنا - کباب انگلندن و انداختن و

رساندن و گردن و زدن و انگلیب کباب یتک

کبابی - کباب پز کباب کباب پشوریجی

کباده - کپازه معناسنه در

کبتک - تاک و تابی و تبا چند و تبا چند

والی قین و دک

کبجه - و قاشغه چلک گبی کفچ دیک قاشق معروف

کبر - نیو تور اولوق و بیو کلک

کبر - خلج و خلک و بیله البلی الاجه البلقاق اولوق

کبرہ - اسف گبی بر نہا تدر دیکلی عاقوب ک
 بز نہا ت مشابہ زنجیل اولور گبر گے
 کبرہ - کہا درخت کو دگے
 کبرہ وز بیل - کہا درخت بار گے
 کبرہ - بفارسی کوزہ پشت و دوتای و کوز
 الاحدب ارقہ سی قنبور کشی
 کب زیب دیتا ہوں - در کجای خور دلایلیق
 قندہ یراشور و نیردہ یاقشور
 کبری - زن کوزہ پشت و دوتا پشت الح
 ارقاسی یومری کیسہ کز معناسہ
 کبک - کلکلیک قوشی بیوکنہ دری دیر لغاتہ
 لطیف اوتسی اولور
 کبوتر - سبار و سبار وک و کفترا نچہ در چاہ ماند
 گولہ بشد و معلق وز رہی و سرمہ و چاہی گونہ
 آن سمار وک کجام کو کر جین
 کبوتر باز - عشق باز الزجال او یونجی کو کر جین
 کبوتری - مادہ کبوتر العکر مہ دیشی کو کر جین
 کبوتری - ہرگز
 کبہ - و آہ کملی خشنا گبی درویشان پوشند
 یوکلری و ایسکلری صاقم صاچاق اولوب صا لہ لہ
 گپنا - الدبہ مطرہ کہ صوقابی در کونک ایدر لرو
 دخی یاغ و بال و موجن قویا جتی قابرہ دیر ل
 کپازہ - کبادہ باشد
 کپاس - ہنبہ دانہ جدا نکر دہ
 کپری - پیل گے

کپری - شول سجم کہ جولہ ایشلمہ آنا نچ گبی
 کپڑا - جامہ و نہادگی و رخت سلامی و رخت
 سلام علیک و جامہ درباری و عید لک جامہ و
 کتہ کہنہ پارہ پارہ شدہ بیہدہ و بیہودہ جامہ کہ
 از حرارت آتش زرد شدہ باشد و شرک جامہ
 پارہ دار و بستن و گلیون جامہ ہفت رنگ
 و کوردی و کوردین جامہ شین و کلیم و پلاس
 السحل اشوب تفتان اور با معناسہ
 کپڑا بدن پر حست آنا - بسا ویدن الجسد بلی
 جسدہ اولان ثوب
 کپڑا ہند - بوئی جامہ و پنبہ سوختن الشیاط
 یانمش یوک و یانمش پموق رایجہ سی
 کپڑا ہنہ ہونا - حیض و رون بی نمازی و شین
 کپڑا اوتارنا - جامہ از تن بر کشیدن بر آوردن
 و بر کندن الخع چیقار مق
 کپڑے بدلنا - جامہ بدل کردن و رخت کشیدن
 و رخت آتش کردن التبادل و کشمک
 کپڑے پہننا - رخت پوشیدن و دربر کردن
 و رخت آتش کردن اللبس گیمک
 کپڑے پہننا - جامہ پوشانیدن اللباس
 کیدر مک
 کپڑے دربارے - رخت سلامی و رخت
 سلام علیک
 کپڑے عید کے پہنے کے - نہادگی
 کپڑے - پوپ گبی چوٹی سر مرغان

کچکی - لرزہ و فسرہ الرعدة اففققة وترنہ

کچک - سبوس کہے نھا لگندم وغیرہ

کچنگ - پارچہ پشم شتر اشتراوہ واسترابچہ

کچور - کافور دار و سے معروف در

کچورتکن - و شام چوغانی و کلوز اغوشی

چوبک شنان گبی گلیم شومی اسمیدر

کچورتی - و کپرتی آواز پائی ستوران کلبہ کہے

کچی - ٹوڑا نک و لورا وریغ و بیسی

کتاب - آتش و بخت و ترکی بخارا نیرنگ

کتاب تعبیر - گزارش نامہ و گزارش نامہ و

گزارشی نامہ و گزارش نامہ و گزارش نامہ

کشان - زخیر و کال

کشان - سگ و اسپاہ و اسپہ و شل آونخہ گوش

کلبایت کوپن بجائے و شام ہم استعمال

کنند بمعری ہو کلب فارسی نخلان سگ است

ترکی کوپک در

کترانا - راہ چپ کردن القرض قطع ایتمک

کترن - زیر ہاست کہ از مقراض کردن

افتد تراشد و ریزہ مقراض القراضۃ التوان و گوش

کندبسی و قمر بندبسی و سائر بز و قماشش

کندبسی و قمر بندبسی و سائر بز و قماشش

کترنا - مقراض کردن و کردن القرض صاج

و غیرہ سنہ سبک و قمر مق

کترنی - دو کار و ترکی تیچی المقراض قطع

ایده جاک لہ المقصص کسا جاک لہ

کقرہ - کثیرہ گبی کون اغاجنک صمغیدر

کتمان راز - کیف سام الکتمان کیز لک

کتمہا - کات

کتمیا - سب مادہ و لادہ و لاس و لک

قاجق کوپکہ دیرلر

کتمہا - پلیدی الرجب نجس

کتمہا - زون شدہ الکتمہا کترہ و کلمہ

کہ بر دیکند اغاجنک صمغیدر ایو سی آق و صافی اولو

کتمے کے پانی کا برتن - سون کوپک صوابچہ

جاک قاب کہ یلاق دینور

کتمے والا - سگ بان و سگ پرست

کٹ - پنج و خست است و القسط تو یلاق اونی

کٹار - سلاح ہند

کٹا - پیش کا ان الضرعتہ بت قلمہ گبی

کٹائی - گل خار

کٹرا - پارہ زمین آباد کردہ القطعہ پارہ سنہ

کٹرا - بچہ گا و میش با جاموس و صوف غیری انکی معنی

کٹلی - خال زنگی و خرق برصل و تدرق

و ہم قارہ اولور آقنہ خریق ابیض دیرلر

ترکیجہ مار لجن و قارہ سنہ خریق اسود دیرلر

ترکیجہ طہ قران دینلور

کٹنا - زن جلب و قلوبان و قمر ساق

وزن بجز الدیوث غیر تسر کیسہ القواد

قلبان یعنی عار سز غیر تسر

کٹنی - میانہ الدلالہ والدولہ قول غور لوق

کتورا - آبجامه السقایه صوابا چک قاب

دستی معنانه

کتوری - پنگان طاسک علم آنچه بر سر علم باشد

الفنجان لکن

کتها - العضوض اصغر خان ایت و آت

کتها - بونه و گاه و خلاص البوتقه پوته که

قیوم بیلک ذوب آلتیدر

کتهم بهوڑا - القرق اغاج ققان قوشی نقار

الغش دخی دیر

کتها - تبنگ العشق عظیم طبله و کلاتیر گے

کتھری - سرخ القعب اغاج چناق و کرن

وقواته معنانه

کتھل - خارشیت میوه باشد

کتھلا - گردن بنداز مهره و تعونیکه در گردن

اطفال اندازند التیمه تعونیکه و نیکل

کتھوتی - تغار و تغاره و نفاغ التبن اندن

کوچک صحن کشتی قاندر سه قعب و داوچ و

یادرت کشتی قاندر سه عس در ایکی کشتی قاندر سه

قدح در و آندن کوچک غمر طنار و دغار معنانه

کتھیا - کند و الکند و ج صرپون و قنوان

کتیا - ولبیا شست الشخص یا یصاد لبه کم

بالق اولته سی

کشاف - وژن و گرفت

کشیف - پژوین و چرگن و چرگین ناویره

کجاوه - الحمل بودج

کجد بان - تا تو الالقویوز کوزرا کلمک لقی

الرجل بالفهم فهو ملقو

کجشو طور - کجکاتی نین مابون معنانه

کجی - چیکل یک قز گے

کجیک - چش باد و ز نام گے

کجیکمک - توقف کردن مولیدن گبی

کجمین - عصابه سر زمان حاله چیر و دلداد

وقاش یصدی بندینه اطلاق اولو نچر بنده

کچا - خام و ناریده النی چیک

کچا دهاگا - رشته بجان و تار بجان نخیط اپیک

کچدی - باز خمید فلانی فلان کسنه کچدی

طعن و ندمت و مصادره ایتدی

کچرا - کالک سفیحه الحاجه خام و ولک

کچرا - خاشه و خاشاک و کرشته و تلف

خاشه میوه الغما مبه و چوب زبیل و پورند

کچراچی - و نقد الوقت راج تمام عیار اچو در سه

کچری - دستنبود و دستنبویه و کبت و کبتو

اشمام بر کوچک قاندر که یشل و قیز و صان

خطری اولور و کوچک رایج سی اولور

کچکین - سرخوش سر انداز معنانه که ست

طافخ در عین باشند قره و کوک فندل تبر اولور یا کچ

کچلا - کچ و فلوس باهی

کچلجانا - با صلیق و چکنا نمک پیردن گے

کچلنا - چکانک و بصیق پیردن گے

کچلی - گاز و شیکال اناب زری دلش و

کو یک دیشی و بدکری در

جلی ہوی چیز۔ دسیب لوطی با صق و یوشق

حق اولمش نہ

کچمش خرمن صاور یور۔ کاه پارینہ و کاه

کھنہ بباد دادن و براقبال گزشتہ فخر کردن

کچمک۔ عبور کردن اسپری گے

کچور۔ کثرت و اسم زر بنادر

کچہ۔ ویکایان جانب طرف اسوگی

کچہری۔ دفتر خانہ و جائیگاہ و سرائے

کچردہ و درنگاہ بجا ادائے مال از رعایا الیوان

کچوا۔ باخ و سنگ پشت و کشف و لاک پشت

کشتوک و شیلونہ اضمہر قبلو بغنہ سلفات گبی

کچوی۔ مادہ سنگ پشت الطوموتہ تو سغانک دیشے

کچیت کن۔ و صرغان تیکنی بزباتد انا لیقی گے

کچیت یری۔ معبر دریائے کشتیگاہ گبی

کچی سدنی۔ اسفندگی باور رک تخمک

قمر فزیدر حمل معنانه نیوند و اسفند معنانه

کچی صفالی۔ لیمتہ التیس بزباتد رفو طیلک

کچیک۔ و قاشمہ خارش معنانه خار غار گے

گدال۔ و کدلی زرا غنول و کلند المغرۃ

صبان و قرغہ بورنی

گدک۔ و دلمک و لغم رخنہ و نقب ہون گے

گدک طومق۔ رخنہ گرفتن کلوا گے

گدو۔ اُج و تتر الدبا و القرع قبق ہر جرت

بیلدار را بعربی یقظین بغاری و رک و رویرہ

و بیارہ و ترکیدہ لگنے دوک اد چاق وینور

گدودانہ۔ صو خطبان

گدورت۔ تیرگی و تار یکی و فور و غ بولائق

گد ضد صفودر

گدوک۔ بنگل معنانه قویرو غی کسک جول

گد خردم بریدہ بود قنج

گدی۔ بلی پوشک گبی

گدی اوتی۔ و چنگ و تی آسارون گے

بیج و دواہی گر بہ معنانه

گدی گبی یوزی آتلیق۔ بلی کو طرح منہ

چغیدن گے

گدی ماو لمہ سی۔ آواز گریہ بہندی میاوان

گویند لوک گبی

گذب۔ دُروغ و گُروغ و ہیجان بلان معنانه

گرا۔ ستاغ و کرہ الفل و قلوبی المہ طامی قلوب

گراستہ۔ تختہ چوبے رود گبی

گراہ۔ ہائے و آہ الا و آہ کثیر التا وہ

اوخ دیک

گراہنا۔ آہ کردن کردن بر آوردن

التا وہ اوخ دیک

گراہیت ظاہر کرنا۔ تیمو لکڑہ اکراہ تنمک

گر بڑی داڑھی والا۔ آمیزہ و دو مویہ

و چال الہل صفالانہ قلق قاریشن قیر غیل

و قیر صفالی گے

گر یک۔ مژہ

گر تری - یسئ اسفرور ژره گبه خارشپت

کرنگه - چلباسه ماترنگ گبی

کرته - شوی و پیراهن و پیرهن تبرکی گنگلک
انقیص کو ملک

کر تی - کوتاه و نیم تنه و شما کچه و شماک الاتب
یکسوز بقاسر کو ملک بقیه کیوز کو ملک

کر تی - کو ساله مرده پرگاه البود و کوشکیک دسری
که ضامنه طولدر و بلسانه کوسنر زلقناع آیمون
گرت گچ چون تعمیر کا

گر جانا - رخنه دار شدن شمیر و خندان شدن
شمیر و پریدن شمیر و اگر فرویز و خمیده شود
گویند دمش برگشت الفل قلع یوزنده اولان
کهک دخی سق و کهک یکم مخاسنه مصدر
اشکله دیوار کهکی قسج و سچاق کهکی و بونره

بکر زنه وار سه

کر دکی - دامن و استین کوتاه برلبوسدر
کرته گبی

کر دل - و کوک نظر فیکه آب مطبخ بدان بردار
آبریز گبه و دلو حمام یعنی حمام قوغه سی بهیر گبه

کرده - نان ننگ باریک گرده گبی

کر دیج - بر نباتد رتناول ایدر لر گربه گبی

کرز - ظرف آب که تنک باشد مسافران

دران آب بردارند کرانز گبی

کر سان - شمیز الزراع الحراثت کنجی

کر سن - وقواته کهلا لکریکا سر غج و لاک گبه

کرسی - بر شستی وزیر گاه و سالی بر چین گاه

الکری سکلی

کرسی - بشک زیر پا که بدان آتش افروزند
صنمش لسه لری که اندن او دیاز رقع معناسه

کرسی بچانا - کرسی نهادن و افکنده کملی و قویق
کرش - نوره

کرشمه - بر زرم افنج تانه و شیوه

کرکا - پاچال و پاچاه و پاچا هنه کارگاه

المنج بر طبقو یا حق موضع پاچالی معناسه

کر کرمی - بد مضمی و تخمه اسب الکظه

استلاطع امدن عارض و لور برستلق و

و اغریق الحمر طوارک اسرپ یکدن لپچی

و اغری قوقوق

کر کر سینه - السقطه هر سنه نک یا رمزی

و کتوسی و هر متاعک یا تلوسی

کر کرمی هدی - قاقیر داق و کمر تایک و

کیک جرنده گبی

کر کس طشی - و طوشخل طاشی نکی باشد

مدور گن ابلیس گبی

کر کسه - سزائے معروف چارمخ گبه

کر کم - اخطر و بهر الخط نصیب

کر کم - در بهشته اعطای بخشیش

واحدان

کر کم کلا - کلام الکرب کلم و لهنه

کر کم کرم - کلوچ و کلوچیدن مصدر قز و نیسه

چینک اغزشاپر و تمق

گرن - اول شمع افتاب القرن اشس

اعلاها و اول ما یبد و منها فی الطلوع

گرتا - کردن و نمودن گفتن اینک و الیک و یبق

گرن پهل - گوشواره اقرط کوچه

گرنه - دقارت جوان بد اندام ایری و

بد منظر کند و الگبی

گزنمک - و اشک خمیازه که نزه گبی

گزنانه - کارنامه گبی صفتیکه لائق کرد

هر کس نباشد

گرنی - ماله و کل ماله و انما یه و اندو

و ستر المسبیه بالحق ایته تکبری اکت المسیح و

المسیحیه کوچک نوعه مصرین و بیو کنه المذیر

گردان قران بیدزی - ایرته بیدزی شباهنگی

گروٹ - یهلو الجانب یان

گروٹ لینا - یه یهلو خفتن غلتیدن و

غالییدن و غلت الاضطجاع یانن یا تمق

ویوار تمق چویرک

گروفر - بویج و توش و دای عارات

و فرو شکوه دستک و هنگ قره و آوشوش

و نهوش العظیمة الرفعة کیو جاکه اولولق

گرویز - کرفس اجود گبی

گروه - تیار و تیاره الفلویوند فلونی

دشمسی سنه قلو و دیرار

گروه - آروند

گروه ناز - سپهرار

گروه هوا - نوده

گرتی - گرتی کر کر انک کر گرو چنده کر گری

الغضون قاقیر دای و کمندیک کیک

کر و یاغی - مسکه یا بک گبی

گریدنا - زیر و زبر کردن آتش افروخته

شود و الحصنی او دیا تمق ایقاد النار گبی

گریدنا - کاویدن زمین النکت قاز تمق

گریدنی - آتش کا و الحراک اودی

قار شد ره جی سنه که کوسکو دیرار

گرنز هوتا - گرنز شدن و پر ریختن و در

گرنز آمدن و گرنز کردن التحیر قوش توین

براقمق و توله مک پر بر آوردن

گرتیش - واستون اخاجی دار با هم پان گبی

گزیلا - سیاهنگ قرغه دولکی

کریم - راد

کریم شیت ز حمتلوسنه

کریمه منظر - ورنج و ورنج یرا هر گوزن کیمنه

گرت - کاذیره و کاجیره القراطوم همپور تخی

گرتا - سخت الصلاب شدید یک بر یک محکم قتی

گرتا - یاره و دست برنج و دستچ و دستوان

و دستینه السوار بلزک

گرتا - پانی برنج و خلخال با پوشیدان مستعل

المجل خلخال

گرتاه - و کرتا و پاتیله کلان الطخچه و الطخچه

کره طره - کرانه دریا و کشتیگاه الساحل و کرکند
 کره ای - پاتیل و پاتیل و پاتله و قرقغان
 گرشغان التخیخه
 کره بڑی و کره ای - ریش آمیز و ریش و
 مویه و صفت آمیزه و آمیزه موی و چال
 گویند الکهل صقالنه اقلق قاریشن آره و بعد
 کرک - کرک ملک اول طاووق که یورط دن
 هنوز قاقظه مست و سرسم اوله قویجقه منانه
 کرک کوانا - کرک جیدن و کرک پیدن طاووق
 یورطیه حق و قنده فریادایمک
 کرک هونا - بازایستادن ماکیان از بیضه
 دادن یورط دن طاووق قالمق
 کرک کنار عدا - کومور دنک توفیدن گے
 کرکوا - تلخ امر آجی
 کرکوا هست - تلخی و گیر امر آجی
 کرکوز - مایه مانه الف که صدک باشد اعدا
 شمار فارسیان بدین آیهنگ شد سلام تیو صدرا
 که بهندی لکبه گویند و مراتب بدینسان است
 یک و ده و صد و هزار و ستم و ستم و ستم
 را شمار و صد شمار را شمار و صد شمار را راده و صد راده
 و صد راده را راده و صد راده را رادی را راکویند
 کرکوا - نگهبان عالمان از طرف حاکم
 المصیطر غالبی مسلط
 کرکوی - تیر بام و دار بام و نورده الجنج کرکیش
 و او ستون اغاجی و طبعان

کرکوی - حلقه زره و جوشن الحلقه حبه حلقه
 کرکوی - و او غلمان آشی شیر خشت تنگین
 کس - الفرج او دیری و آم
 کسان - کشاورز و برزگر و برزگر و
 برزگار و برزگر و برزگر و شیمز الفلاح
 والا کارکنجی
 کساد - منک کچر اولوق
 کسب - دست رنج و مزد دست و پانچ
 زیریکه بشاع و مطرب غیره دهند قزمانق
 کسب کرنا و جبر لائق است - نود سواد انجیل
 و الفیدن قزمانق و کسب و ادخار ایتمک
 کسبی - روسپی و لولی زنجی لقی زنا ییجی
 کستانه - شاه بلوط عربیده بلوط
 الملک دیر لر قسطل گے
 کستوری - مشک المسک مشک
 کسم - تیشه اهران گے
 کس طرح - چگونه کیف نیصل
 کسک - کلوخ پیو گے
 کسکر - کاسه و کاسه ساز و کوزه گر الفخاری
 چناق چو ملک دستی و برداق و وزد ییجی الفخا
 بالچقندن دوزیلان چناق و دستی و براق
 کسم - گل کثیره و کاجیره و بهرمان کابیشه
 و خسکدانه آلی رنگ معصر العصف الا حریض
 اصپور و چکی عصفوراوتی
 کسمز - غیر قاطع کسکین مقابلید کنند گے

گسک - خوشه خرمن که دوباره کوبند

گوز رو کفگی

گسملک - زمین دامن کوه که برای جانوران و مسافران مانند آخور بسازند کنده و گاز

گبی مانند رهنیر

گسمه - و سحر بیلک گبی پیکان شکاری

در که کوچک بیل شکنده بر طرز اوق تمریند

گسنتی - کترن پاره گبی

گسنی - بزرگری و کشا و رزی و دهقانی

اخرانه انجیماک

گسونی - سنگ عیار زر المک آتون و

گوشش تجربه ایتد کمری طاش

گسونی پر که بنا - بر محک زدن و کشیدن

و عیار کردن

گگیر - ریخته گر برنجان و تیموردن

دستی و برداق و چناق دوزیچی

گستی - گند المحفر قازمه و کولند

گتیس - زاک زر دوزاک شتر دندان

کونه از زاک

گسی طرف کار اراده کرنا - پیسودن المیل

اکملک لاراده دیله مک

گسی کام کی عوض اپنی جان هلاکت بین الی

رگ بسل خاریدن بیاغبیون سورمک و

ایا غیده قناره یه کلک

گسیک سبب سیمایین پڑنا - برسیان کج و چا

گیلا - زحمت و زلفت و زکشت و یه العفوصه

گلره مک

کش - پیونگی اقطاد و غ و شطرنج

اویوننده شاهه کش ایتکینه نور کش یه جک

پیرده حجم شبه دیر ر شنگی

کشاد ویرمک - یایدن اوقی صالیویرمک

کشاد بگ

کشاده - وا و قبل اوسعه گیگلک

کشت - شه دادن

کشت - برز الزرع اکین

کشته - زنده بزرگ کشته بگ

کشتی - با کردن و گرفتن ستمل و پاک شدن و

پاک کردن و تمام شدن و تمام کردن معرکه کشتی

و کشتی حضمانه کشتی عداوت المصارعه کور شجیک

کشتی - شماری الزورق السفینه کنی قایق

کشتی - کشلول و کجکول کشل معناسنه

کشتی برابر رهنما - کشتی گره شدن و کشتی قدر شدن

و بودن و جنگ قدر شدن افتادن

کشتی باز - کشتی گیر المصارع و المصارع کور شجی

و کورش طوجی

کشتی لڑنا - کشتی کردن و گرفتن المصارع بری

بریده کور شمک

کشر دی - و کشنه سی شیهه اسپ

کشنله - باد و میان صبا و جنوب عربیده

ازیب دیر لر باد کز شنگ

کشف - هوش و اثر و انبیا بمانند باشد

کشک - طعنا میگرداند و غرض از کشک گبی

کشک - کاشک گبی

کشش - کشنیز باشد که بزه قوریون گبی

کشنه - و بوج حق غلبه باشد میان ما

و عدس دار و کرسنه گبی

کشوت - آفرینج باغ صرشتی معناسنه

کعبتین - سی مهره نزد بفارسی سیخ برخی

کابتین گویند از معناسنه

کعبه - آباد بیت الحرام

کفاره - ترجمان کنایه از اید پچی سنه

کفات - توتیز سوال دن منع ایده بک

مقدار سه کشینک زرقی اولوق

کفات نفس - قوت لایوت توشه گبی

کف دریا - سورج الزبد و کز کپوکی

کفش - پاپوش و پا آفتزار کفش جسته

کفش نعلدار پاشنه بر جسته آقاز و پاشنه جشاک

و جشاک سدل و سدل که سندر و ایاق

قابی معناسنه

کف صابون - کفج صابون کپوکی

کفگیر - آله کف بر آوردن دیگ کفلیزه و

کفلیزه کوگیر معناسنه المنقرقه لطفیه کفگیر و دیگر

کچه و کفجه سوراخ دار را کفلیزه و کفچینه و زازل

و آردن گویند سوزکی و سوزک معناسنه

کفن - جامه مرگ کفن میته صار و قلدی نر

کفن چور - کفن دزد و کور شکاف و کور شکاف

و شکاف و نه انباش کفن صوبچی

کفو - هماورد و هماویز و همتا نکدش

کفنی - پیراهن کفن مانا که در ویشان پوشند

کفه - سید بزرگ بویه نهادن کواره و لوده

کفگیونی - کمون جشی طفله گبی

کفگیلی - حجر الزخام کوازل باشد قیولی گبی

ککج - خرد دل بری

ککر مه - آجل گبی آروغ

ککره - مزه عفن کش و دند گبی

ککڑی - کز و به و کچی و فرم و کز غوغه و

پنناغ و ماشوره و چغیر شسته و شفته و پاغند و

پاغنده گل و له حالج کرده و شکلی کلابه و کلابه

رسمانی که بر چنگل و کتنند هندی اٹیا الکتنه

ایمپلک یومنی و جاجه گبی

ککلیک - طایع یار پوزیدر صعبه انخار معناسنه

مامون گبی

ککڑی - خیار و خیار زه و ککونده دراز و

باریک باشد القضا خیار

ککزه - چیز و محتش و مابون صوره گبی

ککزه دن سولمک - از بینی حرف زدن و نکندن

ککله و الی - کره بغل بفلک ترکیده کوپک ممت

و عروسک دیر لر

کک - بهما دو همه و بهما دی کلی و بهما دیان

کلیات ترکیه پچی و و و کلی و بیون

گل - روز گزشتہ ددی و دیر و زود و دینہ برکی
 تنانگن الامس د فنگی گون
 گل - روز آئینہ و فردا برکی تا نکلن الغدیر
 غد و گبی و یاران و یازنگی گون پروا گبی
 گل - آرام الراحة و کلنک
 گل - اقرع ترکیده گل دیر
 گل - در ترکی گل سرشتن باشد گل فارسی گے
 گلآتیر - بتوک گبی سپد و طبد بقالان تر نیان گے
 گلآ - تنده و تنزیدن صدر چک طومور جی
 گلآ - کله و سرالس باش
 گلآبتون - زر رشته
 کلام - سخن و سخن و سزوب و نواله لا قرد
 و سوز معناسنه
 کلام اسد - بی و بی و نوی و نوی و کراس
 اگر شہ المصنف
 کلامیچ - جسٹ شنگلطف و اطفو یو قاری صبر مق
 کلامیچ مارنا - بر حسن الطمو و تملق اطله مق و کونک
 کلامی - از انج تا بند دست السعد قول
 کلب - و ققال و قف و طوره کافه باشد
 کہ رشته بران پیچیدہ شکل حلقہ باشد و
 چرخ کافہ را المیہ گویند پندی اثیرن گویند
 و کلبہ نیز کلافہ گے
 کلبچہ - کلاوہ باشد
 کلبک - پروانہ گبی جانوریکہ گر شمع گرد آید
 گلبلانا - در دل جنبیدن لہس کو کلمہ دشون

خواطر حلجان تیمک
 گلبلانا - آہستہ آہستہ وزم جنبیدن لہس تنراز
 در تک و دیر تک
 گلاب - اہار برکی انچہ بر کاغذ باشد اہار است
 و انچہ بر جامہ شیل
 گلکنتہی - ماش ہندی القاتہ چلک
 گلچہ - نان کو چک کچہ و کلان را کچہ خوانند
 قوری اتک بکسماطہ دخی دیر را کک معناسہ
 گلخن - گلخن باشد در ترکی بکات متعل
 گلر - سوسمار سوس گے
 گلز - بیخ نار و شتی مغاش گبی
 گلس - سر طوق بفل ضافت و میل سنگید
 گلغا - تلج خروس و بستان افروز ترکیده
 میر عاشقان و بستان گوزلی و بک بورکی و امیر
 عاشق و قلیفہ و خروس ایکو و محمود و جکی معناسہ
 گلغی - کل و کلکی ترکیده جینہ و جینال دینور
 و پادشاہ لک باشندہ اولانہ سور خوج دیر
 گلغ - بشع ترکیده چیغت و سین دیر
 گلغت - گیارا بشعہ و جہنگد را ولق کہ شدت
 ملائدن و یا بوغاز قصلقدن و بو علمقدن و
 بو کالمقدن و یا خود افراط اکلدن حادث اولور
 گلگ - خامہ و غز و البراعۃ انقسم بازو و
 یا از اجق قلم
 گلک کا جنکل - نیستان الاجتہ میشہ لک و
 درختستان و قاقا مشلق میشہ لک

کَلَب - جلہ انچاز کاہ وغیرہ ہم بستہ بران
از دریا گزند و سامان گزارند درین دیر
از کاہ گوندلا سازند

کَلَمَکَازِکَا - زاده دیروزہ ابن لاس و کَلَمَکَازِکَا
کَلَمَکَازِکَا - یریدوش و شب روز گزشتہ

پرندوش و پرندوار و پریشب لبارتہ الادل
کَلَمَکَازِکَا - کچان کچہ یعنی دو کئی گونک کچہ سی

کَلَمَکَازِکَا - ہرزہ درائی و کاو کاو و کَلَمَکَازِکَا
الضعب کیشا قلق و گوزہ لک ہرزہ گوینق

کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا و کَلَمَکَازِکَا
کَلَمَکَازِکَا - انچہ بر کَلَمَکَازِکَا

کَلَمَکَازِکَا - جیشند و و جرجندہ اصیب یاغ باغ و
وخی طوش بغرق مومبار معناسند

کَلَمَکَازِکَا - واژہ و ملا لاسوز معناسند
کَلَمَکَازِکَا - تکیہ و تہون و ہین و ہی الا کاہ اول

کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا - انکشت شہادت الدعارۃ
شہادت پارمنی

کَلَمَکَازِکَا - تیرک و کَلَمَکَازِکَا تیرک زدن اعضا
ارد و قشقرق معناسند

کَلَمَکَازِکَا - باتر طور نہ قوشی
کَلَمَکَازِکَا - و جیحیری کَلَمَکَازِکَا القرا کَلَمَکَازِکَا بیوک نوعند

صاقر غہ دیر
کَلَمَکَازِکَا - می ساز و می فروش تیرکی سوچی

انمار سچی صابجی
کَلَمَکَازِکَا - شرا بجانہ و میخانہ الماخور میخانہ

کَلَمَکَازِکَا - کاو جوان و دوشیزہ الجذرتہ بش باشند
گیرمش دودہ و ایکی باشند گیرمش قیون اوج

ایشانہ گیرمش صغروات
کَلَمَکَازِکَا - سیاه دانہ و شونیز و شونوز و شہینز و شہینز

الجبۃ السوداء چو رک و تی
کَلَمَکَازِکَا - شندہ و خست طومور حق و تندیدن

مصدر طومور حلق
کَلَمَکَازِکَا - سرالراس باش

کَلَمَکَازِکَا - تبر چوب شکاف و تبر چوب شکن
تبر الفاس ایکی یوز لو پالتہ و پالتہ کہ صابنہ بد

الفاس دیر
کَلَمَکَازِکَا - دراز - الصاخب کیشا قلق ایدجی

کَلَمَکَازِکَا - گوے الوان بہر کے جس
بچہ کہیلے ہین نشیرہ معناسند

کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا
کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا

کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا
کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا

کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا
کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا

کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا
کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا

کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا
کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا - کَلَمَکَازِکَا

گنجے پر کے پاں - گوبڑہ ارنگلرک بوزن و

باشک صاچلری

گلیجی - جگر الکبد باغر

گلی کرنا - آب بدہن کشیدن الحج آتمق و صاچق

گلیجا - جگر و پوت و قیہ پوتی قلیہ جگر بترکی

باغیر الکبد جگر و باغر و جگر جبر متعلد

کلید قوغانی - دندانہ کلیدان کرہ گے

گلیجی - جگر بند جگر و بوکرک و یورک گبی عربیہ

سواد البطن ذینور

گلیل - برجستن اسب از نشاط جریپ راست

کلین - گیاہ شورکہ در طعام کنند تور گے

گرم - دہانہ لگام

گمال - شیوہ تمام اوملق

گمان - کوک القوس یامی

گمانا - کسب کردن المال کتاب قرانمق

گمان اوقی - گمان گروہ و گمان مہرہ باشد

گمان چڑھانا - چلہ کردن گمان زہ کردن

وزہ کردن الایثار یا یہ کریش ایتک

گمان نجار - کمانہ شغب یامی معناسنہ

گمانی - و کمانچہ بر ساز در غشک کبی

گمانی - مال بزور بازو سے بدست آورد

گمٹھا - چوب کمان و کمان چوب

گمٹری - گوہر و لکل الکثرة از مود

گمخاب - و کما الوان مختلفہ طومش قماش

گم خوار - زار خورش القیتین قلیل الاکل ماکش

گم خوراک - فرم مرست آزیجی گمنہ

گمر - میان تہیگاہ و گشند الخضر و الخضرہ

قولق التی کہ کمور دیر لر بل و بیلی

گمر - طاق عمارت والا دگی

گمر بند - بند الحرمتہ یولار و انچہ درازا و بند

کنند انرا اچکرہ گویند

گمر بند صیغی - پش گے جہا گمر بند کا

گمر ٹوٹنا - گمر باختن و گمر شکستن عاجز اوملق

گمر سید ہی کرنا - گمر سچ کردن برآزرت بوق

گمرک - باج و خراج ساگی بر مٹ

گمرہ - گہرند کہ یارہ اغزندہ منعقد اولان

قروغہ در خشک ریش گے

گمری - انکہ در دکر داشتہ باشد از

برداشتن بارگران

گمری - برک ملتان بیلکہ معناسنہ و

اصطلاح ظرفانہ کو تہ کوسدی دیر لر

گمزور - بتار و ناتوان انخفا رقی کشی

گم صبر - تنگ شکیب

گمک - چمریک ملد دیار دم

گمکل - پلاس و کول الکسا کلیم چون آبہ پلاز

گمک - کیفروایو لک پاداش

گمکی - کلیم الجلس و الحاس پلاس و کچہ چون پلاز

گمند - بترکی ارجمی جلیز و جلیز و جلیز و جلیز

الوہق گمند

گمند وانا - گمند انداختن و افگندن جبریدین

و بیچیدن کند آتمق

کنگر - مخفف کما نکر کمان ساز قواس کیلید یا بیه

گمهار - کلال و گوزره گر و گوزره ساز و کار افغان

گمهلانا - چرمین و چرمین ذبل الذبول ملوق

گم همت - کمزن همتنر کیمه

گم همتی - کر سنج همتنر لغی

گمی ارسلانی - مدغ پو چغفر نو بیدل کس باشد

شیر طاقی گے

گمیت - کبر و بیگر و مرغ الکیت قیو قمر

و سیاهه مائل اولان خرما بی طوری دیر

گیلا - الحجزر الخرج طوار بو غار لبحی

گینگاه - گوشاه و خیرگاه و مرصد پو صوری

گینه - پژوی فرومایه خیر و خیر لفته الرزل

خسید اصلنر کیمه

گیمینرین - وژ و از الرزالاته اصلنر لوق

گمی یلگنی - بادبان کشتی

گرن انکیون سے دیکهنا - گوزا و حیدیه باقمی کغاله

گناره - شتر و کران و کرانه و دهنه پهلوتی

کردن و پهلوت کردن الشفا طرف و اوج

گنالی - خنور خم کلان مانجه معنانه و انجه

دران غله نهند شکینه که بر کی صرپون و پتک

گویند و این از گل باشد و بر نوعه انبار گویند

گنبل - کلیم

گنبد - خویش و خویشاوندان و خویشاوند

اقبیلته بر اماون اولان جماعت

گنجهی - سمار و غ الکما بنتار

گنچی - بنا گوش الصدغ طویون سر شاخ گے

گن پیتا - شکافته گوش الاخر قج لاغی مشتوق

گنلها - گجک و گجک و جهک گریبان

گنلک - بد خو و زخم و زخم الخیم خیم

گنلته - جخش بیونده اولان دور و یومر دور

گنلته مالا - خنازیر بر بو غازک مرضیدر

گنچ ایره سی - قارت او غلان پسر مردشت

وقوی جسته کنگ گبی

گنچرا - سبزی و تره فروش البقال بنروات صلیتی

گنجلک - ویتلک جوانی

گنجوس - زفت البخل البینی کیمه و میوب

صاقلق فهو باخل و بخل و بخل شدت اولان

گنجی - کلید تیر کی تمان کلید غلط انچه از فضل و کرم

اندازند شکل و کلید و کلید چوبین الفتاح ناشر

گنجین - القواد قلعیان

گنجینی - لولی الزفن رقص بیک و بی مغنیه

گند - الکهام الکلیل چونکه خمر قلع و بچاق و غیر

گند دهن - قاش کودن النبا و العبا و

فکر و فراست آرا و ملق

گند دهنی - تیمار البلا و کودن الکلیل کودن

گند و کوب بر نباتدر قبوغنی صویوب لب

ایدر لر بهندی سن باشد کنگ و سن گبی

گندر - قلندر النده طاشید قلری مرزا

گندن - زر خام المنصر المنصر النصار آلتون

کندر کردن

کنده - وکيدان المقطره محبوبه لک الينه ورتقلی
 کنده - وکونده میقعه البازی پتوازگی
 کنده - تنه درخت و تاپال الجنع اصل
 اغا جلک بالدیری و ساق
 کندیگر - جامه کوب اور بالک دوکچی
 کیمسه که قصار و دقاق در
 کندی - چوبیکه دران پاشنه در بگردان
 قیوا و کچی که اچوب قیبا ند قیوایله دوراید
 کندی سنه یونمق - تیشه بسوئے خود زدن
 کسری کندی طرفنه اورمق معنانه
 کندی کنه نینه سولینک - مردانمق و
 دیر لائمق بڑ بڑا ناندیدن گبه
 کنڈا - پاچک شتی اچتی صغر ترسی
 کنڈل - خرمن ماه و خرمن آفتاب الطفاة
 گوش دانه سی و عند البعض کی اغلی بالکی
 کنڈی - زرنین زو فرین زو فلیج و فلیج
 قلبم الغلق یا مبق و برکتک الخلاق قیو برکتی
 سنه الزرنین قیو کوره کی
 کنسلائی - گوش خزو گوش خزک هزارپا
 کنک - ٹونئی آفتابه و غیره موری کبه
 کوله راه آب که از سفال سازند کنک گبی
 کنکر - دیکنلی برتباتدر حشفت از ان حلی
 کنکر ساقری - صمغ احمر شفت کنکر ز دگه
 کنکری - سنگریزه الحصاة الحصاة افق طاش
 کنکریلی زمین - ہون اوفق طاشلور

کنکن اکھسون سدیگھنا - بگوشتہ چشم نکر یستن
 اَعُول وَاغِيل وَاَسَانَة اللّٰحْظَة کوز قویر غیلہ نظر
 کنکنه - باگل آب نیم گرم و یکدک و یکدک و
 بلکک و بلکل ایل معنانه
 کنکوا - کاغذ اوچورمه
 کنکال - ساسان و ارزانی
 کنکن - دست برنجی دستینه و گوهر کش
 مکمل باشد و دستوانه و یاره السوار بلزک و
 دستینه مردان تنگی را که قولچاق باشد ترکی
 الدوان دیرلر
 کنکنی - ارزن و کا و رس ز غاره و گال
 طاری معنانه
 کنکنی کی روٹی - ز غاره طار و اتمکی
 کنکوره - کنکره الشرفه حصار دیوارنده
 و سراسے دیوار لرنده اولان برج
 کنور - و کندر شاهانه کبه و خست بهنگ
 و کنور تخمی تخم آن
 کنول - یرقان حصار و لوق نام مرض
 کنول - نیلوفر که آفتابی و ماهتابی باشد
 انیلو فرنیلو فرچیگی
 کنویر - و کندر لادنگی خست سن که از ان
 رس سازند کنکھی - درخت شانه
 کنکھی - شانه و سفا بن الشط طراق
 کنکھی کرنا - شاندن و شانه کردن شاندن
 و شانه زدن و نهادن و کردن و کشیدن

الامشاط طراخله طرامق

کونیر - خمرزہ ہرہ الدغلی آغواغاجی

کونہ نخی - وکنہ کوچک عبیدہ خروع اسم

بید انجیر است طراگے

کوتا - زراغ الغراب قارغہ

کوتا - ملازہ وکڑہ وکنج وکدہ اللہات وچک

کوتا - چچلہ البطر دلاق

کوکاب سبارہ - درمنہ یلدرک بریری

دن بریری کچر بریرہ طور مز

کوانز - شہر یور

کوانزا - مردنوجوان زن نکرده البکر کنج و مرد

زن نکرده را ارگن گویند تیرکی

کوانزی - دوشیزہ و بالست و غرید و غرود

و غرید بکر رفتہ دختر البکر ارگور مک فیز و تازہ

کواٹر - تخمہ و المصراع قیوقنادی

کواٹر کٹمکٹھانا - بر در زدن و انگشت بر در

زدن الدق اور مق

کوان - چاہ و چاہ خموشان و چاہ نیان

و چاہ فراموشان چاہ انپاشتہ و گرو و بسیار

عمیق و ای چاہ زینہ دار و گریچ چاہ زندان البیرو

کواکوہ و نیوالا - کٹکن صویو لجمی قیوقازہ بی

کوبا - کلوخ کوب المرزہ الارزہ طوقاق

کوبرہ - انبار گے چور چوبے زبیل و پوزند

کہ بریرہ کومہ و لوک کنیبلر تر لایہ و کرکر

کوبلک - خایہ دیل و آق نثار و ملی نثار قرجان

کوب - کج آب و غیرہ

کوپچک - و قوانوس و خنبرہ مرتبان شککے

کوپرتکن - و پیانغی صابونی بر گیاہ در آزند

اثواب یا بقار لر غوشنہ گبی آذر بوہ معناسہ

کوپردی - آواز پائے ستوران قاراقی گے

کوپری - بیل و جبر خدک گبی

کوپک اور مق - لاییدن گبی پھونکن گتی کا

کوپک و لومسی - نالہ سنگ و کدی ماو لسی

آواز گربہ لوک گبی

کوپک یلہ بر چوالہ گیرک - باسک بچوال

رفتن غایتہ خلاف جنس و لان شخصہ بر

آرادہ اولوق معناسہ

کوپک بوغان - قاتل الکلب داراتی گے

بہندی کچلا

کوپک دیشی - ناب سباع و آذر و دیش

مردم ناب گبی

کوپک منکشہ سی - آتش سنگ گبی بنفج

الکلاب معناسہ مشرق نوعندندر

کوپہ - انچہ در گوش کنند بہندی بالا

کوپہ باصلمش اوزم - دانہ انگور کہ برائے

شراب در خم کنند سایہ پروران خم گے

کوت - او تراق بر می مقعد و کوتنی قاشیق

کون خاریدن بشیان و لوق معناسہ کوت گبی

کوترم - زمین گیر افکار گبی کہ از زمین بخاستن توان

کوترم چکر کہ سرخ پیادگی کہ پر ندارد

کوتل - یک و پلا
 کوتنا - بار درخت و غلہ زمین را اندازہ
 کردن الخرص و الترق
 کوتوال - شب گرد و گزیر و شمنہ آنکہ شب
 نگردد و حفاظت شہر کند
 کوتہ کوسدی - در اصطلاح فوجش انکیا
 باشد یا کرتی زنان برگہی
 کوتہ گردن - الاوقس بونینی قصہ
 کوتہی - تہنل النعل باشق
 کوٹ - در تبرکی قورغان القلعة طلع باشد
 اولان صغیق محکم برگہ بر
 کوٹنا - کوفتن و کوستن و کستن اللق و الدکن
 کوٹہا - بام و بالا خانہ و ستاوند کوٹشک
 السط اوادستی
 کوٹہا - تنورہ بدن
 کوٹہی - کند و شکینہ و کاتورالکن و ج قون
 و صرپون فہی
 کوٹہی - خزانہ تفنگ
 کوچ - کباب تا وہ کہ در قرون پزند شہری
 کوچکن - بر قوشدر کزنہ گی شہر کوچنہا
 کوچن - جانور یکہ از پوست آن پستین سازند
 فرسان گے
 کوچنک - صفر کردن اعراض ایچک شکن گے
 کوچنیک - توانستن تاندگی
 کوچی تر - والندن گور و تواند اندو

کوچم تر والدن گور تو انم دانم
 کوچادینا - اندک زخمی زدن الوغز سنگو ایلہ
 طعن ایتمک غیری نہ ایلہ اور مق و اکند او غنق
 کوچلہ بوکن - و قزغہ بوکن اراتی بہندی کچلا
 کوچک - کوچ کردن بنہ بستن کوچ گے
 کوچنا - خلانیدن و سپوختن و سپوختن
 اشوکتہ دور تمک صانمق و باتور مق
 کوچنا - سوزن زدن اردن و آجیدن
 الغز بر سنہ یا اکند اولی غامق و باتر مق
 کوچی - دفتہ و دفتین و شنج و غواش و
 غواشہ و سحر و کزند و کزند تارہ اصیصہ و کیر
 کودری - گونہ از پوست دباخت دادہ کہ
 از آن بند کار و وغیرہ سازند جبر گے
 کود و کود کے چلنا - جہان رفتن صچر مق
 گونا - بر جستن و جستن و سیستن و جستن
 و خیز کردن کوہنک خیز کردن و بر جستن
 انحنی الطفرہ صچر مق و الترق
 کودہ - تن و بدن جسد و جسم گے
 کودہ لو - و بویو بویو و کوہلو تو تا تو مند
 کودنیوالا - ششپ آیلگی
 کودون - کڈرم واریجان معناسہ در
 کور - زنجیرہ گرد بافت قیطون
 کور - ریشہ ناخن الشظیتہ بر پارہ سنہ
 کور - انبوہ گہنا غیش و کفیل گے
 کورا - جامہ ناشوی و کوزہ نادیدہ

آب و سبوی نادیدہ آب الجدید کی آسنہ
 کوڑدو کم - گرہ دشوار کہ وانشو غلیج گے
 کوڑدہ - دہ کو چک کم آباد
 کوڑش - کشتی مصارعہ کشتی گے
 کوڑشک - کشتی کردن
 کوڑطمان - نرم گہی کھر بہندی
 کوڑک - و ماشہ آشگیرہ گہی و سپنا و نسبی
 کوڑکچی - پوستین دوز موہینہ گے
 کوڑکدی - و قزدی طالب نرشدن
 گر بہ گشن گے
 کوڑملک - و خشمہ حیرتق نو فیدن گہی
 جہر لکر بولنا -

کوڑمرز - گورماست گہی بوغ و او زینہ
 سدا غوب چاقوب بعد لانعا و تناول
 کوڑن صغ و درخت مقل کہ درمین باشد
 گلگل و مقل گے

کوڑہ قہو پشمی - بینی در محجوبہ گے
 کوڑا - خر مہرہ کلان المنقاف قاطر بوئخی
 کوڑا - خاکروب و خراش و خراشیدگی
 و خراشیدہ و تیغ و انبیرہ و خلاشہ و خاشاک کہ
 بر بام اندازند القامہ سپورندی و کہ کہ قشلق
 و سپورند ملک انچہ بدان آتش افروزند بترکی
 طورتق گویند آشگیرہ گے

کوڑا - تازیانہ و چابک لیدہ طورہ
 کوڑد - لوری الجذام سودا غلبہ سندن

بر مرض اولور

کوڑہ - پیس و بینی البرص مرضدر

کوڑہی - مبرص الاجر مرضلو کمسہ

کوڑی - پلچی و کس گر بہ الودعہ تیلان باشی

کوڑی - استخوان سینہ القصبتہ کوہن لغارتق

کوڑی - ملک النوفہ شول بیاض کہ طرنا قند

کوڑی والا - آنکہ خدمت تازیانہ زدن از

امیرداشتہ باشد

کوڑس مارنا - تازیانہ زدن اشق و ورق

اجلدا عاجلہ و قاجیلہ و ورق

کوڑپشت - کنج و زونزک زونک زونگل

الاحدب ارتقاسی قنبورکشی

کوڑلمہ - و پشی و چورک بوغا چوری در

روغن بریان کردہ چو اک چلیک گہی

کوڑہ قند - کد قند بلوج

کوڑہ آب - کہشتہ صوایلہ طوبو برداق و

فشک کوڑہ منقش

کوس - کروہ سنگ علامت آنرا فرنگ

وسنگ نشان و میل گویند و نڈا امیل اربعہ

آلاف خطوہ و جمیعہ امیال

کوبہ - کہیلہ

کوتبک - چھو نڈا نکشت برک گہی

کوتک - پایوند و چدارشکال گے

کوسکو - انچہ بدایع ردیو انقب کنند بہندی سل شلنگ

کوسلہ - پوستی غیر کیمخت و ساغری و غرغی گے

کو کہ کو مک - تخم دزد بر آتش کردن مل کس
 کو لها - جفته آتخوة پوج و سکرون
 کو لها را - تیر الفاس یکی یوز لو پالته و پالته ایل
 اور مق و پالته نک صاپنه یه الفاس میر
 کو لها مشکنا - جفته گردانیدن و کاچول و
 کچول دیب چایق معانسه
 کو له مز - دوراغ کی اول یوغر تد که اور زینه
 سد صا غلشل اوله
 کو لهو - چرخست و جواز و کراوش و کراوش
 بترکی منکنه گویند و بندره شکنجه کتاب بستن
 کوچ - شانہ کی چیتا شہر کا
 کو مر - دفن کند و پوشیده کند نہنگ گبی
 کو مرک - باج و خراج و اثر گبی
 کو مرن دود لکی - وچیک تریاق دواسے
 زرا وند است طویل باشد کہ شجره رستم پوشا
 الحیة خوانند ز باشد و انچه مدور است ماده
 باشد بترکی ار قور تران خوانند
 کو مری - زغال و رسم کو مری انچه نقاشان
 بر کاغذ سوزن زده کنند کرده گبی
 کو مس - و قوللق کوہن سلا کا و وک گبی
 کو ملوک - عرق کرده گبی
 کو ملتہ - کریم خانہ محمدر مختصر و صلاخ نیز بہتہ
 جہون پیری کریم گبی
 کو ملک - قیصر کہ ملکن جودہ صتمق قبا تنگ شد
 گبی تنگ شدن معیشت

کو ممک - دفن کردن و فرو کردن توختن گبی
 کو مور - زغال کو مور و مک جنبش و برہم
 خوردگی خالق و وحوش کہ ہزار ہا باشد
 نو فیدن گبی
 کو مور قوری - دہکتا انگار اسکار گبی
 کو مورک - جائے کوید نہاد ان شبو گبی
 کو مولک - ناخن درشتن در حیرے
 کو مہل - نغم المنقب د لک
 کو ن - چرم دوال گبی
 کو نا - کنج و پیغولہ و پیغلہ و گوشہ الزاوتہ
 گوشہ و طوار کو حق معانسه
 کو نیل - ستاک و نوئیہ و رستاک الغصن
 اغاج بداغی و فلیز
 کو نج - گنگ طور نہ قوشی
 کو نیلرا - ترہ فروش و سبزی فروش البقال
 سبزوات صاتیجی
 کو نج - پی پاشنہ العرقوب و کچر سی اوزرندگی
 عصب غلیظ و عرقوب الدابة فی رجاہا
 بمنزلہ الرکبۃ فی یدہا
 کو نجا - کوچہ و زلفہ کوچہ تنگ تاریک
 السکۃ صوقاق
 کو چین کاٹنا - پی کردن ایاغ غلیظ
 کو ند - تابندگی برق درخش و ارتجک
 البرق یلدرم و یا غمور نہر شمشک لبروق
 یلدرامق و شاقمق

گوئند ا - لاؤک و تارہ و تغارہ و تغار الا جائے
طعار و حمام طاسی

گوئند اکرا - سرگیری کردن و خوردن و این
قسم شخص را حشر کائی گویند عمل بد کردن چند
کس بایک

گوئند بازی - خرنسک طوره او یون معنانه
گوئند نک - صغ کنند لبان گبی

گوئند نیک - هند با کاسنی کساج گبی
گوئند - کرم گندم خوار سوس و شیشه گبی

گوئند بان - و کو به و گو دبان السام دود و بوی
گوئند - پیو له چشم و کج چشم الماق و الموق گوز

گوئند اغاسی - دود دار گبی کوی صاحبی در
گوئند - جگالی نشخار گبی

گوئند اوقی - دواس ستر بستانی نوعنه
ز عتقار نا بود بیری ویر لر

گوئند یک - انتظار کردن بیامی گبی
گوئند - آتش رسیده چیز و کویو غمش بود

حرارت آتش شدن صراش نشنه
گوئند - انگشت و زغال و آلاس و

آشبو جائے زغال ریختن الغمیه کوم و کوم بچی
کوی مین دهنونڈ نیوالا - شکا و نه شکا و نه

گوئند کی آواز - خاک قمار غدا آوازی
گوئند - انبار و کود و کودش صفت السام

طوار ترسی کبره و کوبره و زریل
گوئند وقت زانو پر ڈالنے کا کپڑا - پیش انداز

گوئند وری و کند وری و کند وری پیشگیره معنانه
گوئند - چار پایہ و پانک و کت

گوئند - سمانہ الفالکی
گوئند - خاکستر شوریدہ کہ رنگ ریزان بجا

برزند شخار قلیہ طاسی معنانه
گوئند - نمکین و شور و شور و مال الملح طوز لونسنه

و الملوحة طوز لولوق
گوئند - غارہ و اگر د پوال معنانه

گوئند - آب شور الزعاق الا جاج آبی
و طوز لوصو

گوئند - کتیر شورہ زار و شورہ
زمین الغم سالغم و شوراق و چوراق

گوئند - رمد و گامہ السرب سوروسی
گوئند - دم آہن گرو و دم المنفج کورک

گوئند - پوستین بی موی را چرم خوانند
الفروہ کورک جلد دری

گوئند - کجا قندہ و نیرہ دہ و ہر قندہ
ہر کجا و قغنی کد ام

گوئند - خوردنی و خورد و خوردی
و زنجال لاکل بیجک نشنه و ہر نشنه نیز الطعمہ

یٹکاک ما کلمہ معنانه
گوئند - خوردن و گسار دن خوردن غم

و شراب لاکل یک
گوئند - کپانا کپانے کا نیمہ - پردہ زنبوری

گوئند - شب غریب بھک

کہان جاتی ہو - خدا بر داین مٹشی نیرہ

گدیور سن

کہانسی - سرفہ و گیر السعال او کسرک

کہانسی آیا - از کجائی من این جبت نیردن

کیلدنک

کہانی - داستان و افسانہ بر کی ایرتائی

شب فسانہ شب باشد اسم قصہ و حکایت لہنگ

کہاوت - مثل بازدن آزد دستان

امثل حکایت وقصہ

کہاؤ - رز دہ اینہان معناسہ

کہائی - کندہ و ترک الخندق ہندک

کہبا - چہ و جہیت الاعمر صوالاق

کہپرا - تیرہین پیکان النجیف عریض النصل

کہتا - نہاندرہ نہانخانہ المطبوعہ بود دوم

کہتا - ترش الحموضۃ الاشکاک خاص کشتی

کہتا پہل - گیر الاصف کبرہ اوتی

کہتائی - ترشی الحموضۃ الاشکاک

کہٹ بڑی - القراع القار الخشب افلاج

قحان قوشی

کہٹکا - بیم و ہراس اندیشہ الخیفۃ قورقو

وہلک و ہراسیدن بلکلک

کہٹکا - شرفاک و شرفاک الوجس یاق طلو

کہٹکنا - اندیشہ گزشتن چیزے و غلبان

کردن الخطور غلبان نہک الہجس گوکلہ و خوش طوط

کہٹمٹھا - میخوش و ترش شیرین و کتج و چاشنی

الفرکشی ایلم طاعنلوار اسندہ اولان میخوش سنہ

کہٹمل - غسکک ساسق شب گز تختہ بتی الکتان

کہجلانا - خاریدن ہترکی قچاق الحکا قاشیمق

بشخی نیدن و بشخودن طرنا غیلہ قازیمق

کہجلی - خارشن و پریون و گرو بشتہرم شرابا

و بشتیری و گرگین خار شمنہ الحکاتہ اولوز

کہجور - خرمائے خشک و خما و سر اخورہ خرما

و مخ درخت آن نو و خسرمای تر و تازہ التمر خرما

یشی البسۃ خرما تورغی

کہجوری ڈورا - رشتہ دو تا المبرم ایکی قات

بوکلش ایپ

کہچورا - آتش خیر و آتش عاشورا

کہچرٹی - کچری

کہٹڈ - بدقوارہ

کہر - انطلف جتال طرنا قلو طوار ارک طرناغی

کہر - پیچیدہ کشیدن آواز در نغمہ بفارسی

تحریر و ریزہ خوانی و ریزہ سرائے

کہر - نرم و نرم و میغ و تار میغ و و شتم

الضابطہ دومان

کہرا - سرہ البجید ایونسۃ البجادۃ ایولک

کچرا قچہ و نقد الوقت درم سرہ گبی

کہرا - سرہ الصرح ہر سنہ نک خالصی

کہرا - چیزے کہ سطحش ہموار و ملاست نداشت

باشد انخس غلیطانہ

کہرا - مرد درشت انخسین یا مرطبیلو کشتی

کهر کرنا - سره کردن در اتم الاستقاد اولیوترنگ
 کهر با - سدرؤس صمان چوپنه جذب ایدر
 صار و بر صمندر
 کهر پا - رنیه
 کهر چ - شوره بار و دابقریگه
 کهر چن - بنکران و ته دیگ و تکیه القراره
 چو ملک یاغنی
 کهر کهر - دُرشت انخن غلیظانه
 کهر زب - خشکیش و کرسنه الجلبته کمره معنانه
 کهر با - خرگوش و درمالا رب طوشان
 کهر هرا - شانستور خار الفرجون الحیثه قشاغو
 کهر یا - لا و آق طیراق معنانه
 کهر ارنهاس - قالمقین طولا
 کهر کرنا - استاده کردن الاقامه طور غرق
 و طور غرق
 کهر کرنا - برپا کردن زره دروای کردن زره
 سکی قالد رقی و النعوظ سکی قالمق
 کهر هونا - ایستادن و برخاستن رنموک
 النهو ضلیاق اوستنه طور مق
 کهر هونا - دروای شدن زره النعوظ قوامه
 کهر اون - پافشار یا قلق
 کهر کهر - انخشسته کی قفتان آوازی و کاغذ
 و سلاح و قوری اوت آوازی
 کهر کی - دریچه الکوة انخوخته دیواره اولان
 ضیا گیره جبک دک

کهر سار - سرخچ و سرخده و سرخیزه و سرخو
 و سرخیزه و سرخزه الحصبه قزاق
 کهر سپاسهت - شرفاک شرفالک شرفا
 و شرفنک شرفه الهمس یاق طاوشی
 کهر سوئنا - موبر کن الننف یولمق
 و دیمک
 کهر سانا - نخل شدن و شرمنده شدن
 انجابه اوتانمق
 کهر کشان - کاه کشان و آسمان دره
 صمان او غریسی و حاجیلر یولی
 کهر کل - فارسی است و ارزه گر و کلکار و
 گلگیر و کلگر کاه کل کننده السیاع صمانلو بالحق
 که آنو کله دیوار صوار لر صوا کهر کل و
 کهر لائی - دایه الحاضنه شول عورت کاه و غلام
 ترتیبه قائم اوله
 کهر لاری - غلاف سر زره القفصه ذکر اوجنه غی
 سفت ایده جبک دری غره و غلفه گبی
 کهر لک بیثنا - فراخ و انشستن فراخ
 نشستن القفح کلک و لمق توسع گبی
 کهر لئا - کشوده شدن و گره و اشدن و
 دربار شدن و و اشدن و کشوده شدن
 ابر و کشودن و کشادن الانحلال چور ملک
 کهر لئا - شگفتن و و اشدن غنچه چک آخلق
 کهر لئا - بازیچه اللعبة اوینجا و قوت قله
 کهر لی - کنجار و کنجاره و کنجان و کنجانه شرف

و کجند قنخ و زرشه و هر و مل نخاکه کجی الکسته

صومچ پوصی و کوبه

کهنلیان - خرمن و چاش و انیس و نو و خرمن

بترکی او کمان و چاس البیدر خرمن بری الصبر

ار پ و بندای چپی و یغینی

کهنلیک کوئنا - خرمن کوفتن و کوبیدن

الدیاسته کنی طوار یا غیل با صدیر و با قاتق

کهنبا - ستون و پاخه ستون سقف خانه

العماد العمود دیرک

کهنبی - سماغ و کلاه دیوان و کلاه زمین

و کلاه مار و چتر مار و خایه دیس الکمانه بر صل

آق قنار در

کهنبی - منارهای چاه الزر فوق قیو کناره

بنایند کبری میل

کهننا - لاییدن سخن گفتن و لاف زدن و

هرزه گوئی کردن و گفتن القول سوز سولیک

کهننادنا - رخنه چوب یا فرض بنسندی

دلمک کدک یتیم ثقب و جزگی

کهندری - زرد المرقوع اسکی یتلمش قفتان

کهنکجهور - هزار پا

کهنکهار - آواز روشن کردن گلو انخته

گو کسدن چیقان صوت

کهنکهارنا - گلو روشن کردن انخته او کسر

وانخ دیمک

کهنکهنانا - گریه میانی الحنین بورن چندان اعظم

کهنکتر - خشک تر البیس البیوسته قرولق

کهنگان - در آوند آو کرده جنبانیدن تا پاک شود

کهنی - آرنج و اران المرفق در سک

کهنی مارنا - آرنج دست زدن در سیکله و برق

کهو - خانه گرگ لالو جارقورت و سه تلان یتاغی

کهورا - مغز نارجیل و مغز جوز هندی

کهوریری - کاسه سر و تارک کدفت و آینه مانده

و کاچک القیف داغ او ستندی باش کیکی

کهوئنا - ناسره و نهیره و ماخ الغش زلیوف

کهوئنا - دخل و ماخ الغاش خائن

کهوچ - نشان و سراغ و پی و پی بردن نشان

یافتن چشمه نشان پای سباع الاثر ایز

کهو جانا - گم شدن الضیاع تلف و لمق

کهوچ کرنا - تلاش کردن و جستجو کردن پشرویدن

التفیش ایز سورمک

کهوچی - پشروهند و جوینده آری کجی کیمسنه

کهو دنا - زمین کندن و کافتن و کاویدن و

کندیدن الحفر قاز مق و صیر مق

کهوئا - کنده کلندر و کلیدان المقطره قوش ناغنه

ایتد کبری کنده و مجبوس رک یا غنی کچر دکبری طومق

کهو سا - کوسه الشط صقال خفیف و لمق حبل

کهو ست - چغنیق دار کبک بقوش

کهو هیل - کاواک و کاوکن پوک لاجو منایچی

بوش قووق معنا نه

کهوئنا - کشادن و کشودن و واکردن الحبل چنک

کہوٹا - سخت گرم شدن و جوش زدن آب در
دیگ الغور و الغوران قینامق

کہوٹ - کنار چادر الصنفہ و الصنیفہ ز کنار

کہوٹا - میخ لوتد قازق

کہوٹا بنانا - میخ تراشیدن سخت یونق و لومق

کہوٹا ہونکنا - میخ زدن و کردن لوتد قازق

کہوٹا می - فساد و ناسرگی الغش الدغل ز یونق

کہوٹا می - حرکت مبنورہ تک ہرکید کہ طنبور و شکلی دیر

کہوٹنا - فرو کردن و زدن لکر ز سونگوئی یو

صانجق الغرز ہر سنہ یہ کنہ ایلغامق و با ترمق

کہوہ - غار کوہ الکھت المغارۃ قیایار یعنی غار کی

کہیت - کشت زار و آسٹر المزرع اکین

کہیت - جنگ گاہ المعرکہ جنگ یدہ جب یر

کہیت برابر کرنے کا تختہ - مالہ سور کو معناسنہ

کہیت زانا - مختار و مختارہ و خشاوہ

کہیت بین کی تصویر - ہراسہ و مترس و یوق

کہیتی - پار یا ب و پار یا و آب رود باشد

ویش آب باران و زرعہ کشت کردن و زرعہ

آب دادن زراعت و کشت الحراثت الزرع اکین

کہیتی کاٹنا - درودن الحصد و الحصاد بچک

کہیتی کرنا - شو میزدین و شیار کردن الحراثت

اکن الگک الزراعتہ اکینک

کہینیا کہینچی کرنا - از یکدیگر کشیدن التجاذب

جذب اید شکال التنازع جکشک

کہینچنا - کشیدن و تزیین و آہستہ و آہستہ و تہ

و کشید کشیدن و تنگ کشیدن و آہازیدہ عمارت

طولانی تو تخت کشیدن و کہیندن چیزے

را کشیدن المجدب چکک

کہیر - شیر بنج

کہیرا - باد رنگ و گونہ خیا رباریک و کچک

کہیسا - آمیا و امیان و همیان ز رو چمن

کیسہ و طبقہ و تلمج الخراطیکہ کیسہ طور بہ الکیس

اچ کیسہ سی

کہیسا - کیسہ دلاکی

کہیل - بازی و لاہ و بازیچہ و خرسک

انچہ خط بر زمین کشند شخصی در میان بایستد و

دیگران اورا زنند و او پائی خود دراز کرد

جن شان افشانند ہر کراپایش خورد اورا

بجائے خود آورد بطور طوط او یونی معناسنہ

و شب تک بازی کہ بیکبار چند و لکد بشت

و پہلو ہم ز متداغ شک دختران کہ بر سر ہر

پاشیند و کف ہائی دست بر سر زانو ماند

و چیز ہا گویند و ہچنان بر سر پایا بچند و

کف ہائے دست بر ہم زنند و ہیلوی بازی

گر دکان و بازی گردون کہ بچگان چرخ

را بر آب گزارند و تماشا کنند این را ہچامی

نیز خوانند و ہولک نیز ہیلوی بازی

مطلق و خربازان بازی تدبیج اللعبۃ یونجی

واللعب اولون

کہینا - بازی کردن و لعب کردن نمودن

یوزنداوان بهشتگرد درلر

کینچلی - پوست ماراخرشاریلان درسی

کینچلی ژالنا - پوست انداختن ماراقتشوا سلخ

تاو له متی کنکارگی

کینچوا - خونی ناداخراطین صوغلیان

کینکڑا - خرچنگ و چکار و چکارا سرطان پنج

کینه - کنش و آریغ و ریغ و آریغ العداوت دشمنک

کیوژا - گذر و کندی و کادی و گل گیری و کنز

عرق کادی عرق آن الکازی بر دهنک آیدر

ور داکازی کازی چکی

باب کاف فارسی

گابه - باز شکم حیوانات اللق طوار یو کلو اولق

الجل یوک حل گبی گبه مناسب

گابهن - آستن اجل حامد یو کلو و گبه

گابه ژالنا - آبخانه افکندن یوک تمام اولش

گلج - خشم انقباض خشم ایتمک و یک معناسه

گاجر - زردک و گزرا جزها و ج و با و ج

گادا - دکل و گزن و گون ترکیده فریک و

اوتمه بهندی هول گویند

گارا - بلیک با یحق گبی گلابه و آژند و آژندین

میان دو خشت گل آگندن و ویم گلابه که بر دیوا

ماند خازه و گل الماط بلیک با یحق صواب یحق

کارا کر نیوالا - چامورچی

گاژا - الکامن کوز یو بلور سر الکمون کز لو اولق

گاژا بیٹنا - کین کردن و زدن و گرفتن

آوردن الکمون کز لو اولق

گاژنا - خاک خفت کردن

گاژه - پا چال و پا چاه ترکیده پا چالی دیر

شول جقوریری که جولا به بو لک و قتنده

ایا غلری ایچنده قوبور

گاژها - گنده و ستر و دفرک جامه درشت و

سفت الشخین قاکلک خلق سنه غلط یغولق و قوبور

الغهم یوغن الفخامه یوغن خلق اسفیق سق یوغن شین

گاژری - ارا به و غرده العجابه قکلو

گاژریان - ارا بیچی

گال - دیم و دیمه و دیم و خسار و خساره

تبرکی لا الخدیقا ق

گالا - بخت و پنبه زده و پا غن الدلین پنبوق

یومغنی کوله معناسه

گال پهل - زابغوز بگوز و زبشغ

چرت و ظورت و یرم و آپوق معناسه

گالی - دشنام و زبر فوف تبرکی سوکچ

الابوبه سو لک کور معناسه

گالی دینا - دشنام دادن و گفتن و کردن

وزدن و خواری کردن و خوار کار و خوار

کاره دشنام دهنده و خوار کاری دشنام

دادن و خوار خواری دشنام شنونده و

چخاز دشنام دهنده اشم سو لک سبک

گانا - سراییدن و سرود کشیدن سرود بر آوردن

و سرودن و ترانه زدن و ترانه کشیدن و
 ترانه برآوردن و نواخوانی الغنی و تخفیف یا لغو
 گانه - گره العقد دو کم
 گانه - گره افتادن و گره خوردن العقد
 دو کم ایتمک
 گانه - دینا - گره دادن و گره زدن و گره
 نبادون العقد گره با غلامق
 گانه - جانا - از گره رفتن و از گره رفتن
 گانه - مین باند مینا - در گره زدن بستن
 گانه - کون و بهر جای دیگر و عزیزی کردن
 الاست و تراقیری الدبر مخرج النسا گشت معنی
 گانه - پشت پای و پشت انداز و کونی
 و چشم پشت و دیده پشت الانبیه پیش
 گانه - نینا - گرد گرفتن الحصر المحاصرة طارق
 گانه - پیکان النصل اوق دمری
 گانه - المنارة تصیدیغی
 گانه - ده و دیه و روستا و گانه القریه
 گانه - بخیر و کون خیر و گانه کون
 السفه و السفایینیه بک
 گانه - و گانه و ان سان الشور صفی
 گانه - سهر برکی فرغاج و اینک ماده گاو و
 گاو و گاو کوهی با غل مرید غم و بقرة البقرة صفی
 گانه - گوساله بعجل صفی و زانو
 گانه - زن غیا اگر المغنی ترناتکه رفع صوت
 ایدن کشی ایر لایحی قاری معنانه

گبر - مجوس
 گبر و الا - سرگین گردان و کسل الجمل بوقی بوجک
 گنه - حمله
 گپ - سخن و سخنان رنگین القول سوز
 گپتی - عصا شمشیر المغول بیخ قلع
 گپتی - گپ زن القول کثیر القول ولان کیسه
 گت - جاوور و کوننه الشان مرو حال
 گتک - رفتن
 گتورک - آوردن
 گتهنا - بیکدیگر درآمدن و چیز و با هم چسپیدن
 الاشتباک قار شفق
 گتا - بند دست الرسخ الکوع الکرسوع بلک
 گتا - شوخ و شوغ و شوغ و شوغ و شوغ و شوغ
 و شغبه نصر نمه معنانه
 گتا پزنا - نصر لفق
 گنگری - ریزه خوانی و تحریر و مرغوله
 گنهری - پرونده و پلونده و پرونده الرزقه و نک
 گنها - پشته و پشته و پشته و پشته و پشته و پشته
 کوچک آنها الکارة آرقه یوکی شکک بندک معنانه
 گنه گتا - کیسه بر و گره بر الطراریان کسبی
 گنهیل هوناز خم کا - سیم یاره ده منعقد ولان
 قان واریک و هجران در که نشتر ایله چقا دچی یاره
 او کولمز و سر با خورده راگزک خوانند آرز قمش
 و تشنج اولمش معنانه
 گنهلی - باغره و باغره و گنهلی الغده بز

گمبیا - کیسه غله الجوالق چوال غار و گبی

گمبیا - تام و جح المفاصل

گمبیا - مال بسیار الو فرمال کثیر

گبی - ورمین العلیث اریه قارشش بغدادی ملک

گرج - گریچ و شوشتہ القصه کرج حص بے

گچک - وصایویر یک و ترک ایملک

گزا حتم شکونتن گبی

گچها - فراجم و انبوه برهنه کبریره طوطا اوله

گدالا - سرپین عصا که بدان دیوار کنند

اعتل نیون بیوک عصا

گدام - جاس ذخیره و موخر کشتی که دیو

باشد الکوشل کمینک اری

گدر - غوره خرما باغ و کشتوا نگور باشد

نیم خام کلنش و یک دو شمش معناسند

البسه خرما قور و غمی

گدڑی - شنده و بادامه المرقوع اکی

یرمش ققتان

گدڑیا پیر - درخت فاضل

گدڑی والا - کهنه فروشش شول کیمه

که اسکی اور بار صا تر

گدگدانا - غلیج و غلیج کردن گل خوجہ الدغده

تر و دایمک قیقلق

گدگدی - غلیج و غلیج و غلیج و غلیج و

و غلیج و غلیج و غلیج و غلیج و غلیج و

الدغده قیقلق

گدلا - لوشاک الرنق صوبو لائق و بوان لائق

الکدر و الکدر و الکدر و الکدر و الکدر و

گده - کرک و کرکاک زخمه و سنج پر را کمرش

گویند کشت انفسر کرکس قوش و آق بابا

گدگدی کز - قیقلق

گدنا - الوشم الی و ماسنه و یا قول و یا بوز

الکدر برله و وترت تان چقد قده او زیند چوبد

سوردر زنگی شیل اولور

گدانا - کسی را گفتن تا بدست سوزن باز و نیل

گدما - خرد دراز گوش و خر سفید را گوزده

گوثره اسکاراشک

گدهی پیر سوار کرنا - بر خرنش اندن و شهر

گردان کردن التشهیه شهر تلواتیک

گدهی والا - خرنده الحار شکلی قاترجی

گدهی - ماده خزلاناغی ششی حار قانچی اشک

گدهی کابیجی - بجه خرنش شک سپاسی

گددی - شده و شکله الکرف شول بنبوق و یاز

یاره سی که عورت لر وقت حیضده فرج لینه طونه

گددی - آنچه که کرده بر خرنه بندد الر فاده یاره

اوستنه تو دقاری خرقه

گددی - پس و جیک افقار اکسه

گدبد - در هم آمیخته شدن چیزها گفت لاختلاط

گدریا - شبان الراعی چوپان

گددی - دسته تره الوزم و الوزیم سبزوات

گداریکی ناو - کشتی گذر

گداز یکی ناو - گشتن گداز مهر اوز ز بدن عبواتید کتری

گسسه کوپری گبی و کمی گبی

گر - قاعده

گران - گران بها عالی بهایی

گران - ریختن انصب صود ملک

گران - بوز نگیینی اغراق

گران خواب کی - فرنجک شکاچه الکابوس

گر پڑنا - تباه شدن افتادن ز بهیدن بقیق

گر پڑنا - فتان ز بهیدن فرو افتادن

السطاد و شمشک

گرتا پیرتا - افتان و خیزان و سر کن پر کن

و سر کند و پر کند دوشه قالدق گتک

گرجا - کلیسا البیعه نصاری کلیسای

گرجنا - خروشیدن تندر الرعد گوگ گور ملک

گرچه بور حق - دانه است مانند ماش که

بر دل و ملک باشد

گرداگرد - در یواس الحول و الحوال الحوائیه

چوره دایر مادر چپ چوره

گردآوری - سرآوری غنچه گردآوری کردن

و غنچه شدن گرد شدن یوغور مق و بر کرد یک

وطوب ایتمک

گرداگرد منهبه کا - پیغوز و قوز و قوز و قوز

گرداناق - گردن بند

گردباد - قاصرنه دو که گبی

گردک اوی - حبله ز فافخانه گردک گبی

گردن - العنق بیون

گردن ٹوڑنا - گردن شکستن الوقص یو جینی منق

گردنکش - زور به سخت لگام بک

گردن کی گره - تو قادیومرق

گردنی مارنا - سیله زدن الضفع سله و رقی

گرده - الکوة بو کرک کلبه گبی

گرز - لت و گوپال و تخت الد بوسن دم جی

گرفتار - بشار المقتون فتنه به دوشمش

گرکلو - لازمه ضروریه و حوائج اندر بایست

گرک و لمق - لازم شدن لزوم گبی

گرکلی - و لازمی اولمق میواد گبی میاید معنا

گرگابی - گرگا و بر نوع ایاق قابیدر

گرگت - آفتاب پرست احرار بیوک کلر

وقیا کتری

گرم پانی - آب گرم انجم اصی صو

گرم مصالحه - دیگه فزار و دیگ اوزار

بوئی افزاز و افزاز الابرار

گرم هونا - تفهیدن و تفهتن قز منق و منق

اصی اولمق

گرمی - ضد سردی احرار تراتا بتان باشد

یاز موسی معانسه السن اسی السنونه استختمه

ایسکک قز غنلق

گرمی سے مد هوش هونا - تباسیدن

حرارت تاثیر یله بایمق و کندیدن کچمک

گرنا - دوشمشک

گرنا منصب و قوت سے - زبہیدن دوشمک
گرناک - حادتر کسی مقدمہ سیر پوگرگی
گرو - طوتو

گروی و گیروی - علت سرخ الارقان شول
آفتہ دیر را کہ اکیندہ اور بفسادیدر
گرہ - العقد و کم معنایہ و خلکہ گرہ سرعصا
و خلج گرہ حکم کہ کورد و کم دینور
گرہ پڑنا - دو کو ملنک زمنت گبی
گرہ وینا - گرہ زدن العقد بغلامق دو کو ملک
گرہ کہولنا - گرہ کشادن و واکردن الحل
انجمق چوزمک

گرہلی - گرہ دار العقد و کو ملی سنہ
گرہی - چرخ چاہ و چرخ دلو و سن بیچ
البکرة قوی مقارہ سی و قیو چرخ
گریبان - بادبان و نوثرہ الجربان یا قہ
گریبان پکڑ کے لانا - گریبان گرفته آوردن
التلبیب بر کیمہ نک یقاسنہ یا شوب چلمک
گرینٹ - تیر چرخ دلو المحور بقره و چقرق
اوترا سندغی اغاج و یا تیمور
گریہ - مہرہ کہ در رشتہ کشند الخزرة یونجمق
گریہ - مہرہ پشت و مازن و مازہ الفقرة
اوکر غہ کیکی فقارہ گبی
گڑ - شیرہ نیشکر قوام کردہ

گڑانا - فشردن فشاردن الرکز سونگوبی یرو
صانجمق و باتور مق و دودرتک
گڑو پڑ - شیدبان الخط قاشمش سنہ
گڑ پنکبہ - سیمرخ عنقا قوشی
گڑ گڑانا - زاری کردن و بجات کردن
و ستیبیدن و نیایش الالحاف الحاج و ابرام
ایتک التضرع زارلق ایتک
گڑ گڑانا - القرقرہ قارن قولدایوب و تمک
گڑنا - فرو رفتن سرتیز چیز در زیر صبا جمیق
گڑنا - جائے گرفتن چیز سے در دل بر
سوزی خاطر طومتق

گڑنا - خار خلیدن و رفتن الشوکنہ دیکن باتمق
گڑوڑنا - گردناے الدراجتہ او غلام بقلر
چقرغی کہ انوکلید یوریک و گرانورلر
گڑونا - خلانیدن الغز بر سنہ یہ اکنہ
اویغامق و باترمق
گڑہ - ذرا قلعتہ طاع باشندہ اولان
صغیمق محکم برکیر
گڑہا - بئگ کو و مغاک گودال وزیرین سلاب
کنندہ رالور کند ثریر گواو باران تنوزہ گو
پہلوے آسیا کہ آب از سورخ آن بربرہا
چرخ آسیا تور دالہوۃ در یک چقور بر
گڑہی - قلعہ کو چرک قلعہ سی

گزنه - زرگری کردن زرگری پیشه آن
 خشت را بنیشه هموار کردن را خشت را تراشیدن
 و پیراستن الصوغ قیو مطلق اینست انخت
 الخشب یونق
 گزیه - ناجج کو چرک سونگو
 گزیه - مخاک کلان المغارة قیایا ریخی گز
 گزیا - اهفت وعروسک البنت قوقله و بک
 و کلین دیونی
 گز - آرشی رش و جشان گز خیاطه بنا
 الذراع آرشون
 گزنا - گزشتن العبر گجک
 گز رس حال پر فخر کرنا - گاه که نه و گاه پازنه
 بباد دادن التفخر فخر نمق و اولو نمق کچش
 خرمن صاور یور دینور
 گز رس غم یاد کرنا - اندمه کچش غملی تذکر
 گزک - النقل
 گزگت کرنا - گز مکر کردن الحجرة الذرع اوچک
 گزی - پلاس الکریاس خام کتان بزی
 آبه و جول و پلاز
 گزیر - مهتم مصارف ده نشاید تانولگوس
 باشد گزیر گے
 گفتگو بین تیزهونا - یوزه یا پشقی و یوزه تلمق
 گگری - سبو و سبوچه الحجرة خرفدن اولان

دستی و برداق
 گکلیک - مرغ آتشخوار
 گل - القراط قلیل بندن یا نشیر
 گل - انگلی الکیه آدمه و طوره ایتد کبری داغ
 گل - پتری گل سرشوی زنان سرشوی گبی
 گلا - گلو الحلقوم بوغاز حنجره گبی
 گلا - آوند پیشه و ران که بهائے اجناس دران
 کنند بفاری دخل
 گلاب - گل سرخ و گل حمراء و گل حمرو گل کلاب
 الحوجه قیزل گل لور و گل که مشهور چپک در
 گلا آیا هوا آدمی - گوشک بوغازی دوشن کسنه
 گلاب - مالدورد
 گلاب پاش - گلاب زن
 گلاب چهر کننا - گلاب زدن و افشاندن
 و انداختن و پاشیدن الرش صوصا چمق
 گلاب نکالنا - گلاب کشیدن و گرفتن و ستان
 اتعطیه طامزرق
 گلابی - سرخ نیم رنگ و چهره الورد
 گل رنگو اولق
 گلابی - گلاب افشان
 گلابی - نام شیرینی که اکثر برگ گل دران کنند
 گلابی جاڑا - سیرون ترکیده سیرون اعتدال
 قریب بردو ته دینور

گلابرنا - گلو گرفتن و حلق افتادن البته
 بوغاز فسق
 گلابرنا - گلوئی کسی گرفتن بوغازی طوق
 گلابرنا - تنگ کردن کس را تضیق
 طاری ویرک
 گلابرنا - گلو گرفتن یا آبی نسنی یا بازو
 دادیل بوغازی طوق
 گلابرنا - تنگ و خفه کردن گلو فشردن و
 گلو گرفتن و خفه کیمه گلو بوغازی طوق
 گلابرنا - بناگوش کردن و کام برداشتن
 و کام برگرفتن از غرطاق آیتق
 گلابرنا - خفه و خیمه کردن گلو
 فشردن انحق بوغق
 گلابرنا - گلو فشرده شدن انحق بوغلق
 گلابرنا - پختن گوشت و تره و غیره بجای که نرم
 شود الانضاج بر سنه بی پشورک
 گلابرنا - گذاشتن سیم و زر اسبک لاذابہ از تک
 گلابرنا - گل او چاغی و گل آغا جنک بنه دینو
 گلابرنا - هر دو کیمه دهن الصمغ اغرک
 گل پهل - زابغر و زبغل طور متعانه
 و طور دیر یک مصدر در
 گل پیون - گل شگفتن چسبیدن شکر آتشکار
 گل تکیه - گرد باش و گرد بالین الحاد دیوز

گلابرنا - لاسه غر کردن یا دین و دین و غیره لاسه غر کردن
 رقا تکیه

یصده یعنی الحده باش آلتنه دیوز آلتنه دیوز قلمی
 گلکشی - سغده القده بز السلعه اور
 گلکشی - باغره و گلن الغده والغده بز و اور
 گل چاندنی - گل نجات
 گلخور - الریقه طوار بعد قدی ایپ
 گلخیر - گل خیری و گل خیر و النشور برچک در
 که کچو و لبق خوش خوشی ظاهر و لو رگوند اول
 قدر قوماز انیه و الخیری برچک در صا و اولور
 و قیزل واق و لوک و غنجه
 گل داودی - نام گل
 گل دسته - هم گل کلاه بدین چم
 گلدم - مرغ چین و مرغ سحر و مرغ بستان
 مرغ بهار و مرغ گلشن و ترند خوان ترند لاف
 و تر و اف الکعبه بلبل قوشی
 گلزار - بست گلکک معنانه
 گل سوا - اور و یومری
 گلشات - بدیهه و لطیف و کافیه ظهور اید جان
 گل شبو - صغر گوزی و صغر پا پادیه
 گلشکر - گلشکر
 گل کرنا - چراغ خاموش کردن و چراغ کشتن
 و گل کردن لاطفا سویند رک
 گل کوزه - گل نسرین گل مشکین سیوتی بهند
 گل کهلنا - گل شگفتن یعنی لکسق نسنی ظاهر

گل کیس - تاج خروس وستان افروز کرد
 میر عاشقان وستان گوزلی بک بور کی امیر
 عاشق و طیفه خروس ایکی و مخمور چکی دینور
 گلکلا - خمیر شکر آمیخته که گرد دروغن بریان
 گلگون - و غازه قزلبه معانسه
 گلگیر - گاز موم مقی و جنس مقوله سده نور
 گل لاله - لاله سحر ای و لاله کوهی و لاله دور
 لاله شقائق و لاله دل سوز و لاله دل سوخته و لاله
 نعمان خطای اقسام آن الشکر گلچک چکی
 گل لینا - گل از چراغ گرفتن قرط السراج
 اذ ازعت منه ما حترق
 گل میخ - المسار میخ و یکسری
 گلنا - پخته شدن گوشت و غیره النضج میخ
 تیشوب کائن بولق و ات مہر ایشمک
 گلنا - لاغر شدن زار شدن الذوب و الذوب
 گلنار - نام درخت و بار آن و نام رنگی سرخ
 گلگون که و شنی نیز خوانند قرمزی رنگ معنائه
 النظا نار الجلنا را رکک ناک چکی
 گلنک - موش خرما مہدیده نیولا دیر لر
 راسو گے

گلنک چکی - وائی چکی شقائق لاله گے
 گلہ - مست الشکوۃ و الشکوۃ شکایت تیمک
 گلہری - موشک پران موش خرما الفارۃ النمل

گلہی - مقدم کشتی القید و مہر نہ نک و گی
 گلہی - بز داغ المصقلہ صیقل یدہ جکالت
 گلہی - القنۃ چکک
 گلہی - کو و کو چہ تنگنای کو چہ تنک باشد از قاق
 سوراق و گوشه باشی
 گلے پڑنا - برگردن افتادن التعلیق بالعلق
 یسنے بر کیمسے نک بوینہ دوشمک
 گلے تک بھرنا - ناگلو پر کردن آوندین خرقانہ
 بوینو و از بنجہ طولدر مق
 گلی ڈنڈا - گلی را دودله و دواله و غوکج ب
 و بڈ خوانند و دراز را چفتہ گویند و ہر در چالیک
 و لاوہ دادالہ دین و کال جنبہ بازی چالیک
 القانہ چکک کہ بیوکنہ چوماق و کوچکنہ چلیک دینو
 گلے لگانا - برگردن بستن افگندن بر گلو
 بستن زور لن ہر نہ کیمسہ ویرک
 گلے لگنا - دست در گردن یکدیگر آوردن
 المعانقہ اللہین بری برینک بوینہ طولایو قی
 گل ہونا - گل شدن الانطفا سونمک
 گلین او یونی - عروسک گی گردیونکا کیل
 گلین صاجی - افیتون گبی بزبانہ
 گلین کوکی او یونی - بازی دختران گلاکریا کیل
 گم - یافہ و یاوہ و وید التضع ضائع ایتک
 گمان - پندار الظن صانق

گنمان سے دریافت کرنا۔ پیچس پیختہ و پیخت

گمان ایتمک صائق

گمراہ۔ واسیو گیان گمراہان الضال الزیجی

گنٹا۔ نالی و نیگر نوز القصبہ کرقامشیدہ قضیبہ

گنٹا۔ شمار کردن شمردن العدصایق احصا و عدا

گناہ۔ بزہ و مانید الذنب صوب و گناہ

گناہ رکبتا۔ گناہ نہاد و بستن و افکندن

التجنی کشی یہ اتیمد کی گناہی دیواسناد ایتیمک

گناہ کرنا۔ گناہ کردن ریترک الجنایہ صوج

و گناہ الجنای جنایت ایدیمجی

گناہ کار۔ بزہ کار الاثم گناہ اثم الرجل فهو اثم

گناہ کار ہونا۔ گناہ کار شدن الاجرام حلیق

الاثم گناہ ایتیمک

گنبد۔ شنب گوراب گورابہ گنبد سقر قریہ

گنتی۔ شمار العدید صاییش عدد و عدید کے

گنجا۔ کل و کچل لا قرح باشی کل ولان

گنچی۔ قرع باشی کل ولان دشی

گنجان۔ گشن

گنج قارون۔ گنج روان

گند۔ بوئی بدالنتن رایک کریمہ النسانیہ چرکین

گند اٹھا۔ گندہ ولع و بگندہ المرق یکدی معنایہ

گندنا۔ زبودہ الکراش گندنا و قتی

گندہ بغل۔ الضان قوتیق قوتی

گندہ بہار۔ باران سرا الشتوی قیشیہ

اولان نسہ الشتوہ قیش اولمق و صغوق اولمق

و قلمق اولمق

گندہ۔ صیق و قایل و یک قوند رفت معنایہ

و تھ لوچہ پارچہ گندہ

گندہ ہرورہ۔ بار ز دو بیزد ترکیدہ

قاصنی وطنہ چادرک دینور

گندہ دہن۔ پیاستو و سکنج الابخر اغزی

قو قز کشی

گندہک۔ گوگرد الکبریت گوگرد جہوق

گوگردی ابوسیدر

گندہی۔ بوفروشن عطر فروشن العطر

ایو قو خلونہ و عطر صتان کسہ عطار دیر

گندمی۔ دشنام باشد کینیگان رالافار

چرکین قو قلع عورت

گندری۔ ز نیکہ پلید باشد القدر ضد النظافۃ

آری سزلق

گندرا۔ رشتہ تب

گندلا۔ شکلی از احاطہ خط منحنی کہ سطحی پیدا

شود الدایرہ مدورہ چیز ہے

گندلی۔ حلقہ لاشنی ہر نہ یک دورہ کس

و بوکلمی و طاعن شق طاریری

گندلی مار۔ حلقہ زدن مار التلوئیہ الگ و دور

گنگا - دریائے گنگا فیروزم

گنا - صابون

گنہگار - گناہگار الحزم صوحلو کمنہ

گوانر - غلیظ و روستائی البدوی بریہ خلقی

گواہ - گواہ برکی تانوق البینۃ حبیبان

گواہ کرنا - گواہ کردن و گرفتن و کشیدن آوردن

گواہ طومق

گواہی - الشہادۃ شول خبر کہ قاطع اولہ

گواہی دینا - گواہی دادن شہادت ویر

گوبر - سرگین گاؤ تا پال الخنثی صغری

گوبر کرنا - سرگین کردن الخنثی صغری سملک

گوبک - تاف

گوبین - دست سنگ و ستانک فامان

دفاخن و پلچم و پیمان فلاسک پلچم و غوت و

سنگ فلاخن را پلچم خوانند القذاۃ صیان

کو تو رک - وایتمک آبار مق بردن

گوت - مہرہ نردفص یوزک قاشی و

نرد مہرہ لری

گوت - دانگاندہ و زوارہ خورد کہ در سیر

برند و انچه در ہندی ہنگام شہوت توثری و

توثری خوانند

گوت ع - شل ترکیدہ گل شفق لودیر لر

گوت مارنا - لت کردن و زدن برکی دوم

و طولہ پانسہ را گویند

گوت مار کر بیٹہنا - کند کردن

گوت مرنا - لت خوردن نیدی و اوست اولد

طرف غالبہ و نیلیدی والتی اولد و طرف مغلوبہ

کوج - حین دشوار تبری

گوت نیمک - والدن گتیمک تو اسمن یا ستن

گودا - مغز ہر چیز الخ ایک

گودنا - آزدن و آجیدن و آژندن الغرز

بہر نشہ یہ الندا و لیغامق و با تر مق گوزہ مک معنا

گودا نکالنا - مغز بر آوردن النقی کک دن

ایک چقیماق

گودی - کنار و آغوش تبری قوچاق و

در آغوش گرفتن در بغل گرفتن دستہاراکشا

کرده و در بر گرفتن بینه منضم ساختن و در

کنار گرفتن بالائے ران ہانشانہ منضم ساختن

و اگر شستہ کسے را در بغل گیرند گویند فلانی

را در بغل گرفت نہ در کنار گرفت الحصق جملقی

گودی بین لینا ۲ کنار گرفتن و کشیدن الاحتضا

الن بونینہ ارب قوچق

گودڑ - لاسق نیگ

گودڑی - رنگ و کینک نرند و زندہ کول و

خستہ الدلق الخرقہ

گور - خاک و تربت الجذث مقبرہ

ع
ہر دست ہزاران بیان
کردہ میان لکھنؤ

گورا - انکہ رنگش سفید سرخی زندالاصح الوان حمری
گورابن - رنگ سفید سرخی آئینہ الصبا
گوزل یوزلواو لمق
گورب گوز دیچی - نگہبان بان گبے
گورخر - قوالان
گورک سوبیدرک دیدہ و دانست شول گبے
گورمک و سیک
گورن - حصار القبر قبر قازیحی کمند
گورغریبان - زمین پارہ کہ برای دفن
مسافران وغیرہ وقف کنند
گورکہہ دہندہا - بازی بچگان مشہور
گورکہودنا - گور کردن حصار القبر المیت الوک
ترتبی قازمق
گورکہودنا - کشادن و شکافتن کندیدن
خاک مدفون النباش کفن صومیق و براور تلودفون
فسنی آتبق
گورک گورلمک - آواز کردن برق
گورلمک - غنمیدن گوک گورلمسی گبے
گورمک - دیدان
گورن - مقل ارزق صنفیدر کلک گبی
گورہ - شمیدگی بیہوش متغیر و بیم زدہ معنائہ
گورہ کن - حدید البصر اولان کیمنہ بنیدہ
گورہ لک - واورنگ نمونہ گبے

گور - پارا جل ایاق
گورا - شکیل و چدار اشکال ایاق باغی و
آت کوسکی المرط بغلا بحت نسہ
گورنا - شمار کردن و شماریدن شومیز
و شدار کردن و شدار و شد کار و شومیز
کرده زمین شمار کرده کہ ترکیده فلحان ہرک
دینور الکلاب ترلا سوکک ترلانی سورک فطش
گوز - چشم و فصل خزان و خریف
گوزاچوب یونجہ - طرفہ العین چشم زدن
گوزاوحیلہ باقمق - آغول کن انکھیون بختی
گوزایری - مقدار مد بصر میل
گوزباغی - شعبہ باز و حیلہ باز سین گبے
گوزباغیلق - شعبہ تنبل گبے
گوزباغلمہ - چشم بندگی انکھہ بچول
گوزبکی - انسان العین کاک گبی
گوزبوخچی - مہرہ چشم زخم خرم گبی
گوزتمک - وگو یک تر بصر و انتظار پر مہر
گوزدکک - و نظر دکک چشم زخم چشم زخم
گوزطرافی - چشم سوزن گر سنہ چشم و آج
گوزلی نیز
گوزقیاغی - بام چشم جفن گبی پوٹا
گوزگو - آئینہ
گوزلک - عینک چشمک گبی

گوزله - وگل اصدی و بورك نان و گوشت
انگريخته گار گبی

گوزده گك - و كيشا قلق و هرزه گو بلق كل گك
گوزده مك - و نكنده لك و ديش ديش الميك
سوزن زدن آثریدن گك

گوستر شلی اولوق - و باقشق اولوق موزون شدن
اندام معنانه نهمام گبی

گوستر مك - نمودن

گوشت - بترکی ایت لفظی پارچه گوشت

بنی استخوان سگار و گوشتیکه بر انگرد زغال پزند

گوزله و گل اصدی معنانه و شهله گوشت

بسیار چرب سموز و یا غلیظات معنانه بهار خوش

نمک سود خشک کرده پا صد مره معنانه تباچه

و تماچه گوشت پخته و نرم و نازک اللحمات

گوشتك - سست بستار گبی

گوشمال - قولق بور مق گوشت پیچ گبی

گوشواره - دایچك كوپه معنانه در

گوشت - و پیچوله و گنج و فرائزویه و الزاویه

گوشتیوب طومنز - و هیلا هوکر کپڑا نهایی گك

گوف - گویه المغارة قیایار یعنی غار گبی

گوکهر و - خار سه گوشت و سیانخ و خشک نچدر

گز رگاه دشمن اندازند جسمی الحکیت و مرد کنی

اوج گوشت لودیکین بونک مثالی و مردن ایدر

اوج گوشت لوبترق دیر لرات حیدر خیمه و قمره
گوكس - سین

گوكسك - سیند بند زنان و بچگان بر بند گك

گوك قندل - گلت گبی مست طافج بلكین

سر خوش که باشند قره دخی دینور

گوك - آسمان و کبود از رق گبی

گوك صوصام - سوس آسمان گون فیل گوش گك

گوكل - صمغ درختی است المقل نباتدن برون

گوكل دونمك - و اگر نمك منش گردا گبی غلیظ

معنانه جی متلانا

گوكل قوردی - و بوجك ايك قوردنه دینور

گول - غلطان لنبه المد و یومرو نسنه و گرنی

گولا - گلوله توپ کشکنج و کشکنجیر یو اراق و

یومق و طوبق پک یو اراق طوبق که چو جلد و نكله

ملاعیه ایدر لربند قه کمان گره طاشی و کچرك

مد و طاشش

گول خیمه - شش خان التی پارچه دن دكلش

قبه چادره دینور

گولر - انجیر آدم المیز انجیره بگز بر میشدر

گولك - غولک و غلك و غله دان قبه قمره

گولنداز - توپچی

گولكه كن - خندان گبی زیاده گویچی

گولی - گلوله تفنگ گرویه تفك قرشونی

گولی - خم دراز غلہ نہادن شکیتہ مانجنہ وانبار
 طیر اقدن یا پیلانہ پتک صریون دیر لر
 گولی مارنا - گولہ تفنگ انداختن تفکاتق
 گوشت قبرہ سی - چاندی کے گہونگر ہیراگی
 گوشت قویرق - واق قویرق قسم از کبوتر
 مہدم گے
 گوشلی بوجک - کرمی است سبز گاوزبین گے
 گون - خرچن و جوال العدل یونے نکی الجوالق
 جوال قابی الغرارة الولیجہ جوال
 گون - درخت کثیر اقداد گے
 گون - روز باشد
 گون آشوری طون ستمہ - روز افکن جماعتی
 گوندز - روز و نہار
 گوٹہ - پروازہ گاوڑک دو گونک سیدر
 گوندہ رک - فرستادن
 گوندری - و مردی اغاجی چوب کشتی راندا
 خلہ چوب گبی
 گونج - نوب پڑ واکل الصدا ریانقو
 گونجی - توتہ الشعیرۃ ارپ حق وایت دیر سک
 گوند - کوچ وازدی و شلم وازد و وژد
 صمغ انہ را ویزہ خوانند الصمغ اعلاج پوصی
 گوندلا - لُج بردی وقوعہ لق معناسہ
 گوند ہنا - سرشتن آرد آخار دن آخاریدن

شیبانیدن و شبیدن لازم العجن خمیر یوغریق
 گوند ہنا - موسے را بافتن الضفر ساج اسلوتہ
 اور مک و طقوق الضفیر و لیش صلیح وایپ
 گونڈا - آغل و آخال الخطیرۃ دوہ و قیون غل
 گونگا - گنگ و لال و سرمہ خوردن و سرمہ
 بگلوشید مصدر الاخرس الاکم و سوطوغن کشت
 گوش - آفتاب آفت گبی
 گوش در اسی - و قوش در اسی ماش
 ہندی حب القلب معناسہ قلت گبی
 گون طوغریسی - شرقی ہو اباد ہرات گبی
 گونک - آفتاب گیر شمیمہ پرچہ دخی دیر لر پتر
 گونی - جائیکہ ہمیشہ آفتاب در انجا تابد قوزی
 و قوتی جائیکہ ہرگز آفتاب در انجا نہ رسد نسک
 گونیہ - گونیہ آلہ مہاران کہ درستی بنا بدن
 دریابند
 گوہ - سوسار و سوس برکی کلاس و
 ماتورنگ الضب کلہ
 گوہ - گہ الخمر الخمرۃ سحقی الغلط نجو ک معناسہ
 گویا - رامشگر و رامشگری و رامشین و
 سرود گو و نغمہ سرا و خیاگر و سرود سرا یعنی
 ترنما کہ رفع صوت ایدن کشتی ترکی چالیجی معناسہ
 گویا - تر زبان الناطق سویلی
 گویاکہ - گوی و گویا و ہمانا نکم و نیچہ معناسہ

گوئیان - دوستو قایم

گوگیو - داماد شگبی

گهات - نخیر و نخیر گاه کین گاه الکین بوسر

و کز لور و پصوو و پصویری

گهاتا - بر سری و سر چکادی القطب

باشش معناسه

گهات مین بیئنا - کین کردن و کینستن

الاکتمان کین لئمک

گهات - آبخور المنهل صواد و صولاق

گهات - گزرگاه آب فرزه المعبر لیمان

گهاتا - زیان انساره زیان کارلق

گهاتا - اشکاب کشکینه و اشجور پور باسی

گهات تولنا - کم سحتن الانساره قطن لئمک

انتخیر نقصان لئمک

گهاتی - دَرّه کوه و تنگ و درغاله راه

میان کوه الشعب العقبه الثنیه در بند و در

معناسه و ابکی طاع ارا سنده و اوان آخلاق

گهار - چریک لجابه شول آتکر که یرشد رقی

ایچون بر طرفدن جمع اولش اوله

گهاگ - مرد کهن سال تجربه کار الحکمه

تجربه لوکسه

گهال میل - چیز را در چیزه آینهختن

الخط قرشد رقی قارش مورش

گهانجی - جوانا ورم پلک چشم گوزا و جیله

ار پی گبی بر شیشک و لور

گهانس - گیاه الکلا ریاضل و ت و گاه

خشک باشد التبن صمان

گهانی - کراوشن و چرخ و غنگری یا غخی

منکنه سی معناسه

گهاؤ - زخم و ریش خشکی الکلم الحیراحه یاره

گهامل - فکار و خسته و زخمی و زخم دار و زخم

خورده الحجج یاره لو مجروح گبی

گهامل کرنا - خسته کردن و زخم زدن و تکلم

الحجج مجروح لئمک

گهامل هونا - خسته شدن و زخم رسیدن

و زخم خوردن مجروح اولمق

گهائی - کشادگی میان دو انگشت الفوت

ایکی یارمق ارا سنده غی فرجه

گهیرا کر بهانگا - کالیدن و کالیدن پریشان

اولوب قاجق

گهیرانا - سر اسیمه دست و پاچه شدن لاضط

پریشان اولمق طارلق

گهتا - پدینه و شوخ الحجل نصرانمه و نصرات

گهتا - نشان سجده بر پیشانی

گهتا - ابری سیاه الکفهر شول قره غلیظ

بلوط که بری بری اوسته نیلش اوله

گهتا ٹوپ - جلیل و شاونی گهواره پوش
بیگان پرده ستاره معنانه

گهتا نا - کاستن کا بیدن لازم و متعدی
النفصل السملک استلمک معنانه

گهتینون چلنا - غیشیدن و غشیدن و لوکوک
لوکان و لوکیدن مصدر الزحافت کوت اوزو
سرو ندرک و ایم کلیه رک یوروک

گهتیی - زرقه مستعمل
گچ پچ - درآورده الرکم جمع ایتک بری
بری او ستنه قات قات بغلشنه

گهر - خانه و سراسر ترکی اوتاغ و آی و
خانه شب ماندن راشبستان و کاشانه خانه
کوچک و کده و کهنی و یورنگه الدار او واد

گهرا - تگ دار و زرن و غش العمیق دیک
گهرا بانی - آب سیه العماقه در یکاک اراقلق

گهرا زخم - زخم تیز
گهرا کوا - چاه مغ کزود

گهرا لگنا - رسیدن جان در گلو الغرغره جان
بو غازه گلوب تردد ایتک

گهرا نا - خاندان و خانواده و دودمان
ودوده و تبار شول بو لکنه دیر لر که انساب

الرجال کا ایر و شیر کو چانه بوئی دیر لر
گهرا نه کو خلاف - خلاف دودمان خلاف

گهراؤ - تگ القمر چتور بر لرک در کلکی
گهرا بیته جانا - خانه نشستن او یقلمق

گهرا چکنی - خانه کرد و خانه پیا الراد و الراد
گنج عورت

گهر کا اسباب - رخت خانه و کالانی خان
القشیر قماش البیت الاثاث و اثوابی متاع
البیت معنانه

گهرا - بوتة البوتقه پوتة که قیوم مجمل ریچته
گوش و التون اریتر لر

گهرا یلو - خانگی الداجن اوی او گزیش طوا
گهرا - کایزه و گره الحجرة سودتی و برواق

گهرا وور - بگری و دوانیدن اسپان الباق
او کرد و شکم سکر و شکم الرزنده قود قوری

اوجه
گهر گهرا نیت - غریو آ سیا بیغلقی و شماطه

گهرا نا - زرگری کردن الصوغ قیو خلیق
گهرا یی - وقت و ساعت و ثواب و شکیب

گهرا نیت - ساعت
گهرا یال - در او گریال تخمه هفت مجوش نهد

که بر ساعت زنند الحبرس شول چاک که بو یلر
طوار لری بوینه اصار لر

گهرا نا - بی اذن بجانہ کسه در آمدن
گهرا نا - سخت سنام داواشتی باشد الصدق طوق و شفق

گهس پڑنا۔ بی اندیشہ در چیزے درآمدن
الاقتمام شد تله و خوال تیمک

گهسنا۔ فرو رفتن پا در زمین نرم و خزیدن
السوخ باتمق

گهسنا۔ سودن فرسودن بساله کردن سودن
و صلایه کردن السحق و دو ملک از ملک

گهسنا۔ در جائے تنگ درآمدن الولوج گیر
گهسنا۔ گیاه فروش العلاف علف صامی

گهسیٹن۔ نشان کشیدن چیزے بر روی
زمین اسحب چلک

گهسیٹنا۔ کشیدن انجر چلک
گهسیٹنا۔ سپوختن الایلاج دور تک سبقت

و طیق
گهگی ہی بند ہو جانا۔ دم از گریه گرفتن

گهسنا۔ سوده شدن در آب اریک معنائه
گهسند۔ گردنشی و هنگ الکبر اولوق و بیو ملک

گهسنی۔ دوران سر و سرگردا و سرگیه و سریش
الدوار باش چور نمک باش و نمک

گهس۔ شبشه و اشبشه و سبوسه و مولنجه
گهس السوس بغدادی و اریه تی و بونله

گهز نسنه۔ دوشن قورت و کوه دیدگری
بوجک که لوکه دوشر

گهس۔ آفتاب گرفتگی و ماهتاب گرفتگی

انحسوف ائی طو تملق الکسوف کون طو تملق
گهس۔ آزیغ و آریغ الکراه الکراه ایتک

گهس۔ پتک و چکش و خایسک هتوڑا
المطرقة چلکوج

گهسنا۔ شبشه افتادن السوس اریه بغداد
و اکا بگز نسنه بت و دشمنک

گهسنا۔ باغ در هم درختان الغلبا بر بی نی
گیر مش سق اغا جالر

گهسنا۔ زیور الحلی بزرک انچه در دست کنند
دستینه و دست برنجن القلب بلازک سوار گبی

و انچه در گوش کنند گوشواره القراطیپ
اشنف شلقم کویپ و انچه باز و بند باز و بند

گویند الدبلج و الدبلوج باز و بند و انچه بر ساعد
بندند و تبند و انچه در پاکند یا بر نجن الخصال

کمو شدن و یا التوندن حلقه در که عورتلر ساقا
و قارلر بعضه یرده نگل دیرلر و انچه در کردن

کنند القلاده بوسینه طاقه قلری بوغق
و انچه در انگشتان دست کنند کچه الخاتم یوزک

نه دن اولور و یوزک و وزن کیمسه یا خانی
دیرلر و انچه در انگشتان پاکند انگشته یا الفتیه

قاشی اولیان حلقه یوزک و خاتم کبیر و یوز
اسپ را بفارسی هیز گویند

گهسنا۔ درائی ابرس چاک

گهنئی - زنگه وزنگوله وزخ صدائی جرس
اجبیل جرس و چاک

گهنئی - بندمه و بندیمه و جو ساک گوی
گر بیان و گوئے پیل برن گوی انگل و گوئے انگله
و تکه و کوپک و گوگ الزر کو ملک و کسه سی و
تختان دو کسه سی

گهنئی لگانا - تکه کردن و بستن و نهادن
الزرد و کله ایلمک

گهن کمانا - آزیخ کردن از تقدرا سکر اه ایلمک
گهنچی - چشم خردس

گهنکدالی بال - غف البعد قوی جوق اولان صلح
گهنکرو - زنگه بیوک پکارشی

گهنی هوئی لکوی - زشاره اخراج تلاشی و
چومرشل و دن

گهنی داڑهی - کور و صیق و اوزون قیاصقا
دینور و اویسی صقالوویه تخمه صقال دینور بک
گهوا - چیزه که بر سرنی مانند پنجه باشد

ریش القصب که قامش باشنه دن حقیق
گهواره پوش - شاونی بشک ورتوسی

گهور - خوشه خرما که کوخک و خرنگ و شغش باشد
و خوشه انگو که پیرغ باشد الغدق خرما سلقی الغدق

اوزم سلقی
گهورا - شنگه و گمان و شله و شله الباطه

سوپرندیک و فقیلیق و کبره لک

گهورنا - بچشم کردن و چشم نمودن و نهور
الحلاق قیه قیه یقیق

گهورا - اسپ طیارآت معنانه و توس
سرکش اسپ صحرانانآت و طاقی یک شمشیر

ویک کبود اسپ و چیه دم یک جانب مش خمیده
باشد و جفته زن بهر دو پا لکد زنند و تموش و

بدرکاب بنشستن ندهد و چراغیا و چراغیا
دودست برداشته بهر دو پایست و شید ز

و شبرنگ بسیار سیاه و هیگر و سمند سرخش سیاه
زند و لکون میان کیت و اشقر سمند و تید شنگ

رنگش میان سیاهی و سیری باشد و چپار
نقطه هائ سفید بازنگ دیگر دارد و گله گیر

تن بسواری ندهد و تور سرخ رنگ و تور نیله
سفیدی زند و جلد و تند و تیز و کون کند باشد

انگیل و اشکل دست راست و پانی چش سفید
و آبرش سرخ و سفید در هم آمیخته و هم نقطه

مخالف رنگ دارد و بارگی پالانی و تگا و رو
خنک سفید موت و رخس سرخ و سفید در هم

آمیخته و بعضی گویند رنگ میان سیاه و بور
و ره انجام گزنگ اسپ آل که سرخ رنگ باشد

و گهر کیت و توند اسپ و استر تیز و تونیون
یکران سرنگ یال و دم سفید و تیز و شکم و روئے

گھوڑی کا چور۔ آت او غروسی

گھوڑ کا بچہ۔ کرہ

گھولنا۔ جینیر یا در آئیے مانند ان در آمیختن

و سودن الوش و الموشان تکی صویہ صلمتیق

الدون صویہ اصلا مق و سحق اینک از مک

گھولنا۔ بست ایشورانیان اللت قار مق

الجدج بر سنہ لی اخر شیلہ قرشد رمق سوبق

گھونٹ۔ دم آب بتر کی قرت دم و ہفت

و ہنگ المجرعہ بر یو دم صو

گھونٹ گھونٹ پینا۔ جرعہ جرعہ کشیدن

التجرع صویہ صورہ صورہ لیچک

گھونٹنا۔ مہرہ کشیدن و کردن الترزیز

کاغذ وغیرہ نشان علامت اینک از مک و

سور مک معناسہ

گھونٹنا۔ سائیدن دوا وغیرہ السحق

دو مک از مک

گھونس۔ خر موش ترکیہ جاردین

گھونسا۔ مُشت و اور الکتر مُشتہ گو کسین

اور مق یو مق و تو قاد معناسہ

گھونسا مارنا۔ مُشت زدن و نہادن و

کوفتن الکتر مُشتہ گو کسین اور مق یو مق اور مق

نوقاد اور مق

گھونسل۔ آشیانہ و تگند و شکند و لائہ و تیل

ہر دو پاسے سفید و ہر پنج تنک سفید ہوئے

و ہر تنک و جرمہ و ہیدخ و ہیدخ جہندہ تیز

و تند و یراغ قابل الیغار و بہار اسیل کہ

برائے تناج سرد ہند و تسو بار و سوبا

فرس و اسپ و سیس جلد و جت و نیز و

و کرن و کرن میان زر دو پور و کلوس

چشم و رے و پوز سفید گیک کبی رنگ و

یا قحی مجنس اخیلات و خوش مرض دست پا

و خر کہ بدان انک کند تمام ساخت براق

زمین اسپ مطلقا و تشکیل چدار پائے اسپ

و استر خر دگاہ بند گاہ سردست و پابی اسپ

و استر و خر کہ چدار و نجا و بران نہند الفلو

یونہ قلو فی مہر معناسہ در دیشی سنہ قلوہ ویر

گھوڑا یندوق کا۔ ماشہ ستر اسی و ہم

تو تہ بندوق

گھوڑا تیز کرنا۔ اسپ را دوانیدن و

اسپ تاختن و جلو العدولیک و سکر مک

آتہ قوشار مق

گھوڑا دینا۔ کشیدن التزاد قصر اعلیٰ جلیک

گھوڑا سیکھا ہوا۔ یراغ

گھوڑا ہانکنا۔ پاشنہ کردن و زدن

گھوڑی۔ اسپ مادہ و اسپ مادیان الحجر

دیشی آت قصر غ معناسہ

و تینال الکر العش قوش یو اسی

گہونسلما بنانا - آشیان بستن و گزاشتن و

چیدن و نہادن گرفتن ساختن کردن تعیش

قوش یو وہ طومتق

گہونسلما نوچنا - آشیانہ ویران کردن برداشتن

وانداختن التخریب خراب تیمک یقلمق

گہونکر والی بال - مرغول و غف و مرغولہ

انقط قویر حق صلج

گہونگا - صدف پیماک

گہونگہٹ - پردہ زنبوری النقاب البرقع بچہ

گہینپنا - یکت یا باگشتان برہنہ کردن آشوب

کردن و آشوریدن و آشوبیدن الخلط قشر مق

گہیر - انکلم و چنبرہ دائرہ و دائرہ خانہ

انارہ باشد چورہ معناسہ

گہیر لینا - در میان گرفتن و گرد گرفتن المصتر

احاطہ تیمک طاریق ویریک چویریک

گہی کابرتن - گجہ یا غ قابی

گہینتا - بچہ خوک انخوص خنزیر انکی

گہینچ - گردن العنق بیون

گہی - روغن گاؤ و روغن بزور و روغن ش

و روغن کاوش و مشیار و روغن گوسفند السمن غ

گہی والا - روغن فروش یا غ صابجی

گہیا - سہر البقر صغر

گہیٹر - روان را خم و کج و کج و کج چشم

وانچہ روان نشود آثر یخ و زنگار منقص

گہوز بکارندہ اولان اریک چیق و چپاق

گہیجہ باصقنی - شب خون شب تاز گہ

گہیچہ لک - انچہ وقت خواب بر سر پوشند شب

پوشش گہ شاید بہندی کنٹوپ باشد

گہیجہ یارسی - ناف شب

گہیڈر - شغال و تورہ السرحوب جقال

گہیڈک - زرافخانہ جملہ برور گہ

گہیرو - گل ارمنی المغرہ اشوکہ قزل باپتی و

گہیروا - جامہ گیر و زریدہ اشودہ بویاش با

گہیروز ہوائیک - و ناز و نشاط صانمق

و بایلنہ نوک بسیر و مہانی و ضیافت رفتن

گہیرو لک - و اکیقومت مانع شدن بازداشتن

گہیرو لہ - الیقومتہ و اوایل اندر منع و تعویق

بر کم گہ

گہیڑا - گذارہ و پروار و ہر سقف خانہ

اور تدکلری تختہ لہ

گیک - وصف بقدر الوحش ایل گہ طلاغ

او کو زید و قویر سزہ چویر دیر

گیک زیرہ سی - و گیک صرہ و گیک کیونی

و گیک لشنی کرویا می صحرا ییدر فرمانا گہ

گیلا - نناک تراندوۃ یا شلاق

گیتیم - و کسمه یا نحق برگستوان کیم گے
گیند - سرگل گوئے طوپہ معناسنه
گیندے کا پھول - گل صد برگ
گینڈا - آبیلادو کرک کرکدن و کرک کرکدن
گیہون - گندم القح بغدادی

باب لام

لااق - سزاوار درخو و نوروز درخو نوروز
کرا ایش و خورد و خدا القم لائق جدیر گے پراشوق
لاقی ہونا - شائیدنی سریدنی شایستن
اللیق واللیاقه لائق اولیق ویراشق اولیق
لاید - ہر آسنہ و ہر کینہ ناچار لاید
لابہ وہ - آزاد دار و ولایہ گو کی اصل آن
توزی قولنی دید کلری ترشخہ نبات آویدر
لات - گلد و لت و کچ و پاسار الرحل ایاق
لات مارنا - گلد زدن و لت زدن مردم
و ہر دو پا جفتہ زدن شکست و شکستہ گلد یازی
کہ بر شمر گاہ زنند و بخشیم نیز و چپک لک زدن
انسان و حیوان و لت زدن کو تک چالمت
دو گلد لت خوردن کو تک یکم اسکینہ الیز
انداختن سکزیدن الزنج دیہ اور مق الرفاس
ایا غلہ اور مق کہ پیرہ پیکرینور لک گبی الزنتہ
طو قشوق قشوق آتمق و جفتہ صاور مق و جفتہ اور مق

واکی ناوگ یا قلدرین بردن قالدروب آتلیق
وقایقوب صچر مق
لاٹھی - چوبدستی تیرکی تیاق و چوب شبانان
و پیران و لنگ مردم راوکنک خوار چوبدستی ستور
راندا و غماز و غمازہ چوبدستی قلندر ان مخصوص
العصا و کنک

لاٹھی مارنا - بچو بدستی زدن کو تک چالمت
لاڈنا - بار بر خود برداشتن و برستور بار کردن
اتحیل یو کاتک التحل یو کاتک قائلنق التحامل
غیرک ز حمتن یو کاتک
لاڈ و لاڈ - ناز الدلالہ والدلولہ ناز لمنمہ و شیوہ
خلق ایتمک ویرلر

لاڈلا - نازنین و ناز پرور نازنجی کمسنہ
لاڈیاپن - سازگار فروشنده کہ بہا بیفزاید
فریب و دیگر برالغش لایق مولدی و کلکن بر قو شک
بہاسنی از تر مق غیر کی کیمسہ یہ آرتغصا قلمق
لاج - شرم و آرزوم الحیار او تانمق
لازم - واسے و واییدن اللزوم لازم اولیق
لاسا - سرشیم شرط و غری و دبق البق بلیم
گے برسنہ در کہ آنو کله قوشش صیدایدر
طو تقال معناسنه

لاغوتا - وقیوز ساز بر بطسہ رود گے
لاکہ - کک لاک لاک بر ہندی غاجک صمغیدر

ترکیده دخی لک دیر

لاکبه - صد ہزار مایہ الاف یوز بیک
لاگ - دبستگی التعلق محبت ایتمک التعلیق

لاگ - دشمنی و کینہ العداوۃ دشمنک

لال - وائل الاحمر قیل

لال - قرمزی کو چاک بر قو شد

لال - جوہری سرخ و زرد و سبز نفیجی
و بہترین آن سرخ است و آنرا پیازی نیز گویند

اللعل بر مدوح قیمتلی قزل طاشدر

لالا - اما بک و ستاد بچگان

لالچ - آنرا طبع حریص و لوق

لالچی - آرزو و آرزو طامع معناسہ

لالہ - الشقیقہ کلنجاب چکلی

لالہ - طوق گردن مجرم کتیب گبی

لال ہو جانا - سرخ شدن از خشم الاحمرار

قزللق او یکہ لک

لانا - آوردن گور تورک

لازال - ہرگز و ہرگز ای بدنی لازالی

دام معناسہ

لبالب - الطفوح طولو لوق و دو و غہ

دک طولش معناسہ

لبادہ - فرغل لباد و لبادہ اللبادۃ یغوی

ایچون گید کمری کپنک

لباس - جامہ و زخت و چند فرزند خانہ

جائے نہادن آن نہادگی جامہ فاخر ہزار بخ

لباس فقر اللباس گیا جک اور تونہ جک نہ

کبریز - سرشار دوداق دوداغہ طولش اولال

کبدہ - حلیمو معناسہ در کہ حاض جلی

گوکیدر جلتاق گے

لبہانا - فریفتہ کردن التلیۃ متحیر ایتیمک

لپ - کف دست از ہر چیز الحفۃ ایک آوج

طلوسی سنہ

لپا - بہطہ بتا گے

لپاٹیا - بسیار دروغ گو الافک یلانچی

لپاچہ - بالا پوش وجہ شاد گو نہ گے

لپٹ - زبانہ او دن اسی معناسہ اللفع

کل یا قیق آتش یا لکی معناسہ

لپٹ - بوسے گل و عطر النشر را کھ طیبہ

لپٹنا - آویختن بچیرے و بیچیدن و

چسپیدن التعلیق اصمق و یا شتی و قیور

لپٹ - پیچ و نور و طی دورک قصا تمق

لپٹن - چوبیکہ جولاہ جامہ بافتہ بران بچند

المناول سلمن

لپٹنا - نور دیدن و نوشتن و بیچیدن

اطی دورک قصا تمق و بوکک

لتر - سخن چین النمام قفوجی

لنت کرنا - بشورانیدن الوخف قارشدمق
لنت - کہنہ جامہ و زکونی و زکونہ و زکوک

الخرقہ بنبارہ سی

لنتہا - لکذرن الضروح و پاکن آت الرماح
والروح و پاکن لحوار

لنتہا و - یکہ یکہ لکذردن و باہم لکذردن
التراکل و رشق الرکل یا غیلہ و رشق

لنتہا لی آت - اسپیکہ چشم درد و پوزا و سپید شد
کلوس گے

لنتہا - بچیرے آلودہ شدن التلطح بولاشمق
لنتہا - بچیرے را بچیرے آلودن التلطح

بولاشمق و قارشمق التلویت بولاشد رشق و
بولغور رشق قاتمق بولہ مق اصلتمق

لنت - شاخ گیسوا الضفر صاج و اکا بکر نسلی
اینکو جہ اورک و طقومق الضفیرہ اور رش صاج

لنت - موے سر فقیرا الضفیرہ اور رش صاج
قیور رشق صاج زولانہ گے

لنتانا - خوابانیدن الاضجاع یا ترشق
لنتانا - بتاراج دادن النہبہ النہب غارت شک

و برسنہ لی قایمق نیما لمق
لنتانا - غارت خوردن النہب نیما لمق

لنتکانا - آویختن التعليق آصمق
لنتکانہوا - اھیلو و صار قق

لنتکتی چہاتی - شش پستان ناہد ضد آن
مہہ سی سولہوک گوشک صار قق اولان قاری

لنتکن - چیزے کہ سبوسے آب بران نہند
لنتکانا - آویختن التدی اشاغہ صار قق

لنتو - گردنا و لاٹو و فر فوک گردا و بہتہ
الدوامۃ او غلا نھق چویر دیکی لنتقوج کہ

فلکہ دخی دیر رفیرلہ و دوومہ فرلاق و فر فری
لنتورا - شیر کنجشک در کا کا صرد کو چکن

لنتبہ - باہو طویلقہ و صویما نسی و صویبہ
لنتیرا - تاراج زن و تاراج گرد غارت زن

و غارت گرد ویران گرینعالجی کمسنہ
لنتجہ - بوس و چندرہ البزیل ضد اسمن

لنتجر - مر با ازہر چہ باشد لیبار گے
لنتچہ - کیفال و کوند و کفال الطل حرامی

شیر خرص گے
لنتچہ - مقدر آن لچہ طویلمش اسب

لنتکنا - خمیدن و دو تاشدن و چمیدن التاود
اگر یک صالنتق و اکیماک

لنتچن - روش و ہنجا و منش و منشی طبعی
السمجیہ خلق و طبیعت

لنتچی - زن لچ فاشہ قاری
لنتحان - دواج شادیچہ بالا پوش اللماق غارت

لنتحن موسیقی - سلک شہناز و کردانیہ و
کوشت و ماتہ و نوروز و گلہام و کین سیاوش

اللمون صوت
لنتحیم - کید اللہام لہم

لنتادینا - یاری کردن در بار برداشتن التخیل
لنتکتی

لکھڑ۔ گزہ الحامہ تلوک سحرک قالین دیر
 لکھڑ۔ باد جنوب باد برین گے
 لکھڑ۔ بسم و نحو للذاذ و للذاذ و دات
 لکھڑ۔ جماع۔ ربوئہ و ربوئہ و یوئہ
 لکھڑ۔ عقلی۔ ریا و خش
 لکھڑ۔ شیبیدن و لرزیدن الاضطرابی رنگ
 لکھڑ۔ فسرہ و ترتمہ معانہ
 لکھڑ۔ تاه رس الطلاق قات
 لکھڑ۔ رشتہ کہ درم واری کشند اسمط شول
 ایک کہ بونج و یا انجودیز لیش اولہ
 لکھڑ۔ تیزہ کار و زکارہ الالہ قتی صواش
 ایدن کیسہ
 لکھڑ۔ کارزار و جنگل رزم و آفند آفند
 و بیگار و رزم و ناور و نیر و نیر و گاہ جگاہ
 الہیجا و الحرب صواش و صواش
 لکھڑ۔ تیزہ الحامہ صمت ایشک اورش
 لکھڑ۔ تیزہ کربا۔ تیزہ کربا کردن القتال
 المقاتلہ و بالشمک
 لکھڑ۔ آوری کی جگہ۔ آور دگاہ و زمرگاہ و زمرگ
 و ناموس گاہ ناور دگاہ و نیر دگاہ الحرب جنگل جگہ
 لکھڑ۔ جنگل ماضق افگندن التخریش
 التخریش قدر رقی
 لکھڑ۔ چپان اللزق یا پیشق و او شقی
 لکھڑ۔ بچہ و کود و از م فرزند پور بنیمین پخت
 و لوت الصبی الغلام او غلام

لکھڑ۔ بچہ و کود و لکھڑ۔ الطفول و الطفولیت و غلامی
 لکھڑ۔ لغزیدن و ناوریدن الزلزلہ یورکرک
 لکھڑ۔ دختر و دخت البنت قیز
 لکھڑ۔ زرن بچہ دار او غلام قاری
 لکھڑ۔ ستیزیدن المجاہدہ در شک و چاشمق
 و جنگل تیمک
 لکھڑ۔ وڈہلکار بختی انسان کو لک
 لکھڑ۔ غلطیدن التدرہ و ناک
 لکھڑ۔ رشتہ مر وارید اسمط شول ایک کہ
 بونج و یا انجودیز لیش اولہ
 لکھڑ۔ پیکندن السلک پیہ دیزک
 لکھڑ۔ حبیدگی اللزوق یا اشتقان و پیشک
 لکھڑ۔ سیر اللوم صر ساق
 لکھڑ۔ پستان عزم رک معانہ
 لکھڑ۔ سوایلہ قار شش سود
 لکھڑ۔ جیفہ و مردہ نساگے
 لکھڑ۔ و توابتری قشون و ہر اول مقدمہ برغار
 میسنہ جبر غار میسر غول قلب چند اول ساقہ العسکر
 البیش چری
 لکھڑ۔ لشکر و ترنے کی جگہ۔ گزہ الحرب جنگل جگہ
 لشکر کشی کرنا۔ اندر کشیدن
 لطافت۔ رنگ اللطافت کچر کلک و یو شقی
 رفیق ایتیمک
 لطیف۔ ساس و شکر و پاز و تار و طور و سنانہ
 لطیفہ بدیہہ۔ آمدہ کلمات معانہ

لعل - لال بریتی قزل طاشدر
 لعل و عسی - بولک بودگه و باشدگه و بولک مگولگه
 لعنت - سته و شته و فرته و فریه و نفرین
 و نفرید و نفریدن مصدر اللعن الیچ ایتیک
 لغو - سخن بهرزه و هوایه لاغیه لغو سوزار
 فاده سز کلام
 لغم - نقب سچ بگه
 لغافه - پالیک
 لغان - نار رباب کی قسه انا ترش شوغوز
 لفظ - دازه سوز معنانه
 لوق - دلک بآرش جاجون کلک طوز لوق بگه
 لقب - پاچنامه و پاژنامه و پژنامه
 لقلقه ایتیک - بفصاحت سخن کردن
 لقمه - لپ و گراس لقمته بریودم طعام
 لقمه گوز - فرخ چشم گاو چشم بگه
 لقمه - لوس و لوشن لقمه یوز و گوز کلک
 لک - و آشتی و لکری قمری چامور در
 گردنات بگه
 لکشی - آسغده کوسکی و اسکی تعبیر و لنور
 لکر - گنده قصاب لک قالین باغچه بغیرق دینو
 الجذع خرما غاجی
 لکڑ مکها - چرخ السح قوروک سرتلاندن
 اولان انکی چاقو طغان معنانه
 لکڑ مارا - بیزم فروشن خارش و کبار
 الخطاب و دنجی

لکڑی - چوب چوبه و چوب سوختنی رانیم
 و همیمه و همیم و خف و غبار چوبیستی بلبانان
 سرتیز و تشاره بوسید چوب و سه چوبی
 انجسته قوری اغاج پاره سی الخطب و الخطب
 لکڑی کاگهر - تارم و تاره دریم اوی معنانه
 لکڑی والا - چوب فروش الخطاب و دنجی
 لکڑیونکا کپنه - آمنه الخمره بر قویق نسنه
 اولور سه و دن پیننی
 کلک - بلارن بگه لعلی پزنده باشد
 کلنا - پنهان شدن بجای الانخافه کلک
 کلنت - تانا و لده اولان بیتیک عجمه فی اللسان
 کلها - بوشن دک و سز نوشت الکتاب حکم و قله
 کلها مانا - نویسنیدن الکتاب یاز در منق
 لکه صابونی - گل مختوم معنانه
 کلهمنی - مردم گیا و مهر گیا عبد السلام معنانه
 کلها - نوشتن و ثبت کردن و بقلم آوردن
 و رقم کردن و قلمی نمودن بقلم دادن بقلم گرفتن و
 نبشتن و نگاشتن و سود کردن و هوا و روش
 کردن ملکه نوشت و خواند هم رسانیدن رقم بقیق
 کلیر - سمیره و کشیده و کشه مطلق بزکی خط معنانه
 لگا - آمیزش پوشیده آمیختگی الوسیله شول
 که انوکا کشی غیره تقرب بوله
 لگا کهنا - نگه داشتن چیزی بنا و نگه کردن
 و آلیق و موی
 لگام - بجام معربش یو کان تبرکی کرم معنانه

قنطارمه ویش مقوله سته اطلاق اول نور
 و تسمه لگام تعلیمی گویند الجام العنان ایکن ایانی
 لگام اوتارنا - لگام از دهن اسب بر آوردن
 النزع چک لخالق چقار مق
 لگام چباننا - لگام خاییدن کسر شکایتک
 که فلان کسنه کی آنری یہ الدی تعبیر ایدر لر
 اطاعت سر لکه و زور به لغت بشدی و یہ چک و تعدد
 لگام دینا - لگام برگردن اسب نهادن لگام
 بر اسب گردن و لگام بر سب سر کشیدن و
 گردن و نهادن الجام طواری او یا نمک
 لگان - کشتی گاه طوتمه معناسه در
 لگ بهک - نزدیک بان قریب مزه نمک یا نه
 لگسی - کلاک ترکیده بر نوعه چتال و بر نوعه
 قرانی دیر لر عبیده مجن دیر لر
 لکک - مرش یا و گردن دراز لالعلق اوزن
 یوزنلو بر قوشدر لکک دیر لر لعلق مشه
 لکن - طشت و افتاب و نیز انچه زیر شمع نهند
 اطست بیوک طاس لکن معناسه
 لکنا - گاییدن المشاء جماع ایتمک سنگ
 لکنجی - طشت گر
 لگه تار و لگاتار - پیایی و بیهم دپی در پی
 التواتریری بری اردنجه و لمق
 لکپانا - آرز و مند چیزه شدن دوشابی
 الطمع حریص و لمق و امر نکات اش ایرک
 لکت - رهاوی مقامی از دوازه مقام

موسیقی که از صبح تا طلوع آفتاب سرایند
 لککارنا - بانگ زدن بر کس برائے حمله صبح
 والصیحه چاغرمق
 لککارنا - برانگیختن سگ بر شکار الاغ و قندرق
 لکوتیو - آشنائی التعلق تواضع و ملائمت ایتمک
 لکی - آنکه بر زن قادر نشود العینین ذکر ی
 قوامه کلیوب جماعه قادر اولیان در
 لکمو - مرغ نمک
 لکچمر - دراز بالا الشفق آرقی انچه اوزن آدم
 لکنتا - آنکه گوشه های او دراز باشد اوزن
 قولاقلو کسنه
 لکگردنا - دراز گردن الاعلق اوزن یوزنلو
 العیطه المماره
 لکنا - دراز و زین و سرچرم دراز بالا
 وسیعانه کشیده بالا الشفق اوزن یوزنلو
 لکنا - آنکه دست و پا جنبه زدن نتواند
 الزمن کو ترم الاصل چلاق کیمه
 لکند اولند ورا - گاهه الاجه قویر و غیبت
 لکتر - المراسه کی انگرت دید کمری چال آدم
 لکتر وانا - انگراند غن و انان ان الاراسا
 طور غور مق قاست گبی
 لکتر گاه - کشتی گاه چنانکه گشت طیفه سینه
 لکتر انا - لکلی کردن العرج افسطیق اسبق و
 طوبی اللفق بانک گبی
 لکتر لو - صاحب قارز برین گبی

لنگر - لنگ لا عراج قسق

لنگوی - قیزہ قیزہ بندی آن عل باشد

لنگور - پہنانہ القرد مایمون

لنگہانا - کسے را از کل ولای وغیرہ گزرائید

الاجازۃ صودن کچک دستور ویریک

الامرار کو چوریک

لنگا - درودن کشت المصاویچک چکنک

لو - آرزو وایا سہ الشوق کشینک نفسی برنستہ

لو - زبانہ وافرارہ و خشتہ و خشتہ الشواظ

توتنسر نالک یالین

لو - نرمہ گوشنک خاج الاذن قولاق و قولاق

اوچندن اولان یوشنات پارہ شمعہ لافون ریہ

لو - باد گرم السوم سہیل

لوا - وریج و وریج و کرک السومی بیوہ قوشی

ویلدر حین

لوازمہ - بایست کر کلومعنا سہ

لوان - کندر کونک آق کونک معنا سہ

لویا - شرار و کرار و نک للویا للویا و بکر

لوت شکری - قند سفید

لوپنجیر - وزیر یی انجیر شاہ انجیر گے بزرگ

ولذی انجیر

لوتہہ - لاشہ کشتہ الحیفہ شن

لوتہرا - گوشت پارہ البضعات پارہ سی

لوت - غارت و تاراج و تاخت و غارت و تاراج

و حیو و تارات الفی الغنیۃ المغنم غنیست مالی چایل

وقایمق وقایمق وقایمق و قایمق

لوتا - آفتابہ المطرہ متارہ و مقوہ بلبکہ گے

لوتا - غارت زودہ و غارت خوردہ

لوتا - غلطیدن و غلط زدن و غلطیدن

و غلط و غلط زدن و سکیزہ بر جستن و لکد

انداختن و غلطیدن اسطی زک یوزہ نیز

التقلب و ملک اغنمق معنا سہ

لوتا - تاراج کردن و زدن غارتیدن

و غارت زدن و کردن و افکندن بردن

النبیۃ النہیب النہیبہ غارت ایتامک برنستہ

قایمق وقایمق و قایمق و قایمق و قایمق و قایمق

لوتخہ - زچہ زراج بکے

لوتخہ درنگی - و طوغندی زراج سور گے

لوری قوشی - کرکس قوشی مرغ مردا

خوارش بکے

لوری - بنگرہ و نانو المناقاہ و غلا خجندر

سودرہ جبک کولدرہ جبک سوز سولیک

ننی معنا سہ در

لوترا - لنگ و گیر و ترہ و الفیہ و چر و چک

و شرم تبرکیسک و ترزہ کیدراز و ستر

فرز و میور و شکہ الذکر سیک

لوز - بادام و لوزنیہ علوای مغربادام بادام

لوا - چنگلوک المعصوب کو تریم کیمیزہ من گے

لوت طاشی - بام گردان حجرید بنار

سطوحندہ طیارق کیشوب تخکام لہ لمق ایچون

بری او تہ چکوب یوار ارغرتبان گے

تو فر - نیلو فر معانہ

توک - لاک کہ رنگ معروف است لک گے

تو کی - کد و الصرع الدبار قباق

توک - مردم الناسل دم او غلامی بر کشی

مرد قاری عورت

تو مڑی - رو باہ بتری تو کی روس تالین

الشعلیٰ لک الشعلبان ارکان لکو

تو ن - نمک المیخ طوز

تو ناکام مینا - کبیسہ

تو نڈا - نوچہ لامر صبقا نسہ یالیک یوزلو

تو نڈی - خاصگی بتری قما و آمو تیا و کینرک

و فغانستان و سرزم و کینر و سپر و خدست دادا

باشد در ترکی دادی خوانند لامتہ الجاریہ یک

تو نڈے باز - شاہد باز و غلام بارہ کینال

و کینالہ اللواطہ مطلقا و لاشعق مختاسہ و فمیل قیج

تو نڈی بیچہ - پرستار زادہ و کینرک زادہ

ابن الامتہ بلیکن و غلو

تو ندانہ - کچ گلاہ اولیق کلاہ شکستن گے

تو نجہ - مشورت کنگاش بے

لونگ - میخک القرضل

تو نیا - نمک ساز طوز باچی کمنہ لک بڑو کد

ہندوستان دہ

تو با - آہن الحدید و مرو میور

تو ہری - بنگرہ الناعاۃ نمی معانہ

تو ہار - آہنگر الحداد و مچی

تو ہیکا میل - داشخار و دشخال الخیش

بخس و ردی الخیشۃ المفسدۃ الخیش الحدید و مچی

تو ہیکی میخ - میخ آہنیں السک چوالد زسمار

گے و اوزن بیوک کسری السمار میخ و یکسر

دید کمری مشہور سنہ

تو ی چوڑی کرنا - پہن کردن خمیر نان برآ

لواشس پختن بفارسی و ابردن یوفقہ

آجیق معانہ

تو ہار - آہنگر و ہنامی و نہادین القین و جی

آہاس - رس لعین خرم و غیرہ کہ در جہاز

بکار برندا القس لیفان و غیریدن اولان

نیون ایپ

آہاسی - رشتہ کہ بدان کشتی کنند المقود

یولار صیالی و اویان چلبیری الجبل اللہ میشد

باز نام ارباب اللیام

آہجہ - زبان و روزمرہ لسان دل معانہ

آہن - برادہ آہن و سا و آہن سوش

آہن السمالۃ آلتون و گوشت و بوندہ بزر سنہ

اوانی و برادہ سی البرادۃ ایکہ دن چقان تلاش

کہ برادہ ذہب و فضہ و حید ویر و رسالہ گے

آہر - کوہہ السلسلۃ بیوک طالعہ و کرہ قوم و بنو

قہریہ - گلبنہ و گلبنہ دی موش دندان

آہن - سیر القوم سمر ساق

آہنیمہ - عین الہر کہ جو ہر شیش قیمت باشد

کهنه - تاخیره البخت طالع

کهنه - کرم کاکلم گبه

کهنه - خون الدم قان

کهنه - بخون خسته قانند اولاشن سنه

کهنه - خون الوده کردن بخون آغشتن

قاننده اولاشمت

کهنه - تنگاری گبه انچه بدان نظروف پیوند کنند

بورق انواعند

کهنه - پنجه و راه

کهنه - در بودن الاختلاس الاستلاک

کهنه - الضما دیاره اوستند ایتد کوری یاقی

و بغل قاری بز

کهنه - پسر خوانده اتبنی بر کیمیری و غل

کهنه - ضما و طلا بر بدن مالیدن

الاطلا و در تنک

کهنه - صیوامق و بالذریق

کهنه - اندیک و لیک و او لک و او لک

کهنه - در از کشیدن غلطیدن التمد و چکلمک

و او زامق الاضطجایع یا نن یا تمق

کهنه - بردن الاذباب گیدر مک گو تو مک

ایلتک آپار مق

کهنه - سر گین و گسته الروثات و قاطر واشکری

کهنه - کزوم و منبوک

کهنه - گل و غیره بر دیوار مالیدن اندودن

بالجق دیوار اوستند یا پی صیوامق و بالذریق

کهنه - پیشن الیف خرمایی

کهنه - پرن اما و لیکن

کهنه - رشک الصواب بت سرکه می کهنه سرکه

کهنه - نشان و شد مردم و غیره زمین اس

الصراط الشک بول

کهنه - بندر دریا فرز گبه

کهنه - ستادن و ستدن و گرفتن الاخذ و لوق

کهنه - سنده و زرمه بر از رقیق

کهنه - داد و ستد و داد و بستد و داد

و ستان العاقله آتش و یرش

کهنه - سرش الاذرق یا یشقان ستد و یرش

باب میم

م - ماک و مادر و مام الامانه

م - مایون - میر باشد بر کی خشوک گویند خشوک

م - مابین زمین و آسمان - تیوار الجور یا لیکه کوک

الراسی و هر سنه مک ورتاسی

م - مایه - پیمان او لیک معنانه و تشبه و تشبه

م - مایه - پیمان او لیک معنانه و تشبه و تشبه

م - مایه - پیمان او لیک معنانه و تشبه و تشبه

م - مایه - پیمان او لیک معنانه و تشبه و تشبه

م - مایه - پیمان او لیک معنانه و تشبه و تشبه

م - مایه - پیمان او لیک معنانه و تشبه و تشبه

م - مایه - پیمان او لیک معنانه و تشبه و تشبه

م - مایه - پیمان او لیک معنانه و تشبه و تشبه

برتقال لسانندہ بولیں کسے کل سیک دیر لر
 مال اشکی - زمینیں کسے در کہ کند و سنی مفلس
 گوستورن اولہ خستہ معناسہ
 مالاغمہ - خرمیکہ وائہ اش از گاہ و خوشہ ہنوز
 بر نیاور دہ باشد گتہ گے
 مال مفت - گنج باد آور
 مال پر ترانا - فیرین فیریدگی مال سنی
 مالک - کارگیا
 مالکی - کار گیا
 مائہ - آہ کا بھل گردن دیوار در ترکی و کوچک
 مصرین دیر لر مرزہ گے
 مائی - باغبان و کدیور و حدیقہ پیرائے و
 وچہن پیرائے وچہن آراوچہن ساز وچہن طراز
 وکشن آرائے وگلچین الناطر و الناطور باغ بچیے
 مایخولیا - نام مرض ماخولیا و ماخول باغ نیز
 ماما - پرستار الوصیف خدمتگار معناسہ
 غلام اگر جاریہ
 مامن - سامہ صغنیقیر
 مامون - نیا و کا کو و خالو الخال اناقرند آہ
 دیر لر کہ ترکیجہ طایی دیر لر
 ماہینا - پیوون الکیل و لچک
 مائدا - بیمار السقیم المرض خستہ و صیر و معناسہ
 مائدا - در ماندہ العتب زحمت و مشقت
 یوریش معناسہ
 مائدرہ - آغیل جانوران

مائندہ - گاومیش
 مائدا - تم الغشوة والغشوة پردہ گوز قرمق
 مائدا - نان تنک و خیک لریاق یوفقہ دید کتری
 اتمک بیوک چلش آتمک
 مائڈی - شوی و اہار شیل معناسہ
 مانس - مردم الانس بنی آدم
 مانگ - تارک سر برکی تراق و تارہ و چکا
 و سبکاد و کاچک و ہبک لفرق باش تہی
 مانع - خشکاب
 مانگنا - از کسے خواستن السوال صورتی دلہ
 مانگنا - عاریت خواستن الاستعارۃ عاریت الیمک
 مائندہ - مانا اشل و نکدش و نظیر
 مائنا - پزیرفتن القبول راضی و لوق قبول
 ماہ - ماہ دی نام ماہ ہندی
 ماوی - و مائی آبی رنگ
 ماہر - شکر دہ و شکر و دہ حاذق زیر کت مسہ
 و کارنیک جلا دی
 ماہرہ محفہ طر زندہ بر ظرف در ہاک گے
 ماہواری - ماہوار و ماہوارہ و ماہیانہ و ماہ
 المشاہرۃ آی الیہ ویریلین جرت ایلوق معناسہ
 ماہی توا - ماہی تباہ العقلی و العقلۃ تباہ
 ماہیت - اوچیزی و اوچیزیان ماہیات
 مائین - کز بازج شمرۃ کز
 مان - مام و ماور الوالدة الامانہ
 مایحتاج - و نکول شول سنہ کہ لازم اولہ اتمک

متحیر بیہنا - دروائے نشستن و بر سر پاشتن
و دروائے شدن ز رہ بر خاستن ذکر سرم

اولق و متحیر طورق

متحمل - متعشق

مترجم - بیچاک و ترز فان و تر فان الترمز

بر سوزی بر رفتن نقل ایہ و باخر نقل ایہ

مترس - مورچال آنگ گبی مورچہ کہ گرد

تلمہ اندہ در ان نشستہ بر قلمہ گلو لہ اندہ

متروک - ہشتہ قوش و صالیور مش صا

وصان رمش

مترقب - پاشنہ کوب و رازم المتعاب

بری بری اردنجا اولق

متعفن سبز - فرغند و فرغندہ المتعفن

و یکا بعض العشونہ پور سیتی نیک قوشق

و ایکماک چوریک

متعلق - پوش و پوش المتعلق محبت ایتمک

متفاوت - سینہ شکاک ہمار سی چوریشی

التفاوت و التفاوت بری بر من ارتق و

اکسا اولق

متفرق - ولا و طاعلش و اجزاسی بری برن

ایر لاشنہ

متفق - ہمارت الوفق الوفق موافق اولق

وراست گماک موافقت ایتمک

متفکر ہونا - دو واد شدن التفکیر اندیشہ ایتمک

متقی - لزیہ الاتقا صا قمتق

گبی و اور گبی و شوکر بکر نہ واریسہ

تایستہ - دستور گبی چوب گندہ کہ در

عرض کشتی نہادہ میوان کشتی بدان دریا بند کوچک

قابہ در در

تایوس - نامیہ الایاس امید سز اولق

تایمون - میمون

تایہ - ترکیدہ دیشی دودہ یہ دینور مایہ گبی

ناقہ معناسہ

مباحثہ - نجویہ

مبادی - آغاز و زبداۃ ہر سنہ ناکلی

مبارزہ - کادی و کریشک

مبارک - تجستہ میمون ہمایون نشتان نشت

و نشتان چو غلش و برکاتلش او غوری معناسہ

مبارکباد وینما - مبارکباد و مبارکبادی کردن

مبارک قدم - سپید پا و تجستہ پی او غوری معناسہ

مباشرت - آمیز و آمیزہ و آمیغ و آمیغہ

الجامعۃ جماع ایتمک قارشیق معناسہ قارش

مبتدی - نو نیازی گلش ولان

مبہار - عرار چکی گا و چشم گبی

مبہوت - چرک در و او تیج البہتہ شائقین

وسمہ و بون و دنک

متارہ - چھاگل

متاسا - بول گرفتہ الی قن الذی یہ بول شدید

متاختر - گنج و بقیوز صالو یوریان کشتی التخر صا

متحیر - گنج و گنج الحیرہ سرگردانق

متشقی هونا - شاهن دین صافلی اولوق
 متکبر - گران سرکلیج التکبر اولوق
 متکی - دار آفرین و دار آفرین و دار آفرین
 و دار آفرین التکیه طیانق اعتماد گه طیانق
 نسه و دخی طرا بزون معناسه که پیش در خانه ساز
 متکی - شوریدگی و هم برآمدگی التهورع
 تو صمق و شتر ایک تیج معناسه شوریدگی
 متکی - دل شور و دوش گروا غشی و الغشیان
 گوگل و دوعک اگر نک
 متواتر - بار التواتر بری بری اردوچ اولوق
 صره و اردی و دیزلش گرک یان یانه اولسون
 و لک قطار ایله اولسون
 متوالا - مست و مستانی اشل سرخوش کمیه
 متوڑا - البوال کیشه البوال ولان کشی
 متهم کرنا - پلس و پلسه و پله تهمت ایتک و
 متهم قبیق
 متهننا - شیرزدن الخض لغوردی چاقیقوب
 یا غن آلق
 متهنی - چخ و چق و شیرزده الابرک یا یاق
 دید کیری نسه که آنکه لغوردن یا غ چقار لر
 مخضه گبه
 متاپا - فرهی الکن الشما مته یا غلوق و همز لک
 متانا - ناپدید کردن الحق الحق یومق و گیدر
 سورکال ایله یوقلمق
 متنا - ناپدید شدن الطموس محو اولوق الدروس

نشان بلور سزا اولوق
 متز - کسک کشنه و شیکلک بوجین و کوشنه
 متکا - خم کلان و دسین ترکیده کوب و پر لر
 و کلیره خرد باشد ترکیده صودستی و در لر القله
 بیوک دستی
 متکنا - جنبانیدن سر و دیگر اعضا با التمز
 یا غضب و تعجب الخطران ادا ایله یور و یک
 متبه - بتخانه و بتکده اهلک نصاری طائفه
 پوتخانه سی
 متها - دوع بترکی ایران و قبیق الخیض
 ایران دیاغی انمش لغورت مخوض گبه
 متها - چند البلاده اشکمنه ات و اشکن گبه
 متها - فره السین سحر یا غلو کسه
 متها - شیرینی و بغیار و بغیار الحلو
 طالموننه نه اولسه
 متهمولو مارنا - حلق زدن الخضضه الیل
 برنسینی تحمیرک ایتک
 متهی - پنجه گرد و دشت کرده یومق و توقا
 مشهور - خم دراز و خم کلان الخا بیه کوب جبه
 متهی - مقدار شت و مشتواره و شت
 القبضه بر آوج نسه و بر طوم نسه
 متها - دسته چوبین قلبه المقوم صبان
 اغا جینک طومنی
 متهی باند هنا - کف غنجه گردن یومر غنی
 دو کک و توقا داور مق قصد یله پنجه صیقوب

یوم و لیل و دن عبارتند

مشی - خاک و پیم و نفوذ التراب طریق

مشی دینا - خاک بر سر گور مرده ریختن

مشی کے برتن - سونار و سونال

مشی میں لوٹنا - در خاک غلطیدن التفرغ

طوار اعظمق و دیوار لمنق

مٹانہ - آبدان قافوق معناسہ

مٹقال - موسیقار

مٹل - داستان

مٹل - ہمتا التظیر و نکدش

مٹلٹ - شراب سفی و سفیہ

مٹلٹ - بنوسہ ہر شکے ٹلٹ و کپکٹ نا

مٹلٹ و خطاب رانیز بنوسہ گویند

مٹلٹ و تلکوشا و قات اولان نسہ

مجازی - روانی و روزاری

مچ - گیتی قسے از توارد اس گبی

مچال - یار و یارگی

مجامعت - مرز جہاج ایتک مباضہ گے

مجاہدہ - قوت و ورشک چاشق

مجر - ہر چیز کہ از جملہ چیزے بحساب در آید

مجر - سلام

مجرای - حضرت سلطانندہ پیشکش کتے

مجرد - پیامک یا لکڑ کسہ و یا لکڑ لک

مجرم - شہر و وزہ مند سو چلو گسہ

مجلس - بزم و انج و ار سن المخل و زنگی

مجلس معناسہ

مجلس شراب کی کرنا - بکماز کردن بزم شربت

ترتیب تیمک

مجرہ - کاکہشان و کاکہنگان حاجید پولی

مجمع - ہنکام و ہنگامہ معرکہ معناسہ

مجمع علما - آباش و آباشہ و آباشہ و آخرہ

مجموع - ازل و زمن المجموع مجموع والا

معناسہ دیشدن ارتش و دیشدن ارتغی و

برکش مجموع کہ دیکے

مجموعہ - گود

مجمیٹہ - رُودنگ و دُن و رُوناس و

رُوناس مع رُوفین و رُوفینک لفوۃ قزل و

مچان - وادیج و تالار و تلوازہ باشد و

وادیج اصمہ چار داغی و ہرگ در ارف سبب

قومق ایچون دیوار دن بر مقدار طاشرہ قومق

و یاد دیوارہ تختہ محکماق

مچا - گوشت پارہ کلان بی استخوان الفدرہ

ات پارہ سی

مچہ - پشہ البعوضۃ سوری سنگک

مچہلی - گوشت از گوشوارہ دراز کہ ورگوشہ باشد

مچہلی - گوشت پارہ در باز و بترکی قرہ گویند

میجلی - ماهی دال شیم ماهی درم دار الحوت
 بنوق بالوق
 میچندر - سیمون باز و بوزنه باز القرد
 محاسبه - و اخوات و باز خواست
 محاکمه - داوری
 محاسبه - اماره گیر
 محاسب - اماره الحسابة صایق
 محافظ - جاندار نگهبان جاندار و کالی
 الحفیظ الحافظ گور و ب گوزنجی
 محافظت - پاس و پیره بکک و گوزنک
 المرقبة بول گوزنک
 محافه - بر شستی زنان الحفنة محافه
 محال - نابال گون و چتین معنانه
 محبت - آزر م دار الحما به سوشمک
 محبت دین جلنا - سوختن و واسوختن
 بیزار شدن از معشوق یا نطق معنانه
 محبوب - تاز و رایک و رایک معشوق معنانه
 محتاج - دروا و شبر و شبر و شبر معنانه
 محتاط - خویش دارا احتیاط لایق نه ای الیک
 محتوی - در گیرنده الاحتواج الیک هر سنده
 الیشدرک

محجر - آنچه دور مرار است لنگر و نجیب
 در استان بزندان قیو ایلیکی او گنده اولان جمعه
 مجن - نجف و نجار و نجازه و نجاره چوماق و
 او گنده و قلندر رک طویقه و صوبه و صوبانقی

محمدود - خاوند
 محراب - پیشگاه و پیش طاق
 محرف - و رب قاق و و رب گری معنانه
 محرم - نام ماه
 محرمات - جامه مخطط و جامه راه
 محسوس - بودا ف بودا مات محسوسات و
 دشته و شته محسوسات
 محصول - خراج ده نوده عشر باشد ملک
 محض - نویم و ماه خالص معنانه
 محضر - سبل قاضی نوشته اثبات دعوی
 مردم شهر
 محضر کرنا - محضر نوشتن و کردن سخن
 و درست کردن و سر انجام دادن
 محکم - جنوک و استوار و درست و کون جنک
 و خبره الشد بلامق و محکم الیک الشد قتی
 محکم - سنگ زرالتون و گوش ایته کوری
 محکم - داور گاه حکام ملک حکم اید حق پیری
 محل - کلخ و کوشک مشکوی القصر کوشک
 محله - کو و برزن السکه و الزقاق سوقاق
 محنت - گرفت و حبس و حج آریه پیری
 الایمیه بلا و شقت عظیم

محو کرنا - بستر و ستودن گشت الیک
 و ملک و رسلک الیک یو قلمق ال سورک
 قیط دائره - سپهر الدائرة مدورند
 قیصل - گریز المکر حیل و خدعه

مخالفت - کیا گن

مخالفت - نسیان و انیسان و انیسون بری

برینیه او یا مق

مخالفت کرنا - چپ رفتن و چپ دادن

بری برینیه او یا مق

مخالفت و محالست آگاه کرنا - هوا ابرست

مخمر - کاتوره اخبار کووند جی کسنه

متمنات تدبیرین - جگاره

مخمرن - جات سور خدا که دران چیزها

نگهدارند نوادگی

مخصوص - گزیده انجمن معنانه

مخطوبه - دست سوزده الخطبه کا حلق

ایچون عورت استک یا و قلی قزده دینور

مخلع بصادق - میکرو

مخل صحبت - سوی بینی و سوی دماغ

و ماسور الفده خلیه و گیره قارشش و قارشش

مخل کلین

مخمور - بزمان سرخوش معنانه

مخمورق - نهار

مخنت - بغا و غرچه و ساپوره و سبوره

و غراچه و کیدن و کزن سر بیل کولنگ و

الغ انخت یوشق پشت کشته کزن

مدبر - کمرن

مدیرانما - گشن و خوش شدن کو سناول

جیواندر و کوسنگ و صدر و طلب و لبق و

قزوی و کور کدی براس گربه و یقده بری

سگ گشن گنه

مدت دراز - دیرند و دیرنده و دیر یاز چوقلی

مدح - باد و سون و ستایش الثنا و کنگ

مدد - هرزید و یاری العون النظا هره ارقه

برگردرک یعنی بری برینیه یار دم ایتمک

مدد کرنا - یاری کردن پهلو دادن النصر

یار دم ایتمک

مددگار - یار و پانداره و پایمه و اظمیر معاوت

ایدیجی معین گنه

مدرس - پهر

مدره - آتون بچه دان زمان

مدهوش - تیب و تیب و شیب

مذبذبالال - زر و گوش شامش کش

مذبوح - گشتار و بسل المذبوح بوغاز لشن جو

مذمت کرنا - نگویدن و پوست المذمت الذکا

ذم ایتمک و عیلق

مذرب - کیش و توبست مذرب ضعیف باشد

الملة شریعت و دین

ممراد - گرو و کام و کار و گرو کام المرام مقصود و مطلب

مراد بخش - گرو و مراد و ریجی ذات تنگری

تعالی شان و عزیرانه

مراد کو پیچانما - نواختن مراده ایر شد ریک

مراد کو پیچانما - نمشیدن و کام یافتن کامیاب و لبق

و مراده ایر ریک

مراقبه - فرزند شاد

مرتباً - ریچاوریچال

مربی - ارنگان

مرتاض - پیر بد پر میزگار معنانه

مرتبان - تشک و پشتو تشک و تشک برنی

المستوقه کوچک قوافوز

مرتبه - پایگاه و پیش درجه معنانه

مرتبه برهانا - پایگاه افزودن مرتبه یوکسک

ایتمک معنانه

مرتبه ست گرنا - زبیدین دوشمک

مرتک - وحط شول اغاجله دینور که اوتون

اغاجی دیرکلارالریته قیوب و زرنیه حصیر حکوب

اوستنه طلاق یلارلر پرواز گبے

مرج - زمین سیراب که ازهر جآب دهد

مرجانگوشتک - مرزنگوش و مرزنجوش است

عربیده حبوق الفتی دیرلر

مرجکاشی - آتش عدس

مرجان - بست و بستام و کامه ترکیچه دخی

مرجان دیرلر

مرجهانا - افسرده و پیر مرده شدن در شک

و پیر مردن الذوی صولمق

مرجک - عدس استرا گبے

مرج - الفلفل بوبر

مرچک - چنگ دهن

مرجبا - افرین و چنانهم و چنانهم نخی زهی

مترخص - تسکیل الترخیص رخصت و یریک

مرد - وایرگ الرجلار

مردار - شریز المیتیه و لمش آدم و بطوار شن

جیفه معنانه

مردارنگ - و مردارنگ مرده سنگ مرنگ

ترکیده مرده سنگ دیرلر

مردانه - و مردنه بترکی چوب سربازان گبے

میان که بدان نان پهن کنند گردنه گبے

مردانی - مردانه شول عورت که کنند و سنان

گبی گوستر رسه

مردنی ریش - الگوچ کوسه کشتی

مرد مجهول - یری یوردی و بلور ستر

مردنگ - گونه از طبل و گونه از فانوس شیش

مرد نورانی خوش وضع - فرسند و فرهمون

مودب کمته

مردود - وادیاب و بنیر

مردوان - مردبان بترکی

مرده - المیت اولمش آدم و بطوار

مرد هوشیار - بشکول و بشکولیدن مصد

بجر کلو کیمسه و بجر کلوا و لمق

مردی اغاجی - و کوندری شول غلج که قایینی

انکه کنار دن دفع ایدرلر

مرزاق - نیزه سن گبے

مرسین اغاجی - درخت مور و اس گبے

مرسکه - گلوند هدیه وار معنان که ادا ایدرلر

مَرشد - جَرَنج

مَرصع - تہ نشان گوشت آن گوشت است
و گوشت از آن ز نشان مَرصع کار بزه ش
نسہ لری کہ گوش دن التوندن جواهر دن
بزه یور لرتصر صیغ بزه مک

مَرَض - بیماری نسبت لی مرض نوزائیدن
زنان آل باشد آل با صمہ معنانه
مَرطبان - دورہ کہ کوچک باشد

مَرطوبی - فخر ز سموز و طاولی معنانه
مَرطولس - دیری و یا تشقیر و لک و یک کسہ
کلندر گبہ

مَرغا - خروس و خرو و خروہ و گلنگ زرگ
باشد و خروک جوان تخم ناکردہ و زرزو نہ تریا
مرغ خانگی الیک خروس رک طاق

مَرغابی - مرغ و سفید ران سفید گوشت
خشتشار مرغابی بزرگ تیرہ رنگ میان شرش
سفید باشد قرہ بتاقی معنانه

مَرغزار - پرور المری یا شل و ت چایرینا
مَرغ لڑانا - بجنگ مد اخن خروس

مَرغی - ماکیان الد جاجتہ طاق
مَرکب - آشکیو دیو ستگان مرکبات

مَرکز - وند سار و کیان

مَرکز زمین - مدار

مَرکھنا - شلخ زن و سرون زن النطوح

بوتہ نوز لہ اورچی طوار

مَرگ - تہ ہوا طبی گیک

مَرگ چہالا - پوست تحت و پوست مخنہ الجلد

مَرگ چہونا - آہو برہہ انشف گیک بوز انخوسی

مَرگی - نید لان الصرع طو تالغہ و طو تارق

مَرگ لائق - ویر لائق و کندی کندینہ سولینگ

و ہو موردنق و ندیدن و رک گبہ بڑ بڑانا

مَرلی - فی و نائے و فی نواز صفت منہ لڑنا

دودک و دودک چاہی صفت منہ

مَرنا - جان دادن و مردن و قالب ہی کردن

و او دزدن و جامہ گراشتن و ابر و من الموت

اولوم و اولمک

مَرن ہور - جائے مردن و جائے از جسم کہ

بجور رسیدن در اینجا جان پر و از کسہ

مَروت - مردگی و ایری آدمیت انسانیت

مَروت والا - اشی مردتو کسہ

مَرور تذکرہ سی - خط جواز و گذر نامہ

مَرہم - عربی ست

مَرہم نکانا - مرہم نہادن بستن کردن دن

مَرہون - شتاہنگ و گردگان طوقی معنانه

مَرئی - نمایان و نمودار

مَری - مرکا مرگ ستوزان بترکی یوت خنہ

الوباء الطاخون

مَریخ - بخون و بہرام

مَرید - و ز دشاکر معنانه

مَریض - صیرو و خستہ

مَرَمِل - انگشتان کف دست نهمه کشی

مَرَم صابجی - فوایون گبے برناتدر شام
مَر فندان گتور لر

مَر جاننا - برگشتن و برگشتن و شمشیر التمايل
الميل الکملک میل ایتک

مَر مَر مَر - کنکال المغص یورک بورندلیسی عبیدہ
ز حیدر لر و لغریق صینرندلیسی

مَر مَر مَر - پیچیدن الی صامرق و طولامرق
و بولکات حلقه لوق

مَر مَر مَر - چرم برنقاره و غیره کشیدن
مَر مَر - و ما طبیعت معناسنه

مَر مَر مَر - ناخن در داندان
مَر مَر مَر - گشت نداشت بنشینم و در چشم کردن

الرحمة والزحام غلبه لک بری بریکه حقیقتی
و مضائقه و بریک

مَر مَر مَر - شکله و شکله و شقیق و کبره لک سپوز لک
مَر مَر مَر - الاجیر ارغاد

مَر مَر مَر - مزد و پا مَر مَر و پائے رنج
مَر مَر مَر مَر - با و دهنه الاجرة کرا و بدل

مَر مَر مَر - کلا تة موضع الزراعة معناسنه
مَر مَر مَر - ویلیاق مینه و بیغرفان شک گبے

مَر مَر مَر - غر و و دور لک و دور لک و دور لک
مَر مَر - و بیله ت رابیمزه و زمر ت طعم

عفص و خوار مَر مَر اطعم بر سنه لک دادی
مَر مَر - نفیقض رنج راحه معناسنه

مَر مَر - سکیل تولول معناسنه رونج گبے

مَر مَر مَر کرنا - سا و زیدین و سلیدین
الماس اس لمق و جماع ایتک لمس یا شفق

مَر مَر مَر قدم - گام آدم معناسنه
مَر مَر مَر کفوس جو افر و لک معناسنه

مَر مَر مَر - راست برابر لک
مَر مَر مَر - زیوار برابر لک معناسنه

مَر مَر مَر - چیزه بو ذ باعث و چیزه بو ذ کسب
مَر مَر مَر - خمر ت مست طافح السکران سر خوش

و کچکین و باشند قره معناسنه
مَر مَر مَر - آبدان و آبدان الاستحقاق مستحق

مَر مَر مَر - سرگردان سر خوش و لوق
ایدر اولان

مَر مَر مَر - داغینه و سالی یا غن معناسنه
مَر مَر مَر - نشا و شیر گیر نشه نیم مست و

متوسط و گرت و سیاه مست و لک طافح
التمل سر خوشلق

مَر مَر مَر - یال حیوانات مست و لوب لوب لوب
مَر مَر مَر - تیر کشتی الدقل کمی اوقی

مَر مَر مَر - حرکت جامع معناسنه
مَر مَر مَر - تماخره کردن انحر مسخره لوب

مَر مَر مَر - تماخره مسخرگی و تتر بو و تتر بو
و تتره و لاغ انحره مسخره لوب خورطه معناسنه

مَر مَر مَر - ستاره جد مل ایتک لالتی
مَر مَر مَر - سطر زدن و کشیدن و نهادن

مَر مَر مَر - زبال تمه معناسنه و زرش لک و زرش لک و زرش لک
مَر مَر مَر - زبال تمه معناسنه و زرش لک و زرش لک و زرش لک

و مسطر خوردن کشیده شدن مسطر
 مسکرنا - دندان سفید کردن شکر خنده
 کماریان العیسم بسم ایتمک الیسم گوئیوز لوباسا
 گوئیوز لوباولق
 مسکا - بتفوز بند و دبان بند الکعم دوه اغرن
 بغا و قمری سنه جمی کعام
 مسکه - بلبک و تا شک فیئو و کره الزبدہ کره
 مسک لان - گل مشکین معناسه و بر نوعین
 وان گلی و صرگی دیر لطیف و نازک گلدر نسرین
 و قرافل یاز پوزی و قرافل بستانی
 مسک و تی - افرنج مشک گبی بالنکوی خود و
 مسلیج - سجا کند
 مسلیج - در زندقان دو کیلن رزنگاه و سلج
 و قناره گبی
 مسلم - ارزانی تسلیم و قبول و نمان سنه
 مسلمان - ختنه کردن و بریدن غلاف نرہ
 کو دک لختانه ثنت ایتمک
 مسلمان ہونا - از رم الاسلام مطبع اولق
 مسمار کرنا - مسمار کردن الہدم تقیق و خرابی
 مسند - چار باش و آوندہ مسند باش نرگ
 را گویند بانظر دن نهادن دست عمل الدست و ت
 یو بختلو یصدق
 مسواک - برسم و سنا چوب مسواک السواک
 مسواک لیمک
 مسور - بنوسرخ و مرجک و زساک و نسک

استرار و انترہ بترکی یا سموق العدس مرکب
 مسرود - جائے دندان اللہ و شش دیرینکی
 مسنا - گندمہ و گندمہ آئرخ و آئرخ و آئرخ
 و پالو الشولول سکیل
 مسوسنا - چیز - راتنگ گرفتن و
 فشار دن صمق معناسه
 مسہری - پش خانہ
 مسہل - آئرخ لاسہال مزاجی یوزلوب
 ایچی کچمک
 مسشی - انچہ بدان دندان سیاه کنند
 مسشی کی روٹی - نان مسی و نان آرد
 ماشش و گندم و غیرہ
 مسین ہیگنا - سبزہ آغاز کردن ہبہ
 آغاز صفت آن الطریق لکمک
 مشابہ ہونا - مانع مانیدن التناہ
 بری برنیہ بکرنک
 مشارہ - واولک راہ میان کشت و گلزار
 چمن گبی ہندی روش گبی
 مشاطہ - پیرایندہ عروس ہند و لائیک
 گویند میماندار باشد وینگا بارش مشاطہ نیر
 المشاطہ باش طریچی و دو زک و سبکی عورت
 مشاہدات عالم - درو زہ دل
 مشترک - انبار ناک لاشترک و تعلق
 مشتتری - آور مزہ آور مزہ و مزہ ہمزہ
 و مزہ و قاضی چرخ و قاضی فلک و قاضی

برجیس و پرچیس زاو و شرف انہو باو زاور
 الزہرۃ کو اکب سیارہ دن بریلزک آویدر
 مشتلق - انچہ در عوض مژدہ دہند میری گے
 مشرق - خاور و خراسان و بخود نسا
 کہ آفتاب در انجا نرسد گون طوغا بقیر
 المشرق طوغا جلفیق خور تیری کہ فارسیہ
 آفتاب گاہ دیر لر گون طوغا غریسی
 مشرقی ہوا - باد پیش و باد پشت
 مشغلہ - خلاش و خلاوش الشغل مشغول و بوق
 مشغول - سرگرم
 مشق - مشخ و ورزش
 مشق کرنا - مشق کردن زدن کشیدن کاغذ
 مشقی و مشقی کاغذ مشق کردن و ورزیدن
 دور شک از نمک ادا مان ایتمک شور گے
 مشک - دینک و تچی چون خیک روغن
 و خیک نگبین الزرق و الزرقا طلوم
 مشک - آدم من المسک مشک
 مشک بلاو - زرباد
 مشک تیر تیکی - کلک ترکیہ دخی کلک دیر لر
 مشکین باند ہنا - دست کسی بر کتف بستن
 کتف الرجل شدوت ید بہ الی خلف
 مشورہ - گالش و گنگاش و گنگاج المشاورۃ
 طاشق و طاشق و لونجہ معناسہ
 مشہور و معروف - نام ہر دار و نام بردہ
 و خنیدہ آدمی صاملی معناسہ

مشہور ہونا - خنیدن الا شہرت بولوق
 داستان اولوق افسانہ گے
 مشولتی - غلط خواب بہندی ترانا بخست گے
 مصاحب - فغ الصاحب یولد اش و گوزجی
 رفیق و معین معنالمینہ
 مصلح - ضروریات ہر چیز و ضروریات دیگر
 افزا مصلح طعام
 مصنف - کراسہ کلام خدا در عربی دفتر کتاب
 معلوم نہد و جمعی مصاحب
 مصر بغدادی - ذرۃ بہندی جواز باشد طہفت
 مصر دیکنی - و ابراہیم دیکنی و بیخبر دیکنی و برعوتہ
 دوہ الماسی دیر لر قصعنہ گے
 مصدیرین - و مصرین انداوہ گبی صیور کچن تالہ
 مصرگی - ووان گلی گل کوزہ گبی گل نسرین باشد
 مصروع - و یوکلوج صرع طومش کشی اول
 علتہ ام الصبیان و حوالہ دیر لر
 مصرہ - جواہر لک ما شورہ کہ انجوا مشدر
 مصفیات - پاکوئہ
 مصطکی - کندرک و کندر و وکیہ و راس و
 دراست المصطکی ساق و عولک رومی
 مصقلہ - فسان بلک و طاشمعناسہ بزداغ
 صیقل ایدہ جک لک مصقلہ معناسہ
 متصل - مثل افسانہ گے
 مصلحت بجرک - گیاخن گے طایبتلہ اش
 گورک تجربہ کردن و آسانی کار کردن

مضرب - بیدنگت مست گمی
 مصیبت - اندوه و موثر و موثره الزمیه مصیبت
 مضاف - خدییه مقابل مطلق توفیق اولمش
 و آخرتیه یا اولاشد بریش و تابع اولمش نشنه
 مضائقه - پنجشطارلق و بری برینه طارلق
 مضبوط - رست برک معناسنه
 مضبوط اوزننه - رنگا البکر کنج ارکک دوه
 مضحکه - کوازه و گوازه و سخر و لاغ الضحک
 گلج کیمسه
 مضرب - زخمه و سکا فره و سکا فره و سکا فره
 ترکیده تازنه دینور
 مضرب کرنا - نفسه کردن شاشمق
 مضرب هونا - شکویدین دست و پاچه
 شدن پلسق دست و پا کم کردن شاشمق و
 پریشان اولمق
 مضصل - دست خوش و مظهر الا ضمه لال محو
 مضصل هونا - وارفتگی و گداز یافتن
 مطابقت - همبری
 مطابق - نواخت موافق معناسنه
 مضرب - چرگر ترنمارت له رفع صوت این
 کشی منفی معناسنه ترکیه چالیا کشی
 مطاف - قیل وایب بوی کیمچی عسیده لواوف
 موتاب و رسیا متاب معناسنه شانگک گیکه
 سطره باز - آنکه چیزها از زبان خریدیه نگهدارد
 و وقت بهایفروشد کیمسه داربگه

مطعون خلایق - رخنه زده زبان
 مطلق - نموکه مقابل مضاف صالی بریش
 مطلق العنان - ول صالی و بریش اولان
 مطلق العنان زندگی کرنا - آب بی بجام خوردن
 یعنی فکر سزاختلن ویری کچک
 مطیع - از دست و رزم خزان یواشتر
 انیس معناسنه
 مطیع کرنا - رام کردن تاراس مطیع ایلمک
 مظفر - پرویز فالج اوستن و برنجی کمنسه
 مظلوم - ستم کش و ستم زده و بیداد کشی مظلوم
 معاذ الله - برگس و برگس و برگس و برگس
 و برگس
 معاذ - الملا و صغینا حقیر ملجا گیکه
 معارف - شناختگان المعروف بمنش نمنه که
 منکر ضدیدر
 معامه - داور و دشمن کیمه ایلدیش ایشا یک
 و آلوب صاتمق
 معاون - افشار یار دم ایدیمچی
 معاونت - تیمناک یار دم ایتمک
 معانیه - الکاشقه آشکاره اولمق
 معبر - گزارش گردوش یورمه سی بیایانیدن
 معناد - وایه العوادة شول طعام که بردفمه
 اکل اولنده قد نصکیمینه عاده اولنه
 معتبر - گووژ شک کانون
 معتدل - داد و نده

مستغبرہ - فرجود

مجبون - گزروہن

معدوم جاننا کسے پیر کا - کم چیز سے گرفتن

معدہ - مینہ قورق معناسہ

معرکہ - رزم گاہ و آورد گاہ و نبرد گاہ جنگ گاہ

ہنگام و ہنگامہ جنگ لایہ جبکیر

معمشوق - اہور و ریکا و اویشکان و لبران و شنگ

معمشوق سے بیزار ہونا - واسوختن و سوختن

بعشق و جوڑ معشوق تن در دادن

معمشوق عورت کا - مول اوینا شمننا

معمشوقہ - سبز و بیچہ

معلق - دروا و آونگان اندروائے اصلش

معلوم کرنا - فرا گرفتن انکار دن انگاشتن

پنداشتن العلم بیک بللی ایتیک

معمار - ارزہ کرواندا ایشک و رازدان زوئل

و غلیغرو علیگر و گلکار

معمار - باشکافتن و کشادن ستم

معمور - آباد و فربہ العامر معمور العمارۃ معمور

شن معناسہ

معموی - آشتی جمی حیمیان معنویات

معنی - آرشن و چم و خواستہ و چشم

معیوب - ننگین یا مزلق

مغرب - باختر گون طونجی

مغرب مشرق - کرمن وارمن گون طونجی

و گون طاناجقیر

مغفور - فکود فکود فکود کلج و کلج و کلج

المغیر امور بیکرشی

مغیبات - پوشکان مشہودات مقابلیدر

مفارق - برگند و جد و مند المفرق ایرلش

نہ المفارقة ایرلش

مفت - چلندہ و زبالبجان بلا بدل ہر نہی

مفتی - وچہ فتوی و وچہ گرفتہ حاکم شرع

مغزو - یا لفر دیا لکڑ الغریہ یا لکڑ نہ لکڑی

مفسد - جلبین و جلبوز و جلبیز صمان آلتند ہمو

ویرا مزلی کمنہ

مفردات دفتری - آوارجہ

مفقود - یا فہ الفقہ الفقہان بر نہ تیک

بلور سنا و لمق

مفلس - ختنبر اول فضول در کہ شروتمن

آورد شیش و بوری زن گیسے دیلر اولہ

ودخی کند و سنی محتاج گوستورن مال شکے

زنگین کمنہ و شستہ و بی نوا و شنگ و لیتکے

گلک شپ الفقیر محتاج

مفلس ہے - آب در جگر ندارد

مفلوج - خرمنج فلج الرجل فو مفلوج

مفلوک - مند بور

مفہوم - ہمرافہ و آفتہ بلیش معناسہ

مقابل - ہمتراز و رارم المقابله یوزہ یوز

اولق و مواجہ اولق

مقابل ہونا - تراز و شدن المعارضۃ المقابله

یوزہ یوزا و لمق

مقابلہ - بڑبڑش قارشو قارشو یہ معنائے

مقابلہ کے لئے طلب کرنا - برگ سبز فرستاد

و گل فرستادن و گل بچشی فرستادن

مقالہ - گویش المقال الکلام سوز و سوئیک

مقام - گاڑ و گاڑہ و کال بوم طور غرہ حق

موضع القیام معنائے

مقام کرنا سفرین - کنگ یوز سلاہ بریرہ

مقبیہ - تہ و دن کورخانہ و دخمہ و استودان

و فخر و فخر

مقبول - بنیرہ و پذیرا قبول و لشنہ

مقبول بندہ - و ہمنش و منو و برگزیدہ

اللہ بن یوز تمش کشی

مقتدا - پیشوا و سرگڑہ و پیشرو الامام و بیان

کیمتہ مقتدی و متبوع کے

مقتدی - پس و التبع و بیان کیمتہ

مقتول - دپہ لشنہ ماری کے

مقدار - تابیہ و آرونی و بیج القدر ہر نہ

ہک مقداری و مبلغ

مقدار گناہ - مرکز راہین القصاص القود

البنایہ صوح و گناہ

مقدمہ - پیشرو و وایہ

مقدمہ جذام - باد شام و باد شام و باد شام

و باد شام و باد شام و باد شام و باد شام

مقراض - گاز و دو کار قطع ایدہ جگت

مقربان بارگاہ الہی - ہنوتاس

مقرب فرشتے - کرو بیان ملائکہ الکر و بنین

مقرو معترف - ٹختو و ہستوا قرار ایدہ جی کمنہ

مقروض - ناشک بور حلی معنائے

مقصود - وایا و وایت و وایہ لم مقصود و

مقطع - ستایش گاہ

مقعد - شتمین موضع مقود کہ او تو اقی رہے

مقناطیس - آہن رباد و چنگ

مقنعہ - شامہ و دربو شہ و دربو شہ و

رہو شہ و رہو شہ باشل و رہو سی جا معنائے

دامک کے

مقیش - مقیش مقیش گرسازندہ آن

مکابرہ - شنگ بلور کن عناد و مخالفت

مکابرہ کرنا - رویار وئی کردن المعاندہ

اونکو لک لیتک

مکاک - مشت جمع الکف یومرق و توقاد

مکار - پڑکار و گزیر و سالوس و لنگر آبادان

ضد لنگر و بارہ جی

مکاری کرنا - کنبورین المکروین علیہ التوق دو بارہ

و مکرو حیلہ ایتک

مکافات - شیان الجزاء عوض

مکامارنا - یومرو غنی دو لک و توقاد و

کف غنچہ کردن کے

مکان - جیناک کال و گاڑ و و غرو مکان

سراب و دراز آبادی را یولان گویند اسر

و شنگسنه و او تنه و صوسنیر معنانه در
مکتب خانه - مکتب گاه و دیتان دیتان
الکتاب مکتب

مکتبه - یک بیوک سپد کو چکنه سپد و بیوک
سلسله دیر لر بر و نده گبه

مکتوب - ترسل شول مکتوب لری که بر برید
باشمشل و غلامره او قومق ایچون ویر لر
مکدر - تیره التکدر بولانق اولق الکدره
بولانلق

مکر - بند و ترند وریو و سالوس و شالینگ
و دوستان و نمش و هر نوت و لاش ماش
و بتند و گریب و گریب و گریب و گریب
رنگ الحذرة الدامق

مکرر - شایگان التکرر تکرر اولق
مکره چیز - شبست پتیره لکره اگراهیمک
مکره صحبت - آنکل در ترکی نیز مستعل
مکرنا - از گفته خود برگردیدن التناکر
یلمز لنگ تجاہل گبه

مکره کر چلنا - خرامیدن صالمنق
مکرط - دیو یا الحذر نق اور مجک عنکبوت گبه
مکڑی - گلاش و تارنگ و تند و تند
و تند و و کارتن و کارتنه و کس گیر زجال
العنکبات اور مجک

مکڑیکا کهر - کر و کریند اور مجک آغی
مکوک - تند گبه جو به التیدر

مکوه - روسی بارج انکرده ورو باه ترکیب
وسنگ نگور و آنچه در غلاف عروس در پرده
گویند ترکی اتیزم گویند الفنا و لکوا و زعی
مکها - خرگس الشعرا بیت سکی
مکھ صمانی - اذخر

مکھڑا - روی الحیا یوز
مکهن - مسکه الزبدہ قیقم
مکھی - گس و گس انگبین و منج و شنج گس
و کلین زنبور الذباب قاره سکل النحل بال ارجو
مکھی - گس بندوق پتری قراول
مکھی مانگنا - گس لاندنا الذب فعا یتکس
مکیک - جو لکه لک ماکو دید کهری الت ماکو
مکدر - میل گیری

مکر - وین لکن لاسد راک التحقیق
مکرجه - نهنگ و تساه التمساح نهنگ
مکری - پرچک
مکنا - مؤبد بیلان کمنه
مکح - کشتیان الصراری کچی طاح گبه
مکاحی - مزد طاح

مکاپ - آشتی الصلح بار شفق
مکاپ کرنا - صلح دادن و آشتی دادن الاصلح
ضد الافساد

مکاپ کرنا - آشتی کردن و صلح کردن اور دن
المسالنه صلح اید شک مصالحه گبه
مکاپ هونا - صلح دادن صلح اولق

ملاطفه - ترسل یا پیشکش مکتوب لری که در غلاط
او قوی ایچون دیز لر رهند و ستانده معلوم
ملاقات کرنا - بر خوردن ملاقی شدن ملاقات
کردن و برهم خوردن و خوردن و بر خوردن
انتقایه او شفق

ملاط - تاسه اندوه الملل فتور و ضعف
ملاست - همجا الملام روحایلیق ایتک
ملانا - پیوستن و لا شفق و قاف و شد رقی و
ملاست کرنا - نیکو میدان مذمت ایتک
ملانا - قر شفق قار شد رقی قاتق آشوردن
ملا هوا - گنجت قار شمش ننه لری
ملانی - سر شیر و سر خجرات بترکی قیاق و
قیماغ و خرابه و چربک و شم و شمه الد و ابه سو
اوزنده یا شور یا اوزنده بتن یوق قاجق قیوق
ملانی پڑنا - سر شیر بستن شیر
ملاطم زبان - زبان گندمی ملاطدول
ملتا - سوده نقش المسیح شول در هم که نقشی و
سکه سی اولیه

ملانا - آمیختن آشوردن و آمیختن لیزیدن
المرج قار شد رقی مشج گبه
ملانا سازکا - کوک کردن
ملتان - نیمتن گبه سیلکه لباسد رزمیون
و ایچکک و عجم کو ملکی و سلاح آیه سی و کوته کوسه
اثوابه شالطرا
ملجا - صغنی بر

ملجانا - با هم آمیخته شدن الالباب مختلط
ملحد - بشتم و بولجی زو بو بخدر
ملصق هونا - دوسیدن و دوسانیدن
چپانیدن الملصق و اللصوق یا شفق و لا
ملفوف - نور و اللف دور یک دور لمش

ننه مکتوب گبی
ملک - کشور و اکا مملکت مناسه
ملک - خواسته و آن
ملکوت - روان کرد و کی آباد جبروت
ملکه - وزیرش
ملکبارنگ - پشام و پشام قرامتی رنگه
ملعج - رو پوشش و زر کوفت یا لذرش
ملعج کرنا - اندودن یا لذرلق
ملکل - سمینه و گیمیا و ریاز و تریو و
تتزیب جامه کو چک که زیر قبا پوشند بترکی
ار خالق گویند اشف انچه ثوبدر که ماور است
گورینه نور

ملنا - دو چار شدن دو چارزدن و
در خوردن اللقا گوریک یتشمک اللقایه بری
برن گوریک
ملنا - بدست آمدن و یافتن بولوق
ملنا - در آغوش گرفتن العناق معانقه المرین
بری برینک بوینه طولایوب قوشفق الوصله
او لا شفق
ملنا - آمیختن الخلط قار شفق

ممکن - نالیدن و بر ماسیدن و بر چیدن فکر
 ال سورک وال یلیه یوقلق
 ممکنار - بادبان خندنگریکین ندی
 ممکن - چپ چپلاق قالان فقرار
 ممکنول مهونا - شتوه بشم العاجز یورغون معنا
 ممکنوت - پیس بترکی
 ممکنونی - آمیزش غله وغیره الفرج قارشیق
 وقارشیق
 ممکنونی - آمیزش الغش قارشیق اولوق
 ممکنه - کالبوت و خرویه و پادام الملواح
 طوزاق یاننده قودقلمی بک و پرلاق
 ممکنهشی - بیج ممکن اصل السوس ترکیده
 بیان و میان دیر لر سوس معناسه
 ممکنیه - و ملوکیه عظمی کوچک دینلن نباتد
 ملوخیایک
 ممکنیده - مالیده و چنگال و چنگالی و چنگال
 خوست و چنگال خوش و خنگال و بشنزه و
 بشنزه و انگشتوا الحیس الحیسه بنجور
 ممکنی هوی چیز - ماسور و ماشور الخلط قارش
 نسه و بری برینه قالمش نسه
 ممکنوت - دور باش آلارغه معناسه
 ممکنانی - زن خالو مازره
 ممکنار - سرگرد اولو معناسه
 ممکنج - زاور
 ممکنج الوتود - زاور قارش

ممکن - ناور و ناوران ممکنات
 ممکنک - دیریلوی ماه خواننده ماه بصره ماه
 کوفه نهافند البلد شهر و میوک کوشی
 ممکنولا - دسیچ و مرغ فاطمه و سیرچ و سنگانه
 و کراک و ترندک دختر صوفی الصعوه یوندوشی
 الوصعه قینیاخو و صقصقن قوشی و قرجان
 و پیغیر قوشی یا خود و طوطا نو عند ندر بعضل
 اسکتی و بعضل قر قوشی و بعضل چوق ترندک دیر
 ممکنسی اغر شقلمش - نارستان
 ممکن - دل القب یورک فوادیک
 ممکن - مهر مار و مار مهره و مهره جان مار و
 ممکن - نام وزن و نیم من رالتتر ترکیچ بطلان
 مناره - میل و سرغن و جوتزه
 مناسب - پساوند النسبت تعلق اتصال
 منافق - ابلوک یکی یوزلو و له بک
 منانا - خوشنود کردن الارضا خوشنود
 مناؤ - بقال تنینگ معناسه و شنگ بک
 ممکنبر - افراز بفارسی
 منت - زاری و سپاس و من التضرع
 زارلق ایتک
 منتجب - پسنده و گزیده و گزین و گزینه و
 و شس و سره الانتخاب یوزلمک و اختیار ایتک
 الاختیار اورند لک الاصطفا ایاور تلک و
 اختیار ایتک
 منتار - ساروغ اکار س گبی

مندرج - آموده اینجو دیزیسه جواهر دیزیسه
و مندرج معنا سنه

مندر - دوشک بر خوابله نچه بران خوابنده

مندرس - پز و چیت و جعوت و چیان

الدریس سکی قفتان

مندل - قیو طقازی در سکه بک

مندیل - دستار و بوز و فیشک میز معنا سنه که

طعام وقتنده او کمرینه طوتر لر و دستمال که

ال سیر و مطلقا بپاره سنه دیر لر

مندا - الاجم بونوز سنه قیون

مندوا - برم العریش هرگ

مندهننا - خام کردن و خام کشیدن

مندئی - البما بونوزی اولمیان قیون

مندئی - نینکو و جوبه ترکیده آراسته دیر لر

مندئی مسجد - مسجد بی انگره الاجم بابه

اولمیان او

مندیر - سر لاده قور معنا سنه

مندیل - خوشاد یورد معنا سنه و بر یوردن

آخر یورده کوچکه کوس کوفتن دیر لر

منزه - جم آری معنا سنه

منشور - کشا و نامه و فرمان

منشی - پناغ و دو ویر یاز بچی معنا سنه

منصب سگرنا - زیر بیان دوشک

منصوبه گتوردی - حسب خواه کار موافق

آمدن و نقش درست نشستن منصوبه بک

منت رکهننا - منت باداشتن و نهادن و

برداشتن نشستن کشیدن پذیرفتن و پیا

الاقمنان انعام و احسان ایتمک منت قومق معنا

منتر - افسون و فسون و جادو و شوبت و

شوبت و شوفت بترکی ارباق و کنده را

جوزن و افسون خوان و جادو و جادوگر و

لباب الرقیه دعا و افسون السحر جادو و لوق

منتر یهننا - فسانیدن و فسانیدن افسون

کردن السحر جادو لوق ایتمک

منتظر - نگران و پر ملاحظه انتظار الترقب التصد

یول گوزمک و منتظر و لوق یول بک

منجم - ستاره شناس و ستاره شم و کندان و کندان

و بودل بند و رصدگاه جبه ضبط حرکات

افلاک و کواکب

منجمن - السنون شول سنه که آنوکه اغزه

مسواک یدر لر

منجیق - بیکن و بککن و کلکم

منجهولا - فرزند میانه الاوسط اورت

منجهولا - میانه چیز الاوسط اورت

منجیر - سرنج و سنج ترکیده زیل دیر لر

منحنی - پیچان لکری معنا سنه

منحوس - مرخشه و یسار الخس شوم برام سنه

مند - مندک و منده الکسا و کچر کاسه و لوق

و قیمتسنر و لوق الکسید کچر قیمتسنر و بر سنه نک

کی و الچاغی

منطقه - جنبہ چرخ

منظور خاطر - پیش نهاد

منع - شہ ضد اعطا معناسہ

منع کرنا - بزرگم

منغور - قسے از پول کو چک راج منفر گے

منفعل ہونا - گو جنمک شکستن گے گیر و لک

والیقومق

منقطع ہونا - گستن الانقطاع کسک

منقور - پیسا پشیرہ گے

منقی - مویز و سچ و سچ قوری اوزم

منکا - مہرہ گردن و گزوغ مازنی مازہ

مہرہ پشت و استوی الفقرا و کرغہ کی فقار

منکر - منبیل نکارایدیجی

منکشہ - بتفشہ فریر گے و منکشہ گوکی و

سوس گوکی بیج آن

منکنہ - چرخ شیرہ بر آوزن از نیشکر و انگور

و حوضیکہ دران شیرہ انگور بر آرنہ کنہ و اوزم

صالی دیر لر پبار گے

منگل - بہرام و ترک فلک ترک معربہ و نیز

روز شنبہ المریخ سما خامسہ بریلز آبد

الجمار شنبہ صالی گون معناسہ

منگنی - گنگالہ الخطبہ نکا حلق ایچون عورت

اسک دو کور لک دو کور و لمق گنگالہ گے

منگیتہ - نامزد نشانی و یا و قلی قر

منمنا - دانہ سیاہ و تلخ کہ در گندم باشد گزہ

الزوان کو لجر قرہ جو تخم کہ بندای ایچندہ

ہوق اولور

منکش - سرف گے دانہ پنچو غر دل کہ

تلخ روغن آنان گیرند و زرد و سرخ گل دارد

ستوش - و تلبک حبہ اخضر کہ ناکش و ون

و بن باشد دانہ ایت مغز دار کہ خورند

منہہ - دہن و دہان الفم اغز

منہہ - روئے و پوین الوجہ یوز

منہہ بولابہائی - برادر خواندہ

منہہ بولی ما - ماریرہ

منہہ براننا - روئے ترش و تلخ کردن و

چہرہ درہم کشیدن المعبوس الکالح قاتی یوزلو

منہہ بہرائی - بکغندہ و بکغندہ و بکغندہ و پارہ

البرطہ زہر لک و کلیسا بخوری

منہہ بہرائی دینا - دہن کے بستن شوٹ یک

منہہ پرتہو کنا - تفتزدان بر روئے کے و

تفت انداختن و افگندن البرق تو کر مرق بق

و ابصق گے

منہہ پھٹ - دہن دریدہ و دہان دریدہ

دلی آچلش کشے

منہہ پھیرنا - روگر دانیدن و برگاشت

الصند الاعراض یوز دوندربک

منہہ پیٹنا - ہر دودست بر رو خودزدن

صلکت و جہا نصرت

منہہ تک بھڑنا - تا کھوپ کردن السلاطو لدرق

منہ بہتہانا۔ لب لعل انداختن الکحل قاتی یوز کو
ویوز پور تر مق تیمو گبی

منہ بہتہانا۔ باندک چیزے ناشتا شکسن
منہ چرانا۔ روئے خمائیدن الاختلاج
او کیونک

منہ بہتہا می۔ رونمای یوز گور ملکی
منہ بہتہا می۔ یزنا واران الحنا رقتہ

منہ بہتہا می۔ صذر مق شکستن گے عسکری
بوز مق و منہ بہتہا می

منہ بہتہا سے بات لینا۔ سخن از دہن کے گے رفتن
منہ بہتہا کہولنا۔ دہن کشادن و باز کردن
وو اکردن الفقر اچق

منہ بہتہا کے بل گرنا۔ بر رو افتادن
الانکباپ یوز اوستہ دو شکم

منہ بہتہا لپیٹنا۔ رو بجامہ پیچیدن اللف
دور کے اللف

منہ بہتہا میں بانی بہرنا۔ آب کشادن دہان آب
در دہان آمدن و آب از دہان رفتن و آب
بدہان گردیدن التحلب یخزند کیندن غزینک
صولی اقمق

منہ بہتہا میں مارنا۔ بر رو کے زدن یوز
اوستہ اور مق

منہ بہتہا نوچ لینا۔ بناخن خراشیدن رو
کے انخدوش انخدش قاشمق و طرمق
منہ بہتہا۔ ٹخم

موا بادل۔ ابر مردہ و مگر معناسہ
موا بہتہا۔ رو و از رو پیشانی یوزہ یوز اقمق

ویوز بیوز او تور مق او گل معناسہ
موا خذہ۔ گرفت و باز خواست
موا سات۔ تیمناک مدار او تلمطف تیمک

موا فوق۔ گیر او ساز وار و پیشک اوفق
موا فوق اولمق او یغون و دوزنلو

موا فوقت۔ نواو ساز گاری و ساز وار
او یغون ملق و دوزنک خوش کچمک دیرک

موا فوقت کرنا۔ ساختن اوفق دوزیک
موا فوق کرنا ساز کے تار کا۔ کوک کردن ساز
موا بان۔ گروس موس پیچہ و موس بان

زنان افرس پیچہ قیلک طولاً شقلقی
موا بولی ما۔ مادر خواندہ و مایزہ

موت۔ مرگ و زمان اولوم معناسہ
موا لید ثلثہ۔ سہ شلخ و سہ فرزند و سہ گواہ

کہ بر بستہ و بر رستہ و جنبندہ باشد
موت۔ پیشاب و شاشہ و گمینہ بول سدک
موت آنا۔ آمدن مرگ محی الموت والا جل نشہ
اولمق و قتی لیک

موت جانور و فکی۔ یوت طوار قر قنیر
موت کا برتن۔ گمینہ دان و بولدان المبولہ

ایچنہ بول یتد کمری قاب
موت مارنا۔ آب تاختن ایشہ مک
موت کا کہانا۔ انچہ در مرگ پزند

موتنا - پیشاب کردن و شاشیدن میزین
 و کمیز کردن البول الشاک
 موتها - پنج گیاه خوشبو
 موتی - در کلان و در تیم و کوچک را
 مروارید و کسپرچ گویند و اشنا گوهر گرانه
 الدرۃ انجو
 موتیا بند - آب مروارید و آب گوهر و تمر
 دقاره صو و گوزه صو اینک
 موتی بید هنا - سفتن پنبه انجو به دلیک
 موتا - تناور و فربه و تنومند و فزونی
 و کلفت و لک و سنگفت آفات جامه غت
 السمین سحر یا غلو کسه
 موتا هونت - بفتح فحین مرد لب بزرگ
 قالین دودغه
 موتی - زن فربه و طوف الخلاق و لوری و
 بالدر لری املو و یغون اولان عورت
 موٹہ - ماش ہندی الکر سنہ بوجق
 کونش داریسی معناسہ
 موٹہ - دستہ الحس یا ی طوماغی قبضہ
 قوس کب
 موٹیر - نوژندہ اثر ایدیی
 موٹیر - ہنایشل اثر ویریش سنہ
 موج - کپہ و دیسہ و خیزاب و آب خیزو
 اشترک و زہ و کوبہ و موج کلان را گولاک
 و کوبہ گویند طالعہ و تلاز و معناسہ

موجب - بایکرو یا بنویستی ضروری عدم
 سبب و علت معناسہ
 موج مارنا - ترشد و کز تلاز و اور مق
 موجود - آتین و پیدار الحضور حاضر قیاد
 موجود حقیقی - راست بود
 موج - چپ شدن یا یاغی آگری اولو
 موجنہ - موی چینہ و آہن موکری کا زہ
 المنقاش المنقاش المناس قبل بولاجن کور
 موجنہ سے نکالنا - بموت چینہ مو
 بر آوردن الفتش قبل بولمق
 موجہ - برؤت اسبت بوق
 موجی - کفش دوز و مینہ دوز و موزہ دوز
 موزہ دبی
 موحد - یگانہ گوے
 موزیات - خراستہ پند بار جانور کیہ جانور
 دیگر را بخورد
 مور - فیسا الصراخ الطاؤس تکری قوشی
 و آلا قوش و گلین قوشی
 مورت - اینک و بت پرست شمن باشد
 الصنم پوت
 مورچا - مور چال و مور چل متر معناسہ
 مورچال - چتر طاوس زردن رس
 بازان باشد کہ بہر دوست استادہ پاہا
 سوے پشت خم دادہ راہ روند
 مورچیل - گس راں الخذبہ پیاہزہ

موزچه - مورچانه و موربانه و موزانه صدر
 تیمور پاسی
 موزچالگنا - زنگ زنگار گرفتن زنگ
 بستن وزنگ فتادن وزنگ خوردن
 الطبع پاستلق
 موزچه لگا هوا - زنگ وزنگار بسته و
 زنگار خورده و زنگار گرفته پاستلش تیموری
 موزچه پی کرنا - موزچه پی زدن
 موزخ - بازگیر و کردار گزار
 موزد - درختی سبز برگ درغایت
 موزکبه - کالیوه و گول بون و شانتقین
 موزی - رنگد رآب شکک صوکیو لی معانه
 موز - درشت الثنی هر سنه ناک و ره کسی
 موز - سرالاس باش
 موزنا - نمانیدن و خم دادن تعطف الکک
 موزک - زربب الجبل قره جبهه دوزک به
 موزور گهوژا - باشی سر و خشک عنان گبه
 موزون - هنام و اندام پراشیق معانه
 موزون کپڑا - سوخته
 موزه - دراز را چکمه گویند انضایح
 اوک الموزج اوک
 موساکتی - مرزنگوش الموزنجوش
 مر جانکوشک معنانه در
 موسل - کوبه باون و دیکال لری
 موسم - آمد و هنگام واره

موشا - در دیدن السرق او غریق میک
 موسیقار - نایلوس و نایلو ش مشقال
 وید کمری ساز در
 موشیق - مژده بها و مزد گانی
 فغیازی گبه
 موشلیدی - شیپوی گبه خرا تا خواب کا
 موشولق - بخشن غلطی کردن در خواب گبه
 موشلق - چشمه لوله سده نورنا یزه گبه
 موشکد والی کرنا - فتنه انگیزی کردنا و
 موشکد والی کردن فتنه یه قدر مق
 موصوف - فروزیده و گلش کنه
 موصوف هونا کسی صفت سی - زابین
 موضوع - بهشته
 موطاف - شهبانک گبه ایپ کوچی برسانا
 موقوف - پیشکش سنگ تیج مهر کردن
 معطل کردن و بیکار نمودن و مهر کردن
 موقوف کردن مهر شدن موقوف شدن
 مول - بها و ارزاقیمه و گری
 مولد - زاد بوم
 مول لینا - خریدن الشریه صا تون الموق
 مولی - ثرب العجلیه تورب و طوب
 موگری - کلوخ کوبالیطره منتقی باشی
 موم - اشع موم موم جامه - جمله مومین
 مومبارطوله سی - و صحنه عصب معناه
 لکامه و زونج واکامه گبه

مومیا - خون چین
 مونچہ - بروت بتری میغ در ایران سل خوانند
 مونچہ پیر تا و دنیا - بروت مالیدن
 موندا - تراشیدن موس سروشدن
 و اسردن السبت باش یونیک
 موندن - تراشیدن موس الحلق یونیک
 موند - شانہ دوشل لکتا و موز
 مونگ - بنوماش و کرشنہ و شنگ گونہ
 از آن بورحق معنا سنہ لچ مردک جو باتند
 فارسیہ ماش دیر
 مونگا - خر و یک و بید المر جان ترکیہ
 دخی مرجان دیر
 مونگیا - شمعی گونہ از رنگ
 مونک کی جڑ - بیخ مرجان
 مویہ - کاووس
 مہابت - بیوری و شکوہ الا جلال العظیم
 مہاسا - زرخ و ترخ و آنخ و آنخ التوکل کل
 مہاجن - ہند و لرندن بر بلوکر باز رگ انق
 ایدر
 مہار - چنبور الخام یولار
 مہاٹ - پگمال گے
 مہاوت - پیلان
 مہتابی - و مہتاب آتشبار و مہتابی آتشبار
 نام آتشباری
 مہتر - کاسہ نواز نقارچی

مہتمم - جاؤنگو مہتمم صراف اکل شرب فقرا
 وکیل خجری معناسہ
 مہتون - سپید ریش و میردہ وودہ خداو
 کجیر و کلانتردہ الفرنا س کو یلور سینہ و
 ترک و لونہ دیر
 مہجہ - و دم القاب عامل طبع کہ روح
 حیوانیدر
 مہر سلیمانی - و چرخ فلک یبان ہادی
 زرک صحرای شقاقت گے
 مہرہ - پر اسپ کہ در پاپہائے اسپ شہور
 جایست عن گے
 مہندی - حنا الیر ناقنا حنا گے
 مہندی - حنا بندان و حنا بندی گین
 حنا بولاشمق و قندہ یا پر
 مہندی چہرانا - حنا کشادن
 مہندی کا پھول - گل حنا الفغو الفاغیہ
 حنا چکی
 مہندی لگانا - حنا دادن و نہادن و
 گزاشتن و بستن و مالیدن و حنا بستن
 بزنان و مالیدن مردان الاختصاص یاق
 مہر - کابین دست و پیمانانچہ معجل شد
 الصداق عورتلرک مہری ترکیہ قالین
 مہر - و موزد آل تغا مہر سرخ فرمان
 و جرخان مہر و طغرائے آن انعام مہر
 مہرا - لہ اپر میش جزا سنہ سی الا ضمحل

مهرآنا - رسم المهر مهر اور متکاحی تہی کہ اہل
دختر ارلر

مہربانی - و دناواری و نوازش و تہوین
مہربانی کنندہ اشقہ اسر مک ترحم معنانه
مہر کرنا - مہر زدن نہادن کردن انتم
مہر اور مق

مہرہ - المصدقہ صیقل یدہ حکاکت

مہرہ - مہرہ شرنج الفص یوز کاشی

مہرہ - گاویزن خرزہ طاشی

مہری - راہ گز آب و موری اسل صو

آقدیغی یو صویولی و کنک تعبیر و نسان

لولہ یدہ موری دیر

مہک - بوئے خوش و خوشبو العرف قوقو

مہکنا - دیمیدن خوشبو الفوح قوقو مصباح

یری اغار مق

مہلت - زمان و عدہ دیر مک متلنق و

تاخیر ایتک

مہلا - زمانہ انخت یوشق پوشت کیسہ

مہلت دینا - زمان و ادون اتہیل مہلت

ویریک مہال گجہ

مہمان - و میزبان مہمان کنندہ ایران

طفلی الضیف قونق الضیف و الضیفان قونق غیلہ

بید کلان کشی ترکیدہ الکی و او یونتی و صطلان

طال قاقوق دیر

مہمانی - و پیشکش و لفظ اقامت نیز آزند

و سو و بازاج انجہ بطور پیشکش مہمان پیش آزند

النزل شغل کم ضیف ایچون و مسافر ایچون

یراقلمش حاضر و مہیا اولہ

مہمل - اثر بان و اثر ہن و ہجام و تنگ و

لوک ہلکی ہچکارہ از توابع باشد

مہمیز - اسپ انگیز و مخیز عامہ ماہمیز دیر

مہنا - گرفتہ الطعن القدح و القادح کشی

مک اصلنہ و سببہ طعن یدہ یجی

مہنگ طاشی - محک زرین گمی کسوی منشا

مہنگی - خشک سال القطر قزلق

مہنگی چیز - گران بہا الغالی بہا لوستہ

مہوا - کلچکان

مہیتا - نجیر و نجیرہ و اسغدہ و اسغیدن

یراقلمش حاضر معنانه

مہیا کرنا - سبیدن اسغیدن یراقلمش

حاضر لقم معنانه

مہیب - کرزہ و کج مہیب صورت کہ بچکان

را بدان ترسانند برائے تنفر بچکان ہم

گویند بوجہ معنانه

مہین - باریک و تنگ الدقیق انجہ معنانه

الرقیق یوفقہ معنی جامہ باریک

مہینا - ماہ الشہر آئی

مہینا - ماہوارہ و ماہیانہ و مواجب

المشاہرہ آئی ایلہ ویریلن جرت و علوفہ

و آئی ایلہ جرتہ طوتمسق نغمہ گونلہ و لانہ

میاد و میل ایله اولانه معاومه دیر
 میال - تیرام و دار بام و نوردهاشت
 الجذع او او تر و سیک غا جنه دیر کر کش
 آوتون آغا جی و طبان اخشاب لزه ایکی یانه را
 میاؤن - موکد نیک سی معنانه
 میان - و بیان اصل السوس غلو فی بابگه
 میان گوکی - اصل السوس
 میان - و نیام در لغت کاشی آورده القرب
 قلع و بچاق قینی
 میان قد - الریة اورتہ بویو کیسه
 میان - شانه شلوار شتک خشو چاکون شانه
 میته - شنبلیت و شنبلید و کار تنه شنبلید
 و شنبلیز کلبد بوس و بوی تخمی تخم آن
 میٹھا - جامه که در هند بافت شیرین بافت
 میٹھا - میوه شیرین میان نارنگ لیمون
 بفارسی بگرووی و بگرازی پور تقال معنانه
 میٹھاتیل - روغن کنجد الحل و سوم یاغی
 میٹھے چانول - برنج شماله ترکیده زرده دیر
 میٹھی نیند - شکر خواب
 میچو - سما کار گیه خادم میخانه
 میخ - گر میخ میخ هر دوسر طویل که بیان
 را بدان بندند الوتد میخ و قازق قاقق و
 قاقه قاری تو قمنه میته دیر
 میخ بنانا - میخ تراشیدن النحت یونقی و
 میخ نهوکن - میخ کوفتن و زدن و کردن

الوتد قازق قاقق
 میچو - میخ کوب بترکی تخاق تو قاق کوب
 پازره المیزبه طوقق
 میخ کاژنا - میخ زدن و کردن الوتد قازق
 میخوش - حلاوت و حلاوت بینده بر طیفه
 میدان - اسپر و اسپر و اسپر و اسپر
 و اسپر و اسپر و اسپر و اسپر
 و گزنگ اردو بالگاه و گزند و گور آب لضمار
 میدان یعنی آت یار شد یزاجق بردات
 اویناده جق یر میدان جوق و اسح کیک
 میدان قلم - خانه ملک و خانه قلم السن
 دش و سن القلم موضع السری منه
 میده - الحواری اغر لش طعام الدک
 زیاده اق اون پیده معنانه
 میراث - مرد و ریگ و مردی گا و زادن
 میراث یافتن و نفع یافتن الورث ارث الورث
 میرزا - در ایران ارشاهندگان و سادات
 و دین روزگار بر بزرگان و رئیس لبران
 اطلاق کنند و در هند میرزایان مهران دفتر
 شای را گویند الامیر بویرق یا دیچی
 میراثه قونق - گا و زادن گیه والنه دولت
 اوجی گیه یک تازه و طوبت بیدالیمک
 میزری - تن زریف نیم جامه بترکی ترکان
 ار خالق گویند باغریلی و ایچکک معنانه
 میر عاشقان - و بیک بورکی و بستان گوزلی

گل بتان افرور است صریرا گے

تیر فرش - سنگ قالین و سنگ سراچ شول

طاش کہ فرشل و ستنه قویر لرتاکہ روزگار ان و جز

تیر محلہ - کلانتر و سفید ریش و کلوکلاتر بازار را

نیز گویند محلہ اختیاری و بازار باشی

تیر منزل - الفطر

تیری - میرانگہ درکار ہا برہمہ بقت بر الفطر مقدم

تیر سے ذمہ - بر زمین و بر سرمن برمن

فی ذمتی و علی بنم حمایتمدہ در و بنم عہدہ در

تیسر - سامان شد تیر شد

تیشہ و دونی - و یا علی چام جو بیکہ ہمچو مشعل

بر فرورد ہالہ گے

تیکائیل - بشتہ

تیل - چرک دریم و شوخ کلچ الوخ کیر درن گے

تیل - گرایش الرغبہ توجہ ایتک برستہ بی

و ایک را دہ گے

تیل - مانند و ہم جنس المثل نظیر و دنگدش

تیل - چرکن شوخلین و شوخلن و رین کیر لو

و پاسلو

تیل کچیل - ہوا شک مردم و چیل تیز ہا باشد

الوخ کیر لو کمنہ

تیل خورا - چرگ بردار و چرگ تالاب و کن

بولانق و رنگی سماہ مائل و لان

تیل چاندی اور لوہے کا - ریم نور کیر کوکچا

تینا - شمار و شمارک

تین کاوس سے راضی نہیں اور جدا ہی نہیں کر سکتا

دست شکستہ و بال گردن

تین پہل - بار درختی است قوز گیم ہاغا

یشی در عربچہ جوز القی و جوز الرقہ دیر لر

تین تسی بنی جان دریغ نہیں کرتا - جان

در میان یوکلدہ جان میداندہ در

تینڈ - مرز و پون پلوان

تینڈک - غوک و غجرش و جھروکلا و کلا

الضفدع قورنبہ

تینڈکی - کوچک غوک قورنبہ ویشی

تینڈہا - یش زوکل الکبش قوچ

تینڈہا - آبخیز و لپہ و آشترک و کلان را

کولاک و کوہہ موج خوانند الموج تراز

تینگنی - پشک پچشک و پشک البعہ دودہ

وقیون فقی

تینہہ - باران و کاخہ و متار و تینہہ باران

بیوقت المطر غفور

تینہہ برسنہ - باران باریدن التطر غفور

میوہ - بار و بروشایہ و ورکار وایرہ و

میوہ نورس باشتین و میوہ بی گل جلالہ

و تچالہ میوہ نارسیدہ الثمرہ یش

میوہ فروش - الفاکہانی یش صانجی

باب نون

نآ - صرف نفعی است بر فاعل مفعول آید نایب
و نامسموع و لفظ بی بر صادر و اسما جامد آید
بی علم و بی شعور و بی زور و چند جار خلافت
آن چون نامرد و ناهنجار و ناهنصاف و ناتوان
و نا امید و ناسپاس و نا امن و ناکام مگر لفظ
نا قبول و جهی ندارد که قبول بارش مقبول در
استعمال پاری است چون سلامت بارش
سالم و لفظ ناقوت بارش بی قوت و نایاب
و نادان ثبوت نمیرسد مگر آنکه دان مخفف
دانا یا بارش داننده باشد پس میتوان
که لفظ نابران داخل شده باشد و نظیر این
لفظ ناساز است ما و لایوق و وکل و ستر
نآ آزموده - نا تجربه کار الغر گورمش بون کشی
نآ اهل - گسندر و گسندر ایش گورمش
نآ بالغ - نارسیده ایر شماش کمال بولمش
نآ پاک - ناویره

نآ پسند - و نچ یوز سر معانسه

نآ پنا - پیمودن و پیمانه کردن و به پیمانه
زدن و پیمانه باشد و گوگردان و بگینه پیمودن بگز
باشد و وجب کردن بدست باشد الکیل الیدع
او لچک الشبر قار شلق

نآ تا - خویشی الرحم القرابه یقینلق و خصملق
نآ راشیده - مرد درشت ناهوار و غلشک

نآقی - پسر دشتز نمیره و نواسه و نمیس و نمیز

الغده ولد الولد قیه او غلو و طرون

نآیوالم - نزدیکان و خویشان اولی الارحام

و ذوی القربی قرابتکو کسه

نآتا - کوتاه بالا الخبل قصبه بویو کسه

نآج - دانهائے غوردنی بترکی آشلیق

الغله بغدای

نآج - پاکوبی و پائے بازی بترکی ارغوشک

و گز بازی الرقص

نآچنا - رقص کردن و دست افشاندن پائے

کو فتن و پائے بازی کردن و رقص زدن

و رقص افکندن و وشتن و رقصیدن و پهنه

صره رقصی و بر نوعنه حوزه دیر لرزیدن رقص شک

نآحق - بیهوده حقسنر

نآخدا - راموز کمی رئیس و قیودان

نآخن - تراشنه ناخن و ناخن گرفته در صفت

آن و سول و شغل و پیل سم شتر و ناخن پیل

و ناخن پال و رم طراف ناخن الظفر طرناق

العلامه طرناق کسندیسی

نآخن سے مونہ نہ نوجنا - شخودن طر ملا مق

نآخن کا زخم - غراش و خراش و غراشیدن

نآخن کا ٹنا - ناخن چیدن و تراشیدن و

بریدن و گرفتن التعلیم طرناق کسک

نآخن گڑانا - ناخن فرو بردن و فرو کردن

الانشاب طرناق با نر مق

نات نمنا - نات نادان و پچیدن و گسیختن
ناتقہ - خریدار گیر شغل نہ لری کہ صا توں الی
چاک لار

نات کاٹنا - نات بریدن گو بک کسک

ناتہ - کاوہ ناتہ مشک باشد

ناتقص - بُش و اہمۃ نقص الکسک

ناقل - گیور و نخل بند سوزی نقل بیچی مننا
ناقوس - مٹو قند در رک چالہ قمری بونیز

و نصاری بوری و تر پیٹہ

ناقل - آنکہ از موم صورت ہا بسازد

ناک - بینی و خرگ لائف بورن المنخر بورن
دایکی و بورن ایچی

ناکارہ - بلایہ

ناکا - در بند الشغ در بند

ناکا - نہنگ التراح نہنگ

ناکا - چشم سوزن و چشم سوزن و مفت ائم
ایکنہ دلوکی

ناک بہون چڑ ہانا - چین برابر و افگندن
المطچک

ناک پاک کرنا - بینی افشانیدن النثر بورن

ایچندہ اولان نسینی طشرہ چقار مق و صابق
ناک رگڑنا - بینی بر زمین مالیدن الارغما

طیراغہ اولشد روق

ناک سکوترنا - بینی در ہم کشیدن الشموخ
اشموخ شمع الرجل بانفہ تکبر

ناک کا پرده - خرگ بینی المنخر بورن لکی

و بورن ایچی

ناک ملنا - بینی کسے مالیدن کیسنہ کبچہ

ناک - مار سیاہ الاسود بیوک قرہ یلان

ناگاہ - و ناگاج و ناگرفت و ہوازی

الفجاردہ برا و غوردن و بردن دفعہ معناسہ

و آنسرن نقتہ معناسہ

نال - نات السرو غلان کو باکن کسک

نال - ماکو و ملک ملک معناسہ

نالال - ٹور تیار معناسہ

نالائق - ناکس و کسند ریا قفسہ و او کسینہ

نالہ - آواز گریہ نواشدن مصدر اکیلی معناسہ

ابکا، اغلامق صوتک و لان وغیرہ

نالی - کاریز غرست صو آرقی ریا القندہ

اولان صویولی کہ کریز تعبیل و لنور تر کیدہ

آوغون دیر لر الخدہ چقور حفرہ گے

نامبارک - خشک پی انخس شوم یرامز

واو غور سزود و ز طیان

نامبرہ - مشار الیہ

نامتنا ہی - ناجز انجم الی غیر النہایتہ مخمرو

نام دہرنا - آہو گرفتن القدر طعن اتیمک

نامراددی - بڑندی امید سرق معناسہ

نامرد - بد دل الحیان قور قق کمنہ

نامرد - العنین ذکر کی قوامہ کلیموب جماعہ

قاد و ملیان ار

نامردی - بددلی و خنجر کشی و قورق و لوق
 نام رکبنا - نام نہادوں نامیدان التسیہ و قورق
 نامزد کرنا - گیل کردن
 نامزد لڑکی - یا قملی و نشانی قز
 نامعقول - در غمت عقلست و ادبست کیمنه
 نام و تاریخ - کہ در انجک کتاب درج کنند
 بفارسی دینہ
 ناموس - شرم و قار و صاحب سزا و انوار
 نامہ اعمال - انگارہ
 نامتا - نیا الجا اب لا اب لام دودہ معناتہ
 نان بای - طبخ
 ناند - تغار سفالین لمرکن الا جانہ
 نامدہنا - آغا نہیدن الابداء بشک
 نانہال - خوشی مادری اناسی جانبک
 قرابتلو کیمسہر
 نانہ - لغنا معناسہ عریدہ نغنا دیرلر
 نانی - مادر مادر الجدة ام الام
 ناؤ - کشتی کو چیک را سبک کر و روندل
 گویند السفینۃ کمی
 ناؤ کن رہ پر لگانا - کشتی بسا حل آوردن
 و رسانیدن و بردن الارفاق طومق ارفاد
 السفینۃ اخذ یا کمی لیما نہ کتوک
 ناؤ کھینا - کشتی راندن کمی سورمک
 ناہاری - قہوہ النی و صفرا لوق و تراش
 ناکی - سر تراش و انیتہ دار و سر شوسے و جاک

و اگر الحلاق صاج یولیا کشی بر بر معناسہ
 نائیل و ستاد گشتی - کہنہ سوار
 نایجہ - مو شکر آغشی
 نایکہ - لبنان
 نبات - تبرزد القند شکر لوبت شکر می معناسہ
 نباتات - اُرد و النبات اوت
 نبر جانا - نیست شدن و باقی نماندن چیز
 النقد و کثک فانی اولوق
 نبض - جنبیدن رگ
 نبض دیکہنا - دست بر نبض نہادوں
 نبوق - بیر صال گے
 نتہ - و نیچہ کیف چو گے
 نت - ہمیشہ و ہموارہ و دام الدوم و
 الدوام ثابت و ساکن اولوق
 نتہہ - حلقہ بینی
 نتہنی - بزوں عموما و حلقہ بینی شتر خصوصاً
 نتیجہ - افشرہ و افشرہ صقندی معناسہ
 نت - ریمان باز و غازی و دار بازو
 ربن باز بند بازی ریمان بازی جانباز
 معناسہ در کہ ایپ اوزرہ اوینار
 نثار - پرواز فرمان شاہ و شکر ریز سردانا
 و عروس نثار رنہ نثار صاچی معناسہ
 نثر - سرود و سرود اصطلاحندہ شول یا زویہ
 دیر لکہ خلاف کلام مظلوم اولہ
 نجاست - وژن مردار لوق معناسہ

تنجاق - تیز زین پالشی و کوند رہ
 مزارعہ کوچک ناخ گے
 تجسس - ثریز مردار نہ
 نجومی - اختر شناس و اختر شمار
 و آسمان زند
 بچانا - برقص آوردن و قصانیدن البتہ
 رقص نیمک و اونیاق
 بچوڑ - افشردہ و افشردہ العصارۃ ہر نہیک
 سقندسی الخاصمہ ہر نہیک گزیدہ سی و اویوٹسی
 بچوڑنا - افشردن و فشردن و شلیدن و
 پیچیدن و تیج و تجمیدن العصر تقیق
 بچوڑیا - پائے کوب و پائے بازو نیان کہینہ
 بچماور - شاباش و بشار صابجی معناسہ
 بچماور - گل طلا و نقرہ و ترہ کلا طلا و
 نقرہ کہ بر سر بادشاہ و داماد ریزند صابجی
 نحس - مہر خشمہ یا مزنہ
 نحوت - نحوی و نامبارکی و بدبینی و ملق
 و رامز یلذز لو و ملق
 نحاس - بازار بردہ و ستور فروختن
 النحاس قول و جار یا یوب صابجی
 نخرہ - غریبہ حرکات زنان وقت خالص
 و مطلق شیوہ دلربائی را کرشمہ و ناز و کرشمہ
 سنج و کرشمہ پرداز و ناز زمین و ناز کر صفت
 آن الفنج ناز و شیوہ کہ محبوب را در
 نحوت - باد کبر و عظمت

ندامت - آو گنج ویشیانی
 نڈاسا - برناس و فرناس و خواب لودہ و
 خوابناک النعوس مز غابجی
 نڈکلو - جسقدر گنج کا و معناسہ در
 نڈن اوتری - وینچون چر گے
 نڈی - جوئے ارغاب و ارغوا و ارغوا
 کلان باشد و دور و دور بار جا رود خانہ
 بسیار فرغ و فراگن جوئے نوجاری کردہ
 فرغ خشک رود جا با آب ماندہ کہ جوئے
 آدم و آب کنندہ الحمد للہ صوا قن آرق
 النہر اراق
 نڈر - زود آشنائندرت علی نفسی جبتہ
 نڈرانہ - پیشکش و نوا الہدیۃ عطیۃ
 نڈیر - تریر قور قندجی
 نڈر - کشن الفعل ہر جانور کہ لگی و آیفیر
 نڈا - بی آمیزش و سرہ و یکبدار پالہجت
 محض و یور تلنش صافی نہ
 نڈاس - ناامیدی القظہ و القنوط و القنطہ
 نومید اولق
 نڈالا - شگفتہ اعجب حکمت نہ
 نڈانا - خشار و خشارہ کردن
 نڈرخ - آخش از السعہ رخ
 نڈر خطا - گذر گاہ دم نہائے گلو انقبص
 مخارج النفس
 نڈر خرا - مجرای طعام و شراب در بی سند

فارسی کاگزٹک المرحی المعلوم ہو غازک

طعام کیدہ جب یولی

نرخ کرنا - ازیدین التیسر نرخ ویرک

نزد - مہرہ باجیدین وزدن و باحقن

مستعل وزد باز صفت آن النرو شیر نزد

دید کرمی لعب طوایع معانہ

نرسنگہا - کرنامی الصور بونوز قرن گے

نرسچور - زرنہ باد

نرگل - دربالوہ گوند لاگویندخ و دروخ

البردی قوغہ بق

نرگس - ہوزان النرجس نرگس

نرم - شل نرم و بست و شن نرم

نفرندہ و شو و سود و شو نرم و سادہ و

ہموار و نشان الدین الدینہ یوشلق یوشق

نرم زمین - بترکی چیل

نرمی کامین - گیاخن ملایتلہ ایشک

و مصلحت بجرک

نرمی کرنامہ معاملہ بین - کیفوس الساحت

جو افرولک

نرہیو - مرست مماناد و ماند یعنی یوق

اولسہ و فنا اولسہ

نرمی - ساق جو و گندم یعنی ار پیچدا

بالدیری کہ قصبہ لززع اولہ

نرمی - نائے کلو النجۃ بوغاز حلقوم گے

نرمی - پوست و باغت دادہ الجلد دری

نرولی - خانہ نزول یعنی کاروان سرا کہ

اؤنسز اورده انیرل

نرگب - زلف و کامل لیک معانہ

نرہت - سرور و زینت و طراوت

نریل - قونق ضیف گبی

نس - زرک العرق طمر

نسب - نزاد صوی معانہ

نسبت - ہنگر تعلق

نسج - فرونگسار یوزمق و ابطال یتک و

ازالہ ایتک

نسخہ - کتاب و کاغذاد و یہ نوشتہ

نسر طار و نسر واقع - کرگسان گردون النسر

جنوبہ بر نور لویلد و ز نسر الواقع ویرل

و جانب غربد بریری کالہ طار دیرل

نسکا - نتوانست و نیارست و یارستن سکنا

الاستطاعۃ قادر و لمق و طاعت معانہ و گلو

نسہ - چیز پر موتہ گے

نسوت - نام دو اثر بد معانہ

نسیہ - پسادت ویرہ سی معانہ

نشا - السكر سرخوشلق

نشاستہ - النشا نشاستہ

نشاط - کاغذک سپرخ شادلق سرور گے

نشال - وحید و دہ یان کیسی کمیہ بزریر گے

نشان - رُمو و بی العلمۃ نشان

نشان پا - الاثر ایز معانہ

نشان بردار - علمدار بزرگی تو غلوق پائے
 توغ منصب علم برداری میر قلو کیمہ معنائہ
 اللوار سخاق و العلم نشان - نشان پا - الاثر ایز
 نشانہ - آماج و دلف و تموک البرجاس
 الغرض الہدف پوتہ و طبلہ و پوطہ
 نشانہ سے دور گرنا - نیز مدن یوز نشانہ
 آیرق اوق ووشمک
 نشانہ کرنا - درفش یوز کشی کنڈی جانی بین
 الناس علم ایک معنائہ
 نشانی - یادگار نال معنائہ کی گبی
 نشانی - انجہ برائے تصدیق سخن ساندہ
 ہمراہ کنندہ للعلامۃ نشان
 نشانی - داغ قصار و داغ گازران
 علم القصار حبیہ نشانی
 رشتہ - آدر و گنار و دوش و نہ و نیویا
 و کلک البضغ بیشتر میزے گے
 نشیب - انش کہ یوقش مقابلہ رشتہ گے
 نشے والا - تر دماغ و سرخوش و نیم مست
 و سرخوش باز تر دماغ باز تیرہ مست باز
 خراب السكران سرخوش
 انصاب - زکات واجب و لہ حق مقدار
 مال و اسم فرس و قلیج و بچاق صابی و انصاب
 السکین مقبضہ
 نصر نمغہ - گنا شغور دست و پا
 نصر نمق - گنا پڑنا بہرک و شغک گبی

منصب - بہرہ و رسد و فرج و فرج بہت خط
 نصیحت - اندرز و پند اوکت معنائہ
 نصیحت نہ سننے والا - اگندہ گوش سوزی
 اسلمز اولان کشی
 نطفہ - زہ مار الرجل یقال لہا المنی
 نطق - گرویز
 نطس - شو میز
 نطس ایک - شو میزیدن تر لابی پورک
 کمیت جوتنا
 نظر - نگاہ بہور و بہور گورک باقیق
 نظارہ - دیدار گورمق و باقیق
 نظر سے غائب ہونا - ورم نہادن یعنی
 گوزندن غائب اولق
 نظر طومنہ - و گوزد کہ چشم زخم
 نظر کسی پر ڈالنا - و انجیان برنہ یہ گوز
 دیکوب طورمق و وقتہ نظر ایک
 نظر کا - چشم خوردہ العائن گوزی دکن کش
 گوزی دکنہ معین دیر
 نظر لگانا - چشم کردن و چشم زخم رسانیدن
 یعنی گوزدکنک
 نظر لگنا - چشم زخم رسیدن و چشم رسیدن
 گوزدکنک
 نظر و نہ گزنا - از نظر اقلان گوزدن و شوک
 و اعتبار سزا اولق
 نظر پایا - چشم شور و شور چشم و دیدہ شور و نظر

شور و چشم زخم رسان العائن گوزی و کن گشتی
نظم - سرواد و سرود

نظم - مهنا و دیزیک مناسنه
تظیر - همبزندید هر سنه نک مثلی

نعره - خروش و زخار و د باز و د باثر
و شغل و شغل و شغل و شغل و شغل و شغل
و شغل و شغل و شغل و شغل و شغل و شغل
معنا سنه و حیرت و حیرت و حیرت و حیرت

نعل - طوار یا غنه ایتد کمری یسی تیمور

نعل - سنگ زور آزمائی و سنگ زور

نعل - چوب گنده که گشتی گیران بردوش گردانند

نعل - انچه در زیر کفش بسته زنند

نعل باند نهنا - نعل بختن طوار یا غنه نعل

نعلبند - النعل نعلبند

نعم - آری و بی و بهیم بر کی اوت

نعمت - بهیم و رستی و دند و ترف خوش

در گلوئی اولقی نعمت و باله - برگس و

نعمه - نوا و چهر صوت و صدا

نفاق - ریواس و ریاس کی یوزلک

نفرت - آریخ النفور طایع بلوب قاتجق و اورک

نفریه - خوشه کوچک که با خوشه انگور پیوسته

باشد کو خاک گبی

نفس - گوگرد زرد و سوس گبی

نفس - دم و زهرشت بنگ رنگ نفس بسته

النفس جان و روح و صلو و پرو بختی

نفس آباره - دیوانسی

نفس کل - مایستار و روان بُد و جهن

نفس ناطقه - اسپید غوره اسپید غوره و

تیمورس نفس ناطقه فلکی

نفس مطمئنه - خاک

نفس ملهمه - آب

نقط - مغرب نفت یا غی موصل و یارنده

بیکاردن صواب و حقیق

تقع - آمرغ و سود و فرخ و خنج و رنگ و

گرد فائده واهی

تفقه عیال - هنرینه

تفیری - شیپور تغییر و نای رومی الهارد و د

تفیس - سره و عیدار را پایه گویند نوا

تقاب - رو بند و ز را یوز را و توشی

نقاره - کوس و روئین خم و روئین خم و

دما و تبیره و شند کاس نقاره بزرگ

الطبل طاول

نقارچی - نوبت زن و نوبت نواز و نوبتی

نقاره چالان که مهتر و نور

نقارخانه - نوبت خانه کاسه گاه

نقال - گیور

نقاشی - چهره کشائی و مصوری نقش

ایدیچی کمنه

نقاہت - درواخ و کلکی ز حقیق آدم

راد رعایت ضعف پیدا آید و آن تیش فل

باشد که باندک جنبش حرکت بهم رسد الناقه
 مرضدن صحت بولوب تمام افاقت اوزرینه
 نقب - لغم و شمع و شمع و جگرک و لک لغم
 نقب زن - شکا و نده و شکا و نده و قره خرسر
 و لعی و ریر یاری
 نقد - دسادت طرفی دینده ویرک
 نقد الوقت - شهر و ابگه
 نقره گهوزا - جر مه قیر معنانه
 نقش نامام - انگاره اکسک معنانه
 نقش - نگار
 نقش کرنا - نرمودن و طرازیدن نقش اینک
 نقش کنده کرنا - کنده کاری اغاج یا طاش
 اوستنه نقش اینک
 نقشه - بینک و انگاره و گزآر و نیزنگ
 تصویر صورت اینک
 نقشه اوتارنا - طرح برداشتن التمثیل
 تصویر اینک بکرتک تشبیه بگه
 نقصان - زیان و گزند
 نقطه - تیل و رنگ و موکته و حجه و رنگ
 نقل - گزک
 نقل - لب چراه و لب چراه و گالا جرزین
 نقل - نقل مام
 نقل لینا - نقل برداشتن النسخ نقل اینک
 نقلین کرنا - نقل باندیدن و الو چاندیدن و
 نوس و یکنو مک یکصه لبق

نقیب - چاووش و چارک و چارچی و
 جاززون منادی کردن
 نقیض - دشمن و شمش و شمش و ضد و ضد
 نقیه - جنگلوک و جنگلوک الضعف قوتنرک
 نکالنا - بیرون کردن و ظاهر کردن
 الاخراج چیقار مق
 نکبت - پلاسک و شک
 نکتاب - کشاکش کشکینه و آشجو و مزو
 ار پیر چور به سی
 نکته - خرده نکته مثل النقطه
 نکلتا - بینی بریده الا جلع بورنی کسک
 نکلمنی - گیاهیکه شنیدنش شنوسه آرد
 براو مکا دیدر که قوت مقدر انسرق کلر
 نکسیر - خون بینی الرعاف بورزند چیقان فان
 نکسیه پهوئنا - برآمدن خون از بینی رعف
 یعرف اذا خرج من انفه دم
 نکلنا - برون و بیرون آمدن و ظاهر شدن
 و برآمدن الخروج چیق
 نکنا - مردنا بکار آمد و هیچکاره الكل اعرق
 و یور غونلق و یلیق و یلیق معنانه
 نکنی چیز - پایه اول نشه که ایستلش اوله
 نکمه - ناخن دیو و ناخن پریان الاظفار
 بر طیبدر سیاه هر پاره سی طراغنه مشابیه لور
 نکمه - ابرشیم و رخ الا برشیم ابرشیم
 نکمیل - برس الاشاش بر و درق

نگیلا - نوکمار میا غلی نہ

نگ - نگین و نگینہ الفص یوزک قاشی

نگ جڑنا - نگین پر انگشت و در انگشت نشاندن

وزردن

نگلنا - اوباریدن و نواریدن و نلشتن

ابلع یو تمق

نگندس بہرنا - نگندن یعنی سیرک و کک

نگندہ لک و کک لک

نگمبان - جاندار و جانہ دار گور و رب

گوزدیحی صقلانچی

نگلی - فی میان تہی و انچہ جولاہگان ریمان

بران پیچیدہ در کاکوشہ اشورہ باشد القصبہ

قامش بارہ سی و جولاہک مصرہ دیدگری

انچہ قامش

نیتا - ہوشیار اصحو

نمدہ - گلین و نمدال و نمد ساز و ساکنرو

سیا کیز و شکند و کیز اللبد کچہ کہ یو کدن لیدر

نمش علی - مرثہ ہجوبق و برص کا لبون

نگ - نچ المیخ توز المیخ توز لونسہ

نگ چکھنا - چاشنہ و چاشنی کردن الذوق

نگ حرامی کرنا - نمک خوردن و نمکدان

شکستن نان و نمکدان شکستن معنی باورق ایتمک

نگسار - النوفلہ طوزرق مملو معناسہ

نگ سگ - برچشت طوزدر

نملنگ - دہم چمک ندارد شدن نمیدن گے

نمو - گوال گوالیدن اوزامق و زیادہ اومق

واگین بیوک

نمودنی - سنجوت و نبات گورہ جبک

گوستورہ جبک نہ

نمو کرنا - گوالیدن و یازیدن النمو

اوزامق و بیوک

نموداری - و ہنگامہ بندی

نمونہ - انموذج اورنگ ہر نہنگ و رنگ

کہ چاشنی دخی دیر

نمونہ کپرس کا - موسطورہ شایستہ گبی

نند - ننا

ننگا - برہنہ و نچ و نوت و رت و ورث

وتالاج و خوشتر برہنہ ماورزا و العری العریانچہ

ننگا کرنا - برہنہ کردن عریان کردن جامداز

تن کسے برآوردن کشیدن چپلاق رنمک

ننگا ہونا - جامداز تن برآوردن و برہنہ شدن

العریہ چپلاق اومق

ننگلانا - فرو خوردن چیز یو تمق

ننگلنا - فرو بردن و فرو خوردن اوباریدن

واو باشتن اللقفلاز در اویو تمق

ننگ - شکار کب و کب عار و عیب

ننگی - زن برہنہ العریاتہ چپلاق قاری

ننگ پاؤ - برہنہ پا اعلی الحفیۃ بالین ایاق

یوریک نعتے حافی گلور

ننگلی تلوار شمشیر نیمتہ و شمشیر برہنہ سلول بالحق

ننگ حرام - کز ننگ یعنی آلودہ و آلودہ

تعلیٰ کہ غلافندن حقیقش اولہ

بنگے سر بہ نہ سر اسر عریان باشی آجلش کشے

تقتنی - کو چکتر خرد تر صغریٰ و صغیرہ کو کر کنہ

و کو کر قیز

تنتی - لوری کہ بدان بچگان را خواہانند بگرہ

و نانوبگے

نواڑ - نواڑ بتر کی قور

نواڑنا - نواختن الرحمہ اسر ملک

نواسہ - پسردختر و بنیرہ و نبسہ و نواسبط

کشینک و غلندن و قزندن حاصل ولان اولاد

طرون معناسہ

نوالہ - گراسی لپ اللقمہ بر بودم طعام

نوالہ - انچہ بفقیر دہند تیر کی بخار بخور جرک

نوالہ بہنسا - غلول

نوالہ بجاد - پدیسار الایجاد و ارایتک للاحداش

صکرہ دن ایجاد ایکم

نوبت - بادادن و گزاشت و رسیدن

نوبت - نقارہ و نوبت زدن نواختن مصد

نوبت - بنائہ الکرة بر کر دیک مرتہ معناسہ

نوبر - طرفندہ نیا پہل بہندے

نوتیرہ - نہ سیزدہ ایشتم اور بہندن برورد

نوج - مباد و مباد اثر کس و برگس برگست

لا یکون ولا یقدر الہد او لمسہ اللہ تعالیٰ ایلہ

اللہ تعالیٰ ایتہ

نوجوان - برنا و برناک و نوچہ و نیکل و

نکل الیفلع یوجہ یو کسک و غلام یا فہ ولی قالو

و تازہ کیت

نوجنا - بر کندن چیزے شخولیدن بناخن

کندن و شخودن بدن دان ریش کردن زندگی

گوشت از استخوان نہش معناسہ الفتق یولوق

و و تیمک طر ملا مق معناسہ

نوحہ - مویہ و شیون غرن شومار مند

نوحہ گر آغچی معناسہ النوح ساغونق

و فریاد دیدوب او از ایلہ غلامق

نود دولت - یکے رنگین ولان کشی

نودہا - نوا جستہ یکے یا پلان باغچہ سی

نوحہ کرنا - نوحہ کردن و شیون و مومیدن

النیا حۃ صاغو صاغق

نوحہ گر - مویہ گر الناحۃ صاغو صغان

نور - خڑہ خواہ بوا و معدولہ و شمسادگدن

و کیا خروہ انچہ شپا ہاں رسداید کلوق ضیا بگے

نورا - ساخن النورہ خرزمہ کہ کہ جہان و

زر نیخدن ایدر لر و آچی

نورالگانا - نورہ نہاد و مالیدن و کردن

و کشیدن و دار و کشیدن التور کر جلد زرنخی

خلط اید و ب استعمال تیمک

نورانی - آذ رنگ فرمند آید نلوکمنہ

نورالانوار - شیدستان اید نلنک یر معناسہ

نوروز - اول فروردین و شب نوروز را

فرسنا و فرسناۃ النیروز یا زگونی

گور دیدن - دورک

نوری قوشی - مینا شارکی

نور و زواتی - نوش گیگی تریاق کو بیدر

نوشادر - الزرنیخ اوج در لو او لور قیزل و

صار و والتون گی

نوع - سرده گونه باک در بایست در بایستگان

انواع النوع الصنف چشت و درلو

نوک - ثرئه السنان یلمان

نوکری - روزگار خدمت معناسنه

نونی - زره کودک و غلامک کچورک سکی معناسنه

ننه - ناخن الظفر طناق

نهار - ناهار ناشتا ناشتا بل لریق المجموع

نهار سونه - ناشتا ناشکسته شول کشی که صبحان

پیچ پیچ صفرا و زره طور مش و له نکل لریق معناسنه

نہاری - ونهار و ناشتا و پیش خور و پیش

دندان و چاشمش آب چراغ الغداء و قوشلق طعامی

نہاری کہانا - ناشتا شکستن و خوردن و نہا

کردن التغذیة غذا النطق و صباح طعام متبق

نہاری والا - نہاری بڑ قوشلق طعامی صمانان

نہالی - زیر انگن و نہالین و نہال الحیثیہ

لکچی طولش دوشک و نہالی

نہانا - غسل کردن و زردن و براوردن الاغتسال

غسل ایتک الغسل یونق

نہائی - سندان العلاة اورس

نہایت طلب تنگ کرنا - مکاس و مکیس

نہایتن طلبہ تنگ معناسنه

نہایت کوہینچانا - اسپری نہایت ارشتمک

نہایت لذت جماع کوہینچانا - میوخنہ

نہتا - الاغزل سلا حسنرکنه

نہتا - خراش ناخن التظفیر در طر نطق

نہر - جوئے کیفر تکیاب رود نہر بزرگ و

زروغ رودخانه و نہر اراق آرق و چائے

نہرنی - ناخن چین و ناخن گیر و ناخن

پیرائے طریق بچاخی و چاقی

نہضت - یزاش کو چک معناسنه

نہ قوتلی - ونه مودلی طوبی لہ معناسنه

نہلانا - غسل دادن الغسل ہرنہ بی صولکہ

نہورا - منت نہادان احسان منت قویق

نہین - نہونی و نیت ما و لا و لیس کل و یوق

نیا - کشتیان الملاح کچی

نیابت ہیندشتی

نیا - نوالجدید کی نشہ

نیاپہل - نوبادہ و نوبر و نورس تراہی

و تر و ند الباکورة ترفندہ نشہ

نیاپہل کرنا - نوبر کردن

نیاریا - خاک شوئے و خاک بیزورگیٹ

نیام - میان تیغ اقربا قلع و بچاق قنی

نیاؤ - داد الانصاف عدل ایتک و

برنسنہ بی یرنجہ ایتک

نیا ہونا - نو بودن و میدان کی اولق

نہج - الرذل اصل کتر کیمہ

نیچا - بے توتہ و فرود و نشیب و زیر و
پائین تحت معناسہ یعنی آگندہ و اشاغہ
نیچے اوپر رکھنا - غریب ن بری بری
اوزر رینہ غریق و استغایمک مطلق دیک
نیزہ - رستو ادور سین و دلام و ژوپین
بیغال دور باش و دشاخہ سواری شاہان
الرایۃ علم و شجاق

نیش - کلک ویشک اناب آزد و شلری
نیفہ - الحجرة قوشاق یری مقعد الازار
گبی اوچقور اوی معناسہ در

نیک بخت - ہرات السعدالملک
و مبارک کلک مین گبی

نیک خو - ساویزا یو طبیعت کو کیمہ

نیک سیرت - رۋہ ایو عادلو کمنہ

نیک روش - فرمان یو طریق قتل کو کمنہ

نیک کام - یارنامہ فیروز مین الخیرۃ الملک

و ہر نہ نک ایو کلکی

نیک نامی - ہوسر ب یارنامہ ایو کلک بریلہ

آوی مشہور اولق

نیل - جمود بر کمنہ کند و شدن امور نہ

صا و اولد یغچون سرور اولق

نیل - سدوس چویت صقندیسی

نیلا - کبود نیلگون الازرق گوگ نامی نکند

نیلا ہوتہا - زاک سبز و توبای سبز الزاج

نیل کفٹہ - سبز و نیلہ زارغ و کاسکینہ و تیر

الشراق خیل قوشی و آری قوشی

نیل کے پتھر - برگ نیل الوستہ چویت یہ پانی

نیلو فر - و نیلپر و نیلفر و نیل و نیلو فل و

لیلو بل و لیلو پر و لیلو پر الالینو فر نیلو فر

چچکی نو فر معناسہ

نیمہ آستین - سخل و کاتہی شرداغ لکٹان

و طیلہ و زہون و ملک و عجم کو کلکی در

نیم پختہ نان و طعام - تاتاری پشیش دینور

و نیم برشت تخم را ر فدان گویند گواثرہ گے

نہین - چشم و دیدہ العین گوز

نہیند - خواب و کونیان الہجودا و یقونوم گے

نہیند جانا - خواب از چشم پریدن و خواب از چشم

جستن و رسیدن السہر السہور او یا فلق اولق

نہیند جانا - بد خواب سہر سہرا فہو سا ہر سہر

نہین متی - شول قاری کہ ہر بلا قردی او شند

گوز باشی آق در

نیو - رک و کد وادہ و کد واد و پائے بست

و پاخیرہ شستگانی الاتساع الاساس دیوار تملی

نیولا - راسو السرعوب آس

نیولا - ہزار چشمہ السرطان بر مرصدر

نی نہر - فرغ شول رماقی کیکی بالیش صواقہ لٹاول

باب واو

واجب - کرور ہر اینہ و ہر اینہ الوجہ لٹرم

و واجب الوجود - گرو فرماش و بایسته هستی
 و شایسته هستی لازم اولان ذاتی دو امیل از لیل
 ابدی که حق تعالی شانه و عظم جلالت و برهانه در
 و آ - جمله الصلوة السطوة حمد الیکم
 و آ - رہا گردن زخم الطعن و رفق
 و آ - و قبحی قصع نموجہ گے و قصہ تفکد و
 قرہ بنایہ و پشتودیر
 و آ - بر خمی الصدقة ثواب یکن فخرایہ
 اولان عطیہ
 و آ - صدقہ کردن التصدق صدقہ دیریک
 و آ - و ش - محوطہ گردخانه حصا کشند برین
 و آ - جانا - بلا گردان شدن و بلا چین
 شدن و صدقہ شدن التفدیہ کیسمہ سیکابن
 فدا اولین در یک
 و آ - نرسی مقرب بارگاه حق
 اولان کسمہ لری
 و آ - نولیس - شدہ بند
 و آ - ر استین الحق گر چکت طوغری نشنہ
 و آ - اہوار و شیفنہ سمہ معناسنہ
 و آ - زک حاکم معناسنہ
 و آ - کلی - و مصر کلی و بنیمہر چکی سمن معناسنہ
 و آ - واه - وہ وہ و اخ آنت زہی و خہ
 آنت زہ زہ پہ پہ خوش خوش شازہ زہی
 پہ بارک لشد و سنج ایوایو
 و آ - سخن بار و ویمزہ انخل فاسد یامز

سوزا ہر کلام فاسد
 و آہیات - کلمکل و کلمکل کلمکل و کوزہ یک
 و ہرزہ گوینق
 و آ - مرگی و مرگامرگ و مرگ عام ستوران
 رایوت الوباء کہ طاعون دخی دیر لہ اولوم مناسنہ
 و آ - و ننگ و و ننگ لوبرہ بر کوچک کہی
 گبی صار و جہ جانور در آطہ طوشانی مناسنہ
 و آ - جد کرنا - حال کردن و سعل کردن
 و آ - و جیہ تناسلہ لاغضا - بوبو بوسلو
 و آ - و خشت - تور پر مانی الوحش و رکک
 و آ - و خشت کہاکر بہا گنا - توریدن و تولید الوحش
 اور کو ب قاجق
 و آ - و خوش - دام و داکم خددو
 و آ - و جی - فرتاب و پرتاب
 و آ - و دوع کرنا - پدرو دوداع کوچ و ققندہ
 بری بریلہ اسلشک لوداع و داعلشقی
 و آ - و آرقہ - و توان چکی بوی مادران عربہ
 شو ملا دینور بر ترا سک گبی
 و آ - و رب - اورب قاجاق و قایقاج
 ترکنا ندہ گے
 و آ - و دی - شعاع الفوم فی الحرب علامتہم
 عسکرا و رباسی
 و آ - و رر - بجوہ و عفت یعنی حرامان ویرامز
 ایشردن صافمنق
 و آ - و رر - بر نعلانیدن و غایب لہ لاغوا

آرد در مق و یولدن چیر مقی التحریض لدایوب
 بر ننه یقندر مق التحریض قندر مق وقویر مق
 ورق - من وراق الشجر و الکتاب
 ورق - پر وازه و پر وازه ر سازند ونگه
 انتشار صاچی
 ورق داغ - هندسه گوشه پیشانی او را
 و پا ورق کلمه پایان صفحه که در هند را بخانند
 ورم - آماس سام شیشمک مصدر شیش و
 قباریق معناسنه
 ورم نلخن - ورحس
 وزن - هنگ طاریق و مقدار معناسنه
 وزن شعر - دم
 وزیر - دستور و کار دار و کار دان مشیر
 و صدر اعظم
 وسط - میانه و فرنگیخ او رطه معناسنه
 و سواس - خودک و خودک و کش
 و سسه - کتم چویت پیرا غلری
 و شق - رودک گبی جانوریکه از چرمش
 پوشین سازند
 و شنه - نمتک گبی الوبالو
 و صل کرنا - بر ازیدن فرار و فراریدن
 و کر و الوصل و لاشمق اولشد ر مق
 و صلی - چپانده و کاغذ چپانده
 و صیت - آند ر پند الوصایه و صیت
 ایتک توصیه گبی

و صو - آبدست و آبدست آلق آبدست کرنا
 و صو کا لوئا - آبدستان ابرلق و کو کو م مطهر
 وطن - نهر و زراعت
 وطن اختیار کرنا - وطن بستن و گرفتن و کردن
 و ساختن و داشتن الایطان وطن طومق
 و طیفه - راستاد و رستاد و رستاد هرگون
 و بهر ای ایچون تقدیر ایشا کهری سنه و اهل
 یا طلعادن یا غیریدن
 و عده خلاف - مخالف الوعد
 و عده کرنا - و عده کرن نمودن داشتن
 دادن الوعد و عده ایتک
 و قار - زیر او حلیم اولمق و آغز اولمق
 وقت - هنگام و محک زمان چاغ معناسنه
 وقت تاکتا - هنگام جستن لانتها ز فرصت
 طلب ایتک
 و قتر صاغانقلی غیور - باران بیوقت خمیده
 و قتر - سنگ لوقر طارتی و آغزلق
 وقف - تحویلا
 وقف کی زمین - رسته
 ولایت - اگا و لکا حکم و نصرت و سلطان
 اولکه معناسنه
 و ننه - فرشی چشم دار خرسک گبی نخ معناسنه
 و نه - گومشون ایشان و او شان و آنها
 و ورمن بارش او و هو او اول و شو و شول
 و مان - آنجا شوم و هانک و رده او رده و ننه

و بهم - سمر از طن دید کمر می گبی
 و بهم کرنا - نهاریدن و نه ازیدن التو بهم
 غلطه و بهم شکم
 و بهی - همان آیا با انجی اودر
 و به هوتا - آنتی
 و یجک - و یک و یک لویج کله رحندر
 و الویل کله غذاب در
 و یرا - بطرح فروختن مال بر رعایا و
 آن مال را طرح و مال طرحی گویند
 و یران - یبات و یقیق معناسنه
 و یران هونا - ریهیدن و یران شدن
 و افتادن یقیق و دوشمک و چوکک
 و یران کرنا - ریهانیدن اتخریب خراب
 ایشمک یقیق و خراب ایلمک
 و دیوده - حاکم و شمنه ولایت و سردارضا بطه
 کنارنگ و سرباک گبی

باب هائی هوز

ها - کلمه حث و تحریض و تنبیه
 ها تهه - دست و دیدن ارش و ارش مقد
 یک دست چیز و گلوچ دست و پائے انگشت
 بریده یا سربارده الیدال الذراع آرشون
 که انوکله بز و غیر می نسند و لچر و رودخی
 ذراغ ید و قول معناسنه ده گلور
 ها ته با پائی - با هم دست بازی کردن

بمزاج اگر باشد دست بازی است بری برینه
 سله و سدرمه و توقات ایله چاتاچات
 اور شتی و بر بریده الری اوزار تیق معناسنه
 ها تهه او تهالینا - دست از چیز سیر کردن
 و برداشتن رفع الید الی قال و تیق ایلی حقار
 ها تهه بهرا - دست آلوده ایلی بیلا شتی کیمینه
 یده من اللحم غمره و من الشحم زهته و من السمک
 صمرة و من الزيت قمنه و من البيض زهته
 و من الدهن زنحه و من الخل خنطه و من العسل
 لزجة و من الفاكهة لزقة و من الزعفران
 ردعة و من الطین ردعة و من الحیدیه هکته
 و من الغدر طفر و من البول و شنه و من
 الوسخ درنه و من العمل مجله
 ها تهه باند هکر هکتر هونا ادب سی - کش
 ادبله قالق
 ها تهه پاؤن طوئنا - فنجیدن و فنج و
 کن هزّه و گهنزه التملی کر نمک اسمک
 ها تهه پاؤن مارنا - دست و پا زدن
 و کردن الیهاد جان چکر رک
 ها تهه پیلانا - دست کچه کردن الاستکفا
 ال آجیق و دنجیک ایتمک
 ها تهه جهلائی - ره افتادن او شتی ایلمه تیق
 ها تهه چلانا - دست یازیدن بسط الید
 ال اوزار تیق
 ها تهه چهرالینا - دست خود از دست دیگر

بر کشیدن الفزع چنگ

ہاتھ دراز کرنا - یا ختن و یاز دہی یازیدن
و دست دراز کر دن برایشہ ایللی اوزاتوق
ہاتھ قبضہ پر کرنا - دست شمشیر بردن
الاخلاص قلع چقار مقیچون الری اوزاتوق
ہاتھ کی چکی - دستا سال دگر منی
ہاتھ کی روٹی - نایک کف زردہ پختہ
ہاتھ کی لکڑی - غبارہ و غبار و غبارہ
وسہ العصارہ و کنگ

ہاتھ مڑونا - دست بر تافتن المونو کنگ
ہاتھ ملنا - دست الیدن ایللی سورک
ہاتون پر ٹیک دیکرا وٹھنا - تکیہ بردتھا
کردہ برخاستن العین اذ نہضت علی الارض
ہاتونکے بل کھڑا ہونا - چتر زدن یعنی اللہ
اوزرینہ طور و بایا غلہ یوقاری ایتک
ہاتون ہاتھ - دست بدست و دستا دست
ید ابدال الید

ہاتھی - بیل و بزرگ جشہ و مہیب را
کنج و کنجر و نگر و تاگویند
ہاتھی دانت - پیکتہ العاج فیل دیشی
ہاٹ - بازار السوق بازار یری
ہار - گرہ یوارہ الوشاح العقد بو غموق
کہ بوینہ طاقد قری قلاہ در
ہارل ہارل یوریک - متواتر شرف
روز در راہ رفتن بی قیام کشش گے

ہارنا - دریا ختن یا ختن

ہار ہار صولومق - تیز تیز نفس زدن ہانپنا
بہندی رخیدن گے
ہاتھ - آتش
ہالاط - و پالار مار رس ہائے کندہ چهار
بہندی رسا ساز و گے
ہالچ - زرد و میوہ کو ہید رانچ گے
ہالون - دانہ باشد الحرف یوزر لک اوتنگ
تنخمی حب الرشاد گبی

ہالہ - خرمن آفتاب و خرمن ماہ و
خرکہ ماہ و خرگاہ ماہ و شاد و ردو شاہ
تورڈ و شاد بود الطفا و تہ کوفش دارہ سی
و آئی آغلی
ہالہ پڑنا - ہالہ بستن و افتادن آئی آغلی
ہاتپنا - دم گستن و دم بر افتادن
ہچیندن و خیندن و مد بہر صولومق و
ہار ہار صولومق

ہانڈی - دیگ گلین و دیگ افرازدان
انچہ دران افرازدیگ نہند و کوئی پاتیل
بزرگ سر کشادہ مسین البرمتہ چو لک و
الصیدان طاش چو لک
ہانس - آخر و چنبر گردن الترقوہ بیون
حلقہ سنگ لکی
ہانس - حلقہ طلا و نقرہ کہ در گردن کنند
الطوق بو غموق

ہاتھکا - ترک حلقہ ثوب دائرہ اولیٰ معناسہ
 ہاتھکنا - راندن السوق سورک پور تک
 ہاتھ بان - کج کج قفقہ معناسہ
 ہاؤ - وقماش خاویہ پریدن گبی
 ہاؤرہ - یہو دمبدرے کشت گبی
 ہاؤلی - ویلق رومال دست صاف کردن
 دست پاک گبی
 ہاؤن - دار و کوب ویانہ و کاپیلہ ویاور
 دستہ ہاؤن و کوچک رابترکی او غور چہ گویند
 جواز و جوازہ ہاؤن چوبین ونگین واکہ روغن
 گرفتن و شیر کشیدن جو غن بہر اس دیک
 ہاویج - زر دک گاجر
 ہاؤید - جہاز شتر کہ بمنزلہ پالان آن باشد
 ہوید گبی
 ہائی ہائی - چکی چکی التاؤہ اوخ دیک
 ہتوڑا - گزنیہ طوق معناسہ و خایک
 وٹیک وچکش وکوبن مربع باشد چک معناسہ
 الفطیس بیوک چکوچ مطرقہ گبی
 ہتوڑی - خایک وچکش المطرقہ چکوچ
 ہتیار - ساز جنگ و جانہ و گدر و گدرک
 و دستیار السلاح آلات جنگ
 ہتیار بند - تسلیح الرجل سلخوڑ معناسہ
 ہتیلی - کف دست و ہیکل راحتہ الیاسی
 ہتینی - پیل مادہ العیشوم فیک وشیسی
 ہتہیا - فیل باران

ہٹانا - فروشاندن الطرد ایراق ایتک
 سورب رد ایتک
 ہٹ کرنا - استبداد کر دن و بر سر استبداد
 آمدن الاستبداد متقل اولق الاصرار دائم
 اور زنیہ اولق
 ہٹ دہرمی - کج پلاسی
 ہٹنا - فاتوریدن فاتولیدن دور ترشدن
 ویک سورفتن البعد اراق ایراق اولق و
 ویر طرفہ آچوب گتک طماوشتیق
 ہجو - جرشفت تنگ نامہ ذم ایتک یرک
 و عین سولک
 ہجوم - انبوه و فوز و خرابار
 ہجوم کرنا - شنیدن التزاحم غلبہ لک ہجوم
 ہچکی - ہچک و ہک و ہک و زغنگ و سکیدہ و
 غک و اسکرک و سچک و شچک و ہک ہک ہک
 الغواق انجھرق
 ہچکی لکنا - گریہ و گلو گرہ شدن و خیمہ گریستن
 الاقاعہ عند البکار عارض و لان انجھرق
 ہذف - نشانہ تیر و توموک و توموک و نک
 ہلوطہ و طبلہ معناسہ
 ہڈہڈ - ہڈ ہڈک و ہڈک و ہڈک و ہڈک و ہڈک
 و ہڈک و ہڈک و ہڈک و ہڈک و ہڈک و ہڈک
 قوشی و چاوش
 ہڈی - استخوان و ورکنا الغظم لک
 ہڈیان - غاب و ہرزہ بیدار افشار صاچہ

ہرا - سبز انخضرین شیل

ہراس - ترس و بیم بانظا داشتن افتادن
افتادن متعل نفی ان بلفظ نامی آید از وقوع

ہراگہانس - قمر زرد چا پر و چین

ہراول - پیش آہنگ نیک تملای طلیغہ الجیش

و شہر متہ الجیش چر قہ جی معناسنہ

ہرجانی - یکن مذہبی

ہرج مرج - قارش مور شرف قارشائق

غار و غور گے

ہر حال و تقدیر - بہر نیر و بر ہر تقدیر

نیصل و سون معناسنہ

ہر روز پھینکے کپرس - باد روزہ گوندہ کک

ہرزہ گومی کرنا - ژاثر خامی و گزاف لایین

لبیدن البنل صاجہ و ہرزہ سولیک

ہرک - وطنورہ اشکی کہوٹی طنزور کی خرگے

ہرکارہ - جاسوس بتر کی تبلیی الجاسوس ساسا

آراچی و جو سلاچی کیسہ

ہرکیسہ - و ہر کیدہ کرامعناسنہ

ہرگ - و فلجان گشت شیاریدہ شیار گنے

ہرگ - منڈ و انچہ بران شاخہائے انگور

دوانند و اصمہ چار داغ و کرویت چنال

اغلاج نیز گونید حفت و بر مہ گے

ہرگز - بنیز از لاد حاشا معناسنہ

ہرہر - کلمہ بنود وقت جنگ بارش خدا

البرہرہ حکایہ صوت الہندی فی الحرب

ہرن - آہو الیم ہیران

ہرنا - آہوسے نزل طبی گیک و شینہ ظبیہ دیر

ہرنا - حناسے زین و زین کو بہ بتر کی حنہ

القربوس اگرک وک قاشی و ارد قاشی کیسہ

قربوسین دیر

ہرند کلو - ہر نقد ہر چند اگر چند گے

ہرنوٹا - آہو برہ الغزال الطلا کی کون زاغی

ہرنی - مادہ آہو انظبیہ گیک ویشی

ہریاول - مرغزار و سبزہ زار چایر و چین

ہریسہ - ریس کشک معناسنہ

ہڑ - ہیلہ زرد و ہیلہ سیاہ الاہلیج

ہڑ بڑانا - دست و پا گم کردن و دست باجم

شدن الاضطراب جان چکد یک و دیگر

ہڑ پھوٹن - درد کردن استخوانا از تعب

راہ و کار انکج کشینک ککری اغریق ایشلک

ویا یوریکہ ن ویا تعبدن

ہڑ پی - یصدیق دیونہ و پیٹگی

ہڑ تال - الزرنج قیزل و صار و التون

گبی و بریسی قرہ اولور

ہڑ تال - در بندان یعنی حکام ظلمدن

توکا نری قابو قباق

ہڑ دنگا - ہڑ تننا

ہڑ کایاکتا - قدوز کوپک قرابون معناسنہ

ہڑار - الالف بیک

ہزار برس تک جیتار ہو - تا ہزار سال

عش الف سنته یعنی دیر یکایک یولن سن بیک شین
هزار دینگر نیوالا - آنکه هر روز هزار بار
تخته شنگ نماید

هزار رنگ بدنا - هزار رنگ بر آمدن
هزاره - صد برگ

هزل - گنجل خورطه معنانه
هزیمت - بوز غولق شکن گب

هزیمت کهاگر بهاگنا - کایدن الهزیمت
عسکر صنق و عسکر بوزلق و انهمام بولوق
هش هوش - دوه چو ملک صوتی

هشت وشت - بری برینه سلمه و سدره
و توقات ایلد چاتاچات اور مق

هضم - گوارش الهضم سکرک
هضم هونا - کواریدن الهضم سکرک

الهضمام سکرک هضم و لوق لازم و سکرک
و هضم ایتیک متعدی گوار دیگه

هفته - شفقوده و غفوده هفته گونلمری
هفته دوست - رحل طرف تیز طیب و بصلحی

هطل - ودانه چوبیکه بدان سقف خانه پوشانند
هنگامگا - از هوش رفته و هوش باخته و

سراسیمه و کالیوه و کالیو الهیته سمه و دینک معنانه
هیکه - و خورج و چوال و خرجی بار دان گب

هکلا - زبان گرفته و شکسته زبان و زبان
هکسته و گنگلاج و ها کره و ها کله و گچه الا لکن

اغردیلو الار ت دینی پلنگ کیمسه که سوزی

تمام افاده ایده مزین پی پی معنانه
هکلا - زبان گرفته شدن العجمه طوتغون و بولک
الکته پلنگک

هنگاسا - برانز گرفته الحاقن الذی به بول شدید
هنگارنا - بر پانچه ریدن و بشلوار ریدن القوط

غاطط ایتیمک
هنگنا - ریدن القوط غاطط ایتیمک

هنگنه پیچی - جائیکه مردم در انجا ریند
هنگوڑا - آنکه بسیار رید

ههل - آماج و قلبه اهن جفت اشترش لمان
هصبان دموری

هلاک - آفرنگ و هارمی و آذرنگ و هوش
الهلاک الهلاک و الهلاک یوغ اولوق و دوشک

هلانا - جنبانیدن بالانیدن التحریک پرک
هلا هلاک بهرنا - جنبانیدن آذنتا غله

دران بسیار گنجد الد عده ایکی زیاده اولسون
دیو دپردوب چویرک و طولد مق

ههل چلانا - فشار کردن و فشاریدن و شویندن
ترلائی سور و ب نطس ایلک وزین فشار

کرده شد کار و شد یار و شوینز کرده باشد
که فلجان و نهنگ باشد برکی الکرب برمی

هلهدی - زرد چوب و زرد چوبه و دهره
اصانع الصفرو عروق الصبغ زرده

چاؤ و صاری اغاج
هله - هزار هزار هفتنه که آندن هزیمت جان

ہلکا۔ مہک و ہم سب وضع الخیف کی
 الطیاش اطاش خیف ینک عجل کیسہ
 ہلکارنا۔ برنگین سگ برنگار و غالیکن
 التحریش الدایوب برنسہ یہ قندریک
 ہل کے ہیل۔ بند جفت صفری کہ ترلا سور
 ایچون وارا بہ وقا کلی مقولہ سی چلک ایچون
 ایکینسی بریوندرغہ قوشار لر
 ہلکی چیز۔ ورام پینی نسہ
 ہلکی نوک۔ گا و آہن صبان و موری معنہ
 ہلکی لکڑی۔ سینج صبان اوقی معنہ
 ہل کی ہوی زمین۔ شیدار غلجائ ہر معنہ
 ہلنا۔ جنیدین و نویدین و نوایدین تحک
 المیدد پر نک و وترک
 ہلندوز۔ نباتے از گونہ اباس کرپا گے
 ہلیک۔ و بالحق آئند کارا
 ہلیدہ۔ و ہیلہ لایلد
 ہمای۔ البلیخ ہما قوشی
 ہمتا۔ ہمال المثل نظیر و دندش
 ہمت۔ نیش
 ہمچ۔ ویلیاق و شاشقین زیون آبدندان
 گے آدم نادان و احمق
 ہنجولی۔ ہمزاد و ہمزولی یا شد اش معنہ
 ہمزاز۔ رازدار البطانہ سرداش
 ہمزہ۔ و ہما صاحب یولداش
 ہمزک۔ مجورہ

ہمزلف۔ بجاق سلف گے
 ہمسر۔ ہمدست و ہم اور دو ہمتا الکفوف
 ہمن۔ ہمزاد باشد اش معنہ
 ہمنون مین بیہنا۔ در ہمالان نشستن
 المصاحبتہ یولداشلق
 ہمسی سیکہر ہستہ کہو۔ از من گرفتہ بجار
 می فروشد و از من شنیدہ بناف من سیکار
 ہمشہر۔ یرتش شہرتاش معنہ
 ہمکام۔ ہمدستان الکاملہ سولیشک
 ہمکنا۔ حملہ کردن الکراحملة
 ہمنام۔ الہی آداش
 ہموزن۔ ہمنگ القسویۃ برابرلق
 ہمیانی۔ و ملیان طنار حق
 ہمیشہ۔ پادار و نرگ و نوتاش و ہرگز
 و ہرنیہ الدوم والدوامۃ ثابت ساکن اولق
 ہمیل۔ امر بیل برپوسیدوس گے
 ہندایواسی۔ بیل میوہ باشد طرائیت
 ہند باصلۃ سی۔ و قیور حق صلۃ سی
 ہند بائی بقل در و بلخیہ راصلۃ دیر از ہند با
 ہندانا۔ بر خرنشاندن و شہر گردان
 کردن القشیر شہر تلواتیمک یعنی خلۃ بلو
 ایتیمک و آشکارہ ایتیمک
 ہندولا۔ گہوارہ و بانوج المہد بشک
 ہندی۔ سفتہ السفتیہ سفتہ
 ہندیا۔ دیگ گلین کوچک لہرنہ چولک

ہنسی کرنا - سفنہ کردن سفنہ ایتمک
ہنر و کمال - شیوہ

ہنسراج - پرسیا و شان و پرسیاوش
ہنسی - آخر و چنبر کردن الترقوة بیون
حلقہ سنگ لکی

ہنسی - طوق گلو الطوق بو غموق و قین
ہنسی پوتا - طوق برگردن نہادن و برگردن
کشیدن و گردن و انگندن در آوردن آویختن
التطویق بوبینہ طوق ایتمک

ہنسنا - خندیدن و خندہ کردن و زردن
و آستین از دہن برداشتن دابا ہانتن
اضحاک گولک

ہنس نگہ - خندہ رو خندان البسماتہ
گولریوز اولوق

ہنسور - خوش طبع لغو و لطیفہ الیچی کیسہ

ہنسی - خندہ شینا المزاج لغو و لطیفہ الیک

ہنسی بین برکھنا - ستم ظریفی و ستم ظریفیت

ہنسیا - داس و کوچک راد سگالہ و داسقالہ

و جاحوک و جاحوک المنجل المحمدا لہم اورانی

ہنہننا - شہیمہ و شہیمہ کردن الصہیل

ات آوازی کشنہ و کشر دی معناسنہ

ہنو - گرینگ کور شیکدک سسی

ہنو - باد وزیکا و اوغا و بناد و زکار

معناسنہ و ہواسے تیرہ رامزگ سیلی و

بولاق میل باد قورور دین مغربی ہوا باطنی معناسنہ

و باد برین باد صبا پویا ز معناسنہ بادگز

باد میان شمال و صبا لریج بل و جنوب

طرفہ اولان کریتہ سندن ہوا بلید نہ لد و زنج

ہوا - گوک ایلر یکل راسی معناسنہ

ہوا - کونج الضبطی بوجو

ہوا بندی - گرہ بباد زدن ثبات سرنہ

لریدہ طیانق

ہوا جنوبی - باد برین لدوس معناسنہ

ہوا چلنا - وزیدن الہبوب بل اسک

ہوا دار مکان - پروار یا زلق اوطہ

ہوازدگی - زکام الضناک زکام مضنوک

آواکا اثر ہونا - ہوا یافتن طبعیتندہیل

اثر ایتمک

ہواسی بایلا - سفر سیر یہ دینور دیولانک

ہلو فتنگی - تیر ہواسے

ہلو کھانا - و ہوا ہوجانا ہوا گرفتن و

ہوائی شدن و پرواز کردن و چپ ہونا

ہوا کھانا - باد گرفتن کسب باد کردن

و کسب ہوا کردن الترویج پیلانہ ایلہ

میل ایتمک

ہوام - خندہ حشرات الارض

ہوا و ہوس - ریزہ و کام و کام و ریزہ

مراد و مقصد و ہوا و ہوس و ہوس طبع

حریر و لوق فہو طبع و طامع

ہوائی - تیر چرخ و تیر خش و دوزخ

تیر ہوائی و آتش بازی ہوا فنگی مناسنہ
 ہوائی روزن - بادگیر الکوہ او دیوار نہ
 ایند کمری دکن
 ہواسے مختلف - بادراغہ
 ہوہو - گت و مت بعینہ مصّٰل معنہ در
 ہوہو چوپہ - و ہوا چو خردل صحرادر کھلا گئے
 ہوتے ہوتے - آہستہ آہستہ رفتہ رفتہ
 التدریج آزار ایشل وزرینہ اولق یاوشل معنہ
 ہودہ - الہودج محفہ
 ہورلہ - غلبہ شکل مرجک او کوزہ بیدر رکاو
 ہوسطہ - سپاہی رنگروٹ کہ تعلیم نوختہ باشد
 ہوس - آرزو سے نفس بواو محفہ ہم در
 فارسی آزند
 ہوش - نس و ہوشو الفطانہ زیر کلک لاک در
 یتمک و الکلق
 ہوشمیریم - بر قایتقد رسد و آیران قاشد
 اکشیدر رکسک گئے
 ہوشمند - زیر الفطین زیرک
 ہوش میں آنا - بخود آمدن الصحو آچلق اولق
 ہوشیار - زیرک و فرزاندہ اثر و اثر بیدن
 خبردار کردن آریس خبارہ الفطنہ زیرک
 ہوشیار ہوا - مالید گوش الکلری معنہ
 ہوشیاری - ہشیر بیدار و یا نقلق معنہ
 الفطانہ زیر کلک
 ہوطوز - مقنعہ سرخارہ گئے

ہو غ - والا حق و قولوبہ و صلاح
 کہ بچہ و چیر گئے
 ہول - ترس و بیم با خوردن و افتادن
 نشستن الفزع قورخو
 ہولا - دُئل و دُرئل و گرگن و کوگن فیکر
 ہول دل - تپیدن دل الخفقان مضطرب
 اولق و دپر نک
 ہولے ہولے چلنا - آہستہ آہستہ رفتن
 قدم کشیدن و پاکشیدن و پاچیدن یا بچہ
 و آہستہ یوروک
 ہومور دنق - و مرل دنق و صو قرقن کرین
 و گر گئے بڑ بڑانا
 ہونا - شدن بودن گردیدن کردن الکلون
 ہونٹہ - کب ٹنچ ہوا سیدہ لب کم خون
 خشک و گندم گون الشفتہ طوداق
 ہونٹہ چانا - لب از خشم گزیدن التعصیفق
 مبالغہ ایلہ طوداق الصبرق
 ہونٹہ کٹا - شکر لب و کفیدہ لب کفہ لب
 سلنچ الاعلم یارق طوداقلو
 ہونٹہ بل - لغبن البطام طوداغی قاکک دم
 ہونک - خوش میوہ آوند گئے
 ہونڈار - گفتار یہی جانور زندن بر حیوان
 کہ انسانہ بیر
 ہٹی - است و ہن بترکی وار و در درجے
 اثبات لازمی ہر دو فراہم آند مثلاً اسد تمک

یاقیق - اغزی طار و بونی قصہ برداغ
تنگ گے

یاد - غیر و بیگانہ مرد بیتانہ گے
یاد - و سٹوم و ویر و برم و یاد با گردن
آمدن رفتن دادن آوردن داشتن

بیاد بودن مستعمل التذکرہ المرق
یاد کا تاکا - یاد بود یاد کار و یاد کار نشان

و یاد گاری و یاد آور التذکرہ کا تذکرہ یادگار
یاد کرنا کر سے غم کا - اندمہ کچش آلامہ

نیکیندن تذکرہ ایتیمک
یادگار - یاد گاری

یاد دوست - صدائے قلندران
یار - زمین سیلاب کندہ کالار گے

یار - ہمنشین و ہم نشست و ہم صحبت
الصاحب یولداش

یار - یوصہ و یوصم و باش گے دانی و
عیاش کیمینہ

یار پوز - غاغہ و غلیج گے پودنہ بستانی
و بری اولور

یار لوق - سینہ بند چکان زنمان باز رند
یار مرہ - و مانغور و لیا دیدہ گے

یارہ صو - اور قلعہ آذمتق زخم کا پانی
چرا کر شنج کرنا ہو گے

یاریم - نصف نیم
یار بوز تخته سی - لوح مشق اطفال کہ

برسی یا کزنہ وار در و محمد صلی اللہ علیہ وسلم
گر چک طوغری پیغامبر وار در

ہمیات - یازند شکل معناسہ
ہدیت - غزم اولوق عظمت و اجلال معنا

ہیجر - آختہ المحبوب ینمش واکدرج
ہیجہ گشک - در غورگی موزیشن گے

بے نیل بر گشتن
ہیرا - الماس

ہید و ست - بازی کہ تیغہا آہینہ با ہم پیشا
پیش امیر نمایندہ تقطیس دف چالوپ رلامق

واصناف لہو ایلہ بکرہ استقبال تیمک
ہیز - بزدل مرد ترسان الجبان قورق کیمسہ

ہیزن - ستون بزرگ پالار گے
ہیضہ - تخمہ

ہیضہ کرنا - ہیضہ زدن و امتلا زدن البیضہ
تیز تیز قوسبق

ہیکل - حایل
ہینگ - انگوزہ الحلیت قاسنی نسہ سی بالدرخان

ہینگ کا درخت - درخت انگوزہ الانجدران
قاسنی اغاجی کہ پوستہ حلیت دیر

ہیولا - نیزنگ پزیرا

باب یائی تھمانی

یابس - قوری خوش گے
یات ویراغی - ساز و سامان اپنے فعل زدہ گے

تختی گویند تخت نشینان خاک معناسند در
 یازلق - و یاز او طہ سی خانہ تابستانے چکم گئے
 یاس - نا امید
 یاسمن - سخلات و سیال بر نازک چکدر
 یاش - رطب تر شرف گئے
 یاشس - سن و سال زاو گئے
 یاشد اشس - ہمزاد گئے حسن و ہمسال
 یاغ اور دکی - زسیک رودہ قبضہ برنج پر کرڈ
 یاغ باغر - جرغند گئے گوندہ ازان باشد کہ قیمہ
 و برنج در رودہ پر کردہ ہزارند
 یاغی - تیلی افشہ گر
 یاغی منکنہ سی - یاغی جہنم در نور کر اوش گئے
 یاغخانہ زنبیلی - ٹوکرا کو بین گئے
 یاغز - وجدا و زخم پشت ستور افکار گئے
 یاغزین - دوش و کتف ہویہ گئے
 یاغز - چردہ کہ لون سیاہ مایل در و قرہ یاغز ہر
 اللون کیمہ سیہ چردہ معناسنہ و شبذیر سیاہات
 کہ یاغز در دیز گئے
 یاغز طوری - رخس گئے سیاہ ایلہ طوری
 اور طہ سی رنگلوآت
 یاغ صرغنی - کشوت افرہنج
 یاغلو - و سموز اولق چربیدن
 یاغلی باللی اولق - باہم شیر و شکر بودن
 یاغلق - ویرا شق زرب و زینت فر گئے
 یاغقنسر - بی اسلوٹ اندام برنج گئے

یاغقنسر لک - کلغند گئے ناترا شیدگی و
 ناہوارگی
 یاغ او یونسی - پارچہ کہ از گریبان بر
 آورند عربیدہ قوارہ دیر لر کر گئے
 یاغقلو - واندالمو و بزکلو و اوینون
 خوب و زیبا و نازندہ
 یاغشق - ویرا شق و موافق و مناسب
 گلک موافق بودن و موافقت کردن
 یاغقوت - یاکند و بہران و بہرام شہراغ
 یاغی - داغ کی گئے
 یاگلک - و بیلمہ بردک گی چیتان
 یاغقلنجی - چاپلوسی کنندہ چاپلوس گئے
 یاگل قلمق - طع کردن و چاپلوسی نمودن
 یاغقدی - قنچ کو پک ارکک استدی
 و کدی قزدی و کور کدی و دیشی حیوان
 طلبا و لوق و کوسنک و فحلہ آغز دیر لر
 و گبلہ و لوق آبتن شدن گشن گئے
 یاگل - زباندہ آتش و راغ گئے
 یاگلزلق - توحد با خویش گئے
 یاگل یوزلو - دلی قنلی جوان سادہ
 روی گوشا سپ گبی
 یاگلش - و صیلنمش و باصلش پنچ و
 پہن شدہ شہریدہ گبی
 یاامہ - پینہ غاز گئے
 یاان - پہلو و وزد

یان باشی گلک و قوشق - صدمه افتادن

کوب گبی

یا تنج - و کسمه و کسمه پاکتر کوثر کی کیم گے

یا ندیق اوتی - جاور دگے بیاض تیکنلدر

عربیده نعام دیر

یا نش - سوزش سوتش گے

یا نقی یانق - مادر آب و آتش گے آنکه زار گرید

ویانق یانق اغلق نار فشاندن گبی کوزدن

قان روان ایلمک

یا تقو - گونج هتک بڑ وال بڑ واکے چنگ گے

یان کسچی - طرار گرہ بر گے

یا نطق - سوختن سوخ گے

یائی قره و قبر حق - و آتش کوشکی نار فارسی علی

یا وریلی قیو - و قورولی قیو یاد گانه ویناس

والکا گے در کلان که در میانش در کوچک سخته باند

یا ویز - و کسکین تند و تیز تاج گے

یاوسی - مگس برابر کوچک ملج که بر گیاه ماند

و چرنده را ذیت دہد بھی گے

یا وقلی قز - نامزد و دست سوزہ گے دختر

نامزد کرده

یا یق - ریخی بستو و جغ و کوبہ گے

یا یلاق - و قید شلاق چہاونی سپاہ و لشکر کوچ

کردن مناسندہ

یا یلیغ - دستبند که شامہ معروف در کوچک قانو

طرز زندہ اولور خرچکوک گے

یا یلم - و او تلاق طوار او تلایجن رچر گاہ پادہ

یا یق - دہی بلونا جاک گے

یا ین بالنی - گونه از ماہی در نیل مصر باشد

سلور گے

یا یوان - و بول و آجت فراخ و فراز گے

یبا - افشون گے پنجشاخہ غلہ بہاد دادن

یباں آصوری - قرطم بری طریغان گے

یباں پراسہ سی - و یباں گندناسی وایت

سیہ کی فرا سیون گے گندنا ی کوہی

یباں تر فیل - اندہ قوقور در کرمان گے

دواسے کلف باشد

یباں صر مساعی - و اطہ صوغانی نوم الحیہ

یباں ناری - گلنار کہ میوہ ندارد غم گے

یباں ہاوجی - گند گیاه گے پنج شقائق

یباں کیوئی - کمون بری فیئل گے

یبرک - زیادہ سیلہ اسکی پیغت گے

یپاغی کولہ - پشم باز کردہ خیدہ گے

یپالقی - گونه از چند چٹو گے

یپرک - واسکی اثواب باروزہ گے

یپریش - اسکیمش آفشنش داشتہ گے کہنہ

و فرسودہ و ضائع شدہ

یتاق - جامہ خواب تختہ ار گے

یتیر - وینور کفایت ایدر بس گے

یتشہ جک - و بتر کہ کفان کاف گے

یتک - گمشدہ و ضائع گئی

یسک - وغائب اولق ویدین
 یتیم - پدر مرده و مادر مرده
 یسج - و جنس البر و صغوق
 یسحول - فقیر زندہ گے
 یسحول اوغانی - و ہمیل ببلاب گے عشق بیچہ
 یسجنی - سفید ابا
 یسک آت - اسپ کو تل بالا گے
 یدگیر - بنات النعش ستارہ چار آخر گے
 یدیر - بر مرتبہ در قرقر گے کہ ینہ بر مرتبہ
 و بشار و اوچلر دخی وار در ہفت تنان گے
 یراسہ قوشی - پیواز گے مرغ عیسے دخی دینور
 یراشق - و اوغون فراخور
 یراشمق - موافق و چپان گلک موافق ہونا
 سازیدن گے
 یراشیق اولق - زیر باشند اندام گے
 یرالاسی - و طوملان تر فاس گے سماروغ
 منتار نو عند ندر بکل دینور
 یراق - و یرانش یراغ و سلاح و آلات جنگ
 سان گے
 یرامز - و کوتی بدوردی
 یرپلامودی - و یریلیدی و قصہ حق محمود
 گیا ہی تلخ کادریوس طوفریوس گے
 یرتشنق - درشتی کردن باکے کسود گے
 یرچانی - و خرب طوتن باشندار و کما فیطون گے
 یرساقزی - ہند بای بری نو عند ندر طلت گے
 یرقان - زیر یر و کاخرو کاخ صاری یعنی علت
 یرمی یوردی - و بلور سزا شوغ و خوشی گے
 یساغ - تورہ گے قاعدہ
 یساقچی - سراہنگ
 یساول - چاوش
 یشک - ستری
 یشم - سنگ یشب
 یشمق - نقاب رو بند گے یوزاوتسی
 یصدعاج - رفیدہ کہ بدان نان دینور
 چپانند پرسم گے
 یصدق - و یونہ و ینگی انچہ برشت ستور
 نہند زیر بالان تازخم نیا بدیشما کند تہا
 یسینے - تیمو
 یغرق - خرک کندہ کہ بران چوب ترا
 یغریق کورکی - استخوان کشف در شانہ
 یغلق - و مقرمہ و درک و سمال رومال
 یغجور - ملیدہ بشنہ گے
 یغور جگیگ - گا و کوہی نو عند ندر
 بقرا الوحش ترکیدہ صغق و یک دیر گرن
 بارہ سنگہا بر نوغنہ چوپر دیر لرو بر نوغنہ
 طاغ اوکوزی گوزن گے
 یغناق - جمعیت انسان و رستاق گے
 یقاویونتی - پارچہ کہ از گریبان پیر
 در زبان برآرند قوارہ گے
 یقین - آور و درست و واخ و باور

یسک - وغائب اولق ویدین
 یتیم - پدر مرده و مادر مرده
 یسج - و جنس البر و صغوق
 یسحول - فقیر زندہ گے
 یسحول اوغانی - و ہمیل ببلاب گے عشق بیچہ
 یسجنی - سفید ابا
 یسک آت - اسپ کو تل بالا گے
 یدگیر - بنات النعش ستارہ چار آخر گے
 یدیر - بر مرتبہ در قرقر گے کہ ینہ بر مرتبہ
 و بشار و اوچلر دخی وار در ہفت تنان گے
 یراسہ قوشی - پیواز گے مرغ عیسے دخی دینور
 یراشق - و اوغون فراخور
 یراشمق - موافق و چپان گلک موافق ہونا
 سازیدن گے
 یراشیق اولق - زیر باشند اندام گے
 یرالاسی - و طوملان تر فاس گے سماروغ
 منتار نو عند ندر بکل دینور
 یراق - و یرانش یراغ و سلاح و آلات جنگ
 سان گے
 یرامز - و کوتی بدوردی
 یرپلامودی - و یریلیدی و قصہ حق محمود
 گیا ہی تلخ کادریوس طوفریوس گے
 یرتشنق - درشتی کردن باکے کسود گے
 یرچانی - و خرب طوتن باشندار و کما فیطون گے
 یرساقزی - ہند بای بری نو عند ندر طلت گے

یک - آستین بادبان گئے

یک - وکچہ طرف و سو و فرا گئے

یکان - ہمشیر زادہ و بردر زادہ

یکدلی - آزر م

یکدین - پلندہ گئے ایکدین کہ تخم مرغ فاسد

شدہ باشد

یکرئمہ - خدو کہ گئے نہ امتیکہ از افعال ملام

بدل رسد و کراہیت

یکرہ - آتلق بوق کولہ سی غندش گئے

یکشاق - و بوش بوغاز ایغده گئے فراخ

دہن و جوق سوزا وزن کشتے

یکشاقلق - کلال گئے و گوزہ لک و ہرزہ گویق

یک صغہ مق - آستین برچیدن برایشہ مہیا

اولوب حاضر لفق

یکتکر - جن پری گئے

یککشلوق - خطا و غلطی کہ در کتابت باشد غلط گئی

یککش یازی - تحریر غلط کش گئے

یکبجہ - باغ نوشتاندہ نواجستہ گئے

یکین - غالب چراب گئے

یکیلنک - میدان گئی دیکی اولوق تجدد معنائہ

یکانگت - دہشت

یکانہ عصر - خدیو و خدیو رافندی معنائہ

یکل - باؤ ہوا

یکل سک - وزیدن باد بزدن گئے

یلاق - آبدان سگ سوین گئے

یلاق - میشتن و لیدین و لوع معنائہ

ورساخیدن گئے

یلان چیقاران اوقی - ہزار ہر گئے دیوانہ

یلقاق - و ہج سفلہ مشرب بچل گئے

یلپک - خاریدن کام سرف گئے

یلپیک علتی - مرض شیق النفس سنج گئے

صولوغان علتی دخی دیر

یلتاق - متفق نرم بر گئے لانانی معنائہ

یلتاقانہ - دیوار مہ لایہ یلتاقانق لاییدن

لا و وسر خاریدن گئے قلق و تبصص لک

یلداق کمنہ - چاپلوس کہ کوپک گئی یلداقنور

یلداقنچی - چاپلوس

یلداقنق - کرشیدن گئے لایہ کردن

یلدزاق دی - و یلدز آقما تیر شہاب شخانہ گئے

یلک - پریش گئے

یلکن نہہلی - ہر جاسے کسہ بادبان گئے

یلکن - و بوق بوجاک چیز بزر جانور در دو کہ

یلکن یر - بادخن گئے رہز باد کہیل و غراعی

اولان موضعدر

یلکان - نوک نیزہ و خنجر و غیرہ ٹک گئی یلانی

و قلیک و جی سرتیغ گئے

یلشک - و یاشقان چسپندہ چیز سخت گئی

یلک - و پور مق تگاپوے گئی

یلک - پویدن پوے گئے

یلوار مق - تضرع کردن نیایش گئے

یو پ پ پور مق - پک واک گبی تک پوی معنہ
 یکوہ قوشی - سانی کہ آواز رعد ہلاک شود
 یلمہ یلہ - وقوشہ قوشہ و سکر دی سکر دی و
 پوی پوی سر عتک گیدوب گلکدر
 یم - طوارہ و یریلان ارپہ بندی دانہ
 گویند علیق گے
 یکاندر مق - و وصل یمک و یاپشدر مق چیلن
 گے چسپان کردن
 یمانق - و میل یک و بر طرف اغمق میوون ممکنا
 یش - میوہ
 یمشان - ہالچ نو عندد رز عرو منشا نمک گے
 یمک - آخور اسپ تہان بہندی
 یمک - ذانہ خوراندین پزندہ بچہ راغب گے
 یمورطہ - اند آستینہ گے
 یمورطہ کزدلش قاورمہ - گوشاہہ تخم برج
 یماشدر مق - یاپشدر مق ملنا وصل کرنا
 دوسانیدن چسپانیدن چنہ بچہ پا خود را با گے
 یماشمق - یاپشمرق چفسیدن
 یمقو - نون گونج
 یمکج - سرطان پنجپا گے
 یوا - آشیانہ گہونلا
 یوارلق - مدور گردہ کلنبہ گے گلولہ ہر چیز
 یوارلق توپ - پک گے گیند
 یوارلق طاشلر - مدور سنگہا کہ از سر گودہ فرو
 یزدندیرہ گے

یوارلنق - غلطیدن گال گے
 یوارلغی - گلولہ و غلہ کمان
 یواشہ - لواشہ و ہٹی
 یواشمق - رام و طبع ایتمک فسانیدن گے
 یوتقنق - منقبض و ملق و ایکانک و کوچنک
 دنغان بکام فرو بردن گے
 یوتقونق - نگلنا زیر باد معنا سندہ
 یوخسوال و رغان - صرشتا و تیدر عشقہ
 معناسنہ حلیوب گے
 یورد - منزل کوس فرو کو فتن بر یوردن
 آخر یوردہ کوچک
 یورطو - عید کفار خرداد گے
 یورغان - شادیچہ لحاف
 یورغورلش - وقا تیلش آغشہ معناسنہ
 غشہ گے
 یورغون - درماندہ و پریشان و عاجز
 و طول استوہ گے
 یورغہ - راہوار اسپ وار گے
 یورغہ یوریشلی - رہوار چارگامہ
 یورک - و کوکل دل
 یورک وینامق - خفقان شدن
 یورک ویناتمہ - خفقان علتی سکے
 یورک یوزندلیسی - پیمیش و یورک بروی
 و بفرسقی غیر ندلیسی کنک معناسنہ
 یورکلدرک - واستعوا ویرک جبار

یوز ولق - عاجز و فرماندہ قالمق بختن گے

یوز - رنگ غبارنی ہفت رنگ گے

یوز رک تخی - اسپند طاریق

یوز قزاق - رنگ آوردن محمل ولق و خالندہ

یوز سچ - شناور آشنایکے

یوز گورنگی - رونماے روئے نما گے

یوز شک - یوز یوزہ اولق تنخ شدن اجہ

یوزہ حقیق - چہرہ شدن مقابل و مواجہ

یوزہ یا شفق - ویوزہ آلمق بر روی دویں

گے در میان سخن گرم عنان شدن وحدت

و شدت ایتک

یوز ایصد یعنی - گل تکیہ کردہ گے

یوزی گوزی سرکہ صاتیور - یوز پور تر و ب

اکتے چہرہ گو متور مک سرکہ فروختن گے

یوشان - درمہ کوہی صاری پوشان و

صاری پلین یا قسم آن افیلون گے

یوصمہ - زندا و باش ولوند

یوصون - کاہی بر غست گے

یو طان - سر طم کلیم

یوغور مق - سر شق

یوغر اشی - و بوز جہ آتش توفہ دو غما گے

یوفہ - نان باریک لوانش گے

یوقاری قالد رمق - ویوکسٹمک افر ختن

یوقریغی - بالائین برین گے

یوقری آغلق - دامیدن گے اوپر چڑھنا

یوتش - ویوقری چور گے و صرب گریوہ

و عقیدہ پندہ گے

یوکوک - سکر دیچی دوندہ پویا گے

یوکسٹمک - یوقری قالد رمق افر ختن

یوکوک - انگشتہ ماندرے از استخوان

کہ در انگشت کردہ تیر اندازند

یوکک - و تیاق او طوسی تو شکنا

یوک یاب قونہ حق یوز بار گاہ کہ جائے

اسباب نہادن باشد و بلور قوریان

یرہ نیمہ گاہ در لر گاہ گے

یولار - زمام افسار گے

یولات - بر نہا تدر زن گے

یولداش - رفیق و شریک فشار گے

یول طاقی - سامان سفر ساز گے

یولمق - و باشند صا و شفق دفع کردن سبک

یولوک - تراش ایتک ویونق ستر دن

یور و مک نیز استردن گے

یولنق - خفتیدن غلطیدن گے

یومروغنی دوکک - توقاد او رمق کف غنی

کردن گے مگا و گہو نسا مارنا

یومشتق - نرم کردن

یومق - یا یتمق شستن بار و من گے

یومق - و یوار لوق پلوپ کلولہ زوالہ گے

واتمک باشی مخصوص زوالہ باشد فرزدق

یومیہ - روزانہ و روزیانہ و روزینہ

المشاہرة الیکم وظیفہ وعلوفہ

یونجہ - پست گبی ربنات و نصفہ عنانہ
یونہ قوشی - وینہ قوشی دہون چڑیا دیوہ گے
یونقہ - چپٹی باورہ گبی و تلاش و یونتی و
قازتی تراشہ گے

یونلمک - توجہ کردی میل نمودن بیکار گے
یونمق - ستردن

یونولمق - ناتراشیدہ

یون یوشس - زاد بود گے ساز و سامان
یوہ - یونلاق و کوسل آشیان
یویوب رتق - شست و شوی معنائہ شوی گے

یہ - این و ام امروز امسال گوئن ہذا بو
یہمان - اینجا ہذا بوردہ

یہ ہی بڑا حق ہو - این ہم علی غایت غنہ گیت

یہود - تیداک ویشہ معلم شان

یہودی - تیداک

یہیر - قاتی برک محکم طاش و سراب

ییمان - پیادہ راجل

ییکو کہ - گو کہ دخنہ بر خسارہ برافتہ گے

ییتوق - ویران بیات گے

ییلان ایکو کی - سانپ کی پسلیں خشف گے

ییلان باشی - واکرک باشی راس لافعی

ییلان کندی قونیندہ - مار در پیراہن

گے ایچندہ اولان دشمن در

ییلان یصیغی قلیاق پیراشی آذان الفیل

ییلانہ اغوورن - سالامندر اگبی نیولاگر ہند

ییلنچ - شمامہ دتنبو گے کچری

ییلش شراب - شراب کندہ جہرہ گے

ییتنی ویرہ جک - خوارہ کی نور دنی و زرق

ییتنی - سبک

ییتو - واولو قلنش نالی فرہی کہ برشت ستور

امندازن گے

اسہری شد لادن کی بد ہاز لر لر گر گر داور داور بریدن استودہ ناشناس وزمہ ہم

رجب سنہ ہجری قدسی روز دوشنبہ کھڑک لاولا و آخر او اصلوۃ و اسلام علی رسولہ

خیر خلقہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم ظاہر او باطن او علی کہ و اصحابہ از واجبہ اتباعہ سلاما دالما

قطعة تاریخ از محقرندگان محمد اکبر خان

بسا خوبنا در عجیب غریب

شدہ لادن ترکی طبع نکو

صداداد با تفسیر چو شد فکر سال

بگو - نسخہ لائانی - تاریخ او

راقم محمد اکبر خان

۱۱۳۰

